

A BUDAPESTI

KIR. MAGYAR TUDOMÁNY-EGYETEM

ALMANACHJA

MDCCLXXXV—LXXXVI—HÓL.

Körp. Könyv.
1885-86
Lekezd.
1885-86

BUDAPEST,

NYOMATOTT A MAGYAR KIRÁLYI EGYETEMI KÖNYVNYOMDÁBAN.

—
1886.

XLII 1498

Leltári szám: ^{RF} 29122

TÖRTÉNETI VISSZAPILLANTÁS.

A k. m. tudomány-egyetemet eredetileg Pázmány Péter bíbornok-primás 1635. május 12-ikén, u. m. a Hittud. és Bölcsészettud. karral, Nagy-Szombatban alapította, és a Jézus-társaságra bízta.

Alapítványlevelét II. Ferdinánd római császár és magyar király 1635. október 18. kelt aranypecsétes kiváltságlevelével megerősítette, és a nagyszombati főiskolát a római szent birodalom és más egyetemek szokásos jogai s szabadalmaival császári és királyi hatalmánál fogva felruházta.

Ünnepélyes megnyitása az alapító bíbornok által azon évi november 13-án Dobronoky György nagyságos rector alatt történt.

A Hittud. és Bölcsészettud. karhoz 1667. a Jogtudományi járult, mely Losy Imre és Lippai György primásoknak e célú hagyományai-ból, végrendeleti végrehajtóiknak január 2-án kelt oklevele által, négy tanszékkal alapított, és azon hó 16-án ünnepélyesen megnyitott.

A három karból állott egyetemet felséges Mária Terézia királyi oltalma és igazgatása alá vette, kir. kegyúri jogánál fogva az 1748. évi 12. t. cz. értelmében 1769. július 17-én a földvári apátság jószágaival megadományozta, a fennállott karokhoz az Orvosit kapcsolta, a tanszékek, tantárgyak számát öregbítette, és egyetemünknek új tanterv szerinti átalakítását 1769. december 14-én elrendelte.

Az új intézkedések 1770. október 29-én kiadatott szabályzat nyomán, az 1770—71. tanév kezdetén léptek életbe, a midőn az Orvosi kar is megkezdette tanításait.

A Jézus-társaságnak 1793-ban történt feloszlatása után, melynek tagjai a Hittudományi és Bölcsészeti tanszékeket látták el, felséges Mária Terézia 1774. augusztus 19-én kelt elhatározásával azon rend nagyszombati társodájának minden ingatlan és ingó javait, névszerint a turóczyi prépostság uradalmait és a bozóki prépostság jószágainak

felét az egyetemnek adományozta, és az adománylevelet törvényes alakban 1775. február 13-án kiadatta.

1777. február 10-én az egyetemnek áttételét az ország közép-pontjára Budára elrendelvén, azon évi augusztus 24-én az előadások Nagy-Szombatban végleg befejeztettek, és Budán novemberben az azon évben közzétett tanulmányi rendszer szabályai szerint megkezdettek.

A közel három évig működött egyetem szervezete- s intézeteinek teljes befejezése után, 1780. június 25-én, másod alapítónéja koronázásának negyvenedik évforduló napján, országos ünnepélylyel beiktatott, és a felséges királyné azon évi márczius 25-én kelt nagy szabadalomlevele kihirdettetett.

Ezen okmányban az egyetem régibb jogai, kiváltságai, alapítványai ismételve megerősítettek és öregbítették, alapértékei a budai királyi várpalota és melléképületei tulajdonával, a pécsváradi, nemkülönben a tanulmányi alapnak átengedett znióváráljai, háromszlécsi és bozóki féluradalom fejében, a szegzárdi apátság jószágaival gazdagított.

II. József 1783. deczember 9-én kelt rendelete folytán az egyetem az 1784-iki tanév után Pestre költözött, és tanítását e városban, azon évi novemberben, hittud. kara azonban csak 1786-ban a pesti egyetemes papnövelde megalapíttatása után kezdette. Annak feloszlatása után 1790-ben a hittani leczkék ismét megszűntek, és egyetemünk csak három karból állott.

Ferencz király 1804. január 20-án új adománylevele által a szegzárdi apátságra nézve 1780-ban elrendelt, de teljesezésbe nem ment cserét megszüntetvén, az egyetemet a tanulmányi alapnak átengedett régi birtokaiba visszahelyezte.

Ugyanazon fejedelem 1804-ben a központi papnövelvét felélesztvén, a hittud. kar 1805. évben ismét testvérkaraihoz járult.

Jelenleg az egyetemi alapérték ingatlan jószágai: a dunaföldvári uradalom Tolnamegyében, a pécsváradi Baranyában, a sellyei Pozsony és Nyitrában, a znióváráljai Turóc- és Nyitramegyében, mely uradalmak összesen 11,901 hold szántó föld, rét stb. és 20,874 hold erdőből állnak. A bozóki uradalom fele 1874. évben peregyezés folytán, az esztergomi papnöveldének 117,500 pengő forintnyi földtehermentesítési kötvényekért engedtetett át, mely összeg kiegészítéséül a bozóki uradalom földtehermentesítési tőkéből még 117,499 pengő forintnyi értékű kötvények az egyetemnek jutottak.

A znióváraíjai uradalomhoz tartozó szolkai és a háromszlécsi jószágtestek csekély jövedelmezésök miatt 1874. és 1875. évben, az előbbi 15,200 forintért, az utóbbi 61,000 forintért, a körmöczi papírmalom pedig 15,000 forintért adattak el.

Az egyetem rendes szükségletei 1885. évre 593,930 frtot o. é. tesznek; alapértékének jövedelme 190,469 frt. o. é.

Az 1791. évben kiküldött országos választmány munkálata alapján készült 1806. évi tanulmányi rendtartás (Ratio Educationis) a bekövetkezett tanévben lépett életbe, és lényegében 1848-ig a tanszervezet szabályául szolgált.

Az 1848. 19. törvényzikk az egyetemet közvetlenül a közoktatásügyi miniszter hatósága alá helyezte, és a tanszabadság elvét mondotta ki.

Az annak megfelelő részletes intézkedések utóbb közrebocsátott szabályrendeletek által történtek.

1848. ÉVI XIX. TÖRVÉNYCZIKK.

1. §. Az egyetem egyenesen a közoktatásügyi miniszter hatósága alá rendeltetik.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

MAGYAR VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERE

Nagyméltóságú Dr. TREFORT ÁGOSTON úr.

EGYETEMI TANÁCS.

Nagyságos Rector.

LECHNER ÁGOSTON, jogtudor, a magyar közjog, közigazgatási és pénzügyi jog ny. r. tanára, a II-ik alapvizsgálat elnöke és a államtudományi államvizsgálati bizottság tagja, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Zöldfa-utca 26. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1869.)

Prorector.

BITA DEZSŐ, sz. benedekrendi pannonhalmi áldozár, hittudor, a alaphittan ny. r. tanára, szentszéki ülnök, a szt. István társulat kiadványainak egyházi censora, a hittudományi kar volt dékánja az egyetem volt Rectora. *Vámház-körút 4. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1868-ban.)

Dékánok.

BOGNÁR ISTVÁN, esztergom főegyházmegeyi áldozár, bölcsészeti és hittudor, az újszövetségi szentirati tanulmányok ny. r. tanára, a hittudományi kar e. i. dékánja. *Üllői-út 20. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1879-ben.)

ANTAL GYULA, jogtudor, köz- és váltó-ügyvéd, Pécs sz. kir. város országgyűlési képviselője, az egyházjog nyilv. rendes és az ausztria magánjog jogosított tanára, az első alap-, úgy a jog- és államtudományi államvizsgálati és ügyvédvizsgáló bizottság tagja, a jog- és államtudományi kar dékánja és elnöke. *Lónyai-utca 7. sz.* (Nyilv. rendes tanárrá nevezetett 1885.)

BALOGH KÁLMÁN, a cs. vaskoronarend III. osztályú lovagja, orvos-tudor, a gyógyszertan és gyógyszerészeti törvények ny. r. tanára, a gyógyszertani intézet igazgatója; a budapesti kir. orvosegylet másod-elnöke; a kir. m. természettudományi társulat alelnöke; a m. tudom. Akadémia, az országos közegészségügyi tanács rendes, a magy. orvos-

könyvkiadó társulat alapító s igazgató és az általános magyarországi gyógyszerészek egyletének tiszteletbeli tagja; az orvosi kar e. i. dékánja. *Kecskeméti-utca 13. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1863-ban, Budapestre 1867-ben.)

LENGYEL BÉLA, sz. mm. és bölcsészettudor, az alkalmazott vegytan ny. r. tanára, a bölcsészeti kar volt jegyzője, a magyar tud. Akadémia levelező, a kir. m. természettudományi társulat választmányi, az országos középtanodai tanáregylet és a magyar mérnök és építészegylet rendes, az országos magyar gyógyszerészegylet tiszteleti tagja, a bölcsészeti kar e. i. dekánja. *Muzeum-körút 41. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1877-ben.)

Prodékánok.

RAPAICS RAJMUND, egri főegyházmegyei áldozár, hittudor, t. udvari káplán, az egyháztörténelem ny. r. tanára, a hittudományi kar volt dékánja. *Havas-utca 3. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1880-ban.)

LÁNG LAJOS, jogtudor, a statistika ny. r. és a nemzetgazdaság és pénzügytan jogosított tanára, a II. alap és az államtud. államvizsgálati bizottságok, a m. tud. Akadémia levelező tagja, országos képviselő, a jog- és államtud. kar volt dekánja. *Vigadó-tér 1. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1882-ben.)

KORÁNYI FRIGYES, kir. tanácsos, a vaskoronarend III. oszt. lovagja, orvos- és sebésztudor, a gyakorlati belgyógyászat ny. r. tanára, a második belgyógyászati kóroda igazgatója, az országos közegészségügyi tanács másodelnöke, a magyar orvosi könyvkiadó társulat igazgató és alapító tagja, a magyar szt. korona vörös-kereszt-egylete egészségügyi bizottmányának e. i. elnöke, a londoni „International Investigation Committee“ tagja, a budapesti kir. orvosegylet fürdőszeti bizottmányának elnöke, az országos statistikai tanács tagja, a budapesti kir. orvosegylet, a kir. m. természettudományi társulat, a jászkúnkerületi és Szabolcs-megye hajdú-kerületi orvosegylet tiszt. tagja; Szabolcs-megye volt főorvosa, Pestmegye bizottságának tagja, az orvosi kar prodékánja. *Petőfi-tér 1. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1866-ban.)

KONDOR GUSZTÁV, sz. mm. és bölcsészettudor, hites mérnök, az elemi mennyiségtan ny. r. és a csillagászat helyettes tanára, a középtanodai tanárvizsgáló-bizottság tagja, a m. tud. Akadémia levelezője, a kir. m. természettudományi társulat és az országos középtanodai tanáregylet tagja, a bölcsészeti kar volt dékánja. *Rudolf-rakpart 3. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1871-ben.)

TUDOMÁNYKAROK.

I. Hittudományi kar.

Dékán és Elnök.

BOGNÁR ISTVÁN (I. Egyetemi Tanács).

Nyilvános rendes tanárok.

BITA DEZSŐ (I. Egyetemi Tanács).

KLINGER ISTVÁN, rozsnyó-egyházmegyei áldozár, hittudor, szentszéki ülnök, a lelkipásztorkodás ny. r. tanára, a hittudományi kar volt dékánja. *Kecskeméti-utcza 5. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1870.)

STANCZEL FERENCZ, nagyváradai egyházmegyei I. sz. áldozár, hittudor, szentszéki ülnök, az ágazatos hittan ny. r. tanára, a hittudományi kar volt dékánja. *Vámház-körút 4 sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1873-ban.)

BERGER EV. JÁNOS, esztergom-főegyházmegyei áldozár, a vas-koronarend lovagja, hittudor, az ó-szövetségi tanulmányok s értelmezéstan, sz.-írás-magyarázat s héber nyelv ny. r. tanára, a jog- és államtudományi karban az egyházjogtudori szigorlatoknál vizsgáló s primás érseki megbizott, a hittudományi kar volt dékánja, az egyetem volt Rectora. *Liliom-utcza 35. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1874-ben.)

BREZNAY BÉLA, esztergom-főegyházmegyei áldozár, hittudor, a keresztény erkölestán ny. r. tanára, hittudományi kar volt dékánja. *Józsefkörút-tér 50. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1876-ban.)

BOGNÁR ISTVÁN (I. Egyetemi Tanács).

RAPAICS RAJMUND (I. Egyetemi Tanács).

ASCHENBRIER ANTAL, esztergom-főegyházmegyei áldozár, hittudor, az egyházjog ny. r. tanára. *Főherczeg Sándor-utcza 36. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1882-ben.)

KANYORSZKY GYÖRGY, kalocsa-főegyházmezei áldozár, bekebelezett hittudor, a keleti, u. m. az arab, szyr és chald nyelvek ny. r., a hittudomány-bölelet jogosított tanára. *Andrássy-út 115. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1886-ban.)

Tanárhelyettesek.

VALÓ SIMON, esztergom-főegyházmezei áldozár, hittudor, budapesti központi papnöveldei tanulmányi felügyelő és könyvtárnok. *A papnövelde-épületben.*

WOLAFKA NÁNDOR, csanád-egyházmezei áldozár, hittudor, szent-széki ülnök, központi papnöveldei tanulmányi felügyelő. *A papnövelde-épületben.*

Kari pedellus.

Sumlicz Mihály. *Magyar-utca 19. sz.*

II. Jog- és államtudományi kar.

Dékán és Elnök.

ANTAL GYULA (I. Egyetemi Tanács).

Nyilvános rendes tanárok.

Kövesdi WENZEL GUSZTÁV, kir. tanácsos, bölesészet- és jogtudor, hites ügyvéd, a magyar magán- és bányajog ny. r. és a jogtörténet jogosított tanára, a VII. magyar jogászgyűlés volt elnöke, a m. tud. Akademia rendes tagja, a bécsi cs. egyetemen a magyar egyetemi nemzet volt procuratora; a tudományok és művészetek déli-szláv Akademiájának, a felső-luzsiczai tudományos társaságnak, az erdélyi országismei és a bécsi anthropologiai társulatnak, a morva-sziléziai földművelési, természet- és országismei társaság történet-statistikai osztályának tagja, az I. alapvizsgálat elnöke, valamint az államvizsgálati bizottság jogtudományi osztályának tagja, az egyetem volt rectora, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Hunyady-utca 50. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1850.)

PAULER TIVADAR, m. kir. igazságügyi és volt vallás- és közokt. minister, ő cs. és apost. kir. Felsője valóságos belső titkos tanácsosa, a cs. Lipót-rend nagykeresztese, bölcsész- és jogtudor, a büntetőjog ny. r. tanára, országgyűlési képviselő, a m. tud. Akadémia másodelnöke, igazgató és rendes, s az orsz. középtanodai tanár-, az aradvidéki tanító- és budapesti rabsegélyző-egylet tiszteleti, a gráci egyetem törvénykara, a magyar jogászgyűlés állandó bizottságának, a cs. kir. ausztr. földtani intézet és Budapest főváros törvényhatósági bizottságának tagja; a Jettim-alapítvány főigazgatója, a magyar tisztviselők országos egyletének elnöke, Vizakna város díszpolgára, az I. magyar jogászgyűlés volt elnöke, az egyetem volt rectora, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Lipót-utca 43. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1852.) Meghalt 1886. ápril 30-án.

KAUTZ GYULA, a cs. Lipót-rend lovagja, jogtudor, a nemzetgazdaság- és pénzügytan ny. r., a magyar közjog és politika jogosított tanára; a m. tud. Akadémia rendes, az országos statistikai tanács, a második alap- és az államvizsgálati bizottság államtudományi osztályának tagja, az egyetem volt rectora, a jog- és államtudományi kar volt dékánja, az osztrák-magyar bank magyarországi alkormányzója. *Zöldfa-utca 28. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1863.)

CHERNY JÓZSEF, jogtudor, köz- és váltóügyvéd, az egyházi és hűbérjog ny. r. és a római jog jogosított tanára, az első alapvizsgálati és az államtudományi államvizsgálati bizottság tagja, és a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Vámház-körút 2. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1863.)

HOFFMANN PÁL, a vaskorona rend lovagja, jogtudor, hit. ügyvéd, a római jog ny. r. tanára, a magyar tud. Akadémia és a párisi Societé de législation comparée tagja; a magyar jogászgyűlés volt elnöke és állandó bizottságának tagja; Temesvár sz. kir. város díszpolgára, Budapest főváros törvényhatósági bizottságának tagja; az I. alapvizsgálati bizottság másodelnöke; a jog- és államtudományi kar volt dékánja s az egyetem volt rectora. *III. ker. Lajos-utca 17. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1865.)

KERKÁPOLY KÁROLY, v. b. t. t., a cs. Lipótrend nagykeresztese, a politikai tudományok ny. r. tanára, jogtudor, a m. tud. Akadémia lev. tagja, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Csillag-utca 8. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1868.)

LECHNER ÁGOSTON (I. Egyet. Tanács).

APÁTHY ISTVÁN, kir. tanácsos, a vaskoronarend lov., jogtudor, hit.

köz- és váltóügyvéd, a váltó- és kereskedelmi, tengeri és tételes európai nemzetközi jog ny. r., a törvényszéki eljárás jogosított tanára, országgyűlési képviselő, a m. tud. Akademia, a budapesti kereskedelmi kamara lev., a II. alapvizsgálat és az államvizsgálati bizottság jogtudományi osztályának tagja, a magyar jogászgűlés állandó és a fővárosi bizottságnak tagja; a jog- és államtudományi kar volt dékánja, az egyetem volt rectora. *Csillag-utca 12. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1870.)

HAJNIK IMRE, jogtudor, az egyetemes és hazai jogtörténelm. ny. r. tanára, az országos közoktatási tanács állandó, a magyar tud. Akademia rendes és a magyar történelmi társulat ig. választmányi, a vallás- és tanulmányi alapkezelését ellenőrző bizottságnak, az államvizsgálati bizottság államtudományi osztályának, és az első s a második alapvizsgálati bizottságnak tagja, s a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Ferencziek tere 2. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1872.)

SCHNIERER ALADÁR, jogtudor, a büntetőjog ny. r., az észjog s a jog- és államtudományi encyclopaedia jogosított tanára, a jogtudományi államvizsgálat e. i. elnöke és II-ik alapvizsgálati bizottság tagja, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Csillag-utca 8. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1872.)

HERCZEGH MIHÁLY, jogtudor, köz- és váltóügyvéd, a polgári törvénykezés ny. r., a magyar magánjog jogosított tanára, a második alapvizsgálat tagja, a jogtudományi államvizsgálati bizottság e. i. másodelnöke, az államtudományi államvizsgálat tagja, a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság és a jogászegylet igazgató választmányának tagja, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Magyar-utca 24. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1872.)

SÁGHY GYULA, jogtudor, köz- és váltóügyvéd, az osztrák polgári jog ny. r. s az egyházi és római jog jogosított tanára, az első alapvizsgálati bizottság tagja, az államtudományi államvizsgálat és a jogtudományi államvizsgálati bizottság, valamint a magyar jogászgűlés állandó és Budapest főváros törvényhatósági bizottságának tagja, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Zöldfa-utca 39. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1872.)

SZILÁGYI DEZSŐ, m. kir. ministeri tanácsos, jogtudor, köz- és váltóügyvéd, a politikai tudományok ny. rendes, a büntetőjog jogosított tanára, országgyűlési képviselő, a II. alapvizsgálat tagja, az államtudományi államvizsgálati bizottság e. i. elnöke, a dunamelléki ref.

egyházkerület főjegyzője, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Stáció-utca 10. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1874.)

PULSZKY ÁGOST, jogtudor, a jogbölcészlet s a jog- és államtudományi encyclopædia ny. r. tanára, országgyűlési képviselő; a III. oszt. hadi-diszítményü vaskoronarend lovagja, Nógrádmegye törvényhatósági és közigazgatási bizottságának, a II. alapvizsgálati bizottság tagja, a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Ősz-utca 41. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1875-ben.)

VÉCSEY TAMÁS, a római jog ny. r. tanára, a m. tud. Akadémia levelező tagja, jogtudor, hites köz- és váltó-ügyvéd, az I. alapvizsgálati bizottságnak, a II. alapvizsgálati bizottságnak, a magyar jogász-egylet választmányának tagja; a jog- és államtudományi kar volt dékánja. *Muzeum-utca 3. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1875.)

PLÓSZ SÁNDOR, jogtudor, köz- és váltóügyvéd, a polgári törvénykezési jog nyilvános rendes és a váltó- és kereskedelmi jog jogosított tanára, a m. tud. Akadémia levelező tagja, a magyar jogászgűlés állandó bizottságának, az I. alapvizsgálati és a jogtudományi államvizsgálati és az ügyvédvizsgáló bizottság tagja, a kolozsvári és a budapesti egyetem jog- s államtudományi karának volt dékánja. Budapest, *Sebestyén-tér 7. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1881.)

LÁNG LAJOS (I. Egyetemi Tanács).

ANTAL GYULA (I. Egyetemi Tanács).

Rendkívüli tanárok.

BOCHKOR KÁROLY, jogtudor, az államszámviteltan ny. rendkívüli tanára, az államtudományi és az államszámviteltani vizsgáló bizottságok tagja, a honvéd kezelő tiszti iskola tanára; Csíkmegye tiszteletbeli főjegyzője és törvényhatósági bizottságának tagja, pénzügyminiszteri volt számtanácsos. *Budavár, uri-utca 16. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1881.)

FÖLDES BÉLA, jogtudor, a statisztika ny. rendkívüli tanára, a II. alap, a jog- és az államtudományi államvizsgálati bizottság tagja, az orsz. statisztikai tanács és a m. tud. Akadémia nemzetgazd. és statisztikai bizottságának tagja és jegyzője, a budapesti keresk. és iparkamra I. tagja. *Sugár-út 8. sz.* (Ny. rendkívüli tanárrá nevezetett 1882.)

TAKÁTS LAJOS, jogtudor, a római jog ny. rendkívüli tanára, köz- és váltóügyvéd, a magyar általános hitelbank titkára, a fővárosi törvény-

hatósági bizottság s az I. alapvizsgálati bizottság tagja. *Lipót-utca 39/31.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1884.)

CSILLAG GYULA, jogtudor, hites ügyvéd, a Magyar Földhitelintézet ügyésze, a magyarországi telekkönyvvezetők orsz. egyesületének tiszteletbeli tagja, a jog- és államtudományi államvizsgálati bizottságok és a párisi Société de législation comparée tagja, a telekkönyvi rendtartásnak címzetes rendkívüli tanára. *Lipót-utca 48. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1884.)

Magántanárok képviselői:

Dr. HERICH KÁROLY (I. magántanárok).

Dr. CSARADA JÁNOS (I. magántanárok).

Magántanárok:

SCHMIDT GYÖRGY, orvossebésztudor, szülésmester, a törvényszéki orvostan magántanára, Budapest főváros ker. főorvosa és volt törvényszéki boncznoka; a kir. m. természettudományi társulat, a budapesti kir. orvosegylet tagja; a pesti szegény-gyermekkörház volt kórboncznoka. *Király-utca 57. sz.*

NIEDERMANN GYULA, orvos-sebésztudor, szülésmester, a törvényszéki lélektan magántanára, a budapesti kir. orvosegylet tagja, a budai országos tébolyda első orvosa. *Lipótmezőn, az országos tébolydában.*

DOBRAŃSZKY PÉTER, jog- és bölcsészettudor, országgyűlési képviselő, a statisztika egyetemi magántanára; az államtudományi államvizsgálati bizottság, a m. tud. Akadémia statisztikai és nemzetgazdasági bizottságának tagja. *Kertész-utca 25. sz.*

Csatári CSATÁRY LAJOS, orvos-sebésztudor, szülész és szemészmester; egészségügyi tanácsos s e tanács jegyzője; m. k. államvasuti igazgató főorvos, a cs. vaskorona rend harmad osztályu lovagja, a török cs. Medjidie-rend tisztje, a belga kir. Lipótrend lovagja; a budapesti kir. orvosegylet, a m. kir. természettudományi társulat, a bécsi cs. kir. állatnővénytani, a francia közegészségi társulat tiszteletbeli, a párisi orvos-törvényszéki, a brüsseli kir. közegészségi, az alsórajnai természet-orvostani, a német törvényszéki lélektani tudományos egyletek s a m. kir. honvédménházi felügyelő bizottság tagja, volt 1848/9-iki honvéd-százados, a brüsseli, párisi, amsterdami és genfi nemzetközi orvosi és közegészségi congressusok volt tb. elnöke. *Egyetem-utca 2. sz.*

FAYER LÁSZLÓ, jogtudor, ügyvéd, az ügyvédi vizsgálat és a jogtudományi államvizsg. bizottság tagja, a Jogtudományi Közlöny főmunkatársa, a Magyar Jogászegylet titkára, a bűnvádi eljárás magántanára. *Zöldfa-utca 9. sz.*

HERICH KÁROLY, jogtudor, osztálytanácsos a kereskedelmi miniszteriumban, miniszteri tőzsdebiztos, a magyar kir. államvasutak igazgató tanácsának póttagja; a jog- és államtudományi államvizsga, valamint az ügyvédvizsgáló bizottság tagja; a nemzetközi statisztikai congressus állandó bizottságának titkára; a házi ipar- és iparoktatási országos bizottság és az országos statisztikai tanács rendes, a zágrábi keresk. s iparkamra lev., a magyar jogászegyülés állandó bizottságának tagja; több kül- és belföldi rend közép- és kiskeresztese stb.; a kereskedelmi és váltó jog magántanára. *Vadászkiirt-szálloda.*

CSIKY KÁLMÁN, jogtudor, országgyűlési képviselő, műegyetemi nyilv. rendes tanár, a jogtudományi államvizsgáló bizottság, az erdélyi „Kemény Zsigmond irodalmi társaság“ s a fővárosi törvényhatósági bizottság tagja; a magyar magánjog magántanára. *Pipa-utca 6. sz.*

HAVAS SÁNDOR, hit. ügyvéd, a földművelés-, ipar- s kereskedelmi miniszterium volt helyettes államtitkára, főv. biz. tag; az orsz. statisztikai tanács, a műemlékek orsz. bizottságának, a budapesti ügyvédi, az államtudományi vizsgáló bizottság és a budai várbeli államtanítóképezde igazgató tanács tagja, a fővárosi erdőrendészeti közigazgatási, továbbá az erdőszeti és kültelki, a régészeti és a budai főegyház építési bizottság elnöke, az egyetemes közigazgatási jog magántanára. *Vár, úri-utca 16. sz.*

WEKERLE SÁNDOR, jogtudor, miniszteri tanácsos a magy. kir. pénzügyminiszteriumban, a pénzügyi törvényisme magántanára, az államtudományi államvizsgáló bizottság tagja. *Nádor-utca 34. sz.*

LÁNCZY GYULA, jogtudor, h. köz- és váltóügyvéd, a politika magántanára, az államtudományi államvizsgáló bizottság tagja. *Tükör-utca 6. sz.*

CSARADA JÁNOS, jogtudor, az európai nemzetközi jog és jogbölcselet magántanára; a második alapvizsgáló bizottságnak tagja. *Üllői-út 24. sz.*

KÖRÖSSY JÓZSEF, a statisztika m. tanára, a Ferencz József-rend, az orosz Szt.-Anna-rend és a belga Lipót-rend lovagja, a m. tud. Akadémia I. tagja, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója, az országos statisztikai tanácsnak, a nemzetközi statisztikai és a nemzetközi demo-

grafiai congressusok állandó bizottságainak tagja, a párisi „Société de Statistique“ a manchesteri „Statistical Society“ levelező tagja, a nissni-nowgorod-i gouvernement statisztikai bizottságának kültagja, a párisi „Société de médecine publique“, az ugyanott székelő „Société d'hygiène“, a brüsseli „Société royale d'hygiène“, a milanói „Società italiana d'igiene“, a bordeauxi „Société d'hygiène“ kül-, a budapesti és aradi kereskedelmi- és iparkamrák levelező tagja, a budapest-lipótvárosi iskolaszék tagja, az államtudományi államvizsgálat tagja *VI. ker. Sugár-út 60. sz.*

NEUMANN ÁRMIN, jogtudor, ügyvéd, a kereskedelmi jog magántanára, a jogtudományi államvizsgálati bizottság tagja. *Sugár-út 1. szám.*

MELICHÁR KÁLMÁN, jogtudor, m. kir. honvédelmi miniszteri fogalmazó, az egyházjog magántanára, az államtudományi államvizsgálati bizottság tagja. *Üllői-út 20. sz.*

DEL'ADAMI REZSŐ, jogtudor, h. ügyvéd, a m. magánjog magántanára, a jogtudományi államvizsgálati bizottság tagja. *Dorottya-utca 6. sz.*

SCHWARTZER OTTÓ, orvostudor, a törvényszéki orvosi lélektan magántanára. *I. ker. Kékgolyó-utca.*

SCHWARCZ GUSZTÁV, jogtudor, hites ügyvéd, a római jog magántanára. *Zrinyi-utca 9. sz.*

Kari pedellus.

Majdán Ferencz. *Az egyetem központi épületében*

Kari segédszolgák.

Gál Mátyás. *Az egyetem központi épületében.*

Szabó Zsigmond. *Lipót-utca 35. sz.*

III. Orvostudományi kar.

Dékán és elnök.

BALOGH KÁLMÁN (I. egyetemi Tanács).

Nyilvános rendes tanárok.

LENHOSSÉK JÓZSEF, kir. tanácsos; az osztrák es. vaskorona-rend III. osztály *lovagja*; a portugalli kir. Krisztus-, a spanyol kir. katolikus Izabella csillagos-, valamint a III. Károly-, a szász kir. II. osztályú Albrecht- és a csász. török III. osztályú Medjidie-rend *közép keresztese*; az olasz kir. korona-rend *tiszti keresztese*; a svéd kir. Wasa-, a badeni nagyhercegi zähringi oroszán I. oszt., a hesseni nagyhercegi nagylelkű Fülöp-rend I. oszt. és az anhalti hercegi medve Albert érdemrend *lovagkeresztese*; mindenfokú *orvos-sebésztudor*; a tudomány-egyetem 1878/79-diki tanévben volt *rectora*: a leiró- és tájbonecztan ny. r. tanára és az I. bonecztani intézet és gyűjteménytár *igazgatója*; az orvoskari ösztöndíjügy *vezetője*; a párisi „Société anthropologique“ külső „membre associé“-ja; a párisi „Société anatomique“ és a német orvostársulat, a prágai csehországi „Societas medicorum“, a müncheni „Societas anthropologica“, a flórenci „Società italiana di antropologia e psicologia comparata“, a brüsseli „Société d' Anthropologie“, a temesvári délmagyarországi történelmi és régészeti társulat és a tiszafüred-vidéki régészeti egylet *tiszteleti tagja*; a budapesti m. kir. tudom. egyet. orvostanhallgatók segély-egyletének *dísz tagja*; a budapesti országos régészeti és embertani társulat *rendes tagja*, valamint annak ősrégészeti és embertani szakosztály *elnöke*; a m. tud. Akademia, a kir. m. természettudományi társulat, a budapesti kir. orvosegylet, és a nagyszebeni természettudományi egyesület *rendes tagja*; a m. orvosi könyvkiadó társulat *alapító és igazgatósági tanács-tagja*; a cs. kir. bécsi „Gesellschaft der Aerzte“, a cs. kir. „Zoologisch-botanischer Verein“, és az „antropologische Gesellschaft“ a párisi „Société de Biologie“, a brüsseli kir. „Société de sciences médicales et naturelles“, a berlini „Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte“, a göttingai kir. „Gesellschaft der Wissenschaften“ és a philadelphiai „American Philosophical Society“, valamint „Numismatic and Antiquarian Society“ *levelező tagja*. *Muzeum-körút 33. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett Kolozsvárra 1854., Budapestre 1859.)

JENDRÁSSIK JENŐ, a vaskorona III. oszt. lovagja, bölesészet-, orvos- és sebésztudor, szülézmester és műtő, az élet- és felsőbb bonecztan ny.

r. tanára, az élettani intézet igazgatója, a bécsi cs. kir. egyetem orvosi karának bekebelezett, az orsz. egészségügyi tanács, a budapesti királyi orvosegylet, a k. m. természettud. társulat és a m. t. Akademia rendes tagja, az egyetem volt rectora, az orvosi kar volt dékánja. *Eszterházy-utca 5. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett ezen egyetemhez 1860-ban.)

WAGNER JÁNOS, k. tanácsos, a vaskoronarend lovagja, orvostudor, szülésmester, a gyakorlati belgyógyászat ny. r. tanára; az első belgyógyászati kóroda igazgatója, a m. orvosi könyvkiadó társulat igazgató és alapító, a közegészségügyi tanács, a budapesti kir. orvosegylet, a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja. *Erzsébet-tér 4. sz.* (Ny. rendkívüli tanárrá neveztetett 1847., rendes tanárrá 1861.)

KORÁNYI FRIGYES (I. Egyetemi Tanács.)

BALOGH KÁLMÁN (I. Egyetemi Tanács.)

KOVÁCS JÓZSEF, az ausztr. cs. Lipót és Ferencz József-rendek és a szász kir. Albert-rend kiskeresztes lovagja, orvos- és sebésztudor, műtő és szülésmester, a gyakorlati sebészet ny. r. tanára; az I. sebészeti kóroda és műtőintézet igazgatója; a magyar orvosok és természetvizsgálók Budapesten tartott XX-dik vándorgyűlésének volt elnöke, ugyanazon vándorgyűlések állandó központi választmányának elnöke, a budapesti orvosi körnek tagja és volt elnöke, az országos közegészségi tanács és a kir. orvosegylet rendes és a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító, a jász-kúnkerületi orvosegylet tisztb., a kir. m. természettudományi, az országos magyar gazdasági egyesület és több tudós és humanisztikai társulat tiszt. és rendes tagja, az egyetem 187¹/₅-iki tanévében volt rectora. Hevesmegye bizottságának virilis tagja. *Vámház-körút 4. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1870.)

SCHUTHAUER GUSZTÁV, orvostudor, a kórbonecztan ny. r. tanára, a kórbonecztan intézet igazgatója, Budapest főváros Rókus- és barak-kórházának bonecznok főorvosa, a budapesti kir. orvosegylet, a kir. m. természettudományi társulat és az országos közegészségi tanács rendes tagja. *Józsefváros, Ósz-utca 41. sz.* (Ny. r. tanárrá nev. 1874.)

FODOR JÓZSEF, orvos-sebésztudor, szemész- és szülésmester, a közegészségtan és orvosi rendőrség ny. r. tanára s a közegészségtani intézet igazgatója; az országos statistikai tanács, az országos közegészségi tanács és a magyar tud. Akademia rendes tagja; a budapesti kir. orvosegylet alapító és választmányi, a kolozsvári orvostermészettudományi, a német közegészségügyi társulat rendes, a „Società Fiorentina d'igiene“ levelező, a magyar könyvkiadó társulat alapító és igazgató, a kir. magyar természettudományi társulat örökítő tagja

és első titkára. *Sándor-utca 28. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1872. Kolozsvárra.)

SCHULEK VILMOS, orvos-sebésztudor, szemész- és szülésmester, az elméleti és gyakorlati szemészet ny. r. tanára, a szemészeti kóroda igazgatója, a kolozsvári kir. tud. egyetem volt rectora, a heidelbergi szemésztársulat rendes, a budapesti kir. orvosegyelet választmányi, a k. m. természettudományi, a földtani társulat rendes és a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító tagja. *Sas-utca 23. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1872. október 15. Kolozsvárra és 1874. ápril 9. Budapestre.)

MIHÁLKOVICS GÉZA, orvos-sebésztudor, szemész- és szülésmester, a leíró boncztan, tájboncztan és a fejlődéstan ny. r. tanára, a II. boncztani intézet és gyűjteménytár igazgatója, a m. tud. Akadémia rendes tagja, a budapesti kir. orvosegyelet rendes, a természettudományi társulat örökítő és választmányi, és a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító és igazgatósági tagja. *Üllői-út 25. sz. Köztelek.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1878.)

KÉZMÁRSZKY TIVADAR, orvos-sebésztudor, szülésmester, az elméleti és gyakorlati szülészeti ny. r., a szülés rendellenességeiről szóló tan. m. tanára, az orsz. közegészs. tanács rendes, a budapesti kir. orvosegyelet választmányi, a kir. természettud. társ. rendes, a lipcsei gynækol. társulat levelező tagja. *Zöldfa-utca 15. sz. Kecskeméti ház.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1879.)

LUMNICZER SÁNDOR, ministeri tanácsos, a cs. Ferencz József-rend lovagkeresztese, orvos- és sebésztudor, szülésmester és műtő, a gyakorlati sebészet ny. r. tanára; a II. sebészeti kóroda és műtőintézet igazgatója; a budapesti közkórház I. sebészeti osztályának főorvosa, az orsz. közegészs. tanács elnöke, a budapesti kir. orvosegyelet alapító tagja és e. i. elnöke, a kir. magy. természettud. társ. r., a jász-kún-kerületi orvos-egylet tiszts. s a m. orvosi könyvkiadó társulat alapító, a cs. kir. bécsi orvosegyelet levelező tagja, Pestmegye tiszts. főorvosa, a m. Főrendiház élethossziglani tagja. *Kecskeméti-utca 8. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1880.)

TAUFFER VILMOS, orvos-sebésztudor, szülésmester, a szülészeti és nőgyógyászat ny. r. tanára, a II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda igazgatója, az orsz. közegészségügyi tanács r. k. tagja, a budapesti kir. orvosegyelet választmányi és alapító tagja, a természettud. társulat és a kolozsvári orvostermészettud. társulat r., a m. orvosi könyvkiadó társulat alapító és a főváros bizottsági tagja. *Múzeum-körút 23. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1881.)

PLOSZ PÁL, orvostudor, szülész-mester, az élet- és kórvegytan ny. r. tanára, az élet- és kórvegytani intézet igazgatója, a kir. magy. természettud. társ. a budapesti kir. orvosegylet, s a m. orvosi könyvkiadó társulat rendes, a magy. tud. Akademia lev. tagja. *Üllői-út 4. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1882.)

AJTAI K. SÁNDOR, orvostudor, a kolozsvári m. k. t. egyetemen az ált. kór- és gyógytan s az egyet. gyógyszer-tan, utóbb a törvényszéki orvostan és orvosi rendészet volt ny. r. tanára és a törv. orvost. jogkari előadója, ez egyet. orvosi karának négy izbeni dékánja, s ugyanazon egyetem volt rectora és prorectora; t. t. t. tagja; a budapesti m. k. t. egyetemen a törvényszéki orvostan ny. r. tanára, s az egyetemi törvényszéki orvostani intézet igazgatója; a budapesti m. k. törvényszék orvosi szakértője, s a fővárosi államrendőrség boncznoka; az országos közegészs. tanács r. k. tagja. (Ny. r. tanárrá neveztetett Kolozsvárra 1873., Budapestre 1882.) *Üllői-út 31. sz. I. 5.*

HÖGYES ENDRE, orvossebésztudor, az általános és kísérleti kór- és gyógytan ny. r. tanára, az általános kór- és gyógytani intézet igazgatója, a kolozsvári k. m. tud. egyetemen az általános kór-, gyógy- és gyógyszer-tan volt ny. r. tanára és orvosi karának két ízben dékánja és három ízben prodékánja, a m. tud. Akademia lev. tagja, a budapest kir. orvos-egylet rendes, a kir. term. tud. társulat örökítő és az Erdélyi Muzeum-egylet rendes, a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító és igazgató tanácsbeli tagja. (Ny. r. tanárrá neveztetett a kolozsvári k. m. tud. egyetemhez 1875., a budapesti k. m. tud. egyetemhez 1883.)

Nyilvános rendkívüli tanárok.

BAKODY TIVADAR, orvostudor és szülésmester, a hasonszenvi különös kór- és gyógytan ny. rk. tanára, a bécsi es. egyetem orvostudori karának bekebelezett tagja, a budapesti közkórház hasonszenvi osztályának főorvosa, a „Bethesda“ kórház igazgató főorvosa, a magyar biológiai társulat rendes tagja. *Ősz-utca 22. sz.* (Ny. rk. tanárrá neveztetett 1873.)

LAUFENAUER KÁROLY, orvos-sebésztudor, szülésmester, az elmekór- és gyógytan ny. rk., a törvényszéki lélektan megbízott tanára; szent Rókus-kórházi rendelő orvos. A budapesti kir. orvos-egylet, a természettudományi társulat választmányi és a bécsi elmekórtani társulat rendes tagja. *Hatvani-utca 3. sz.* (Ny. rk. tanárrá neveztetett 1882.)

REGÉCZY NAGY IMRE, orvostudor, az élettani eszköz- és kísérleti

módszertan ny. rk. tanára, segédtanár az élettani intézetben. *Eszter házi-utca 5. sz.* Élettani intézet. (Ny. rk. tanárrá kineveztetett 1884.)

BAJES VIKTOR, egyetemes orvostudor, a kórszövettan ny. rk. tanára *Nagy-János-utca 44. sz.* (Ny. rk. tanárrá kineveztetett 1885.)

Czímzetes rendkívüli tanárok.

GEBHARDT LAJOS, a vaskoronarend lovagja, orvos- és sebésztudor, a mellkórisme és gyógytan ny. rk., a sebészek számára rendelt elméleti orvostan és belgyógygyakorlat volt hely. tanára, a sz. Rókus-kórház igazgatója és a mellbetegosztálynak főorvosa, a magyar orvosi könyvkiadó társaság alapító, a budapesti iskolatanács és a fővárosi bizottság, a k. orvosegylet és a k. m. természettud. társulat rendes tagja. *Hatvani-utca 8. sz.*

POOR IMRE, orvostudor és szülésmester, a bőrbetegségek és bujakórtan ny. rk. tanára, a budapesti sz. Rókus-kórház III. orvosi osztályának főorvosa, a főváros bizottsági s az orsz. közmunkatanács rendes, a m. tud. Akadémia lev. tagja, a m. orvosok s a természetvizsgálók áll. közp. választmányának tagja, a budapesti k. orvosegylet és a k. m. természettud. társulat rendes, a m. orvosi könyvkiadó társulat alapító, a jász-kúnkerületi orvosegylet tiszt. tagja, Pestmegye tb. főorvosa, a „Gyógyászat“ című orvosi folyóirat tulajdonosa. *Só-utca 6. sz.*

NAVRATIL IMRE, orvos- és sebésztudor, szemész- és szülésmester és műtő; az orr- és gégetükrészlet, a fej és nyak sebészeti betegségeiről szóló tan ny. rk. tanára, a budapesti kir. orvosegylet rendes és választmányi, a kir. m. természettudományi és a földrajzi társulatok rendes, a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító s igazgató, s több humanistikai társulatnak tisztb. és rendes tagja, a budapesti sz. Rókus-hoz címzett közkórház II. sebészeti osztályának fő- és gégebeteg osztályának rendelő orvosa. *Lipót-utca 10. sz.*

BŐKE GYULA, orvostudor és szülésmester, a fülgyógyászat ny. rk. tanára, a budapesti közkórház fülbeteg-osztályának rendelő orvosa, a pesti szegény gyermekkórház fülorvosa, a budapesti királyi orvosegylet, a kir. m. természettudományi és a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító, és a fővárosi és egészségügyi bizottságnak tagja, az orsz. orvosi segélyegylet vál. tagja, a pesti izr. kórházi bizotts. elnöke és kórház igazgatója. *Bécsi-utca 6. sz.*

SCHWIMMER ERNŐ, orvos-sebésztudor, a bőr- és bujakórtan ny. rk. tanára, az üllői-uti fővárosi közkórház bőrbeteg-osztályának főorvosa, a budapesti kir. orvosegylet választmányi, a londoni dermatolo-

gical section tiszteletbeli, a kir. m. természettudományi társulat rendes és a magyar orvosi könyvkiadótársulat alapító tagja. *József-tér 11. sz.*

KÉTYL KÁROLY, orvostudor, a villamgyógyászat rendkívüli tanára, a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító és igazgató, a kir. magyar természettudományi társaság örökítő és a budapesti királyi orvosegylet választmányi és alapító tagja; rókuskórházi főorvos, a pesti szegény gyermekkórház tiszt. főorvosa. *Újvilág-utca 16. sz.*

THANHOFFER LAJOS, orvos- és sebésztudor, műtő, a szövettan ny. rk. tanára, az állatorvosi tanintézetben az élettan s természettan ny. r. tanára, a budapesti orvosegylet r., a kir. m. természettudományi társulat rendes s választmányi, a magyar tudom. Akadémia levelező tagja. *Ferencz József-rakpart 13. sz.*

ANTAL GÉZA, orvos-sebésztudor, szülésmester és műtő, a férfi és női ivarszervek sebészeti bántalmairól szóló tan ny. rk. tanára, az orsz. közegészségügyi tanács r. k., a budapesti kir. orvosegylet r. tagja, a kir. m. természettudományi társulat alapító és a kolozsvári orvos. term. tud. társulat rendes tagja, rókuskórházi rendelő orvos. *Új bécsi-utca 3. sz.*

STILLER BERTALAN, orvos-sebésztudor, szülésmester, a hasbetegségek kór- és gyógytanának ny. rk. tanára; a pesti izraelita kórház főorvosa, a budapesti kir. orvosegylet alapító és választmányi tagja s volt első titkára, a m. orvos könyvkiadó társulat alapító tagja, a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja. *Nádor-utca 7. sz.*

MÜLLER KÁLMÁN, orvos-sebésztudor, szülésmester, a hasbetegségek kór- és gyógytanának ny. rk. tanára, a kir. tud. egyetemen és közkórházi főorvos; az egészségtan megbizott tanára a kir. tud. egyetem bölcsészeti karánál és a k. József-műegyetemen, Vas megye tb. főorvosa, az orsz. közegészségi tanács rk. tagja; a budapesti kir. orvos-egyesület rendes, a magyar orvosi könyvkiadó társulat rendes és igazgató, a kir. magy. természettudományi társulat örökítő, a kolozsvári orvos-természettudományi társulat rendes tagja, a párisi „société de médecine pratique“ levelező és a párisi „société de médecine publique et d'hygiène professionnelle“ külföldi tagja. *IV. ker. Váci-utca 25. sz.*

RÉCZEY IMRE, orvos-sebésztudor, szülésmester és műtő, a csontok és ízületek sebészeti bántalmairól szóló tan ny. rk. tanára, az üllői-úti fővárosi közkórház III. sebészet fiokosztályának rendelő főorvosa, a budapesti kir. orvos-egyesület alapító rendes tagja és első titkára, a kir. m. természettudományi társulat alapító és a kolozsvári orvostermészettudományi társulat rendes tagja. *IV. ker. Múzeum-körút 9. sz.* (Kineveztetett 1884. augusztus 1-jén.)

A magántanárok képviselői.

DOLLINGER GYULA (l. Magántanárok).

JANNY GYULA (l. Magántanárok).

Magántanárok.

BATIZFALVY SÁMUEL, orvos-sebésztudor és szülész; a budapesti orvos-sebészeti és orthopædiai magán-gyógyintézet igazgató-tulajdonosa; a magy. tud. Akadémia lev., a jászkún ker. orvos-, a debreczeni torna-, és a budapesti izrael. nőegylet tiszteletbeli, a budapesti evang. főgymnasium, a magyar orvosi könyvkiadó és a budapesti állat- és növényhonosító társulat, a magyar írók segélyegylete, a Stefánia szegénygyermekkékház, a budapesti kir. orvosegylet s a budapesti nemzeti tornaegylet alapító tagja és volt elnöke; nemkülönben a m. orvosok- és természetvizsg. nagygyűlésének volt titkára és alelnöke, ugyane gyűlések állandó központi választmányának tagja; a kir. magy. természettudományi társulat rendes tagja és volt másodtitkára; Budapest főváros törvényhatósági és egészségügyi bizottságának tagja; a magyar földrajzi társulat rendes tagja stb. *Városligeti fasor 51. sz.*

BOLYÓ KÁROLY, orvos- és sebésztudor, szülésmester, az elmekór és elmegyógyászat m. tanára; a budai országos tébolyda elsőd-orvosa, a budapesti kir. orvosegylet és a kir. m. természettudományi társulat tagja. l. *Buda, az országos tébolyda.*

HASENFELD MANÓ, orvos- és sebésztudor, szülésmester, a fürdőgyógyászat m. tanára; a budapesti orvosegylet, a kir. m. természettudományi társulat s a földtani társulat rendes tagja, a párisi orvosfürdészeti, a londoni orvosegylet és a londoni nőgyógyászati társulat lev. tagja, s Szliács rendelő főorvosa. *Muzeum-körút 9. sz.*

SIKLÓSY GYULA, orvos- és sebésztudor, szemésmester, a szemészeti műtét m. tanára, Somogy megye t. főorvosa, a budapesti kir. orvosegylet, a kir. magy. természettudományi társulat és a heidelbergi ophthalm. Gesellschaft tagja; a budapesti Rókus-kórház szemészeti osztályának főorvosa. *Muzeum-körút 18. sz. takarékpénztári épület.*

VEREBÉLY LÁSZLÓ, orvos-sebésztudor, szülésmester és mütő, a mütősebészet m. tanára, a pesti szegény-gyermekkékház tiszt. sebésze, a budapesti orvosegylet és a kir. m. természettudományi társulat tagja *Koronaherczeg-utca 18. sz.*

ELISCHER GYULA, orvos-sebésztudor, szülésmester, a méh és járulékaik lobos folyamatai kór- és gyógytanának magántanára; a buda-

pesti kir. orvosegylet s a londoni Obstetrical Society rendes tagja. *Szervita-tér 4. sz.*

WITTMANN LÁZÁR, orvos-sebésztudor, szemész- és szülésmester, a budapesti kir. m. természettudományi társulat, a kir. orvosegylet r. tagja, a védhimlőoltás magántanára, az országos központi oltóintézet e. i. vezetője, az általános rendelő gyermekkórház volt I. segédorvosa. *VI. Andrássy-út 9. szám.*

PURJESZ ZSIGMOND, orvostudor, az ókori orvostudomány történelmének magántanára, a budapesti kir. orvosegylet és a királyi magyar természettudományi társulat r. tagja. *Andrássy-út 10. sz.*

GOLDZIEHER VILMOS, orvos-sebésztudor, szemésmester a látszerv kórboncztanának magántanára, az országos vakok intézetének, és az „általános rendelő gyógyintézet” szemorvosa, a budapesti kir. orvosegylet rendes tagja. *Bálvány-utca 2. sz.*

LIEBMANN MÓR, orvos-sebésztudor, szülésmester, a szülészeti műtéttan magántanára, a budapesti kir. orvosegylet és természettudományi társulat tagja. *Sugár-út 15. sz.*

BÁRON JONÁS, orvos-sebésztudor, szemész- és szülésmester, műtő, a sérvek kór- és gyógytanának magántanára; a pesti izraelita kórház sebészi osztályának főorvosa, a budapesti kir. orvos-egyesület és kir. m. természettudományi társulat r. tagja. *Sas-utca 5. sz.*

TAKÁCS ENDRE, orvos-sebésztudor, az idegkórtan magántanára, a budapesti kir. orvosegylet és a k. m. természettudományi társulat rendes tagja. *IV. Városház-utca 4. sz.*

PUKY ÁKOS, orvos-sebésztudor, szülésmester, műtő, a sebész első teendői és a sebkezelés magántanára. *Szervita-tér 4. sz.*

SZALÁRDI MÓR, egyetemes orvostudor, az orvosi statisztika magántanára. *Ősz-utca. 4 sz.*

ISZLAY JÓZSEF, orvos-sebésztudor, szülész- és szemésmester, műtő, az egyetemes fogtan és foggyógyászat magántanára. *Gizella-tér 2. sz.*

ÁRKÖVY JÓZSEF, orvos-sebésztudor, fogászmester, a fogászat magántanára. *Ferencziek bazárja.*

JANNY GYULA, orvos-sebésztudor, szülésmester és műtő, a sebészi általános kór- és gyógytan m. tanára, a Rókus-kórház III. seb. osztály főorvosa; a vörös-kereszt-egyleti Erzsébet kórház igazgatója; az orsz. közegészségügy tanács r. k., a budapesti kir. orvosegylet és a m. kir. természettud. társulat rendes tagja stb. *Koronaherczeg-utca 6. sz.*

DOLLINGER GYULA, orvos-sebésztudor, a testgyógyászat m. tanára, az orsz. közoktatásügyi tanács rk. tagja. *VIII. ker. Zerge-utca 6. sz.*

LICHTENBERG KORNÉL, orvostudor, az elméleti és gyakorlati fül-

gyógyászat m. tanára; a Szt. Rókus-kórházban rendelő fülorvos, az „általános rendelő gyógyintézet“ fülgyógyászati osztályának főnöke; a budapesti kir. orvosegylet rendes tagja. *V. ker. Nádor-utca 23. sz.*

HAVAS ADOLF, a bőrgyógyászat és bujakórtan m. tanára, az általános rendelő gyógyintézet bőrgyógyászati osztályának főnöke, a bpesti kir. orvos-egylet és a m. kir. természettud. társulat rendes tagja. *IV. Kis-hid-utca 9. sz.*

SZILI ADOLF, orvostudor, szemézmester, a szentükrészlet m. tanára, a pesti izr. kórház szemész-főorvosa. *IV. Szőlő-utca 6. sz.*

BÓKAI JÁNOS tr. a gyermekgyógyászat magántanára, a „Stefánia“ gyermekkórház igazgató-főorvosa. *VIII. ker. Múzeum-út 9. sz.*

TORDAY FERENCZ, orvos-sebésztudor, szemész és szülézmester, a gyermekgyógyászat magántanára; a VIII. ker. Bodzafa-utcai nyilv. gyermekgyógyintézet tulajdonosa, a budapesti kir. orvosegyesület és a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja. *VIII. ker. Kerepesi-út 1. szám.*

ÁNGYÁN BÉLA, orvos-sebésztudor, a hasi szervek kór- és gyógytanának magántanára, sz. Rókus-kórház baraque fiókosztályának rendelő orvosa, a budapesti kir. orvosegyesület r. tagja és másod titkára, a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja. *IV. ker. Károly-körút 2. sz.*

Tanárségedek.

SZÉKÁCS BÉLA, egyetemes orvostudor, az I. belgyógyászati kóroda I-ső tanárségedé. Lakása az intézetben, *Ősz-utca 46. sz.*

JENDRÁSSIK ERNŐ, egyetemes orvostudor, az I. belgyógyászati kóroda II. tanárségedé. Lakása az intézetben, *Ősz-utca 46. sz.*

HABERERN J. PÁL, egyetemes orvostudor, II. sebészeti kóroda I-ső tanárségedé. *Rókus-kórház.*

ÓNODI D. A., egyetemes orvostudor, II. boncztani és fejlődéstani intézeti I-ső tanárségedé. *Boncztani épület.*

TÓTH LAJOS, egyetemes orvostudor, Pestm. tiszt. főorvosa, tart. ezredorvos, gyógyszertani tanárséged.

MAKARA LAJOS az összes orvostudományok tudora, az I-ső leirő és tájboncztani tanszék I-ső tanárségedé. *Boncztani épület.*

KÓRÓDI KÁLMÁN, az összes orvostudományok tudora, az I-ső leirő és tájboncztani tanszék II-dik tanárségedé. *Bodzafa-utca 29. sz.*

LÓTE JÓZSEF, egyetemes orvostudor, ált. kór- és gyógytani tanárséged. *Zerge-utca 3. sz.*

MORAVCSIK EMIL, egyetemes orvostudor, a kir. orvosegyesület és a term. tud. társulat tagja, elmekórtani tanársegéd. *Szt. Rókus-kórház.*

BIRÓ GÉZA, az összes orvostudományok tudora, törvényszéki orvostani tanársegéd. *Újvilág-utca 13. sz.*

DIESCHER FERENCZ orvostudor, szülésmester, a II. szülészeti és nőgyógyászati kórodán a szülészeti poliklinikum tanársegéde. *Lakása az intézetben, bodzafa-utca 35. sz.*

MÁTRAI GÁBOR, egyetemes orvostudor, az élet és kórvegytani intézet tanársegéde.

SZÉNÁSY SÁNDOR, orvos-sebésztudor, I. sebészeti kórodai tanársegéd, m. kir. sz. á. honvéd-ezredorvos. *I. sebész-kóroda-épület, üllői-ut.*

FRANK ÖDÖN, az összes orvostudományok tudora, a közegészség-tani intézet tanársegéde, a budapesti kir. orvosegyület és a természettudományi társulat tagja. *Eszterházy-utca 5. sz.*

OTTAVA IGNÁCZ, az összes orvosi tudományok tudora, szemészeti tanársegéd, a kir. orvosegyesület és a kir. természettudományi társulat rendes tagja. *Üllői-út 26. sz.*

CSAPODI ISTVÁN, az összes orvosi tudományok tudora, szemészeti tanársegéd, a kir. orvosegyesület és a természettudományi társulat rendes tagja, m. kir. sz. á. honvéd-főorvos. *Üllői-út 26. sz.*

BARTHA GÁBOR, egyetemes orvostudor, II. sebészeti kóroda 2-ik tanársegéde. *Rókus-kórház.*

DIENER GUSZTÁV, az összes orvostudományok tudora, a II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda I-ső tanársegéde, a kir. orvosegyület és a természettudományi társulat tagja, tart. főorvos. *Lakása II. szüléskórodában, bodzafa-utca 35. sz.*

FLESCH NÁNDOR, az összes orvostudományok tudora, II. bonczani és fejlődéstani intézet II. tanársegéde. *Zoltán-utca 13. sz.*

SZABÓ DÉNES, az összes orvostudományok tudora, az I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda I-ső tanársegéde. *Lakása az intézetben, Mária-utca 31. sz.*

BÁRSONY JÁNOS, az összes orvostudományok tudora, az I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda II-ik tanársegéde. *Lakása az intézetben, Mária-utca 31. sz.*

IRSAI ÁRTUR, orvos-sebésztudor, a II. belgyógykóroda első tanársegéde. *Üllői-út 26. sz. II. Belkóroda.*

PROCHNOV JÓZSEF, az összes orvostudományok tudora; I. sebészeti kóroda 2-ik tanársegéde, a budapesti kir. orvosegyület tagja. *Üllői-ut 28. sz. I. sebészeti kóroda.*

KOVÁCS NAGY LAJOS, az összes orvostudományok tudora, a kir. m.

természettudományi társulat rendes tagja, törvényszéki orvostani tanársegéd. *József-körút 62. sz.*

STERN SAMU, az összes orvostudományok tudora, a II. belgyógyászati kóroda 2-ik tanársegéde. *Üllő-út 26. sz. II. belkóroda.*

ROTHMAN ÁRMIN, az összes orvostudományok tudora, élettani tanársegéd. *Eszterházy-utca 5. sz., az élettani intézetben.*

HUTYRA FERENCZ, az összes orvostudományok tudora, a kórbonc- és kórszövettani intézet első tanársegéde; a kir. orvosegylet tagja. *Csillag-utca 10. sz.*

PREISZ HUGÓ, az összes orvostudományok tudora, kórbonc- és kórszövettani 2-dik tanársegéd. *Havas-utca 4. sz.*

MIHÁJLOVICS MIKLÓS, az élettani tanszék 2-ik tanársegéde. *Zöldfa-utca 25. sz.*

MARZALI PÁL, kórszövettani tanársegéd.

Kari pedellus.

Werner János. *Üllői-út 28. sz.*

Kapus.

Bokon Pál.

Kari segédszolga.

Prábicz Fülöp. *Malom-utca. 18 sz.*

IV. Bölcsészettudományi kar.

Dékán és elnök.

LÉNGYEL BÉLA (I. Egyetemi Tanács.)

Nyilvános rendes tanárok.

MARGÓ TIVADAR, a cs. ausztr. Lipórend lovagkeresztese, sz. mm., bölcsész-, orvos- és sebésztudor, szülézmester, az állattan és összehasonlító boncztan ny. r., az orvosi karnál a szövettan ny. rk. tanára, egyszersmind tanár a középiskolai tanárképző intézetben, az egyetemi állattani és összehasonlító boncztani intézet és gyűjtemény-tár igazgatója; az országos közokt. tanács, a magy. tud. Akadémia rendes tagja, a magyar tud. Akadémia természettudományi állandó

bizottságának, a bécsi állat- és növénytani társulat, a budapesti kir. orvos-egylet rendes, az országos egészségügyi tanács rendkívüli, a középtanodai tanárvizsgáló-bizottság, a kir. m. természettudományi társulat volt alelnöke, annak alapító, tiszteleti és választmányi tagja, s állattani bizottságának elnöke; a m. orvosi könyvkiadó társulat alapító tagja, a gyógyszerészeti első szigorlati vizsgáló bizottság elnöke; Angolhonban a „British Association for advancement of science“ külső tagja, a bölcsészeti kar volt dékánja, az egyetem volt rectora. *Muzeum-körút* 7. sz. A szövettan magántanára s helyettes tanár a budapesti tud. egyetemen lett 1851. (Nyilv. rendes tanárrá nevezetett a kolozsvári orv. seb. Akad. 1860.; a budapesti egyetemre ny. r. tanárrá 1862.)

THAN KÁROLY, kir. tanácsos, a vaskoronarend III. oszt. lovagja vegytudor, a vegytan ny. r. tanára, a vegytani intézet igazgatója, a kir. m. természettudományi társulat volt elnöke, annak tiszteletbeli és választmányi tagja; a m. tud. Akadémia rendes igazgatósági és természettudományi állandó bizottságának tagja, a középtanodai tanárvizsgáló bizottság, a budapesti kir. orvosegylet, az orsz. közegészségügyi s közoktatási tanács, a m. kir. központi mértékhitelesítő bizottság rendes, a cherbourghi „Société des sciences naturelles“ levelező, a berlini vegyészeti egylet kültagja, a magyar és osztrák gyógyszerész-egyletek, a gráci magyar kör tisztb. tagja, a bölcsészeti kar volt dékánja s az egyetem volt rectora. *A vegytani intézet épületében.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1862.)

SZABÓ JÓZSEF, (szentmiklósi), sz. mm. és bölcsészettudor, királyi tanácsos, a cs. Ferencz-József-rend, valamint az olasz királyi Szent-Móricz- és Lázár-rend lovagkeresztese; a párisi egyetemenél „officier d'Académie“; az edinburghi egyetem tiszteleti tudora; az ásványtan ny. r.; a középtanodai tanárképezde r. tanára s a tanárvizsgáló bizottság tagja; az orsz. közokt. tanács állandó, a m. tud. Akadémia r. tagja, matematikai s természettudományi osztályának titkára, és math. s természettud. állandó bizottságának alelnöke; a kir. magy. természettudományi, földrajzi, az orsz. régészeti és embertani társulat választmányi tagja, a magyarhoni földtani társulat, valamint az állat- és növényhonosító társaság elnöke; Budapest főváros törvényhatósági bizottságának tagja; Kassán a felső-magyarországi Muzeum-egylet, valamint a délmagyarországi természettudományi társulat és a tiszafüred-vidéki régészeti egylet tiszteleti tagja; az erdélyi „Verein für Naturwissenschaften“ levelező tagja Szebenben; a „K. k. geologische Reichsanstalt“ levelezője Bécsben; az „Academia caesarea germanica Leopoldina-Carolina“ tagja Dresdában; a „Société minéralogique de

France* tiszteleti tagja Párisban; a „Société des sciences naturelles“ levelező tagja Cherbourgban; Olaszországban az „Accademia Valdarnese del Poggio“, — Angolhonban a „British Association for advancement of sciences“, — valamint a londoni geológiai társulat, — Philadelphióban az „Academy of natural sciences“ külföldi tagja, a bölcsészeti kar volt dékánja, s az egyetem volt rectora. *Széchenyi-utca 1. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1862-ben.)

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD ALAJOS, sz. iiii. és bölcsészettudor, Magyarország történelmének ny. r. és az egyetemes történelmi jogosított tanára, sz. kir. Pest város volt törvényszéki főjegyzője, közigazgatási és törvényszéki tanácsosa, h. al- és főpolgármester, a m. tud. Akademia és az erdélyi muzeumegylet levelező tagja, hites köz- és váltótörvényszéki ügyvéd, a gymnasiumi tanárvizsgáló bizottságnak vizsgáló tagja; a bölcsészeti kar volt dékánja. *Sörház-utca 6. sz.* (Helyettes tanár lett 1864. szept. 26. Ny. r. tanárrá neveztetett 1866. szept. 24.)

TÉLFY IVÁN, bölcsészttudor, a classica philologia ny. r. tanára, a hellen irodalomterjesztő athéni társulat, az athéni Byron-, Parnassus-, Didaskalikos Syllogos, a görög középkori kutatások konstantinápolyi társulatának, és a budapesti philológiai társaság tisztt., az Association pour l'encouragement des études grecques en France, a magyar történelmi társulat rendes, a m. tud. Akademia, a paduai Akademia s a görögországi archæologia társaság lev. tagja; a görög Megváltó-rend aranykoronás keresztese; az országos középtanodai tanárvizsgáló bizottság tagja, hit. köz- és váltóügyvéd, a görög philológiai muzeum igazgatója, a bölcsészeti kar volt dékánja. *Pannonia-szálloda.* (Helyettes tanár lett 1846. évi márczius 1-én. Rendkívüli tanárrá neveztetett 1852., ny. r. tanárrá pedig 1867. Ugyanazon évben rendkívüli tanári évei rendesekké számíttattak be.)

HATALA PÉTER, hittudor, a sémi nyelvek ny. r. tanára; az egyetem volt rectora; (Ny. r. tanárrá neveztetett 1866.)

HORVÁT ÁRPÁD, bölcsészett- és jogtudor, az oklevél és czímertan ny. r. tanára; az egyetemi könyvtár volt igazgatója; a m. tud. Akademia lev. s a magy. történ. társulat választmányi tagja; hites ügyvéd. *Képviró-utca 6. sz.* (Helyettes tanár lett 1846. évi május 1-én; ny. r. tanárrá neveztetett 1848.)

LUBRICH ÁGOST, a fensőbb neveléstan ny. r. tanára, *Sándor-utca 32. sz.* (Ny. r. tanárrá neveztetett 1870.)

HUNFALVY JÁNOS, kir. tanácsos, az orosz Szaniszló-rend lovagja, a francia közoktatási tisztt. rendjelenék birtokosa, az olasz korona-

rend középkeresztese, sz. mm. és bölcsészettudor, az egyetemes összehasonlító földrajz ny. r. tanára, a m. tud. Akademia r. tagja, a m. földrajzi társulat elnöke, a kir. m. természettudományi és földtani társulatok rendes, a genfi, antwerpeni és bécsi cs. kir. földrajzi társulatok tiszteletbeli, a berlini, párisi és belga földrajzi társaságok lev. tagja, a bölcsészeti kar volt dékánja. *Viziváros, Hunfalvy-utca 2. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1870.)

VÁMBÉRY ÁRMIN, bölcsészettudor, a keleti nyelvek és irodalmak ny. r. tanára; a m. tud. Akademia rendes, a németországi s londoni keleti társaságok lev., a berlini, Majna melletti frankfurti, amsterdami, drezdai s londoni, római, baseli, bécsi földismeit társulatok és a párisi Société Philologique tisztb., és a „British Association for Advancement of Sciences,” és a bécsi Orientalisches Museum lev. tagja; a londoni Anthropological Society magyarországi titkára; a török Medsidie-rendjel commandeure; az olasz Móricz és Lázár, a mexikói Notre-Dame da Quadelupe, a persa Sir ü Khursid rendjelek tisztj jelvényeinek, nemkülönb. ő cs. és kir. Felsőge, a tudomány- és művészetérti nagy aranyérem birtokosa és az olasz koronarendnek lovagkeresztese. *Ferencz József-rakpart 2. sz.* (Rendkiv. 1868. Ny. r. tanárrá nevezetett 1870.)

JURÁNYI LAJOS, orvostudor, a növénytan ny. r. tanára, a kir. egyetemi növénykert igazgatója, a m. tud. Akademia r. és állandó természettudományi bizottságának tagja, az orsz. egészségügyi tanács rk., a középiskolai tanárvizsgáló bizottság, az edinburgi royal botanical society külső tagja, a kir. m. természettudományi, a m. földrajzi, a m. földtani és a bécsi cs. kir. állatnövénytan társulat tagja, az orsz. m. kertészeti egyesület alelnöke. *A növénykertben.* (Rendkívüli 1866. Ny. r. tanárrá nevezetett 1871.)

KONDOR GUSZTÁV (l. Egyetemi Tanács.)

SALAMON FERENCZ, bölcsészettudor, a magyar történelem ny. r. tanára, a m. tud. Akademia rendes s a Kisfaludy-társaság tagja. *Damjanics-utca 52. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1870.)

BUDENZ JÓZSEF, kir. tanácsos, sz. mm. és bölcsészettudor, az altaji összehasonlító nyelvészet ny. r. tanára, a magy. tud. Akademia rendes tagja, a helsingforszi finn irodalmi társaság, a dorpati eszt tudós-társaság, s a szentpétervári tud. Akademia lev. tagja. *Krisztinaváros, Mozdony-utca 9. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1872.)

EÖTVÖS LORÁND báró, sz. mm. és bölcsészettudor, a főrendiház tagja, a felsőbb természettan ny. r. tanára; m. tud. Akademia rendes, a közép- tanodai tanárvizsgáló bizottság tagja, a természettani intézet

igazgatója, a kir. m. természettudományi társulat alelnöke. *Eszterházy-utca 24. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1872. május 21.)

GYULAI PÁL, bölcsésztudor, a főrendiház tagja, a magyar irodalomtörténet ny. r. tanára, a kir. tanárvizsgáló bizottság tagja, a m. tud. Akadémia igazgató és rendes tagja és osztálytitkára, a Kisfaludytársaság elnöke. *Sándor-utca 13. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1876.)

PONORI THEWREWK EMIL, bölcsészettudor, a classica-philologia ny. r. tanára, a m. tud. Akadémia és a Kisfaludytársaság rendes tagja, a classica-philologiai, a nyelvtudományi, az irodalom-történeti és hadtudományi bizottságok tagja, a budapesti philologiai társaság elnöke, az erdélyi muzeum nyelvt. osztályának, a középtanodai tanáregylet s a kir. természettudományi társulat, a magyar zeneművelő társaság rendes, a berlini modern philologiai társaság levelező, a bajai önképzőkör tiszteletbeli tagja, a tanárképző intézet tanára, a közoktatási tanács és tanárvizsgáló bizottság tagja. *Tárnok-utca 12. sz.* (Rk. 1874., ny. rendes tanárrá nevezetett 1877.)

LENGYEL BÉLA (l. Egyetemi Tanács).

HENSZLMANN IMRE, a műtörténelem ny. r. tanára, a m. tud. Akad. a műemlékek országos bizottságának előadó r. tagja. *Vas-utca 10. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1878.)

HEINRICH GUSZTÁV, sz. mm. és bölcsészettudor, a német nyelv és irodalomtörténet ny. r. tanára, az országos közoktatási tanács, a kir. tanárvizsgáló bizottság tagja, a m. tud. Akadémia lev. és a Kisfaludytársaság rendes tagja. *Akadémia palotája I. emelet.* (Rkiv. 1875., ny. r. tanárrá nevezetett 1878.)

TORMA KÁROLY, bölcsészettudor, az érem- és régiségtan ny. r. tanára, a m. tud. Akad. r. tagja stb. *Ferencz József-rakpart 26. sz.* (Ny. r. tanárrá nev. Kolozsvárra 1877., Budapestre 1878.)

ROMÁN SÁNDOR, a román nyelv és irodalom ny. r. tanára, országgyűlési képviselő, a bukuresti akadémiai társaság rendes, a tanárvizsgáló bizottság tagja. *Sörház-utca 6. sz.* (Rendkiv. 1862., ny. r. tanárrá nevezetett 1880.)

TÖRÖK AURÉL, orvostudor, az embertan ny. r. tanára, a kolozsvári tud. egyetem orvostud. karának volt dékánja, előbb (1872—78-ig) az élettan és szövettan ny. r. tanára, 1878—81-ig a leiró és tájbonztan ny. r. tanára a kolozsvári tudomány-egyetemen, a párisi „Société d'Anthropologie“, az „Association scientifique de France“, a bonni „Verein von Alterthumsfreunden im Rheinlande“ rendes, a müncheni „Anthropologische Gesellschaft“ tiszteletbeli tagja, a washingtoni „Anthropological Society“ levelező tagja, a magyar földrajzi társulat

választmányi tagja, a moszkvai „természetbuvárlat barátai társulatának” rendes tagja, a tiszai-zúgi régészeti társulat tiszteletbeli tagja, a Német, s a berlini anthropologiai társulat rendes tagja. *Rózsa-tér 7. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett a kolozsvári orsz. Akad. 1869., u. oda az egyetemre 1872., végre a budapesti egyetemre 1881.)

HANTKEN MIKSA, m. k. miniszteri osztálytanácsos, a m. tudom. Akademia rendes tagja, az őslénytán (palaeontologia) ny. r. tanára, a magy. földtani-, az állat- és növényhonosító társulat és a kárpáti egyelet alapító, a selmeczi gyógyászati és természettudományi egyelet tiszteleti, a magyar földrajzi társulat rendes és levelező, a magy. természettudományi, a nagyszombati természettudományi és a bécsi állat- és növénytani társulat rendes tagja. *Eötvös-utca 9. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1882.)

SCHOLTZ ÁGOSTON, bölcsészettudor, a felsőbb mennyiségtan ny. r. tanára; *Andrássy-út 72. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1884.)

FRÖHLICH IZOR, bölcsészettudor, az elméleti természettan ny. r., a kísérleti természettan jogosított tanára, a m. tudom. Akademia lev. tagja, a m. kir. természettudományi társulat választmányi az erdélyi „Verein für Naturwissenschaften” levelező tagja, a bölcsészeti kar volt jegyzője. *Eötvös-utca 26/c. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1878-ban. Ny. r. tanárrá 1885.)

MEDVECZEI MEDVECZKY FRIGYES, bölcsészettudor, a bölcsészet ny. r. tanára, az országos középtanodai tanárvizsgáló bizottság tagja. *Pipa-utca 6. sz.* (Ny. r. tanárrá nevezetett 1886-ban.)

Nyilvános rendkívüli tanárok.

MESSI ANTAL, az olasz nyelv és irodalom ny. rk. tanára, a gymnasiumi tanárvizsgáló bizottság tagja. *Petőfi-tér 3. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1869. február 6.)

RÁKOSY SÁNDOR, a francia nyelv és irodalom ny. rk. tanára. *Zöldfa-utca 42. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1869.)

MAYR AURÉL, sz. mm. bölcsészet- és jogtudor, hites köz- és váltóügyvéd, az indogermán összehasonlító nyelvészet ny. rk. tanára, a tanárvizsgáló bizottság tagja. *Nyár-utca 25. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1873.)

HAMPEL JÓZSEF, bölcsészet- és jogtudor, a magy. nemzeti muzeum érem- és régiség-osztályának öre, az ókori történelem ny. rk. tanára, a római „Istituto di Corrispondenza” és a m. tud. Akademia lev. tagja, az orsz. Régészeti és Embertani társulat titkárja és ugyanez országos társulat antik szakosztályának elnöke, az Archaeologiai Értesítő szer-

kesztője, a m. történeti társulat választmányi tagja, a horvátországi régészeti társulat tiszteletbeli tagja, a vas megyei régészeti, továbbá a felsőmagyarországi, délmagyarországi, bekésmegyei, tiszafüredi régészeti és történeti társulatok tiszteletbeli tagja; a m. tudom. Akadémia régészeti bizottságának tagja; a német anthropologiai, a berlini anthropologiai, a bécsi numismatikai és a karinthiai történeti társulat tagja. *N. Muzeumban.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1881 aug. 18.)

ÁBEL JENŐ, bölcsészettudor, a classica-philologia ny. rk. tanára, a m. tud. Akadémia lev. tagja és class.-philologiai s irodalomtörténeti bizottságának tagja, a budapesti philologiai társaság első titkára. *VI. Eötvös-utca 10. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1883-ban.)

BEÖTHY ZSOLT, bölcsészettudor, az aethetica ny. rk. tanára, a m. tud. Akadémia rendes s irodalomtörténeti bizottságának tagja, a Kisfaludy-társaság rendes tagja és titkára, a budapesti philologiai társaság második elnöke. *Akadémia palotája.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1883.)

BALLAGI ALADÁR, bölcsészettudor, az újkori történelem ny. rk. tanára, a m. tud. Akadémia lev. tagja, a földrajzi-társaság és a m. történelmi társulat választmányi tagja. *Kinizsi-utca 29. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1883. aug. 20.)

ASBÓTH OSZKÁR, bölcsészettudor, a szláv nyelvészet és irodalom ny. rk. tanára. *Bajza-utca 1. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1885-ben.)

SIMONYI ZSIGMOND, bölcsészettudor, a m. tud. Akadémia és a Finn irodalmi társaság tagja, a magyar nyelvtudomány rk. ny. tanára. *Klauzál-utca 7. sz.* (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1885.)

PASTEINER GYULA, bölcsészettudor, a művészetek történetének ny. rk. tanára. (Ny. rk. tanárrá nevezetett 1885-ben.) *Hatvani-utca 16. sz.*

PAUER IMRE, csorna-premontrei kanonok, bölcsészettudor, a bölcsészet ny. rk. tanára, a magyar tud. Akadémia lev. tagja.

Helyettes tanárok.

KONDOR GUSZTÁV (l. Egyetemi Tanács).

SZINNYEI JÓZSEF (l. Magántanárok).

Magántanárok képviselői.

ÖRLEY LÁSZLÓ (l. Magántanárok).

SZINNYEI JÓZSEF (l. Magántanárok).

Magántanárok.

BARTAL ANTAL, a latin classica-philologia magán, a m. k. tanárképző-intézet gyakorló iskolájának igazgató tanára, a m. kir. tanárvisz-

gáló bizottság tagja és alelnöke, a m. kir. tanárképezde nyelv- s történelmi osztályának elnöke, a m. kir. közoktatási tanács tagja és a m. tud. Akademia lev. tagja. *Vámház-körút 2. sz.*

GOLDZIEHER IGNÁCZ, sz. mm. és bölcsészettudor, a sémi philologia m. tanára, a magyar tud. Akademia lev. és nyelvtudom. bizottságának tagja, a fővárosi bizottság tagja, a budapesti izrael. hitközség titkára. *VII. ker. Holló-utca 4. sz.*

KÁRMÁN MÓR, sz. mm. és bölcsészettudor, a pædagogia, psychologia és ethika magán, a középtanodai tanárképezdeben a pædagogia és philosophia tanára, az országos középtanodai tanárvizsgáló bizottság, a magyar országos közoktatási tanács állandó tagja. *Ősz-utca 22. szám.*

BODNÁR ZSIGMOND, a magyar nyelv és irodalom magán tanára. *Csömöri-út 14. sz.*

SZÁSZ KÁROLY, bölcsészettudor, miniszteri tanácsos, dunamelléki reform. püspök, a m. tud. Akademia igazg. és rendes, a Kisfaludy-társaság rendes tagja s másodelnöke, az egyetemes irodalomtörténet magántanára. *Kalvin-tér 7. sz.*

GRUBER LAJOS, bölcsészettudor, k. meteorolog, a gömbi csillagászat magántanára. *Viziváros, Fő-utca 8. sz.*

CZOBOR BÉLA, székesfehérvár-egyházmegyei áldozár, bölcsészettudor, a portugál kir. villa viçosai Immaculata Conceptio-rend lovagja, a m. nemzeti muzeum érem- és régiségosztályának segédőre, a keresztény műarchæologia és symbolika m. tanára, a m. tud. Akademia levelező-, archæologiai bizottságának, a m. tört. társulat és az iparművészeti társulat igazgató-választmányának tagja, III. osztályának hely. elnöke; továbbá az „Associação dos Architectos e Archeologos Portugezes“ lev. tagja; a koronás arany-éremkereszt tulajdonosa. *VI. ker. Lendvay-utca 12. sz.*

ALEXANDER BERNÁT, bölcsészettudor, a philosophia történetének s az ismerettannak magán-, a VI. ker. állami főreáliskola rendes tanára. *Epreskert-utca 3. sz.*

BÁNÓCZY JÓZSEF, bölcsészettudor, a m. tud. Akademia lev. tagja, a philosophia történetének és propædeutikájának magán-, az országos rabbiképző-intézet rendes tanára, a m. tud. Akademia levelező tagja. *Csengery-utca 22. sz.*

HEINRICH ALAJOS, bölcsészettudor, az ókori földrajz és néprajz magántanára. *Hold-utca 29. sz.*

MARCZALI HENRIK, bölcsészettudor, a tanárképző-intézetben a vi-

lágtörténet tanára, a közép- s újkor magántanára. *Papnövelde-utca 2. szám.*

PULSZKY KÁROLY, bölcsészettudor, az országos képtár öre, a m. tud. Akademia archæologiai bizottságának tagja, az orsz. régészeti és embertani társulat titkára, a képző- és iparművészetek történetének magántanára. *Akademia-palota II. emelet.*

LIEBERMANN LEO, az egyetemes orvostan tudora, a vegytan magántanára, a kir. m. állatorvosi tanintézeten a vegytan ny. rk. tanára, az állami vegyakisérleti állomás főnöke. *Sugár-út 50. sz.*

THALLÓCZY LAJOS, cs. és kir. kormánytanácsos, bölcsészettudor, segédhivatali igazgató a külügyministeriumban, az országos régészeti társulat egyik előadója, a m. tud. Akademia levelező tagja s a m. pénzügy és közgazdaság történetének magántanára. *Lakik Bécsben.*

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ, bölcsészettudor, a m. nemzeti muzeum levéltárnoka, a m. tud. Akademia levelező tagja, a magyar történelmi társulat ig. választmányi tagja, a magy. heraldikai és genealogia társaság titkára, az oklevéltan magántanára. *VIII. ker. Üllői-út 4. sz.*

BORBÁS VINCZE, bölcsészettudor, volt növényteni assistens, az állam V. ker. főreáliskolájánál a terményrajz rendes tanára, a növény geographia és Magyarország edényes növényei systematikájának magántanára, az országos közoktatási tanács váltakozó tagja, az orsz. erdészeti, földrajzi, Kárpát-, term. tudományi és orsz. középiskolai tanár egyesületek rendes s a magyar orvosok és természetvizsgálók állandó központi választmányának tagja. *Dessewffy-utca 3. sz.*

BIHARI PÉTER, bölcsészettudor, a tapasztalati lélektan magántanára. *IX. ker. Kivizsy-utca 14. sz.*

MANGOLD LAJOS, bölcsészettudor, az ókor és keleti népek történetének magántanára. *Gyár-utca 5. sz.*

BOGISICH MIHÁLY, hertályi czimz. prépost, budavári plébános, a m. tud. Akademia lev. tagja, budapest egyházkerületi jegyző, az egyházi zenetörténet magántanára. *Vár, plébánia-helyiség.*

FARKAS GYULA, bölcsészettudor, az imaginarius változók elméletének magántanára. *Károly-körút 3. sz.*

FRÖHLICH RÓBERT, bölcsészettudor, az ókori történelem m. tanára, az ág. helv. h. főgymnasium e. i. igazgatója. *VI. ker. Eötvös-utca 30. sz.*

SZENTKLÁRAY JENŐ, csanád-egyházmegyei áldozár, bölcsészettudor, Magyarország újabbkori történetének m. tanára, a m. tud. Akademia és a belgrádi szerb tudós társaság l. tagja, a békésmegyei régészeti és művelődés-történelmi társulat tiszteleti, a budapesti heraldikai és genealogiai, nemkülönbén a délmagyarországi történelmi és régiségtudo-

mányi társulatok igazgató-választmányi tagja, a magyar történelmi és a magyar régészeti és embertani társulatok, úgyszintén Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának és központi állandó választmányának tagja, török-becsei plebános. *Budapest, Üllői-út 24. sz., és Török-Becsén (Torontál m.).*

SZINNYEI JÓZSEF, bölcsészettudor, tisztviselő a magyar n. muzeum könyvtárában, a m. tud. Akademia, a helsingforsi Finn Irodalmi, és a Finn-Ugor Társaság levelező tagja, a finn nyelv és irodalom magántanára, a magyar nyelvtudománynak helyettes tanára. *VIII. kerület Stáció-utca 32. sz.*

ÖRLEY LÁSZLÓ, bölcsészettudor, segédőr a m. n. muzeum állattárában; a helminthologia magántanára.

SZÁDECZKY LAJOS, bölcsészettudor, egyetemi könyvtártiszt, a m. történelmi társulat segédtitkárja, a heraldikai és genealogiai társaság jegyzője, a magyar történelem XVI. és XVII. századbéli részének magántanára.

KASSAI GUSZTÁV, bölcsészettudor, királyi főgymnasiunai rendes tanár; a latin philologia m. tanára. *Nagymező-utca 64. sz.*

SCHMIDT SÁNDOR, a természettudományok tudora, segédőr, a m. n. muzeum ásványtárában, a kristálytan magántanára. *VIII. ker., Főh. Sándor-utca 17. sz.*

PECZ VILMOS, bölc.-tudor, a görög dráma m. tanára. *IV. kerület. Havas-utca 6. sz.*

Tanítók.

LEWIS LAJOS, sz. mm. és bölcsészettudor, az angol nyelv és irodalom tanítója, angol és francia nevelőintézet tulajdonosa, a bécsi cs. k. mérnök akademián a francia irodalom volt tanára, ev. hitszónok-jelölt, a sziléziai természetvizsgáló társulat tagja. *Mária Valéria-utca 5. sz.*

EGAN JAMES, az angol nyelv és irodalom tanítója. *Bodzafa-utca 25. sz.*

Tanárségedek.

BARTONIEK GÉZA, okleveles középtanodai tanár, természettani tanárséged, a k. m. természettud. társulat m. titkára. *Eszterházy-utca 3. szám.*

KLUPÁTY JENŐ, bölcsészettudor, okleveles középtanodai tanár, természettani tanárséged. *Eszterházy-utca 3. szám, egyetemi fizikai intézet.*

KOHAUT REZSŐ, középtanodákra képesített tanár, állattani és összehasonlító bonczati tanárséged; a kir. m. természettudományi, a

magyarhoni földtani társulat és a közélettanodai tanár egyesület rendes tagja. *Iskola-utca 44. sz.*

DIETZ SÁNDOR, bölcsészettudor, közélettanodákra képesített tanár; növénytan tanársegéd, a kir. magy. természettudományi társulat és az orsz. kertészeti egyesület vál. tagja. *Magyar-utca 27. sz.*

THIRRING GUSZTÁV, bölcsészettudor, közélettanodákra képesített tanár, anthropologiai tanársegéd, a kir. m. természettudományi, a m. földrajzi és a magyarhoni földtani társulat rendes tagja. *Muzeum-körút 10. sz.*

K. KARLOVSZKY GEYZA, vegyészeti tanársegéd; okleveles gyógyszerész; a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja. *Muzeum-körút 4. sz. Vegytani intézet.*

SZONTAGH TAMÁS, bölcsészettudor, ásványtan tanársegéd, a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja és magyarhoni földtani társulat második titkára. *VIII. Gyöngyösi-utca 13. szám.*

KISS KÁROLY, bölcsészettudor, vegyészeti tanársegéd, középiskolákra képesített tanár, a természettudományi társulat rendes tagja. *Tudom. egyes. vegytani intézet.*

KOCSIS JÁNOS, közélettanodákra képesített tanár, palaeontologiai tanársegéd, a kir. m. természettudományi társulat és a magyarhoni földtani társulat rendes tagja. *Sarkantyús-utca 11. sz.*

Ifj. NURICSÁN JÓZSEF, vegyészeti tanársegéd; a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja. *Vas-utca 14. sz.*

Ifj. APÁTHY ISTVÁN, orvostudor, állattan tanársegéd,

FILARSZKY NÁNDOR, bölcsészettudor, közélettanodákra képesített tanár, növénytan tanársegéd. *Kecskeméti utca 2. szám.*

SZÁDECZKY GYULA, ásványtan tanársegéd, közélettanodákra képesített tanár, a kir. m. természettudományi és a magyarhoni földtani társulat rendes tagja.

Vívómester.

FRIEDRICH FERENCZ, egyetemi vívómester, vívó-intézet-tulajdonos. *Kalap-utca 1. sz.*

Kari pedellus.

Kompfi Jenő. *Az egyetemi központi épületben.*

Kari segédszolga.

Rajzó József. *Az egyetemi központi épületben.*

EGYETEMI INTÉZETEK ÉS GYŰJTEMÉNYTÁRAK.

I. Szentegyház.

Karmester.

TILL NÁNDOR.

Orgonász.

BELLOVITS IMRE.

Egyházfő.

Primusz Adolf. *Az egyetem központi épületében.*

II. Könyvtár.

(Barátok tere 5.)

Igazgató.

SZILÁGYI SÁNDOR, a m. tud. Akadémia rendes tagja, a magyar történelmi társulat titkára; a m. heraldikai társaság, az orsz. régészeti egyesület, a Kárpát-egyesület ethnographiai muzeumi választmányi tagja, a Kemény Zsigmond-társaság rendes, a békésmegyei történelmi és régészeti társaság, a székesfehérvári történelmi és régészeti társaság, a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat tiszt. tagja. *A könyvtári épületben.*

Örök.

SZINNYEY JÓZSEF, a könyvtár I. öre, a történelmi társulat alapító és választm. tagja, a heraldikai társulat választm. tagja. *A könyvtári épületben.*

MÁRKI JÓZSEF, sz. mm., bölcsészet- és jogtudor, volt képezdei tanár, a budapesti philologiai társulat rendes, és hét népnevelői egyesület tiszteletbeli tagja, könyvtári II. ör. *A könyvtári épületben.*

Tisztek.

MÁTÉ SÁNDOR, jogtudor, I. oszt. tisztt. *Zöldfa-utca 39. sz.*

KUDORA KÁROLY, II. oszt. tisztt. a m. történelmi társulat tagja.
Zöldfa-utca 41. sz.

Dr. SZÁDECZKY LAJOS, egyetemi magántanár, a m. történelmi társulat segédtitkárja, a M. Heraldikai és Gen. társaság jegyzője. III. oszt. tisztt. *József-körút 49. sz., I. e., 18. a.*

DR. ANGYAL DÁVID IV. oszt. tisztt. *N.-diófa utca 10. sz.*

Kisegítő tisztek: JANKOVICS ANTAL. *Ferencziek-tere 5. sz.*

PÁDLI LAJOS, h. ügyvéd. egyúttal irodavezető.
Stáhly utca 5. sz.

Dijnokok.

EGERVÁRY ÖDÖN, volt honvédhuzár-tisztt. *Rombach-utca 3. sz.*

DR. WLISLOCKI HENRIK, volt gymn. segéd tanár. *Ferencziek-tere 5. szám.*

Kapus.

Deim István (helyettesítve). *Az egyetemi könyvtár épületében.*

Szolgák.

Gelecsics Ignác. Könyvtári épületben.

Pertl András. *Alkotmány-utca 29. sz.*

Ferenczi József. *Akácfa-utca 51. sz.*

Majoros Imre. *Tüzoltó-utca 16. sz.*

Magh Szabó Imre. *József-körút 49. sz.*

Fűtő.

Tóth Pál. *A könyvtári épületben.*

III. Orvossebészeti intézetek s gyűjteménytárak.

I. Leiró és tájboneztani intézet.

(Mária-utca, orvoskari telep.)

Igazgató: LENHOSSÉK JÓZSEF (I. orv. kar).

1. segéd: Dr. MAKARA LAJOS.

2. segéd: Dr. KÓRÓDI KÁLMÁN.

Gyakornokok: LENHOSSÉK MIHÁLY.

SZKÁLNICZKY HENRIK.

Demonstrátorok: BARAKONYI SÁNDOR.

DEREKASSY ISTVÁN.

KOVÁCS ÁGOST.

SZINESSY JÓZSEF.

WEISZMANN FRIGYES.

BERGER VILMOS.

HALÁSZ HENRIK.

HAUSNER JÓZSEF.

JUSTUS JAKAB.

KOLLER TIVADAR.

LONGAUER LAJOS.

SZABÓ JÓZSEF.

TUSZKAU ILLÉS.

WETENGL KÁROLY.

Szolgák: Pillein Miklós.

Kasprák János.

II. Leiró-Tájbonez- és fejlődéstani intézet.

(Mária-utca, orvoskari telep.)

Igazgató: MIHÁLKOVICS GÉZA.

1. segéd: Dr. ÓNODI D. ADOLF.

2. segéd: Dr. FLESCH NÁNDOR.

Gyakornok: WOLFF MÁRTON.

Demonstrátorok: BOZÓKY JENŐ.

FARKAS JENŐ.

KOVÁCS ALADÁR.

MÁRTON ADOLF.

MOSKOVITZ VILMOS.

ROTH SAMU.

THOMKA ISTVÁN.
TÖRÖK ARTHUR.
WEISZ JÓZSEF.
PREYSZ CORNÉL.
TÓTH LAJOS.
THÜRNBOCK ISTVÁN.

Szolgák : Bójas József, Szájki Péter.

Élet- és felsőbb boncztani intézet.

(Eszterházy-utca 5. sz.)

Igazgató : JENDRÁSSIK JENŐ (I. orv. kar).
Segédtanár : Dr. REGÉCZY NAGY IMRE (I. orv. kar).
Tanársegédek : Dr. ROTHMAN ÁRMIN.
Dr. MIHAJLOVICS MIKLÓS,
Gyakornokok : Dr. SZÁSZY ISTVÁN.
NEUPAUER GUSZTÁV.
Demonstrátorok : SCHOLTZ GYULA.
SZIGETHY KÁROLY.
ANDRÁSSY ERNŐ.
BILASKÓ GYÖRGY.
DOKTOR SÁNDOR.
L. FARKAS JENŐ.
TÓTH ISTVÁN.

Gépész : Pichler Ferencz.

Szolga : Bali István.

Háziszolga : Péter János.

Kórhoncztani és kórszövettani intézet.

(Mária-utca 47. sz., a volt bölcsőde-épületben.)

Igazgató : SCHEUTHAUER GUSZTÁV (I. orv. kar).

Segédek : Dr. HUTYRA FERENCZ.

Dr. PREISZ HUGÓ.

Gyakornok : BUDAY KÁLMÁN.

Díjtalan gyakornokok : TAUSCHER ÁRPÁD.

LUMNITZER JÓZSEF.

Szolgák : Székely János, Jaroskiewitz Nándor.

Általános kór- és gyógytani intézet.

(Üllői közp. orvosk. épület. III. em.)

Igazgató: HÖGYES ENDRE (I. orv. kar.)

Segéd: Dr. LÓTE JÓZSEF.

Gyakornok: Dr. KOVÁCS JÓZSEF.

Műszolga: Szabó János.

Gyógyszertani intézet.

(Üllői-út 26. sz.)

Igazgató: BALOGH KÁLMÁN (I. orv. kar.)

Segéd: Dr. TÓTH LAJOS.

Gyakornok: Dr. RÉVFI JENŐ.

Szolga: Springmann Ferencz.

I. Belgyógyászati kóroda.

(Ősz-utca 46. sz.)

Igazgató: WAGNER JÁNOS (I. orv. kar.)

Segédek: Dr. SZÉKÁCS BÉLA.

Dr. JENDRÁSSIK ERNŐ.

Gyakornokok: Dr. KENESSEY KÁROLY.

Dr. BENCZÚR DÉNES.

Dr. VAJAY IMRE.

Dr. BÁNÓCZY GYULA.

Dr. SZÁSZY DEZSÓ.

Dr. CSATÁRI ÁGOST.

TUDÓS KÁLMÁN.

UDVARHELYI KÁROLY.

Szolgák: Jack Antal. Tóbiás József.

Fűtő: Kotora János.

II. Belgyógyászati kóroda.

(Üllői-úti orvoskari telep.)

Igazgató: KORÁNYI FRIGYES (I. orv. kar.)

Tanárségek: Dr. IRSAY ARTHUR.

Dr. STERN SAMU.

Gyakornokok : Dr. UDRÁNSZKY LÁSZLÓ.

Dr. TERRAY PÁL.

Dr. FRÁTER IMRE.

Dr. GROSZ MENYHÉRT.

Dr. KOHN LIPÓT.

LUX KÁLMÁN.

DOBOZY ISTVÁN.

NENDTVICH PÁL.

FELDMANN IGNÁCZ.

Szolgák : Ortutay István.

Kandler Mátyás.

Fűtő : Sváb Márton.

I. Sebészeti kóroda.

(Üllői-út.)

Igazgató : KOVÁCS JÓZSEF (I. orv. kar).

Segédek : Dr. SZÉNÁSSY SÁNDOR.

Dr. PROCHNOV JÓZSEF.

Szolga : Kuboczky Lajos.

I. Sebészeti mütöintézet.

Igazgató : KOVÁCS JÓZSEF (I. orv. kar).

Segédek : Dr. SZÉNÁSSY SÁNDOR.

Dr. PROCHNOV JÓZSEF.

Mütönövendékek : Dr. ALAPI HENRIK. tartalékos főorvos.

Dr. FIALOWSKI BÉLA. tartalékos főorvos.

Dr. KOLLER KÁROLY, közös hadseregbeli tartalékos főorvos, bajnok, a szabadkai tornaegylet tiszteletbeli tagja.

Dr. RYLL FERENCZ, tartalékos segédorvos.

Dr. TURCSÁNYI GYULA.

Szolga : Jaks Márton.

II. Sebészeti kóroda.

(Rókus-kórház.)

Igazgató : LUMNICZER SÁNDOR (I. orv. kar).

Segédek: Dr. HABERERN J. PÁL.

Dr. BARTHA GÁBOR.

Szolga: Répásy József.

II. Sebészeti műtőintézet.

Igazgató: LUMNICZER SÁNDOR (I. orv. kar).

Segédek: Dr. HABERERN J. PÁL.

Dr. BARTHA GÁBOR.

Műtőnövendékek: Dr. DEMJANOVICH EMIL.

Dr. HÖGYES FERENCZ.

Dr. KOVÁCS SEBESTÉNY ENDRE.

Dr. SOLTÉSZ KÁROLY.

Szolga: Sipelius Ignác.

Szemészeti kóroda.

(Üllői-út 26. sz.)

Igazgató: SCHULEK VILMOS (I. orv. kar).

Segédek: Dr. OTTAVA IGNÁCZ.

Dr. CSAPODI ISTVÁN.

Gyakornokok: Dr. GROISZ BÉLA.

Dr. ISSEKUTZ LÁSZLÓ.

Dr. BAUMERTH GYULA.

Dr. THIERJUNG MIHÁLY.

Szolgák: Tremkó Antal.

Stifter József.

I. Szülészeti és nőgyógykóroda.

(Mária-utca 31. sz.)

Igazgató: KÉZMÁRSZKY TIVADAR (I. orv. kar).

1. segéd: Dr. SZABÓ DÉNES.

2. segéd: Dr. BÁRSONY JÁNOS.

Gyakornokok: Dr. ROHRER ALADÁR.

Dr. JÓZSA FÁBIÁN.

Egyetemi bába: REHÁK EMILIA.

Szolgák: Lukonics János.

Nyakas János.

II. Szülészeti és nőgyógyóroda.

(Bodzafa-utca 35. sz.)

Igazgató: TAUFFER VILMOS (I. orv. kar).

A szülészeti poliklinika tanársegéde: Dr. DIESCHER FERENCZ.

1. segéd: Dr. DIRNER GUSZTÁV.

2. segéd: Dr. TAUFFER JENŐ.

Gyakornokok: Dr. VELITS DEZSŐ.

Dr. BERCZELLER IMRE.

BRUCK PÁL.

Dr. ÁKONCZ KÁROLY.

Dr. KOVÁCS FERENCZ.

Egyetemi bába: PETTÓ ANNA.

Szolgák: Czupok János.

Buda József.

Orvostörvényszéki intézet.

(Üllői-út 26. sz.)

Igazgató: Dr. AJTAI K. SÁNDOR.

1. segéd: Dr. BIRÓ GÉZA.

2. segéd: Dr. KOVÁCS NAGY LAJOS.

Gyakornokok: Dr. FÖLDVÁRY ELEK.

BORSAY SÁNDOR.

Szolgák: Szallár István.

Schtolz György.

Közegészségtani intézet.

(Eszterházy-utca 5. sz.)

Igazgató: FODOR JÓZSEF (I. orv. kar).

Segéd: Dr. FRANK ÖDÖN.

Gyakornok: Dr. SZABÓ SÁNDOR.

Szolgák: Császik Gábor.

Steiner Antal.

Élet- és kórvegytani intézet.

(Üllői-út 26. sz.)

Igazgató: PLÓSZ PÁL (I. orv. kar).

Tanársegéd: Dr. MÁTRAI GÁBOR.

Gyakornok: Dr. GEYER JÓZSEF.

Szolga: Szvoboda Venczel.

Kórszövettani intézet.

(Üllői-úti „Stefania“ gyermekkórház.)

Igazgató: Dr. BABES VIKTOR (I. orv. kar.)

Segéd: MARCZALI PÁL.

Gyakornok: DOMOKOS PÁL.

Szolga: Tertusek József.

Elmekórtani intézet.

(Szt. Rókus kórház, elmebeteg figyelő osztály.)

Tanár: LAUFENAUER KÁROLY.

Tanársegéd: MORAVCSIK EMIL.

Dijazott gyakornok: Dr. POLLÁK GYULA.

Dijazatlan gyakornok: SCHNETZER ISTVÁN.

Szolga: Simoné Pál.

IV. Bölcsészeti intézetek és gyűjteménytárak.

Természet- és erömütani gyűjteménytár.

(Egyetemi központi épület.)

Igazgató: b. EÖTVÖS LORÁND (I. bölcs. kar.)

Segédek: BARTONIEK GÉZA.

Dr. KLUPÁTY JENŐ.

Szolgák: Parázsó Ferencz. *Egyetemi központi épület.*

Aumann Ádám. *Egyetemi központi épület.*

Vegyteményintézet.

(Muzeum-körút 4. sz.)

Igazgató: Dr. THAN KÁROLY (I. bölcs. kar.)

Segédek: K. KARLOVSZKY GEYZA.

Dr. KISS KÁROLY.

NUVRICSÁN JÓZSEF.

Gépész: Weber Róbert.

1-ső műszolga: Ruzsinszky Lajos.

2-ik műszolga: Mossmayer Gyula.

Háziszolga: Jarolin József.

Növénykert.

(Üllői-út 78. sz.)

Igazgató: JURÁNYI LAJOS (l. böles. kar).

Segédek: DIETZ SÁNDOR.

FILARSZKY NÁNDOR.

Főkertész: FEKETE JÓZSEF.

Szolga: Haluska Károly.

Három kertészsegéd.

Állattani és összehasonlító boncztani intézet és gyűjteménytár.

(Egyetemi központi épület.)

Nyitva 9—12-ig és 3—6-ig, az előadási időt kivéve.

Igazgató: MARGÓ TIVADAR (l. böles. kar).

Segéd: KOHAUT REZSŐ és ifj. Dr. APÁTHY ISTVÁN.

Szolgák: Vavrek Gusztáv.

Oláh Mihály.

Ásványtani intézet és gyűjteménytár.

(Egyetemi központi épület.)

Nyitva 8—12-ig és 2—4-ig, az előadási időt kivéve.

Igazgató: SZABÓ JÓZSEF (l. böles. kar).

Segédek: Dr. SZONTAGH TAMÁS.

SZADE CZKY GYULA.

Präparator szolga: Róth Mihály.

Szolga: Kovács János.

Palaeontologiai intézet.

(Egyetemi központi épület.)

Igazgató: HANTKEN MIKSA (l. böles. kar).

Segéd: KOCSIS JÁNOS.

Szolga: Kovács István.

Érem- és régiségtár.

(Egyetemi központi épület.)

Igazgató: TORMA KÁROLY (l. bölcs. kar).

Görög philologiai muzeum.

(Egyetemi központi épület.)

Igazgató: TÉLFY IVÁN (l. bölcs. kar).

Anthropologiai muzeum.

(Egyetemi központi épület.)

Nyitva a közönség számára naponként d. e. 8—12, d. u. 3—6-ig.

Igazgató: TÖRÖK AURÉL (l. bölcs. kar).

Segéd: Dr. THIRRING GUSZTÁV.

Szolga: Szabadszállási János. *Kölcsey-utca 8. szám.*

AZ EGYETEMMEL KAPCSOLATBAN LEVŐ BIZOTTSÁGOK.

I. A jog- és államtudományi kar kebelében működő alap- és államvizsgálati bizottságok.

1. Első alapvizsgálat.

Elnök :

Dr. WENZEL GUSZTÁV (I. jogi kar).

Másodelnök :

Dr. HOFFMANN PÁL (I. jogi kar).

Vizsgáló tagok :

Dr. ANTAL GYULA (I. jogi kar).
Dr. CHERNY JÓZSEF (I. jogi kar).
Dr. HAJNIK IMRE (I. jogi kar).
Dr. KAUTZ GYULA (I. jogi kar).
Dr. PLÓSZ SÁNDOR (I. jogi kar).
Dr. SÁGHY GYULA (I. jogi kar).
Dr. SCHWARZ GUSZTÁV (I. jogi kar).
Dr. TAKÁCS LAJOS (I. jogi kar).
Dr. VÉCSEY TAMÁS (I. jogi kar).

2. Második alapvizsgálat.

Elnök :

Dr. LECHNER ÁGOST (I. jogi kar).

Másodelnök :

Dr. LÁNG LAJOS (I. jogi kar).

Vizsgáló tagok :

- Dr. APÁTHY ISTVÁN (l. jogi kar).
Dr. CSARADA JÁNOS (l. jogi kar).
Dr. FÖLDES BÉLA (l. jogi kar).
Dr. HAJNIK IMRE (l. jogi kar).
Dr. HERCZEGH MIHÁLY (l. jogi kar).
Dr. KAUTZ GYULA (l. jogi kar).
Dr. KERKÁPOLY KÁROLY (l. jogi kar).
Dr. PULSZKY ÁGOST (l. jogi kar).
Dr. SCHNIERER ALADÁR (l. jogi kar).
Dr. SZILÁGYI DEZSÓ (l. jogi kar).
Dr. VÉCSEY TAMÁS (l. jogi kar).

3. Jogtudományi államvizsgálat.

Elnök :

- Dr. SCHNIERER ALADÁR (l. jogi kar).

Másodelnök :

- Dr. HERCZEGH MIHÁLY (l. jogi kar).

Vizsgáló beltagok.

- Dr. ANTAL GYULA (l. jogi kar).
Dr. APÁTHY ISTVÁN (l. jogi kar).
Dr. DELL' ADAMI REZSÓ (l. jogi kar).
Dr. CSILLAG GYULA (l. jogi kar).
Dr. CSIKY KÁLMÁN (l. jogi kar).
Dr. FAYER LÁSZLÓ (l. jogi kar).
Dr. FÖLDES BÉLA (l. jogi kar).
Dr. HAVAS SÁNDOR (l. jogi kar).
Dr. HERICH KÁROLY (l. jogi kar).
Dr. LECHNER ÁGOST (l. jogi kar).
Dr. LÁNG LAJOS (l. jogi kar).
Dr. PLÓSZ SÁNDOR (l. jogi kar).
Dr. SÁGHY GYULA (l. jogi kar).
Dr. SZILÁGYI DEZSÓ (l. jogi kar).
Dr. WENZEL GUSZTÁV (l. jogi kar).

Vizsgáló kültagok :

- Dr. BOVANKOVICS JÓZSEF, kir. curiai bíró.
Dr. DEGEN GUSZTÁV, országgyűlési képviselő.
Dr. EMMER KORNÉL, kir. táblai bíró.
Dr. GARAY DEZSŐ, kir. törvényszéki bíró.
Dr. HÜVÖS KÁROLY, kir. táblai pótbíró.
Dr. IMLING KONRÁD, kir. táblai bíró.
Dr. KONEK SÁNDOR, ügyvéd.
Dr. KOVÁCS GYULA, kir. táblai pótbíró.
Dr. KÖRNYEY EDE, ügyvéd.
Dr. NÉMETH PÉTER, kir. táblai pótbíró.
Dr. PAULER GYULA, orsz. levéltárnok.
Dr. VAVRIK ANTAL, kir. törvényszéki bíró.
Dr. VLASSICS GYULA, kir. alügyész.

4. *Államtudományi államvizsgálat.*

Elnök :

- Dr. SZILÁGYI DEZSŐ (l. jogi kar).

Másodelnök :

- Dr. ANTAL GYULA (l. jogi kar).

Vizsgáló beltagok :

- Dr. CHERNY JÓZSEF (l. jogi kar).
Dr. DOBRÁNSZKY PÉTER (l. jogi kar).
Dr. FÖLDES BÉLA (l. jogi kar).
Dr. HAVAS SÁNDOR (l. jogi kar).
Dr. HAJNIK IMRE (l. jogi kar).
Dr. HERCZEGH MIHÁLY (l. jogi kar).
Dr. HOFFMANN PÁL (l. jogi kar).
Dr. KAUTZ GYULA (l. jogi kar).
Dr. KERKÁPOLY KÁROLY (l. jogi kar).
Dr. KÖRÖSI JÓZSEF (l. jogi kar).
Dr. LÁNCZY GYULA (l. jogi kar).
Dr. LÁNG LAJOS (l. jogi kar).
Dr. LECHNER ÁGOST (l. jogi kar).
Dr. MELICHÁR KÁLMÁN (l. jogi kar).
Dr. SÁGHY GYULA (l. jogi kar).
Dr. WEKERLE SÁNDOR (l. jogi kar).

Vizsgáló kültagok :

- Dr. BERZEVICZY ALBERT, ministeri tanácsos.
Dr. BOCHKOR KÁROLY, ny. rk. tanár.
Dr. CSILLAGH GYULA, ny. rk. tanár.
Dr. DEGEN GUSZTÁV országgyűlési képviselő.
Dr. FASCHO MOYS SÁNDOR, ministeri osztálytanácsos.
Dr. HERICH KÁROLY, ministeri osztálytanácsos.
Dr. JEKELFALUSSY LAJOS, ministeri titkár.
Dr. JANKOVITS JÁNOS, pénzügyministeri osztálytanácsos.
Dr. KÖRNYEY EDE, ügyvéd.
Dr. MÉSZÁROS JÁNOS, ministeri fogalmazó.
Dr. PLEININGER FERENCZ, ministeri titkár.
Dr. PRAZNOVSZKY IGNÁCZ, ügyvéd.
Dr. SCHNIERER GYULA, ministeri tanácsos.

II. Bölcsészeti karral.

1. A középtanodai tanárvizsgáló bizottság.

Elnök.

STOCZEK JÓZSEF, műegyetemi tanár.

Alelnök.

BARTAL ANTAL.

Vizsgáló tagok.

- BARTAL ANTAL, a latin nyelv- és irodalomra (I. böles. kar).
CHERVEN FLÓRIS, a világtörténelemre.
EÖTVÖS LORÁND báró, a felsőbb természettanra (I. böles. kar).
GYULAI PÁL, a magyar nyelv- és irodalomra (I. böles. kar).
MEDVE CZKY FRIGYES, a bölesészetre (I. böles. kar).
HEINRICH GUSZTÁV, a német nyelv- és irodalomra (I. böles. kar).
HUNFALVY JÁNOS, a földrajzra (I. böles. kar).
JURÁNYI LAJOS, a növénytanra (I. böles. kar).
KÁRMÁN MÓR, a neveléstanra (I. böles. kar).
KONDOR GUSZTÁV, a mennyiségtanra (I. böles. kar).

- MÁRGÓ TIVADAR, az állattanra (l. böles. kar).
MESSI ANTAL, az olasz nyelvre (l. böles. kar).
ROMÁN SÁNDOR, a román nyelv- és irodalomra (l. böles. kar).
SALAMON FERENCZ, a magyar történelemre (l. böles. kar.)
SZABÓ JÓZSEF, az ásvány- és földtanra (l. böles. kar).
TÉLFY IVÁN, a görög nyelv- és irodalomra (l. böles. kar).
THAN KÁROLY, a vegytanra (l. böles. kar).
THEWREWK EMIL, a görög nyelv- és irodalomra (l. böles. kar).

2. Középtan. tanárképezdénél az egyetem részéről.

Tanárok.

- BARTAL ANTAL (l. böles. kar.)
EÖTVÖS LORÁND báró (l. böles. kar.)
GYULAI PÁL, (l. böles. kar.)
HEINRICH GUSZTÁV, (l. böles. kar.)
HUNFALVI JÁNOS, (l. böles. kar.)
JURÁNYI LAJOS. (l. böles. kar.)
MÁRGÓ TIVADAR, (l. böles. kar.)
SALAMON FERENCZ, (l. böles. kar.)
SZABÓ JÓZSEF (l. böles. kar.)
TÉLFY IVÁN (l. böles. kar.)
THAN KÁROLY (l. böles. kar.)
P. THEWREWK EMIL (l. böles. kar.)

EGYETEMI SEGÉDHIVATALOK.

Egyetemi központi rectori iroda.

ERDEY ANTAL, egyetemi központi irodai igazgató és tanácsjegyző, alapítványi kezelő. *Az egyetem központi épületében.*

FEHÉR GYULA, egyetemi irodatiszt. *Az egyetem központi épületében.*

LEITNER FERENCZ, jogkari irodatiszt, a jog- és államtudományi alap- és államvizsgálati bizottságok tollnoka, a jogkari könyvtári bizottság jegyzője. *Vámház-körút 6. sz.*

MATULÁNYI BÉLA, bölcsész- és hittankari díjnok. *Egyetem-tér 1. szám.*

DÖMÖTÖR JÓZSEF, orvoskari díjnok. *József-körút 49. sz.*

Quaestura.

WURMB IMRE, egyetemi quaestor. *Az egyetem központi épületében.*

VÖRÖS ÁKOS, egyetemi quaesturai ellenőr. *Magyar-utca 19. sz.*

FÁCZONYI GYULA, quaesturai díjnok. *Egyetem-tér 1—3. sz.*

Gazdászati gondnokság.

Üresedésben.

Futár és rectori pedellus.

Rima Gábor, egyszersmind irodai szolgáló. *Egyetem-tér 3. sz.*

Kapus.

Hammerschmiedt András. *Egyetem-tér 3. sz.*

Ház m e s t e r.

Svacsuc József, egyszersmind quaesturai szolgáló. *Egyetem-tér 3. sz.*

Fű t ő.

Pfliegler Antal. *Az egyetem központi épületében.*

KÖNYVNYOMDA.

(Budavár, iskolatér 3. sz.)

Igazgató.

TRÁGER ENDRE. *Vár, Nándor-utca 3. sz.*

Főművezető.

REMELE PÁL. *Vár, Nándor-utca 5. sz.*

Pénztárnok.

MOLENDÁ JÁNOS. *Viziváros, kacsá-utca 26. sz.*

Könyvárúti gondnokság.

KRÁMER ADOLF, gondnok. *Vár, országház-utca 43. sz.*

LISZKAY JÁNOS, segéd. *Vár, Nándor-utca 3. sz.*

Betűöntői ügylőség.

Üresedésben van.

Vésnöki segéd.

Üresedésben van.

Hivatalszolga.

Saláta András. *Országház-utca 13. sz.*

EGYETEMI EGYESÜLETEK.

I. Tudomány- és műegyetemi olvasóköri.

Keletkezett 1872.

Választmánya:

Elnök: MELLY BÉLA j. h.

Alelnök: PÖPPEL GYULA m. e. h.

I. Titkár: SZOMJAS LAJOS j. h.

II. „ ZERGÉNYI JENŐ j. h.

I. Jegyző: PLATHY GYÖRGY j. h.

II. „ ifj. RADICH GYULA j. h.

Pénztáros: NEUMANN KÁROLY j. h.

Alpénztáros: FLEGMANN SÁNDOR o. h.

Ellenőr: MOLDOVÁNYI BÉLA m. e. h.

Főkönyvtáros: SOLYMOSSI SÁNDOR b. h.

Könyvtárosok: HIRSCHLER HENRIK j. h. (érdekcsoport képviselő).

KEREKES ERNŐ b. h.

Könyvtári hivatalnok: RADÓ ANTAL j. h.

I. Háznagy: KEMÉNY ZOLTÁN j. h.

II. „ VADAS JÓZSEF j. h.

A tudományos vitatkozások elnöke: SOLTÉSZ ÁRPÁD b. h.

A szépirodalmi matinék elnöke MADZSAR GUSZTÁV b. h.

A szépír. matinék rendező biz. elnöke: BALÁZSOVICH OSZKÁR j. h.

Bizottsági tagok:

a) Az egyesületek képviselői:

BÁCKER JÓZSEF az o. h. seg. egyesületének elnöke.

BRANECZKY KÁLMÁN a gy. h. s. egy. elnöke.

BITTÓ AURÉL a j. h. seg. egy. elnöke.
ERDÉLYI PÁL a b. h. seg. egy. elnöke.
TOLNAY KORNÉL a m. e. h. seg. egy. elnöke.

b) *Választott tagok:*

BUDAY BÉLA m. e. h.
FABIÁN GÉZA b. h.
FABRÓ HENRIK j. h.
GÖLLNER ALADÁR o. h.
KENDE ISTVÁN gy. h.
KLEIN EDE j. h.
LAKY IMRE b. h.
MAGYAR KÁROLY o. h.
MENTLER KÁROLY gy. h.
NASZLUHÁ CZ LAJOS gy. h.
H. NAGY SÁNDOR b. h.
NÉMETHY GÉZA b. h.
NEMES KÁROLY o. h.
STROMSZKY SÁNDOR m. e. h.
SZÁPÁRY LÁSZLÓ gróf j. h.
SZILÁGYI ALBERT j. h.
SZEGFY MÁTYÁS j. h.
TÖRÖK BÁLINT j. h.
VIKOL ANTAL j. h.
VIZNEKER ANTAL j. h.
WESZTERMAYER VIDOR j. h.
WUFKA ERNŐ m. e. h.

c) *Érdekcsoportok képviselői:*

FODOR GYULA b. h.
KORÁNYI LAJOS gy. h.
KEMÉNY ÁRPÁD j. h.
PARTHÉNYI LÁSZLÓ j. h.
SIMONFFY BÉLA j. h.

II. A hittanhallgatók magyar egyházirodelmi iskolája.

Keletkezett 1831.

Választmánya:

Elnök: VÁRADY ÁRPÁD
Titkár: KALTENECKER MARTON

IV. éves csanádi papnövendék
" " váczai "

Könyvtárnok: VUCSKICS GYULA	IV.	„	n.-váradil. sz. papnöv.
Pénztárnok: ROLNY FRIGYES	„	„	szepesi „
Jegyző: PRÁCSER ALBERT GYULA	III.	„	cisztercita „
Alkönyvtárnok: KÉSMÁRKY ISTVÁN	„	„	pécsi „
Alpénztárnok: BÁLINTH GYÓRGY	„	„	erdélyi „
Levéltárnok: TOLDY BÉLA	„	„	esztergomi „
Aljegyző: RIDÁRCSIK IMRE	II.	„	egri „

Bizottsági tagok:

CEISEL GYÓRGY	IV.	éves nyitrai papnövendék.
KALOCSAY GUSZTÁV	„	„ egri „
KRASZNAY ZSIGMOND	III.	„ szathmári „

III. Joghallgatók segítő egyesülete.

Keletkezett 1861.

Választmánya:

Elnök: BITTÓ AUREL.
 Alelnök: ifj. WENZEL GUSZTÁV.
 Pénztárnok: ifj. AGORASZTÓ MIKLÓS.
 Ellenőr: SZONTAGH ÁRPÁD.
 Főtítkár: SCHLAUCH LAJOS.
 Altítkár: SZÁSZ BÉLA.
 Főjegyző: ifj. SZÁSZ KÁROLY.
 Aljegyző: rákosfalvi ifj. MÉRŐ JÁNOS.
 Főkönyvtárnok: MALATINSZKY KÁLMÁN.
 Alkönyvtárnok: LOVRICH ISTVÁN.
 Háznagy: WESZTERMAYER VIDOR.

Választmányi tagok: SZAPÁRY LÁSZLÓ gróf.
 Ifj. BALÁSY ANTAL.
 HERTELENDY LÁSZLÓ.
 SZIRMAJ ISTVÁN, a tandíj kölesön-ügy e. i. előadója.
 Ifj. KÁRMÁN LAJOS.
Póttagok: MELLY BÉLA.
 Ifj. TAVASSY ANTAL.
 BALÁZSOVICH OSZKÁR.
 NYIRI ISTVÁN.

IV. Az orvostanhallgatók segítő és önképző egyesülete.

Keletkezett 1861.

Választmánya:

- Elnök: BÄCKER JÓZSEF (V.)
Alelnök: TEMESVÁRY REZSŐ (V.)
Titkár: BERGL SÁNDOR (V.)
Pénztáros: DRUCKER GYÖZŐ (III.)
Főkönyvtáros: WEINBERGER ZSIGMOND (V.)
Főjegyző: FRIEDRICH VILMOS (IV.)
Ellenőr: TOLNAI H. BÉLA (III.)
Könyvtárosok: DALNOKI SÁNDOR (III.)
SARBÓ ARTHUR (I.)
Jegyzők: FELEKI SÁNDOR (II.)
TIGERMANN MÓR (I.)
Háznagy: FODOR GÉZA (II.)

Bizottsági tagok: JUBA ADOLF, DEMKÓ BÉLA, FELSENBURG GUSZTÁV,
VÉGH JÁNOS, SCHWARZ VILMOS, BALOGH OSZKÁR, WEISZMANN FRIGYES,
HOLLÓSY ZOLTÁN, SINGER BERNÁT.

Póttagok: STRICKER MÓR, KINCS MIKSA, REISZMANN ADOLF, GRÜN-
SPERGER N.

V. A bölcsészethallgatók segítő egyesülete.

Keletkezett 1874.

Választmánya:

- Elnök: ERDÉLYI PÁL.
Alelnök: SOLTÉSZ ÁRPÁD.
Főtitkár: FODOR GYULA.
Titkárok: HITTRICH ÖDÖN.
KUZSINSZKY BÁLINT.
Pénztáros: KERÉKES ERNŐ.
Ellenőr: STROMP JÓZSEF.
Főjegyző: SOLYMOSSY SÁNDOR.
Aljegyző: LÖRENTHEY IMRE.
Könyvtáros: LAKY IMRE.
Háznagyok: FABIÁN GÉZA.
VAJSZ GYULA.

Bizottsági tagok :

ALEXI GYÖRGY.
FRIML ALADÁR.
MADZSAR GUSZTÁV.
H. NAGY SÁNDOR.
NÉMETHY GÉZA, levéltárnok.
SALLAI MIHÁLY.
SZÉKELY GYÖRGY.
TÓMLÓ GYULA.

VI. A gyógyszerészethallgatók segély- és önképző-egylete.

Keletkezett 1863.

V á l a s z t m á n y a :

Elnök : BRANECZKY M. KÁLMÁN.
Alelnök : VILÁGHY LÁSZLÓ.
Titkár : RUTTKAY ALADÁR.
Jegyző : FAZEKAS ENDRE.
Pénztárnok : RÁKOSS GYULA.
Ellenőr : MAJOR JÓZSEF.
Könyvtárnok : DEÉR ENDRE.
Háznagy : JURÁK ISTVÁN.

Bizottsági tagok :

BALIKAI MIKLÓS.
BARNA JENŐ.
BEKE GYULA.
BLASKOVITS VILMOS.
CSINCSARA GYÖRGY.
FARAGÓ ÖDÖN.
KÁDAS ISTVÁN.
KORÁNYI LAJOS.
MOKSA SZILÁRD.
SZABÓ BÉLA.
SZERDAHELYI JÁNOS.
ZVIK KÁROLY.

EGYETEMI HALLGATÓK.

I. Beiktatott rendes hallgatók.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Aba Lehel	jogi	85	—	I.	II.
Abeles Károly	orvosi	83	—	I.	II.
Acsay Antal, kegyesrendi p. n.	hittani	83	—	I.	II.
Aczél Nándor	jogi	82	—	I.	II.
Adler Ármin	"	84	—	I.	—
Adler Arthur	"	83	—	I.	II.
Adler Bernát	orvosi	83	—	I.	II.
Agorasztó Miklós	jogi	84	—	I.	II.
Aigner Dezső	"	85	—	I.	II.
Akantisz Győző	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Albert Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Albertényi Adolf	"	84	—	I.	II.
Albini Títus	"	83	—	I.	II.
Alexi Aurél	"	83	—	I.	—
Alexits György	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Alföldi Ede	jogi	84	—	I.	—
Almann János	"	83	—	I.	II.
Almásy Aladár	"	84	—	I.	II.
Almásy János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Alszeghy Pál, esztergomi	hittani	85	—	I.	II.
Altenburger Gyula	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Altman Ignác	orvosi	85	—	I.	II.
Ambró Nándor	"	83	—	I.	II.
Ammer Nándor	jogi	85	—	I.	II.
Andauer Jenő	orvosi	84	—	I.	II.
Andorffy Károly	jogi	82	—	I.	—
Andrásovics Imre	"	85	—	I.	II.
Andrásovics Kálmán	"	82	—	I.	II.
Andrássy Ernő	orvosi	83	—	I.	II.
Andrássy Zsigmond	jogi	85	—	I.	II.
Andreánszky Jenő	orvosi	84	—	I.	II.
Antal Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Apostol Pál	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Apt Ödön	jogi	83	—	I.	II.
Arany Dániel	bölcsészeti	—	85	I.	II.
Ardelean Cornél	jogi	83	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Artner Géza	jogi	85	—	I.	II.
Aschner Jakab	orvosi	85	—	I.	II.
Asztalos Béla	jogi	85	—	I.	II.
Asztalos Gyula	orvosi	84	—	I.	II.
Atlas Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Auerbach Lajos	orvosi	85	—	I.	II.
Augenstein Sándor	"	82	—	I.	II.
Austerlitz Béla	bölcsészeti	85	—	I.	—
Ács Géza	jogi	81	—	I.	—
Ács Károly	orvosi	81	—	I.	II.
Ádám Árpád	jogi	83	—	I.	II.
Ádám Győző	"	84	—	I.	II.
Ádám Zsigmond	orvosi	85	—	I.	II.
Ági István	"	83	—	I.	—
Ákoncz János	jogi	85	—	I.	II.
Áldor Ödön	"	85	—	I.	II.
Ámán János	"	83	—	I.	II.
Áron Jenő	"	85	—	I.	II.
Baán Árpád	"	84	—	I.	II.
Babó Andor	"	83	—	I.	II.
Babó Tivadar	orvosi	85	—	I.	II.
Babochay Jenő	jogi	85	—	I.	II.
Babocsay Béla	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Babos József	jogi	85	—	I.	II.
Babos László	"	85	—	I.	II.
Bacsák Imre	"	84	—	I.	II.
Bacsinszky Vladimír	"	85	—	I.	II.
Bagó Géza	"	82	—	I.	II.
Bahula József	orvosi	85	—	I.	II.
Bajer Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Bajkay Endre	"	84	—	I.	II.
Bajza Aladár	"	82	—	I.	II.
Bak Illés	"	—	83	I.	II.
Bakats Béla	"	84	—	I.	II.
Baksay József	bölcsészeti	81	—	I.	—
Baksay Károly váci p. n.	hitt.	82	—	I.	II.
Balajthy László	jogi	85	—	I.	—
Balassa Károly	"	82	—	I.	II.
Balassa Zoltán	orvosi	81	—	I.	II.
Balásfy Géza	"	84	—	I.	II.
Balásy Antal	jogi	83	—	I.	II.
Balázs Iván	"	84	—	I.	II.
Balázs Márton	orvosi	81	—	I.	II.
Balázsovich Oskár	jogi	84	—	I.	II.
Balázsovich Domokos	"	—	85	I.	II.
Balkay Béla	"	83	—	I.	II.
Balkányi Vilmos	orvosi	85	—	I.	II.
Ballagi Mór	jogi	82	—	I.	II.
Ballok Mór	orvosi	83	—	I.	II.
Balogh Arthur	jogi	83	—	I.	II.
Balogh Kálmán Oszkár	orvosi	84	—	I.	II.
Balogh Károly	jogi	82	—	I.	II.
Balogh Lajos	"	83	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Baloghy Ernő	jogi	84	—	I.	II.
Balthazár Gábor	bölcsészeti	—	84	—	II.
Baneth Salamon	orvosi	85	—	I.	II.
Baracs Marczell	jogi	81	—	I.	—
Barakonyi Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Baránski Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Barcza Mór	"	84	—	I.	II.
Barla Sándor	orvosi	84	—	I.	II.
Barna Bernát	"	84	—	I.	II.
Barna Zsigmond	"	83	—	I.	II.
Baronyi Tivadar	jogi	82	—	I.	II.
Baross Jenő	"	85	—	I.	II.
Baross Ferencz	"	82	—	I.	II.
Barsy Miklós	"	—	86	—	II.
Barsy Bálint	"	84	—	I.	—
Bartha János	"	84	—	I.	II.
Bartha Sándor	"	82	—	I.	II.
Barthos Andor	"	85	—	I.	—
Bartóky József	orvosi	85	—	I.	II.
Bartsch Ferencz	jogi	82	—	I.	II.
Bartsch Gusztáv	orvosi	83	—	I.	II.
Baruch Gyula	"	83	—	I.	II.
Basch Imre	"	81	—	I.	II.
Bassa Ignác	"	83	—	I.	—
Bathó Elek	jogi	—	84	I.	II.
Batizfalvy István	orvosi	81	—	I.	II.
Batha Béla	jogi	85	—	I.	II.
Batthyány István gróf	"	83	—	I.	II.
Bauer Mór	orvosi	82	—	I.	—
Bauer Sámuel	"	82	—	I.	II.
Baum Ignác	"	82	—	I.	II.
Baumer Géza	"	82	—	I.	II.
Baumer Gyula	"	81	—	I.	II.
Baumgarten Pál	"	84	—	I.	II.
Baumgarten Samu	"	82	—	I.	II.
Baumgarten Alajos	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Baumhorn Ármin	orvosi	83	—	I.	II.
Baur József	jogi	85	—	I.	II.
Bauszner Guidó	"	83	—	I.	II.
Bálint Béla	"	85	—	I.	II.
Bálint Izidor	"	83	—	I.	II.
Bálint Sámuel	"	82	—	I.	II.
Bálinth György, erdélyi p. n.	hittani	83	—	I.	II.
Bálványi Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Bán Zsigmond	"	82	—	I.	II.
Bánhegyi Móricz	"	82	—	I.	II.
Bánó Aladár	"	85	—	I.	II.
Bánrévy József	"	83	—	—	II.
Bánszky János	"	85	—	I.	II.
Bárczay Gyula	"	83	—	I.	II.
Bárdi László	orvosi	83	—	I.	II.
Bárdosi Mihály	jogi	83	—	I.	II.
Bártfay József	orvosi	84	—	I.	—

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Bártfay József	bölcsészeti	—	86	—	II.
Báthory István	orvosi	84	—	I.	II.
Báthory István	jogi	84	—	I.	II.
Bäcker József	orvosi	81	—	I.	II.
Beder Sándor	jogi	85	—	I.	II.
Bedi Vincze, győri	hittani	85	—	I.	II.
Bednarik Jenő	jogi	84	—	I.	II.
Beer Dezső	"	82	—	I.	II.
Bein Ágoston	"	84	—	I.	II.
Beke Andor	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Beke Béla	jogi	84	—	I.	II.
Beke Lajos, világi	hittani	85	—	I.	—
Belák János	orvosi	81	—	I.	II.
Beleszlyin Miklós	jogi	84	—	I.	II.
Beleznay Endre	"	85	—	I.	II.
Bellaagh László	"	85	—	I.	II.
Bellencsik Márton	orvosi	85	—	I.	II.
Belus Lajos	"	84	—	I.	II.
Bencsik János	jogi	85	—	I.	II.
Benczák János	"	85	—	I.	II.
Benczur Jenő	"	—	85	—	II.
Bendel József	orvosi	82	—	I.	II.
Benedek Vilmos	jogi	85	—	I.	II.
Benisek Imre, besztercebányai	hittani	83	—	I.	II.
Benkár Géza	jogi	85	—	I.	II.
Bentsik László	"	83	—	I.	II.
Benyovszky Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Beóthy Pál	jogi	84	—	I.	II.
Berecz Sándor	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Bereczky Sándor	jogi	—	83	I.	—
Bereczky Sándor	bölcsészeti	—	86	—	II.
Berencsy György	orvosi	81	—	I.	II.
Berencsy Károly	jogi	85	—	I.	II.
Berényi Dezső	orvosi	82	—	I.	II.
Berényi Sándor	jogi	84	—	I.	II.
Bergel Béla	orvosi	82	—	I.	II.
Berger Andor	jogi	84	—	I.	II.
Berger Gedeon	orvosi	83	—	I.	II.
Berger Jakab	"	83	—	I.	II.
Berger Manó	"	84	—	I.	—
Berger Vilmos	"	84	—	I.	II.
Bergl Sándor	"	81	—	I.	II.
Bergsmann Jakab	"	82	—	I.	II.
Berkes Mór	jogi	85	—	I.	II.
Berkes Zsigmond	"	81	—	I.	II.
Berkovits Arnold	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Berkovits Lázár	jogi	85	—	I.	II.
Bermann Adolf	"	85	—	I.	II.
Bernáth Antal	"	—	86	—	II.
Bernáth Ármin	orvosi	—	84	I.	II.
Bernáth Gusztáv	jogi	85	—	I.	II.
Berzeviczy György	"	85	—	I.	II.
Berzsenyi Jenő	"	83	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Bessenyei Elemér	jogi	85	—	I.	II.
Bessenyei László	"	85	—	I.	II.
Beszki Miklós, eperjesi	hitt.	83	—	I.	II.
Bezerédj Adorján	jogi	84	—	I.	II.
Bezerédj István	"	83	—	I.	II.
Békefi Gyula	"	85	—	I.	II.
Béldi Izor	"	82	—	I.	II.
Bérczi Gyula	orvosi	81	—	I.	II.
Bikár Sándor	jogi	84	—	I.	II.
Biláskó György	orvosi	83	—	I.	II.
Binder Endre	jogi	—	84	I.	II.
Binder Jenő	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Biriescu Sándor	jogi	82	—	I.	II.
Birnbaum Dávid	orvosi	85	—	I.	II.
Birly Lajos	jogi	82	—	I.	II.
Biró József, nagyváradai	hitt.	85	—	I.	II.
Bittera Kálmán	jogi	83	—	I.	II.
Bittó Aurél	"	82	—	I.	II.
Bittó Gyula	"	83	—	I.	II.
Blantz Miklós	"	—	84	I.	II.
Blaskovich Elemér	"	83	—	I.	II.
Blaskovics Béla	"	85	—	I.	II.
Blau Dávid	orvosi	85	—	I.	II.
Blau Lajos	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Blau Mór	jogi	84	—	I.	II.
Blau Zsigmond	orvosi	85	—	I.	II.
Blayer Sándor	jogi	85	—	I.	—
Bleicher Miksa	orvosi	81	—	—	II.
Bleier Izidor	jogi	85	—	I.	II.
Bleuer Samu	"	84	—	I.	II.
Bleyer Márk	orvosi	85	—	I.	II.
Bloch Ferencz	jogi	83	—	I.	II.
Blum Károly	"	—	86	—	II.
Blum László	orvosi	82	—	I.	II.
Blum Róbert	"	82	—	I.	II.
Blum Sándor	"	85	—	I.	II.
Blumenfeld Mór	jogi	85	—	I.	II.
Blumenthal Gusztáv	"	84	—	I.	II.
Blumgrund Ezechiel	orvosi	85	—	I.	II.
Boeskor Oszkár	jogi	85	—	I.	II.
Boda Antal	"	85	—	I.	II.
Bodolla Béla	"	82	—	I.	II.
Bodnár Péter	"	—	83	I.	II.
Boer Zoltán	"	84	—	I.	—
Bogár Gyula	orvosi	83	—	I.	—
Bogár Kálmán	"	85	—	I.	II.
Bogeha Ferencz	jogi	84	—	I.	II.
Bogdán Aladár	orvosi	82	—	I.	II.
Bogdán György	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Bogdány Ferencz	jogi	—	85	I.	II.
Bojos József	"	84	—	I.	II.
Bók Zalán	"	83	—	I.	II.
Boksán Szever	"	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Bolberitz Károly	jogi	84	—	I.	II.
Boldizsár Andor	"	82	—	I.	II.
Boldizsár Ferencz	"	85	—	I.	—
Bolits József	"	84	—	I.	II.
Bónis Zsigmond	orvosi	82	—	—	II.
Bontó Gergely	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Borbély László	orvosi	81	—	I.	II.
Borlan Győző	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Bornstein Jakab	orvosi	—	86	—	II.
Boronkay István	jogi	84	—	I.	II.
Borsos Béla	"	85	—	I.	II.
Borsos Géza	"	84	—	I.	II.
Boskovitz Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Bosnyák István	"	81	—	I.	II.
Bóta Géza	"	82	—	I.	II.
Botka Béla	jogi	81	—	I.	II.
Bozóky Ádám	"	85	—	I.	II.
Bozóky Ede	"	85	—	I.	II.
Bozóky Endre	bölcsészeti	84	—	I.	—
Bozóky Jenő	orvosi	—	84	I.	II.
Bozsán Lajos	jogi	82	—	I.	II.
Böck Arnold	"	82	—	I.	II.
Böhm Adolf	orvosi	82	—	I.	II.
Böhm Jakab	"	—	84	I.	II.
Braneczky Mihály	"	85	—	I.	II.
Brandtner Kálmán	jogi	84	—	I.	II.
Brassoványi Attila	orvosi	83	—	I.	II.
Bratkovicz Hubert	jogi	84	—	I.	II.
Braun Adolf	"	85	—	I.	II.
Braun Gyula	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Braun Gyula	orvosi	—	85	I.	II.
Braun Ignác	jogi	83	—	I.	—
Braun Illés	orvosi	85	—	I.	II.
Braun Izidor	jogi	85	—	I.	II.
Braun Károly	"	83	—	I.	II.
Brauner Lipót	"	85	—	I.	II.
Brauer Lajos	orvosi	84	—	I.	II.
Brajjer Lajos	jogi	84	—	I.	II.
Bránu Felicián n.-várad. g. k.	hitt.	83	—	I.	II.
Brecher József	jogi	85	—	I.	II.
Breitenfeld Ferencz	orvosi	82	—	I.	II.
Brenner István	"	85	—	I.	II.
Bresel Pál	"	81	—	I.	II.
Brett Gusztáv	"	82	—	I.	II.
Breuner Fülöp	"	85	—	I.	II.
Brezovay Miklós	jogi	83	—	I.	II.
Brichta Bódog	"	83	—	I.	II.
Brieger Lajos	"	85	—	I.	II.
Bród Miksa	orvosi	83	—	I.	—
Brtouon Adorján	jogi	85	—	I.	II.
Bruck Ferencz	orvosi	81	—	I.	II.
Bruck Mór	jogi	—	85	I.	II.
Bruckner Ármin	orvosi	83	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Bruckner Károly	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Brunstein Bernát	orvosi	84	—	I.	II.
Brüller Ede	"	81	—	I.	—
Bucuru János, gyulafehérvári g. k.	hitt.	85	—	I.	II.
Budaházy Imre, szatmári	"	84	—	I.	II.
Buday Dezső	jogi	81	—	I.	II.
Buday Kálmán	orvosi	81	—	I.	II.
Buday Pál	jogi	85	—	I.	II.
Buding József	"	85	—	I.	II.
Buding Miklós	orvosi	81	—	I.	II.
Bugyi Ferencz	"	82	—	I.	II.
Bujtás József veszprémi	hitt.	82	—	I.	II.
Buk Ármin	jogi	83	—	I.	II.
Bukoveczky Ödön	"	80	—	—	—
Bukovszky György	"	—	85	I.	II.
Bulla György	"	84	—	I.	II.
Bundala János, esztergomi	hitt.	83	—	I.	II.
Burány Pál	jogi	83	—	I.	II.
Burger Ármin	"	82	—	I.	II.
Burger Géza	"	85	—	I.	II.
Burger Manó	orvosi	84	—	—	II.
Burger Simon	"	82	—	I.	II.
Burger Zsigmond	jogi	82	—	I.	II.
Burián Aladár	orvosi	85	—	I.	II.
Buró Péter	"	—	81	I.	—
Búzay Károly	jogi	84	—	I.	II.
Chalupka János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Chanáth Nikephor, munkácsi g. k.	hitt.	83	—	I.	II.
Chetianu Ambrus, gyulaf. g. k.	"	84	—	I.	II.
Chudovszky Géza	jogi	84	—	I.	II.
Chyzer Béla	orvosi	85	—	I.	II.
Clauder Kálmán	"	81	—	I.	II.
Clement Pál	jogi	85	—	I.	II.
Cokié János	orvosi	85	—	I.	II.
Concha Ferencz	jogi	82	—	I.	—
Cormosiu Emil	"	85	—	I.	II.
Cornean Péter	"	84	—	I.	II.
Csanádi Sámuel	"	—	84	I.	—
Csapkovits Károly	"	84	—	I.	II.
Csapó Lóránt	"	84	—	I.	II.
Csarada Gusztáv	"	85	—	I.	II.
Csák Máté	orvosi	82	—	I.	—
Csáky István gróf	jogi	85	—	I.	II.
Csánk Béla	orvosi	81	—	I.	II.
Csánky Géza	"	81	—	I.	II.
Csányi Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Csehszombaty László	orvosi	82	—	I.	II.
Cseley József	"	81	—	I.	II.
Cselkó József	"	82	—	I.	II.
Csepcsányi Sándor	jogi	85	—	I.	II.
Csepreghy István	"	84	—	I.	II.
Cseresznyák Ernő	orvosi	84	—	I.	II.
Cseresnyés József	"	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Cserey László	orvosi	84	—	I.	II.
Csernus Gerő	jogi	—	86	—	II.
Cserny Károly	"	84	—	I.	II.
Csernyánszky Aladár	"	83	—	I.	II.
Cserő Ede	"	84	—	I.	II.
Cserszky Péter	"	84	—	I.	II.
Csics György	orvosi	83	—	I.	II.
Csihás József	"	83	—	I.	—
Csiki Lajos	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Csiky Ferencz	orvosi	81	—	I.	II.
Csillag Dezső	"	82	—	I.	II.
Csillag Kálmán	"	81	—	I.	II.
Csillag Szilárd	jogi	84	—	I.	II.
Csocsán Jenő	"	81	—	I.	—
Csokán Lajos	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Csoma Miklós, eperjesi	hitt.	82	—	I.	II.
Csomasz Béla	jogi	84	—	I.	II.
Csongrádi Gábor	"	82	—	I.	II.
Csuka Géza	"	85	—	I.	II.
Csuka Lajos	"	83	—	I.	II.
Csullag József	orvosi	—	84	I.	II.
Csupor Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Csutorás László	"	85	—	I.	II.
Czeizel György, nyitrai	hitt.	84	—	I.	II.
Czesznák Gyula	jogi	81	—	I.	—
Czébel Imre	orvosi	81	—	I.	II.
Czibere István	jogi	84	—	I.	II.
Czibulya Vilmos, világi	hitt.	85	—	I.	II.
Czincz László	jogi	85	—	I.	II.
Cziner Miksa	"	83	—	I.	II.
Cziser István	orvosi	85	—	I.	II.
Czvach Gyula	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Czvikli Gyula	orvosi	82	—	I.	II.
Dabis Antal	jogi	82	—	I.	II.
Däch Sándor	orvosi	82	—	I.	II.
Daimet Sándor	jogi	85	—	I.	II.
Dalnoki Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Damokos Ödön	jogi	85	—	I.	II.
Danilovics Miklós	"	84	—	I.	II.
Daróczy Aladár	"	84	—	I.	II.
Daruváry Géza	"	85	—	I.	II.
Dávid Gyula	"	85	—	I.	II.
Dávid Gynla	"	83	—	I.	II.
Dávid Izsák	orvosi	82	—	I.	II.
Dávid Miksa	jogi	—	85	I.	II.
Deák Áron	bölcsészeti	—	86	—	II.
Dedinszky Sándor	jogi	81	—	I.	—
Deér Endre	orvosi	85	—	I.	II.
Degen Árpád	"	84	—	I.	II.
Degré Miklós	jogi	85	—	I.	II.
Demeter Lőrincz	"	84	—	I.	II.
Demidor Imre	"	82	—	I.	II.
Demjén Ernő	"	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Demkó Béla	orvosi	82	—	I.	II.
Demkó Pál	jogi	83	—	I.	II.
Deneberg Kálmán	orvosi	83	—	I.	II.
Derekassy István	"	84	—	I.	II.
Dessewffy Iván	jogi	85	—	I.	—
Detre László	"	—	86	—	II.
Deutsch Adolf	orvosi	85	—	I.	II.
Deutsch Adolf	"	—	83	I.	II.
Deutsch Albin	"	85	—	I.	II.
Deutsch Antal	jogi	84	—	I.	II.
Deutsch Ármin	orvosi	85	—	I.	II.
Deutsch Arthur	"	85	—	I.	II.
Deutsch Gusztáv	"	82	—	I.	II.
Deutsch Ignác	jogi	—	83	I.	II.
Deutsch József	orvosi	85	—	I.	II.
Deutsch József	"	82	—	I.	II.
Deutsch József	"	83	—	I.	II.
Deutsch Lajos	"	84	—	I.	II.
Deutsch Mátyás	"	83	—	I.	II.
Deutsch Mátyás	"	84	—	I.	II.
Deutsch Simon	jogi	—	86	—	II.
Deutsch Simon	orvosi	85	—	I.	—
Dékay Jenő	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Déri József	jogi	85	—	I.	—
Déry József	"	85	—	I.	II.
Dévai Zsigmond	orvosi	81	—	I.	II.
Dévény Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Diamant Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Diczenty Géza	jogi	84	—	I.	II.
Dick Sándor	"	82	—	I.	II.
Diczendy Gyula	orvosi	81	—	I.	II.
Diebálla Géza	"	85	—	I.	II.
Dienes Márton	"	84	—	I.	II.
Dictz Lajos	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Dimitrievics Izidor	jogi	84	—	I.	II.
Dindár Béla	"	—	86	—	II.
Diószeghy Gábor	"	85	—	I.	II.
Diószeghy Zsigmond	"	84	—	I.	II.
Diskantiny Imre	"	85	—	I.	II.
Djaković István, diakovári	hitt.	82	—	I.	II.
Dobay Kálmán	jogi	85	—	I.	II.
Dobos László	orvosi	85	—	I.	II.
Dobribán Antal	"	82	—	I.	II.
Dobrin György	jogi	85	—	I.	II.
Dobroszláv József	"	85	—	I.	II.
Dobry Tivadar	"	—	—	I.	II.
Dóczy Endre, erdélyi	hitt.	84	—	I.	II.
Dohmann Miklós	jogi	83	—	I.	II.
Doktor Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Doleschall Alfréd	jogi	82	—	I.	II.
Dolhof Henrik	"	84	—	I.	II.
Dombay Béla	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Dombosi Gábor	jogi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Domschitz Mihály	orvosi	84	—	I.	II.
Donáth József	"	84	—	I.	II.
Donovák Sándor	jogi	81	—	I.	—
Dormány Imre	"	83	—	I.	II.
Dorner János	"	85	—	I.	II.
Dózsa János	"	85	—	I.	II.
Dömötör Zoltán	"	85	—	I.	II.
Döry László	"	85	—	I.	II.
Drechsler Dávid	orvosi	82	—	I.	II.
Dreiszlamp Albert	"	81	—	I.	II.
Drohobeczky Miklós	jogi	—	85	—	II.
Drucker Győző	orvosi	83	—	I.	II.
Dubenezky József	"	83	—	I.	II.
Dudás Gyula	bölcsészeti	81	—	I.	—
Dudich Endre	orvosi	81	—	I.	II.
Dukesz Márton	"	85	—	I.	—
Dukesz Zsigmond	"	85	—	I.	II.
Duma Árpád	jogi	83	—	I.	II.
Dutkay Gyula	orvosi	84	—	I.	II.
Dúzs Sándor	jogi	83	—	I.	II.
Dzubay János	"	81	—	I.	II.
Ebergényi Sándor	"	81	—	I.	II.
Eberhardt Antal	"	81	—	I.	II.
Edelmann Áron	orvosi	83	—	I.	II.
Edelmann József	"	83	—	I.	II.
Edelmann Menyhért	"	—	83	I.	II.
Edelstein Ármin	"	84	—	I.	II.
Egli Mihály	jogi	85	—	I.	—
Egressi Lajos	"	84	—	I.	—
Egry Dezső	"	85	—	I.	II.
Egyed István	orvosi	83	—	I.	II.
Egyed József	jogi	85	—	I.	II.
Ehn Kálmán	orvosi	81	—	I.	—
Ehrenfeld Adolf	"	83	—	I.	II.
Ehrenfeld Adolf	jogi	85	—	I.	II.
Ehrenreich Henrik	orvosi	84	—	I.	II.
Ehrenreich Károly	"	83	—	I.	II.
Ehrlich Béla	"	83	—	I.	II.
Ehrlich Samu	"	81	—	I.	II.
Eibenschitz Miksa	jogi	85	—	I.	II.
Eichenwald Gyula	"	82	—	I.	—
Eisler Ignác	"	85	—	I.	II.
Eisler Mátyás	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Elias Fülöp	orvosi	83	—	I.	II.
Elzász Bernát	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Ember Géza	orvosi	82	—	I.	II.
Endler Miklós	jogi	84	—	I.	II.
Enessey Pál	"	82	—	I.	II.
Engel Imre	"	82	—	I.	II.
Engel Mór	"	85	—	I.	II.
Engelmann Oszkár	"	83	—	I.	II.
Engländer Bertalan	"	—	84	I.	II.
Engländer Izrael	orvosi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Eötvös József báró	jogi	84	—	I.	II.
Eperjessy Károly	"	83	—	I.	II.
Epstein Gyula	"	84	—	I.	II.
Epstein Manó	orvosi	85	—	I.	II.
Epstein Vilmos	jogi	—	84	I.	II.
Erdélyi Pál	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Erdős János	orvosi	82	—	I.	II.
Ernyei Pál	jogi	84	—	I.	II.
Erős Lajos	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Eröss József	orvosi	82	—	I.	II.
Ertl Géza	"	81	—	I.	II.
Etienne Károly	"	82	—	I.	II.
Eusch Lajos	"	83	—	I.	II.
Exner Győző	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Fabró Henrik	jogi	82	—	I.	II.
Falcsik Dezső	"	81	—	I.	II.
Falcsik Dezső	orvosi	85	—	I.	II.
Falta Pál	"	83	—	I.	II.
Faludi Gyula	jogi	82	—	I.	II.
Fantus Fülöp	"	85	—	I.	II.
Faragó János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Faragó László	jogi	85	—	I.	II.
Farkas Antal	"	82	—	I.	II.
Farkas Arnold	orvosi	81	—	I.	II.
Farkas Emőd	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Farkas Ferencz	jogi	82	—	I.	II.
Farkas Jenő	orvosi	83	—	I.	II.
Farkas Zoltán	jogi	83	—	I.	II.
Fassberger József	"	85	—	I.	II.
Fatér János	orvosi	85	—	I.	—
Fauser Árpád	"	81	—	I.	II.
Fauser Géza	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Fábián Géza	"	85	—	I.	II.
Fábián Péter szamosújvári	hittani	85	—	I.	II.
Fábry Ágoston	orvosi	83	—	I.	II.
Fábry Mihály	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Fáhn Mór	orvosi	84	—	I.	II.
Fái Gábor	jogi	85	—	I.	—
Fárnek Gyula	orvosi	83	—	I.	II.
Fárnek László	jogi	82	—	I.	II.
Fáy Aladár	orvosi	83	—	I.	—
Fáy Gyula	jogi	83	—	I.	II.
Fehér Gyula	orvosi	82	—	I.	II.
Fehér János	jogi	82	—	I.	II.
Feichtinger Alajos	"	84	—	I.	II.
Feimer Jakab	"	85	—	I.	II.
Fein Samu	"	85	—	I.	II.
Fejér Ottó	"	85	—	I.	II.
Fejérváry Géza	"	82	—	I.	II.
Fejérváry Jenő	"	81	—	I.	II.
Fejérváry Sándor	"	—	83	I.	—
Fekete Gábor	orvosi	—	85	I.	II.
Fekete Ignác	"	81	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Fekete Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Feldbaum Henrik	orvosi	85	—	I.	II.
Feldman Árpád	jogi	85	—	I.	II.
Feldmann Fülöp	orvosi	85	—	I.	II.
Feldmann József	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Feldmesser Ignác	orvosi	82	—	I.	II.
Feldreich Ignác	jogi	83	—	I.	II.
Feleki Sándor	orvosi	84	—	I.	II.
Felsenburg Gusztáv	"	82	—	I.	II.
Ferber Lajos	"	85	—	I.	II.
Ferderber Ignác	"	85	—	I.	II.
Ferdinandy Géza	jogi	82	—	I.	II.
Ferenczffy István	"	82	—	I.	II.
Ferenczy Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Ferszigán János, nagyvárad. gk.	hittani	82	—	I.	II.
Festetich Géza gróf	jogi	—	85	I.	II.
Feuer János	orvosi	82	—	I.	II.
Feuer Lipót	"	82	—	I.	II.
Feuerstein Izidor	"	83	—	I.	II.
Fiáth György	jogi	—	85	I.	II.
Filkorn János	orvosi	82	—	I.	II.
Filó Tihamér	jogi	82	—	I.	II.
Fink Sándor	orvosi	—	84	I.	II.
Finna János	jogi	—	86	—	II.
Firnstill Károly	"	85	—	I.	II.
Fischer Béla	"	85	—	I.	II.
Fischer Ede	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Fischer Hugó	jogi	83	—	I.	II.
Fischer Imre	"	85	—	I.	II.
Fischer József	orvosi	83	—	I.	II.
Fischer Miksa	"	81	—	I.	II.
Fischer Sándor	"	81	—	I.	II.
Fischhoff Rezső	"	84	—	I.	II.
Fischhoff Sámuel	"	83	—	I.	II.
Fischmann Adolf	jogi	83	—	I.	II.
Flegmann Sándor	orvosi	81	—	I.	II.
Fleischer Jenő	"	84	—	I.	II.
Fleischl Károly	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Fleischl Róbert	"	85	—	I.	—
Fleischner Béla	orvosi	83	—	I.	II.
Fleischner Benő	"	83	—	I.	II.
Fleischner Sámuel	"	82	—	I.	II.
Flesch Adolf	"	84	—	I.	II.
Flesch Ármin	bölcsészeti	—	83	I.	II.
Florek Endre	jogi	82	—	I.	—
Flóris Endre	"	84	—	I.	II.
Flügler János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Flütsch Gyula	orvosi	81	—	I.	II.
Fodor Andor	"	83	—	I.	II.
Fodor Géza	"	84	—	I.	II.
Fodor Gyula	"	82	—	I.	II.
Fogd Gábor	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Fon Tóbiás	jogi	85	—	I.	II.
	"	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Formágyi Győző	orvosi	82	—	I.	II.
Fornét Gyula	jogi	82	—	I.	II.
Forster Imre	"	82	—	I.	—
Földváry Antal	"	81	—	I.	II.
Földváry József	"	84	—	I.	II.
Földváry László	"	82	—	I.	II.
Földváry Vilmos	"	82	—	I.	II.
Francu Amos	"	83	—	I.	II.
Frank Henrik	orvosi	81	—	I.	II.
Frank Jakab	"	82	—	I.	II.
Frank Károly	jogi	85	—	I.	II.
Frankfurt Ernő	"	83	—	I.	II.
Frankl Dezső	"	85	—	I.	II.
Fraunhoffer Lajos	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Fränkel Bertalan	jogi	85	—	I.	II.
Freikind Soma	orvosi	82	—	I.	II.
Frenkl Gyula	jogi	83	—	I.	II.
Frenyó Rezső	"	85	—	I.	II.
Freund Arthur	orvosi	81	—	I.	II.
Freund Jenő	jogi	83	—	I.	II.
Freund Zsigmond	"	84	—	I.	II.
Freundlich Vilmos	orvosi	—	82	I.	II.
Frick Béla	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Fried Aladár	orvosi	84	—	I.	II.
Fried Ármin	"	84	—	I.	II.
Fried Ármin	jogi	84	—	I.	II.
Fried Gyula	orvosi	80	—	I.	II.
Fried Lajos	jogi	84	—	I.	II.
Fried Lipót	orvosi	83	—	I.	II.
Fried Ödön	jogi	82	—	I.	II.
Fried Sámuel	orvosi	85	—	I.	II.
Friedländer Pál	"	85	—	I.	II.
Friedlieber Manó	"	82	—	I.	II.
Friedmann Adolf	"	81	—	I.	II.
Friedmann Adolf	jogi	84	—	I.	—
Friedmann Ármin	orvosi	81	—	I.	II.
Friedmann Géza	jogi	84	—	I.	II.
Friedmann Ignác	orvosi	81	—	I.	II.
Friedmann Jakab	"	85	—	I.	II.
Friedmann József	"	83	—	I.	II.
Friedmann József	"	83	—	I.	—
Friedmann Mór	"	83	—	I.	II.
Friedmann Ottó	jogi	85	—	I.	II.
Friedrich István	bölcsészeti	—	85	I.	II.
Friedrich Vilmos	orvosi	82	—	I.	II.
Friml Aladár	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Frits Géza	orvosi	85	—	I.	II.
Fromm Lajos	jogi	84	—	I.	II.
Frommer József	orvosi	81	—	I.	II.
Frommer Zsigmond	"	82	—	I.	II.
Fuchs Ede	jogi	83	—	—	II.
Fuchs Emil	"	83	—	I.	—
Fuchs Ignác	"	84	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Fuchs József	orvosi	83	—	I.	II.
Fuchs Salamon	jogi	85	—	I.	—
Fuchs Sándor	"	85	—	I.	II.
Fuchs Sándor	orvosi	84	—	I.	II.
Führer Samu	jogi	82	—	I.	II.
Fükszel Zsigmond	"	—	85	—	II.
Fülöp Áron	bölcsészeti	81	—	I.	II.
Fülöp Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Fülöpp Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Für Vilmos	"	85	—	I.	—
Füredi Mór	"	83	—	I.	II.
Fürst Miksa	"	84	—	I.	II.
Füzesséry Árpád	"	85	—	I.	II.
Gaál Béla	"	85	—	I.	II.
Gaál Lajos	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Gaál Mózes	"	83	—	I.	II.
Gaál Zsigmond	orvosi	81	—	I.	II.
Gabel Jakab	"	85	—	I.	II.
Gebé Péter, munkácsi gk.	hitvani	85	—	I.	II.
Gadjansky Milán	jogi	85	—	I.	II.
Gajári Béla	"	82	—	I.	II.
Gajzágó Boldizsár	"	83	—	I.	II.
Gajzágó Lukács	"	81	—	—	II.
Gajzágó Miklós	"	82	—	I.	II.
Galambos Béla	"	85	—	I.	II.
Gallasz Rudolf	"	85	—	I.	—
Gallé Dániel	"	81	—	I.	II.
Gallovich Győző	"	—	85	I.	—
Gallubich Imre	orvosi	85	—	I.	—
Galuska Gábor	jogi	85	—	I.	II.
Ganzfried Dávid	orvosi	—	85	I.	—
Gara Géza	"	85	—	I.	II.
Garay László	"	83	—	I.	II.
Garda Samu	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Gartner Henrik	"	82	—	I.	II.
Gaszner Pál	orvosi	81	—	I.	II.
Gavrilov Milán	jogi	84	—	I.	II.
Gábris Endre	jogi	—	84	I.	II.
Gábori Ignác	orvosi	83	—	I.	II.
Gábrriel Frigyes	"	81	—	I.	II.
Gájásy Lajos	"	85	—	I.	II.
Gál Jenő	"	84	—	I.	II.
Gálffy Lajos	"	83	—	I.	—
Gáll Endre	"	85	—	I.	II.
Gáspár Imre	orvosi	81	—	I.	II.
Gedeon János	"	83	—	—	II.
Geiger Ignác	"	82	—	I.	—
Geiger Izidor	"	82	—	I.	II.
Geiger Vilmos	"	85	—	I.	II.
Geist Samu	"	84	—	I.	II.
Gerasin Emil	jogi	—	86	—	II.
Gerber Károly	orvosi	85	—	I.	II.
Geréb Mihály	jogi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Gergely József	jogi	84	—	I.	II.
Gerle Imre	"	85	—	I.	II.
Gerlóczy Zsigmond	orvosi	81	—	I.	II.
Gerzselyi Artur	"	84	—	I.	II.
Gescheidt Ignác	"	85	—	I.	II.
Gérecz Károly	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Ghyecz Miklós	jogi	82	—	I.	II.
Glac Dezső	"	85	—	I.	—
Glaser Marczel	orvosi	81	—	I.	II.
Gláss Izidor	"	83	—	I.	II.
Glasner Adolf	jogi	85	—	I.	II.
Glasner Jakab	orvosi	83	—	I.	II.
Gläser János	"	84	—	I.	II.
Glosz Kálmán	orvosi	—	82	I.	II.
Glück Albert	"	85	—	I.	II.
Glück Fülöp	jogi	85	—	I.	II.
Glück Jakab	"	—	84	I.	II.
Glück József	orvosi	85	—	I.	II.
Glück Soma	"	83	—	I.	II.
Glücksthal Samu	jogi	85	—	I.	II.
Gold Jenő	"	—	85	I.	II.
Gold Péter	"	82	—	—	II.
Gold Soma	orvosi	83	—	I.	II.
Goldberger Hugó	"	85	—	I.	II.
Goldberger Izidor	jogi	83	—	I.	II.
Goldberger Miksa	orvosi	85	—	I.	II.
Goldfahn Zsigmond	"	84	—	I.	II.
Goldhammer Géza	jogi	84	—	I.	II.
Goldis László	bölcsészeti	—	85	I.	II.
Goldlust Jakab	orvosi	85	—	I.	II.
Goldner Adolf	"	81	—	I.	II.
Goldner Gyula	"	81	—	I.	II.
Goldner Zsigmond	"	85	—	I.	II.
Goldstein Izidor	jogi	84	—	I.	II.
Goldstein Kálmán	orvosi	84	—	I.	II.
Goldstein Sámuel	"	83	—	I.	II.
Gonda Antal	jogi	84	—	I.	II.
Gonda Péter	orvosi	81	—	I.	II.
Gorzó Bálint	"	85	—	I.	II.
Gosztonyi Miklós	jogi	85	—	I.	II.
Gottlieb Mór	orvosi	85	—	I.	II.
Göbel István	jogi	85	—	I.	II.
Gödri Ferencz	"	81	—	I.	II.
Göllner Aladár	orvosi	83	—	I.	II.
Göllner Frigyes	jogi	82	—	I.	II.
Gönczy Gyula	"	84	—	I.	II.
Gönczy Pál	"	85	—	I.	II.
Görgey Gusztáv	"	82	—	I.	II.
Göttinger Endre	"	82	—	I.	II.
Göttinger Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Graeff Andor	jogi	85	—	I.	II.
Gran István	orvosi	83	—	I.	II.
Grauer Vilmos	jogi	84	—	I.	II.

N e v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Greén Nándor	jogi	84	—	I.	II.
Grega Mihály	orvosi	84	—	I.	II.
Greguss Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Grehl József	"	84	—	I.	II.
Greiter Antal	orvosi	—	81	I.	—
Greksa Aladár	"	83	—	I.	II.
Griesbach Ágost	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Grimm Ferencz	orvosi	85	—	I.	II.
Grimm Károly	jogi	85	—	I.	II.
Grimm Zsigmond	"	81	—	I.	II.
Grittner Gyula	bölcsészeti	81	—	I.	—
Grittner Gyula tr.	orvosi	—	86	—	II.
Gróf Árpád	jogi	85	—	I.	II.
Grosz Adolf	orvosi	83	—	I.	II.
Grosz Adolf	jogi	82	—	I.	II.
Grosz Benő	"	85	—	I.	II.
Grosz Dezső	orvosi	84	—	I.	II.
Grosz Emil	"	82	—	I.	II.
Grosz Endre	jogi	82	—	I.	II.
Grosz Gyula	orvosi	81	—	I.	II.
Grosz Ignác	"	83	—	I.	II.
Grosz Miksa	"	84	—	I.	II.
Grosz Náthán	"	83	—	I.	II.
Groszmann Ignác	"	85	—	I.	II.
Gruber Sándor	"	82	—	I.	II.
Grün Aladár	"	84	—	I.	II.
Grün Gyula	jogi	84	—	I.	II.
Grün József	orvosi	82	—	I.	II.
Grünbaum Antal	jogi	85	—	I.	II.
Grünbaum Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Grünberger Adolf	"	84	—	I.	II.
Grünfeld Ármin	jogi	85	—	I.	II.
Grünfeld Ignác	orvosi	83	—	I.	II.
Grünfeld Ignác	"	84	—	I.	II.
Grünfeld Károly	"	85	—	I.	II.
Grünfeld Lipót	"	82	—	I.	II.
Grünfeld Miksa	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Grünfeld Salamon	orvosi	84	—	I.	II.
Grünfeld Sándor	"	85	—	I.	II.
Grünhut Ferencz	"	84	—	I.	II.
Grünhut Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Grünn János	"	82	—	I.	II.
Grünwald Ignác	orvosi	83	—	I.	II.
Grünwald Ignác	"	84	—	I.	II.
Grünwald Izrael	"	82	—	I.	II.
Grünzweig Dávid	"	83	—	I.	II.
Gubicza József	"	82	—	I.	II.
Gudenus Ernő br.	jogi	85	—	I.	II.
Gulassa Andor	"	85	—	I.	II.
Gulácsy Árpád	orvosi	83	—	I.	II.
Gulácsy István	jogi	84	—	I.	II.
Gulácsy István	"	84	—	I.	—
Gunda Antal	"	—	85	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Guth Jakab	jogi	84	—	I.	II.
Guth Sámuel	orvosi	82	—	I.	II.
Gutmann Adolf	jogi	85	—	I.	II.
Guttmann Boldizsár	orvosi	80	—	I.	—
Guttmann Dávid	"	82	—	I.	II.
Guttmann Ignác	"	85	—	I.	II.
Guttmann József	jogi	82	—	I.	II.
Guttmann Lajos	"	83	—	I.	II.
Guttmann Menyhért	orvosi	83	—	I.	II.
Guttmann Sándor	jogi	83	—	I.	II.
Guttmann Soma	"	84	—	I.	II.
Günsberger Béla	orvosi	85	—	I.	II.
Gyarmathy Ernő	jogi	85	—	I.	II.
Gyárfás István, esztergomi	hittani	82	—	I.	II.
Gyenes József	jogi	82	—	I.	II.
Gyergyai Dezső	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Gyémánt Jakab	jogi	83	—	I.	II.
Gyorgyovits Izidor	"	85	—	I.	—
Gyöngyösi József	"	82	—	I.	II.
Gyöngyösy László	bölcsészeti	85	—	I.	—
Györffy Zoltán	jogi	85	—	I.	II.
Győry István	"	85	—	I.	—
Győry István	bölcsészeti	85	—	I.	—
Gyulai Kálmán	jogi	78	—	I.	—
Gyulai Mór	orvosi	81	—	I.	II.
Gyulassy Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Gyuristics György	"	82	—	I.	II.
Haag Aladár	"	84	—	I.	II.
Haaz István	"	83	—	I.	II.
Haas Simon	orvosi	85	—	I.	II.
Haas Simon	"	84	—	I.	II.
Habermann Samu	"	—	85	I.	II.
Hadady Endre	jogi	84	—	I.	II.
Hadfy Miklós	orvosi	84	—	I.	II.
Hadik Endre gróf	jogi	84	—	I.	II.
Hadik Sándor gróf	"	85	—	I.	II.
Hadzsega Bazil, munkácsi g. k.	hittani	82	—	I.	II.
Hafner Béla	jogi	—	82	I.	II.
Hafner Samu	orvosi	85	—	I.	—
Hager József	jogi	85	—	I.	—
Hager József	bölcsészeti	—	86	—	II.
Hager Vilmos	jogi	84	—	I.	II.
Hailbrun Arthur	orvosi	85	—	I.	II.
Hajcsi Sándor	"	83	—	I.	II.
Hajdu József	jogi	84	—	I.	II.
Hajkó László	bölcsészeti	83	—	—	II.
Hajnos Gyula	orvosi	83	—	I.	II.
Hajós Ferencz	jogi	84	—	I.	II.
Halász Antal	"	83	—	I.	II.
Halász Frigyes	"	82	—	I.	II.
Halász Henrik	orvosi	84	—	I.	II.
Halász Lajos	"	85	—	I.	II.
Halász Sándor	jogi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Halászy László	jogi	83	—	I.	II.
Halmágyi Zoltán	"	85	—	I.	II.
Hamel Nándor	orvosi	82	—	I.	II.
Hammersberg Árpád	"	83	—	I.	II.
Hamsea János	jogi	85	—	I.	II.
Han Pál	orvosi	85	—	I.	II.
Hanacsek Béla	jogi	84	—	I.	—
Handzarlia József	orvosi	84	—	I.	—
Han'ciss János	jogi	81	—	I.	II.
Hannig Alajos	"	85	—	I.	II.
Hannig György	orvosi	84	—	I.	II.
Hannover Manó	"	81	—	I.	II.
Harmathy Dezső	jogi	85	—	I.	II.
Harsányi Gyula	"	83	—	I.	II.
Harsányi Gyula	"	85	—	I.	—
Harsányi Károly	orvosi	85	—	I.	II.
Hartl Alajos	"	85	—	I.	II.
Hartman Vilmos	"	85	—	I.	II.
Hartsár István, kassai	hittani	85	—	I.	II.
Hasenfeld Zsigmond	orvosi	84	—	I.	II.
Hauer Lajos	"	85	—	I.	II.
Hauler Pál	"	85	—	I.	II.
Hauriss Szilárd, eperjesi	hittani	84	—	I.	II.
Haus József	jogi	82	—	I.	II.
Hansner Ignác	"	85	—	I.	II.
Hausner József	orvosi	84	—	I.	II.
Havas Ármin	jogi	83	—	I.	II.
Hawel József	"	84	—	I.	II.
Hayde Gyula	"	83	—	I.	II.
Haypál István	"	85	—	I.	—
Hááder György	"	83	—	I.	II.
Hábor Antal	"	83	—	I.	II.
Hám Antal, kegyesrendi	hitt.	85	—	I.	II.
Hám Sándor	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Hável József	orvosi	—	84	I.	II.
Hebenstreit Gyula	jogi	82	—	I.	II.
Hecht Emil	orvosi	82	—	I.	II.
Hecht Ernő	jogi	81	—	I.	—
Hedry Aladár	"	85	—	I.	II.
Hedvig Henrik	"	83	—	I.	II.
Hegedüs Gyula	"	84	—	I.	II.
Hegedüs János	"	85	—	I.	II.
Hegedüs János, nyitrai	hittani	84	—	I.	II.
Hegedüs Nep. János, nyitrai	"	84	—	I.	II.
Hegedüs József	orvosi	81	—	I.	II.
Heim Miksa	jogi	85	—	I.	—
Heimlich Mór	orvosi	83	—	I.	II.
Heisler Ignác	"	83	—	I.	II.
Helle János	jogi	84	—	I.	II.
Heller Ármin	orvosi	83	—	I.	—
Hennig Ferencz	"	83	—	I.	II.
Herbst Géza	jogi	85	—	I.	II.
Herbst József	orvosi	81	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Hercz Adolf	orvosi	81	—	I.	II.
Hercz László	jogi	85	—	I.	II.
Hercz Oszkár	orvosi	82	—	I.	II.
Herczegh Gyula	"	82	—	I.	II.
Herczog Manó	jogi	81	—	I.	—
Hermann Lipót	"	84	—	I.	II.
Herrmann Béla	orvosi	—	81	I.	—
Herrnheiser Ferencz	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Hersich Géza	jogi	83	—	I.	II.
Hertelendy László	"	83	—	I.	II.
Herz Mór	"	83	—	I.	II.
Herz Mór	orvosi	84	—	I.	II.
Herz Zsigmond	"	82	—	I.	II.
Herzog Ede	"	83	—	I.	II.
Heumann József	"	85	—	I.	II.
Heumann Miksa	"	81	—	I.	—
Heyek Adolf	"	85	—	I.	—
Heyek Adolf	jogi	—	86	—	II.
Héber Bernát	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Héderváry Ernő	orvosi	85	—	I.	II.
Héregi Elek	jogi	85	—	I.	II.
Hilbert Vilmos	"	85	—	I.	—
Hiller Bernát	"	85	—	I.	II.
Hilmayer Albert	"	83	—	I.	II.
Hilmer István	"	85	—	I.	II.
Himfy József	bölcsészeti	85	—	I.	—
Hirn Márton	orvosi	85	—	I.	II.
Hirsch Ede	"	82	—	I.	—
Hirschfeld Antal	jogi	83	—	I.	II.
Hirschfeld Arnold	"	85	—	I.	—
Hirschl Ármin	orvosi	82	—	I.	II.
Hirschler Béla	jogi	82	—	I.	II.
Hirschler Gyula	orvosi	84	—	I.	II.
Hirschler Gyula	"	85	—	I.	—
Hirschler Gyula	jogi	—	86	—	II.
Hirschler Henrik	"	82	—	I.	II.
Hirschler Leo	"	84	—	I.	II.
Hirtenstein Leo	orvosi	85	—	I.	II.
Hitsch Károly	jogi	83	—	I.	II.
Hittrich Ödön	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Hlavács Victor	orvosi	84	—	I.	II.
Hochstätter Lipót	"	85	—	I.	II.
Hodászy Gábor	jogi	83	—	I.	II.
Hodászy József	"	84	—	I.	II.
Hodinka Antal, munkácsi g. k.	hittani	82	—	I.	II.
Hodos Aeneas	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Hodosi Lajos	orvosi	82	—	I.	II.
Hódy Lajos	jogi	84	—	I.	II.
Hofbauer Aurél	"	84	—	I.	—
Hofbauer Lajos	orvosi	84	—	I.	II.
Hoffer Aladár	jogi	85	—	I.	II.
Hoffmann Arthur	"	85	—	I.	II.
Hoffmann Károly	orvosi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Hoffmann Mór	jogi	81	—	I.	—
Hoffner Elek	"	82	—	I.	II.
Hoffhauser István	orvosi	85	—	I.	II.
Hohn Ádám	jogi	85	—	I.	II.
Hokk Béla	orvosi	82	—	I.	—
Holba István	jogi	85	—	I.	II.
Holczer Ferencz	orvosi	85	—	I.	II.
Holfeld Henrik	jogi	85	—	I.	II.
Hollósy Géza	"	84	—	I.	II.
Hollósy Gyula	"	84	—	I.	II.
Hollósy Kálmán	"	83	—	I.	II.
Hollósy Zoltán	orvosi	85	—	I.	II.
Holmann József	jogi	82	—	I.	II.
Homicsko Athanáz	orvosi	83	—	I.	II.
Homma Lipót	jogi	84	—	I.	II.
Horacsek Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Horánszky Béla	jogi	84	—	I.	II.
Horn Henrik	"	85	—	I.	II.
Horovitz Izidor	orvosi	84	—	I.	II.
Horváth Ákos	"	82	—	I.	II.
Horváth Ákos	jogi	82	—	I.	II.
Horváth Benő	"	85	—	I.	II.
Horváth Cyrill	"	84	—	I.	II.
Horváth Ferencz	orvosi	82	—	I.	II.
Horváth Géza	jogi	84	—	I.	II.
Horváth Gyula	"	85	—	I.	II.
Horváth Imre	"	84	—	I.	II.
Horváth Jenő	"	82	—	I.	II.
Horváth József	orvosi	83	—	I.	II.
Horváth József, rozsnnyói	hittani	84	—	I.	II.
Horváth Kálmán	jogi	85	—	I.	II.
Horváth Pál	"	83	—	—	II.
Horváth Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Horváth Zoltán	jogi	83	—	I.	II.
Hörvath Zoltán	"	83	—	I.	II.
Höhn Károly	"	85	—	I.	II.
Hölcz Gyula	"	85	—	I.	II.
Hönig Károly	orvosi	85	—	I.	II.
Hörl Péter	"	82	—	I.	II.
Hrabovszky Tihamér	jogi	82	—	—	II.
Hrivnyák Elemér	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Hubay Miklós	orvosi	81	—	I.	II.
Hubay Pál	"	85	—	I.	II.
Huber József	"	83	—	I.	II.
Hubert Dávid	jogi	82	—	I.	II.
Hubner Gyula, rozsnnyói	hittani	85	—	I.	II.
Hubner Richárd	jogi	82	—	I.	II.
Hudacsek József	orvosi	82	—	I.	II.
Huf József	jogi	83	—	I.	II.
Hufnagel János, székesfehérvári	hittani	84	—	I.	II.
Huszár Dezső	jogi	82	—	I.	II.
Huszár Dezső	orvosi	82	—	I.	II.
Huszár János	jogi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Huszár Miksa	orvosi	83	—	I.	II.
Huszár Sándor	jogi	83	—	I.	II.
Hübner Kálmán	"	85	—	I.	II.
Hütter Károly	orvosi	83	—	I.	II.
Ibos József	"	83	—	I.	II.
Igonda Péter	"	—	86	—	II.
Igaz Pál	jogi	83	—	I.	II.
Illés Dezső	"	83	—	I.	II.
Illés István	"	—	86	—	II.
Illés László	"	—	86	—	II.
Illyés Győző	"	83	—	I.	II.
Iményi István	"	85	—	I.	II.
Imre Károly	"	—	86	—	II.
Imre Lajos	"	83	—	I.	—
Imre Manó	"	85	—	I.	II.
Imrédy Béla	orvosi	83	—	I.	II.
Inczédi Ádám báró	jogi	84	—	I.	—
Ippen József	orvosi	82	—	I.	II.
Iritz Dávid	jogi	85	—	I.	II.
Iritz Mór	"	81	—	I.	II.
Iritz Sámuel	orvosi	85	—	I.	II.
Izstray Géza	jogi	85	—	I.	—
Iván János	"	84	—	I.	II.
Ivánovits Lajos	"	81	—	I.	II.
Iványi Mihály	"	85	—	I.	—
Izsák Sámuel	"	—	83	I.	—
Izsóf Ferencz	"	83	—	I.	II.
Jablonszky Ágoston	orvosi	83	—	I.	II.
Jakab Lajos	jogi	85	—	I.	II.
Jakabffy Lajos	"	84	—	I.	—
Jakó Zoltán	"	85	—	I.	II.
Jakubovits József	"	84	—	I.	II.
Jancsó István	"	85	—	I.	II.
Janda Arthur	orvosi	85	—	I.	II.
Janicsek József	jogi	83	—	I.	II.
Janik Béla	"	85	—	I.	II.
Jankovich Béla	"	83	—	I.	II.
Jankovich Gyula	"	83	—	I.	II.
Jankovich Tihamér	"	84	—	I.	II.
Jankura Iván	orvosi	84	—	I.	II.
Janó János	"	82	—	I.	II.
Janovich Miklós	jogi	—	86	—	II.
Janovits Sándor	orvosi	80	—	I.	—
Janovits Bertalan	"	83	—	I.	II.
Jarinay Antal	jogi	84	—	I.	II.
Jarinay Sándor	orvosi	82	—	I.	II.
Jarmatzky Sándor	jogi	85	—	I.	II.
Jámbor Márton	"	85	—	I.	II.
Jándl Kálmán	"	84	—	I.	II.
Jánosits József	bölcsészeti	81	—	I.	II.
Járossy Sándor	jogi	83	—	I.	II.
Járvás József	"	—	85	I.	—
Jászi Győző	"	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Jeftics Boldizsár	jogi	85	—	I.	II.
Jekelfalussy Elek	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Jelinek Miksa	jogi	84	—	I.	II.
Jelinek Mór	orvosi	83	—	I.	II.
Jellachich István	"	84	—	I.	II.
Jeney Aladár	"	84	—	I.	II.
Jermi Vilmos	"	85	—	I.	II.
Jerney Zoltán	jogi	84	—	I.	II.
Jeszenák Gábor báró, esztergomi	hittani	83	—	I.	II.
Jeszenszky Béla báró	jogi	84	—	I.	II.
Jeszenszky Géza	"	85	—	I.	II.
Jeszenszky György báró	"	81	—	I.	II.
Jilly Béla	orvosi	84	—	I.	II.
Jósa Gyula	jogi	84	—	I.	II.
Joung Béla	"	84	—	I.	II.
Jovanovič Emil	orvosi	81	—	I.	II.
Jovanovich György	jogi	84	—	I.	II.
Józsa György	orvosi	82	—	I.	II.
Juba Adolf	"	81	—	I.	II.
Juhász Andor	jogi	85	—	I.	II.
Junker János	"	82	—	I.	II.
Juraszek János	"	82	—	—	II.
Juristowski Miklós	"	82	—	I.	II.
Jurkovits Aladár	"	85	—	I.	II.
Jurma Miklós, lugosi	hittani	83	—	I.	II.
Justh Dezső	jogi	84	—	I.	II.
Justh Zoltán	"	82	—	I.	II.
Justus Jakab	orvosi	84	—	I.	II.
Kaczián János	bölcsészeti	—	86	—	II.
Kadák Pál	jogi	84	—	I.	II.
Kain József	orvosi	83	—	I.	II.
Kain Sándor	"	—	84	I.	II.
Kaiser Károly	"	84	—	I.	II.
Kaizler György	jogi	84	—	I.	II.
Kájuch Márton	"	84	—	I.	II.
Kakas Jenő	"	85	—	I.	II.
Kalmár Dezső	"	85	—	I.	II.
Kalmár Elek	bölcsészeti	81	—	I.	II.
Kalmár József	jogi	84	—	I.	II.
Kalmár Miklós	"	82	—	I.	II.
Kalocsay Gusztáv egri	hittani	82	—	I.	II.
Kalocsay Kálmán	jogi	82	—	I.	—
Kaltenecker Márton, váci	hittani	82	—	I.	II.
Kapás Lajos	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Karattur Arthur	jogi	83	—	I.	II.
Karácsonyi Gyula	"	85	—	I.	II.
Karácsonyi Jenő	"	83	—	I.	II.
Karátsonyi Camilló gróf	"	84	—	I.	II.
Kardos Árpád	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Kardos Ferencz	"	81	—	I.	—
Karlovszky Géza	"	82	—	I.	II.
Kasperek János	orvosi	85	—	I.	II.
Kasselik Gyula	jogi	80	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Kassovitz Henrik	orvosi	85	—	I.	II.
Kaszap Géza	jogi	85	—	I.	—
Kaszap Kálmán	„	85	—	I.	II.
Kaszta Péter	orvosi	82	—	I.	II.
Katona László	„	82	—	I.	II.
Katona László	jogi	85	—	I.	II.
Katsinka János	„	84	—	I.	—
Katz Gyula	bölcsészeti	—	86	—	II.
Katz Gyula	orvosi	85	—	I.	—
Katz Lajos	„	—	86	—	II.
Kaufér Albert	„	83	—	I.	II.
Kaufmann József	„	82	—	I.	II.
Káiser Szilárd	jogi	85	—	I.	II.
Kácsér Zsigmond	„	82	—	I.	II.
Kádár István	orvosi	85	—	I.	II.
Káhn Lipót	„	83	—	I.	II.
Kákonyi Sándor, kalocsai	hittani	83	—	I.	II.
Káldi Gyula	jogi	83	—	I.	II.
Káldor Tivadar	„	84	—	I.	II.
Káldy Imre	„	83	—	I.	II.
Kálmán Zsigmond	„	—	82	I.	—
Kármán Aladár	orvosi	84	—	I.	II.
Kármán Lajos	jogi	84	—	I.	II.
Kármán Samu	orvosi	85	—	I.	II.
Kármán Zoltán	jogi	84	—	I.	II.
Károlyi János	orvosi	84	—	I.	II.
Károlyi Mór	„	83	—	I.	II.
Káspár Rezső	jogi	—	86	—	II.
Kávásy Sándor	„	85	—	I.	II.
Kecskeméti Emil	„	—	85	I.	II.
Kecskeméti István	orvosi	81	—	I.	II.
Kecskeméti Lipót	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Kecskeméti Zsigmond	orvosi	81	—	I.	II.
Kegye Sándor	jogi	81	—	I.	II.
Kehrer Károly	orvosi	81	—	I.	II.
Kekezovich Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Kelemen Dezső	„	84	—	I.	II.
Kelemen Jakab	„	82	—	I.	II.
Kelemen János	„	84	—	I.	—
Kelemen Lajos	„	—	—	I.	II.
Kelényi Géza	„	84	—	I.	II.
Keller Dávid	orvosi	83	—	I.	II.
Keller Vilmos	„	82	—	I.	II.
Kemény Árpád	jogi	85	—	I.	II.
Kemény Fülöp	„	82	—	I.	II.
Kemény Gyula	„	85	—	I.	II.
Kemény Miklós	„	82	—	I.	II.
Kemény Zoltán	„	82	—	I.	II.
Kende Mór	orvosi	84	—	I.	II.
Kenessey Kálmán	„	82	—	I.	II.
Kenyeres Balázs	„	83	—	I.	II.
Keppich Henrik	jogi	85	—	I.	II.
Keppich Jakab	orvosi	84	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Keppich József	jogi	—	85	I.	II.
Kerekes Ernő	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Kerekes József	jogi	83	—	I.	II.
Kerekes Pál	orvosi	83	—	I.	II.
Keresztes István	"	83	—	I.	II.
Keresztes József	jogi	85	—	I.	—
Keresztszeghy Gyula	orvosi	83	—	I.	II.
Kerék Dezső	jogi	85	—	I.	II.
Kerék Illés	orvosi	85	—	I.	II.
Kerégyártó Béla tr.	"	82	—	I.	II.
Kerényi Rezső	jogi	84	—	I.	II.
Kern Aladár	orvosi	82	—	I.	II.
Kertész Kálmán	"	85	—	I.	II.
Kesselbauer Ödön	jogi	83	—	I.	II.
Keszler Lipót	"	83	—	I.	II.
Kégl Henrik	orvosi	85	—	I.	II.
Kégl Sándor	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Képeßy Imre	"	84	—	I.	II.
Késmárky István, pécsi	hittani	83	—	I.	II.
Khál Elek	jogi	85	—	I.	II.
Khély Gyula	"	84	—	I.	II.
Kikindai Béla	"	84	—	I.	—
Kincs Miksa	orvosi	83	—	I.	II.
Kiray Arisztid	"	84	—	I.	II.
Király Lajos	"	84	—	I.	II.
Kirchlechner Imre	"	82	—	I.	—
Kircz Ignác	"	83	—	I.	II.
Kirscht Izidor	jogi	84	—	I.	II.
Kiss Béla, esztergomi	hitt.	85	—	I.	II.
Kiss Béla	jogi	85	—	I.	II.
Kiss Ernő	"	84	—	I.	II.
Kiss Ernő	"	85	—	I.	II.
Kiss Gábor	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Kiss Gábor	orvosi	82	—	I.	II.
Kiss Géza	jogi	85	—	I.	II.
Kiss György	orvosi	84	—	I.	II.
Kiss Gyula	"	85	—	I.	II.
Kiss Gyula	jogi	82	—	I.	II.
Kiss István	orvosi	85	—	I.	II.
Kiss József	jogi	83	—	I.	II.
Kiss Károly	"	85	—	I.	II.
Kiss Tamás	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Kladler György	jogi	84	—	I.	II.
Klee Sebők	"	85	—	I.	—
Klein Adolf	orvosi	82	—	I.	II.
Klein Adolf	"	80	—	I.	II.
Klein Arthur	"	—	81	I.	—
Klein Béla	"	84	—	I.	II.
Klein Bertalan	"	85	—	I.	II.
Klein Dániel	"	—	84	I.	II.
Klein Ede	jogi	—	84	I.	II.
Klein Jakab	"	83	—	I.	II.
Klein József	orvosi	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Klein József	orvosi	84	—	I.	II.
Klein József	"	85	—	I.	II.
Klein József	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Klein Lajos	orvosi	84	—	I.	II.
Klein Lipót	"	80	—	I.	II.
Klein Manó	"	85	—	I.	II.
Klein Miksa	"	81	—	I.	II.
Klein Mór	"	82	—	I.	II.
Klein Mór	jogi	82	—	I.	II.
Klein Soma	orvosi	85	—	I.	II.
Klein Sámuel	"	85	—	I.	II.
Klein Sámuel	"	85	—	I.	II.
Klein Sámuel	jogi	85	—	I.	—
Klein Sándor	orvosi	81	—	I.	II.
Klimes Zsigmond	"	85	—	I.	II.
Klimkó György	jogi	84	—	I.	II.
Klinczkó Pál	"	—	85	I.	—
Klinger Zsigmond	orvosi	82	—	I.	II.
Klippl Ignác	jogi	84	—	I.	—
Klobusitzky Károly	"	85	—	I.	II.
Kmetykó József	orvosi	85	—	I.	II.
Kneifel Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Knezewich Dezső	"	84	—	I.	II.
Knopf Ármin	orvosi	81	—	I.	II.
Knorr Kálmán	jogi	83	—	I.	II.
Knöpfler Elek	"	81	—	I.	—
Kobler Ferencz	orvosi	84	—	I.	—
Kobler Ferencz	jogi	—	86	—	II.
Koch Károly	"	84	—	I.	II.
Koch Lajos	"	84	—	I.	II.
Koch Lajos	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Koch Nándor	orvosi	84	—	I.	—
Kocsis Elemér	"	85	—	I.	II.
Kodál Henrik	jogi	85	—	I.	II.
Kohányi Győző	"	83	—	I.	II.
Kohlbach Bernát	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Kohn Alajos	jogi	84	—	I.	II.
Kohn Ármin	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Kohn Ármin	orvosi	—	85	I.	II.
Kohn Emil	"	82	—	I.	II.
Kohn Fülöp	jogi	85	—	I.	II.
Kohn Henrik	orvosi	82	—	I.	II.
Kohn Izidor	"	85	—	I.	II.
Kohn Jakab	jogi	85	—	I.	II.
Kohn Jónás	orvosi	83	—	I.	II.
Kohn József	"	85	—	I.	II.
Kohn József	"	81	—	I.	II.
Kohn Manó	"	83	—	I.	II.
Kohn Miksa	"	83	—	I.	II.
Kohn Mór	"	81	—	I.	II.
Kohn Mór	"	82	—	I.	II.
Kohn Samu	jogi	85	—	I.	II.
Kohn Samu	"	83	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Kohn Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Kohn Sándor	"	82	—	I.	II.
Kohn Sándor	"	83	—	I.	II.
Kohn Vilmos	jogi	83	—	I.	II.
Kohn Vilmos	"	85	—	I.	II.
Kolacskovszky Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Kollár Győző	jogi	82	—	I.	II.
Kollár Kamil	orvosi	84	—	I.	II.
Koller Imre	jogi	83	—	I.	II.
Koller Tivadar	orvosi	84	—	I.	II.
Kolossa Ferencz	jogi	84	—	I.	II.
Kolossa Kálmán	"	84	—	I.	II.
Komárik István	bölcsészeti	85	—	I.	—
Komáromy Sándor	orvosi	81	—	—	II.
Komor Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Koncz Albert	"	81	—	I.	II.
Koncz László	orvosi	—	85	I.	II.
Koncz Pál	jogi	82	—	I.	II.
Kondor Aladár	"	85	—	I.	II.
Kondor Ferencz	orvosi	82	—	I.	II.
Kondor Gusztáv	jogi	82	—	I.	II.
Kondor Zsigmond	"	84	—	I.	II.
Konyovits Dávid	"	83	—	I.	II.
Korányi Kálmán	"	85	—	I.	—
Korányi Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Korein Adolf	"	83	—	I.	II.
Korein Sándor	jogi	82	—	I.	II.
Koricsánszky Ferencz	"	—	85	I.	—
Kormos Géza	"	85	—	I.	II.
Kornhäuser Soma	orvosi	85	—	I.	II.
Korondi Ignác	jogi	85	—	I.	II.
Korponay Sándor	"	82	—	I.	II.
Korsós Elemér	"	85	—	I.	II.
Kósa Károly	"	85	—	I.	II.
Kóssa Gyula	orvosi	83	—	I.	II.
Kossányi Géza	jogi	83	—	I.	II.
Kossuth László	orvosi	83	—	I.	II.
Kostenszky Géza	jogi	84	—	I.	II.
Kostialik Ferencz	orvosi	84	—	I.	II.
Kostyál Árpád	jogi	82	—	I.	II.
Kostyál Imre	orvosi	84	—	I.	II.
Kostyál Miklós	jogi	84	—	I.	II.
Kószó György	"	85	—	I.	II.
Kószó István	"	82	—	I.	II.
Kottler Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Kotzmam János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Kovách Ágost	jogi	83	—	I.	II.
Kovách László	"	83	—	I.	II.
Kovács Aladár	orvosi	84	—	I.	II.
Kovács Ágoston	"	84	—	I.	II.
Kovács Dezső	"	80	—	I.	—
Kovács Mihály	jogi	82	—	I.	II.
Kovács Miklós	"	83	—	I.	—

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Kovács Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Kovács Zsigmond	"	83	—	I.	II.
Kovácsics Ferencz	"	84	—	I.	II.
Kovácsics Ferencz	jogi	84	—	I.	II.
Kovácsy Andor	"	84	—	I.	II.
Kováts Géza	"	85	—	I.	II.
Kováts Károly	"	82	—	I.	II.
Kováts Lajos	orvosi	82	—	I.	II.
Kozma Gyula	jogi	84	—	I.	II.
Kozmáry József	"	81	—	I.	—
Kőmives György	"	85	—	I.	II.
Kőncs Boldizsár	"	84	—	I.	II.
Kőnczöl Győző	"	—	86	—	II.
König Ágoston	bölcsészeti	84	—	I.	—
König Ferencz	jogi	83	—	I.	II.
König Tivadar	"	84	—	I.	II.
Königstein Albert	"	85	—	I.	II.
Kőnyves Kálmán	"	85	—	I.	II.
Körber Zsigmond	"	85	—	I.	II.
Körmendy Ferencz	orvosi	—	86	—	II.
Körösi Ignác	jogi	—	83	I.	II.
Körössy István	"	84	—	I.	II.
Körössy Lajos	"	83	—	I.	II.
Kőváry János, nagyvárad. gk.	hitt.	84	—	I.	II.
Kövér Ákos	jogi	83	—	I.	II.
Köves Jenő	"	82	—	I.	II.
Kraemer Lipót	orvosi	83	—	I.	II.
Kraicz Béla	jogi	85	—	I.	II.
Krajnyák Antal	"	84	—	I.	II.
Krajnyák József	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Krajtsik Ferencz	jogi	82	—	I.	II.
Kramer Mór	"	85	—	I.	II.
Krassay-Hokkes József	"	82	—	I.	II.
Krasznay Ferencz	"	82	—	I.	II.
Krasznay Zsigmond, szatmári	hittani	83	—	I.	II.
Krausz Adolf	jogi	85	—	I.	—
Krausz Adolf	"	83	—	I.	II.
Krausz Béla	"	—	85	I.	II.
Krausz Ferencz	"	85	—	I.	II.
Krausz Ferencz	orvosi	81	—	I.	—
Krausz Fülöp	"	85	—	I.	II.
Krausz Győző	jogi	81	—	I.	—
Krausz Ignác	orvosi	83	—	I.	II.
Krausz Kálmán	jogi	83	—	I.	II.
Krausz Lajos	"	85	—	I.	II.
Krausz Miklós	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Krausz Mór	orvosi	82	—	I.	II.
Krausz Sándor	jogi	81	—	I.	—
Kraut Győző	bölcsészeti	85	—	I.	—
Krehnák János, világi	hittani	85	—	I.	II.
Krcs Gyula	orvosi	81	—	I.	II.
Krcsmárik Elek	jogi	84	—	I.	II.
Kregczy Ottó	orvosi	84	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Kreichel Arthur	orvosi	83	—	I.	II.
Kremling Lajos	jogi	—	83	I.	—
Kremmer János	orvosi	80	—	I.	—
Kremnitzky Ferencz	"	85	—	I.	II.
Krepuska Géza	"	82	—	I.	II.
Krieger Ödön	jogi	82	—	I.	II.
Kriesch János	"	82	—	I.	II.
Kriszt Jenő veszprémi	hittani	83	—	I.	II.
Krivácsy Géza	jogi	83	—	I.	II.
Krivácsy Károly	"	85	—	I.	II.
Krompaszky Béla	bölcsészeti	81	—	I.	II.
Krsztanits István	orvosi	81	—	I.	II.
Krutelik Dániel	jogi	85	—	I.	II.
Kubányi István	"	85	—	I.	II.
Kuffler Hugó	orvosi	83	—	I.	II.
Kuhn János	jogi	81	—	I.	—
Kukányi Lajos	"	83	—	I.	II.
Kukla István	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Kultsár Sándor	jogi	—	—	—	II.
Kulifay Pál	"	83	—	I.	II.
Kumer Rezső	"	—	84	I.	II.
Kun Árpád	"	—	85	I.	II.
Kunitzer Károly	"	84	—	I.	II.
Kunitzer Samu	"	84	—	I.	II.
Kurcz Antal	"	84	—	I.	—
Kurcz Gyula	orvosi	81	—	I.	II.
Kurz Géza	jogi	82	—	I.	—
Kutassi József	"	85	—	I.	II.
Kuzmik Pál	orvosi	82	—	I.	II.
Kuzsinszky Bálint	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Küchler Ákos	jogi	85	—	I.	II.
Küfaber György	"	84	—	I.	II.
Külley Elemér	"	81	—	I.	II.
Künnle Tivadar	"	85	—	I.	II.
Kury Albert	"	85	—	I.	II.
Kury Andor	"	83	—	I.	II.
Laczkovich Gyula	"	83	—	I.	II.
Ladányi Károly	"	—	85	I.	II.
Ladányi Lajos	"	85	—	I.	II.
Ladányi Zsigmond	orvosi	83	—	I.	II.
Ladics László	jogi	82	—	I.	II.
Lakath István	"	81	—	I.	—
Laky István	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Lalosevits István	jogi	85	—	I.	II.
Lamberger Manó	orvosi	81	—	I.	II.
Lamberger Manó	"	85	—	I.	II.
Landauer Ármin	"	84	—	I.	II.
Lang Pál	jogi	83	—	I.	II.
Langfelder Dezső	bölcsészeti	—	85	I.	—
Lange Kálmán	jogi	83	—	I.	II.
Lani Rezső	orvosi	85	—	I.	—
Lantos Gyula	"	84	—	I.	II.
Laufer Lajos	jogi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Lauka József	jogi	82	—	I.	II.
Lauschmann József	"	82	—	I.	II.
Láng Ármin	"	—	86	—	II.
Láng Ferencz	"	82	—	I.	II.
Láng Jágó	orvosi	83	—	I.	II.
Láng Jenő	jogi	85	—	I.	II.
Láng Samu	orvosi	83	—	I.	II.
László Dávid	jogi	85	—	I.	II.
László Lajos	orvosi	81	—	I.	—
Lázár Gábor	jogi	82	—	I.	II.
Lázár István	"	85	—	I.	—
Lázár Mihály	"	84	—	I.	II.
Lähne Vilmos	bölcsészeti	82	—	I.	—
Lederer Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Lefkovies Albert	orvosi	85	—	I.	II.
Lefkovits Bertalan	"	81	—	I.	II.
Legerand Ferencz	jogi	—	85	I.	II.
Lehrmann Győző	"	85	—	I.	II.
Leichter Izidor	orvosi	82	—	I.	II.
Leichtmann Miksa	"	—	83	I.	II.
Leitner Adolf	"	84	—	I.	II.
Leitner Gyula	"	84	—	I.	II.
Lejtényi László	jogi	84	—	I.	II.
Lengyel Ármin	orvosi	82	—	I.	II.
Lengyel Alajos	"	84	—	I.	II.
Lengyel Endre	"	85	—	I.	II.
Lengyel Lajos	"	85	—	I.	II.
Lenhossék Mihály	"	81	—	I.	II.
Lenkes József	jogi	—	86	—	II.
Leopold Sámuel	"	85	—	I.	II.
Lessiu László, szamosujvári gk.	hittani	83	—	I.	II.
Leuchtag Lajos	jogi	82	—	I.	II.
Leypold Ernő	"	81	—	I.	II.
Lénárt István	"	84	—	I.	II.
Lénert Ferencz	orvosi	84	—	I.	II.
Lényey Dezső	jogi	84	—	I.	II.
Lépp Károly	orvosi	81	—	—	II.
Lévai Albert	jogi	85	—	I.	—
Lévai Jakab	orvosi	84	—	I.	II.
Lévai József	"	83	—	I.	II.
Lichter Miksa	"	84	—	I.	II.
Lichtmann Sámuel	"	84	—	I.	II.
Lichtmann Sámuel	"	85	—	I.	II.
Lichtschein Ödön	"	85	—	I.	II.
Liebermann Manó	"	84	—	I.	II.
Liebstockel Frigyes	jogi	85	—	I.	II.
Ligeti Sándor	"	83	—	I.	II.
Lind Lénárd, esztergomi	hittani	83	—	I.	II.
Lintner Sándor	jogi	84	—	I.	II.
Lipovnitzky Pál	"	—	86	—	II.
Lipozencsics Jenő	orvosi	85	—	I.	II.
Lipozencsics Lázár	jogi	85	—	I.	II.
Lippay Lajos	bölcsészeti	85	—	I.	—

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Lippay Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Lippe Albert	"	—	84	I.	II.
Lipták Gyula	jogi	82	—	I.	II.
Liska János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Liszka István	jogi	85	—	I.	II.
Lisznyay Endre	"	83	—	I.	II.
Liszt Nándor	orvosi	83	—	I.	II.
Loeblich Henrik	jogi	82	—	I.	II.
Loibersbeck Lajos	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Longauer Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Longauer Lajos	orvosi	84	—	I.	II.
Loóg Béla	jogi	85	—	I.	II.
Loschitz Lajos	orvosi	85	—	I.	II.
Lovcsányi Dezső	jogi	84	—	I.	II.
Lovrich István	"	85	—	I.	II.
Lovrich József	orvosi	85	—	I.	II.
Lovrich Sándor	"	82	—	I.	II.
Loiczal Kálmán	jogi	85	—	I.	II.
Löllbach László	"	85	—	I.	II.
Lőrenthey Imre	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Lőrinczi József	orvosi	82	—	I.	II.
Lőtsey Károly	jogi	81	—	I.	II.
Löventritt Adolf	"	85	—	—	II.
Lövey Elek	"	85	—	I.	II.
Löwinger Béla	orvosi	85	—	I.	II.
Löwinger Izidor	jogi	81	—	I.	II.
Löwinger Károly	"	85	—	I.	II.
Löwinger Miksa	orvosi	81	—	I.	II.
Löwy Géza	"	82	—	I.	II.
Löwy Izidor	jogi	—	86	—	II.
Löw Mihály	orvosi	80	—	I.	—
Löwy Dávid	"	84	—	I.	II.
Löwy Ármin	"	85	—	I.	II.
Löwy Ignác	"	83	—	I.	II.
Eudig Gyula	jogi	83	—	I.	II.
Ludvigh József	bölcsészeti	85	—	I.	—
Lukachich Béla	"	82	—	I.	II.
Lukács Béla	orvosi	85	—	I.	—
Lukács György	jogi	82	—	I.	II.
Lukács Imre	orvosi	85	—	I.	II.
Lukács László	jogi	—	84	I.	II.
Lukács Pál	"	—	86	—	II.
Lukacsevicz Milivoj	bölcsészeti	—	85	—	—
Lukácsy Imre	jogi	85	—	I.	II.
Lukáts Jenő	"	84	—	I.	II.
Lukáts Lajos	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Lukics Döme	jogi	85	—	I.	II.
Lumnitzer József	orvosi	81	—	I.	II.
Lupkovics Egyed	jogi	85	—	I.	II.
Lurtz Ferencz	"	85	—	I.	II.
Lusztig Mihály	"	—	85	I.	II.
Lutzer Bódog	orvosi	84	—	I.	II.
Lutzer Simon	"	81	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatas ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Lux Samu	jogi	84	—	I.	II.
Luzsicza József	"	—	86	—	II.
Lüley Sándor	"	83	—	I.	II.
Lyubibratics Dusan	"	—	84	I.	—
Madár Imre	"	83	—	I.	II.
Madarassy Béla	"	84	—	I.	II.
Madarász István	"	82	—	I.	II.
Madzsar Gusztáv	bölcészeti	83	—	I.	II.
Magerle Győző	jogi	85	—	I.	II.
Magner Samu	"	85	—	I.	II.
Magyar János	"	84	—	I.	II.
Magyar Károly	orvosi	83	—	I.	II.
Magyari Kossa Pál	jogi	85	—	I.	II.
Magyary Géza	"	85	—	I.	II.
Mahler Róbert	"	83	—	I.	II.
Majos Zoltán	orvosi	85	—	I.	II.
Majthényi Géza	jogi	83	—	I.	—
Majthényi Nándor	"	85	—	I.	—
Makoviczky Milos	"	84	—	I.	II.
Makszics Sebők	bölcészeti	85	—	I.	II.
Makszimovics János	"	85	—	I.	II.
Makucz Arthur	jogi	—	84	I.	II.
Malatinszky Ferencz	"	85	—	I.	II.
Malatinszky Kálmán	"	84	—	I.	II.
Malobiczky János	"	85	—	I.	II.
Mandl Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Mandl Miksa	"	85	—	I.	II.
Mandl Sándor	jogi	85	—	I.	II.
Mandrovics Pál	orvosi	84	—	I.	II.
Mangiuca János	"	81	—	I.	II.
Mangold Jakab	"	82	—	I.	II.
Mankovics Chrysanth, eperjesi	hittani	85	—	I.	II.
Manojlovits Döme	orvosi	85	—	I.	II.
Marcu Livius	jogi	84	—	I.	II.
Marczekovich Ödön	orvosi	82	—	I.	II.
Margineanu Sándor, gyulafehérvári	hittani	85	—	I.	II.
Mares Zoltán	jogi	80	—	I.	II.
Margineantu Titus	"	84	—	I.	—
Markbreit Gyula	"	84	—	I.	II.
Markovich Inceze	"	83	—	I.	II.
Markovics György	"	85	—	I.	II.
Markovics Vilmos	orvosi	83	—	I.	II.
Markus Miksa	"	82	—	I.	II.
Marmorstein Mór	"	—	81	I.	—
Marquis Géza	jogi	84	—	I.	II.
Marschalkó János	"	84	—	I.	II.
Marsovszky Győző	"	82	—	I.	—
Marsovszky Lajos	"	85	—	I.	II.
Martinovic Pál	"	85	—	I.	II.
Martiny Kálmán	orvosi	85	—	I.	II.
Marton Adolf	"	84	—	I.	II.
Marton Sándor	"	81	—	I.	II.
Masirevits Miklós	jogi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatas ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Matolesy Kálmán	jogi	82	—	I.	II.
Mattiassich Dezső	"	85	—	I.	II.
Mattyasovszky Dezső	"	84	—	I.	II.
Mattyasovszky Elemér	"	84	—	I.	II.
Maximovits Milán	"	85	—	I.	II.
Maybaum Jakab	"	81	—	I.	II.
Mayer Ernő	"	83	—	I.	II.
Mayer Károly	"	83	—	I.	II.
Mayersberg Dezső	"	—	86	—	II.
Maylender Mihály	"	84	—	I.	II.
Mazuch Ede	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Mády Gyula	orvosi	81	—	I.	II.
Majer Endre, nyitrai	hittani	85	—	I.	II.
Mályusz Béla	orvosi	83	—	I.	II.
Mályusz György	jogi	84	—	—	II.
Márciacu János	"	84	—	I.	II.
Márczy Róbert	orvosi	—	86	—	II.
Máris Illés	jogi	85	—	I.	II.
Márk Gyula	"	82	—	I.	II.
Márkuss Béla	"	84	—	—	II.
Márta Kálmán	"	82	—	I.	II.
Márton Ferencz	"	84	—	I.	II.
Márton Kálmán	orvosi	85	—	I.	II.
Máté László	"	83	—	I.	II.
Mátéffy Pál	"	81	—	I.	II.
Máthé Géza	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Máthé Lajos	orvosi	85	—	I.	II.
Mátray Ödön	jogi	84	—	I.	II.
Medjimorecz Mihály, zágrábi	hittani	84	—	I.	II.
Medveczky Antal	jogi	84	—	I.	II.
Medvei Béla	orvosi	82	—	I.	II.
Megyery Dezső	jogi	84	—	I.	II.
Meldt Rezső	"	85	—	I.	II.
Meleghy Gusztáv	"	85	—	I.	II.
Méller Izidor	"	83	—	I.	II.
Mellinger Henrik	"	84	—	I.	II.
Melly Béla	"	—	83	I.	II.
Melly Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Merényi János	"	83	—	I.	II.
Merkler Ignác	"	84	—	I.	II.
Mersich János, győri	hittani	82	—	I.	II.
Meskó Miklós	orvosi	82	—	I.	II.
Metzker József, esztergomi	hittani	84	—	I.	II.
Mezei Béla	orvosi	85	—	I.	II.
Mezei Pál	jogi	84	—	I.	II.
Mezey Ödön	"	84	—	I.	II.
Mezey Tivadar	"	85	—	I.	II.
Méray Ádám	"	83	—	I.	II.
Mérő Géza	"	82	—	I.	II.
Mérő János	"	85	—	I.	II.
Mészáros Andor	"	85	—	I.	II.
Mészáros Gyula	"	84	—	I.	II.
Mészáros Imre	orvosi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Mészáros István	jogi	85	—	I.	II.
Mészáros István	"	85	—	I.	—
Mészáros Károly	"	84	—	I.	—
Mészáros László	"	85	—	I.	—
Mészáros Márton	"	82	—	I.	II.
Mészáros Zoltán	"	81	—	I.	II.
Mészöly István	"	85	—	I.	II.
Mészöly László	"	85	—	I.	II.
Michaelis Béla	"	83	—	I.	II.
Michailovits Kornél	"	82	—	I.	II.
Michelstädter Soma	orvosi	83	—	I.	II.
Micsky Imre	jogi	85	—	I.	—
Mihálka László	orvosi	84	—	I.	II.
Mihalovics Antal	jogi	85	—	I.	II.
Mihalovics Jenő	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Mihály József	jogi	85	—	I.	—
Miklóska Aladár	"	85	—	I.	—
Miklovicz Bálint	orvosi	84	—	I.	II.
Mikovich Lajos	jogi	84	—	I.	II.
Miletz József	orvosi	83	—	I.	II.
Milic Dusán	jogi	82	—	I.	II.
Milkó Dezső	"	85	—	I.	II.
Miloszavlyevits István	"	83	—	I.	II.
Mittelmann Bernát	orvosi	84	—	I.	II.
Mittelmann Miksa	"	85	—	I.	II.
Mladin Péter	"	81	—	I.	II.
Mlinek László	jogi	85	—	I.	II.
Móczár Elemér	"	84	—	I.	—
Módy Béla	"	84	—	I.	II.
Mohovich Guidó	"	84	—	I.	II.
Móhr Mihály	orvosi	81	—	I.	II.
Molnár Albert	"	85	—	I.	II.
Molnár Elek	"	85	—	I.	II.
Molnár Gusztáv	jogi	83	—	I.	II.
Molnár Ferencz	orvosi	81	—	I.	II.
Molnár Imre	jogi	82	—	I.	II.
Molnár István	orvosi	82	—	I.	II.
Molnár János	"	83	—	I.	II.
Molnár József	"	82	—	I.	II.
Molnár Károly	"	81	—	I.	II.
Molnár Lajos	jogi	85	—	I.	—
Molnár Pál	bölcsészeti	—	86	—	II.
Molnár Sándor	jogi	84	—	I.	II.
Molnár Soma	"	—	83	I.	II.
Mondschein Sámuel	orvosi	85	—	I.	II.
Montskó István	jogi	82	—	I.	—
Moravszky Ferencz	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Móricz Károly	jogi	84	—	I.	—
Morvay Endre	"	85	—	I.	II.
Morvay Győző	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Morvay István	orvosi	84	—	I.	II.
Morvay Zoltán	jogi	82	—	I.	II.
Mosch Rezső	"	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Mosdósy Imre	jogi	83	—	I.	—
Moskovits Henrik	"	83	—	I.	II.
Moskovits Vilmos	orvosi	84	—	I.	II.
Motu Miklós	"	83	—	I.	II.
Mudron János	jogi	85	—	I.	II.
Mulessa Mihály	"	—	85	I.	II.
Multas Henrik	orvosi	83	—	I.	II.
Munzáth Károly	jogi	83	—	I.	II.
Munkácsy Kálmán	"	84	—	I.	II.
Murányi Ernő	"	85	—	I.	II.
Müller Ferencz	"	—	82	I.	II.
Müller János	"	83	—	I.	II.
Müller Nándor	orvosi	84	—	I.	II.
Nagel Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Nagy Ernő	"	82	—	I.	II.
Nagy Emil	orvosi	81	—	I.	II.
Nagy Géza	jogi	81	—	—	II.
Nagy Gyula	"	80	—	I.	—
Nagy Imre	"	84	—	I.	II.
Nagy István	"	85	—	I.	II.
Nagy István	orvosi	85	—	I.	II.
Nagy János	jogi	—	86	—	II.
Nagy Kálmán	orvosi	85	—	I.	II.
Nagy Lajos	"	85	—	I.	II.
Nagy László	bölcsészeti	81	—	I.	—
Nagy Sándor	orvosi	81	—	I.	II.
Nagy Sándor	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Nagy Sándor	orvosi	82	—	I.	II.
Nagy Sándor	"	84	—	I.	II.
Nagy Sándor	"	85	—	I.	II.
Naláczy Ödön	jogi	—	84	I.	II.
Napholtz Lajos	"	85	—	I.	II.
Natorp Tivadar br.	"	83	—	I.	II.
Natter Vilmos	"	83	—	I.	II.
Nauer György	"	84	—	I.	II.
Nazimecki Vilmos	orvosi	84	—	I.	II.
Námesy Ferencz	jogi	83	—	I.	II.
Nánási Adolf	orvosi	84	—	I.	II.
Náthán Ignác	jogi	82	—	I.	—
Návay Aladár	"	83	—	I.	II.
Nedeczky Géza	"	83	—	I.	II.
Nemenez István	bölcsészeti	—	86	—	II.
Nemes István	orvosi	85	—	I.	II.
Nemes Károly	"	82	—	I.	II.
Nessi Pál	jogi	83	—	I.	II.
Neszel Károly	"	83	—	I.	II.
Neu Ignác	orvosi	85	—	I.	II.
Neu József	jogi	82	—	I.	II.
Neufeld Adolf	"	81	—	I.	II.
Neufeld Adolf	"	85	—	I.	—
Neuhaus Ármin	"	84	—	I.	II.
Neumann Gyula	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Neumann József	orvosi	85	—	I.	—

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Neumann Károly	jogi	82	—	I.	II.
Neumann Lajos	"	85	—	I.	II.
Neumann Lipót	orvosi	81	—	I.	II.
Neumann Mihály	jogi	—	83	I.	II.
Neumann Miksa	orvosi	82	—	I.	II.
Neumann Sámuel	jogi	85	—	I.	—
Neumann Sándor	orvosi	81	—	I.	II.
Neumann Sigfried	"	84	—	I.	II.
Neumayer Vilmos	jogi	82	—	I.	II.
Neupaner Gusztáv	orvosi	81	—	I.	II.
Neuschel Ferencz	jogi	82	—	—	II.
Neuschlosz Antal	"	82	—	I.	II.
Neuschlosz Elek	"	82	—	I.	II.
Neuwirth Dávid	orvosi	85	—	I.	II.
Nekám Lajos	"	84	—	I.	II.
Néma Ede	jogi	85	—	I.	II.
Németh György	"	85	—	I.	—
Németh Gyula	"	83	—	I.	II.
Németh Imre	"	83	—	I.	II.
Némethy Géza	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Nikolics Miklós	jogi	84	—	I.	II.
Nitse Győző	"	84	—	I.	II.
Nobel Adolf	orvosi	—	86	—	II.
Nobel Béla	"	85	—	I.	II.
Noghe Kálmán	"	85	—	I.	II.
Nonnenmacher Henrik	jogi	84	—	—	II.
Nosz Gyula	"	84	—	I.	II.
Nosz Lajos	orvosi	85	—	I.	II.
Nunkovits Ferencz	jogi	84	—	I.	II.
Nuszbaum Károly	orvosi	82	—	I.	II.
Nyárády Béla	jogi	85	—	I.	II.
Nyáry István gróf	"	84	—	I.	II.
Nyikos Lajos	"	81	—	I.	II.
Nyiraty János	"	82	—	I.	II.
Nyiri István	"	85	—	I.	II.
Nyiry Gyula	"	81	—	I.	—
Oberhammer Károly, pécsi	hittani	85	—	I.	II.
Ochaba János, világi	"	84	—	I.	II.
Ocsovszky Géza	jogi	85	—	—	II.
Oestreicher József	"	83	—	I.	II.
Offenheimer Ágoston	"	85	—	I.	II.
Okányi János	orvosi	81	—	—	II.
Okolicsányi László	jogi	85	—	I.	II.
Okolicsányi Zoltán	"	82	—	I.	II.
Okruczky Árpád	"	84	—	I.	II.
Okrutzky István	orvosi	82	—	I.	II.
Oláh Béla	"	—	84	I.	II.
Oláh Béla tr.	jogi	—	84	I.	—
Oláriu Sebestyén	bölcsészeti	83	—	I.	—
Oláriu Valér	orvosi	85	—	I.	—
Olcsváry Géza	jogi	—	86	—	II.
Oldal János	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Omaisz István, szepesmegyei	hittani	84	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Onczay Géza	jogi	—	85	I.	—
Oppenheimer, József	"	80	—	I.	—
Ordódy Aladár	"	85	—	I.	II.
Ordean Manó lugosi	hittani	85	—	I.	II.
Ormay Árpád	jogi	84	—	I.	II.
Orosz Endre	"	81	—	I.	—
Orosz Ferencz	"	83	—	I.	II.
Orosz Lajos	"	84	—	I.	II.
Orosz Sándor	"	84	—	I.	—
Országh János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Orz György	jogi	85	—	I.	II.
Osvald István	"	85	—	I.	II.
Osváth Béla	"	—	83	I.	II.
Oszmann Mór	orvosi	82	—	I.	II.
Osztojics Tihamér	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Osztovics Gergely, zircz-cziszterczy	hittani	85	—	I.	II.
Osztorogonatz János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Osztroluczky Miklós	jogi	84	—	I.	II.
Österreicher Béla	"	83	—	I.	II.
Östereicher Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Pacsu Ottó	"	81	—	I.	II.
Palánszky Miklós	"	85	—	I.	II.
Pallai Ernő	jogi	84	—	I.	II.
Pallai Zoltán	"	83	—	I.	II.
Pap Dezső	"	83	—	I.	II.
Pap Endre	"	82	—	I.	II.
Pap Gáspár	"	84	—	I.	II.
Pap Géza	"	85	—	I.	II.
Pap V. György	"	84	—	I.	II.
Pap Gyula	orvosi	83	—	I.	—
Pap János	jogi	83	—	I.	II.
Pap Kálmán	"	85	—	I.	II.
Pap László	"	83	—	I.	II.
Pap Sándor	bölcsészeti	84	—	I.	—
Pap Virgil	jogi	83	—	I.	II.
Pap Zoltán	"	85	—	I.	II.
Papp Dániel	"	85	—	I.	II.
Papp Ferencz	"	85	—	I.	II.
Papp Gyula	orvosi	—	85	I.	II.
Papp Imre	jogi	84	—	I.	II.
Papp Károly	orvosi	85	—	I.	II.
Papp László	jogi	85	—	I.	II.
Papp Ragány István	"	84	—	I.	II.
Papp Takács István	"	84	—	I.	II.
Pappy József	"	85	—	I.	II.
Parneu Jakab	"	85	—	I.	II.
Parszkuta János	bölcsészeti	—	86	—	II.
Parthényi László	jogi	—	84	I.	—
Paschnár Caesar	"	85	—	I.	II.
Paskesz Ignác	orvosi	—	85	I.	II.
Patak Károly	"	84	—	I.	—
Patay Endre	jogi	85	—	I.	II.
Patay László	"	82	—	I.	—

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Patkós Gábor	orvosi	83	—	I.	II.
Patthy Dezső	"	84	—	I.	II.
Pauker Bertalan	"	82	—	I.	II.
Paul Lipót	"	83	—	I.	II.
Paulu Ágoston, nagyvárad i g. k.	hittani	85	—	I.	II.
Pavcsó Endre, besztercebányai . .	"	84	—	I.	II.
Payer Jenő	jogi	—	86	—	II.
Pazár Zoltán	"	83	—	I.	II.
Pádár Sándor	"	83	—	I.	II.
Pádlts Gyula	"	—	86	—	II.
Pálffy Sándor gróf	"	85	—	I.	II.
Pálka György	orvosi	82	—	I.	II.
Pállya Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Pálmai Lajos	"	85	—	I.	II.
Pápay Károly	"	—	86	—	II.
Pápay László	"	82	—	I.	II.
Párniczky Ákos	"	83	—	I.	—
Párniczky Géza	"	83	—	I.	II.
Payer Endre	orvosi	85	—	I.	II.
Pechár Kornél	jogi	85	—	I.	II.
Pehán László	orvosi	—	84	I.	II.
Peisner Miksa	jogi	85	—	I.	—
Pekár Gyula	"	85	—	I.	II.
Pekáry Géza	"	—	85	I.	II.
Pelikán Lipót	"	85	—	I.	II.
Penna Béla	"	—	86	—	II.
Peres Sándor	"	84	—	I.	II.
Peredi Géza	"	82	—	I.	II.
Peregriny Sándor	"	—	86	—	II.
Perémi Dezső	orvosi	82	—	I.	II.
Perényi István	"	84	—	I.	II.
Perl Samu	jogi	85	—	I.	II.
Perlmutter Alfréd	"	84	—	—	II.
Perlusz Miksa	orvosi	85	—	I.	II.
Petco Valér	jogi	84	—	I.	II.
Pete Lajos	"	84	—	I.	II.
Peterdy Kálmán	"	84	—	I.	II.
Pethes Antal	"	84	—	I.	II.
Pethes Lajos	"	85	—	I.	II.
Petkovics István	"	85	—	I.	II.
Pető Lipót	orvosi	82	—	I.	II.
Petranu János	bölcshészeti	85	—	I.	II.
Petrás József, esztergomi	hittani	84	—	I.	II.
Petričevac István, zágrábi	"	85	—	I.	II.
Petrikás Mór	bölcshészeti	81	—	I.	II.
Petróczy Zoltán	jogi	84	—	I.	II.
Petrovics László	bölcshészeti	85	—	I.	II.
Petrovics Sándor	jogi	85	—	I.	—
Petrovics Szvetozár	"	84	—	I.	II.
Petrus János	bölcshészeti	85	—	I.	II.
Pettykó Antal	jogi	82	—	I.	II.
Pettykó Dezső	"	84	—	I.	II.
Peyerle Károly	"	83	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Péchy Imre	jogi	80	—	I.	II.
Péchy Pál	"	85	—	I.	II.
Pécsvárady József	orvosi	85	—	I.	II.
Pfánn Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Pfahn Gyula	"	—	84	I.	II.
Pick Jenő	"	82	—	I.	II.
Pikler Emil	orvosi	—	86	—	II.
Pilinszky Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Pilicz Lipót	orvosi	83	—	I.	II.
Pinkusfeld Soma	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Pinkusz József	orvosi	82	—	I.	II.
Pinkusz Márk	"	81	—	I.	II.
Pintér István	jogi	84	—	I.	II.
Piróth András	orvosi	85	—	I.	II.
Pituk Béla	bölcsészeti	85	—	I.	—
Piti Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Pinkovics Gábor	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Plachy Gyula	jogi	84	—	I.	II.
Plachy István	"	83	—	I.	—
Platthy György	"	83	—	I.	II.
Pleininger Péter	"	85	—	I.	II.
Plesz Adolf	"	81	—	—	II.
Plesz Imre	"	81	—	I.	II.
Plichta Barnabás	"	82	—	I.	II.
Plihál Victor	"	83	—	I.	II.
Plosszer István	"	83	—	I.	II.
Podlussányi Géza	"	85	—	I.	—
Podmaniczky Horác br.	"	84	—	I.	II.
Pogány Pál	"	85	—	I.	II.
Pogorisky Samu	orvosi	82	—	I.	II.
Pokorny Manó	bölcsészeti	—	86	—	II.
Pokorny Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Pokorny Vincze	"	85	—	I.	II.
Polgár Ármin	jogi	83	—	I.	II.
Polgár Béla	"	84	—	I.	II.
Polgár Emil	orvosi	85	—	I.	II.
Polgár Győző	jogi	85	—	I.	II.
Politzer Gyula	"	84	—	I.	II.
Politzer Gyula	"	85	—	I.	II.
Politzer Ignác	"	—	82	I.	—
Policzer Miksa	orvosi	85	—	I.	II.
Politzer Mór	"	82	—	I.	II.
Policzer Rezső	jogi	85	—	I.	II.
Pollatsek Bernát	orvosi	84	—	I.	II.
Pollatsek Salamon	"	85	—	I.	II.
Pollatsek Vilmos	"	81	—	I.	II.
Pollák Henrik	"	84	—	I.	II.
Pollák Mór	"	81	—	I.	II.
Pollák Sándor	"	85	—	I.	II.
Pollak Sigfrid	"	81	—	I.	II.
Pollák Zsigmond	jogi	—	84	I.	II.
Pollatsek Alfréd	"	81	—	I.	—
Polner Ödön	"	—	84	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Polyák Lajos	orvosi	81	—	I.	II.
Pongrácz Dezső	jogi	83	—	I.	II.
Pongrácz Miklós	"	82	—	I.	II.
Ponoczky István	"	83	—	I.	II.
Popini Albert	bölcészeti	85	—	I.	II.
Popovics Béla	"	—	84	I.	—
Popovics János	orvosi	83	—	I.	II.
Popovics Milán	"	82	—	I.	II.
Popovics Péter	jogi	85	—	I.	II.
Popovits Sztanimir	"	—	86	—	II.
Popp Aurél br.	"	83	—	I.	II.
Popp Benjamin	"	—	84	I.	II.
Popp György	"	82	—	I.	II.
Popper Sándor	orvosi	84	—	I.	II.
Popper Tódor	jogi	85	—	I.	II.
Popu István, lugosi	hittani	84	—	I.	II.
Popu Jakab, szamosujvári	"	85	—	I.	II.
Porges Bernát	orvosi	85	—	I.	II.
Porubszky István	jogi	85	—	I.	—
Posta Béla	bölcészeti	—	86	—	II.
Potássy Gyula	jogi	83	—	I.	II.
Potoczky Lajos	"	—	85	I.	II.
Pottyondy Béla	"	85	—	I.	II.
Prácsér Albert, zircz-csiszterczy	hittani	83	—	I.	II.
Práger Ignác	orvosi	82	—	I.	II.
Prékopa István	bölcészeti	84	—	I.	II.
Prekupás Illés	jogi	82	—	I.	II.
Preysz Kornél	orvosi	83	—	I.	II.
Primics János	jogi	81	—	—	II.
Profuma Róbert	orvosi	—	83	—	II.
Prónay Endre	jogi	82	—	I.	II.
Prónay József	"	84	—	I.	II.
Propper Miksa	orvosi	84	—	I.	II.
Pruzszinszky János	bölcészeti	82	—	I.	II.
Pruzszinszky Pál	"	85	—	I.	II.
Purjesz János	jogi	84	—	I.	II.
Puscariu Junius	"	83	—	I.	II.
Puschmann Ödön	"	80	—	—	II.
Putnoky Mór	"	83	—	I.	II.
Puttmann Mór	"	85	—	I.	II.
Raab Géza	"	85	—	I.	II.
Rabár Endre	"	83	—	I.	II.
Rachler Károly	"	84	—	I.	II.
Radich Gyula	"	83	—	I.	II.
Radics Elek	"	—	86	—	II.
Radó Antal	"	84	—	I.	II.
Radó Lajos	"	85	—	I.	—
Radó Sándor	orvosi	81	—	I.	II.
Radovanič Dezső, zágrábi	hittani	85	—	I.	II.
Raffay Sándor	jogi	—	86	—	II.
Ragályi Ferencz	"	82	—	I.	II.
Raics Lázár	"	85	—	I.	II.
Rainer Emil	"	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Raisz Rezső	jogi	83	—	I.	II.
Rajic Dusan	"	85	—	I.	II.
Rajniss József, székesfehérvári	hittani	84	—	I.	II.
Rakics György	jogi	84	—	I.	II.
Rambowski Jenő	"	84	—	I.	II.
Ramer József	orvosi	82	—	I.	II.
Rasofszky Vilmos	"	83	—	I.	II.
Rauch Pál báró	jogi	85	—	I.	II.
Rauch Zsigmond	orvosi	81	—	I.	II.
Rausch Kálmán	jogi	84	—	I.	—
Ravasz László	"	84	—	—	II.
Rác Géza	"	84	—	I.	II.
Rákóczy István	"	83	—	I.	II.
Rákóczy Lajos	"	85	—	I.	II.
Rákosi Imre	bölcészeti	85	—	I.	II.
Rákossy Gyula	orvosi	—	85	I.	II.
Ráth Aladár	jogi	83	—	I.	—
Rátvay Géza	"	81	—	I.	II.
Rátz László	bölcészeti	83	—	I.	II.
Reach Dezső	orvosi	—	86	—	II.
Rebreanu János, szamosújvári gk.	hittani	83	—	I.	II.
Rech Mihály	jogi	83	—	I.	II.
Reck Dezső	"	83	—	I.	II.
Redwitz Károly br.	"	84	—	I.	II.
Regdon Károly	orvosi	82	—	I.	II.
Reich Gyula	"	82	—	I.	II.
Reich Győző	jogi	83	—	I.	II.
Reich Lajos	orvosi	84	—	I.	II.
Reich Lipót	"	83	—	I.	II.
Reich Sándor	jogi	—	86	—	II.
Reichard Manó	"	85	—	I.	II.
Reichberger Sándor	"	84	—	I.	II.
Reichenberg Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Reif Adolf	"	81	—	I.	II.
Reif Lipót	jogi	85	—	I.	II.
Reimholz József	"	85	—	I.	—
Reiner Ferencz	"	82	—	I.	II.
Reiner János	"	82	—	I.	II.
Reiner József	orvosi	84	—	I.	II.
Reiner Károly	"	81	—	I.	II.
Reiner Mór	"	85	—	I.	II.
Reinhardt István	"	81	—	I.	II.
Reinle Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Reisinger Rezső	bölcészeti	84	—	I.	II.
Reismann Adolf	orvosi	84	—	I.	II.
Reisz Mór	"	84	—	I.	II.
Reiszer János	bölcészeti	85	—	I.	II.
Reitzer Mór	orvosi	82	—	I.	II.
Relle Iván	jogi	85	—	I.	II.
Remess Andor	"	83	—	I.	II.
Reviczky Pál	"	85	—	I.	II.
Rex Izidor	orvosi	84	—	I.	II.
Rezucha István	jogi	84	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Réczey Sándor	jogi	84	—	I.	II.
Répássy Béla	"	85	—	I.	II.
Répászkzy Béla	"	81	—	I.	—
Réti Ferencz	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Réti Ignác	jogi	83	—	I.	—
Réthy Ákos	orvosi	84	—	I.	II.
Réthy Dezső	jogi	85	—	I.	II.
Révay Simon, br.	"	84	—	I.	II.
Révész Mór	"	85	—	I.	II.
Rézmann János	"	—	85	I.	—
Ribáry Béla	orvosi	81	—	I.	II.
Richter László, beszterezebányai	hittani	83	—	I.	II.
Richtmann Mór	orvosi	83	—	I.	II.
Ridártsik Imre, egri	hittani	84	—	I.	II.
Riepl Ferencz	orvosi	81	—	I.	II.
Rhorer István	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Rimely Dezső	orvosi	85	—	I.	II.
Ring József	"	85	—	I.	II.
Ringer Lajos	jogi	—	84	I.	II.
Ringwald Izrael	"	82	—	I.	II.
Rischanek Béla	"	82	—	I.	II.
Ritoók Ernő	"	82	—	I.	II.
Rittberg Dusán gróf	"	81	—	—	II.
Róheim Ödön	"	85	—	I.	II.
Rohoska János	"	85	—	I.	II.
Rolf Aladár	"	84	—	I.	II.
Rolni Frigyes, szepesi	hittani	82	—	I.	II.
Román István	jogi	85	—	I.	II.
Rónay Károly	"	81	—	I.	—
Rosa Silvino	"	82	—	I.	—
Rose Henrik	"	83	—	I.	II.
Rosenbaum Adolf	orvosi	85	—	I.	—
Rosenberg Adolf	"	83	—	I.	II.
Rosenberg Ede	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Rosenberg Ignác	orvosi	82	—	I.	II.
Rosenberg Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Rosenberg Manó	orvosi	84	—	I.	II.
Rosenberg Mór	jogi	84	—	I.	II.
Rosenberg Samu	orvosi	83	—	I.	II.
Rosenberg Soma	"	81	—	I.	II.
Rosenberg Sándor	"	84	—	I.	II.
Rosenfeld Arnold	jogi	85	—	I.	II.
Rosenfeld József	orvosi	83	—	I.	II.
Rosenfeld Miksa	jogi	83	—	I.	II.
Rosenfeld Vilmos	"	82	—	I.	II.
Rosenfeld Zsigmond	orvosi	83	—	I.	II.
Rosenthal Henrik	jogi	—	86	—	II.
Rosenthal Zsigmond	orvosi	84	—	I.	II.
Rosenzweig Lajos	"	85	—	I.	II.
Rosenzweig Vilmos	"	85	—	I.	II.
Rosner Ármin	jogi	82	—	I.	II.
Roszival József	orvosi	85	—	I.	II.
Roszner Aladár	"	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Roth Adolf	orvosi	81	—	I.	II.
Roth Dezső	jogi	85	—	I.	II.
Roth D. Dezső	"	85	—	I.	II.
Roth Hermann	orvosi	85	—	I.	II.
Roth Leo	jogi	81	—	I.	—
Roth Manó	orvosi	81	—	I.	II.
Roth Samu	"	84	—	I.	II.
Roth Sándor	jogi	81	—	I.	—
Roth Sándor	"	84	—	I.	II.
Rothauser Izidor	orvosi	81	—	I.	II.
Rothauser Izidor	"	82	—	I.	II.
Rothbarth József	"	84	—	I.	II.
Rott Miksa	jogi	84	—	I.	II.
Rottenberg Jakab	orvosi	83	—	I.	II.
Rottenberg Jenő	jogi	—	85	I.	II.
Rottenbiller Fülöp	"	85	—	I.	II.
Rotter Lajos	orvosi	84	—	I.	II.
Rottmann Elemér	"	85	—	I.	II.
Rottmann Sándor	"	81	—	I.	II.
Roxer János	"	85	—	I.	II.
Rozenberg Mihály	jogi	85	—	I.	—
Rozgonyi Ödön	"	82	—	I.	II.
Rózsa Elemér	orvosi	81	—	I.	II.
Rózsa Imre	"	85	—	I.	II.
Rózsa Vilmos	jogi	84	—	I.	II.
Römer Róbert	"	83	—	I.	—
Rudan Amadeo	"	85	—	I.	II.
Rudnyánszky Béla	"	84	—	I.	II.
Ruhás Gyula, esztergomi	hittani	82	—	I.	II.
Rumbach István	orvosi	85	—	I.	II.
Rupp János	jogi	84	—	I.	II.
Rupp László	"	85	—	I.	II.
Russel Károly	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Rusz Gusztáv	orvosi	84	—	I.	II.
Rüttkay Aladár	jogi	84	—	I.	II.
Rüttkay Aladár	orvosi	85	—	I.	II.
Rüttkay János	jogi	85	—	I.	II.
Saáry Ernő	orvosi	85	—	I.	II.
Sacher István	jogi	84	—	I.	II.
Salamon Miklós	orvosi	83	—	I.	II.
Salamon Sámuel	"	83	—	I.	II.
Salamon Vilmos	"	82	—	I.	II.
Sallai Mihály	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Sallay Imre	"	84	—	I.	—
Saly Mátyás	orvosi	83	—	I.	II.
Samassa Adolf	jogi	84	—	I.	II.
Samassa János	"	85	—	I.	—
Sarbó Arthur	orvosi	85	—	I.	II.
Sarkadi Dániel	"	85	—	I.	II.
Sarlay János	jogi	81	—	I.	II.
Sarudy György	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Sarudy Vilmos	jogi	85	—	I.	II.
Sauer Károly	orvosi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Saxinger József	jogi	82	—	I.	II.
Say Győző	"	84	—	I.	II.
Say Károly	"	—	85	I.	II.
Sáfrán Dezső	"	85	—	I.	II.
Sághy István	"	83	—	I.	II.
Ságody Imre	"	81	—	I.	II.
Sánta Elek	"	81	—	I.	II.
Sánta Elemér	"	82	—	I.	II.
Sántha György	orvosi	82	—	I.	II.
Sárkány János	"	82	—	I.	II.
Sárközy Andor	jogi	85	—	I.	II.
Sárközy György	"	85	—	I.	II.
Sárospatak Károly, kassai	hittani	84	—	I.	II.
Sáry Sándor	orvosi	81	—	I.	II.
Sáska Sándor	jogi	83	—	I.	II.
Schaffer Károly	orvosi	83	—	I.	II.
Schaffer Miksa	"	85	—	I.	II.
Schall Kálmán	"	85	—	I.	II.
Schandelbauer József	jogi	—	85	I.	II.
Schartner Sándor	"	82	—	I.	II.
Schattlesz Mór	orvosi	83	—	I.	II.
Schauschek Gábor	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Schäffer József	jogi	82	—	I.	II.
Scheer Andor	orvosi	84	—	I.	II.
Scheer Emil	jogi	83	—	I.	—
Scheffer Jenő	"	80	—	I.	II.
Scheffer Kálmán	"	82	—	I.	II.
Scheicher Mihály	"	—	85	I.	II.
Schendl Emil	"	83	—	I.	II.
Sehenk Ferencz	orvosi	85	—	I.	II.
Scherer János	"	85	—	I.	II.
Scherfel Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Schermann István	"	85	—	I.	II.
Schick Ferencz	"	83	—	I.	II.
Schieb Győző	"	82	—	I.	II.
Schiefer István, szombathelyi	hittani	82	—	I.	II.
Schiff Ignác	orvosi	82	—	I.	II.
Schik Jakab	"	81	—	I.	—
Schimpl János	"	85	—	I.	II.
Schindelmann Ferencz	jogi	84	—	I.	II.
Schlauch Géza	orvosi	81	—	I.	II.
Schlauch Lajos	jogi	82	—	I.	II.
Schleiminger István	"	85	—	I.	II.
Schleiminger Mihály	orvosi	81	—	I.	II.
Schlesinger Adolf	"	82	—	I.	—
Schlesinger Antal	"	84	—	I.	II.
Schlesinger Ernő	jogi	85	—	I.	II.
Schlesinger Gyula	orvosi	83	—	I.	II.
Schlesinger Henrik	"	83	—	I.	II.
Schlesinger Ignác	jogi	83	—	I.	II.
Schlesinger J. Jenő	orvosi	85	—	I.	II.
Schlesinger Ignác	jogi	84	—	I.	II.
Schlesinger Lajos	orvosi	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Schlesinger Vilmos	bölcsészeti	—	86	—	II.
Schlesinger Zsigmond	orvosi	—	81	I.	I.
Schlichter Frigyes	jogi	84	—	I.	II.
Schlick Géza	"	81	—	I.	II.
Schlosser Ferencz	"	85	—	I.	II.
Schmidt Attila	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Schmidt Frigyes	"	85	—	I.	II.
Schmidt Győző	"	82	—	I.	II.
Schmidt Károly	jogi	85	—	I.	II.
Schmidt Márton	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Schmidt Miklós	jogi	—	81	I.	II.
Schmidt Sándor	"	85	—	I.	II.
Schmollinger Antal	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Schneider Gábor	jogi	83	—	I.	II.
Schneider Gyula	"	83	—	I.	II.
Schneider Kornél	orvosi	84	—	I.	II.
Schnell Károly	jogi	85	—	I.	II.
Schnier György	orvosi	81	—	I.	II.
Schober Béla	jogi	85	—	I.	II.
Schober László	"	85	—	I.	II.
Schobert Ferencz	"	85	—	I.	II.
Scholz Árpád	"	85	—	I.	II.
Scholtz Gyula	orvosi	82	—	I.	II.
Schossberger Sándor	"	85	—	I.	II.
Schott Rezső	jogi	84	—	—	II.
Schöber Győző	orvosi	81	—	I.	II.
Schöbitz Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Schön Armin	orvosi	84	—	I.	—
Schön Géza	"	81	—	I.	II.
Schön Gyula	"	82	—	I.	II.
Schönfeld Arthur	jogi	83	—	I.	II.
Schönfeld Manó	orvosi	83	—	I.	II.
Schönfeld Samu	jogi	83	—	I.	II.
Schönherr Gyula	"	83	—	I.	II.
Schönvizner Szilárd	"	85	—	I.	II.
Schranz Győző	orvosi	81	—	I.	II.
Schreiber Lajos	jogi	85	—	I.	II.
Schreiber Lipót	orvosi	85	—	I.	II.
Schrödl József	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Schul Győző	jogi	85	—	I.	II.
Schullerus Adolf	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Schulmeister Márton	orvosi	82	—	I.	II.
Schultz Henrik	"	81	—	I.	II.
Schustler Emil	jogi	85	—	I.	II.
Schürger József	orvosi	82	—	I.	II.
Schütz Henrik	jogi	83	—	I.	II.
Schütz József	orvosi	85	—	I.	II.
Schütze József	"	81	—	I.	II.
Schwaabe Sándor	jogi	—	85	I.	—
Schwalb Armin	orvosi	81	—	I.	II.
Schwarcz Adolf	"	81	—	I.	II.
Schwarcz Béla	"	85	—	I.	II.
Schwarcz Ignác	"	81	—	I.	II.

N é v	K ar	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Schwartz János	orvosi	84	—	I.	—
Schwartz Jakab	"	82	—	I.	II.
Schwarcz József	jogi	84	—	I.	II.
Schwarcz József	orvosi	84	—	I.	II.
Schwarz Kálmán	jogi	84	—	I.	—
Schwarz Károly	"	—	86	—	—
Schwarz Károly	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Schwarcz Miksa	"	82	—	I.	II.
Schwarcz Samu	orvosi	83	—	I.	II.
Schwarcz Samu	"	85	—	I.	II.
Schwartz Sándor	"	83	—	I.	II.
Schwarcz Vilmos	"	82	—	I.	II.
Schwarz Vilmos	"	83	—	I.	II.
Schwarz Zsigmond	jogi	82	—	I.	II.
Schwarzkopf Alajos	"	82	—	I.	II.
Schweiger Adolf	"	—	86	—	II.
Schweng József	"	83	—	I.	II.
Schwertner Antal	"	82	—	I.	II.
Schwertsig János	bölcsészeti	—	86	—	—
Schwicker Alfréd	"	82	—	I.	II.
Schwimmer Márk	orvosi	83	—	I.	II.
Seultéty Jenő	jogi	—	83	—	—
Sebess Lajos	orvosi	82	—	I.	II.
Sebestyén Gyula	bölcsészeti	84	—	I.	—
Seemayer Béla	jogi	84	—	I.	II.
Sefcsik Vendel	"	85	—	I.	II.
Segesváry László	"	85	—	I.	—
Seidner Salamon	orvosi	85	—	I.	II.
Seidner Samu	"	84	—	I.	II.
Seiler Endre	jogi	85	—	I.	II.
Sekulesz Adolf	orvosi	84	—	I.	II.
Seltenreich Kornél	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Semadam Sándor	jogi	82	—	I.	II.
Semsey Gyula	"	84	—	I.	II.
Senchea János	"	84	—	I.	II.
Senk Ferencz	"	85	—	I.	II.
Sennyey Béla báró	"	83	—	I.	II.
Sennyey József	orvosi	82	—	I.	II.
Serb István	jogi	85	—	I.	II.
Serényi Béla gróf	"	85	—	I.	II.
Sélley Barnabás	"	82	—	I.	II.
Sgalitzer Árpád	"	84	—	I.	II.
Szandor György	"	84	—	I.	II.
Sichermann Adolf	orvosi	82	—	I.	II.
Sierbanu Miklós	jogi	84	—	I.	II.
Siklósy Andor	"	85	—	I.	—
Simay Gyula	"	82	—	I.	II.
Simén György	"	—	86	—	II.
Simon Áron	orvosi	85	—	I.	II.
Simon György, veszprémi	hittani	83	—	I.	II.
Simon Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Simonffy Béla	jogi	83	—	I.	II.
Simonffy István	orvosi	83	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Simonovits Ignác	orvosi	81	—	I.	II.
Simrák Béla, kalocsai	hittani	82	—	I.	II.
Sindel Emil	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Singer Benő	jogi	83	—	I.	—
Singer Bernát	orvosi	85	—	I.	II.
Singer Ignác	"	85	—	I.	II.
Singer Jakab	"	83	—	I.	II.
Singer József	jogi	82	—	I.	II.
Sisák Pál	"	84	—	I.	—
Sissovits Lajos	"	84	—	I.	II.
Sivó Jenő	"	83	—	I.	II.
Sivó Miklós	"	82	—	I.	II.
Skerzil János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Skucs Béla	orvosi	85	—	I.	—
Smodiç Emil	jogi	85	—	I.	II.
Snitzer Elemér	"	85	—	I.	II.
Sohr Manó	"	85	—	I.	II.
Soltész Árpád	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Soltész András	jogi	85	—	I.	II.
Solti Ödön	"	83	—	I.	II.
Sólyom Andor	"	84	—	I.	II.
Somogyi Dezső	"	83	—	I.	II.
Somlyódy László	orvosi ¹	85	—	I.	II.
Somssich József gróf	jogi	85	—	I.	II.
Sonnenfeld Henrik	"	84	—	I.	II.
Soóky Ödön	"	85	—	I.	II.
Soós Zoltán	"	83	—	I.	II.
Sörös József	"	85	—	I.	II.
Spät Henrik	orvosi	83	—	I.	II.
Spengel Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Spilka Antal	"	84	—	I.	II.
Spitz Jenő	orvosi	84	—	I.	II.
Spitz Mór	jogi	84	—	I.	—
Spitzer Arnold	"	85	—	I.	II.
Spitzer Dávid	"	82	—	I.	—
Spitzer Gusztáv	orvosi	82	—	I.	II.
Spitzer Lzidor	"	81	—	I.	II.
Spitzer Jakab	"	85	—	I.	II.
Spitzer Lipót	jogi	84	—	I.	II.
Spitzer Mór	orvosi	83	—	I.	II.
Spitzer Sándor	"	84	—	I.	II.
Spitzer Simon	jogi	85	—	I.	II.
Sporzon Gyula	"	83	—	I.	II.
Springer Ferencz	"	82	—	I.	II.
Springer Sándor	orvosi	85	—	I.	II.
Strányi Ernő	jogi	84	—	I.	II.
Stachó Dezső	orvosi	84	—	I.	II.
Stahlberger Gyula	jogi	—	86	—	II.
Stamberger Jenő	orvosi	84	—	I.	II.
Stark József	"	83	—	I.	II.
Staudt József	jogi	85	—	I.	II.
Staudt Nándor	"	—	86	—	II.
Stärk Gyula	orvosi	83	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Stefani Elek	jogi	82	—	I.	II.
Stein József	orvosi	81	—	I.	II.
Stein Mór	jogi	83	—	I.	—
Stein Pál	"	83	—	I.	II.
Steinbach Antal	"	83	—	I.	II.
Steinberg Alajos	orvosi	84	—	I.	II.
Steinberger Adolf	"	83	—	I.	II.
Steinberger Mór	"	83	—	I.	II.
Steiner Dávid	"	84	—	I.	II.
Steiner Dezső	"	82	—	I.	II.
Steiner G. Béla	"	82	—	I.	II.
Steiner Győző	jogi	83	—	I.	II.
Steiner Gyula	orvosi	—	82	I.	II.
Steiner Gyula	"	85	—	I.	II.
Steiner Ignác	"	84	—	I.	II.
Steiner Jakab	jogi	85	—	I.	—
Steiner Kálmán	"	—	82	I.	—
Steiner Lajos	"	85	—	I.	II.
Steiner Mór	orvosi	82	—	I.	II.
Steiner Soma	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Steiner Zsigmond	orvosi	82	—	I.	II.
Steinfeld Vilmos	jogi	83	—	I.	II.
Steinhardt Samu	orvosi	84	—	I.	II.
Steinhart Sámuel	jogi	82	—	I.	II.
Steinitz Jakab	"	84	—	I.	II.
Steinitz Tóbiás	"	84	—	I.	II.
Steller Ferencz	orvosi	83	—	I.	II.
Stelczér Gyula	"	83	—	I.	II.
Stenczel Sándor	"	84	—	I.	II.
Sterbeczky Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Sterenbergn Ernő	"	82	—	I.	—
Stern Albert	"	81	—	I.	—
Stern Ármin	orvosi	83	—	I.	II.
Stern Béla	"	84	—	I.	II.
Stern Géza	"	84	—	I.	II.
Stern János	"	83	—	I.	II.
Stern József	"	85	—	I.	II.
Stern Károly	jogi	81	—	I.	II.
Stern Sándor	orvosi	83	—	I.	II.
Stern Tivadar	"	80	—	I.	—
Sternfeld Vilmos	"	85	—	I.	II.
Sternthal Jakab	"	82	—	I.	II.
Stetina Elek	jogi	84	—	I.	II.
Steuer Ferencz	orvosi	83	—	I.	II.
Steuer János	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Steuer Lajos	orvosi	85	—	I.	II.
Stibrányi Tivadar	"	82	—	I.	II.
Stodola Emil	jogi	83	—	I.	II.
Stoevesandt Géza	"	83	—	I.	II.
Stoffer Gusztáv	"	83	—	I.	II.
Stollár János	orvosi	81	—	I.	II.
Stonner Agoston	jogi	85	—	I.	II.
Storch Vendel	"	81	—	I.	—

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Strasser Gusztáv	jogi	84	—	I.	II.
Strauch Béla	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Strauss Ármin	orvosi	85	—	I.	—
Strauss Ármin	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Strausz Mózsés	jogi	84	—	I.	II.
Strausz Sándor	orvosi	85	—	I.	—
Strausz Sándor	jogi	—	86	—	II.
Strausz Simon	orvosi	—	86	—	II.
Strausz Zsigmond	"	83	—	I.	II.
Strazimir Milan	jogi	84	—	I.	II.
Strelinger Samu	orvosi	85	—	I.	II.
Stricker Mór	"	82	—	I.	II.
Stromp József	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Stwertnik József báró	jogi	85	—	I.	II.
Sulcz Sándor	"	84	—	I.	II.
Susich István	"	81	—	I.	II.
Suta Döme	"	81	—	I.	II.
Svastits Géza	"	82	—	I.	II.
Svastits Zoltán	"	82	—	I.	II.
Szaak Lajos	"	84	—	I.	II.
Szaak Pál	"	84	—	I.	II.
Szabó Béla	orvosi	83	—	I.	II.
Szabó Dénes	jogi	80	—	I.	II.
Szabó Géza	"	83	—	I.	II.
Szabó István	orvosi	—	84	I.	II.
Szabó Imre	jogi	84	—	I.	II.
Szabó Jakab	bölcsészeti	84	—	I.	—
Szabó János	jogi	81	—	I.	II.
Szabó János	orvosi	84	—	I.	II.
Szabó Jenő	jogi	83	—	I.	II.
Szabó Jenő	"	85	—	I.	II.
Szabó József	"	82	—	I.	II.
Szabó József	"	82	—	I.	II.
Szabó Károly	orvosi	83	—	I.	II.
Szabó Lajos	"	85	—	I.	II.
Szabó Oreszt	jogi	85	—	I.	II.
Szabó Pál	"	85	—	I.	II.
Szabó Zoltán	"	85	—	I.	II.
Szaiff Dénes	orvosi	82	—	I.	—
Szaitz Imre	"	—	86	—	II.
Szakáll Gyula	jogi	82	—	I.	II.
Szalay Béla	"	85	—	I.	II.
Szalay Béla	orvosi	81	—	I.	II.
Szalay Béla	"	82	—	I.	II.
Szalmay József	jogi	—	—	I.	II.
Szamek Gusztáv	"	—	84	I.	II.
Szamota István	"	85	—	I.	II.
Szandház Ferencz	"	85	—	I.	II.
Szapáry György gróf	"	83	—	I.	II.
Szapáry Lőrincz gróf	"	85	—	I.	II.
Szapáry Tibor gróf	"	85	—	I.	II.
Szappanos Mihály	orvosi	84	—	I.	II.
Szappanos Gerő	jogi	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Szarka Jenő	jogi	—	86	—	II.
Szathmáry Béla	"	82	—	I.	II.
Szathmáry István	orvosi	84	—	I.	II.
Szathmáry Kálmán	jogi	82	—	I.	II.
Szále János	"	84	—	I.	II.
Szántó Aladár	"	84	—	I.	II.
Szapáry László gróf	"	82	—	I.	II.
Szárics Géza	"	82	—	I.	—
Szász Béla	"	85	—	I.	II.
Szász Károly	"	83	—	I.	II.
Szász Károly	"	84	—	I.	II.
Szászy Béla	"	83	—	I.	II.
Szedély István	"	85	—	I.	II.
Szegedy Gyula	"	—	85	I.	—
Szegelethy István	"	85	—	I.	II.
Szegfi László	orvosi	85	—	I.	—
Szegfy László	jogi	—	86	—	II.
Szegfy Mátyás	"	85	—	I.	II.
Szegheő Gyula	"	—	83	I.	II.
Szegő Kornél	"	82	—	I.	II.
Szekerák János	orvosi	84	—	I.	II.
Szekula József	jogi	83	—	I.	II.
Szekulics Lázár	"	83	—	I.	II.
Szeles Ödön	"	82	—	I.	II.
Szelle Ferencz	"	85	—	I.	II.
Szeltenreich Gyula	"	84	—	I.	II.
Szemere Lajos	"	85	—	I.	II.
Szemző János	"	85	—	I.	II.
Szemző Károly	"	81	—	I.	II.
Szendeffy Aladár	orvosi	84	—	I.	II.
Szent-Györgyi Imre	jogi	84	—	I.	II.
Szent-Györgyi Miklós	"	84	—	I.	II.
Szent-Istvány Béla	orvosi	81	—	I.	II.
Szent-Iványi József	jogi	84	—	I.	II.
Szentpáli Béni	orvosi	82	—	I.	II.
Szentpétery Kálmán	bölcsészeti	85	—	I.	—
Szerémy Ödön	jogi	84	—	I.	II.
Szerényi Károly	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Széchenyi Andor gróf	jogi	83	—	I.	II.
Széchenyi Dénes gróf	"	84	—	I.	II.
Széchenyi Emil gróf	"	84	—	I.	II.
Széchenyi Lajos gróf	"	84	—	I.	II.
Székács Pál	"	84	—	I.	II.
Székely Albert	"	82	—	I.	II.
Székely Béla	"	85	—	I.	II.
Székely Ádám	orvosi	82	—	I.	II.
Székely Ágoston	"	82	—	I.	II.
Székely György	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Székely György	jogi	84	—	I.	II.
Székely Ignác	orvosi	83	—	I.	II.
Székely Miksa	jogi	82	—	I.	II.
Székely Samu	bölcsészeti	—	82	I.	—
Szélessy László, nyitrai	hittani	85	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Szénfy Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Szépfi József	"	85	—	I.	II.
Szigethy Károly	orvosi	82	—	I.	II.
Sziklai Salamon	"	82	—	I.	II.
Szikszy György	"	85	—	I.	—
Szikszy György	jogi	—	86	—	II.
Szikszy Sándor	"	83	—	I.	II.
Szilády Károly	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Szilágyi Albert	jogi	84	—	I.	II.
Szilágyi Arthur	"	84	—	I.	II.
Szilágyi Dávid	"	82	—	I.	II.
Szilágyi György	orvosi	83	—	I.	II.
Szilágyi Nagy Sándor	"	84	—	I.	II.
Szilágyi Vilmos	jogi	85	—	I.	II.
Szilárd Ferencz	"	81	—	I.	II.
Szilárdy István	"	81	—	I.	II.
Szilcz Béla	orvosi	82	—	I.	II.
Szimits Pál	"	85	—	I.	II.
Szinesy József	"	—	85	I.	II.
Szirák Gyula	"	83	—	I.	II.
Szirmay István	jogi	84	—	I.	II.
Szívós Lajos	"	85	—	I.	II.
Szkalnitzky Henrik	orvosi	81	—	I.	II.
Szkalszky Lajos	jogi	85	—	I.	II.
Szlezák Lajos	"	85	—	I.	II.
Szluha Sándor	"	83	—	I.	II.
Szójka Kálmán	"	83	—	I.	II.
Szokolay Béla	"	83	—	I.	II.
Szolarik Ede	orvosi	82	—	I.	II.
Szomjas Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Szomor Dezső	"	82	—	I.	II.
Szontagh Árpád	"	85	—	I.	II.
Szontagh Béla	"	83	—	I.	II.
Szopék Gábor	"	84	—	—	II.
Szölösi Mór	orvosi	82	—	I.	II.
Szpernyák Duszán	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Sztankó János	jogi	85	—	I.	II.
Sztarcsevits Jenő	"	84	—	I.	II.
Sztojanovits Jenő	orvosi	81	—	I.	II.
Szuchy Endre	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Szupits Miklós	jogi	85	—	I.	II.
Szusza Antal, rozsnyói	hittani	85	—	I.	II.
Szutter János	jogi	84	—	I.	II.
Szücs Ödön	"	85	—	I.	II.
Szücs Sándor	"	84	—	I.	II.
Szücsy Géza	"	85	—	I.	II.
Szűts Ferencz	"	—	86	—	II.
Szűcs Lajos	"	85	—	I.	II.
Tabakovits Miklós	"	85	—	I.	II.
Tahy Iván	"	82	—	I.	II.
Tahy Jakab	"	85	—	I.	II.
Takács Ferencz	orvosi	82	—	I.	II.
Takács Károly	jogi	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Takáts Márton	jogi	85	—	I.	II.
Takáts Sándor	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Takáts Zoltán	jogi	83	—	I.	II.
Talajdi Zoltán	"	85	—	I.	II.
Tamás Antal	orvosi	81	—	I.	II.
Tamáská Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Tamássy Árpád	"	82	—	I.	II.
Tanárki Árpád	orvosi	81	—	I.	II.
Tandlich Ignác	"	84	—	I.	II.
Tandlich Mór	"	85	—	I.	II.
Tandlich Samu	"	—	86	—	II.
Tangl Ferencz	"	83	—	I.	II.
Tarafás Béla	jogi	85	—	I.	II.
Tarnóczy Béla	"	85	—	I.	II.
Tary István	"	—	86	—	II.
Tasnády Antal	"	82	—	I.	—
Tassy-Becz Géza	"	—	82	I.	—
Tatár János	orvosi	81	—	I.	II.
Taub Gyula	"	82	—	I.	II.
Tauber Sándor	jogi	83	—	I.	II.
Tauszig Bernát	orvosi	81	—	I.	II.
Tauszig Ignác	jogi	85	—	I.	II.
Tauszig Zsigmond	"	82	—	I.	—
Tauszk Ferencz	orvosi	83	—	I.	II.
Tavaszy Antal	jogi	83	—	I.	II.
Tálos Gyula	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Tálos István	jogi	83	—	I.	II.
Tátray Ödön	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Tegze Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Tegzes József	"	85	—	I.	II.
Teleky Sándor gróf	"	80	—	I.	II.
Teleky László gróf	"	85	—	I.	II.
Teleszky János	"	85	—	I.	II.
Temesváry Rezső	orvosi	81	—	I.	II.
Tenner Vilmos	"	82	—	I.	II.
Terék Mátyás	jogi	84	—	I.	II.
Tersztyánszky Géza	"	85	—	I.	II.
Tersztyánszky Kálmán	"	84	—	I.	II.
Tesik János	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Téchy József	orvosi	82	—	I.	II.
Téri Géza	jogi	85	—	I.	II.
Thein Győző	"	83	—	I.	II.
Theiss Ferencz	"	85	—	I.	II.
Theiss Imre	"	82	—	I.	II.
Theodorovits Döme	orvosi	83	—	I.	II.
Theodorovits Pantaleon	"	85	—	I.	II.
Theuerkauf Rezső	jogi	85	—	I.	II.
Tholt István	"	82	—	I.	II.
Thomas Mór	"	85	—	I.	II.
Thomka István	"	84	—	I.	II.
Thorrer Tamás	"	85	—	I.	II.
Thuránszky Kálmán	"	85	—	I.	II.
Thuróczy Kálmán	"	84	—	I.	—

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Thurszky Pál	orvosi	81	—	I.	II.
Thúry István	jogi	84	—	I.	II.
Tiefenthaler Károly	orvosi	85	—	I.	II.
Tigermann Mór	"	85	—	I.	II.
Tihanyi Ferencz	jogi	84	—	I.	—
Tildy Vincze	"	84	—	I.	II.
Timár Izidor	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Tittel Lajos	"	82	—	I.	II.
Tobel Gyula	jogi	85	—	I.	II.
Toldy Béla, esztergomi	hittani	83	—	I.	II.
Tolnai Bernát	orvosi	82	—	I.	II.
Tolnai Béla	"	84	—	I.	II.
Tomcsányi Vendel	"	83	—	I.	II.
Tomka István	jogi	85	—	I.	II.
Torday Sándor	"	83	—	I.	—
Torkos Béla	"	85	—	I.	II.
Torkos László	"	84	—	I.	II.
Torkos Pál, veszprémi	hittani	84	—	I.	II.
Torossy János	jogi	84	—	I.	—
Toscano Béla	"	84	—	I.	II.
Tóth Béla	"	85	—	I.	II.
Tóth Elemér	"	84	—	I.	II.
Tóth Ferencz	"	84	—	I.	—
Tóth Ferencz	orvosi	84	—	I.	II.
Tóth István	"	83	—	I.	II.
Tóth János	"	83	—	I.	II.
Tóth János	jogi	82	—	I.	II.
Tóth János	"	—	86	—	II.
Tóth János, szombathelyi	hittani	85	—	I.	II.
Tóth Kálmán	jogi	82	—	I.	—
Tóth Kálmán	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Tóth Lajos	orvosi	83	—	I.	II.
Tóth Mátyás	jogi	83	—	I.	II.
Tóth Soma	orvosi	85	—	I.	—
Tömlő Gyula	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Tömlő Lajos	"	—	85	I.	II.
Török Arthur	orvosi	84	—	I.	II.
Török Béla	jogi	85	—	I.	II.
Török Gyula	"	—	83	I.	II.
Török István	"	85	—	I.	II.
Török Lajos	orvosi	81	—	I.	II.
Török Mihály	jogi	85	—	I.	II.
Török Sándor	"	83	—	I.	II.
Török Sándor	"	85	—	I.	—
Törös Ferencz	bölcsészeti	81	—	I.	II.
Törseök Károly	jogi	84	—	I.	II.
Tóry József	"	84	—	I.	II.
Törzs Kálmán	bölcsészeti	85	—	I.	—
Traxler László	orvosi	85	—	I.	II.
Trexler Tivadar	jogi	83	—	I.	II.
Trosztler Gyula	orvosi	82	—	I.	II.
Trübswetter Péter	jogi	81	—	I.	—
Tukács Ádám	"	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Tunner János	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Turnovszky Frigyes	orvosi	82	—	I.	II.
Turóczy Sándor	jogi	85	—	I.	II.
Turtsányi Károly	"	85	—	I.	II.
Turtsányi Pál	"	85	—	I.	—
Tury Sándor	"	82	—	I.	—
Tutsek József	"	—	86	—	II.
Tuszkau Illés	orvosi	81	—	I.	II.
Tüchler Sándor	jogi	84	—	I.	II.
Türnböck István	orvosi	82	—	I.	II.
Udvary Gáspár	bölcsészeti	—	85	—	II.
Udvarhelyi Dezső	jogi	85	—	I.	II.
Ujlaki Miklós	orvosi	—	84	I.	II.
Ujvárosi Miklós	jogi	84	—	I.	II.
Ujvárosy Gábor	orvosi	82	—	—	II.
Ülicsny József	"	83	—	I.	II.
Ungár Dezső	"	—	85	I.	II.
Ungár Ferencz	jogi	85	—	I.	II.
Ungár Gyula	orvosi	81	—	I.	II.
Ungár Vilmos	"	82	—	I.	II.
Unger Ödön	jogi	82	—	I.	II.
Ungermann Aladár	"	85	—	I.	II.
Urbauer Károly	"	84	—	I.	II.
Ursziny Gyula	orvosi	84	—	I.	II.
Uy Sándor	jogi	84	—	I.	II.
Ürményi László, esztergomi	hittani	85	—	I.	II.
Vadas József	jogi	82	—	I.	II.
Vadász György	"	—	86	—	II.
Vaday Kálmán	orvosi	83	—	I.	II.
Vaisz Ödön	jogi	85	—	I.	II.
Vajda Imre	bölcsészeti	83	—	I.	—
Vajkay Rezső	jogi	84	—	I.	II.
Vajsz Gyula	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Valentin Emil	jogi	83	—	I.	II.
Valentin Károly	"	82	—	I.	II.
Valkovits István	"	82	—	I.	II.
Vannay Gyula	"	82	—	I.	II.
Vantsay István	"	85	—	I.	II.
Varásdy Kálmán	"	85	—	I.	II.
Varjas Ödön	"	85	—	I.	II.
Varró Pál	"	84	—	I.	II.
Vass Géza	"	85	—	I.	—
Vass Lajos	"	83	—	I.	II.
Vasskó Elemér	"	84	—	I.	II.
Vastagh Béla	"	83	—	I.	II.
Váli Béla tr.	"	85	—	I.	II.
Váli Ernő	orvosi	84	—	I.	II.
Vályi Sándor	jogi	83	—	I.	II.
Vámosi Ernő	"	83	—	—	II.
Vándor Ödön	orvosi	85	—	I.	II.
Váγγελ Jenő	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Váradí Sámuel	jogi	85	—	I.	II.
Várady Árpád csanádi	hittani	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Várady Imre	jogi	85	—	I.	II.
Várady József	"	81	—	I.	II.
Váray József	"	84	—	I.	II.
Vásárhelyi Lajos	"	82	—	I.	II.
Vecsey Oláh Miklós	"	—	84	I.	—
Veith József	"	81	—	I.	II.
Verbirs Andor	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Veres Lajos	jogi	85	—	I.	II.
Verzár Ákos	"	82	—	I.	II.
Vécsei Jenő	orvosi	81	—	I.	II.
Vécsey Zsigmond	jogi	84	—	I.	—
Végess Árpád	"	82	—	I.	II.
Végh Aladár	"	85	—	I.	II.
Végh János	orvosi	83	—	I.	II.
Végh Lajos	jogi	84	—	I.	II.
Végh Mihály	"	85	—	I.	II.
Végh Sándor	"	85	—	I.	II.
Véli Zsigmond	"	83	—	I.	II.
Vice Győző	orvosi	84	—	I.	II.
Viciu Emil, gyulafehérvári	hittani	82	—	I.	II.
Vidiczky György	jogi	85	—	I.	II.
Vig Győző	"	85	—	I.	II.
Vikol Antal	"	84	—	I.	II.
Világhy Károly	orvosi	83	—	I.	II.
Vincze Kálmán	jogi	82	—	I.	II.
Virág Béla	"	83	—	I.	II.
Visnyi Samu	orvosi	84	—	I.	II.
Vizneker Antal	jogi	84	—	I.	II.
Voggenhuber Ferencz	orvosi	85	—	I.	II.
Vojnics Dezső	jogi	—	82	I.	—
Vojnits Lajos	"	83	—	I.	II.
Vojnits Oszkár	"	—	83	I.	II.
Volenszky Kálmán	"	85	—	I.	—
Volf Mihály	"	85	—	I.	II.
Völgyi Péter	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Vrabely Ármánd	jogi	83	—	I.	II.
Vucskics Gyula nagyvárad	hittani	82	—	I.	II.
Wachner Ödön	orvosi	—	85	I.	II.
Wagner György	"	81	—	I.	II.
Wahl Ignác	"	85	—	I.	II.
Wahl Oszkár	jogi	84	—	I.	II.
Wahrmann Ernő	"	81	—	I.	—
Wahrmann Richárd	"	84	—	I.	II.
Waisbecker Jenő	"	85	—	I.	II.
Wajdits Alajos	orvosi	82	—	I.	II.
Waldapfel János	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Waldbauer Henrik	jogi	85	—	I.	II.
Walkovszky Mihály	"	85	—	I.	—
Walla Béla	orvosi	85	—	I.	II.
Wallenfeld Mihály	bölcsészeti	85	—	I.	—
Walter Ignác	orvosi	82	—	I.	II.
Wayand Géza	bölcsészeti	83	—	I.	II.
Weber István	"	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Weidlich Ernő	jogi	—	85	I.	II.
Weil Ede	"	83	—	—	II.
Weil Joachim	orvosi	85	—	I.	II.
Weiler Jakab	jogi	84	—	I.	II.
Weiller Gyula	orvosi	85	—	I.	II.
Weinberger Ármin	"	84	—	I.	II.
Weinberger Fülöp	"	83	—	I.	II.
Weinberger Géza	jogi	—	85	I.	II.
Weinberger Károly	"	85	—	I.	II.
Weinberger Miksa	orvosi	84	—	I.	II.
Weinberger Zsigmond	"	81	—	I.	II.
Weiner Dávid	"	85	—	I.	II.
Weiner Jakab	jogi	85	—	I.	II.
Weingruber Ármin	orvosi	81	—	I.	II.
Weinstock Jakab	jogi	85	—	I.	II.
Weisz Adolf	orvosi	85	—	I.	II.
Weisz Ármin	"	81	—	I.	II.
Weisz Ármin	"	84	—	I.	II.
Weisz Áron	"	83	—	I.	II.
Weisz Áron	"	85	—	I.	II.
Weisz Bernát	"	83	—	I.	II.
Weisz Bernát	jogi	82	—	I.	II.
Weisz Dávid	orvosi	84	—	I.	II.
Weisz Dezső	jogi	82	—	I.	II.
Weisz Elek	"	85	—	I.	II.
Weisz Emil	"	84	—	I.	II.
Weisz Emil	orvosi	84	—	I.	II.
Weisz Farkas	"	84	—	I.	II.
Weisz Ferencz	jogi	83	—	I.	II.
Weisz Géza	orvosi	85	—	I.	II.
Weisz Gusztáv	jogi	—	86	—	II.
Weisz Henrik	"	80	—	I.	II.
Weiss Hugó	orvosi	85	—	I.	II.
Weisz Imre	jogi	84	—	I.	II.
Weisz István	"	82	—	I.	II.
Weisz Jakab	"	85	—	I.	II.
Weisz Jónás	"	84	—	I.	II.
Weisz József	orvosi	81	—	I.	II.
Weisz József	"	84	—	I.	II.
Weisz Kálmán	"	81	—	I.	II.
Weisz Manó	jogi	84	—	I.	II.
Weisz Miksa	"	84	—	—	—
Weisz Miksa	orvosi	82	—	I.	II.
Weisz Mór	"	83	—	I.	II.
Weisz Mór	"	84	—	I.	II.
Weisz Mór	jogi	83	—	I.	II.
Weiss Rezső	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Weiss Samu	jogi	82	—	I.	II.
Weisz Sámuel	orvosi	82	—	I.	—
Weisz Sámuel	"	83	—	I.	II.
Weisz Sándor	"	84	—	I.	II.
Weisz Sándor	jogi	82	—	I.	—
Weisz Soma	orvosi	82	—	I.	II.

N é v	K a r	B u k t a t á s i d e j e		T a n f é l é v	
		t é l i	n y á r i		
		s z a k			
Weisz Soma	jogi	82	—	I.	II.
Weiss Vilmos	"	85	—	I.	II.
Weiszbach Lázár	"	84	—	I.	—
Weiszberger Géza	"	82	—	I.	II.
Weizkopf Mór	"	82	—	I.	II.
Weiszlovits Sándor	"	82	—	I.	II.
Weiszmann Frigyes	orvosi	84	—	I.	II.
Weitl Lőrincz	"	83	—	I.	II.
Weitzner Márton	"	81	—	I.	—
Welky Károly	"	85	—	I.	II.
Weltner Jakab	"	85	—	I.	II.
Welwart Simon	"	82	—	I.	II.
Wenzel Gusztáv	jogi	83	—	I.	II.
Weresmarthy Miklós	"	84	—	I.	II.
Werner Gyula	"	84	—	I.	II.
Wesselényi Mátyás	"	84	—	I.	II.
Wessely Károly	orvosi	85	—	I.	II.
Wesztermayer Vidor	jogi	82	—	I.	II.
Wettengl Károly	orvosi	84	—	I.	II.
Wieder Frigyes	"	84	—	I.	—
Wieland Sándor	jogi	—	86	—	II.
Wiener Ferencz	"	81	—	I.	—
Wigner Gyula	"	84	—	I.	—
Wildmann Lajos	orvosi	81	—	I.	—
Wilheim Izidor	"	82	—	I.	II.
Wilheim József	"	85	—	I.	II.
Willinszky János	jogi	85	—	I.	—
Wilner Károly	"	84	—	I.	II.
Wimmer József	orvosi	82	—	I.	II.
Windholz Zsigmond	"	85	—	I.	II.
Windt Arthur	jogi	85	—	I.	II.
Winter Fülöp	orvosi	84	—	I.	II.
Winter Győző	"	84	—	I.	II.
Winter Simon	"	85	—	I.	II.
Wirth Gyula	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Wirtschaftler Márk	orvosi	84	—	I.	II.
Wiszkidenszky Géza	jogi	83	—	I.	II.
Witausek Károly	"	85	—	I.	II.
Wladár Róbert	"	84	—	I.	II.
Wladár Tivadar	"	82	—	I.	II.
Wlad Márcián	"	82	—	I.	II.
Wohl József	orvosi	84	—	I.	II.
Wohl Lajos	jogi	82	—	I.	II.
Wolf Ernő	orvosi	—	84	I.	II.
Wolf Jakab	jogi	85	—	I.	II.
Wolf Lipót	orvosi	82	—	I.	II.
Wolfner Hugó	jogi	—	86	—	II.
Wonnesch Adolf	"	85	—	I.	—
Wöber Lajos	"	84	—	I.	II.
Wrchovszky Károly	"	85	—	I.	II.
Zakariás János	"	85	—	I.	II.
Zakariás Sámuel	orvosi	82	—	I.	II.
Zavaros Gyula	"	82	—	I.	II.

N é v	K a r	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Zawadowsky Alfréd	jogi	83	—	I.	II.
Zay Miklós gróf	"	85	—	I.	—
Záborszky István	"	85	—	I.	II.
Zákó Sándor	"	85	—	I.	II.
Zámbó György	"	82	—	I.	II.
Závodnik Lajos	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Zboray Miklós	jogi	84	—	I.	—
Zechmeister János	"	82	—	I.	II.
Zeichner József	orvosi	84	—	I.	II.
Zerdahelyi Imre	jogi	84	—	I.	II.
Zeremszky Vladimir	"	85	—	I.	II.
Zergényi Jenő	"	83	—	I.	II.
Zerkowitz Imre	"	85	—	I.	II.
Zettner Aladár	"	84	—	I.	—
Zichy Aladár gróf	"	83	—	I.	II.
Zichy István gróf	"	84	—	I.	II.
Zichy Kázmér gróf	"	85	—	I.	II.
Ziegler Ignác	bölcsészeti	85	—	I.	II.
Zilahy Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Zima Antal	"	84	—	I.	II.
Zimányi József	bölcsészeti	84	—	I.	II.
Zimányi Lajos	jogi	83	—	I.	II.
Zitkovszky István	"	84	—	—	II.
Zlinszky Aladár	bölcsészeti	82	—	I.	II.
Zlinszky János	jogi	82	—	I.	II.
Zollner Béla	"	85	—	I.	II.
Zoltán Béla	"	82	—	I.	II.
Zuberecz Pál	bölcsészeti	80	—	I.	—
Zundel Frigyes	jogi	85	—	I.	II.
Zvarinyi Lajos	bölcsészeti	—	85	I.	II.
Zweingenthal Simon	orvosi	85	—	I.	II.
Zwirn Albert	"	81	—	I.	II.
Zsdánszky László	jogi	85	—	I.	II.
Zsedényi Béla	"	81	—	I.	—
Zsivkovits Antal	"	—	86	—	II.
Zsolnay Imre	"	83	—	I.	II.
Zsóry György	"	85	—	I.	II.
Zsótér Dezső	"	85	—	I.	II.
Zsubory József	"	83	—	I.	II.
Zsupanszky Sztankó	"	83	—	I.	II.
Zsurma Pál	"	—	86	—	II.

Rendkívüli hallgatók:

N é v	Kar	Tanfélév	N é v	Kar	Tanfélév
Akay Alajos	jogi	— II.	Buchwald Antal . .	orv.	— II. ^g
Alföldi Antal	orv.	— II.	Büttel János	jogi	I. II.
Ambrozovics Dezső	jogi	— II.	Chatel Vilmos . . .	böls.	— II.
Arteniu Vlajeu . . .	böls.	I. —	Csabay Géza	orv.	I. II.
Ács Ernő	jogi	I. —	Cserhádi Mór	"	— II.
Ágoston Antal . . .	"	I. II.	Cséry János tr. . . .	"	— II.
Árvey Nagy Kálmán	"	— II.	Cserna Károly . . .	böls.	— II.
Bakó Gábor	"	I. II.	Csolnokoy Ferencz .	orv.	I. —
Balajthy Kálmán . .	"	— II.	Csolnokoy Károly . .	böls.	I. II.
Baló József	böls.	I. II.	Czikó József	jogi	— II.
Balogh Gusztáv . . .	jogi	I. —	Czip János	"	I. II.
Balogh István	"	— II.	Cziriák Ambrus . . .	orv.	I. II.
Banelly Jenő	hittani	I. II.	Czonitzer Márton . .	"	I. —
Barna Jónás	böls.	I. II.	Czyzsenski Gyula . .	"	I. —
Basch Mihály	orvosi	I. II.	Daminger Ádám . . .	"	— II.
Batthyány Géza gf.	böls.	I. II.	Darvas Sándor	böls.	I. —
Baumerth Gyula . . .	orvosi	I. —	Deák Géza	jogi	I. II.
Bánffy Ferencz . . .	"	— II.	Demjanovich Tivad.	böls.	— II.
Bánóczy Gyula . . .	"	I. II.	Demjanovich Emil . .	orv.	I. —
Beck Miksa	böls.	I. II.	Demjén Sándor . . .	jogi	— II.
Beck Sándor	orv.	I. —	Derekassy László . .	orv.	— II.
Becski Árpád	"	I. II.	Dessewffy Dezső . . .	jogi	I. II.
Bella Andor	jogi	I. —	Dobay Dezső	"	— II.
Bencze Zsigmond . . .	böls.	I. II.	Dobozy István	orv.	I. —
Benczúr Jenő	jogi	I. —	Dobozy Vilmos	"	I. —
Beniczky Attila . . .	"	I. II.	Donoszlovits Vilmos	"	I. II.
Beöthy János	orv.	— II.	Dünstel János	jogi	I. —
Bercsényi Elemér . . .	jogi	I. —	Dworák Gyula	"	I. II.
Bercsényi Elemér . . .	böls.	I. —	Ederveen Gerhardt tr.	orv.	— II.
Bernády György . . .	"	I. —	Ehrlich János	"	I. II.
Bezerey Béla	jogi	I. —	Eilfeldt Miksa tr. . .	"	I. II.
Bém Imre	"	I. II.	Ernyei János	"	I. II.
Bicskey Jenő	"	I. II.	Eröss István	jogi	I. II.
Bignió Béla	orv.	— II.	Ettek Gyula	böls.	I. —
Bihari Soma	jogi	I. II.	Ékei Antal	orv.	I. II.
Biró Géza tr.	orv.	I. —	Farkas Géza tr. . . .	"	I. II.
Biszterszky Kázmér . .	jogi	— II.	Feldmann Ignác . . .	"	— II.
Bitter Sándor	"	— II.	Fellegi Alajos	böls.	I. II.
Blau Dávid	orvosi	— II.	Ferentzy Vilibald . .	jogi	I. II.
Bleyer Sándor	"	I. —	Fialowski Béla	orv.	I. —
Blum Adolf	"	I. —	Fieger Ferencz	hittani	I. —
Blum Gyula	jogi	I. II.	Fillinger Gyula	jogi	I. II.
Bodor Ferencz	böls.	I. II.	Firbas Nándor	böls.	I. —
Boldog Géza	jogi	I. —	Fischer Ferencz	orv.	— II.
Bodnár Béla	"	— II.	Fischer Henrik	"	I. —
Borbély Imre	orvosi	I. II.	Fischer Ignác	"	I. —
Boros Béla	orv.	— II.	Flesch Miksa	böls.	I. —
Borovits Károly	jogi	I. —	Floris Áron	"	I. II.
Braun Aladár	"	— II.	Fodor Kálmán	jogi	— II.
Brém János	orv.	I. —	Földessy János	"	I. —
Brichta Arnold	"	I. II.	Földváry Elek tr. . .	orvosi	I. II.
Bruck Pál	"	I. —	Földváry Tibor	böls.	I. II.
Bruckner Ernő tr. . .	"	I. —	Frater Imre	orvosi	I. —
Buchta Guidó	"	I. II.	Freund Lajos	jogi	— II.

N é v	Kar	Tanfélév	N é v	Kar	Tanfélév
Friedmann Jenő . . .	orvosi	I. —	Jákó Lajos	jogi	— II.
Friedrich Károly . . .	jogi	I. II.	Johan Béla tr.	orv.	I. —
Frisch Jakab	orvosi	I. II.	Junek Miklós	hittani	I. II.
Fromm Ede	"	— II.	Kalmár Jenő	bölc.	I. II.
Fuchs Ignác	"	I. II.	Kammerlocher Józ.	jogi	I. —
Fülöp Imre	jogi	I. II.	Kanda József	"	I. II.
Fülöp József	bölc.	I. II.	Kapy András	"	— II.
Gállik István	jogi	— II.	Karlitzky Pál	"	I. II.
Geiger József	orv.	I. —	Kastowszky János	"	I. II.
Geyer József	"	I. II.	Kállay Rudolf tr.	orvosi	I. —
Glass Izor	"	— II.	Káres Sámuel	bölc.	I. —
Glósz Dezső	jogi	— II.	Kempelen István	jogi	I. —
Goldberger Márton	orv.	— II.	Kerekes Bonifác	"	I. II.
Goldfahn Adolf	jogi	I. II.	Kerekes István	orv.	— II.
Gonda Emil	"	I. —	Keresztes Béla	jogi	— II.
Gottlieb Herman	orv.	— II.	Kisasszony Sándor	"	I. I.
Gottlieb Rezső	"	I. —	Kiss István	orv.	I. —
Gömöry Elek	"	— II.	Kiss Lajos	bölc.	I. II.
Gretschl Ödön	jogi	I. II.	Klein Arthur	orv.	— II.
Groh István	bölc.	I. II.	Klein József	"	I. II.
Grost Menyhért	orv.	I. —	Klein Mór	"	I. II.
Groza Szilárd	"	— II.	Klein Nándor	jogi	— II.
Grünbaum József	"	— II.	Klein Zsigmond	orv.	I. —
Grünwald Adolf	"	I. —	Klimkovics Elemér	jogi	I. —
Gutfreind Nándor	"	— II.	Kobelrausch Gyula	"	I. II.
Gyarmathy Lajos	"	— II.	Koch Nándor	orv.	— II.
Hajnal Győző	bölc.	— II.	Kohn Gyula	"	— II.
Hajnal István	jogi	I. II.	Kohn Lipót	"	I. —
Halász Vilmos	orv.	— II.	Kókán Sándor	jogi	I. —
Halpert Akos	"	— II.	Kontúr Béla	orv.	I. —
Hasitz Henrik	"	I. —	Koreny János	jogi	I. I.
Háry Ferencz	jogi	I. —	Kóródi Kálmán	orvosi	I. —
Held János	"	— II.	Korosy Albert	jogi	I. —
Heller Ármán	orv.	— II.	Kosztich Fülöp	"	I. II.
Heller Ede	bölc.	I. II.	Kovács Antal	orv.	I. —
Heller Jakab	orv.	I. —	Kovács Győző	jogi	I. —
Heller Simon	"	I. —	Kovács István	orvosi	I. II.
Herczinger Ferencz	"	— II.	Kovács Lajos tr.	"	I. —
Hering Miklós	"	I. II.	Kovácsi Mózes	jogi	— II.
Hetényi Géza	jogi	— II.	Kozma Mihály	jogi	I. II.
Heuberger Antal	"	I. II.	Kőhegyi József	orvosi	— II.
Heumann Miksa	orv.	— II.	Kőhegyi Károly	"	I. —
Himfy Henrik	"	I. —	Kövi Pál	jogi	I. —
Holl Walter	"	I. —	Kövi Zsigmond	"	I. II.
Holub Károly	jogi	— II.	Krbek Arnold	bölc.	I. II.
Holz János	"	I. II.	Kritsa Vilmos	jogi	— II.
Hornung Gusztáv	"	I. II.	Kummerer Ferencz	"	— II.
Horváth Géza	bölc.	I. II.	Kusztos Károly	orvosi	I. II.
Horváth Jenő	jogi	I. —	Laczkó Ágoston	jogi	I. II.
Hosszu Lajos	bölc.	I. II.	Laky Imre	bölc.	I. II.
Hönig Márton	orv.	— II.	Langsfeld Ármán	jogi	I. —
Huszár Dávid	jogi	— II.	Lázár Lajos	"	— II.
Huszár Gábor tr.	orv.	— II.	Ledényi Elemér	"	— II.
Irasek Sándor	jogi	— II.	Lehoczky Béla	jogi	— II.
Istvánescics György	bölc.	I. II.	Leichtman József	orvosi	— II.
Janovecz Lajos	jogi	I. II.	Leitner András	"	— II.

N é v	Kar	Tanfélév	N é v	Kar	Tanfélév
Lendvai Mór	orvosi	I. II.	Obermayer Lajos	jogi	I. —
Lichtenstein Salam.	"	— II.	Olariu Valér	orv.	— II.
Lintner Mihály . . .	bölcs.	I. II.	Opitz Nándor	jogi	— II.
Lipkay Arthur	jogi	I. II.	Orbán Dénes	"	I. II.
Lipovnitzyk Pál . . .	"	I. —	Osko Lajos	bölcs.	I. —
Liskovetz Imre	"	— II.	Ottlík Géza	jogi	I. II.
Loevy Lipót	orv.	I. —	Örvösy Vilmos	"	I. II.
Ludikár Tivadar . . .	jogi	I. II.	Ötvös József tr. . . .	orv.	— II.
Lukácsi József	orv.	— II.	Paál Árpád	jogi	— —
Lusztig Árón	"	I. —	Pajor Sándor tr. . . .	orv.	I. —
Mader Béla	bölcs.	I. II.	Palkovics János	"	I. —
Magyar Ignác	jogi	I. II.	Pandurovits Miklós . . .	jogi	I. II.
Makay Gyula	"	I. II.	Pap Márton	"	I. II.
Malecsek Ferencz . . .	hittani	I. II.	Papp Albert	"	— II.
Mann Mór	orvosi	— II.	Pákozdi Károly	orv.	I. —
Mandel József	"	I. —	Pásztor József	bölcs.	I. II.
Marmorstein Mór . . .	"	— II.	Perger István	jogi	I. II.
Marschalkó Tamás . . .	"	— II.	Perlstein Jakab	orv.	I. II.
Matheides Béla	jogi	I. —	Petrik Kálmán	jogi	— II.
Mayer György	bölcs.	I. II.	Pétery Győző	"	I. II.
Mayer Vilmos	jogi	I. II.	Pillmayer Ignác	"	I. II.
Mayr Ferencz	bölcs.	I. II.	Pintér Raphael	hittani	I. II.
Mentler Vincze	jogi	— II.	Planitska Géza	jogi	I. II.
Mihalovich Miklós . . .	orvosi	I. —	Pláveczky Gyula	"	I. II.
Mihálka Gábor	jogi	I. —	Pokorny Manó	bölcs.	I. —
Miklós Gergely	bölcs.	I. II.	Polster Gyula	orv.	I. —
Miklósy Kálmán	jogi	I. II.	Popovits Aurél	"	I. —
Mirsch Adolf	"	— II.	Popper Arnold	jogi	I. II.
Moldoványi Lajos . . .	"	I. II.	Povolny János	"	— II.
Molnár Géza	orv.	— II.	Prepeliczay Eleőd . . .	"	— II.
Molnár Gyula	bölcs.	I. II.	Presia János	"	— II.
Moser Sándor	jogi	I. —	Puscariu Emil	orv.	— II.
Moskovics Ignác	orv.	I. —	Putnoky István	jogi	— II.
Moskovics Miksa	bölcs.	— II.	Raksányi Árpád	orv.	I. —
Mosolygó György . . .	jogi	I. II.	Ravasz Kálmán	jogi	I. II.
Mózer Miklós	"	— II.	Ráday Pál gróf	"	— II.
Müller Adolf	orv.	I. —	Rátz István	orv.	I. II.
Müller Győző	jogi	I. II.	Reach Dezső	"	— —
Nagy Károly	orv.	I. II.	Reichmann Ede	"	I. —
Nagy Lajos	— II.	— II.	Richter József	jogi	I. II.
Nádas Lipót tr.	"	— II.	Reinle Miklós	"	— —
Nebenfürher József . . .	jogi	I. —	Reitzer Manó	orv.	I. —
Neményi Imre	bölcs.	I. II.	Réty Sándor	jogi	I. —
Neményi Miksa	I. II.	I. II.	Richter József	"	I. —
Nendtvich Pál	orvosi	— II.	Rottmund Radó	bölcs.	I. II.
Nestlinger Miklós	"	I. II.	Rosenbaum Ignác	orv.	I. II.
Neumann József	— II.	— II.	Rosenberg Jenő	"	— —
Neumann Zsigmond . . .	bölcs.	I. II.	Rosenberg Jerom	"	I. —
Neuwirth Elek	orvosi	— II.	Salamon Henrik	"	I. II.
Neuwirth Nándor	"	I. —	Sax Ágoston tr.	"	I. —
Némethy István	jogi	I. II.	Scharscher Dániel	bölcs.	I. II.
Niertit Gyula	orv.	I. II.	Schauschek Árpád	"	I. II.
Nikolics Mihály	jogi	I. —	Sármai József	jogi	I. II.
Novák Elemér	orv.	I. —	Schäffer Károly	orv.	I. II.
Nyomárky Ödön	"	I. II.	Schermann Adolf tr. . . .	"	— II.
Obendorf Gusztáv	bölcs.	I. II.	Scheiner Ferencz	"	I. —

N é v	Kar	Tanfélév	N é v	Kar	Tanfélév
Schiefner Károly . . .	jogi	I. II.	Szöke József	orv.	I. —
Schilberszky Károly	bölcs.	I. —	Tacsócsik Dezső . .	jogi	I. —
Schleicher István . .	jogi	I. II.	Támár Dezső	"	I. II.
Schlesinger Samu . . .	orv.	I. II.	Teodorovics Ferencz	orv.	I. II.
Schlesinger Vilmos	bölcs.	I. —	Teschler Antal . . .	"	I. —
Schmitz Károly	jogi	I. —	Thierjung Mihály . .	"	I. —
Schnetzer István . . .	orv.	— II.	Tihanyi Ferencz . . .	jogi	I. II.
Schöffner Ernő	"	— II.	Tittel Imre	orv.	I. —
Schuhmayer István . .	jogi	I. II.	Tóth Győző	jogi	I. II.
Schwanauer Ferencz	bölcs.	— II.	Trauser Frigyes . . .	"	— II.
Schwarz Mór	"	I. II.	Trautmann Henrik . .	"	I. II.
Schwarz Péter	orv.	I. —	Udvarhelyi Károly . .	orv.	— II.
Schwarzenberger Béla	"	— II.	Uhrík Gyula	"	— II.
Sefesik István	jogi	I. II.	Uhrík Nándor tr. . .	"	I. II.
Senger János	bölcs.	I. II.	Ujvárossy Gábor . . .	"	I. —
Simantsits Jenő	jogi	— II.	Üllmann Béla	"	— II.
Simon Géza	"	I. —	Vajda Károly	jogi	I. II.
Singer József	orv.	I. —	Valter Vilmos	"	I. II.
Skarka Dezső	jogi	I. —	Vaszary János	bölcs.	I. II.
Smigel ski Octáv	bölcs.	I. II.	Velics Antal tr. . . .	orv.	— II.
Solymosy Sándor	"	I. II.	Verzár Béla	jogi	— II.
Somogyi Zsigmond . . .	orv.	— II.	Végh Endre	bölcs.	I. II.
Sonnenfeld József . . .	"	I. —	Vértesi Izidor	orv.	— II.
Steinberger Izidor . . .	"	I. —	Victor János	bölcs.	— II.
Steinbeerg Géza tr. . .	"	I. —	Vitalis József	jogi	I. II.
Steinbrger Izidor	"	— II.	Virág László	orv.	— II.
Steinhardt János	"	— II.	Vlaicu Arsen	bölcs.	— II.
Steiner Ede	"	— II.	Volf János	orv.	I. —
Steiner Mór tr.	"	I. —	Waldmann Gusztáv . .	jogi	I. II.
Stern Adolf	"	— II.	Wallon Gyula	orv.	I. II.
Stern Tivadar	"	— II.	Weinberger Ignác . . .	"	I. —
Sternberg Mór	"	— II.	Weiss Márk	jogi	I. II.
Stessel Nándor	bölcs.	I. —	Weissshaus Sámuel . .	orv.	— II.
Stoy György	jogi	I. II.	Weisz Kálmán	"	I. II.
Strausz István	"	— II.	Weisz Miksa	"	— II.
Strömpl János	"	I. —	Weisz Samu tr.	"	I. —
Szabó János	"	— II.	Weisz Samu	"	I. —
Szabó József	bölcs.	I. —	Weisz Vilmos	"	I. —
Szaitz Imre	orv.	I. —	Weixlgärtner Ármin . .	bölcs.	I. II.
Szakáts János	bölcs.	I. II.	Welisz Adolf	orv.	— II.
Szalay Jenő	"	I. II.	Wellmann Róbert . . .	bölcs.	I. II.
Szappanos Péter	"	I. II.	Welwart Adolf	bölcs.	I. —
Szatmáry Béla	orv.	I. —	Weresmarthy Ödön . . .	orv.	I. —
Szádváry János	bölcs.	I. II.	Weszelovszky Károly .	jogi	— II.
Szászy Dezső	orv.	I. —	Winkler Lajos	orv.	I. II.
Szászy István	"	I. —	Wittinger Pius	hittani	I. II.
Szemere Gyula	bölcs.	I. —	Wix Miklós	jogi	I. —
Szerémi Alajos	jogi	I. II.	Wladár Márton	orv.	I. —
Szegvári László	orv.	I. —	Wolf Bertalan	bölcs.	— II.
Szép Rezső	bölcs.	I. II.	Wolf Béla	"	I. II.
Szikszay József	jogi	I. —	Zacherl Ágoston	"	I. II.
Szilágyi Gyula	orv.	— II.	Zehery István tr. . . .	orv.	I. —
Szóbl Ármin	"	I. II.	Zelizy Dániel tr. . . .	"	I. —
Szóbl Lipót	"	— II.	Zempléni Tivadar . . .	bölcs.	I. —
Szombathelyi József . .	jogi	I. II.	Zerbes Henrik	jogi	I. II.
Szomjas N.	"	— II.	Zerdahelyi Ferencz . .	"	— II.

III. Gyógyszerész hallgatók.

N é v	Tan- folyam	Tan- félév	N é v	Tan- folyam	Tan- félév
Ackermann Gyula .	I.	—	II.	Grenerczy László .	I. I. II.
Adamik Gyula . . .	II.	I.	II.	Hackler Arthur . . .	I. I. II.
Albrecht Gusztáv .	I.	I.	II.	Hajnal József	I. I. II.
Antalóczy Kázmér .	II.	I.	II.	Hannig Kálmán . . .	I. I. II.
Balogh Gyula	I.	I.	II.	Hazai Dénes	II. I. II.
Balta Elemér	II.	I.	II.	Hegedüs János	II. I. —
Balika Miklós	I.	I.	II.	Heim Bertalan	I. I. II.
Baronovics Géza . . .	I.	—	II.	Heringh Gyula	I. I. II.
Barna Jenő	I.	I.	II.	Hidassy László	II. I. II.
Bánffy Gyula	I.	I.	II.	Hildenstab Antal . . .	II. I. II.
Bánn Dezső	I.	I.	—	Hladny Géza	II. I. II.
Beck Ferencz	I.	I.	II.	Hladny István	II. I. II.
Beke Gyula	II.	I.	II.	Hladny Kálmán	I. I. II.
Belenta Gábor	II.	I.	II.	Hofbauer Andor	I. I. II.
Bencze László	I.	I.	II.	Horniesek Kornél . . .	I. I. II.
Bendess János	I.	I.	—	Horváth Antal	I. I. II.
Bild Mátyás	II.	I.	II.	Horváth Imre	I. I. II.
Blaskovits Vilmos . . .	I.	I.	—	Huczik István	II. I. II.
Boesy Géza	II.	I.	II.	Jenes Vilmos	I. I. II.
Bogdán Zsigmond . . .	II.	—	II.	Jeney Béla	I. I. —
Boleman Béla	I.	I.	II.	Jeszenszky Sándor . . .	I. I. II.
Bonczy István	II.	I.	II.	Jónás Emil	I. I. II.
Bonis Béla	I.	I.	II.	Jósa László	I. I. II.
Bugyis Andor	II.	I.	II.	Jovits Sándor br. . . .	II. I. II.
Búsbach Jenő	I.	I.	II.	Jörös János	II. I. II.
Csányi Zoltán	II.	I.	II.	Jurák István	II. I. II.
Csincsara B. György . . .	I.	I.	II.	Kalmár Gyula	II. I. II.
Csontos Tivadar	I.	I.	II.	Kappall Frigyes	I. I. II.
Czehe Károly	II.	I.	—	Karcsai Aladár	II. I. II.
Daubner József	II.	I.	II.	Karsa Ferencz	I. I. II.
Deák Szilárd	II.	I.	II.	Kádas István	II. I. II.
Decsy Jenő	I.	I.	II.	Kádisch Ernő	II. I. —
Demkó Géza	II.	I.	II.	Kártschmároff Arn. . .	I. I. II.
Dobay Ferencz	II.	I.	II.	Kende István	I. I. II.
Domokos Gyula	II.	I.	II.	Keszler Pál	I. I. II.
Drodtloff Frigyes	I.	I.	—	Keveczky Dániel	II. I. II.
Ehrlich Arnold	I.	I.	II.	Kiszler Vilmos	I. I. II.
Engelmann Alfréd	II.	I.	—	Király Antal	II. I. II.
Erdélyi Lajos	I.	I.	II.	Kmetykó Gyula	II. I. II.
Erdős Jenő	II.	I.	II.	Knoblauch Virgil	I. I. II.
Esztegar Béla	II.	I.	II.	Koller Sándor	I. I. II.
Értekes Lajos	I.	I.	II.	Komáromy Dezső	I. I. —
Faragó Ödön	I.	I.	II.	Komjáthy János	I. I. II.
Fazekas András	I.	I.	II.	Konyári Emil	I. I. II.
Fábián Gyula	I.	I.	II.	Korányi Lajos	II. I. II.
Feigl Ede	I.	I.	—	Kovalecsik János	I. I. II.
Fialla József	II.	I.	II.	Kozics Béla	I. I. II.
Fitos Ferencz	II.	I.	II.	Königsberger Jakab . . .	II. I. II.
Fried József	II.	I.	II.	Kövessy Ede	I. I. —
Gallé Titusz	I.	I.	II.	Kremniczky Antal	I. I. II.
Gazdik János	II.	I.	II.	Kristó Nagy Imre	II. I. II.
Góth Elek	I.	I.	II.	Kulin Ferencz	II. I. II.

N é v	Tan- folyam	Tan- félév	N é v	Tan- folyam	Tan- félév
Kutsera Ágoston . . .	II.	I. II.	Révész Imre	I.	I. II.
Kvapil Ágoston . . .	II.	I. II.	Ruttner István . . .	II.	I. II.
Ladányi Zoltán . . .	II.	I. II.	Schmidt Dezső . . .	I.	I. II.
Lászlóffy János . . .	I.	I. II.	Schmidt Kálmán . . .	I.	I. II.
Lengyel Izidor	I.	I. II.	Schnobel Lajos . . .	I.	I. II.
Ligeti Károly	II.	I. II.	Scholtz Endre	II.	I. II.
Lőrinczy László . . .	II.	I. II.	Schön Richárd	I.	I. II.
Ludig Géza	I.	I. II.	Schréter Gusztáv . .	II.	I. II.
Lukács István	II.	I. II.	Schwarz Emil	I.	I. II.
Maderspach Ferencz .	I.	I. II.	Schuller Samu	II.	I. —
Major József	I.	I. II.	Smetana Alfréd . . .	I.	I. II.
Mallász Jenő	I.	I. II.	Soket Győző	I.	I. —
Margulit Sándor . . .	II.	I. II.	Spergely Imre	II.	I. II.
Martonffy Emil	I.	I. II.	Steiner Mihály	I.	I. II.
Márton István	I.	I. II.	Steinhaus Béla	I.	I. II.
Mentler Károly	II.	I. II.	Strähle Antal	I.	I. II.
Mihailovits Géza . . .	II.	I. —	Syposs Kálmán	II.	I. —
Micsinay Ernő	I.	I. II.	Szabó Béla	I.	I. II.
Mihálitz József	I.	I. II.	Szabó Tivadar	I.	I. II.
Mike Márton	II.	I. II.	Szakman Nándor . . .	II.	I. II.
Millner György	I.	I. II.	Szalay György	I.	I. II.
Millutinovich Károly .	II.	I. II.	Szente Lajos	II.	I. II.
Moksa Szilárd	I.	I. II.	Szentmihályi Gyula .	I.	I. II.
Molnár Sándor	I.	I. —	Szepessy Árpád	II.	I. II.
Mossóczy László . . .	II.	I. II.	Szerdahelyi János . .	II.	I. II.
Moszkovcsák Dezső .	II.	I. II.	Szigethy Ferencz . . .	I.	I. II.
Muzsa Gyula	I.	— II.	Szilágyi József	II.	I. II.
Nagy Ágoston	I.	I. II.	Szkiacsák József . . .	I.	I. II.
Nagy Béla	II.	I. II.	Szukuray Károly . . .	I.	I. II.
Nagy Jenő	II.	I. —	Szloboda Lajos	I.	I. —
Nagy Sándor	II.	I. —	Sztraka Ödön	II.	I. II.
Naszluhác Lajos	II.	I. II.	Tahon Ottó	I.	I. II.
Nussbaum László . . .	I.	I. II.	Tenki István	II.	I. II.
Ocsovszky Gusztáv . .	II.	I. II.	Tersánczky Kálmán . .	I.	I. II.
Ogonovszky Balázs . .	I.	I. —	Tóth János	I.	I. II.
Oltean Olivér	I.	I. —	Träger Károly	II.	I. —
Ormi Miksa	II.	I. II.	Unger Jenő	I.	I. II.
Orosz László	I.	I. II.	Vaniss László	II.	I. II.
Ozoroszky Béla	II.	I. —	Végh Zoltán	I.	I. II.
Páin Emil	II.	I. II.	Vékess Ferencz	I.	I. II.
Palkovics Kálmán . . .	I.	I. —	Véssey József	I.	I. II.
Pálesch Árpád	II.	I. II.	Világhy László	I.	I. II.
Pálffy Iván	II.	I. II.	Vlassich György	II.	I. II.
Pethes István	I.	I. II.	Vultur Endre	II.	I. II.
Popovics Szilárd	I.	I. —	Winter Pál	II.	I. II.
Posch Albert	I.	I. II.	Záborszky Gyula	II.	I. II.
Rajzinger Sándor	II.	I. II.	Zelenka Pál	II.	I. II.
Rákos Gyula	II.	I. II.	Zwik Károly	II.	I. II.
Rekvényi Attila	I.	I. II.	Zsigárdy István	II.	I. II.
Remetey Fülöp	I.	I. II.			

Az 1885/6. tanév I. felére bejegyzett szülésznök.

N é v

Abel Magdolna,
 Aufhalter Antónia,
 Baboksai Mária,
 Burghardt Emilia,
 Buvay Szeréna,
 Buza Mária,
 Ehrenreich Deborah,
 Farkas Jozefa,
 Fischbein Rozália,
 Földi Lidia,
 Gulyás Sára,
 Havasi Erzsébet,
 Hány Anna,
 Helker Katalin,
 Horák Franciska,
 Horovicz Lina,
 Horti-Kovács Franciska,
 Horváth Juliánna,
 Horváth Magdolna,
 Huber Mária,
 Hummel Zsuzsánna,
 Huth Erzsébet,
 Ibisits Terézia,
 Janicsek Mária,
 Kajdi Regina,
 Kaliska Rozália,
 Kersic Amália,
 Kiss Alojzia,
 Kocsis Mária,
 Konecsni Mária,
 Kurucz Lidia,
 Kutsál Katalin,
 Lang Katalin,
 Lázár Mária,
 Legeza Anna,

N é v

Lippert Ágnes,
 Lukács Klára,
 Lupinek Antonia,
 Lux Anna,
 Majba Anna,
 Mentzinger Anna,
 Merva Klára,
 Metrezsán Mária,
 Mészáros Éva,
 Obenaus Karolin,
 Oberländer Dorottya,
 Óváry Krisztina,
 Pikler Mária,
 Portser Erzsébet,
 Pruzsinszky Rozália,
 Raubinek Amália,
 Reinitz Rozália,
 Rosenacker Éva,
 Ruzsinszky Borbála,
 Sággy Erzsébet,
 Steinmetz Jozefa,
 Schäffer Katalin,
 Schemadovits Katalin,
 Scherer Emma,
 S. Szabó Juliánna,
 Szauer Erzsébet,
 Szécsényi Juliánna,
 Szikszai Katalin,
 Takaró Erzsébet,
 Varga Teréz,
 Venczlik Erzsébet,
 Vida Rebeka,
 Weinberger Teréz,
 Winkler Karolin,
 Wittgruber Erzsébet.

Az 1885/6. tauév II. felére bejegyzett szülésznök.

N é v	N é v
<p>Adler Éva, Apt Mária, Béres Juliánna, Bognár Rozália, Breyer Katalin, Conrad Erzsébet, Donáti Erzsébet, Duda Zsuzsánna, Eder Mária, Elischer Erzsébet, Fiber Mária, Freiberger Hermina, Freiberger Katalin, Gari Rozália, Geduldig Erzsébet, Gregor Erzsébet, Grosz Rozália, Grosz Teréz, Grünberger Léni, Günther Teréz, Gyulay Ottilia, Hlavaty Mária, Horpáczki Rozália, Horváth Juliánna, Jakab Juliánna, Kemenczei Terézia, Klein Ilona, Kling Paulina, Kohn Fáni, Kolosi Judith, Kósa Rákhel,</p>	<p>Krebs Mária, Lampel Jozefa, Leger Teréz, Löw Mária, Major Anna, Menyhért Teréz, Nyomádi Mária, Oberle Anna, Ókrös-Nagy Mária, Pányik Katalin, Piller Helena, Paszamána Amália, Psoncsák Hermina, Révész Erzsébet, Sági Teréz, Stern Róza, Stiller Erzsébet, Schemadovics Katalin, Schillinger Katalin, Schmidt Józsefa, Schöffler Franciska, Schwarz Regina, Szauer Teréz, Tauber Malvin, Tolnai Mária, Urbán Tekla, Vágó Róza, Vercse Teréz, Weisz Katalin, Zilzer Hermina, Zsodory Judith.</p>

Táblás kimutatás, az 1885/6. tanévi egyetemi hallgatókról.

I. félev.

Tanszak	A hallgatók száma		Vallásukra nézve							Születésükre nézve					
	Rendes	Rendkívüli	Róm.-kath.	Gör.-kath.	Görög keleti	Ágost. hitv.	helv. hitv.	Unitarius	Anglikán	Mózes vall.	Magyarorsz.	Horvát-tót-országi	A monar. többi tartományából	Más államokból	Összesen
Hittudom. kar	86	6	70	22	—	—	—	—	—	—	87	4	1	—	92
Jogtudom. kar	1553	116	766	32	58	188	246	3	—	376	1628	7	28	6	1669
Orvostud. kar	1024	122	284	10	15	98	110	3	—	626	1129	4	7	6	1146
Bölcsészeti kar	206	63	135	4	13	36	41	1	—	39	261	4	3	1	269
Összesen .	2869	307	1255	68	86	322	397	7	—	1041	3105	19	39	13	3176
Gyógyszer. f I. hall.		108	65	2	2	13	15	1	—	10	107	—	1	—	108
II.		91	54	2	2	12	14	—	—	7	91	—	—	—	91
Szülésznők . .		70	41	1	—	11	11	—	—	6	66	2	1	1	70
Mindössze .															3445

A kimutatott rendes hallgatók között ujonnan beiratkozott: hittanhallgató 27, joghallgató 539, orvostanhallgató 259, bölcsészethallgató 87.

Jogtudományi tantárgyakat hallgatott még: hittanhallgató 3, bölcsészethallgató 6.

Orvostudományi tantárgyakat hallgatott még: joghallgató 3, bölcsészethallgató 8.

Bölcsészettudományi tantárgyakat hallgatott még: hittanhallgató 39, joghallgató 496, orvostanhallgató 341.

II. félev.

Tanszak	A hallgatók száma		Vallásukra nézve							Születésükre nézve					
	Rendes	Rendkívüli	Róm.-kath.	Gör.-kath.	Görög keleti	Ágost. hitv.	helv. hitv.	Unitarius	Anglikán	Mózes vall.	Magyarorsz.	Horvát-tót-országi	A monar. többi tartományából	Más államokból	Összesen
Hittudom. kar	85	5	67	23	—	—	—	—	—	—	86	3	1	—	90
Jogtudom. kar	1459	127	769	32	56	182	188	4	—	355	1557	3	20	6	1586
Orvostud. kar	984	111	286	6	16	74	109	3	—	601	1080	2	7	6	1095
Bölcsészeti kar	188	57	129	3	13	27	39	—	—	34	239	3	2	1	245
Összesen .	2716	300	1256	64	85	283	336	7	—	990	2962	11	30	13	3016
Gyógyszer. f I. hall.		96	65	1	1	9	13	1	—	6	94	—	1	1	96
II.		81	54	—	1	10	9	—	—	7	81	—	—	—	81
Szülésznők . .		62	28	—	—	7	11	—	—	16	59	2	1	—	62
Mindössze .															3255

A kimutatott rendes hallgatók között beiratkozott: joghallgató 53, orvostanhallgató 12, bölcsészethallgató 12.

Jogtudományi tantárgyakat hallgatott még: hittanhallgató 1, bölcsészethallgató 5.

Orvostudományi tantárgyat hallgatott még: joghallgató 2, bölcsészethallgató 3.

Bölcsészeti tantárgyakat hallgatott még: hittanhallgató 37, joghallgató 253, orvostanhallgató 298.

EGYETEMI ALAPÍTVÁNYOK.

I. Általános egyetemi alapítványok.

1. LAUBHAIMER-PRAY-FILLINGER-féle alapítvány. Alapítói: néhai Pray György, kanonok és egyetemi könyvtárnok, ki 1801. kelt végrendeletében 300 váltó forintot hagyott szegény beteg katolikus egyetemi tanulóknak gyógyszerekre. Ezekhez járult 1844. Fillinger Lipót egyetemi hittani tanár 175 váltó forintja. Ugyanezen czélból dr. Laubhaimer Ferencz hittankari rendes tanár, rectoróságának emlékeül 525 frttal öregbíté. Az összes alapítvány jelenleg 1335 forint osztrák értékben. Kezeli az egyetemi pénztár. Az adományozás az egyetem nagyságos rectorát illeti.

2. PASQUICH JÁNOS, egyetemi csillagász és tanár alapítványa, ki 1829. évi végrendeletében, rokonai halála után az egyetemnek 8000 váltó forintot hagyott tudományos czélokra, mely összeg 1848. az egyetem birtokába jutván, kamatai a legközelebbi évtizedben az egyetemi könyvtár gyarapítására fordíttatni javasoltattak; de ezen indítvány felsőbb helyen jóvá nem hagyatván, a kamatok a tőkéhez adattak, mi által az alapítvány tetemesen öregbült. Az 1863-ik évtől kezdve, az egyetemi tanácsnak legfelsőbb helyen jóváhagyott javaslata szerint, kamatai az egyetemi ifjúság számára hirdetett pályakérdések jutalomdíjaira fordíttatnak. Jelen állása 14,865 frt o. é. Kezeltetik az egyetemi pénztár által.

3. SZITÁNYI MÓRICZ-féle alapítvány; — kinek örökösei atyjok emlékezetére 10,000 p. frtnyi alapítványt tettek, melynek évi tiszta jövedelmének fele 1870 november 1-jétől a magyar tudományegyetemet örök időre oly módon illeti, hogy itten tanuló szegény szorgalmas magyar ifjú felsegítésére valláskülönbség nélkül fordíttassék. A nevezést a család eszközli. A másik fele a magyar akadémiát a kezeléssel együtt illeti.

4. *Beiktatási-díjalap*, az egyetemi tanulók által, 1863. évig fizetett és tőkésített beiktatási díjakból keletkezett; kamatai és a jövőben fizetendő díjak legfelsőbb rendeletnél fogva részben az egyetemi könyvtár gyarapítására, részben a felmerülő szükségletekhez képest évenként

az egyes karok által kijelölendő egyetemi közczélokra, hozzájárulásokhoz mért arányban, fordítandók. A tőke állása 10,520 frt. o. é. Kezeli a nsgos rector felügyelete alatt álló egyetemi pénztár.

5. SCHOPPER GYÖRGY rozsnyói püspök s egyetemi volt hittanár, azon alkalomból, midőn Ő cs. és apost. kir. Felsége 1865. évi június hó 9-én a m. kir. egyetemet legmagasabb látogatásával szerenesélteté, egy 1050 o. é. frtból álló alapítványt tett, melynek évi kamatai a karok sorrende szerint évenként a legszorgalmasabb s jó magaviseletű egyetemi rendes hallgató jutalmazására fordíttatnak. A nevezés a hittani kart illeti. Kezeltetik a nagyságos rector felügyelete alatt álló egyetemi pénztár által.

6. Budapest főváros törvényhatóságának a budapesti kir. tudományegyetem újjáalakíttatásának 1880. évi május hó 13-án ünnepelt százados évfordulója alkalmából évenként 1000 frtból álló alapítványa. Ebből 900 frt ösztöndíjakra és 100 frt két böles. kari pályadíjra fordíttatik.

7. BITA DEZSŐ, hittudor sz. Benedekrendi áldozár és hittud. tanár, rectorása, az egyetem első alapításának 250-ik és újjáalakíttatásának 105 évfordulója alkalmából 1885. május 13-án 5% kamatozó 1000 frtból álló alapítványt tett, melynek kamataiban minden évben felváltva a karok sorrende szerint oly rendes hallgatók részesülnek, kik szorgalom és jó viselet tekintetében kitűnnek. A nevezés a hittud. kart, midőn a díj ezen kar hallgatóinak jár, az egyetemi tanácsot, a kezelés pedig a nagyságos rector felügyelete alatt álló pénztárt illeti.

II. Hittudománykari alapítványok.

8. HORVÁTH JÓZSEF, kalocsai kanonok alapítványa, ki 1837-ki vég-, illetőleg fiókredelete szerint 6000 p. forintot hagyott, hogy kamatai a hittani kar által kitűzendő, magyar nyelven szerkesztett pályakérdések díjazására, és a legjelesebb magyar hittani munkák jutalmazására fordíttassanak. Jelen állása 27,150 frt o. é. A kezelés a nagyságos rector felügyelete alatt álló pénztárt illeti.

9. DERCSIK JÁNOS választott prisztinai püspök és hittankari igazgató alapítványa, mely 1835-ki deczember 1-jén kelt végrendelete szerint 200 p. frtból áll, két évi kamata a hittani kar által kitűzött egyetemi hittanulók által megfejtendő pályakérdés díjazására fordíttatik. Kezeli a központi papnövelde igazgatója.

10. SZABÓ ALAMIZSNÁS JÁNOS kanonok és egyetemi hittanár alapítványai, melyeket 1857-ben végrendetileg tett. — Eredetileg 800 frt, jelenleg 1155 frt, melynek évi kamataiból 40 frt azon egyházi szónoknak jár, ki az egyetemi szentegyházban az adventi és nagypénteki pré-

dikációkat magyar nyelven tartja; 15 frt pedig azon hittanulónak, ki a homiletikában kitüntette magát. Kezeli a hittudományi kar.

11. FOGARASSY MIHÁLY, erdélyi püspök és a hittani kar volt igazgatójának alapítványa, mely 1863-iki márczius 31-én a neki ítélt és hozzá küldött jutalomdíjnak a hittani kar rendelkezése és kezelése alá történt visszabocsátása folytán 510 o. é. frtból áll. — Két évi kamatja a hittani kar által kitűzött, és egyetemi hittanhallgatók által megfej-tendő pályakérdés díjazására fordítatik. Kezeli a hittudományi kar.

III. Jogtudománykari alapítványok.

12. KELEMEN IMRE, kir. tanácsos és egyetemi jogtanár alapítványa, mely 1819-ki végrendeleténél fogva 400 váltó frtból (168 frt o. é.) áll; évenkénti 8 frt 40 kr. o. é. kamatja szegény, főleg beteges jogtanulók számára fordítandó. Kezelése és adományozása a jogtudományi kar dékánját illeti.

13. SCHWARTNER MÁRTON, egyetemi tanár és könyvtárőr alapítványa, ki 1801. ápril 15-én kelt végrendeletében 1500 frtot hagyományozott váltóban a végre, hogy kamataiból a hazai jog- és államtudományok, történelem és segédtudományi köréből a jogi és bölcsészeti kar által felváltva kitűzendő pályakérdések díjaztassanak. Jelen állása 5537 frt 50 kr. o. é. Kezelése a nagyságos rector felügyelete alatt álló egyetemi pénztárt illeti.

14. PAULER TIVADAR, kir. tanácsos s egyetemi jogtanár alapítványa 1862. szept. 30. kelt alapítólevele szerint 525 forintból o. é. áll; kamatai minden negyedik évben, midőn a rectori méltóság sora a törvénytudományi karon van, az egyetemi tanulók által magyar nyelven megfej-tendő jog- vagy államtudományi pályakérdés díjazására fordítandók. Kezelése a nagyságos rector felügyelete alatt álló egyetemi pénztárt illeti.

15. KAUCZ GYULA, egyetemi jogtanár rectoriségének emlékéül tett alapítványa 1874. június 25-én kelt alapítólevele szerint 2000 frt tőkéből áll, melynek évi 120 frt, azaz 6% kamatja a budapesti tud. egyetem jog- és államtudományi karában tanuló, szorgalmas és szűkebb anyagi helyzetőknél fogva, s különösen betegség miatt, segélyzésre s támogatásra szoruló joghallgatóknak adandó ki. A kezelés az alapító befolyásával a jogi kart illeti.

16. MAILÁTH GYÖRGY országbíró, főrendiházi és semmítőszéki elnök, v. b. t. tanácsosnak az egyetem 1880. évi május 13-án tartott százados emlékünnepeén tiszteleti jogtudorrá avatztatása emlékére tett 2000 forint névértékű aranyjárdék kötvényből álló alapítványa, mely-

nek évi kamatai egy, a budapesti egyetemen végzett jeles, de szegény sorsú joghallgató szigorlati és tudoravatási költségeire fordítandó. A jelölés a jog- és államtud. kart, a nevezés az alapítót illeti. Jelen állása 2700 frt. Kezeli a nagyságos rector felügyelete alatt álló egyetemi pénztár.

IV. Orvoscari alapítványok.

17. ANDREICS JÓZSEF, sebésztudor és bonczani ismétlő alapítványa, melynél fogva családja kimúlta után, mely azonban még be nem következett, 5000 p. frtból álló tőkéje és eladott háza 1200 p. frtnyi árának kamatai szegényebb orvos- és sebésztudorok szigorlati díjaik kamat nélkül előlegezésére fordítandók, melyeket az illetők öt év lefolyta alatt megtéríteni tartoznak.

18. STÁHLY IGNÁCZ, főorvos és egyetemi orvoskar-igazgató alapítványa 400 váltó frtból, melyhez BENE FERENCZ egyetemi karigazgató 400 p. frtnyi hagyománya és mások koronkénti adakozása járultak, beteg orvos-sebésztanulók felsegélésére. Jelen állása 1155 frt o. é., hozzájárulván SCHORDANN ZSIGMOND alapítványa (19. sz.). Kezeli az orvosi kar dékánja.

19. *Orvostudorok alapítványa*, mely dr. HAVAS IGNÁCZ karbeli volt dékán 280 p. frtnyi és mások adakozásaiból keletkezett, elszegényedett karbeli tagok felsegélésére; jelenleg 3047 frt o. é. Kezeltetik az orvosi kar dékánja által.

20. BENE FERENCZ, királyi tanácsos és egyetemi orvoskar-igazgató alapítványa, mely 1852-ben kelt végrendelete szerint 2000 darab aranyból áll, melynek kamatja utazási segélydíjakra volt tanszéki segédék vagy kórházi másodorvosok számára, kik bővebb kiképeztetésök végett, az orvosi kar által kiszabott utasítás szerint, külföldön utazván, három évig e díj élvezetében maradhatnak, és időnként a karnak jelentést tenni kötelesek. Időközben 1000 frttal, melyet fia dr. Bene Rudolf a hitbizományi teher váltságdíjául lefizetett, és 5735 frt o. é. mint tőkésített kamattal öregbedett. Adományozása az orvosi kart, kezelése az egyetem nagyságos rectorát illeti, és az egyetemi pénztárnál eszközöltetik.

21. CSAUSZ MÁRTON, cs. kir. tanácsos és egyetemi orvostanár alapítványa, ki 1860-ban meghalálózván, végrendetileg 12,000 forintot hagyományozott négy orvos- és két sebésztanuló évenkénti száz-száz forintból álló ösztöndíjazásra. Jelen állása 12,675 frt o. é. Az adományozás és kezelés az orvosi kart illeti.

22. SCHORDANN ZSIGMOND cs. kir. tanácsos és orvostanár alapítványai 1861 február 24-én kelt végrendeletében száz részre osztott vagyonának, melynek mindegyike a levonandók levonása után 1803 frt 10 kr. o. é. áll.

a) Huszonnyolcz negyvenkilenced részét utaztatási díjra azon feltétellel hagyta, hogy annak kamataiból szegényebb sorsú jeles orvos-tudoroknak, kik legalább öt félévet ezen egyetem orvosi karánál töltöttek, és itt tudorokká avattattak, 'valláskülönbség nélkül, egy évre ezer forint adassék ki.

b) Hat negyvenkilencedrészét, hogy kamataiból szegényebb sorsú orvosjelölteknek szigorlati és tudorfelavatási díjaik kamattalan kölcsönképen előlegeztessenek.

c) Tíz negyvenkilencedrészét az élettani intézet szükségleteire, és ezen tudományban jeleskedő két tanuló vagy tudorjelölt száz-száz forintnyi egy évig tartó ösztöndíjazására, az élettani tanár meghatározása szerint.

d) Öt negyvenkilenced részét a 15. pont alatt érintett alapítvány örögbítésére, melyekhez a hagyományosok egyikének halála folytán a végrendelet értelmében még egy századrész járult.

Ezen, összesen 54966 forint o. é. és 88 krra rúgó alapítványok kezelése és adományozása, illetőleg (a—b) pontra nézve az orvosi kart illeti.

23. *Orvoscari könyvtári alapítvány*; az orvoscari könyvtár szaporodására tanárok jutalékaiból. Jelenlegi állása 12702 frt 15 kr. o. é. Kezeli az orvosi kar.

24. WAGNER JÁNOS, ny. r. tanár 2000 frt alapítványt tett 50 éves tudori jubilaema alkalmából. Annak kezelése az orvoscari tanártestületet illeti, míg a kamatok az orvoshallgatók önképző- és segélyegyletének adatnak ki szegény hallgatók segélyezésére.

25. HOLLITSER FARKAS nagykereskedő alapítványa, ki 1859. évben meghalálozván, 1890 p. frtnyi államkötvényt végrendeletileg hagyományozott, hogy ezen egyetemenél szigorló Mózes vallású kiválólag pesti orvosjelöltek és szülész nők harmincz, illetőleg tizenöt forintnyi segélydíjban részesíttessenek. A nevezés és kezelés az alapítványi gondnokokat illeti.

26. RUPP NEP. JÁNOS kir. tanácsos és orvoscari tanár alapítványa 1861-ik évi szeptember 30-án kelt alapítólevele szerint 525 frtból o. é. áll, kamatai minden negyedik évben, midőn a rectori méltóság sora az orvos-tudományi karon van, oly negyed vagy ötöd éves orvostanhall-

gató jutalmazására fordíttassanak, ki helyes magaviselet mellett sikeres tanulmányozás, és valamely orvosi, vagy ilyenrel rokonos szakmában ügyessége által magát kitüntette. A nevezés az orvosi kart, kezelése a nagyságos rector felügyelete alatt álló egyetemi pénztárt illeti.

27. ARÁNYI LAJOS egyetemi orvoskari tanár alapítványa, áll 3000 forint tőkéből, melynek kamatai évenként orvostani pályamunkák díjazására fordítandók. Kezeli az orvosi kar dékánja.

28. JENDRÁSSIK JENŐ, a vaskorona-rend lovagja, orvoskari ny. r. tanár, midőn a rectori méltóságról lelépett, 1883. augusztus 31-én kelt alapítólevelével egy 500 frtos 5%-kal kamatozó papíráradékkötvényt tett le, melynek kamatai minden negyedik évben, midőn a rectori méltóságot orvoskari tag viseli, oly tud. becsű az élettan vagy az épszövet-tan köréhez tartozó értekezés jutalmazására osztatlanul fordítandók, mely önálló vizsgálat alapján budapesti egyetemi hallgató által a négy-évi időköz folyamán bármikor készített és mint nyílt pályadolgozat akár kéziratban, akár kinyomatva, az egyetemi pályakérdésekre különben kitűzött időben bármikor benyújtott. A nevezés az orvosi kart, a kezelés a nagyságos rector felügyelete alatt álló pénztárt illeti.

V. Bölcsészeti alapítványok.

29. MITTERPACHER-HADALY-féle alapítvány; néhai Mitterpacher József egyetemi tanár 1788. évi végrendeletében 200 p. frtot hagyott azon kikötéssel, hogy kamatai szegény beteg katolikus bölcsészettanulók gyámolítására fordíttassanak; az alapítvány Mitterpacher Lajos egyetemi tanár által 250 és Hadaly Károly kir. tanácsos és egyetemi tanár végrendeleténél fogva hasonlólag 250 frttal szaporított, váltóban. Jelen állása 2725 frt o. é. Kezelése és adományozása a bölcsészeti kari dékánt illeti.

30. IMRE-RESETA alapítvány; Imre János egyetemi bölcsészettanár 1822. április 1-én kelt végrendeletében Reseta János egyetemi tanár által 2400 pengő forintig kiegészített tőkét hagyományozott, melynek kamataiból két 60 pengő frtnyi segélydíj, és pedig egy pesti és egy egri tanulónak oly módon adatik, hogy először az alapító rokoni, azután született hevesmegyeiek, végre bölcsészettani tanárok fiai részesítendőek élvezetében. Az alapítvány pesti tanulót illető részét, mely jelenleg 3390 forint o. é. áll, a bölcsészeti kar dékánja kezeli, a nevezés a bölcsészeti kart illeti.

SCHWARTNER MÁRTON fennértett 12. számú alapítványa részben ezen kart is illeti.

31. SCHMIDT JÁNOS ANTAL néhai budai gyógyszerész 420 frtból álló alapítványt tett, melynek évi kamatai két szegény sorsú, szorgalmas gyógyszerészethallgató jutalmazására fordítandók. Kezelése és adományozása a bölcsészeti kar dékánt illeti. A tőke jelen állása 1050 forint o. é.

32. THAN KÁROLY kir. tanácsos és bölcsészeti tanár alapítványa 1876. évi augusztus 31-én kelt alapítólevele szerint 525 frtból áll, melynek kamatai minden negyedik évben, midőn a rectori méltóság sora a bölcsészeti karon van, nyílt pályázat alakjában, váltakozva a természettan és vegytan köréből hirdetett és jutalomra érdemeseknek ítélt munkálatok díjazására fordítatnak, és melyre kizárólag budapesti egyetemi hallgatók pályázhatnak. A nevezés a bölcsészeti kart, a kezelés a nagyságos rector felügyelete alatt álló pénztárt illeti.

33. MARGÓ TIVADAR, a cs. Lipót-rend lovagja, bölcsészeti tanárnak rectorisége és az egyetem újjáalakításának százados évfordulója alkalmából tett alapítványa, 1880. évi május 13-án kelt alapítólevele szerint 1050 frtból áll, melynek kamatai minden II-ik évben nyílt pályázat alakjában, váltakozva az állattan és növénytan köréből hirdetett és jutalomra érdemesnek ítélt munkálatok díjazására fordítatnak, és melyre kizárólag budapesti egyetemi hallgatók pályázhatnak. A nevezés a bölcsészeti kart, a kezelés a nagyságos rector felügyelete alatt álló pénztárt illeti.

34. PAULER TIVADAR, val. bels. t. tanácsos, m. kir. igazságügyi minister stb., azon alkalomból, midőn 1882. október 20-án mint a budapesti kir. tud. egyetemen félszázaddal előbb bölcsészettudorrá történt felavattatásának emlékeül, dísz-jubiláris oklevéllel tiszteltetett meg, 500 frtból álló alapítványt tett, melynek kamataiban minden 4-ik évben oly szegény bölcsészettudor-jelölt részesül, ki a tanfolyamot a budapesti kir. m. tud. egyetemen végezte és különös szorgalmat, kifogástalan erkölcsi viseletet tanúsított és szigorlata főtárgyául a bölcsészettudor vagy történelmet választja. A nevezés a bölcs. kart, a kezelés a nagyságos rector felügyelete alatt álló pénztárt illeti.

35. MARGÓ TIVADAR, a cs. Lipótrend lovagja, bölcsészeti ny. r. tanár s az egyetem volt rectora azon alkalomból, midőn 1884. szept. 24-én mint a bpesti kir. tud. egyetemen félszázaddal előbb bölcsészettudorrá történt felavattatásának emlékeül dísz-jubiláris oklevéllel tiszteltetett meg, 500 frtból álló alapítványt tett, melynek kamataiban minden 4-ik évben oly szorgalmas és jó magaviseletű szegényebb sorsu bölcsészettudor-jelölt részesül, ki tanfolyamát a bpesti k. tud. egyetemen végezvén, szigorlata főtárgyául a természettudományok bár-

mely ágát választja s azt kiváló sikerrel teszi le. A nevezés a bölcsészeti kart, a kezelés a nagyságos rector felügyelete alatt álló pénztárt illeti.

36. LYKA EMIL, bpesti polgár az egyetemen töltött tanidejéne k emlékeül 1884. nov. 12-én 500 frtból álló alapítványt tett, melynek kamataiban minden 5-ik évben a legszorgalmasabb és jó erkölcsű bölcsészethallgató részesül. Jelen állása 550 frt. A nevezés a bölcsészeti kart, a kezelés a nagyságos rector felügyelete alatt álló pénztárt illeti.

37. BUJANOVITS szül. KOPPI BORBÁLA 2233 frtos végrendeleti alapítványa, melynek kamatait a hagyományozó öcsese, Koppi Béla élvezi, ennek elhunytával azonban a hagyaték, valamit annak jövedelme az egyetemet fogja illetni.

A BUDAPESTI KIR. MAGYAR
TUDOMÁNY-EGYETEMNEK JUTALOMTÉTELEI

AZ 1886/87. TANÉVRE.

I. A hittudományi karéi.

1.

Praemissa historia originis librorum apocryphorum N. F. innuatur paucis insigniorum argumentum, ostendaturque varius eorumdem usus.

Jutalom a Pasquich-alapból 65 frt.

2.

Describatur evolutio historica formae electionis Romanorum Pontificum.

Jutalom a Pasquich-Deresik alapból 60 frt.

II. A jog- és államtudományi karéi.

3.

A szinleges szerződések a jogtudomány és a hazai iudicatura szempontjából.

Jutalma a Pasquich-alapból 75 frt.

4.

A jövedelmi adó elmélete és története.

Jutalma a Pasquich-alapból 75 frt.

5.

(Másodsor.)

Adassék elő a magyar adományrendszer történeti fejlődése, különös tekintettel a nyugati hűbéri birtokrendszerekre.

Jutalma a Pasquich-alapból 75 frt.

III. Az orvostudományi karéi.

A boncztanból.

6.

„A tengéleti idegrendszer fonatainak kidolgozása és az irodalom tekintetbe vételével leírása.“ A készítmények az I. boncztani intézet tulajdonába mennek át.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Az élettanból.

7.

„Embernél illetőleg állatoknál, tüzetesen végrehajtott mérések útján meghatározandó a vörsejtek száma és a vér haemoglobin tartalma közt levő viszonynak, valamint ez utóbbi mennyiségének, állandósága illetőleg módosulata különböző physiologikus körülmények között.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A belgyógyászatból.

8.

„Vizsgáltassék az a befolyás, melyet a bevett víznek különböző mennyisége és hőfoka gyakorol ép és kóros szívvel bíró egyéneken a) a szív működésére, b) a vérnyomásra és c) a húgyelválasztásra.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A sebészetből.

9.

„Az ízületi csonkolások mai állásáról, a kórtani mozzanatok szempontjából, kórodai megfigyelések alapján és az irodalom tekintetbe vételével.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A boncztanból.

(Harmadszor.)

10.

„Vizsgáltassanak meg a szív idegei és dúczi boncztani, göröcsövi készítmények előállításával.“ A boncztani és mikroszkópi készítmények a II-ik boncztani intézet tulajdonába mennek át.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A kórszövettanból.

11.

„Vizsgáltassék és göröcsövi készítményekkel igazoltassék, milyen változatok meunek végbe a szív szövettani elemein, annak túltengésénél.“

Jutalma az Arányi Lajos-féle alapból 60 frt.

A fogászatból.

12.

„Vizsgáltassanak a kórismézhető fogbél- és gyökhártya-kórok kórszövettani szempontból.“ A készítmények beküldendők. Pályázhatnak a budapesti nyilv. foggyógyintézet volt vagy jelenlegi hallgatói.

Jutalma Dr. Árkövy József magántanár adományából 50 frt.

IV. A bölcsészettudományi karéi.

A nevelészetből.

13.

„Birálja meg a pályázó röviden Frary realisticus művét.“
Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A philosophiából.

14.

Leibnitz ethikai tanainak ismertetése és jellemzése.
Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A z oklevéltanból.

15.

Kivántatik mennél behatóbb ismertetése Schönemann tudományos munkálkodásának a diplomatika terén.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Magyarország történetéből.

(Másodszor.)

16.

Kivántatik a szabadhajdúk viszontagságainak kútfői tanulmányra alapított előadása.

Jutalma a Schvartner alapból 180 frt.

A z újkori történelemből.

17.

Adassék elő nagy vonásokban az utrechti és az azzal kapcsolatos rastaldi és bádeni béke története az eredeti szöveg alapján. Kritikai méltatásában főfigyelem fordítassék az „európai egyensúly“ eszméjének szerepére, továbbá, hogy mely államok hanyatlása, illetőleg emelkedése keltezhető ama békekötéstől, s mely határozmányai érvényesek mai napig?

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A régiségtanból.

18.

Mutattassék ki a magyar nemzeti muzeumban őrzött példányok alapján a hazánk területén lelt bronzkori fegyverek, úgymint: kardok, lándsa-, s nyílvégek stb. alak- s idombeli különbsége a másutt talált e nemű fegyverekéitől, illetőleg határozassék meg a magyar leletek sajátossága.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A latin philológiából.

19.

Kivántatik „Catonis disticha“-ról szóló rendszeres értekezés, mely

1. e distichonok szövegét kritikailag tárgyalja,

2. a Publilius Syrusféle sententiákkal egybeveti,

3. Magyarországon megjelent kiadásait és fordításait ismer-teti és alaposan megbírálja.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A z e l e m i m a t h e m a t i k á b ó l .

20.

Fejtegettessenek a másodfokú vonalok és lapok focálpontjaira szóló tulajdonságai.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A z e l m é l e t i t e r m é s z e t t a n b ó l .

21.

Kivántatik az egyszerű Leydeni palaczkok és batteriák elmélete.

Jutalma a Budapest fővárosi alapítványból 50 frt.

A t ö r ö k - t a t á r n y e l v b ől .

22.

„Pecsevi Ibrahim Efendi török történetírónak hazai történetünkre való értékéről —.“

Jutalma a Budapest fővárosi alapítványból 50 frt.

A m a g y a r n y e l v t u d o m á n y k ö r é b ől .

(Másodszer.)

23.

Megállapítandó a Jordánszky codex és Érdy codex egymáshoz való viszonya. A főbb nyelvi sajátságok tüzetesen tárgyalandók.

Jutalma a Budapest fővárosi alapítványból 50 frt.

N y i l t p á l y á z a t a z á l l a t t a n b ől .

24.

Kivántatik valamely a tudományos állattan körébe tartozó önálló vizsgálat tervezete, melyben úgy a vizsgálandó tárgy mint a vizsgálat tudományos célja s a vizsgálati módszerek kijelöltessenek.

A tervezet névaláírással 1887-ik évi márczius 15-kén az egyetemi irodába nyujtandó be.

A pályázók közül a vizsgálat kivitelével az bizatik meg, kinek tervezete legjobb, vizsgálatait pedig a tudomány-egyetem állattani intézetében végezheti s ezeknek eredményét tudományos értekezés alakjában egybeállítva 1888. évi márczius 15-kén nyujtja be, s jutalmat nyer, ha dolgozata jó.

A vizsgálat alkalmával nyert állatboneytani vagy mikroskopi készítmények s az ezek után készült rajzok a pályamunkához melléklendők. A készítmények az egyetemi állattani intézet birtokában maradnak.

Jutalma a Margó-alapból 200 frt.

E pályázat módjára nézve a 4. 5. és 6. alatti szakaszok kivételével a rendes pályázati szabályok érvényesek.

Nyilt pályázat a physikából.

25.

A physika köréből az 1886/87-ik isk. évre nyilt pályázat hirdetteik. Felszólítatnak azok, kik e pályázatban résztvenni kívánnak, hogy a physika körébe vágó kísérleti munkálataik tervezetét nevük aláírásával 1887-ik évi márczius 15-ig a magyar kir. tud. egyetem központi irodájába nyujtsák be. A beérkezendő tervezetek közül bírálat alapján az egyiknek szerzője megbizatik a munkálat kivitelével, melynek eredménye 1888. évi márczius 15-én beterjesztve, az 1887/88-ik tanév ünnepélyes ülésén lesz kihirdetve.

Jutalma helyes megoldás esetében 100 forint a Than-féle alapítványból.

E pályázatra nézve a 4. 5 és 6 alattiszakaszok kivételével a rendes pályázati szabályok érvényesek.

Pályázati szabályok.

1. A 16. sz. alatti jutalomtétel kivételével, melyért bárki versenyezhet, a többiekre csak budapesti tud. egyetemi hallgatók pályázhatnak.

2. Az 1. és 2. szám alatti jutalomtételért pályázhatni latin vagy magyar, a 16. sz. alattira latin, vagy magyar, vagy német, vagy francia, a többiekre egyedül magyar nyelven.

3. Valamennyi pályairatok 1887 márczius 31-ig az egyetemi központi irodában nyujtandók be. A jutalmak 1887 május 13-án, mint a kir. tud. egyetem ujjaalakítása emlékének ünneplésére kitüzött napon, adatnak ki az egyetem ünnepélyes közülésében. Beadott pályaművek a pályázat elintézése előtt vissza nem adatnak.

4. A pályairatok negyedréiben, tisztán (a 16. szám alatti jutalomra készülők idegen kézzel is) írva, lapszámozva, kötve legyenek.

5. A szerző nevét és állását, illetőleg egyetemi tanszakát tartalmazó pecsétetes levelel ugyanazon jelige álljon, mely a pályamű homlokán olvasható. Álnevű pályaművek nem díjaztatnak.

6. A jutalom a viszonylag legjobb munkának csak azon esetben adatik ki, ha az magában véve is díjra méltónak találtatik. Egyszerű fordítások vagy plágiumok a pályázásból kizárják.

7. Rendszerint pályadíjat csak egyes dolgozó nyerhet el, a mennyiben azonban a pályakérdést kitűző kar többek közreműködését is helyén levőnek találná, a díj ezeknek is kiadatik.

8. A pályairatok a szerzőé maradnak, azok kézíratai az illető kar levéltárában eltéttetnek.

Budapesten, 1886. évi május hó 13-án.

Királyi magyar tud. egyetemi iroda.

A BUDAPESTI KIRÁLYI MAGYAR
TUDOMÁNY-EGYETEM
TANRENDE

AZ MDCCCLXXXV—LXXXVI. TANÉV

ELSŐ FELÉRE.

BUDAPEST,

NYOMATOTT A MAGYAR KIRÁLYI EGYETEMI KÖNYVNYOMDÁBAN.

—
1885.

ELŐADÁSI NYELV.

A hittudományi karban *minden* előadás *latin* nyelven tartatik.

A három világi karban *minden* előadás *magyarul* tartatik; a hol *más* nyelven is, ez a maga helyén külön ki van téve.

TANDIJRA VONATKOZÓ JELEK.

*Ingyenes előadások, melyekért tanpénz nem fizettetik.

**Előadások, melyekért a rendesnél magasabb tandíj fizettetik.

A magántanárok és magántanítók előadásaira a tanpénzmentesség nem alkalmazható, csak ha ez az illető helyen ki van téve.

Hol jel kitéve nincs, az előadásoktól egyszerű tandíj szedetik, hetenkint 1 óráért 1 frt 5 kr. félévre.

Az orvosi karban a szülésznői tanfolyam díjmentes.

Az egyetemi könyvtár a folyó félévben ápril hóig köznapokon d. u. 3—8-ig, azontúl pedig d. u. 3—7-ig, vásár- és ünnepnapokon pedig d. e. 9—12-ig van nyitva. A könyvtár használatára vonatkozó utasítás a könyvtári olvasó-teremben tekinthető meg.

I. HITTUDOMÁNYI KAR.

Alaphittan; a kinyilatkoztatás elmélete s a keresztény vallás igazságának bizonyítása; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig, és keddet kivéve, ugyanazon napokon d. u. 2—3-ig. Dr. BITA DEZSŐ ny. r. tanár. II. sz. tanterem.

Ó-szövetségi történet-ítészeti s régiségtani tanulmányok Salamon király haláláig, egybekötve a szentírás vitásabb helyeinek fejtegetésével, nemkülönbén úgy általános, mint különös bevezetésekkel a szentiratokba; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 9—10-ig. Dr. BERGER ÉV. JÁNOS ny. r. tanár, II. sz. tanterem.

Héber nyelv, szövegelemzési gyakorlatokkal; hétfőn és pénteken d. e. 10—11-ig, és kedden d. e. 10—12-ig. *Ugyanazon tanár.* II. sz. tanterem.

Jézus nyilvános életéből kiszemelt részek értelmezése a négy evangéliumból, a görög szöveg nyomán; ezután

Sz. Pál a Rómaiakhoz írt levelének fejtegetése, ugyancsak a görög szövegből; esütörtök kivételével, naponkint d. e. 9—10-ig. Dr. BOGNÁR ISTVÁN ny. r. tanár. I. sz. tanterem.

Bevezetés az új-szövetségi szentiratokba, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.*

Szentírási magyarázatok; hétfőn d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.*
Az ágazatos hittan első része; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig, és d. u. hétfőn 2—3-ig, szerdán, pénteken és szombaton 3—4-ig. Dr. STANCZEL FERENCZ ny. r. tanár. I. sz. tanterem.

Egyháztörténelem Krisztus születésétől VII. Gergely pápa koráig; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig, és d. u. 2—3-ig, keddet kivéve, ugyanazon napokon. Dr. RAPAICS RAYMOND ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

Keresztény kath. erkölcesstan; az ember végcélja, az erkölcsi világrénd,

az erkölcsi jó és rossz, a törvények, lelkiismeret, cselekedetek, erények általában; hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 9—10-ig; kedden és szombaton d. e. 9—11-ig, hétfőn és szerdán d. e. 11—12-ig. Dr. BREZNAVY BÉLA ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

Egyházjog; egyházi jogi forrástan, és az egyházi személyek s javadalmakról; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig és kedden 10—11-ig. Dr. ASCHENBRIER ANTAL ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Az egyház alkotmánya és viszonya az államhoz; hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* IV. sz. tanterem.

Lelkipásztorságtan; a prófétai hivatal, az általános tanmód, a kisdedek vallási oktatása, az egyházi szónoklattan és a magánoktatás elmélete; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 9—11-ig, és kedden d. e. 9—10-ig. Dr. KLINGER ISTVÁN ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Arab nyelvtan, szövegelemzéssel és tárgyi magyarázattal; szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2—3-ig. Dr. KANYORSZKY GYÖRGY ny. rk. tanár. I. sz. tanterem.

Szjr és khald nyelvtan, szövegelemzéssel és tárgymagyarázattal; hétfőn d. e. 11—12-ig és szerdán d. e. 10—12-ig. *Ugyanazon tanár.* II. sz. tanterem.

Hittudomány-bölcsélet; összefüggő egészlet tevő általános bölcséleti oktatások, tekintettel az összes hittudományra; hétfőn d. u. 3—4-ig és pénteken d. e. 11—12-ig. *Ugyanaz.*

A hittudománykari előadások az egyetemi központi épület udvari szárnyának első emeletén tartatnak.

II. JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KAR.

Magyar magánjog. (Bevezetés. Az 1848 előtti magánjog, tekintettel újabb átalakítására.) Naponkint csütörtök kivételével d. e. 11—12-ig. Dr. WENZEL GUSZTÁV ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

Egyetemes európai jogtörténet, különös tekintettel Magyarországra (a XIII. század végeig); naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.

- Hazai bírájog.* Hetenkint 3 óra; Kedden és pénteken d. u. 5— $\frac{1}{2}$ 7-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.
- Magyar közjog;* naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig. Dr. KAUTZ GYULA ny. r. tanár. VI. sz. tanterem.
- A nemzetgazdaság- és pénzügytan állása és feladata a társadalmi tudományok körében.* Pénteken 3—4-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.
- Egyházjog,* különös tekintettel Magyarország egyházi viszonyaira; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. Dr. CHERNY JÓZSEF ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.
- **Egyházi törvénykezés.* Pénteken 9—10-ig. *Ugyanaz.* IV. sz. tanterem.
- Római magánjog.* Hetenkint 8 órában. Hétfőn, kedden, szerdán, pénteken, szombaton 9—10-ig és kedden, szerdán, pénteken 11—12-ig is. Dr. HOFFMANN PÁL ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.
- Nemzetgazdaságtan.* Hetenkint 5 óra; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. Dr. KERKAPOLY KÁROLY ny. r. tanár. II. sz. tanterem.
- Oroszország története a bécsi béke óta.* Hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton d. u. 2—3-ig. *Ugyanaz.* II. sz. tanterem.
- Magyar közjog.* (Alkotmány.) Naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig. Dr. LECHNER ÁGOSTON ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.
- Magyar közigazgatási jog.* Általános rész és belügyi igazgatás. Hétfőn, kedden, pénteken és szombaton d. u. 4—5-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem.
- **Az egyedárúságok és illetékek magyar pénzügyi jog szerint.* Szerdán d. u. 4—5-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem. (Publicum).
- Váltó-kereskedelmi jog;* naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig. Dr. APÁTHY ISTVÁN ny. r. tanár. V. sz. tanterem.
- Europai nemzetközi jog.* Hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 11—12-ig. *Ugyanaz.* V. sz. tanterem.
- Egyetemes európai jogtörténet,* különös tekintettel Magyarországra. Naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig. (5 óra). Dr. HAJNIK IMRE ny. r. tanár. II. sz. tanterem.
- Magyar büntetőjog;* hetenkint 5 óra; naponkint csütörtök kivételével

vel d. e. 8—9-ig. Dr. SCHNIERER ALADÁR ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

Jogbölcészet; hetenkint 5 óra; naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. *Ugyanaz.* III. sz. tanterem.

Magyar magánjog. (Bevezetés. Általános rész.) Naponkint csütörtök kivételével d. e. 11—12-ig. Dr. HERCZEGH MIHÁLY ny. r. tanár VI. sz. tanterem.

Magyar polgári törvénykezési rendtartás. (Biróságok. Ügyfelek. Söm-más, rendes, kisebb polgári peres ügyekben való és perenkivüli eljárás.) Naponkint csütörtök kivételével d. e. 12—1-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.

Magyar csődtörvény. Szerdán és szombaton d. u. 5—6-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.

Ausztriai általános magánjog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. Dr. SÁGHY GYULA ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.

Egyházjog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem.

Politika (Összehasonlító alkotmányjog és politika); naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. Dr. SZILÁGYI DEZSŐ ny. r. tanár. VI. sz. tanterem.

Büntetőjog. (Anyagi rész.) Naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.

Jog- és állambölcészet. (Alapfogalmak, általános tanok.) Naponkint szombat kivételével d. e. 9—10-ig. Dr. PULSZKY ÁGOSTON ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

A jog- és állambölcészet története a XVIII. század közepétől napjainkig. Hétfőn, szerdán d. u. 6—7-ig és csütörtökön d. e. 10—11-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.

Bevezetés a jogi tanulmányokba. (Jog. Forrás. Corpus iuris Civilis.) 2 óra. Hétfőn és szombaton 11—12-ig. Dr. VÉCSEY TAMÁS ny. r. tanár. II. sz. tanterem.

A római jog institúciói. 8 óra. Hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 9—10-ig; kedden szerdán, pénteken 11—12-ig is. *Ugyanaz.* II. sz. tanterem.

**Római jogi seminarium,* csak végzett jogászok számára. Egy óra. Hétfőn 12—1-ig. *Ugyanaz.* II. sz. tanterem.

Magyar polgári törvénykezési jog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 12—1-ig. Dr. PLÓSZ SÁNDOR ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

Váltó és kereskedelmi jog; naponkint csütörtök kivételével 10—11-ig. *Ugyanaz.* IV. sz. tanterem.

Magyarország statistikája; hetenkint 4 óra. Hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön d. u. 3—4-ig. Dr. LÁNG LAJOS ny. r. tanár. VI. sz. tanterem.

A közgazdasági irodalom újabb fejlődése különös tekintettel az u. n. social-politikai kérdésekre. Hetenkint 3 óra. Hétfőn, kedden, szerdán d. u. 4—5-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.

Ausztriai polgári magánjog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. Dr. ANTAL GYULA ny. r. tanár. V. sz. tanterem.

Egyházjog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. *Ugyanaz.* V. sz. tanterem.

Allamzárviteltan. (Gazdasági rendtartás) tekintettel a törvényhatósági és községi háztartásra. Naponkint csütörtök kivételével d. u. 5—6-ig. Dr. BOCHKOR KÁROLY ny. rk. tanár. VII. sz. tanterem.

Politikai számtan és kettős (kereskedelmi) könyvvitel. Csütörtökön d. u. 4—6-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem.

Magyarország statistikája; hetenkint 4 óra; hétfőn, kedden, pénteken és szombaton d. u. 3—4-ig. Dr. FÖLDES BÉLA ny. rk. tanár. V. sz. tanterem.

A közgazdaságtan alapelméletei; hetenkint 3 óra. Hétfőn, kedden és pénteken 2—3-ig. *Ugyanaz.* V. sz. tanterem.

Telekkönyvi rendtartás magyarázata. Kedden és pénteken d. u. 3—4-ig. Dr. CSILLAG GYULA ny. rk. tanár. IV. sz. tanterem.

Magyarország közgazdasági statisztikája. Kedden és pénteken d. u. 2—3-ig. Dr. DOBRÁNSZKY PÉTER egyet. magántanár. VII. sz. tanterem.

Büntetőjog (gyakorlatokkal); hetenkint 5 óra; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. Dr. FAYER LÁSZLÓ m. tanár. (Később meghatározandó tanteremben.)

Bűnvádi eljárás. Szerdán és szombaton d. u. 5—6-ig. *Ugyanaz.* IV. sz. tanterem.

- Bűnügyi esetek semináriumi tárgyalása.* Kedden d. u. 5—6-ig.
Ugyanaz. IV. sz. tanterem.
- Az értékpapirokról;* minden csütörtökön d. e. 8—9-ig. Dr. HERICH KÁROLY egyet. magántanár. II. sz. tanterem. Tandíjmentesség érvényes.
- Werbóczy „Tripartitum“-ának fejtegetése.* Csütörtökön 7—8-ig.
Dr. CSIKY KÁLMÁN m. tanár, II. sz. tanterem. Tandíjmentesség érvényes.
- Magyar közigazgatási jog.* Naponkint csütörtök kivételével d. u. 2—3-ig. HAVAS SÁNDOR egyet. magántanár. VIII. sz. tanterem.
- A felsőház intézménye a jelenkori alkotmányjogban.* Kedden és csütörtökön d. e. 11—12-ig. Dr. LÁNCZY GYULA egyet. magántanár. III. sz. tanterem. Tandíjmentesség érvényes.
- Jogbölcésészet;* hetenkint 5 óra; naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. (Később meghatározandó teremben.) Dr. CSARADA JÁNOS m. tanár.
- Europai nemzetközi jog.* Hétfőn, kedden, szerdán d. e. 11—12-ig.
Ugyanaz. VIII. sz. tanterem.
- A nemzetközi magánjog általános tanai.* Szerdán d. u. 4—5-ig.
Ugyanaz. VIII. sz. tanterem.
- A kegyuri jogok.* Csütörtökön 8—10-ig. Dr. MELICHÁR KÁLMÁN m. tanár. IV. sz. tanterem.
- Kereskedelmi jog;* naponkint csütörtök kivételével d. e. 12—1-ig. (Gyakorlatokkal.) Dr. NEUMANN ARMIN m. tanár. V. sz. tanterem.
- Magyar magánjog;* naponkint csütörtök kivételével. (Gyakorlatokkal) d. e. 11—12-ig. VII. sz. tanterem. Dr. DELL'ADAMI REZSŐ m. tanár.
- Magánjogi condificatióink.* Csütörtökön d. e. 11—12-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem.
- Törvéyszéki orvostan.* (Gyakorlati mutatványokkal.) Csütörtökön d. e. 9—11-ig. Dr. SCHMIDT GYÖRGY m. tanár. III. sz. tanterem. Tandíjmentesség érvényes.
- Törvéyszéki orvostan,* tekintettel a büntető törvényekre. (Gyakorlati mutatványokkal.) Csütörtökön d. e. 9—11-ig. Dr. CSATÁRY LAJOS m. tanár. VII. sz. tanterem.

Római perjog. Szerdán és pénteken 12—1-ig. Dr. SCHWARZ GUSZTÁV, m. tanár. VII. sz. tanterem.

Magánjogi gyakorlatok (seminarium); minden évbeli hallgatók számára. Hétfőn d. u. 5—7-ig és szombaton 12—1-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem.

III. ORVOS-SEBÉSZTUDOMÁNYI KAR.

I. Orvos-sebészeti tanfolyam.

Bevezetés az orvosi tudományokba; szept. 1-től 14-ig bezárólag; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 9—10-ig. (Mária-utca, bonczani tanteremben) Dr. MIHÁLKOVICS GÉZA ny. r. tanár.

Leiró boncztan (csont-, szálag-, izom- és zsigertan); hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. (Mária-utca, bonczani épületben). Dr. LENHOSSÉK JÓZSEF ny. r. tanár.

Tájbonztan; hétfőn és szerdán d. u. $\frac{1}{2}$ —3-ig. (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

**Az ivarszervek szorosabb bonczani viszonyai; pénteken d. u. $\frac{1}{2}$ —3-ig. (Heti két órai díj.) (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

Gyakorlati boncztan; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken egész napon át (öt órai díj). (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

Leiró boncztan (csont-, szálag-, izom- és zsigertan); hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. (Mária-utca, bonczani épület). Dr. MIHÁLKOVICS GÉZA ny. r. tanár.

Tájbonztan; kedden és csütörtökön d. u. $\frac{1}{2}$ —3-ig. (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

Gyakorlati boncztan; egész napon át, naponkint vasárnap kivételével (heti öt órai díj.) (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

**Fejlődéstani gyakorlatok; naponta, egész napon át. (Tandíj 10 frt 50 kr.) (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Elméleti kórbonztan; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. u. 3—4-ig. (Mária-utca 47. sz. orvoskari telep, kórbonzani épület). Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.

Gyakorlati kórboncztan; csütörtökön, pénteken és szombaton d. u. $\frac{3}{4}2$ — $\frac{3}{4}3$ -ig. (Rókus-kórház bonczterme, Stáhly-utca.) *Ugyanazon tanár.*

Elméleti kórszövevénytan; vasárnap d. e. 10—12-ig és kedden d. u. 2—3-ig. (Mária-utca 47. sz.) *Ugyanazon tanár.*

Kórszövevénytan gyakorlatok; naponkint, a déli 12—2 óra közti idő és vasárnap, valamint ünnepnapok kivételével, egész napon át (öt órai díj). (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

* *A csontok és izületek kórboncztanáról*; hétfőn d. u. 2—3-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Kísérleti ideg- és izomélettan; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. (Eszterházy-utca, élettani épület, nagy tanterem.) Dr. JENDRÁSSIK JENŐ ny. r. tanár.

Bevezető élettani és szövevénytan gyakorlatok; kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton d. e. 11—1-ig (heti öt órai díj). (Ugyanazon épületben.) *Ugyanazon tanár.*

Élettani és szövevénytan gyakorlatok előhaladottak számára; naponkint egész napon át (heti öt órai díj). (Ugyanazon épületben.) *Ugyanazon tanár.*

Gyógyszerismerme; hétfőn és szerdán d. e. 7— $\frac{1}{2}9$ -ig. (Üllői-út, orvoskar: központi épület, gyógyszer-tanterem.) Dr. BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.

Gyógyszerismermei gyakorlatok; naponkint egész napon át (heti hat órai díj). (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Mérgekről, kísérletekkel és mutatványokkal; csütörtökön d. e. 7— $\frac{1}{2}9$ -ig és szombaton $\frac{1}{2}11$ —12-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Általános kórtan; hetenkint öt óra; kedden d. e. 7—9-ig, pénteken és szombaton $\frac{1}{2}8$ —9-ig. (Üllői-út, orvoskari központi épület, 3-dik emelet.) Dr. HÖGYES ENDRE ny. r. tanár.

A lélekző szervek általános kór- és gyógytana, kísérletekkel és betegbemutatókkal. Heti 2 óra. Később meghatározandó időben. (Az általános kór- és gyógytani intézetben és a II-dik belgyógyászati kórodán.) *Ugyanazon tanár.*

** *Önálló kór- és gyógytani buvárlatok*; szombat és vasárnap kivételével naponként reggeltől estig. A vizsgálatok áttekintése hetenkint többször. Tiszteletdíj 31 frt 50 kr. (Az általános kór- és gyógytani intézet külön laboratóriumi helyiségében.) *Ugyanazon tanár.*

Jegyzet. E tárgyra csak olyan orvostudorok vagy előbbre haladt orvostanhallgatók vétetnek fel korlátozott számban, kik az állati ép vagy kóros szövetek mikroszkopozásában, a physikai, chemiai, physiologiai eszközök kezelésében járatosak (L. alább: Általános kór- és gyógytani intézetnél).

Különös kór- és gyógytan s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}10$ -ig. (Ősz-utca, orvoskari telep, I. belgyógy. kóroda). Dr. WAGNER JÁNOS ny. r. tanár.

**Kórodai casuistika*; csütörtökön d. e. 9—10-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Különös kór- és gyógytan s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}10$ -ig. (Üllői-út, orvoskari telep, II. belgyógyászati kóroda). Dr. KORÁNYI FRIGYES, ny. r. tanár.

Gyakorlati sebészet s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}10$ — $\frac{1}{2}12$ -ig. (Üllői-út, orvoskari telep, I. sebészeti kóroda.) Dr. KOVÁCS JÓZSEF ny. r. tanár.

Sebészeti műtéttan, mutatóanyagokkal hullán; hétfőn és szerdán d. u. 5— $\frac{1}{2}7$ -ig, csütörtökön d. e. 10—12-ig. (Ugyanazon épület.) *Ugyanazon tanár.*

***Bevezetés a sebészeti művészebe*, főleg a sebészeti kórodát 2 félelven át hallgatottak számára; vasárnap d. e. 10—12-ig. (Tandíj 10 frt 50 kr.). (Ugyanazon épület.) *Ugyanazon tanár.*

Gyakorlati sebészet s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}10$ — $\frac{1}{2}12$ -ig. (Sz. Rókus-kórház I. sebészeti osztályán.) Dr. LUMNICZER SÁNDOR ny. r. tanár.

Elméleti és gyakorlati szülészeti; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}10$ -ig. (Mária-utca, szülészeti kóroda.) Dr. KÉZMÁRSZKY TIVADAR ny. r. tanár.

Szülészeti műtéttan; pénteken d. u. 5—6-ig. (Ugyanott, szül. kórodai tanterem.) *Ugyanazon tanár.*

Elméleti és gyakorlati szemészet; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}10$ — $\frac{1}{2}12$ -ig. (Üllői-út, központi orvoskari épület, szemészeti klinika.) Dr. SCHULEK VILMOS ny. r. tanár.

***Szemtűkrészeti gyakorlatokkal*; csütörtökön d. e. $\frac{1}{2}10$ — $\frac{1}{2}12$ -ig (négy órasi díj). (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

Egészségtani praktikum és kirándulások; csütörtökön és szombaton

d. u. 2— $\frac{1}{2}$ 5-ig. (Eszterházy-utca, élettani épület, közegészség-tani intézet.) Dr. FÖDÖR JÓZSEF ny. r. tanár.

*A járványos és fertőző betegségekről; szerdán d. u. 3—4-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Dolgozadabeli munkálatok kezdők számára, naponként egész napon át; a munkák áttekintése d. u. 2—4 között. (Heti 5 órai tandíj.) (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.

Törvényszéki orvostan; hetenkint 5 óra; csütörtök kivételével naponta d. e. $\frac{1}{2}$ 12— $\frac{1}{2}$ 1-ig. (Üllői-út, központi orvoskari épület, földszint, törvényszéki orvostani tanterem.) Dr. AJTAI K. SÁNDOR ny. r. tanár.

J e g y z e t. Ezen előadás, mely mint a kötelezett főcollegium szerepel, jövőre úgy mint jelenleg, mindig az I-ső félévben fog előadatni, míg a kiegészítő külön collegiumok a II-dik félévre fognak esni. A gyakorlatok azonban egész év folyamán tartatnak.

**Törvényszéki orvostani casuistica; hetenkint 1 óra, csütörtökön d. 12—1-ig. (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.*

Törvényszéki orvostani gyakorlatok, a hullaboncsolások felhasználásával; hetenkint 4 óra, csütörtökön és vasárnap d. e. 8—10-ig. A bonczolatok ugyanez időben naponta. (Rókus közkórházi bonczterem.) Ugyanazon tanár.

*Nőgyógyászat és szülészeti polyclinicum, olyanok számára, kik a szülé-
szetet már egy féléven át hallgatták; a nőgyógyászat kedden és
pénteken $\frac{1}{2}$ 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig (4 órai tandíj). A szülészeti polyclini-
cum csoportokban, később meghatározandó időben (tandíj-
mentes.) (VIII. ker. Bodzafa-utca 35. sz.) Dr. TAUFFER VILMOS
ny. r. tanár.*

*Élet- és kórvegytan; szerdán és csütörtökön d. u. 5— $\frac{1}{2}$ 7-ig. (Üllői-
út, orvoskari központi épület, élet- és kórvegytani intézet tan-
terme). Dr. PLÓSZ PÁL ny. r. tanár.*

Húgyvizsgálat; pénteken d. u. 5—7-ig (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.

*Dolgozadabeli gyakorlatok; naponta, egész napon át (hat órai díj) és
fél napon át (három órai díj). (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.*

*Szövettan, górcsői készítmények bemutatásával; kedden és szerdán d. u.
3—4-ig. (Egyetemi közp. épület, állattani intézet.) Dr. MARGÓ
TIVADAR bölcsészeti ny. r. tanár.*

Szövettani gyakorlatok; kedden és szerdán d. u. 4—6-ig. (Ugyanazon intézet helyiségében.) *Ugyanazon tanár.*

A mellkórok isme- és gyógytana, gyakorlatokkal; csütörtökön és vasárnap d. e. 8—10-ig. (Sz. Rókus közkórház, mellbetegek osztályán.)
Dr. GEBHARDT LAJOS ny. rk. tanár.

A bőrbetegségek kór- és gyógytana; vasárnap, csütörtökön és szombaton d. e. 9—11-ig. (Sz. Rókus közkórház, bőrbetegek osztályán.)
Dr. POÓR IMRE ny. rk. tanár.

A fej- és nyak sebészeti betegségei; különös tekintettel az orr- és getükrészetre, kór- és gyógytani gyakorlatokkal; csütörtökön és vasárnap d. e. 10—12-ig. (Sz. Rókus közkórház II. sebészeti osztályán, félemeleten.) Dr. NAVRATIL IMRE ny. rk. tanár.

Hasonszenvi különös kór- és gyógytan, s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. u. 4—6-ig. (Sz. Rókus közkórház 24. és 46. sz. kórtermében.) Dr. BAKODY TIVADAR ny. rk. tanár.

Elméleti és gyakorlati fülgógyászat; csütörtökön d. e. 9—10-ig. (Sz. Rókus kórházban) és kedden d. u. 4—5-ig. (Bécsi-uteza 6. sz.)
Dr. BÓKE GYULA ny. rk. tanár.

Bőrkórtan; rendszeres előadások, valamint bőr- és bujakóros betegek bemutatása; csütörtökön és vasárnap d. e. 11—12-ig. (Üllői-út, orvoskari központi épület, földszint.) Dr. SCHWIMMER ERNŐ ny. rk. tanár.

Villamgyógyászat, idegbetegek bemutatásával; vasárnap d. e. 8—10-ig. (Szt.-Rókus közkórház 8. sz. kórtermében.) Dr. KÉILI KÁROLY ny. rk. tanár.

Szövettan; hetenkint 3 óra, vasárnap d. e. 10—1-ig. (Rottenbiller-uteza, állatorvosi tanintézet élettani dolgozójában.) Dr. THANHOFFER LAJOS ny. rk. tanár.

Szövettani gyakorlatok, útmutatásokkal; később meghatározandó időben. (Heti öt órai díj.) (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

Az elmebetegségek kór- és gyógytana; a központi idegrendszer bonczi szerkezete- és működéséről; csütörtökön d. u. 2—4-ig. (A Szt. Rókus közkórház elmebeteg-figyelő osztályán.) Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Az agy functionalis betegségeiről (neurasthenia, hysteria, hysterico-epilepsia) és az agybántalmak localisatiójáról; szerdán déli $\frac{1}{2}$ 12— $\frac{1}{2}$ 1-ig, vasárnap d. e. $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 12-ig. (Ugyanott) *Ugyanazon tanár.*

- Törvénytudományi lélektan, gyakorlatokkal; szombaton d. n. 4—5-ig. (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.*
- ** Dolgozdatbeli munkálatok a központi idegrendszer ép- és kórszövettanából:** naponként később meghatározott órákban és korlátozott felvétellel. Rendes hallgatóknak heti 6 órai tandíj; rendkívülieknek 25 frt. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*
- * Bevezetés az agy- és idegkórtani bívárkodás módszereibe;** kedden d. e. $\frac{1}{2}$ 12— $\frac{1}{2}$ 1-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*
- A férfi és női ivarszervek sebészi bántalmainak kórismézése és gyógykezelése, műtétekkel egybekötve; csütörtökön és vasárnap d. e. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig. (Szt.-Rókus közkórház, 52. sz. terem.) Dr. ANTAL GÉZA ny. rk. tanár.*
- A hasbetegségek kór- és gyógytana, fekvő és járó betegek bemutatásával; csütörtökön és vasárnap d. e. 8—9-ig. (Gyár-utca 19. sz. izraelita-kórház.) Dr. STILLER BERTALAN ny. rk. tanár.*
- A hasbetegségek kór- és gyógytana, hasbetegek bemutatásával; csütörtökön és vasárnap d. e. 9—10-ig. (Szt.-Rókus kórház IX-ik orvosi osztályán, fiók-kórház.) Dr. MÜLLER KÁLMÁN ny. rk. tanár.*
- A csontok és ízületek sebészeti bántalmai, betegek bemutatásával és műtéti gyakorlatokkal; csütörtökön d. e. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig (Üllői-uti fiókkórház, III. sebészeti fiók-osztályán) és vasárnap d. e. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig. (Üllői-út, I. sebészeti kóróda.) Dr. RÉCZEI IMRE ny. rk. tanár.*
- Élettani eszköz- és kísérleti módszertan; csütörtökön d. e. $\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 10-ig és vasárnap d. e. $\frac{1}{2}$ 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig. (Az élettani intézetben.) Dr. REGÉCZI NAGY IMRE ny. rk. tanár.*
- **Cursus az élettani eszköz- és kísérleti módszertanból;** esetenként meghatározandó időben. Tandíj 10 frt 50 kr. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*
- Kórszövettan, elméletileg; hetenkint 2 óra, később meghatározandó időben; (a Mária-utcai kórboncztanai intézet tantermében). Dr. BABES VIKTOR ny. rk. tanár.*
- Kórszövettan, gyakorlatilag; hetenkint 3 óra, később meghatározandó időben; (az üllői-uti „Stefánia“ gyermek-kórház prosectorájában.) Ugyanaz.*
- Az ásványvízitanról és a gyakorlatilag leginkább használt gyógyvizekről; hetenkint egy óra; vasárnap d. e. 10—11-ig. Dr. HASENFELD*

MANÓ magántanár. (A tandíjmentesség ezen előadásokra is érvényes.)

Szemészeti műtétan; kedden, csütörtökön és szombaton d. e. 11—12-ig. (Rókus-közkórházban.) Dr. SIKLÓSY GYULA m.-tanár.

Sebészeti műtétan (vérzés csillapítása, ütérkötés, csontkítások); szerdán és pénteken d. u. $\frac{1}{2}$ 5—7-ig. (Boncztani épület, a II. sebészeti kóroda műtétani intézetében.) Dr. VEREBÉLY LÁSZLÓ m.-tanár.

Az ókori orvostudomány története; hétfőn és pénteken d. u. 5—6-ig. (Üllői-út, orvoskari telep, a II. belgyógyászati kóroda kis tantermében.) Dr. PURJESZ ZSIGMOND, magántanár. (A tandíjmentesség ezen előadásokra is érvényes.)

Szemészeti kórboncztan; hetenkint 2 óra, később meghatározandó időben. (Budapesti általános rendelő gyógyintézet, sip-utca 7. sz. I. em.) Dr. GOLDZIEHER VILMOS magántanár. (Tandíjmentesség, mint fentebb.)

Szülészeti műtétan; szerdán d. u. 6—8-ig. (Mária-utca 31. sz., szülészeti tanterem.) Dr. LIEBMANN MÓR m.-tanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)

A sérvek kór- és gyógytana, betegek bemutatásával; csütörtökön és vasárnap d. e. 9— $\frac{1}{2}$ 11-ig. (Gyár-utca, izraelita-kórház.) Dr. BÁRON JÓNÁS magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)

Idegkörtan, betegbemutatással; hétfőn, csütörtökön és szombaton d. u. 5—6-ig. (Üllői-út, II. belgyógyászati kóroda kis tanterme.) Dr. TAKÁCS ENDRE magántanár.

A gerinczvelő betegségei; szerdán d. u. 5—6-ig. (Ugyanott.) Ugyanazon m.-tanár (A tandíjmentesség mindkét előadásra érvényes.)

A sebkezelés és a sebész első teendői; csütörtökön és vasárnap d. e. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig (II. sebészeti kórodán, Rókus-közkórház.) Dr. PUKY ÁKOS magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)

A fertőző betegségek kutatásának módszerei; hetenkint 3 óra, később meghatározandó időben (a „Stefánia“ gyermek-kórházban.) Dr. BABES VIKTOR, ny. rk. tanár.

A gyermekbetegségek és halálozások statistikája; hetenkint 1 óra, később meghatározandó időben. (Üllői-út, II. belgyógy. kóroda kisebb tantermében.) Dr. SZALÁRDI MÓR m.-tanár.

- **Fog-kőbonczatan**; vasárnap d. u. $\frac{1}{2}4$ — $\frac{1}{2}5$ -ig. (Gizella-tér 2. sz.) (Tandíj 10 frt.) Dr. ISZLAY JÓZSEF m.-tanár. (Tandíjmentesség érvényes).
- Fogászat, elméletileg*; kedden d. u. 5 — $\frac{1}{2}7$ -ig. (Magyar-utca 21. sz., nyilv. foggyógyintézetben.) Dr. ÁRKÓVY JÓZSEF m.-tanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Fogászat, gyakorlatilag*; csütörtökön és szombaton d. u. 5 — $\frac{1}{2}7$ -ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon magántanár.* (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Testegyenészet és testegyenészeti ambulatorium massage-gyakorlatokkal*; csütörtökön d. e. 11 — 12 -ig és vasárnap d. e. 10 — 12 -ig. (Testegyenészeti rendelő intézetben. Zerge-utca 6. sz.) Dr. DOLLINGER GYULA m.-tanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Általános sebészi kórtan és gyógytan, bemutatások- és gyakorlatokkal*; csütörtökön és vasárnap d. e. 10 — $\frac{1}{2}12$ -ig. (Szt.-Rókus kórház III. sebészi osztályán; Üllői-úton.) Dr. JANNY GYULA magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Elméleti és gyakorlati fülgyógyászat*; csütörtökön és vasárnap d. e. 10 — 11 -ig. (Budapesti általános rendelő gyógyintézet; Sip-utca 7. sz.) Dr. LICHTENBERG KORNÉL m.-tanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Bőrgyógyászat és bujakórtan, betegek bemutatásával*; csütörtökön d. e. 9 — 10 -ig. (Üllői-út, II. belgyógyászati kórodán és a budapesti általános rendelő gyógyintézetben, sip-utca 7. sz.) Dr. HAVAS ADOLF magántanár. (Tandíjmentesség érvényes.)
- Elméleti és gyakorlati szemtűkrészet*; csütörtökön és vasárnap d. e. $\frac{1}{2}12$ — 1 -ig. (Gyár-utca 19. sz., izr. kórház szemészeti osztályán.) Dr. SZILI ADOLF magántanár. (Tandíjmentesség érvényes.)
- Gyermekgyógyászat*; hetenkint három óra, szerdán és szombaton, délután 3 — $\frac{1}{2}5$ -ig. (VIII. Üllői-út és gólya-utca sarkán, Stefánia szegény gyermek-kórházban.) Dr. BÓKAY JÁNOS magántanár.

II. Gyógyszerészeti tanfolyam.

ELSŐ ÉV.

Kísérleti természettan (csak az I. félévben)

Ásványtan (csak az I. félévben)

Állattan (csak a II. félévben)

Növénytán (csak a II. félévben)

*Általános részletes kísérleti vegytan (mind az I.,
mind a II. félévben)*

lásd a bölesé-
szeti karnál.

MÁSODIK ÉV.

II. félév.

Elemző vegytan

Vegytani gyakorlatok

lásd a bölesészeti karnál.

Gyógyszerismeret; kedden és pénteken d. e. 7—¹/₂9-ig. (Üllői-út, orvos-
kari központi épület, gyógyszer-tanterm.) Dr. BALOGH
KÁLMÁN ny. r. tanár.

Gyógyszerismereti gyakorlatok; mint fentebb, az orvosi tanfolyamnál.

III. Szülészeti tanfolyam bábák számára.

Elméleti szüléset; hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön d. e.
8—9-ig (Bodzafa-utca 35. sz.) Dr. TAUFFER VILMOS, ny. r.
tanár.

Gyakorlati szüléset; egész napon át. *Ugyanazon tanár.*

Gyermekápolás; szombaton d. e. 10—11-ig. Dr. BÓKAY JÁNOS, magán-
tanár.

ORVOSKARBELI INTÉZETEK.

I. *Leiró- és tájbonzertani intézet.* (Mária-utca, az új bonczertani
épületben.)

1. A bonczteremben bonczertani gyakorlatok egész évben, egész
napon át tartatnak s azokban a beirott hallgatók részt vesznek.

2. A bonczertani gyűjteménytár azon hónapokban, melyekben
az időt fűtetlen szobákban tölthetni, minden szombaton délelőtt
10—12-ig az orvoshallgatók részére nyitva áll.

II. *Leiró-, tájbonzertani és fejlődéstani intézet.* (Mária-utca, az
új bonczertani épületben.)

Az intézetben boncztani és fejlődéstani előadások, boncztani és fejlődéstani gyakorlatok tartatnak. Az előadások tartására a II. emeleten levő tanterem, a boncztani gyakorlatokra a földszinten levő bonczterem használtatik. A górcsövező terem az I. emeleten van. A boncztani gyűjteménytár (I. emelet) vasárnap d. e. 10—12-ig megtekinthető.

III. *Kórboncztani és kórszövettani intézet.* (Mária-utcza, orvoskari telep, a földszintes épület.)

A beírott tanulók kórszövettani dolgozatokkal déli 12—2 órai időköz kivételével, egész napon át foglalkozhatnak, s ugyan-ezen időben az orvoshallgatók a kórboncztani gyűjteménytárt megtekinthetik.

A kórbonczolatok a városi bonczteremben (Józsefváros, kórház-utcza) történnek, hol a kórboncztan ny. r. tanára, mint városi kórboncznok működik, s a rendelkezésre álló gazdag tananyagot tanítási czélokra felhasználja.

IV. *Élettani és felsőbb boncztani intézet.* (Eszterházy-utcza, élettani intézet épülete.)

Ezen intézetben a beírottak az élettannal és szövettannal gyakorlatilag foglalkozhatnak, mint ezt a leczkerend meghatározza. A vizsgálati anyagot, eszközöket és készülékeket az intézet szolgáltatja, a kézi eszközöket azonban a tanulóknak maguknak kell beszerezniök.

V. *Gyógyszertani intézet.* (Üllői-út, orvoskari központi épület, gyógyszer-tanterem.)

A leczkerendben hirdetett gyógyszerismei gyakorlatokhoz a vizsgálati anyagot és górcsövet az intézet szolgáltatja, a kézi eszközöket azonban a tanuló maga szerzi be.

A gyógyszerismei gyűjtemény megtekintése az orvoskari hallgatóknak mindenkor lehetséges.

Orvostudorok és előhaladott orvoshallgatók gyógyszer-tani, méregtani és kísérleti kórtani vizsgálatokkal az intézet igazgatótanáránál történt bejelentés után, ennek engedelmével foglalkozhatnak, s az intézet tanára esetről esetre határozza meg, vajjon a kísérleti anyagot az intézet szolgáltatja, vagy az illető vizsgáló maga szerezz-e be? A kísérletekhez szükséges eszközöket és készülékeket az intézet szolgáltatja a vizsgálónak kártérítési kötelezettsége mellett.

VI. *Általános kór- és gyógytani intézet.* (Üllői-út, központi orvostudományi épület III. emelet.)

Az általános kór- és gyógytani tanszékek egybekötött intézet céljai a következők:

a) Megadni az orvostanulóknak azt az általános kórtani és gyógytani képzettséget, mely nekik a betegségek lényegének felfogására, felismerésére és gyógyítására szükséges és a mely tőlök mint leendő egyetemes orvostudoroktól az állam által követelendő.

b) Azok számára alkalmat nyújtani, kik magukat a kór- és gyógytani buvárkodásban kiképezni akarják.

c) A kórtani és gyógytani tudományt újabb vizsgálatokkal tovább fejleszteni.

E célok valószínűsítésére az eszközök, addig is, míg az intézet a betegség felismerő és gyógyító módszerek kritikai tanulmányozására okvetlenül szükséges kórodával, a kórtani buvárkodás, orvosi diagnostika és therapeutika módszerének a részletes klinikai tanulmányokat megelőző egyetemes megismerésére és lehető begyakoroltatására a szükséges helyiségekkel ellátható leendő, a következők:

1. Az intézet igazgatóságának a lezkerendben hirdetett előadásai.

2. Az intézet főnökének vezetése és segédének felügyelete alatt végzendő önálló tudományos buvárkodás, az egyelőre ezen célokra berendezett dolgozó helyiségekben.

3. A II. belgyógyászati kóroda ideiglenesen átengedett bizonyos számú betegei.

A tudományos buvárkodás tárgyai az intézet felszereléséhez mérten lehetőleg a beiratkozottak kívánságai szerint állapíttatnak meg, és a mennyiben a vizsgálatok új tudományos igazságokat derítenének fel, azokat maguk a dolgozók fogják közzétenni. A vizsgálatokhoz szükséges eszközöket és készülékeket az intézet szolgáltatja a vizsgálónak kártérítési kötelezettsége mellett. A vizsgálat anyagát maga a vizsgáló szerzi be; ha azonban a buvárkodás folyamán a további vizsgálatra érdemesnek mutató adatok merülnek fel, erre az anyagot az intézeti költség erejéhez képest maga az intézet fogja szolgáltatni.

VII. *Közegészségtani és orvosrendészeti intézet.* (Eszterházy-utca, élettani épület, földszint.)

A bejegyzett hallgatók a kitűzött időben közegészségtani

és orvosi rendészeti vizsgálatokkal foglalkozhatnak, az intézet igazgatójának s a segédeknek vezetése mellett. Az eszközöket az intézet szolgáltatja.

VIII. *Törvényszéki orvostani intézet.* (Üllői-út, központi orvoskari épület, törvényszéki orvostani tanterem.)

Az oktatás érdekében fekvő törvényszéki orvostani vizsgálatokban és kísérletekben az illető tanulók a délelőtti órákban résztvehetnek. Ezenkívül hetenkint egy esti órában gyakorlatok tartatnak a törvényszéki orvosi vélemények szerkesztésében.

Az emberi holttesten törvényszéki orvostani vizsgálatok a Rókus-közkórház boncztermében (Kórház-utcza) tartatnak minden kedden és szombaton d. 12—1-ig.

IX. *I. belgyógyászati kóroda.* (Üllői út, orvoskari telep).

A beirt hallgatóknak egész napon át nyitva áll; a délutáni látogatás rendszeren 4—5-ig tartatik.

A kóroda vegyészeti és görcsövészeti dolgozdájában a tanulók a megfelelő kórjelző vizsgálatokban gyakorolhatják magukat.

X. *II. belgyógyászati kóroda.* (Üllői út, orvoskari telep).

A beirt hallgatóknak mindig nyitva áll; a délutáni látogatás rendszeren 3—4-ig tartatik.

A rendelkezésre álló görcsöveket és vegyészeti eszközöket a tanulók kórjelzési czélokra használhatják.

XI. *I. sebészeti kóroda.* (Üllői út, orvoskari telep).

Betegbemutatók és műtétek a tanteremben s kórtermekben történnek. D. u. 5—6-ig van a kórodai beteglátogatás, betegfelvétel és kórtermékek vizsgálata.

A kóroda műtő-intézetében, hol a műtő-növendékek képeztetnek, később kijelölendő időben műtétygyakorlatok tartatnak, melyeknél az intézet eszközei használtatnak.

A könyvtár hozzáférhető oly szorgalmas tanulóknak, kik kórodai betegészlelésre vállalkoznak.

XII. *II. sebészeti kóroda.* (Sz.-Rókus-közkórház, I. sebészeti osztály.)

Betegbemutatók, tárgyalások és műtétek a tanteremben és 90 betegágygyal rendelkező kórtermekben történnek. A délutáni kórodai beteglátogatás, betegfelvétel és kórtermékek vizsgálata d. u. 5—6-ig van.

A műtéti gyakorlatok a kórodai műtőintézetben tartatnak, hol a műtő-növendékek is képeztetnek.

XIII. *Kórodai előkészítő sebészeti intézet.* (Mária-utcza, boncz-tani épület.)

a) A sebészi eszközök és kötések gyűjteménye (akolgiai muzeum) és b) a sebész-boncz-tani készítmények gyűjteménye naponta d. u. 4—6-ig nyitva tartatik, s ekkor a tanársegéd közreműködésével használható; ezenkívül c) ugyancsak d. u. 4—6-ig a műtéti teremben a kórodai előkészítő sebészetre beirt orvoshallgatókkal hulla-műtéti gyakorlatok tartatnak, hasonlóképen a tanársegéd közreműködése mellett.

XIV. *Szemészeti kóroda.* (Üllői-út, központi orvoskari épület.)

A hetenkinti 10 órából 3 elméleti rendszeres előadásokra, 2 műtételekre, 3 járkórodai betegrendelésekre és betegbemutatósokra, 2 pedig kórodai beteglátogatásra fordittatik; ezenkívül az I. félévben hetenként egyszer 2 órán át szemtükreszeti előadások és bemutatások tartatnak.

A szemműtészettől a tanársegéd ad tanfolyamokat.

A kóroda nyitva áll a beirt hallgatóknak feltételek nélkül naponta (vasárnapokat, ünnepnapokat és szünnapokat sem véve ki), az előadási óráknak megfelelő időben, továbbá a délutáni beteglátogatás alkalmával; egyébkor és másoknak az igazgató beleegyezése és engedélye szerint.

A délutáni beteglátogatás 5—6-ig tartatik a tanársegéd által.

A készülékek, kórboncz-tani szemkészítmények gyűjteménye és a szakkönyvtár első alapítási és kezdeményezési szakban létük miatt tágasabb körben nem használhatók, hanem alkalmilag szemészeti tanulmányokat tevőknek az igazgató-tanár által szívesen hozzáférhetőkké tételnek.

XV. *I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda.* (Mária- és Stáció-utcza sarokház).

Itt az orvoshallgatók taníttatnak és gyakoroltatnak be a szülések vezetésébe, nemkülönben a szükséges kézfogásokba.

A szülészeti műtétanból orvosok számára a tanár külön előadásokat tart.

XVI. *II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda és polyclinicum.* (Bodzafa-utcza 35. szám.)

Ezen intézetben a bábánövendékek taníttatnak.

A nőgyógyászatból a tanár az orvosok számára külön előadásokat tart.

Az intézettel polyclinicum áll kapcsolatban, a melyet az orvoshallgatók, orvosszigorlók, valamint orvosok egy külön tanárségéd vezetése mellett, gyakorlati kiképzetetésükre felhasználhatnak.

XVII. *Élet- és körvegytani intézet.* (Üllői-út, orvoskari központi épület.)

Ezen intézet működését illetőleg lásd a lezkerendet.

XVIII. *Az elmebetegségek kór- és gyógytana.*

Az elmekórtani és törvényszéki lélektani előadások a sz.-Rókus-közkórház elmebeteg-figyelő osztályán tartatnak. Az előadásokra beirt hallgatók a délelőtti beteglátogatásokban a tanár vezetése alatt d. e. 8—11 óra közt résztvehetnek, úgyszintén a tanszéki segéd által tartott délutáni betegszemlékre is eljárhatnak.

Betegfelvételi gyakorlatokban és a górcsövi dolgozatokban az előhaladottak kellő támogatásban részesülnek.

Bales.

Az orvosi karral kapcsolatban álló intézetek:

XIX. *A fej és nyak sebészeti betegségei, kapcsolatban a gyakorlati orr- és gégetükrészettel.*

Ezen tantárgy ny. rk. tanára, a sz.-Rókus-kórház II. sebészeti osztályán — melynek főorvosa — tartja előadásait, csütörtökön és vasárnap d. e. 10—12-ig. A tananyagot 104 ágyra berendezett, 1500 fekvő és 3600 járó beteg évi forgalommal bíró II. sebészeti osztály és fiókja, a gégeszeti osztály szolgáltatják.

A műtétek helye részint a nagyobb sebészeti műtőterem, részint a gégeszeti osztály kisebb műtőszobája.

Az említett osztály mellett egy al-, egy segédorvos és több gyakornok van alkalmazva.

XXI *Elméleti és gyakorlati fülgyógyászat.*

Ezen tárgy részben a szt.-Rókus-közkórházban, a járó és fekvő fülbetegeken, részben pedig az előadó tanár szállásán (Bécsi-utca 1. sz.), annak boncztani és kórboncztani gyűjteménytárának igénybevételével taníttatik. Az eszközök dr. Böke Gyula ny. rk. tanár magántulajdonát képezik.

XXI/ *Nyilvános foggyógyintézet* (Magyar-utca 21. sz.). Ez intézetben tartja Dr. Árkövy József magántanár ugy elméleti, mint gya-

korlati előadásait. A helyiség két kisebb és egy nagyobb szobából áll és el van látva 5 műteti székkal, odontodraphicus és fog- és szájkórtani gyűjteménnyel. Ezeken kívül úgy a műteti székekhez szükséges műszer-felszerelés, valamint egy felszerelt száraz-műteti asztal 4 helylyel áll a tanulók rendelkezésére. A tananyagot járó betegek adják, kik bőségesen látogatják az intézetet. Az előadások klinikai rendszerben folynak és váltakozva ölelik föl félévünkint a fogászat-tudomány és gyakorlat egyes részeit. Az elméleti előadások kedden, a gyakorlatiak csütörtökön és szombaton 5— $\frac{1}{2}$ 7-ig tartanak.

Batizfalvy

IV. BÖLCÉSÉSZETTUDOMÁNYI KAR.

I. Bölcsészeti előadások.

Az egyetemek keletkezése, a classicus tudományok fölélesztése; kedden, szombaton d. e. 10—11-ig. LUBRICH ÁGOST ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.

Az ujkor neveléstörténelme; hétfőn, szerdán, pénteken d. e. 10—11-ig. Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Ethika; (bölcsészeti erkölcsstan) hétfőn, kedden, szerdán, pénteken d. e. 12—1-ig. Dr. MEDVE CZKY FRIGYES ny. rk. tanár.

**Philosophiai Seminarium* (gyakorlatok kapcsolatban a hallgatók tudományos dolgozataival); később meghatározandó időben, 2 óra. Ugyanazon tanár.

A Shakespeare-kérdés és magyarázat mai állása; hétfőn d. e. 11—12-ig. Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár. VIII. sz. tanterem.

**A ballada és románcz*; szerdán d. u. 5—6-ig. Ugyanazon tanár Ugyanott.

Ethika (bölcsészeti erkölcsstan), különös tekintettel történetére; hétfőn, kedden, pénteken, szombaton d. e. 12—1-ig. Dr. KÁRMÁN MÓR m.-tanár. III. sz. tanterem.

Általános paedagogia (tanárképezdei tagok számára ingyen); szerdán, szombaton d. u. 4—5-ig. Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Mendelssohn Phädonjának olvasása; szombaton d. u. 2—3-ig. Dr. BÁNÓCZI JÓZSEF m.-tanár. VI. sz. tanterem.

Az ujkori philosophia története Descartes-től Kantig; 2 később meghatározandó órában. Dr. ALEXANDER BERNÁT m.-tanár.

Philosophiai conversatorium: Spinoza etikájának olvasása s tárgyalása; 1 később meghatározandó órában. *Ugyanazon tanár.*

Tapasztalati lélektan; hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken d. u. 4—5-ig. Dr. BIHARI PÉTER m.-tanár. VIII. sz. tanterem.

II. Történelmi előadások.

Magyarország újkori története 1815—1840-ig; hétfőn, kedden, szerdán és pénteken d. u. 2—3-ig. Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD ny. r. tanár. V. sz. tanterem.

**Magyarország műveltség-története a vegyes korszakban*; csütörtökön d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár.* VII. sz. tanterem.

Magyar oklevéltan (különösen: Élőismeretek, az oklevéltan történelme és irodalma); hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton d. u. 3—4-ig. Dr. HORVÁT ÁRPÁD ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

**Magyar jogtörténelmi bevezetés az oklevéltani előadásokhoz*; kedden d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Franciaország, Belgium, Hollandia, Nagybritannia s a Skandináv országok földrajzából; hétfőn, kedden, szerdán, és pénteken d. u. 4—5-ig. Dr. HUNFALVY JÁNOS ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

**Európai Oroszország földrajzából*; csütörtökön d. u. 4—5 *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Tanárképzései gyakorlatok; kedden és csütörtökön d. u. 3—4-ig *Ugyanazon tanár.* VI. sz. tanterem.

A XIV. század világtörténete; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 10—11-ig. Dr. SALAMON FERENCZ ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

A műtörténelemből a román képzőművészet-történelem folytatása, a csúcsívesnek megkezdése; csütörtökön és pénteken d. u. 6—7-ig, szombaton d. e. 10—12-ig (összesen 4 órában). Dr. HENSZLMANN IMRE ny. r. tanár. A minta rajztanoda termében a sugáruton.

**Szemlék a műtörténelemből*; szombaton d. u. $\frac{1}{2}3$ — $\frac{1}{2}4$ -ig. *Ugyanazon tanár.* A tanár szállásán, Vas-utcza 10. sz., 2. emelet 5. sz.

Magyarország római-kori emlékei (befejezése); kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. Dr. TORMA KÁROLY ny. r. tanár. Az egyetemi új épület III. emeletén levő régiségtári teremben s a m. n. muzeumban.

Magyarország népvándorláskori emlékei (befejezés); szombaton d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Római történet Diocletianus óta; szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton d. e. 8—9-ig. Dr. HAMPEL JÓZSEF ny. rk. tanár. VIII. sz. tanterem.

**Görögök története a mikalei csata óta*; kedden d. e. 8—9-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Spanyolország története II. Fülöp alatt; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön d. e. 8—9-ig. Dr. BALLAGI ALADÁR ny. rk. tanár. VI. sz. tanterem.

A spanyol gyarmatosítás története; szerdán d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Az ó-kor emlékszerű művészetének története; kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig. Dr. PASTEINER GYULA ny. rk. tanár. VII. sz. tanterem.

A német és németalföldi képirás története; hétfőn és csütörtökön d. e. 12—1-ig. *Ugyanazon tanár.* VIII. sz. tanterem.

**Az iszlám és intézményei, történeti fejlődésük szerint*; csütörtökön d. u. 2—3-ig. Dr. GOLDZIER IGNÁZ m.-tanár. II. sz. tanterem.

A keresztény műarchaeologia encyclopaediája. I. szakasz: őskeresztény műemlékek; szerdán d. e. 11—12-ig, szerdán d. u. 2—3-ig. Dr. CZOBOR BÉLA m.-tanár. VI. sz. tanterem.

Árpád kori egyházi emlékeink; kedden d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Strabo élete és művei; szombaton d. u. 3—5-ig. Dr. HEINRICH ALAJOS m.-tanár. VIII. sz. tanterem.

Kütfői dolgozatok, különös tekintettel a magyar történetre; csütörtökön és szombaton d. u. 5—7-ig. Dr. MARCZALI HENRIK m.-tanár. Egyetemi könyvtár.

A görögök története a dór vándorlás óta; hétfőn d. e. 10—11-ig. Dr. MANGOLD LAJOS m.-tanár. VIII. sz. tanterem.

Nagy Sándor és kora; szerdán és pénteken d. u. 3—4-ig. Dr. FRÖHLICH RÓBERT m.-tanár. VII. sz. tanterem. (A tandíjmentesség ezen előadásra is érvényes).

III. Classica-philologiai előadások.

- A classica-philologia encyclopaediája*; hétfőn, szerdán d. e. 11—12-ig.
Dr. TÉLFY IVÁN ny. r. tanár. I. sz. tanterem.
- Rhodusi Apollonius: *Argonautika*; kedden, pénteken d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Ovid *Átváltozásainak fordítása görögre* és jelentések görög philologiai új munkákról; kedden, pénteken d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- *Görög *Epigráfica*; szombaton d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Római régiségek; hétfőn, csütörtökön, pénteken d. e. 9—10-ig. Dr. PONORI TEWREWK EMIL ny. r. tanár. I. sz. tanterem.
- Tacitus *Germaniája*; kedden d. e. 9—10-ig, csütörtökön 10—11-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- *Görög s latin szövegkritika; szerdán d. e. 9—10-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Latin seminariumi dolgozatok*; szombaton d. e. 9—10-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott. (A tanárképző intézet tagjai számára ingyenes.)
- A görög irodalom története*; hétfőn, szombaton d. e. 10—11-ig, kedden d. 12—1-ig, csütörtökön d. e. 11—12-ig. Dr. ÁBEL JENŐ ny. rk. tanár. I. sz. tanterem.
- Ovidius; szerdán d. e. 10—11-ig, pénteken d. e. 12—1-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Etymologiai fejtegetések*; kedden d. e. 8—9-ig. BARTAL ANTAL m.-tanár. I. sz. tanterem.
- Alaktani fejtegetések*; csütörtökön d. e. 8—9-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Latin stílusgyakorlatok*; kedden d. u. 3—4-ig. Dr. KASSAI GUSZTÁV m.-tanár. III. sz. tanterem.
- Latin beszédgyakorlatok*, egybekötve Horatius leveleinek latin nyelven való interpretációjával; szombaton d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár*. I. sz. tanterem.
- Aeschylus Perzsái*; bevezetésül Aeschylus élete és költészete; pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig. Dr. PECZ VILMOS m.-tanár. I. sz. tanterem.

IV. Matematikai előadások.

Algebrai analysis; hétfőn, csütörtökön d. e. 11—12-ig. Dr. KONFOR GUSZTÁV ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

Analytikai síkmértan; kedden, pénteken d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Felsőbb algebra; kedden, pénteken d. e. 10—11-ig és szerdán d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

**Homogen koordináták*; szombaton d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Elméleti csillagászat; hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Az infinitesimalis számítás elemei; hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken d. e. 9—10-ig. Dr. SCHOLTZ ÁGOST ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

A differentialis egyenletek elmélete; szerdán és szombaton d. e. 9—10-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

**Az infinitesimalis számítás mértani alkalmazásai*; későbbben meghatározandó időben. *Ugyanazon tanár.* Ugyan ott.

Néhány fejezet a gömbi csillagászatból (a tandíjmentesség ezen előadásokra is érvényes); hetenkint 3 órában: hely és idő közmegegyezés szerint. Dr. GRUBER LAJOS m.-tanár. III. sz. tanterem.

Általános függvénytan; hétfőn, szerdán, pénteken d. u. 2—3-ig. Dr. FARKAS GYULA m.-tanár. VIII. sz. tanterem.

V. Természettudományi előadások.

Általános Állattan és összehasonlító boncztan, gyakorlati mutatványokkal; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 11—12-ig. (5 óra hetenkint). Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár. V. sz. tanterem.

Állatboncztani gyakorlatok gerinces állatokon, kezdők számára; csütörtökön és pénteken d. u. 3—6-ig (hetenkint 6 óra). *Ugyanazon tanár* vezetése alatt. Az egyetemi állattani intézetben.

Haladottabbak foglalkozása az állattani intézetben; külön meghatározandó napokon és órákban (hetenkint 6 óra). *Ugyanazon tanár* vezetése alatt. Ugyanott.

Az állattani intézet nyitva áll, ünnep- és vásárnapok kivételével, naponkint d. e. 8—12-ig és d. u. 3—7-ig. — Az intézet könyvtárából a szakmunkák csak az intézetben használhatók. — Igazgató : Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

Kísérleti vegytan, tekintettel az orvosnővendékek igényeire; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 9—10-ig. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár. A vegytani intézet nagy tantermében. Muzeum-körút 4. sz.

Vegytani gyakorlatok; szombat és vasárnap kivételével hetenkint 10 óra. Az áttekintés kedden és csütörtökön d. e. 10-kor és d. u. 3 órakor. *Ugyanazon tanár*. A vegytani intézet 36. számú termében.

Bevezetés a vegytani buvárkodás módszereibe; szombat és vasárnap kivételével naponkint reggeltől estig. Áttekintés szerdán és pénteken d. e. 11 órakor. Tiszteletdíj 31 frt 50 kr. *Ugyanazon tanár*. A vegytani intézet külön laboratoriaiban.

A vegytani intézet (Muzeum-körút 4.sz.) nyitva áll a gyakornokok számára szombat és vasárnap kivételével naponkint d. e. 10—1-ig, d. u. 3—6-ig. Bővebb felvilágosítást adnak az intézet házi szabályai. Igazgató Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.

Ásványtan; hetenkint 5 óra; kedden, szerdán és pénteken d. 12—1-ig s csütörtökön és szombaton d. u. 3—4-ig. Dr. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár II. sz. tanterem.

Az ásványtan elemei a gyógyszerészek számára; hetenkint 5 óra; hétfőn, csütörtökön és szombaton d. 12—1-ig, kedden és pénteken d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Haladottabbak foglalkozása az ásvány- és kőzettani intézetben; hetenkint 6 óra; külön meghatározva. *Ugyanazon tanár*. Az ásványtani intézetben.

Jegyzet. *Az egyetemi ásványtani és kőzettani intézet* úgy a tanulásra, mint a foglalkozásra nyitva áll vasárnap, ünnep és szombat délután kivételével, naponkint d. e. 8—12-ig és d. u. 2—4-ig az egyetemi központi épület I. emeletén. Az intézeti könyvek csak ott használhatók, haza nem adatnak. Igazgató : DR. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár.

Általános Növénytan orvos- és tanárjelöltek számára; csütörtökön, pénteken d. u. 5—6¹/₂-ig, szombaton d. e. 10—12-ig. DR. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Mikroszkopi növénytani gyakorlatok; szerdán, csütörtökön, pénteken d. u. 2—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

**Haladottabbak foglalkozása a növénytani intézetben*; szerdán, csütörtökön, pénteken d. e. 9—12-ig. *Ugyanazon tanár.* Az egyetemi növénykertben.

Jegyzet. *A növénytani intézet* nyitva van szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 9—12-ig. Az intézeti könyvek csak ott használhatók, haza nem adatnak. Helyszüke miatt az intézetben csak egyetemi hallgatók dolgozhatnak. Igazgató: DR. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.

Kísérleti természettan I. rész, bölesészet- és orvostanhallgatók számára; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton d. e. 8—9-ig. DR. BÁRÓ EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár. Az egyetemi fizikai intézetben.

A természettan elemei, gyógyszerészettan-hallgatók számára; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Gyakorlatok a természettani laboratóriumban; szombaton d. u. 4—5-ig és az egyes résztvevőre nézve külön megállapítandó félnapokon. DR. BÁRÓ EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár és DR. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár. Ugyanott.

Jegyzet. *A fizikai intézet* a központi épületben van. (Szerb-utca, földszint, balra.) Előhaladottabbak (kik a természettanból ezelőtt legalább egy éven át hallgattak előadásokat) fizikai mérések kivételére útmutatást nyernek; gyakorlatok ideje a tanrendben van kijelölve. Bővebb felvilágosítást nyerhetni az intézetben napokint d. e. 8—12-ig és d. u. 4-ig. Igazgató: DR. BÁRÓ EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár.

Kísérleti vegytan, gyógyszerész-növendékek igényeihez mérten; hétfő kivételével naponként d. e. 11—12-ig. Hetenkint 5 óra. DR. LENGYEL BÉLA ny. r. tanár. Vegytani intézet nagy terme.

Bevezetés a minőleges és mennyileges elemző vegytanba; szerdán, csütörtökön szombaton d. e. 8—9-ig, kedden, pénteken, d. u. 3—4-ig. Hetenkint 5 óra. *Ugyanazon tanár.* Vegytani intézeti kis tanterem.

**A zsírnemű testekről*; pénteken, d. e. 9—10-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Vegytani gyakorlatok haladottabbak számára. Egész napon és héten át. Heti 10 órai díj. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Boncztani embertan. I. rész, az emberi koponya összehasonlító buvárlata; hétfőn és kedden d. u. 5—6^{1/2}-ig; (hetenkint 3 órában.)

DR. TÖRÖK AURÉL ny. r. tanár. VI. sz. tanterem.

A kőkorbéli emberről; szerdán d. u. 5—6-ig; (hetenkint 1 óra.)

Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Ázsia ethnographiája tekintettel fajunkra. I. rész; csütörtökön d. u. 5—6-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

**Az emberi arczkifejezésről;* pénteken d. u. 5—6-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Palaeontologia (Protozoa, Coelenterata, Echinodermata, Molluscoidea); hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. HANTKEN MIKSA ny. r. tanár. Az egyetemi palaeontologiai intézetben. Új szárny III-ik emelet.

**Magyarország földtana;* szerdán és szombaton d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Az analitikai mechanika elemei; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken d. u. 3—4-ig (esetleg, megegyezés szerint, más időben). DR. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár. Fizikai tanterem.

**A hővezetés elmélete;* kedden és csütörtökön d. u. 4—5-ig (esetleg, megegyezés szerint, más időben). *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

A szerves vegytan rövid áttekintése; szombaton és vasárnap d. e. 11—12-ig. DR. LIEBERMANN LEO m.-tanár. A m. kir. állatorvosi tanintézet vegytani tantermében. Rottenbiller-utca 23. sz.

Hazánk dendrologiájának systematicai és növénygeographiai tárgyalása, a Choripetaták Thalami floráitól kezdve; hetenkint 2 óra, később meghatározandó időben. DR. BORBÁS VINCZE m.-tanár. III. sz. tanterem.

**Őszi kirándulások;* hetenkint egy délután, később meghatározandó napon. *Ugyanazon tanár.*

A tandijmentesség ezekre az órákra is kiterjed.

Allati paraziták, különös tekintettel az emberre; hétfőn d. e. 8—10-ig. DR. ÖRLEY LÁSZLÓ m.-tanár. V. sz. tanterem.

Atalános kristálytan; később megállapítandó napokon és órákban, hetenkint 3 órában. DR. SCHMIDT SÁNDOR m.-tanár.

VI. Irodalmi, nyelvészeti és nyelvtani előadások.

Arab nyelvtan, tekintettel a főbb sémi nyelvágakra és az élő nyelvre; saját nyelvtana szerint; hétfőn, kedden, csütörtökön

d. u. 2—3-ig. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár. VI. sz. tanterem.

Arab olvasmányok; próza és költemények; hétfőn, kedden, csütörtökön d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Héber olvasmányok. A zsoltárkönyv értelmezése; csütörtökön d. e. 8—9-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Szirus és khalid olvasmányok. Próza és költemények; csütörtökön d. e. 9—11-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Török-tatár nyelv; kedden, szerdán és pénteken d. u. 2—3-ig. Dr. VÁMBÉRY ÁRMIN ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.

Kirgiz dialektus; hétfőn és szerdán d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Persa nyelv; kedden, szerdán és csütörtökön d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Török kéziratok olvasása; később meghatározandó napon és órában. *Ugyanazon tanár*.

Az ugor nyelvek összehasonlító alaktana: II. személyragok; igeragozás; szerdán, pénteken d. u. 2—3-ig. Dr. BUDENZ JÓZSEF ny. r. tanár. I. sz. tanterem.

Conversatorium a magyar-ugor összehasonlító nyelvészetből; kedden, pénteken d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Erza-mordvin népmesék magyarázata; szerdán d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

**A jakut nyelv ismertetése*; kedden d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Gyöngyösi István epikai költeményei; kedden és szerdán d. u. 4—5-ig. Dr. GYULAI PÁL ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.

Kemény Zsigmond regényei; csütörtökön és pénteken d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

**A magyar népdalról*; szerdán d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Kritikai és irodalomtörténeti dolgozatok; szombaton d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

Schiller 1799—1805. és a romantikus iskola; kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 9—10-ig. Dr. HEINRICH GUSZTÁV ny. r. tanár. II. sz. tanterem.

Német szóképzés történeti alapon; kedden és szerdán d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.

- Közép felnémet olvasmány és nyelvtan*; csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Irodalomtörténeti gyakorlatok Schiller drámáiról*; pénteken d. e. 9—10-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- **Grimm Jakab élete és munkássága*. Német nyelven; pénteken d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár*. VIII. sz. tanterem.
- A román nyelvtan* (elméletileg és gyakorlatilag); hétfőn és pénteken d. u. 4—5-ig. ROMÁN SÁNDOR ny. r. tanár. I. sz. tanterem.
- A tagadó módszer és a szórend a román nyelvekben*; kedden d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- **Conversatorium a román krónikák* (cronicari români) *nyelvezete felett*; szerdán és szombaton d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- A román balladák* (cântece betrânesci); csütörtökön d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Az olasz nyelv elméletileg és gyakorlatilag* előadva; szerdán, pénteken és szombaton d. u. 3—4-ig. MESSI ANTAL ny. rk. tanár. III. sz. tanterem.
- Leopardi műveinek fejtegetése*; kedden d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Studi sulle tragedie di Vittorio Alfieri*; csütörtökön d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Elméleti és gyakorlati francia nyelvtan* kezdők számára; hétfőn és szerdán d. u. 2—3-ig. RÁKOSY SÁNDOR ny. rk. tanár. III. sz. tanterem.
- Francia nyelvtan*, haladottabbak számára; kedden d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Francia irodalom köréből: De l'éloquence judiciaire au XV-e siècle* stb. stb.; pénteken d. u. 2—3-ig. *Ugyanaz a tanár*. Ugyanott.
- Francia művek fordítása és ez alkalommal előforduló szók- és mondatok magyarázása*; szombaton d. u. 2—3-ig. *Ugyanaz a tanár*. Ugyanott.
- Indgermán alaktan*; hétfőn és csütörtökön d. u. 3—4-ig. Dr. MAYR AURÉL ny. rk. tanár. I. sz. tanterem.
- Szanszkrit nyelvtan*; hétfőn d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár*. Ugyanott.
- Bevezetés a francia nyelvtudományba*; csütörtökön d. u. 2—3-ig. *Ugyanaz a tanár*. Ugyanott.
- A magyar regény műformája és nyelve* irodalmunk újjászületésének

korában; kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 11—12-ig.
Dr. BEÓTHY ZSOLT ny. rk. tanár. VIII. sz. tanterem.

Magyar stílyakorlatok. (A tanárképző tagjainak díjtalanul.) Hétfőn d. u. 3—5-ig. *Ugyanazon tanár.* VII. tanterem.

Magyar mondattan. (I. Egyszerű mondat.) Hétfőn (VI. sz. tanterem), csütörtökön (VIII. sz. tanterem) és szombaton (VII. sz. tanterem) d. u. 3—4-ig. Dr. SIMONYI ZSIGMOND ny. rk. tanár.

Nyelvjárástan. (I. Nyelvjárásaink általában.) Csütörtökön (VIII. sz. tanteremben) és szombaton (VII. sz. tanterem) d. u. 2—3-ig.
Ugyanaz a tanár.

Nyelvtani társaság (haladók számára); hétfőn d. u. 2—3-ig. *Ugyanaz a tanár.* VI. sz. tanterem.

Cseh nyelvtan; kedden (VIII. sz. tanterem) és csütörtökön (VI. sz. tanterem) d. u. 3—4-ig. Dr. ASBÓTH OSZKÁR ny. rk. tanár.

Nekraszov elbeszélő költeményeinek olvasása (orosz eredetiben); kedden és szombaton d. u. 4—5-ig. *Ugyanaz a tanár.* VI. sz. tanterem.

A korán magyarázása; hétfőn és pénteken d. u. 2—3-ig. Dr. GOLDZIHNER IGNÁCZ m.-tanár. II. sz. tanterem.

A szyr olvasmány; kedden d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár.*
Ugyanott.

Az elbeszélő költészet a XIX. században; csütörtökön d. u. 4—6-ig.
BODNÁR ZSIGMOND m.-tanár. I. sz. tanterem.

Finn nyelvtanulmány. I. A tulajdonképeni finn (suomi) nyelv alapvonalai; kedden, szerdán és pénteken d. u. 5—6-ig. Dr. SZINNYEI JÓZSEF m.-tanár. I. sz. tanterem.

Angol nyelv, kezdők számára (kiejtés, olvasmányok, irály) német vagy francia előadással, kézi könyve után; kedden és csütörtökön d. u. 2—3-ig. Dr. LEWIS LAJOS magántanító. VI. sz. tanterem.

Angol nyelv, haladottabbak számára. II. cursus; hétfőn, szerdán (VIII. sz. tanterem) és pénteken (VI. sz. tanterem) d. u. 2—3-ig.
Ugyanaz.

Angol irodalom: King Lear by Shakespeare olvasás és magyarázat (angolul); szombaton d. u. 2—3-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.

***Angol nyelv és irodalom kezdők számára*; hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 4—5-ig. EGAN JAMES magántanító. II. sz. tanterem.

***Angol irodalom: Goldsmith-Milton és Moor munkáiból*; haladot-

tak számára ; kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 4—5-ig.
Ugyanaz. Ugyanott.

VII. Ügyességek.

Magyar gyorsírás. Gabelsberger rendszere szerint : szerdán és szombaton d. u. 6—7-ig. BALOGH ANDOR m.-tanító. II. sz. tanterem.

***Parlamenti gyorsírás.* Gabelsberger rendszere szerint : vasárnap d. e. 11—12-ig. *Ugyanaz. Ugyanott.* Kétszeres tandíjjal.

A jelen félévben előadást nem tartanak :

Dr. PULSZKY KÁROLY,

Dr. THALLÓCZY LAJOS,

Dr. FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ,

Dr. SZENTKLÁRAY JENŐ,

Dr. SZÁDECZKY LAJOS, magántanárok.

ÓRÁK SZERINTI ÁTTEKINTÉSE

A

TANTÁRGYAKNAK.

Reggeli órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
7—8		<i>Werbóczy „Tripartitum“-ának fejtegetése; csütörtökön. Dr. CSIKY KÁLMÁN m. tanár.</i>
7—9		
7— $\frac{1}{2}$ 9		
$\frac{1}{2}$ 8—9		
$\frac{1}{2}$ 8— $\frac{1}{2}$ 10		
8—9	<p><i>Alaphittan; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. BITA DEZSŐ ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Az ágazatos hittan első része; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. STAN CZEL FERENCZ ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Egyháztörténelem Krisztus születésétől VII. Gergely pápa koráig; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. RAPAICS RAYMOND ny. r. tanár.</i></p>	<p><i>Egyházjog, különös tekintettel Magyarország egyházi viszonyaira; naponkint, csütörtök kivételével. Dr. CHERNY JÓZSEF ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Nemzetgazdaságtan; naponkint csütörtök kivételével. Dr. KERKAPOLY KÁROLY ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Büntetőjog; naponkint csütörtök kivételével. Dr. SCHNIERER ALADÁR ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Egyházjog; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. SÁGHY GYULA ny. r. tanár.</i></p>

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Általános kórtan; kedden. Dr. HÖGYES
ENDRE ny. r. tanár.

Gyógyszerisme; hétfőn és szerdán. Dr.
BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.
*Mérgekről kísérletekkel és mutatványok-
kal*; csütörtökön. Ugyanazon tanár.
*Gyógyszerisme (gyógyszerészhallgatók
számára)*: kedden és pénteken.
Ugyanazon tanár.

Általános kórtan; pénteken és szomba-
ton. Dr. HÖGYES ENDRE ny. r. tanár.

*Különös kór- és gyógytan, s kórodai
előadások*; naponkint, csütörtököt
kivéve Dr. WAGNER JÁNOS ny. r.
tanár.

*Különös kór- és gyógytan, s kórodai
előadások*; naponkint, csütörtököt
kivéve. Dr. KORÁNYI FRIGYES ny. r.
tanár.

Elméleti és gyakorlati szüléset; napon-
kint, szombatot kivéve. Dr. KÉZ-
MÁRSZKY TIVADAR ny. r. tanár.

Nőgyógyászat; kedden, és pénteken.
Dr. TAUFFER VILMOS ny. r. tanár.

Élettani eszköz- és kísérleti módszertan;
vasárnap. Dr. REGÉCZY IMRE ny. rk.
tanár.

Elméleti szüléset (bábák számára);
naponkint, pénteket és szombatot
kivéve. Dr. TAUFFER VILMOS ny. r.
tanár.

A hasbetegségek kór- és gyógytana; csü-
törtökön és vasárnap. Dr. STILLER
BERTALAN ny. rk. tanár.

A római történet Diokletianus óta;
szerdán, csütörtökön, pénteken és
szombaton. Dr. HAMPEL JÓZSEF ny.
rk. tanár.

*Görögök története a mikalei csata óta;
kedden. Ugyanazon tanár.

*Spanyolország története II. Fülöp
alatt*; hétfőn, kedden, szerdán, csü-
törtökön. Dr. BALLAGI ALADÁR ny.
rk. tanár.

Reggeli órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
8—9	<p><i>Egyházjog</i>; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. ASCHENBRIER ANTAL ny. r. tanár.</p>	<p><i>Büntetőjog</i>; naponkint, csütörtök kivételével. Dr. SZILÁGYI DEZSŐ ny. r. tanár.</p> <p><i>Egyházjog</i>; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. ANTAL GYULA ny. rendes tanár.</p> <p><i>Büntetőjog</i>; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. FAYER LÁSZLÓ m. tanár.</p> <p><i>Az értékpapírokról</i>; csütörtökön. Dr. HERICH KÁROLY magántanár.</p>
8— $\frac{1}{2}$ 10		
8—10		<p><i>Kegyuri jogok</i>; csütörtökön. Dr. MELICHÁR KÁLMÁN m. tanár.</p>
$\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 10		

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Az ó kor emlékszerű művészetének története; kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. PASTEINER GYULA ny. rk. tanár.

Etymologiai fejtetések; kedden. BARTAL ANTAL m. tanár.

Alaktani fejtegetések; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

Aeschylus Perzsái; pénteken és szombaton. Dr. PECZ VILMOS m. tanár.

Kísérleti természettan I. rész, bölcsészek és orvostanhallgatók számára; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. báró EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár.

Bevezetés a minőleges és mennyileges elemző vegytanba; szerdán, csütörtökön és szombaton. Dr. LENGYEL BÉLA ny. r. tanár.

Héber olvasmányok; csütörtökön. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár

A férfi és női ivarszervek sebészi bántalmának gyógykezelése és kórismérése; csütörtökön és vasárnap. Dr. ANTAL GÉZA ny. rk. tanár.

A csontok és ízületek sebészeti bántalmái; csütörtökön és vasárnap. Dr. RÉCZEY IMRE ny. rk. tanár.

A sebkezelés és a sebész első teendői; csütörtökön és vasárnap. Dr. PUKY ÁKOS magántanár.

Törvényszéki orvostani gyakorlatok; csütörtökön és vasárnap. Dr. AJTAI K. SÁNDOR ny. r. tanár.

Mellkórok ismer- és gyógytana; csütörtökön és vasárnap. Dr. GEBHARDT LAJOS ny. rk. tanár.

Villamgyógyászat; vasárnap. Dr. KÉTLI KÁROLY ny. rk. tanár.

Állati paraziták; hétfőn. Dr. ÖRLEY LÁSZLÓ m. tanár.

Élettani eszköz és kísérleti módszertan; csütörtökön. Dr. REGÉCZY IMRE m. tanár.

Reggeli órak	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
9—10	<p><i>Ó-szövetségi történet-íteszeti és régiségtani tanulmányok Salamon király haláláig; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. BERGER EV. JÁNOS ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Jézus nyilvános életéből kiszemelt részek értelmezése a négy evangéliumból; ezután</i></p> <p><i>Sz. Pál apostol a Rómaiakhoz írt levelének fejtegetése; csütörtök kivételével, naponkint. Dr. BOGNÁR ISTVÁN ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Keresztény kath. erkölcstan; hétfőn, szerdán és pénteken. Dr. BREZNAY BÉLA ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Lelkipásztorságtan; kedden. Dr. KLINGER ISTVÁN ny. r. tanár.</i></p>	<p><i>Egyházi törvénykezés; pénteken. Dr. CHERNY JÓZSEF ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Római jog; (8 óra) hétfőn, kedden, szerdán, pénteken, szombaton. Dr. HOFFMAN PÁL ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Jogbölcészlet; naponként, csütörtököt kivéve. Dr. SCHNIERER ALADÁR ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Osztályjog; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. SÁGHY GYULA ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Politika; naponkint, csütörtököt kivételével. Dr. SZILÁGYI DEZSÓ ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Jogbölcészlet; naponkint, szombat kivételével. Dr. PULSZKY ÁGOST ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Római jog; (8 óra) hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. VÉCSEY TAMÁS ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Osztályjog; naponkint csütörtök kivételével. Dr. ANTAL GYULA ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Jogbölcészlet; naponkint csütörtök kivételével. Dr. CSARADA JÁNOS ny. r. tanár.</i></p>
9—11		
9—11	<p><i>Keresztény kath. erkölcstan; kedden és szombaton. Dr. BREZNAY BÉLA ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Lelkipásztorságtan; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. KLINGER ISTVÁN ny. r. tanár.</i></p>	<p><i>Törvénytudományi orvostan; csütörtökön. Dr. SCHMIDT GYÖRGY m. tanár.</i></p> <p><i>Törvénytudományi orvostan; csütörtökön. Dr. CSATÁRY LAJOS m. tanár.</i></p>
9—12		

Az orvostudományi karban	A bölcsészettudományi karban
<p>*<i>Kóro dai casuistika</i>; csütörtökön. Dr. WAGNER JÁNOS ny. r. tanár.</p> <p><i>Bevezetés az orvosi tudományokba</i>; szept. 1—14-ig bezárólag; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. MIHÁLKOVICS GÉZA ny. r. tanár.</p> <p><i>Fülgyógyászat</i>; csütörtökön. Dr. BÖKE GYULA ny. rk. tanár.</p> <p><i>A hasbetegségek kór- és gyógytana</i>; csütörtökön és vasárnap. Dr. MÜLLER KÁLMÁN ny. rk. tanár.</p> <p><i>Bőrgyógyászat és bujakórtan</i>; csütörtökön. Dr. HAVAS ADOLF magántanár.</p>	<p><i>Római régiségek</i>; hétfőn, csütörtökön és pénteken. Dr. PONORI THEWREWK. EMIL ny. r. tanár.</p> <p><i>Tacitus Germaniája</i>; kedden. <i>Ugyanazon tanár.</i></p> <p>*<i>Görög s latin szövekkritika</i>; szerdán. <i>Ugyanazon tanár.</i></p> <p><i>Latin semináriumi dolgozatok</i>; szombaton. <i>Ugyanazon tanár.</i></p> <p><i>Az infinitesimalis számítás elemei</i>; hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken. Dr. SCHOLTZ ÁGOST ny. r. tanár.</p> <p><i>A differenciális egyenletek elmélete</i>; szerdán és szombaton. <i>Ugyanazon tanár.</i></p> <p><i>Kísérleti vegytan</i>, tekintettel az orvsnövendékek igényeire; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.</p> <p>*<i>A zsirnemü testekről</i>; csütörtökön. Dr. LENGYEL BÉLA ny. r. tanár.</p> <p><i>Schiller és a romantikus iskola</i>; kedden, szerdán és csütörtökön. Dr. HEINRICH GUSZTÁV ny. r. tanár.</p> <p><i>Irodalomtörténeti gyakorlatok Schiller drámairól</i>; pénteken. <i>Ugyanazon tanár.</i></p>
<p><i>A sérvök kór- és gyógytana</i>; csütörtök és vasárnap. Dr. BÁRON JÓNÁS m. tanár.</p>	
<p><i>A bőrbetegségek kór- és gyógytana</i>; csütörtökön, szombaton és vasárnap. Dr. POÓR IMRE ny. rk. tanár.</p>	<p><i>Szirus és khald olcsmányok</i>; csütörtökön. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár.</p>
	<p><i>Haladottabbak foglalkozása a növény-tani intézetben</i>; szerdán, csütörtökön, pénteken. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.</p>

Reggeli órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
1/2 10—1/2 12		
10—11	<p><i>Héber nyelv</i>; hétfőn és pénteken. Dr. BERGER EV. JÁNOS ny. r. tanár.</p> <p><i>Bevezetés az új-szövetségi szentiratokba</i>; szerdán, pénteken és szombaton. Dr. BOGNÁR ISTVÁN ny. r. tanár.</p> <p><i>Szentirási magyarázat</i>; hétfőn. <i>Ugyanazon tanár.</i></p> <p><i>Egyházjog</i>; kedden. Dr. ASCHENBRIER ANTAL ny. r. tanár.</p>	<p><i>Egyetemes európai jogtörténet</i>; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. WENZEL GUSZTÁV ny. r. tanár.</p> <p><i>Magyar közjog</i>; naponkint csütörtök kivételével. Dr. KAUTZ GYULA ny. r. tanár.</p> <p><i>Magyar közjog</i>; naponkint csütörtök kivételével. Dr. LECHNER ÁGOSTON ny. r. tanár.</p> <p><i>Váltó kereskedelmi jog</i>; naponkint, csütörtök kivételével. Dr. APÁTHY ISTVÁN ny. r. tanár.</p> <p><i>Egyetemes európai jogtörténet</i>; naponkint, csütörtököt kivételével. Dr. HAJNIK IMRE ny. r. tanár.</p> <p><i>A jog és állambölcsészet története</i>; csütörtökön. Dr. PULSZKY ÁGOSTON ny. r. tanár.</p> <p><i>Váltó- és kereskedelmi jog</i>; naponkint, csütörtök kivételével. Dr. PLÓSZ SÁNDOR ny. r. tanár.</p>

Az orvostudományi karban

- Gyakorlati sebészet és kórodai előadások*; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. KOVÁCS JÓZSEF ny. r. tanár.
- Gyakorlati sebészeti és kórodai előadások*; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. LUMNICZER SÁNDOR ny. r. tanár.
- Elméleti és gyakorlati szemészet*; naponként csütörtököt kivéve. Dr. SCHULEK VILMOS ny. r. tanár.
- **Szemtükrészet; csütörtökön *Ugyanazon tanár.*

A bölcsészettudományi karban

- Leíró boncztan* naponkint, szombatot kivéve. Dr. LEXHOSSÉK JÓZSEF ny. r. tanár.
- Leíró boncztan*; napoként szombatot kivéve. Dr. MIHÁLKOVICS GÉZA ny. r. tanár.
- Kísérleti élettan*; naponként szombatot kivéve. Dr. JENDRASSIK JENŐ ny. r. tanár.
- Az ásványviztanról és a gyakorlatilag leginkább használt ásványvizekről*; vasárnap. Dr. HASENFELD MANÓ m. tanár.
- Elméleti és gyakorlati fülgyógyászat*; csütörtökön és vasárnap. Dr. LICHTENBERG KORNÉL magántanár.
- A gyermekápolásról* (bábák számára); szombaton. Dr. BÓKAI JÁNOS magántanár.

- Az egyetemek keletkezése, a classicus tudományok fölélesztése*; kedden és szombaton. LUBRICH ÁGOST ny. r. tanár.
- Az újkor neveléstörténelme*; hétfőn, szerdán és pénteken. *Ugyanazon tanár.*
- A XIV. század világtörténete*; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. SALAMON FERENCZ ny. r. tanár.
- Magyarország római kori emlékei*; kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. TORMA KÁROLY ny. r. tanár.
- Magyarország népvándorlás-kori emlékei*; szombaton. *Ugyanazon tanár.*
- A görögök története*; hétfőn. Dr. MANGOLD LAJOS m. tanár.
- Rhodusi Apollonius: Argonautika*; kedden és pénteken. Dr. TÉLFFY IVÁN ny. r. tanár.
- Tacitus Germaniája*; csütörtökön. Dr. PONORI THEWREWK EMIL ny. r. tanár.
- A görög irodalom története*; hétfőn és szombaton. Dr. ÁBEL JENŐ ny. rk. tanár.
- Ovidius*; szerdán. *Ugyanazon tanár.*
- Felsőbb algebra*; kedden és pénteken. Dr. KONDOR GUSZTÁV ny. r. tanár.
- Elméleti csillagászat*; hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton. *Ugyanazon tanár.*
- A természettan elemei, gyógyszerészet-tanhallgatók számára*; kedden, szerdán; csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. báró EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár.

Reggeli órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
10—11		
10—1/212		
10—12	<p><i>Héber nyelv</i>; kedden. Dr. BERGER Ev. JÁNOS ny. r. tanár. <i>Szjr és chald nyelvtan</i>; szerdán. Dr. KANYORSZKY György ny. rk. tanár.</p>	
10—1		
1/211—1/212		
1/211—12		
11—12	<p><i>Keresztény kath. erkölcsan</i>; hétfőn és szerdán. Dr. BREZNAV BÉLA ny. r. tanár. <i>Szjr- és chald nyelvtan</i>; hétfőn. Dr. KANYORSZKY György ny. rk. tanár. <i>Hittudomány-bölcsélet</i>; pénteken. <i>Ugyanaz.</i></p>	<p><i>Magyar magánjog</i>; naponkint csütörtököt kivéve. Dr. WENZEL GUSZTÁV ny. r. tanár. <i>Római jog</i>; (8 óra) kedden, szerdán és pénteken. Dr. HOFFMANN PÁL ny. r. tanár. <i>Európai nemzetközi jog</i>; hétfőn, szerdán és pénteken. Dr. APÁTHY ISTVÁN ny. r. tanár. <i>Magyar magánjog</i>; naponkint csütörtököt kivéve. Dr. HERCZEGH MIHÁLY ny. r. tanár.</p>

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Palaeontologia; hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken. HANTKEN MIKSA ny. r. tanár.

Német szóképzés történeti alapon; kedden és szerdán. Dr. HEINRICH GUSZTÁV ny. r. tanár.

Közép felnémet olcasmány és nyelvtan csütörtökön és pénteken. Ugyanazon tanár.

Általános sebészi kórtan és gyógytan; csütörtökön és vasárnap. Dr. JANNY GYULA magántanár.

**Bevezetés a sebészi műtétsbe; vasárnap. Dr. KOVÁCS JÓZSEF ny. r. tanár.
Sebészeti műtétan; csütörtökön. *Ugyanazon tanár.*

Elméleti kórszövettan; vasárnap. Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.

A fej és nyak sebészeti betegségei; különös tekintettel a gyakorlati orr és gégetükrészetre, csütörtökön és vasárnap. Dr. NAVRATIL IMRE ny. r. k. tanár.

Testgyógyászat; vasárnap. Dr. DOLLINGER GYULA m. tanár.

Szövettan; vasárnap. Dr. THANHOFFER LAJOS ny. rk. tanár.

Az agy functionalis betegségeiről és az agybántalmak localisatiójáról; vasárnap. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Mérgekről; szombaton. Dr. BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.

Bőrkórtan; csütörtökön és vasárnap. Dr. SCHWIMMER ERNŐ ny. rk. tanár.

Szemészeti műtétan; kedden, csütörtökön és szombaton. Dr. SIKLÓSY GYULA magántanár.

Testgyógyászat; csütörtökön. Dr. DOLLINGER GYULA magántanár.

A műtörténelemből a román képzőművészettörténelem folytatása; szombaton. Dr. HENSZLMANN IMRE ny. r. tanár,

Általános növénytan, orvos- és tanárjelöltek számára; szombaton. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.

A Shakspeare-kérdés és magyarázat mai állása; hétfőn. Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár.

A keresztény műarchaeologia encyclopaediája; szerdán. Dr. CZOBOR BÉLA magántanár.

Árpád-kori egyházi emlékeink; kedden. *Ugyanazon tanár.*

A classica philologia encyclopaediája; hétfőn és szerdán. Dr. TÉLFFY IVÁN ny. r. tanár.

**Parlamenti gyorsírás; vasárnap. BALOGH ANDOR m. tanár.

Reggeli órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
11—12		<p><i>A római jog</i>; (8 óra) kedden, szerdán és pénteken. Dr. VÉCSEY TAMÁS ny. r. tanár.</p> <p><i>Bevezetés a jogi tanulmányokba</i>; hétfőn és szombaton. <i>Ugyanaz.</i></p> <p><i>A felsőház intézménye</i>; kedden és csütörtökön. Dr. LÁNCZY GYULA m. tanár.</p> <p><i>Nemzetközi jog</i>; hétfőn, kedden és szerdán. Dr. CSARADA JÁNOS m. tanár.</p> <p><i>Magyar magánjog</i>; naponkint csütörtököt kivéve. Dr. DELL'ADAMI REZSŐ magántanár.</p> <p><i>Magánjogi codificatiók</i>; csütörtökön. <i>Ugyanaz.</i></p>
11—1		
1/2 12—1/2 1		

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Ovid átváltozásainak fordítása görögre; kedden és pénteken. Ugyanazon tanár.

*Görög Epigraphika; szombaton. Ugyanazon tanár.

A görög irodalom története; csütörtökön. Dr. ÁBEL JENŐ ny. rk. tanár.

Algebrai analysis; hétfőn és csütörtökön. Dr. KONDOR GUSZTÁV ny. r. tnr.

Analitikai síkmértan; kedden és pénteken. Ugyanazon tanár.

Felsőbb algebra; szerdán. Ugyanazon tanár.

*Homogen cordináták; szombaton. Ugyanazon tanár.

Általános állattan és összehasonlító boncztan; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. MARGÓ TVADAR ny. r. tanár.

Kísérleti vegytan gyógyszerész növényedékek igényeihez mérten; hétfő kivételével naponkint. Dr. LENGYEL BÉLA ny. r. tanár.

*Magyarország földtana; szerdán és szombaton. HANTKEN MIKSA ny. r. tnr.

A szerves vegytan rövid áttekintése; szombaton és vasárnap. Dr. LIEBERMANN LEO m. tanár.

*A magyar népdalról; szerdán. Dr. GYULAI PÁL ny. r. tanár.

Kritikai és irodalomtörténeti dolgozatok; szombaton. Ugyanazon tanár.

*Grimm Jakab élete és munkássága; pénteken. Dr. HEHRICH GUSZTÁV ny. r. tanár.

*A magyar regény műformája és nyelve; kedden, szerdán és csütörtökön. Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár.

Bevezető élet- és szövegtani gyakorlatok; kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton. Dr. JENDRÁSSIK JENŐ ny. r. tnr.

Törvényszéki orvostan; naponként csütörtök kivételével. Dr. AJTAI K. SÁNDOR ny. r. tanár.

Az agy functionalis betegségeiről és az agybántalmak localisatiójáról; szerdán. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

*Bevezetés az agy- és idegkórtani bűvárkodás módszereibe; kedden. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Reggeli órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
1/2 12—1		
12—1		<p><i>Magyar polgári törvénykezési rendtartás</i>; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. HERCZEGH MIHÁLY ny. r. tanár.</p> <p>*<i>Római jogi seminarium</i>; hétfőn. Dr. VÉCSEY TAMÁS ny. r. tanár.</p> <p><i>Magyar polgári törvénykezési rendtartás</i>; naponkint, csütörtök kivételével. Dr. PLÓSZ SÁNDOR ny. r. tanár.</p> <p><i>Kereskedelmi jog</i>; naponkint csütörtök kivételével. Dr. NEUMANN ÁRMIN m. tanár.</p> <p><i>Magánjogi gyakorlatok</i> (óra) szombaton. Dr. SCHWARTZ GUSZTÁV m. tanár.</p> <p><i>Római perjog</i>; szerdán és pénteken. <i>Ugyanaz.</i></p>
Délutáni órák 1/2 2—3		
3/4 2—3/4 3		
2—3	<p><i>Alaphittan</i>; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. BITA DEZSŐ ny. r. tanár.</p> <p><i>Az ágazatos hittan első része</i>; hétfőn. Dr. STANZEL FERENCZ ny. r. tanár.</p> <p><i>Egyháztörténelem</i>; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. RAPAICS RAYMOND ny. r. tanár.</p> <p><i>Arab nyelvtan</i>; szerdán, pénteken és szombaton. Dr. KANYORSZKY György ny. rk. tanár.</p>	<p><i>Oroszország története</i>; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. KERKAPOLY KÁROLY ny. r. tanár.</p> <p><i>A közgazdaságtan alapelméletei</i>; hétfőn, kedden, pénteken. Dr. FÖLDES BÉLA ny. rk. tanár.</p> <p><i>Magyarország közgazdasági statisztikája</i>; kedden és pénteken. Dr. DOBRANSZKY PÉTER magántanár.</p> <p><i>Magyar közigazgatási jog</i>; naponkint, csütörtököt kivéve. HAVAS SÁNDOR magántanár.</p>

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Elméleti és gyakorlati szemtükérszet; csütörtökön és vasárnap. Dr. SZILI ADOLF, magán tanár.

**Törvényszéki orvostani casuisticum*; csütörtökön. Dr. AJTAI K. SÁNDOR ny. r. tanár.

Ethika; hétfőn, kedden, szerdán és pénteken. Dr. MEDVECZKY FRIGYES ny. rk. tanár.

Ethika (bölcsészeti erkölcesztan); hétfőn, kedden, pénteken és szombaton. Dr. KÁRMÁN MÓR m. tanár.

A német és németalföldi képírás története; hétfőn és csütörtökön. Dr. PASTEINER GYULA ny. rk. tanár.

Görög irodalom története; kedden. Dr. ÁBEL JENŐ ny. rk. tanár.

Ovidus; pénteken. *Ugyanazon tanár.*

Ásvántan; kedden szerdán és pénteken. Dr. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár.

Ásványtan elemei a gyógyszerészek számára; hétfőn, csütörtökön és szombaton. *Ugyanazon tanár.*

Tájboncztan; hétfőn és szerdán. Dr. LENHOSSÉK JÓZSEF ny. r. tanár.

**Az ivarszervek szorosabb boncztani viszonyai*; pénteken. *Ugyanazon tanár.*

Tájboncztan; kedden és csütörtökön. Dr. MIHÁLKOVICS GÉZA ny. r. tanár.

Gyakorlati kórboncztan; csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.

Elméleti kórszövettan; kedden. Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.

**A csontok és izületek kórboncztanáról*; hétfőn. *Ugyanazon tanár.*

Mendelssohn Phädonjának olvasása; szombaton. Dr. BÁNÓCZI JÓZSEF m. tanár.

Magyarország ujkori története; hétfőn, kedden, szerdán és pénteken. Dr. KERÉRGYÁRTÓ ÁRPÁD ny. r. tanár.

**Magyarország műveltség története a egyes korszakban*; csütörtökön. *Ugyanazon tanár.*

**Az iszlám és intézményei*; csütörtökön. Dr. GOLDZSIHER IGNÁC m. tanár.

A keresztény miarchaeologia encyclopaediája; szerdán. Dr. CZOBOR BÉLA m. tanár.

Általános függvénytan; hétfőn, szerdán és pénteken. Dr. FARKAS GYULA m. tanár.

*Arab nyelvtan; hétfőn, kedden, csütörtökön. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár.

Dél- utáni órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
2-3		
2-4		
2-1/25		
1/23-1/24		

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Török-tatár nyelv; kedden, szerdán és pénteken. Dr. VÁMBÉRY ARMIN ny. r. tanár.

Kirgiz dialectus; hétfőn és szombaton. Ugyanazon tanár.

Az ugor nyelvek összehasonlító alakta- na; szerdán és pénteken. Dr. BUDENZ JÓZSEF ny. r. tanár.

A jakut nyelv ismertetése; kedden. Ugyanazon tanár.

Francia nyelvten, kezdők számára; hétfőn és szerdán. RÁKOSY SÁNDOR ny. rk. tanár.

Francia nyelvten, haladottabbak szá- mára; kedden. Ugyanazon tanár.

Francia irodalom köréből; pénteken. Ugyanazon tanár.

Francia művek fordítása; szombaton. Ugyanazon tanár.

Szanszkrit nyelvten; hétfőn. Dr. MAYER AURÉL ny. rk. tanár.

Bevezetés a francia nyelvtudományba; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

Nyelvjárástan; csütörtökön és szom- baton. Dr. SIMONYI ZSIGMOND ny. rk. tanár.

Nyelvtani társaság, haladók számára; hétfőn. Ugyanazon tanár.

A korán magyarázása; hétfőn és pén- teken. Dr. GOLDZSIHER IGNÁCZ m. tanár.

Szjr olvasmány; kedden. Ugyanazon tanár.

Angol nyelv, kezdők számára; kedden és csütörtökön. Dr. LEWIS LAJOS magántanító.

Angol nyelv, haladottabbak számára; hétfőn és szerdán. Ugyanaz.

Angol irodalom: King Lear by Shake- speare; szombaton. Ugyanaz.

Az elmebetegségek kór- és gyógytana; csütörtökön. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Mikroszkopi növénytani gyakorlatok; szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.

Egészségtani practicum és kirándulá- sok; csütörtökön és szombaton. Dr. FODOR JÓZSEF ny. r. tanár.

**Szemlék a műtörténelemből*; szombaton. Dr. HENSZLMANN IMRE ny. r. tanár.

Dél-
utáni
órák

A hittudományi karban

Az ágazatos hittan első része; szerdán, pénteken és szombaton. Dr. STANZEL FERENCZ ny. r. tanár.

Az egyház alkotmánya és viszonya az államhoz; hétfőn, szerdán és pénteken. Dr. ASCHENBRIER ANTAL ny. r. tanár.

Hittudomány - bölcsélet; hétfőn. Dr. KANYORSZKY GYÖRGY ny. rk. tanár.

A jog- és államtudományi karban

A nemzetgazdaságtan és pénzügytan állása és feladata; pénteken. Dr. KAUTZ GYULA ny. r. tanár.

Magyarország statisztikája; hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön. Dr. LÁNG LAJOS ny. r. tanár.

Magyarország statisztikája; hétfőn, kedden, pénteken és szombaton; Dr. FÖLDES BÉLA ny. rk. tanár.

Telekkönyvi rendtartás; kedden és pénteken. Dr. CSILLAG GYULA ny. rk. tanár.

Az orvostudományi karban

Elméleti kórboncztan; naponkint, szombatot kivéve. Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.
 **A járványos és fertőző betegségekről*; szerdán. Dr. FODOR JÓZSEF ny. r. tanár.
Szövegtan; kedden és szerdán. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

A bölcsészettudományi karban

Magyar oklevéltan; hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton. Dr. HORVÁT ÁRPÁD ny. r. tanár.
 **Magyar jogtörténelmi bevezetés az oklevéltani előadásokhoz*; kedden. Ugyanazon tanár.
Tanárképzései gyakorlatok; kedden és csütörtökön. Dr. HUNFALVY JÁNOS ny. r. tanár.
A spanyol gyarmatosítás története; szerdán. Dr. BALLAGI ALADÁR ny. rk. tanár.
Nagy Sándor és kora; szerdán és pénteken. Dr. FRÖHLICH RÓBERT m. tanár.
Latin stílusgyakorlatok; kedden. Dr. KASSAI GUSZTÁV m. tanár.
Latin beszédgyakorlatok; szombaton. Ugyanazon tanár.
Ásványtan; csütörtökön és szombaton. Dr. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár.
Az ásványtan elemei, a gyógyszerek számára; kedden és pénteken. Ugyanazon tanár.
Bevezetés a minőleges és mennyileges elemző vegytanba; kedden és csütörtökön. Dr. LENGVEL BÁLA ny. r. tanár.
Az analitikai mechanika elemei; hétfőn kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken Dr. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár.
Arab olvasmányok; hétfőn, kedden, csütörtökön. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár.
Persa nyelv; kedden szerdán és pénteken. Dr. VÁMBÉRY ARMIN ny. r. tanár.
Conversatorium a magyar-ugor összehasonlító nyelvészetből; kedden és pénteken. Dr. BUDENZ JÓZSEF ny. r. tanár.
Erza-mordvin népmesék magyarázata; szerdán. Ugyanazon tanár.
Az olasz nyelv; szerdán, pénteken és szombaton. MESSI ANTAL ny. rk. tanár.
Leopardi műveinek fejtegetése; kedden. Ugyanazon tanár.
Studi sulle tragedie di Vittorio Alfieri; csütörtökön. Ugyanazon tanár.
Indgerman alaktan; hétfőn és csütörtökön. Dr. MAYER AURÉL ny. rk. tanár.
Magyar mondattan; hétfőn, csütörtökön és szombaton. Dr. SIMONYI ZSIGMOND ny. rk. tanár.
Cseh nyelvtan; kedden és csütörtökön. Dr. ÁSBÓTH OSKÁR ny. rk. tanár.

Dél-utáni órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
3—1,25		
3—5		
3—6		
1,4—1,25		
4—5		<p><i>Magyar közigazgatási jog</i>; hétfőn, kedden, pénteken és szombaton. Dr. LECHNER ÁGOST ny. r. tanár.</p> <p><i>Az egyedáruságok és illetékek</i>; szerdán. Ugyanaz.</p> <p><i>A közgazdasági irodalom újabb fejlődése</i>; hétfőn, kedden, szerdán. Dr. LÁNG LAJOS ny. r. tanár.</p> <p><i>A nemzetközi magánjog általános tanai</i>; szerdán. Dr. CSARADA JÁNOS m. tanár.</p>

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Gyermekgyógyászat; szerdán, szombaton. Dr. BÓKAI JÁNOS magán tanár.

Strabo élete és művei; szombaton. Dr. HEINRICH ALAJOS m. tanár.
Magyar stílygyakorlatok; hétfőn Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár.

Állatbonczatani gyakorlatok gerinces állatokon, kezdők számára; csütörtökön és pénteken. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár vezetése alatt.

** *Fogkórboncztan*; vasárnap. Dr. ISZLENY JÓZSEF m. tanár.

Fülgyógyászat; kedden. Dr. BÖKE GYULA ny. rk. tanár.
Törvényszéki lélektan; szombaton. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Általános paedagogia; szerdán és szombaton. Dr. KÁRMÁN MÓR m. tanár.
Tapasztalati lélektan; hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. BIHARI PÉTER m. tanár.

Franciaország, Belgium, Hollandia, Nagybritannia, s a Skandináv országok földrajzából; hétfőn, kedden, szerdán és pénteken. Dr. HUNFALVY JÁNOS ny. r. tanár.

* *Európai Oroszország földrajzából*; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

Gyakorlatok a természettani laboratóriumban; szombaton és az egyes résztvevőkre nézve, külön megállapítandó félnapokon. Dr. báró EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár és Dr. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár.

* *A hővezetés elmélete*; kedden és csütörtökön. Dr. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár.

Gyöngyösi István epikai költeményei; kedden és szerdán. Dr. GYULAI PÁL ny. r. tanár.

Kemény Zsigmond regényei; csütörtökön és pénteken. Ugyanazon tanár.
A román nyelvten; hétfőn és pénteken. ROMÁN SÁNDOR ny. r. tanár.

A tagadó módszer és a szórend a román nyelvekben; kedden. Ugyanazon tanár.

* *Conversatorium a román kronikák nyelvezete felett*; szerdán és szombaton. Ugyanazon tanár.

A román balladák; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

Dél- utáni órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
4-5		
4-6		<p><i>Politikai számtan és kettős könyvtel; csütörtökön.</i> Dr. BOCSKOR KÁROLY ny. rk. tanár.</p>
1/2 5-7		
5-6		<p><i>Magyar esődtörvény; szerdán és szombaton.</i> Dr. HERCZEGH MIHÁLY ny. r. tanár. <i>Államszámviteltan; naponkint, csütörtököt kivéve.</i> Dr. BOCSKOR KÁROLY ny. rk. tanár. <i>Bűnvádi eljárás; szerdán és szombaton.</i> Dr. FAYER LÁSZLÓ magántanár. <i>Bűnügyi esetek; kedden.</i> Ugyanazon tanár.</p>
5-1/2 7		<p><i>Hazai bányajog; kedden és pénteken.</i> Dr. WENZEL GUSZTÁV ny. r. tanár.</p>

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Szövegtani gyakorlatok; kedden és szerdán. Dr. MARGÓ TIVADAR bölcsészettani ny. r. tanár.
Hasonszenvi különös kór- és gyógytan, s kórodai előadások; naponkint, szombatot kivéve. Dr. BAKODY TIVADAR ny. rk. tanár.

Sebészeti műtétan; szerdán és pénteken. Dr. VEREBÉLY LÁSZLÓ m. tanár.

Szülészeti műtétan; pénteken. Dr. KÉZMÁRSZKY TIVADAR ny. r. tanár.
Az ókori orvostudomány történetéből; hétfőn és pénteken. Dr. PURJESZ ZSIGMOND magántanár.
Idegkörtan; hétfőn, csütörtökön és szombaton. Dr. TAKÁCS ENDRE magántanár.
A gerincszelvény betegségei; szerdán. Ugyanazon tanár.

Sebészeti műtétan; hétfőn és szerdán. Dr. KOVÁCS JÓZSEF ny. r. tanár.
Élet- és kórvegytan; szerdán és csütörtökön. Dr. PLÓSZ PÁL ny. r. tanár.
Fogászat, elméletileg; kedden. Dr. ÁRKÖVI JÓZSEF magántanár.
Fogászat, gyakorlatilag, csütörtökön és szombaton. Ugyanazon tanár.

Nekrasov elbeszélő költeményei; kedden és szombaton. Dr. ÁSBÓTH OSZKÁR ny. rk. tanár.

***Angol nyelv és irodalom*, kezdők számára; hétfőn, szerdán és pénteken. EGAN JAMES magántanító.

**Angol irodalom: Goldsmith-Milton és Moor munkái; haladottak számára; kedden, csütörtökön és szombaton. Ugyanaz.

Az elbeszélő költészet a XIX. században; csütörtökön. BODNÁR ZSIGMOND m. tanár.

**A ballada és románcz*; szerdán. Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár.
A kórkorbeli emberről; szerdán. Dr. TÖRÖK AURÉL ny. r. tanár.
Ázsia ethnographiája; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

**Az emberi arczkifejezésről*; pénteken. Ugyanazon tanár.
Finn nyelvtudomány; kedden, szerdán és pénteken. Dr. SZINNYEI JÓZSEF m. tanár.

Általános növénytan, orvos és tanárjelöltek számára; csütörtökön és pénteken. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.

Boncztanai embertan; hétfőn és kedden. Dr. TÖRÖK AURÉL ny. r. tanár.

Dél- utáni órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
5-7		<i>Magánjogi gyakorlatok; (3 óra) hétfőn. Dr. SCHWARCZ GUSZTÁV m. tanár.</i>
6-7		<i>A jog- és állambölcsészet története; hét- főn és szerdán. Dr. PULSZKI ÁGOST ny. r. tanár.</i>
6-8		
Később meghatározandó időben		

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Húgyvizsgálat; pénteken. Dr. PLÓSZ PÁL nyilv. r. tanár.

Kütfői dolgozatok; csütörtökön és szombaton. Dr. MARCZALI HENRIK magántanár.

A műtörténelemből a román képzőművészet-történelem folytatása; csütörtökön és pénteken. Dr. HENSZLMANN IMRE ny. r. tanár.

Magyar gyorsírás; szerdán és szombaton. BALOGH ANDOR m. tanító.

Szülészeti műtétan; szerdán. Dr. LIEBMAN MÓR magántanár.

A lélekző szervek általános kór- és gyógytana; hetenkint két óra. Dr. HÓGYES ENDRE ny. r. tanár.

Szülészeti poliklinikum; csoportokban. Dr. TAUFFER VILMOS ny. r. tanár.

*Dolgozabéli munkálatok a központi idegrendszer ép- és kórszövettanából. Naponta, korlátolt felvétellel. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Szövettanai gyakorlatok; heti 5 óra. Dr. THANHOFFER LAJOS ny. rk. tanár.

*Cursus az élettani eszköz- és kísérleti módszertanból; hat hetes cursus. Dr. REGÉCZI NAGY IMRE ny. rk. tanár.

Kórszövettan elméletileg; heti két óra. Dr. BABES VIKTOR ny. rk. tanár.

Kórszövettan gyakorlatilag; heti három óra. Ugyanazon tanár.

Szemészeti kórboncztan; hetenként két óra. Dr. GOLDZIEHER VILMOS magántanár.

A fertőző betegségek kutatásának módszerei; heti három óra. Dr. BABES VIKTOR, ny. rk. tanár.

A gyermekbetegségeknek és a gyermekhalandóságnak statisztikája; heti egy óra. Dr. SZALÁRDI MÓR m. tanár.

Philosophiai Seminarium; hetenkint. 2 óra. Dr. MEDVECKY FRIGYES ny. rk. tanár.

Az újkori philosophia története; hetenkint 2 óra. Dr. ALEXANDER BERNÁT m. tanár.

Philosophia conversatorium; hetenkint 1 óra. Ugyanazon tanár.

*Az infinitesimalis számítás mértani alkalmazásai; 1 óra hetenkint. Dr. SCHOLZ ÁGOST ny. r. tanár.

Néhány fejezet a gömbi csillagászatból; hetenkint 3 óra. Dr. GRUBER LAJOS magántanár.

Haladottabbak foglalkozása az állattani intézetben; hetenkint 6 óra. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár vezetése alatt.

Vegytani gyakorlatok; szombat és vasárnap kivételével, hetenkint 10 óra. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.

Haladottabbak foglalkozása az ásvány-szövettan intézetben; hetenkint 6 óra. Dr. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár.

Gyakorlatok a természettani laboratóriumban; szombaton d. u. 4-5-ig és az egyes részvevőre nézve külön megállapítandó félnapokon. Dr. báró EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár és Dr. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár.

Hazánk dendrologiájának systematikai és növénygeographiai tárgyalása; hetenkint két óra. Dr. BORBÁS VINCZE magántanár.

*Őszi kirándulások; hetenkint egy délután. Ugyanazon tanár.

Általános kristálytan; hetenkint 3 óra. Dr. SCHMIDT SÁNDOR m. tanár.

Török kéziratok olvasása; hetenkint 1 óra. Dr. VÁMBÉRY ÁRMEN ny. r. tanár.

Dél- utáni órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
Egész napon át		

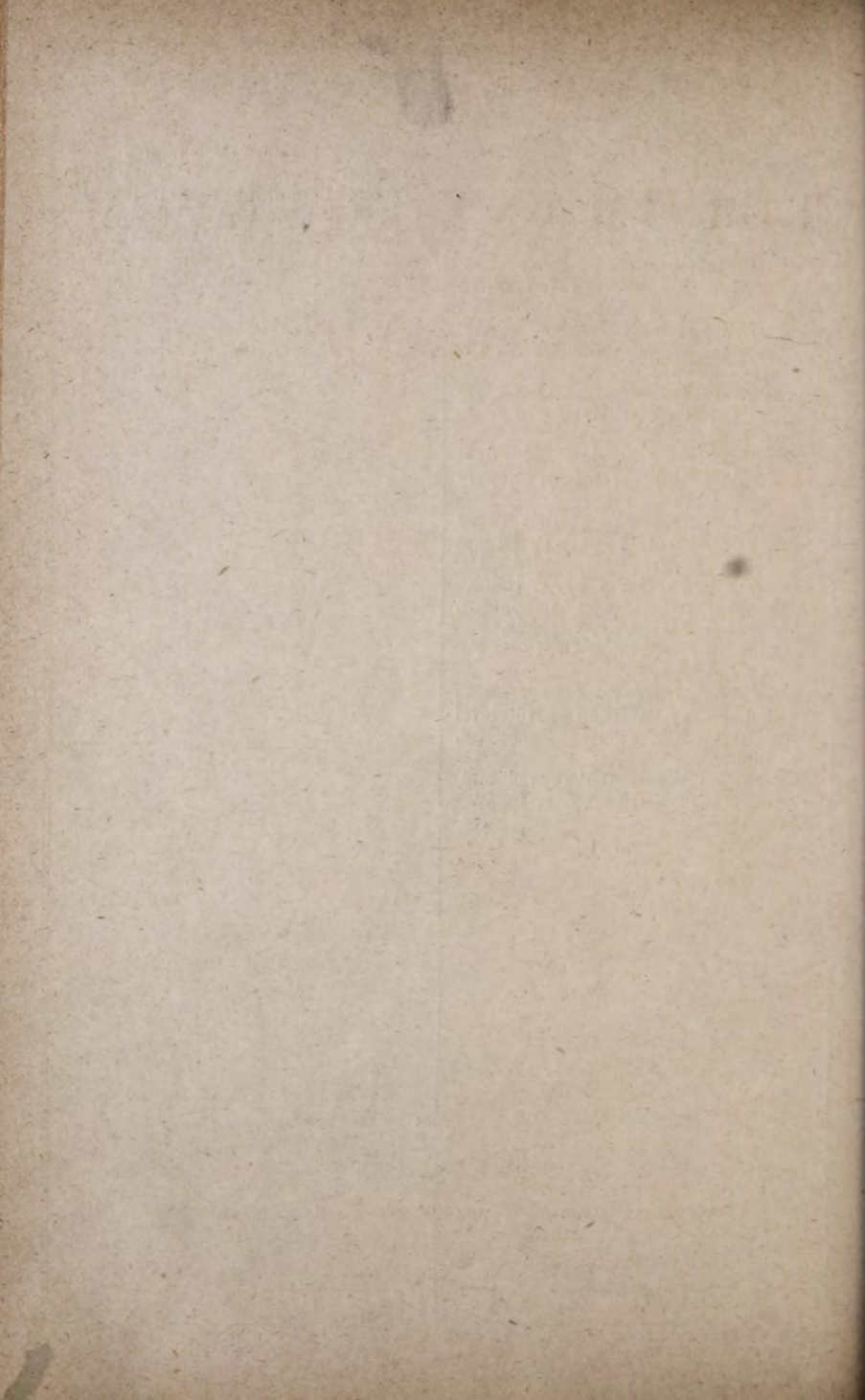

Az orvostudományi karban

- Gyakorlati boncztan*; naponkint, szombatot kivéve. Dr. LENHOSSÉK JÓZSEF ny. r. tanár.
- Gyakorlati boncztan*; naponkint, vasárnapot kivéve. Dr. MIHALKOVICS GÉZA ny. r. tanár.
- ***Fejldéstani gyakorlatok*; naponként egész napon át. *Ugyanazon tanár.*
- Élettani és szövettani gyakorlatok*, előhaladottak számára, naponként. Dr. JENDRÁSSIK JENŐ ny. r. tanár.
- Gyógyszerismeri gyakorlatok*; naponkint. Dr. BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.
- Gyógyszerismeri gyakorlatok*, (gyógyszerészhallgatók számára); naponkint. *Ugyanazon tanár.*
- Kórszövettani gyakorlatok*; déli 12—2 órai időt, továbbá vásár- és ünnepnapokat kivéve; naponkint. Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.
- Dolgozatbeli munkálatok*; naponkint. Dr. FODOR JÓZSEF ny. r. tanár.
- Dolgozatelőtti gyakorlatok*. Dr. PLÓSZ PÁL ny. r. tanár.
- ***Önálló kór- és gyógytani buvárlatok*; szombat és vasárnap kivételével naponkint. Dr. HÖGYES ENDRE ny. r. tanár.
- Gyakorlati szülészet* (bábák számára) Dr. TAUFFER VILMOS ny. r. tanár.

A bölcsészettudományi karban

- Bevezetés a vegytani buvárkodás módszereibe*; szombat és vasárnap kivételével naponkint reggeltől estig. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.
- Vegytani gyakorlatok* haladottabbak számára; egész napon és héten át. Dr. LENGYEL BÉLA ny. r. tanár.

A BUDAPESTI KIRÁLYI MAGYAR

TUDOMÁNY-EGYETEM
TANRENDE

AZ MDCCCLXXXV—LXXXVI. TANÉV

MÁSODIK FELÉRE.

BUDAPEST,

NYOMATOTT A MAGYAR KIRÁLYI EGYETEMI KÖNYVNYOMDÁBAN.

—
1886.

ELŐADÁSI NYELV.

A hittudományi karban *minden* előadás *latin* nyelven tartatik.

A három világi karban *minden* előadás *magyarul* tartatik; a hol *más* nyelven is, ez a maga helyén külön ki van téve.

TANDIJRA VONATKOZÓ JELEK.

*Ingyenes előadások, melyekért tanpénz nem fizettetik.

**Előadások, melyekért a rendesnél magasabb tandíj fizettetik.

A magántanárok és magántanítók előadásaira a tanpénzmentesség nem alkalmazható, csak ha ez az illető helyen ki van téve.

Hol jel kitéve nincs, az előadásoktól egyszerű tandíj szedetik, hetenkint 1 óráért 1 frt 5 kr. félévre.

Az orvosi karban a szülésznői tanfolyam díjmentes.

Az egyetemi könyvtár a folyó félévben ápril hóig köznapokon d. e. 10—12 és d. u. 3—8-ig, azontúl pedig d. e. 10—12 és d. u. 3—7-ig, vásár- és ünnepnapokon pedig d. e. 9—12-ig van nyitva. A könyvtár használatára vonatkozó utasítás a könyvtári olvasó-teremben tekinthető meg.

I. HITTUDOMÁNYI KAR.

Alaphittan folytatása a keresztény vallás isteni eredetéről, az egyházzól és a hitszabályról; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig, és keddet kivéve, ugyanazon napokon d. u. 3—4-ig. Dr. BITA DEZSŐ ny. r. tanár. II. sz. tanterem.

Ó-szövetségi történet-ítészeti s régiségtani tanulmányok folytatása, egybekötve a szentírás vitásabb helyeinek fejtegetésével, nemkülönben úgy általános, mint különös bevezetésekkel a szentiratokba; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 9—10-ig. Dr. BERGER EV. JÁNOS ny. r. tanár, II. szám tanterem.

Héber syntaxis, elméletileg és gyakorlatilag; ezután

Bibliai értelmezéstan, különös tekintettel az ó-szövetségi szentiratokra. Ennek befejezése után:

A bölcselmi és látnoki könyvekből kiszemelt szakaszok magyarázata folytonos tekintettel az eredeti szövegre; továbbá

Szentirási enantiophaniák a történeti és látnoki könyvekből kiszemelt példákban; végre

Szövegkritikai gyakorlatok; hétfőn és pénteken d. e. 10—11-ig, és kedden d. e. 10—12-ig. Ugyanazon tanár. II. sz. tanterem.

Jézus nyilvános életéből kiszemelt részek értelmezése a négy evangéliumból, a görög szöveg nyomán; ezután

Sz. Pál apostol a korintusiakhoz írt I. levelének fejtegetése, ugyancsak a görög szövegből; csütörtök kivételével, naponkint d. e. 9—10-ig. Dr. BOGNÁR ISTVÁN ny. r. tanár. I. sz. tanterem.

Bevezetés az új-szövetségi szentiratokba, folytatólag; szerdán, pénteken és szombaton d. e. 10—11-ig. Ugyanazon tanár.

Az új-szövetségi apokryph könyvekről; hétfőn d. e. 10—11-ig. Ugyanazon tanár.

Az ágazatos hittan folytatása a Megváltó műveiről, a malasztról, a szentségekről és a négy utolsó dolgokról; hétfőn, kedden, szer-

dán, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig, és hétfőn, szerdán d. u. 2—3-ig, szombaton 2—4-ig. Dr. STAN CZEL FERENCZ ny. r. tanár. I. sz. tanterem.

Egyháztörténelem VII. Gergely pápa idejétől a legújabb korig; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig, és keddet kivéve, ugyanazon napokon d. u. 3—4-ig. Dr. RAPAICS RAYMOND ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

Keresztény kath. erkölcsstan folytatása; az erényekről, erényes életéről és ennek eszközeiről; hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 9—10-ig kedden és szombaton d. e. 9—11-ig, hétfőn és szerdán d. e. 11—12-ig. Dr. BREZNAY BÉLA ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

Házasságjog; naponkint, csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig, kedden azonfelül d. e. 10—11-ig. Dr. ASCHENBRIER ANTAL ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Egyházi törvénykezés és büntetőjog; hétfőn és pénteken d. u. 3—4-ig. Ugyanazon tanár. IV. sz. tanterem.

Egyházi vagyonjog; szerdán d. u. 3—4-ig. Ugyanazon tanár. Ugyanott.
Lelkipásztorságtan folytatása; a lelkipásztornak papi és egyházközségigazgatói tisztjeiről; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton 9—11-ig, és kedden d. e. 9—10-ig. Dr. KLINGER ISTVÁN ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Arab nyelvtan, szövegelemzéssel és tárgyi magyarázattal; szerdán, d. u. 2—3-ig és pénteken d. u. 2—4-ig. Dr. KANYORSZKY GYÖRGY ny. rk. tanár. I. sz. tanterem.

Szjr és khald nyelvtan, szövegelemzéssel és tárgymagyarázattal; hétfőn d. e. 11—12-ig és szerdán d. e. 10—12-ig. Ugyanazon tanár. II. sz. tanterem.

Hittudomány-bölcsélet; összefüggő egészlet tevő általános bölcséleti oktatások, tekintettel az összes hittudományra; hétfőn d. u. 3—4-ig és pénteken d. e. 11—12-ig. Ugyanaz.

II. JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KAR.

Magyar magánjog. (Különös rész.) Naponkint csütörtök kivételével d. e. 11—12-ig. Dr. WENZEL GUSZTÁV ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

Egyetemes europai jogtörténet, különös tekintettel Magyarország

jogtörténetére a XIII. század második felétől a legújabb időig; naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.

Vasúti jog a magyar magánjog szempontjából; kedden és pénteken d. u. 5—6-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.

Nemzetgazdaságtan, tekintettel a gyakorlati vagy különös részre; hétfőn, kedden, szerdán d. e. 10—11-ig. Dr. KAUTZ GYULA ny. r. tanár. VI. sz. tanterem.

Az angol alkotmány jelen állása szerint; pénteken és szombaton d. u. 3—4-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.

Egyházjog, különös tekintettel Magyarország egyházi viszonyaira; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. Dr. CHERNY JÓZSEF ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Római magánjog (folytatás) gyakorlatokkal; hetenkint 8 órában; naponkint d. e. 9—10-ig, hétfőn és pénteken d. e. 11—12-ig. Dr. HOFFMANN PÁL ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Politika, különös tekintettel a társadalmi elemekre; naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. Dr. KERKAPOLY KÁROLY ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.

Pénzügytan; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 4—5-ig. *Ugyanaz.* II. sz. tanterem.

Magyar közigazgatási jog. (Folytatás.) Belügyi és közgazdasági igazgatás. Hétfőn, kedden, szerdán és pénteken d. e. 10—11-ig. Dr. LECHNER ÁGOSTON ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.

Magyar pénzügyi igazgatási jog vázlata; hétfőn, kedden, pénteken és szombaton d. u. 4—5-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.

**A közösügyek a magyar alkotmányban*; szombaton d. e. 10—11-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem.

**Az egyedárúságok és illetékek a magyar pénzügyi igazgatásban.* Szerdán d. u. 4—5-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.

Kereskedelmi jog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig. Dr. APÁTHY ISTVÁN ny. r. tanár. V. sz. tanterem.

Europai nemzetközi jog; hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 11—12-ig. *Ugyanaz.* V. sz. tanterem.

Egyetemes europai jogtörténet, különös tekintettel Magyarországra; naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig. Dr. HAJNIK IMRE ny. r. tanár. II. sz. tanterem.

- Magyar alkotmánytörténet* az Árpádok és a vegyes házakbeli királyok korszakában; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. *Ugyanaz.* II. sz. tanterem.
- Büntetőjog*; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. Dr. SCHNIERER ALADÁR ny. r. tanár. III. sz. tanterem.
- Jogbölcshészet*; naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. *Ugyanaz.* III. sz. tanterem.
- Magyar polgári törvénykezési rendtartás* (Bizonyítás. Birói határozatok. Perorvoslatok. Végrehajtás) és *urbéri eljárás*; naponkint csütörtök kivételével d. e. 12—1-ig. Dr. HERCZEGH MIHÁLY ny. r. tanár. VI. sz. tanterem.
- Magyar magánjog*; (Dologi jog. Kötelmi jog. Családi jog. Öröklési jog.) naponkint csütörtök kivételével d. e. 11—12-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.
- Ausztriai általános magánjog*; naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. Dr. SÁGHY GYULA ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.
- Egyházjog*, különös tekintettel hazánk egyházi viszonyaira; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem.
- Büntetőjog.* (Különös rész folytatása és a büntető eljárás.) Naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. Dr. SZILÁGYI DEZSŐ ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.
- Politika* (Kormányzati politika és összehasonlító közigazgatási jog); naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.
- Jog- és állambölcshészet*; naponkint szombat kivételével d. e. 9—10-ig. Dr. PULSZKY ÁGOST ny. r. tanár. VII. sz. bölcshészetkari tanterem.
- A jog- és állambölcshészet története*; hétfőn, kedden és szerdán d. u. 6—7-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.
- **Az átmeneti jog elvei*; hétfőn 5—6-ig. *Ugyanaz.* VII. sz. tanterem.
- Római magánjog institutiói* (folytatás) a Corpus Juris Civilis exegeticus olvasásával; 8 óra. Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 9—10-ig és hétfőn és pénteken 11—12-ig is. Dr. VÉCSEY TAMÁS ny. r. tanár. II. sz. tanterem.
- Pandekták jogesetekkel*; (Általános tanok és kötelmi jog.) 4 óra.

Kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton d. e. 11—12-ig.
Ugyanaz. II. sz. tanterem.

Magyar polgári törvénykezési jog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 12—1-ig. Dr. PLÓSZ SÁNDOR ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.

Kereskedelmi jog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 10—11-ig.
Ugyanaz. IV. sz. tanterem.

Pénzügytan; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 4—5-ig.
Dr. LÁNG LAJOS ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Gazdasági és culturalis statistika; hétfőn és kedden, d. u. 3—4-ig.
Ugyanaz. IV. sz. tanterem.

**Közgazdasági és statistikai seminarium.* Csak haladottabbaknak korlátolt számban. Hetenkint 1 óra. Később meghatározandó időben és teremben. *Ugyanaz.*

Ausztriai általános polgári magánjog; (Öröklési és kötelmi jog.) naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. Dr. ANTAL GYULA ny. r. tanár. V. sz. tanterem.

Egyházjog; különösen házassági jog; naponkint csütörtök kivételével d. e. 8—9-ig. *Ugyanaz.* VI. sz. tanterem.

Államszámveteltan, (Gazdasági rendtartás) tekintettel a törvényhatósági és községi háztartásra. Folytatás. Naponkint csütörtök kivételével d. u. 5—6-ig. Dr. BOCHKOR KÁROLY ny. rk. tanár. II. sz. tanterem.

Politikai számtan és kettős (kereskedelmi) könyvvitel; csütörtökön d. u. 4—6-ig. *Ugyanaz.* II. sz. tanterem.

Statistika; különös tekintettel a közgazdasági és közművelődési életre; szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 11—12-ig. Dr. FÖLDES BÉLA ny. rk. tanár. VII. sz. tanterem.

Az elméleti és gyakorlati nemzetgazdaságtan főbb kérdései; csütörtökön, pénteken és szombaton 10—11-ig. *Ugyanaz.* III. sz. tanterem.

Római örökjog, Institutiók és Pandekták szerint; szerdán és pénteken d. e. 12—1-ig. Dr. TAKÁCS LAJOS ny. rk. tanár. V. sz. tanterem.

A jelzálogi és telekkönyvi intézmények Nyugat-Európa több államában; kedden d. u. 3—4-ig. Dr. CSILLAG GYULA ny. rk. tanár. IV. sz. tanterem.

- Magyarország statisztikája*; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2—3-ig. Dr. DOBRÁNSZKY PÉTER magántanár. VII. sz. tanterem.
- Büntetőjog* (Különös rész, szemináriumi gyakorlatokkal); naponkint kedd kivételével d. e. 8—9-ig. Dr. FAYER LÁSZLÓ m. tanár. V. sz. tanterem.
- Bűnvádi eljárás*; kedden és pénteken d. u. 5—6-ig. *Ugyanaz.* IV. sz. tanterem.
- Kihágási büntető törvénykönyv és eljárás*; szerdán d. u. 5—6-ig. *Ugyanaz.* IV. sz. tanterem.
- Magyar közigazgatási jog*; naponkint csütörtök kivételével d. u. 2—3-ig. Dr. HAVAS SÁNDOR magántanár. VIII. sz. tanterem.
- A felsőház intézménye*; kedden és csütörtökön d. e. 11—12-ig. Dr. LÁNCZY GYULA magántanár. III. sz. tanterem.
- Europai nemzetközi jog* (folytatás); hétfőn, kedden, szerdán d. e. 11—12-ig. Dr. CSARADA JÁNOS m. tanár. III. sz. tanterem.
- Jogbölcsezet*; naponkint csütörtök kivételével d. e. 9—10-ig. *Ugyanaz.* Államvizsgálati A. terem.
- Kereskedelmi jog*; naponkint csütörtök kivételével d. e. 12—1-ig. (Gyakorlatokkal.) Dr. NEUMANN ARMIN m. tanár. III. sz. tanterem.
- Magánjogi conditióink*; csütörtökön d. u. 4—5-ig. Dr. DELL'ADAMI REZSŐ m. tanár. VIII. sz. tanterem.
- Törvéyszéki orvostan*, (Gyakorlati mutatványokkal.) Csütörtökön d. e. 9—11-ig. Dr. SCHMIDT GYÖRGY m. tanár. III. sz. tanterem.
- Törvéyszéki orvostan*, csütörtökön d. e. 9—11-ig. Dr. CSATÁRY LAJOS m. tanár. VII. sz. tanterem.
- Törvéyszéki lélek- és elmekórtan*; szombaton d. u. 3—5-ig. Dr. SCHWARTZER OTTÓ m. tanár. I. ker. kékgolyó-utca.
- Pandekták. Római dologbeli jog*; szombaton d. e. 12—1-ig és pénteken d. u. 5—6-ig. Dr. SCHWARZ GUSZTÁV, m. tanár. V. sz. tanterem.
- Római perjog*. Hétfőn és szerdán d. u. 5—6-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.
- Magánjogi gyakorlatok* (seminarium) római jogi alapon folytonos tekintettel a modern magánjogokra. Az elméleti magánjogi előadások kiegészítéseül; kedden és csütörtökön d. e. 12—1-ig. *Ugyanaz.* VIII. sz. tanterem.

III. ORVOS-SEBÉSZTUDOMANYI KAR.

I. Orvos-sebészeti tanfolyam.

Leiró boncztan (zsigertan, edény és idegtan); hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. (Mária-utca, boncztani épületben). Dr. LENHOSSÉK JÓZSEF ny. r. tanár.

Tájboncztan; hétfőn és szerdán d. u. 2— $\frac{1}{2}$ 4-ig. (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

***A középponti idegrendszer finomabb szervezete*; pénteken d. u. 2— $\frac{1}{2}$ 4-ig. (Heti két órai díj. Ezen előadásra nézve a tandíjmentesség nem érvényes.) (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

Gyakorlati boncztan; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken egész napon át (öt órai díj). (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

Leiró boncztan (második rész); hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. (Mária-utca, a II. boncztani intézet helyiségében). Dr. MIHÁLKOVICS GÉZA ny. r. tanár.

Tájboncztan; kedden és csütörtökön d. u. 2— $\frac{1}{2}$ 4-ig. (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

Gyakorlati boncztan; naponta egész napon át (öt órai díj). (Ugyanazon helyen.) *Ugyanazon tanár.*

***Fejlődéstani gyakorlatok*; naponta, egész napon át (heti 10 órai díj). (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Elméleti kórboncztan; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. u. 3—4-ig. (Mária-utca 47. sz. orvoskari telep, kórboncztani épület). Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.

Gyakorlati kórboncztan; csütörtökön, pénteken és szombaton d. u. 2—3-ig. (Rókus-kórház bonczterme, Stáhly-utca.) *Ugyanazon tanár.*

Elméleti kórszövettan; különleges rész; vasárnap d. e. 10—12-ig és kedden d. u. 2—3-ig. (Mária-utca 47. sz.) *Ugyanazon tanár.*

Kórszövettani gyakorlatok; naponkint, a déli 12—2 óra közti idő és vasárnap, valamint ünnepnapok kivételével, egész napon át (öt órai díj). (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Kísérleti élettan (tengéleti rész); hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. (Eszterházy-utca, élettani épület, nagy tanterem.) Dr. JENDRÁSSIK JENŐ ny. r. tanár.

Bevezető élettani és szövettani gyakorlatok; vasárnap kivételével naponként 11—1-ig (heti öt órai díj). (Ugyanazon épületben).
Ugyanazon tanár.

Élettani és szövettani gyakorlatok előhaladottak számára; naponként egész napon át (heti öt órai díj). (Ugyanazon épületben).
Ugyanazon tanár.

Gyógyszerhatástan; hétfőn és kedden d. e. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}9$ -ig, szerdán és pénteken d. e. $\frac{1}{2}8$ —9-ig. (Üllői-út, orvoskar: épület, gyógyszer-tani tanterem.) Dr. BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.

*Mérgekről; csütörtökön d. e. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}9$ -ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

A gyógyszerészet törvényei, tekintettel a történeti fejlődésre és más államok intézkedéseire; szombaton d. e. 10—12-ig. (Ugyanott.)
Ugyanazon tanár.

Az oryosi vénylek szerkesztéséről, mutatóanyagokkal; hétfőn d. u. $\frac{1}{2}4$ — $\frac{1}{2}6$ -ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Gyógyszerismeri gyakorlatok; csoportokban, a tanár által meghatározandó napokon és órákon (hat órai díj). (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Általános kórtan; II. rész. A diagnostikai és therapeutikai módszerekről. (Előkészítés a klinikákra.) Hetenkint öt óra; hétfőn és kedden d. e. $\frac{1}{2}9$ —10-ig, szerdán és pénteken 9—10-ig. (Az általános kór- és gyógytani intézetben.) Dr. HÓGYES ENDRE ny. r. tanár.

***Laboratoriumi és klinikai gyakorlatok*, a diagnostikai módszerek begyakorlására. A laboratoriumi gyakorlatok minden nap délután az általános kór- és gyógytani intézetben, a klinikai gyakorlatok szombaton d. e. a II-dik belgyógyászati kóroda II. emeletén tartatnak. (Heti 10 órai díj.) *Ugyanazon tanár.*

***Önálló kór- és gyógytani buvárlatok*; szombat és vasárnap kivételével naponként reggeltől estig. A vizsgálatok áttekintése hetenkint többször. (Tiszteletdíj 31 frt 50 kr.) (Az általános kór- és gyógytani intézet külön laboratoriumi helyiségeiben.) *Ugyanazon tanár.*

J e g y z e t. Az előbbi előadásra eredménnyel felvehető minden olyan beiratkozott egyetemi orvostanhallgató, ki az általános kórtant már hallgatta. Az utóbbira csak olyan orvostudorok vagy előbbre haladt orvostanhallgatók vétetnek fel korlátozott

számban, kik az állati ép vagy kóros szövetek görcsövezésében, a physikai, chemiai, physiologiai eszközök kezelésében jártosak (L. alább: Általános kór- és gyógytani intézetnél).

**Beszélgetések egyes kórtani kérdések felett*; csütörtökön d. e. 9—10-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Különös kór- és gyógytan s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}10$ -ig. (Üllői-ut. orvoskari telep, I. belgy. kóroda.) Dr. WAGNER JÁNOS ny. r. tanár.

Különös kór- és gyógytan s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}10$ -ig. (Üllői-út, orvoskari telep, II. belgyógyászati kóroda.) Dr. KORÁNYI FRIGYES, ny. r. tanár.

**Az ázsiai choléráról*; csütörtökön d. u. 5—6-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Gyakorlati sebészet s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}10$ — $\frac{1}{2}12$ -ig. (Üllői-út, orvoskari telep, I. sebészeti kóroda.) Dr. KOVÁCS JÓZSEF ny. r. tanár.

***Bevezetés a sebészeti műtéttanba*, főleg a sebészeti kórodát 2 féléven át hallgatottak számára; vasárnap d. e. 10—12-ig. (Tandíj 10 frt 50 kr.) (Ugyanazon épület.) *Ugyanazon tanár.*

Gyakorlati sebészet és kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}10$ — $\frac{1}{2}12$ -ig. (Sz. Rókus-közkórház I. sebészeti osztályán.) Dr. LUMNICZER SÁNDOR ny. r. tanár.

Sebészeti műtéttan, mutatóványokkal hullán; hétfőn és szerdán d. u. $\frac{1}{2}6$ —7-ig, csütörtökön d. e. 10—12-ig. (Mária-uteza, boncz-tani épület.) *Ugyanazon tanár.*

*A fizsamokról; pénteken d. u. 6—7-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Elméleti és gyakorlati szemészet: hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. $\frac{1}{2}10$ — $\frac{1}{2}12$ -ig. (Üllői-út, központi orvoskari épület, szemészeti kóroda.) Dr. SCHULEK VILMOS ny. r. tanár.

***Szemtükrészeti gyakorlatok*; csütörtökön d. e. $\frac{1}{2}10$ — $\frac{1}{2}12$ -ig (négy órai díj). (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Elméleti és gyakorlati szülészet; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}10$ -ig. (Mária-uteza, szülészeti kóroda.) Dr. KÉZMÁRSZKY TIVADAR ny. r. tanár.

Szülészeti műtéttan; pénteken d. u. 5—6-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

*Nőgyógyászat és szülészeti polyclinicum, olyanok számára, kik a szülé-
szetet már egy féléven át hallgatták; a nőgyógyászat csütörtökön és
pénteken $\frac{1}{2}8$ — $\frac{1}{2}10$ -ig (4 órai tandíj). A szülészeti polyclini-
cum csoportokban, később meghatározandó időben (tandíj-
mentes). (VIII. ker. Bodzafa-utca 35. sz. II. szül. és nőgyógy.
kóroda.) Dr. TAUFFER VILMOS ny. r. tanár.*

*Közegészségtan; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton
d. u. 3—4-ig. (Eszterházy-utca, élettani épület, földszint, nagy
tanterem.) Dr. FODOR JÓZSEF ny. r. tanár.*

*Gyakorlati bevezetés a tápszerek, viz, levegő egészségügyi vizsgálá-
tába, ugyanazon napokon d. u. 2—3-ig (öt órai díj). Ugyan-
azon tanár.*

***Orvosi és egészségügyi törvények és rendeletek; csütörtökön $\frac{1}{2}3$ —
4-ig (2 órai díj). (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.*

Törvényszéki orvostan. (folytatás).

a) *A testi sértések körüli orvosi tanusítás; szerdán és pénte-
ken d. e. 12—1-ig. (Üllői-út, orvoskari központi épület, tör-
vényszéki orvostani tanterem.) Dr. AJTAI K. SÁNDOR ny. r. tanár.*

b) *Törvényszéki orvostani casuistica; csütörtökön d. 12—1-ig.
(Ugyanott.) Ugyanazon tanár.*

c) *Törvényszéki orvostani gyakorlatok, a hullabonczolások felhasz-
nálásával; csütörtökön és vasárnap d. e. 8—10-ig. A rendőri
és törvényszéki bonczolatók ugyanez időben naponta. (Rókus-
közkórházi bonczterem.) Ugyanazon tanár.*

*Elméleti és gyakorlati húgyvizsgálat; mutatóanyagokkal és gyakorla-
tokkal; pénteken d. u. 5—7-ig (Üllői-út, orvoskari központi
épület, élet- és kórvegytani intézet). Dr. PLÓSZ PÁL ny. r. tanár.*

*Az ép és kóros emésztés és felszívódás vegytana; csütörtökön d. u. 5—
7-ig. (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.*

**Az ép és kóros vér vegytana; kedden d. u. 5—6-ig. (Ugyanott.)
Ugyanazon tanár.*

*Dolgozdasági gyakorlatok; naponta, egész napon át (hat órai díj) és
fél napon át (három órai díj). (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.*

*A rögtön támadt életveszélyek elhárításáról; szombaton d. u. 4—5-ig.
(Ugyanazon épületben.) Dr. ARÁNYI LAJOS. nyug. tanár.*

*Szövettani gyakorlatok; kedden és szerdán, 4 óra; később meghatá-
rozandó időben. (Egyetemi közp. épület, az állattani intézet
tantermében.) Dr. MARGÓ TIVADAR bölcsészeti tanár.*

A bujabántalmak (affectiones venereae) és bujakór (syphilis) isméje és gyógytana; kórodai gyakorlatokkal; csütörtökön és vasárnap d. e. 9—11-ig. (Sz. Rókus közkórház, bőrbetegek osztályán.)
Dr. POÓR IMRE ny. rk. tanár.

A fej- és nyak sebészeti bántalmairól; különös tekintettel a gyakorlati orr- és gégetükrészetre; csütörtökön és vasárnap d. e. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 12-ig. (Sz. Rókus közkórház II. sebészeti osztályán.) Dr. NAVRATIL IMRE ny. rk. tanár.

Hásonszenvi különös kór- és gyógytan, s kórodai előadások; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. u. 4—6-ig. (Sz. Rókus közkórház 24. és 46. sz. kórtermében.) Dr. BAKODY TIVADAR ny. rk. tanár.

Elméleti és gyakorlati fülgyógyászat; vasárnap d. e. 9—11-ig. (Sz. Rókus kórház.) Dr. BÖKE GYULA ny. rk. tanár.

Bujakórtan rendszeres oktatása, valamint bőr- és bujakóros betegek bemutatása; csütörtökön és vasárnap d. e. 11—12-ig. (Üllői-út, orvoskari központi épület, földszint.) Dr. SCHWIMMER ERNŐ ny. rk. tanár.⁵

Villamgyógyászat, idegbetegek bemutatásával; vasárnap d. e. 8—10-ig. (Szt.-Rókus közkórház 8. sz. kórtermében.) Dr. KÉTLI KÁROLY ny. rk. tanár.

Szövettan; hetenkint 3 óra, vasárnap d. e. 10—1-ig. (A m. kir. állatorvosi tanintézet élettani dolgozdájában, Rottenbiller-uteza 23. sz.) Dr. THANHOFFER LAJOS ny. rk. tanár.

Szövetteni gyakorlatok; egész napon át, szombaton d. u. $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{2}{2}$ 6-ig. szövetteni technikai demonstrációkkal; (heti 5 órai díj.) (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

Az elmebetegségek kór- és gyógytana; előadások a központi idegrendszer bonczatani szerkezete- és működéséről; csütörtökön d. u. 2—4-ig. (A Szt. Rókus közkórház elmebeteg-figyelő osztályán.) Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Az agy functionalis betegségei; (hysteria, hystero-epilepsia, neurasthenia) és az agybántalmak localisatiójáról; szerdán d. e. $\frac{1}{2}$ 12— $\frac{1}{2}$ 1-ig és vasárnap $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 12-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*
Törvényszéki lélektan, gyakorlatokkal; szombaton d. u. 4—5-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

**Dolgozdabeli munkálatok a központi idegrendszer ép- és kórszövettanából; naponkint később meghatározott órákban és korlátozott

felvétellel. (Rendes hallgatóknak heti 6 órai díj, rendkívülieknek 25 frt.) (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

A férfi és női ivarszervek sebészi bántalmai; csütörtökön d. e. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig. (Üllői út, orvoskari telep, sebészeti kóroda) és vasárnap d. e. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig. (Szt.-Rókus közkórházban.) Dr. ANTAL GÉZA ny. rk. tanár.

A hasbetegségek kór- és gyógytana, fekvő és járó betegek bemutatásával; csütörtökön és vasárnap d. e. 8—9-ig. (Gyár-utca 19. sz. izraelita-kórház.) Dr. STILLER BERTALAN ny. rk. tanár.

A hasbetegségek kór- és gyógytana, hasbetegek bemutatásával; csütörtökön és vasárnap d. e. 9—10-ig. (Szt.-Rókus kórház IX-ik orvosi osztályán.) Dr. MÜLLER KÁLMÁN ny. rk. tanár.

A csontok és ízületek sebészeti bántalmai, betegek bemutatásával és műtéti gyakorlatokkal; csütörtökön d. e. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig (Üllői-uti közkórház, B. pavillon) és vasárnap d. e. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig. (Üllői-út, I. sebészeti kóroda műintézetében.) Dr. RÉCZEI IMRE ny. rk. tanár

Élettani eszköz- és kísérleti módszertan; csütörtökön d. e. $\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 10-ig és vasárnap d. e. $\frac{1}{2}$ 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig. (Eszterházy utca, az élettani intézetben.) Dr. REGÉCZI NAGY IMRE ny. rk. tanár.

**Cursus az élettani eszköz- és kísérleti módszertanból; esetenként meghatározandó időben. (Heti 10 órai tandíj.) (Ugyanott.)
Ugyanazon tanár.

Elméleti kórszövettan; hétfőn és szerdán 2—3-ig. (a Mária-utczai kórboneczteni intézet tantermében) és szombaton d. u. 4—5-ig. (az üllői-úti „Stefánia“ gyermek kórházban levő kórszövettani intézetben.) Dr. BABES VIKTOR ny. rk. tanár.

Gyakorlati kórszövettan; egész napon át, 2 hónapos cursusokban (heti 3 órai tandíj) (Üllői-uti „Stefánia“ gyermek-kórházban levő kórszövettani intézetben.) *Ugyanazon tanár.*

Bevezetés a bacteriumok vizsgálatának módszereibe, főtekintettel a fertőző betegségek kóroktanára; egész napon át, hat heti cursusokban. (Három órai tandíj.) (Ugyanott.) *Ugyanazon tanár.*

*Kórszövettani és bacteriologicus vizsgálatok, előrehaladottak számára; hetenkint 2 óra, később meghatározandó időben. (Ugyanott.)
Ugyanazon tanár.

Testegyenészet; kedden és szombaton d. u. 6—7-ig. (Testegyenészeti magángyógyintézet, városligeti fasor 51. sz.) Dr. BATIZFALVY SÁMUEL magántanár. (A tandíjmentesség érvényes.)

- A fürdőgyógyászatról általában és a gyakorlatilag leginkább használt ásványvizekről*; vasárnap d. e. 10—11-ig. (Üllői-út, orvoskari telep, a II. belgyógyászati kóroda kisebb tantermében.) Dr. HASENFELD MANÓ magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- A méh és járulékainak lobos bántalmairól*; csütörtökön és vasárnap d. e. 9—10-ig. (Üllői-ut, II. belgyógy. kóroda kisebb tantermében.) Dr. ELISCHER GYULA magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- A védhímlőoltás tana, különös tekintettel a csecsemők és gyermekek alkati bántalmaira*; csütörtökön és vasárnap d. u. 2—3-ig. („Stefánia“ szegénygyermek-kórház. Üllői út.) Dr. WITTMANN LÁZÁR magántanár.
- Az ókori orvostudomány története*; hétfőn és pénteken d. u. 5—6-ig. (Üllői-út, orvoskari telep, a II. belgy. kóroda kisebb tantermében.) Dr. PURJESZ ZSIGMOND, magántanár. (A tandíjmentesség érvényes.)
- Szemészeti kórboncztan*; hetenként 2 óra, később meghatározandó időben. (Sip-utca 7. sz., ált. rendelő gyógyintézet.) Dr. GOLDZIEHER VILMOS magántanár. (Tandíjmentesség, mint fentebb.)
- A szem kóros újképletei*; hetenként 1 óra, később meghatározandó időben. (Ugyanott.) Ugyanazon magántanár.
- Glaucoma, ablatio retinae, phthisis bulbi és myopia kórboncztani alapjai*; hetenként 1 óra, később meghatározandó időben. (Ugyanott.) Ugyanazon magántanár. (Tandíjmentesség érvényes.)
- Szülészeti műtéttan*; szerdán d. u. 6—8-ig. (Mária-utca 31. sz., I. szül. és nőgyógy. kóroda tantermében.) Dr. LIEBMANN MÓR magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- A sérvek kór- és gyógytana, betegek bemutatásával*; csütörtökön és vasárnap d. e. 9— $\frac{1}{2}$ 11-ig. (Gyár-utca, izraelita kórház.) Dr. BÁRON JÓNÁS magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Idegkörtan, az idegrendszer betegségeinek kórismézése, vizsgálati gyakorlatokkal és betegbemutatással*; hétfőn, csütörtökön és szombaton d. u. 5—6-ig. (Üllői-út, II. belgyógyászati kóroda kisebb tantermében.) Dr. TAKÁCS ENDRE magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Az agybántalmak helybelítése*; szerdán d. u. 5—6-ig. (Ugyanott.) Ugyanazon tanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- A sebek kezelése és a sebész első teendői*; csütörtökön és vasárnap d. e.

- 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig (Sip-utca 7. sz., ált. rendelő gyógyintézet.) Dr. PUKY ÁKOS magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Fogászat, elméletileg*; kedden d. u. 5— $\frac{1}{2}$ 7-ig. (A nyilv. foggyógyintézetben, Magyar-utca 21. sz.) Dr. ÁRKÓVY JÓZSEF m.-tanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Fogászat, gyakorlatilag*; csütörtökön és szombaton d. u. 5— $\frac{1}{2}$ 7-ig. (Ugyanott.) *Ugyanazon magántanár.* (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Testgyógyászat elméletileg és gyakorlatilag, egybekötve massage-gyakorlatokkal*; csütörtökön d. e. 11—12-ig és vasárnap d. e. 10—12-ig. (Testgyógyászati rendelő intézetben. Zerge-utca 6. sz.) Dr. DOLLINGER GYULA m.-tanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Általános sebészi kórtan és gyógytan, bemutatások- és gyakorlatokkal*; csütörtökön és vasárnap d. e. 10— $\frac{1}{2}$ 12-ig. (A fővárosi új köz-kórházban, Üllői-úton.) Dr. JANNY GYULA magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Elméleti és gyakorlati fülgyógyászat*; csütörtökön és vasárnap d. e. 10—11-ig. (Sip-utca 7. sz. általános rendelő gyógyintézet.) Dr. LICHTENBERG KORNÉL magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Bőrgyógyászat és bujakórtan, betegek bemutatásával*; csütörtökön és vasárnap d. e. 9—10-ig. (Üllői-út, II. belgyógyászati kórodán és az általános rendelő gyógyintézetben, Sip-utca 7. sz.) Dr. HAVAS ADOLF magántanár. (Tandíjmentesség érvényes.)
- Elméleti és gyakorlati szemtükérszet*; csütörtökön és vasárnap d. e. $\frac{1}{2}$ 12—1-ig. (Gyár-utca 19. sz., izr. kórház szemészeti osztályán.) Dr. SZILI ADOLF magántanár. (Tandíjmentesség mint fentebb.)
- Gyermekgyógyászat*; szerdán és szombaton délután $\frac{1}{2}$ 3—4-ig. („Stefánia szegénygyermek-kórházban, Üllői-út 72—74. sz.) Dr. BÓKAY JÁNOS magántanár. (Tandíjmentesség fentebb.)
- A hasi szervek bántalmainak kór- és gyógytana*; csütörtökön d. u. 4—6-ig. (I. belgy. kóroda.) Dr. ÁNGYÁN BÉLA magántanár.
- Előadást nem hirdettek**: Dr. BOLYÓ KÁROLY, Dr. CSATÁRY LAJOS, Dr. VEREBÉLY LÁSZLÓ, Dr. SZALÁRDI MÓR, Dr. ISZLAY JÓZSEF magántanárok.

II. Gyógyszerészeti tanfolyam.

ELSŐ ÉV.

II. félév.

<i>Állattan</i>	} lásd a bölcsészeti karnál.
<i>Növénytan</i>	
<i>Átalános és részletes kísérleti vegytan</i>	

MÁSODIK ÉV.

II. félév.

<i>Elemző vegytan</i>	} lásd a bölcsészeti karnál.
<i>Vegytani gyakorlatok</i>	

Gyógyszerészet törvényei; mint fentebb, az orvosi tanfolyamnál.

III. Szülészeti tanfolyam bábák számára.

1886 febr. 1-től június végeig.

Elméleti szüléset; hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 8—9-ig (Bodzafa-utca 35. sz.) DR. TAUFFER VILMOS, ny. r. tanár.

Gyakorlati szüléset; egész napon át. *Ugyanazon tanár.*

Gyermekápolás; szombaton d. e. 10—11-ig. DR. BOKAY JÁNOS, magántanár.

ORVOSKARBELI INTÉZETEK.

I. *Leiró- és tájboncztani intézet.* (Mária-utca, az új boncztani épületben.)

1. A boncztaromban boncztani gyakorlatok egész évben, egész napon át tartatnak s azokban a beírott hallgatók részt vesznek.

2. A boncztani gyűjteménytár azon hónapokban, melyekben az időt fületlen szobákban tölthetni, minden szombaton délelőtt 10—12-ig az orvoshallgatók részére nyitva áll.

II. *Leiró-, tájboncztani és fejlődéstani intézet.* (Mária-utca, az új boncztani épületben.)

Az intézetben boncztani és fejlődéstani előadások, boncztani és fejlődéstani gyakorlatok tartatnak. Az előadások tartására a II. emeleten levő tanterem, a boncztani gyakorlatokra a földszinten

levő bonczterem használtatik. A görcsövező terem az I. emeleten van. A bonczteni gyűjteménytár (I. emelet) vasárnap d. e. 10—12-ig megtekinthető.

III. *Kórbonczteni és kórszövettani intézet.* (Mária-utca, orvoskari telep, a földszintes épület.)

A beírt tanulók kórszövettani dolgozatokkal, déli 12—2 órai időköz kivételével, egész napon át foglalkozhatnak, s ugyan ezen időben az orvoshallgatók a kórbonczteni gyűjteménytárt megtekinthetik.

A kórbonczolatok a városi bonczteremben (Józsefváros, kórház-utca) történnek, hol a kórboncztan ny. r. tanára, mint városi kórboncznok működik, s a rendelkezésre álló gazdag tananyagot tanítási czélokra felhasználja.

IV. *Élettani és felsőbb bonczteni intézet.* (Eszterházy-utca, élettani intézet épülete.)

Ezen intézetben a beírtak az élettannal és szövettannal gyakorlatilag foglalkozhatnak, mint ezt a leczkerend meghatározza. A vizsgálati anyagot, eszközöket és készülékeket az intézet szolgáltatja, a kézi eszközöket azonban a tanulóknak maguknak kell beszerezniök.

V. *Gyógyszertani intézet.* (Üllői-út, orvoskari központi épület.)

A leczkerendben hirdetett gyógyszerismeri gyakorlatokhoz a vizsgálati anyagot és góresövet az intézet szolgáltatja, a kézi eszközöket azonban a tanuló maga szerzi be.

A gyógyszerismeri gyűjtemény megtekintése az orvoskari hallgatóknak mindenkor lehetséges.

Orvostudorok és előhaladott orvoshallgatók gyógyszerzeti, méregtani és kísérleti kórtani vizsgálatokkal az intézet igazgatótanáránál történt bejelentés után, ennek engedelmével foglalkozhatnak, s az intézet tanára esetről esetre határozza meg, vajjon a kísérleti anyagot az intézet szolgáltatja, vagy az illető vizsgáló maga szerezze-e be? A kísérletekhez szükséges eszközöket és készülékeket az intézet szolgáltatja a vizsgálónak kártérítési kötelezettsége mellett.

VI. *Általános kór- és gyógytani intézet.* (Üllői-út, központi orvoskari épület III. emelet.)

Az általános kór- és gyógytani tanszékkal egybekötött intézet céljai a következők:

a) Megadni az orvostanulóknak azt az általános kórtani és gyógytani képzettséget, mely nekik a betegségek lényegének fel-fogására, felismerésére és gyógyítására szükséges és a mely tőlök mint leendő egyetemes orvostudoroktól az állam által követelendő.

b) Azok számára alkalmat nyújtani, kik magukat a kór- és gyógytani buvárkodásban kiképezni akarják.

c) A kórtani és gyógytani tudományt újabb vizsgálatokkal tovább fejleszteni.

E czélok valósítására az eszközök, addig is, míg az intézet a betegség felismerő és gyógyító módszerek kritikai tanulmányozására okvetlenül szükséges kórodával, a kórtani buvárkodás, orvosi diagnostika és therapeutika módszerének a részletes klinikai tanulmányokat megelőző egyetemes megismerésére és lehető begyakoroltatására a szükséges helyiségekkel ellátható leend, a következők:

1. Az intézet igazgatóságának a leczkerendben hirdetett előadásai.

2. Az intézet főnökének vezetése és segédének felügyelete alatt végzendő önálló tudományos buvárkodás, az egyelőre ezen czélokra berendezett dolgozó helyiségekben.

3. A II. belgyógyászati kóroda ideiglenesen átengedett bizonyos számú betegei.

A tudományos buvárkodás tárgyai az intézet felszereléséhez mérten lehetőleg a beiratkozottak kívánságai szerint állapittatnak meg, és a mennyiben a vizsgálatok új tudományos igazságokat derítenének fel, azokat maguk a dolgozók fogják közzétenni. A vizsgálatokhoz szükséges eszközöket és készülékeket az intézet szolgáltatja a vizsgálónak kártérítési kötelezettsége mellett. A vizsgálat anyagát maga a vizsgáló szerzi be; ha azonban a buvárkodás folyamán a további vizsgálatra érdemesnek mutakozó adatok merülnének fel, erre az anyagot az intézeti költség erejéhez képest maga az intézet fogja szolgáltatni.

VII. *Közegészségtani és orvosrendészeti intézet.* (Eszterházy-utcza, élettani épület, földszint.)

A bejegyzett hallgatók a kitűzött időben közegészségtani és orvosi rendészeti vizsgálatokkal foglalkozhatnak, az intézet igazgatójának s a segédeknek vezetése mellett. Az eszközöket az intézet szolgáltatja.

VIII. *Törvényszéki orvostani intézet.* (Üllői-út, központi orvoskari épület, törvényszéki orvostani tanterem.)

Az oktatás érdekében fekvő törvényszéki orvostani vizsgálatokban és kísérletekben az illető tanulók a délelőtti órákban résztvehetnek. Ezenkívül hetenkint egy esti órában gyakorlatok tartatnak a törvényszéki orvosi vélemények szerkesztésében.

Az emberi holttesten törvényszéki orvostani vizsgálatok a Rókus-közkórház boncztermében (Kórház-utca) tartatnak minden kedden és szombaton d. 12—1-ig.

IX. *I. belgyógyászati kóroda.* (Üllői út, orvoskari telep).

A beirt hallgatóknak egész napon át nyitva áll: a délutáni látogatás rendszeren 4—5 óráig tartatik.

A kóroda vegyészeti és górcsövészeti dolgozdájában a tanulók a megfelelő kórjelző vizsgálatokban gyakorolhatják magukat.

X. *II. belgyógyászati kóroda.* (Üllői út, orvoskari telep).

A beirt hallgatóknak mindig nyitva áll: a délutáni látogatás rendszeren 3—4-ig tartatik.

A rendelkezésre álló górcsöveket és vegyészeti eszközöket a tanulók kórjelzési czélokra használhatják.

XI. *I. sebészeti kóroda.* (Üllői út, orvoskari telep).

Betegbemutatók és műtétek a tanteremben s kórtermekben történnek. D. u. 5—6-ig van a kórodai beteglátogatás, betegfelvétel és kórtermékek vizsgálata.

A kóroda műtő-intézetében, hol a műtő-növendékek képeztetnek, később kijelölendő időben műtétgyakorlatok tartatnak, melyeknél az intézet eszközei használatnak.

A könyvtár hozzáférhető oly szorgalmas tanulóknak, kik kórodai betegszlelésre vállalkoznak.

XII. *II. sebészeti kóroda.* (Sz.-Rókus-közkórház, I. sebészeti osztály.)

Betegbemutatók, tárgyalások és műtétek a tanteremben és 90 betegágygyal rendelkező kórtermekben történnek. A délutáni kórodai beteglátogatás, betegfelvétel és kórtermékek vizsgálata d. u. 5—6-ig van.

A műtési gyakorlatok a kórodai műtőintézetben tartatnak, hol a műtő-növendékek is képeztetnek.

XIII. *Kórodai előkészítő sebészeti intézet.* (Mária-utca, boncz-tani épület.)

a) A sebészi eszközök és kötések gyűjteménye (akolgiai muzeum) és b) a sebész-bonczatani készítmények gyűjteménye naponta d. u. 4—6-ig nyitva tartatik, s ekkor a tanársegéd közreműködésével használható: ezenkívül c) ugyancsak d. u. 4—6-ig a műtéti teremben a kórodai előkészítő sebészetre beirt orvoshallgatókkal hulla-műtéti gyakorlatok tartatnak, hasonlóképen a tanársegéd közreműködése mellett.

XIV. *Szemészeti kóroda.* (Üllői-út, központi orvoskari épület.)

A hetenkinti 10 órából 3 elméleti rendszeres előadásokra, 2 műtételekre, 3 járkórodai betegrendelésekre és betegbemutatósokra, 2 pedig kórodai beteglátogatásra fordittatik; ezenkívül az I. félévben hetenként egyszer 2 órán át szemtükreszeti előadások és bemutatósok tartatnak.

A szemműtészettől a tanársegéd ad tanfolyamokat.

A kóroda nyitva áll a beirt hallgatóknak feltételek nélkül naponta (vasárnapokat, ünnepnapokat és szünnapokat sem véve ki), az előadási óráknak megfelelő időben, továbbá a délutáni beteglátogatás alkalmával; egyébkor és másoknak az igazgató beleegyezése és engedélye szerint.

A délutáni beteglátogatás 5—6-ig tartatik a tanársegéd által.

A készülékek, kórbonczatani szemkészítmények gyűjteménye és a szakkönyvtár első alapítási és kezdeményezési szakban létük miatt tágasabb körben nem használhatók, hanem alkalmilag szemészeti tanulmányokat tevőknek az igazgató-tanár által szívesen hozzáférhetőkké tételnek.

XV. *I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda.* (Mária- és Stáció-utca sarokház).

Itt az orvoshallgatók tanittatnak és gyakoroltatnak be a szülések vezetésébe, nemkülönben a szükséges kézfogásokba.

A szülészeti műtéttanból orvosok számára a tanár külön előadásokat tart.

XVI. *II. szülészeti és nőgyógyászati kóroda és polyclinicum.* (Bodzafa-utca 35. szám.)

Ezen intézetben a bábanövendékek tanittatnak.

A nőgyógyászatból a tanár az orvosok számára külön előadásokat tart.

Az intézettel polyclinicum áll kapcsolatban, a melyet az orvoshallgatók, orvosszigorlók, valamint orvosok egy külön tanár-

segéd vezetése mellett, gyakorlati kiképzetésekre felhasználhatnak.

XVII. *Élet- és kórvegytani intézet.* (Üllői-út, orvoskari központi épület.)

Ezen intézet működését illetőleg lásd a leczkerendet.

XVIII. *Az elmebetegségek kór- és gyógytana.*

Az elmekórtani és törvényszéki lélektani előadások a sz.-Rókus-kózkórház elmebeteg-figyelő osztályán tartatnak. Az előadásokra beirt hallgatók a délelőtti beteglátogatásokban a tanár vezetése alatt d. e. 8—11 óra közt résztvehetnek, úgyszintén a tanszéki segéd által tartott délutáni betegszemlékre is eljárhatnak.

Betegfelvételi gyakorlatokban és a górcsövi dolgozatokban az előhaladottak kellő támogatásban részesülnek.

XIX. *Kórszövettani intézet.* Az egyetemi kórszövettani intézet ideiglenesen a „Stefania“ gyermekkórház bonczoló épületében (Üllői-út 72—74. sz.) van elhelyezve.

Az intézet köznapokon a délutáni 1—3 óra köz kivételével egész napon át, és ünnep- és vasárnapokon délelőtt nyitva van.

Az orvosi karral kapcsolatban álló intézetek:

XX. *A fej és nyak sebészeti betegségei, kapcsolatban a gyakorlati orr- és gégetükrészettel.*

Ezen tantárgy ny. rk. tanára, a sz.-Rókus-kórház II. sebészeti osztályán — melynek főorvosa — tartja előadásait, esütörtökön és vasárnap d. e. 10—12-ig. A tananyagot 104 ágyra berendezett, 1500 fekvő és 3600 járó beteg évi forgalommal bíró II. sebészeti osztály és fiókja, a gévészeti osztály szolgáltatják.

A műtétek helye részint a nagyobb sebészeti műtőterem, részint a gévészeti osztály kisebb műtőszobája.

Az említett osztály mellett egy al-, egy segédorvos és több gyakornok van alkalmazva.

XXI. *Elméleti és gyakorlati fülgyógyászat.*

Ezen tárgy részben a szt.-Rókus-kózkórházban, a járó és fekvő fülbetegeken, részben pedig az előadó tanár szállásán (Bécsi-uteza 1. sz.), annak boncztani és kórboncztani gyűjteménytárának igénybevételével tanítatik. Az eszközök dr. Böke Gyula ny. rk. tanár magántulajdonát képezik.

XXII. *Testgyógyászat.* (Orthopaedia.) (Városligeti fasor 51. sz.)

A testgyógyászat Batizfalvy Sámuel magántanár orthopaediai gyógyintézetében a II. félévben adatik elő. Tananyagul szolgálnak az intézet betegei, kik az emberi test elferdüléseinek csaknem minden nemére és fokára példát szolgáltatnak. Taneszközök a kórboncz-tani készítmények, gipszlenyomatok, fényrajzok, testgyógyászati- és villamgépek; a helybelített (localisált) svéd gyógytestgyakorlat gépezetűi és a gyakorlatok praktikus bemutatása: Glisson-féle inga, Pichery-féle láncgymnasztika stb.

XXIII. *Nyilvános foggyógyintézet* (Magyar-utca 21. sz.). Ez intézetben tartja Dr. Árkövy József magántanár ugy elméleti, mint gyakorlati előadásait. A helyiség két kisebb és egy nagyobb szobából áll és el van látva 5 műteti székkal, odontographicus és fog- és szájkórtani gyűjteménnyel. Ezekon kívül úgy a műteti székekhez szükséges műszer-felszerelés, valamint egy felszerelt száraz-műteti asztal 4 helylyel áll a tanulók rendelkezésére. A tananyagot járó betegek adják, kik bőségesen látogatják az intézetet. Az előadások klinikai rendszerben folynak és váltakozva ölelik föl félévenkint a fogászat-tudomány és gyakorlat egyes részeit. Az elméleti előadások kedden, a gyakorlatiak csütörtökön és szombaton 5— $\frac{1}{2}$ 7-ig tartatnak.

IV. BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR.

I. Bölcsészeti előadások.

Magyarország neveléstörténelme; kedden és szombaton d. e. 10—11-ig. LUBRICH ÁGOST ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.

Az ujkor neveléstörténelme, folytatólag; hétfőn, szerdán, pénteken d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Az ethikai elméletek története az ujkorban, tekintettel ujjab természetjogi és társadalmi elméletekre; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken d. e. 12—1-ig. Dr. MEDVECKY FRIGYES ny. rk. tanár. VII. sz. tanterem.

Psychologia (alaptanok); hétfőn és szerdán d. u. 3—4-ig. (A tanárképezde tagjainak ingyen.) *Ugyanazon tanár.* VII. sz. tanterem.

**Philosophiai Seminarium.* (Philosophiai gyakorlatok kapcsolatban a

- tagok tudományos dolgozataival) hetenkint 2 óra privatissime és ingyen; később meghatározandó időben. *Ugyanazon tanár.*
- Esztetikai alapfogalmak*; szerdán d. u. 5—6-ig. Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár. VIII. sz. tanterem.
- Bevezetés a philosophia tanulmányába*, tekintettel a philosophia történetére; pénteken és szombaton d. e. 12—1-ig. Dr. KÁRMÁN MÓR m.-tanár. III. sz. tanterem.
- Gymnasiumi paedagogia*, tekintettel a főbb európai államok tanügyi állapotaira (tanárképezdei tagoknak ingyen); hétfőn és kedden d. e. 12—1-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Philosophiai conversatorium. Bacon, Novum, Organonja.* Philosophiai Írók Tára. VII; szombaton d. u. 2—3-ig. Dr. BÁNÓCZI JÓZSEF m.-tanár. VI. sz. tanterem.
- A legújabb philosophia története.* Kanttól kezdve; kedden és csütörtökön d. u. 4—6-ig. Dr. ALEXANDER BERNÁT m.-tanár. III. sz. tanterem.
- Philosophiai conversatorium*: Spinoza etikájának olvasása s tárgyalása; kedden d. u. 5—6-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- A gondolkodástan* lélektani alapon s történelmi fejlődésében; hétfőn, szerdán, pénteken d. u. 4—5-ig. Dr. BIHARI PÉTER m.-tanár. VI. sz. tanterem.

II. Történelmi előadások.

- Magyarország ujkori története* 1840—1848-ig; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2—3-ig. Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.
- Magyarország 17-ik századi története.* (Küzdelmek a vallási és alkotmányos szabadságért.) Kedden d. u. 2—3-ig; csütörtökön d. u. 2—4-ig, pénteken d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Magyarország vegyeskorszaki culturtörténete*; hétfőn d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- A magyar oklevéltan folytatólag* (diplomataikai irástan, az oklevelek nyelvéről és formuláiról, diplomataikai kortan); a *Czímertan elemei*; hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton d. u. 3—4-ig. Dr. HORVÁT ÁRPÁD ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.
- Pecséttan*; kedden d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Ázsia és Afrika földrajzából*; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön

és pénteken d. u. 4—5-ig. Dr. HUNFALVY JÁNOS ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

**Földrajzi gyakorlatok*; kedden és csütörtökön d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* VII. sz. tanterem.

A XIV. század egybehasonlító története; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 10—11-ig. Dr. SALAMON FERENCZ ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

Műtörténelem jelesen a *csucsives stíliú korszak* építésze, plastikája és festésze; csütörtökön és pénteken d. u. 6—7-ig, szombaton d. e. 10—12-ig Dr. HENSZLMANN IMRE ny. r. tanár. A minta rajztanodában.

**Szemlék a műtörténelemből*; hetenkint egy óra; szombaton d. u. $\frac{1}{2}3$ — $\frac{1}{4}4$ -ig. *Ugyanazon tanár.* A tanár szállásán, Vas-utca 10. sz., 2. emelet 5. sz.

Római régiségek; kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 10—11-ig. Dr. TORMA KÁROLY ny. r. tanár. Az egyetemi új épület III. emeletén levő régiségtári teremben.

Római felirattan és felirattani gyakorlatok; pénteken és szombaton d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Görögök történelme Kimon korában; kedden d. e. 8—9-ig. Dr. HAMPAL JÓZSEF ny. rk. tanár. VIII. sz. tanterem.

Római történelem Nagy Constantinus óta; szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

A németalföldi szabadságharcz története; hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 8—9-ig Dr. BALLAGI ALADÁR ny. rk. tanár. VI. sz. tanterem.

**Don Carlos története*; kedden d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

A görög-római emlékszerű művészet; hétfőn és kedden d. e. 8—9-ig. Dr. PASTEINER GYULA ny. rk. tanár.

A flandriai és hollandi képrás a 16-ik és 17-ik században. — Rubens és Rembrandt; szerdán és csütörtökön d. e. 12—1-ig. *Ugyanazon tanár.* VIII. sz. tanterem.

A művészetek története Magyarországon; pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig. *Ugyanazon tanár.* VII. sz. tanterem.

A keresztény műarchaeologia encyclopaediája. II. szakasz: *középkori műemlékek*; szerdán d. e. 11—12-ig és szerdán d. u. 2—3-ig. Dr. CZOBOR BÉLA m.-tanár. VI. sz. tanterem.

- Európa ó-kori földrajza*; szombaton d. u. 3—5-ig. Dr. HEINRICH ALAJOS m.-tanár. VII. sz. tanterem.
- Kütfői dolgozatok*, különös tekintettel Magyarországnak történetre; csütörtökön és szombaton d. u. 3—5-ig. Dr. MARCZALI HENRIK m.-tanár. Egyetemi könyvtár.
- Oklevéltani gyakorlatok*; később meghatározandó időben, hetenkint 2 óra. DR. FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ, m.-tanár. I. sz. tanterem.
- A visszafoglalási harcok története*, Bécs ostromától és Budavár visszavételétől a karlóczai békéig (1683—1699.); a hallgatókkal később meghatározandó hetenkinti 2 órában. DR. SZÁDECZKY LAJOS m.-tanár. A tandíjmentesség érvényes.

III. Classica-philologiai előadások.

- Attikai jogrégiségek*; hétfőn, szerdán, és szombaton d. e. 11—12-ig. Dr. TÉLFY IVÁN ny. r. tanár. I. sz. tanterem.
- Apollonius Rhodius *Argonautika* (folytatás); kedden és pénteken d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Ovid Átváltozásainak fordítása* görög prózára s hexameterekre és jelentés görög philologiai új munkákról. (A class. philologiai seminarium tagjai számára *ingyenes*); kedden és pénteken d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Római államrégiségek*; hétfőn, csütörtökön, pénteken d. e. 9—10-ig. Dr. PONORI TEWREWK EMIL ny. r. tanár. I. sz. tanterem.
- Germania antiqua*; kedden d. e. 9—10-ig, csütörtökön 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- **Görög és latin szövegkritikai gyakorlatok*; szerdán d. e. 9—10-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- **Seminariumi dolgozatok*; szombaton d. e. 9—10-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott. (A tanárképző intézet tagjai számára ingyenes collegiumok).
- A görög irodalom története* (folytatás); hétfőn, szerdán és szombaton d. e. 10—11-ig, csütörtökön 11—12-ig. Dr. ÁBEL JENŐ ny. rk. tanár. I. sz. tanterem.
- Latin stílusgyakorlatok*; kedden d. u. 3—4-ig. Dr. KASSAI GUSZTÁV m.-tanár. VII. sz. tanterem.
- Latin beszédgyakorlatok*, egybekötve Vergilius Aeneise 12. énekének latin nyelven való interpretációjával; szombaton d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* I. sz. tanterem.

Aeschylus élete és költészete különös tekintettel a trilogiának és a kar technikájának kérdéseire (folytatás); pénteken és szombaton d. e. 8—9-ig. Dr. PECZ VILMOS m.-tanár VI. sz. tanterem. (A tandíjmentesség ezen előadásra is érvényes.)

IV. Matematikai előadások.

Algebrai analysis (folytatva); hétfőn, csütörtökön d. e. 11—12-ig.
Dr. KONDOR GUSZTÁV ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

Analytikai síkmértan (folytatva); kedden, pénteken d. e. 11—12-ig.
Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Ujabb analitikai mértan; szerdán és szombaton d. e. 11—12-ig.
Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Elméleti csillagászat; hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton d. e. 10—11-ig. Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Az infinitesimalis számítás elemei; kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 9—10-ig. Dr. SCHOLTZ ÁGOST ny. r. tanár. III. sz. tanterem.

A differentialis egyenletek elmélete; szerdán és szombaton d. e. 9—10-ig. Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Általános függvénytan (folytatás. Több értékű függvények); hétfőn, szerdán, pénteken d. u. 2—3-ig. Dr. FARKAS GYULA m.-tanár. VIII. sz. tanterem.

V. Természettudományi előadások.

Rendszeres állattan, gyakorlati mutatványokkal; orvos- és tanárjelöltek számára; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 11—12-ig (hetenként 5 óra). Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár. V. sz. tanterem.

Állattan gyógyszerésznövendékek részére; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 9—10-ig (hetenként 5 óra)
Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Állattani demonstratiók és gyakorlatok a gyógyszerésznövendékek igényeihez mérve; szombaton d. e. 10—12-ig (hetenként 2 óra).
Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Állatfejlődéstan mutatványokkal; szerdán és csütörtökön d. u. 4—5-ig; (hetenként 2 óra). Ugyanazon tanár. Ugyanott.

**Állattani mikroszkopi gyakorlatok*, kezdők számára; hétfőn, kedden

és pénteken d. u. 5—6-ig (hetenként 6 óra). *Ugyanazon tanár.*
Az állattani intézetben.

Haladottabbak foglalkozása az állattani intézetben; hetenkint 6 óra, külön meghatározandó napokon. Ugyanazon tanár. Ugyanott.
Az állattani intézet nyitva áll, ünnep- és vasárnapok kivételével, naponként d. e. 8—12-ig és d. u. 3—7-ig. — Az intézet könyvtárából a szakmunkák csak az intézetben használhatók. — Igazgató: Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

Kísérleti vegytan, tekintettel az orvosnövendékek igényeire; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton d. e. 9—10-ig. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár. A vegytani intézet nagy tantermében.

Vegytani gyakorlatok; szombat és vasárnap kivételével hetenkint 10 óra. Az áttekintés kedden és csütörtökön d. e. 10-kor és d. u. 3 órakor. Ugyanazon tanár. A vegytani intézet 36. számú termében.

Bevezetés a vegytani buvárkodás módszereibe; szombat és vasárnap kivételével naponként reggeltől estig. Áttekintés szerdán és pénteken d. e. 11 órakor 30 órasi tiszteletdíj. Ugyanazon tanár. A vegytani intézet külön dolgozóiban.

*Az aromás testek áttekintése; szombaton d. u. 4—5-ig. Ugyanazon tanár. A vegyt. int. nagy tantermében.

A vegytani intézet (Muzeum-körút 4.sz.) nyitva áll a gyakornokok számára szombat és vasárnap kivételével naponként d. e. 10—1-ig, d. u. 3—6-ig. Bővebb felvilágosítást adnak az intézet házi szabályai. Igazgató Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.

Földtan, kiváló tekintettel a közettanra, a hidrografiára és vulkanizmusra; kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. 12—1-ig. Dr. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár. Központi épület, 3. emelet. II. sz. tanterem.

*Ásványtani általános gyakorlat, megfelelő csoportokban; kapcsolatban a közettannal olyanok számára, kik az ásványtant az egyetemen hallgaták; szombaton d. 12—1-ig. Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Az ásványok lángkísérleti meghatározásának módszere; hétfőn d. 12—1-ig. Ugyanazon tanár. Közp. épület, I. emelet. Ásványtani intézet.

Gyakorlatok a lángkísérleti meghatározásban; hetenkint 4 óra külön megállapodás szerint. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

**Földtani kirándulás* a kedvező évszakban; külön meghatározandó időben. *Ugyanazon tanár.*

Haladottabbak foglalkozása az ásvány- és kőzettani intézetben; hetenkint 6 óra; külön megállapodás szerint. *Ugyanazon tanár.*

Jegyzet. *Az egyetemi ásványtani és kőzettani intézet* úgy a tanulásra, mint a foglalkozásra nyitva áll vasárnap, ünnep és szombat délután kivételével, naponkint d. e. 8—12-ig és d. u. 2—4-ig az egyetemi központi épület I. emeletén. Az intézeti könyvek csak ott használhatók, haza nem adatnak. Igazgató: DR. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár.

Részletes növénytan orvos- és tanárjelöltek számára; kedden és szerdán d. u. 5—6^{1/2}-ig, szombaton d. e. 10—12-ig. DR. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár. IV. sz. tanterem.

Növénytan gyakorlatokkal, gyógyszerésznövendékek számára; kedden és szerdán d. u. 5—7-ig, csütörtökön és pénteken d. u. 2—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Mikroszkopi növénytani gyakorlatok; kedden és szerdán d. u. 2—5-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Növényleírastani gyakorlatok orvos- és tanárjelöltek számára; hétfőn d. u. 2—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott és a növénykertben.

**Haladottabbak foglalkozása a növénytani intézetben*; külön meghatározandó napokon és órákban. *Ugyanazon tanár.* A növénykertben.

**Növénytani kirándulások*; külön meghatározandó napokon és órákban. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Jegyzet. *A növénytani intézet* nyitva van szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 9—12-ig. Az intézeti könyvek csak ott használhatók, haza nem adatnak. Helyszűke miatt az intézetben csak egyetemi hallgatók dolgozhatnak. Igazgató: DR. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.

Kísérleti természettan II. rész; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton d. e. 8—9-ig. DR. BÁRÓ EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár. Az egyetemi fizikai intézetben.

**A légköri fényjelenségekről*; kedden d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Gyakorlatok a fizikai laboratóriumban; szombaton d. u. 3—4-ig

és minden egyes résztvevőre nézve külön megállapítandó fél-
napokon. DR. BÁRÓ EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár és DR. FRÖHLICH
IZIDOR ny. r. tanár. Ugyanott.

Jegyzet. *A fizikai intézet* a központi épületben van. (Szerb-
utca, földszint, balra.) Előhaladottabbak (kik a természettan-
ból ezelőtt legalább egy éven át hallgattak előadásokat) phy-
sikai mérések kivételére útmutatást nyernek; gyakorlatok ideje
a tanrendben van kijelölve. Bővebb felvilágosítást nyerhetni az
intézetben napokint d. e. 8—12-ig és d. u. 4-ig. Igazgató : DR.
BÁRÓ EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár.

Részletes vegytan, gyógyszerész-növendékek számára; hétfő kivéte-
lével naponkint d. e. 11—12-ig. DR. LENGYEL BÉLA ny. r. tanár.
Vegytanii intézet nagy terem.

Gyógyszerészi vegytan; hétfő kivételével naponkint d. e. 8—9-ig.
Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Vegytani gyakorlatok haladottabbak számára. Egész napon át. Heti
10 órai díj. Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Boncztani embertan. (Craniometria); hétfőn és kedden d. e. 11—
12^{1/2}-ig; (3 óra.) DR. TÖRÖK AURÉL ny. r. tanár. VI. sz. tan-
terem.

Ázsia ethnographiája (folytatás); szerdán d. e. 11—12-ig. (1 óra).
Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Lavater arcizméről; csütörtökön d. e. 11—12-ig. (1 óra.) Ugyan-
azon tanár. Ugyanott.

Palaeontologia (Öslénytan) (Mollusca, Artropoda, Vertebrata); hét-
főn, kedden, csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. HANTKEN
MIKSA ny. r. tanár. A palaeontologiai intézetben.

**A buda-kovácsi hegység részletes geológiája*; szerdán d. e. 11—
12-ig. Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Analytikai mechanika. II. rész: *A dinamikai elvek*; hétfőn, és szer-
dán d. u. 3—4-ig (esetleg, megegyezés szerint más időben).
DR. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár. A fizikai tanteremben.

Az electromosság és mágnesség elmélete; kedden, csütörtökön és pén-
teken d. u. 4—5-ig (esetleg megegyezés szerint, más időben).
Ugyanazon tanár. Ugyanott.

A szerves vegytan rövid áttekintése; vasárnap d. e. 11—12-ig. (2 óra.)
DR. LIEBERMANN LEO m.-tanár. A m. kir. állatorvosi tanintézet
vegytani tantermében.

Hazánk florájának teratológiája; hetenkint 1 óra, később meghatározandó időben. Dr. BORBÁS VINCZE m. tanár. III. sz. tanterem.

**Floristikai kirándulások*; hetenkint egy délután, később meghatározandó napon. *Ugyanazon tanár.*

A tandíjmentesség ezekre az órákra is kiterjed.

Gyakorlati helminthologia; haladottabbak számára; (hetenkint 5 óra), később megállapítandó napokon és órákban. Dr. ÖRLEY LÁSZLÓ m.-tanár. A m. nemz. muzeum állattári osztályában.

Gyakorlati kristálytan, különös tekintettel az ásványokra; hetenkint két óra, később megállapítandó napokon és órákban. Dr. SCHMIDT SÁNDOR m.-tanár. Később állapittatik meg.

Egészségtan; pénteken d. u. 5–7-ig (esetleg később meghatározandó más órában). Dr. MÜLLER KÁLMAN ny. rk. tanár.

VI. Irodalmi, nyelvészeti és nyelvtani előadások.

Arab nyelvtan, tekintettel a főbb sémi nyelvágakra és az élő nyelvre; saját nyelvtana szerint; hétfőn, kedden, csütörtökön d. u. 2–3-ig. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár. VI. sz. tanterem.

Arab olvasmányok, próza és költemények; hétfőn, kedden, csütörtökön d. u. 3–4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Héber olvasmányok. A zsoltárkönyv értelmezése; csütörtökön d. e. 8–9-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Szirus és khald olvasmányok. Próza és költemények; csütörtökön d. e. 9–11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Török-tatár nyelv; kedden, szerdán és pénteken d. u. 2–3-ig. Dr. VÁMBÉRY ÁRMIN ny. r. tanár. VIII. sz. tanterem.

Kirgiz dialektus; hétfőn és szerdán d. u. 2–3-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Persa nyelv; kedden, szerdán és csütörtökön d. u. 3–4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Török kéziratok olvasása; hétfőn és pénteken d. u. 3–4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Az ugor nyelvek összehasonlító alaktana: III. névragozás; szerdán, pénteken d. u. 2–3-ig. Dr. BUDENZ JÓZSEF ny. r. tanár. I. sz. tanterem.

- Conversatorium a magyar-ugor összehasonlító nyelvészetből*; kedden d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Lapp olvasmányok* (svéd- és finnmarki-lapp nyelv); szerdán, pénteken d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- **A jakut nyelv ismertetése* (folytatva); kedden d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Kisfaludy Károly drámai művei*; kedden és szerdán d. u. 4—5-ig. Dr. GYULAI PÁL ny. r. tanár. VII. sz. tanterem.
- Vörösmarty lyrái költeményei*; csütörtökön és pénteken d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Kritikai és irodalomtörténeti dolgozatok*; szombaton d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- A XIX. századi német irodalom áttekintése*; kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 9—10-ig. Dr. HEINRICH GUSZTÁV ny. r. tanár. II. sz. tanterem.
- Német szóképzés* (befejezés) és *Bevezetés a német mondattanba*; kedden és szerdán d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- A német dráma története Lessingig*; csütörtökön és pénteken d. e. 10—11-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Irodalomtörténeti gyakorlatok XIX. századi szókról s művekről*; pénteken d. e. 9—10-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- **Schiller összes költeményeinek áttekintő jellemzése.* Német nyelven; pénteken d. e. 11—12-ig. *Ugyanazon tanár.* VIII. sz. tanterem.
- A román nyelvtan* (folytatólag); hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 4—5-ig. ROMÁN SÁNDOR ny. r. tanár. I. sz. tanterem.
- A szókötés*; kedden d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár.* (Ugyanott.)
- A moeso- vagy macedo-román dialectus*; csütörtökön d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- **Conversatorium a Voronetzzi* (legrégebbi román) *codex* felett. — Taptele Apostoloru. (Ex actis Apostolorum); szombaton d. u. 4—5-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Az olasz nyelv elméletileg és gyakorlatilag* előadva; szerdán, pénteken és szombaton d. u. 3—4-ig. MESSI ANTAL ny. rk. tanár. III. sz. tanterem.
- Silvio Pellico műveinek fejtegetése*; kedden d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Studi sulle tragedie di Vittorio Alfieri*; csütörtökön d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

- Elméleti és gyakorlati franczia nyelvtan* kezdők számára, (folytatva); hétfőn és szerdán d. u. 2—3-ig. RAKOSY SÁNDOR ny. rk. tanár. III. sz. tanterem.
- Francia nyelvtan*, haladottabbak számára (folytatva); kedden d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Francia irodalom köréből*, folytatva; pénteken d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Francia művek fordítása* és ez alkalommal előforduló szók- és mondatok magyarázása; szombaton d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Bevezetés a nyelvtudományba*; hétfőn d. u. 2—3-ig. Dr. MAYR AURÉL ny. rk. tanár. I. sz. tanterem.
- Francia alaktan történetileg*; csütörtökön d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Szanszkrit nyelvtan*; hétfőn d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Indgermán alaktan*; csütörtökön d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- A magyar regény műformája és nyelve* (Kazinczy, Kármán, Dugonics, Kisfaludy Sándor és Vitkovics); hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön d. e. 11—12-ig. Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár. VIII. sz. tanterem.
- Magyar stílygyakorlatok*; hétfőn d. u. 3—5-ig. *Ugyanazon tanár.* VII. tanterem. (A tanárképző tagjainak díjtalanul.)
- Orosz nyelvtan*; kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 4—5-ig. Dr. ÁSBÓTH OSZKÁR ny. rk. tanár. VI. sz. tanterem.
- *Cseh olvasmányok; csütörtökön, szombaton d. u. 3—4-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.
- Korán magyarázása, folytatás*; hétfőn, pénteken d. u. 2—3-ig. Dr. GOLDZIEHER IGNÁ CZ m. tanár. II. sz. tanterem.
- Arab költészeti olvasmány*; csütörtökön d. u. 2—3-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott. A tandíjmentesség ezen előadásokra nézve is érvényes.
- A magyar nyelv alaktana*, rövid hangtani bevezetéssel; kedden csütörtökön és szombaton d. e. 8—9-ig. Dr. SZINNYEI JÓZSEF helyettes tanár. I. sz. tanterem.
- Hibás szók és szólások bírálata*; hétfőn d. e. 8—9-ig. *Ugyanazon tanár.* Ugyanott.

Finn olvasmányok; pénteken d. e. 8—9-ig. *Ugyanaz* mint magántanár. Ugyanott.

Angol nyelv, kezdők számára (kiejtés, olvasmányok) német vagy francia előadással, kézi könyve után; kedden és esütörtökön d. u. 2—3-ig. Dr. LEWIS LAJOS magántanító. VI. sz. tanterem.

Angol nyelv, haladottabbak számára. II. cursus; hétfőn és szerdán d. u. 2—3-ig. *Ugyanaz*. Ugyanott.

Angol irodalom: Hamlet by Shakespeare olvasás és magyarázat, angolul); pénteken d. u. 2—3-ig. *Ugyanaz*. Ugyanott.

***Angol nyelv és irodalom kezdők számára*; hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 4—5-ig. EGAN JAMES magántanító. II. sz. tanterem.

***Angol irodalom: Goldsmith Moor-Tennyson és Milton*; kedden, esütörtökön és szombaton d. u. 4—5-ig. *Ugyanaz*. Ugyanott.

VII. Ügyességek.

Magyar gyorsírás. Gabelsberger rendszere szerint: szerdán és szombaton d. u. 6—7-ig. BALOGH ANDOR m.-tanító. II. sz. tanterem.

***Parlamenti gyorsírás*. Gabelsberger rendszere szerint: vasárnap d. e. 11—12-ig. *Ugyanaz*. Ugyanott. Kétszeres tandíjjal.

A jelen félévben előadást nem tartanak:

Dr. SIMONYI ZSIGMOND; ny. rk. tanár,

Dr. PULSZKY KÁROLY,

Dr. THALLÓCZY LAJOS,

Dr. MANGOLD LAJOS,

Dr. FRÖHLICH RÓBEKT,

Dr. SZENTKLÁRAY JENŐ,

BARTAL ANTAL,

Dr. GRUBER LAJOS,

BODNÁR ZSIGMOND, magántanárok.

ÓRÁK SZERINTI ÁTTEKINTÉSE

A

TANTÁRGYAKNAK.

Reggeli
órák

A hittudományi karban

A jog- és államtudományi karban

1/28—1/29

1/28—9

1/28—1/210

8—9

Alaphittan; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. BITA DEZSŐ ny. r. tnr.
Az ágazatos hittan folytatása; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. STAN-
 CZEL FERENCZ ny. r. tanár.
Egyháztörténelem VII. Gergely pápa idejétől a legújabb korig; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. RA-
 PAICS RAYMOND ny. r. tanár.
Házasságjog; naponkint, csütörtök kivételével. Dr. ASCHEN-
 BRIER ANTAL ny. r. tanár.

Egyházjog; naponkint csütörtök kivételével. Dr. CHERNY JÓZSEF ny. r. tanár.
Magyar alkotmány-történet; naponkint csütörtök kivételével. Dr. HAJNIK IMRE, ny. r. tanár.
Büntetőjog; naponkint csütörtök kivételével. Dr. SCHNIERER ALADÁR ny. r. tanár.
Egyházjog; naponkint csütörtököt kivéve. Dr. SÁGHY GYULA ny. r. tanár.
Büntetőjog; naponkint, csütörtök kivételével. Dr. SZILÁGYI DEZSŐ ny. r. tanár.
Egyházjog; naponkint csütörtököt kivéve. Dr. ANTAL GYULA ny. rendes tanár.
Büntetőjog; naponkint keddet kivéve. Dr. FAYER LÁSZLÓ m. tanár.

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Gyógyszerhatástan; hétfőn, kedden.
 Dr. BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.
 **Mérgekről; csütörtökön. Ugyanazon tanár.*

Gyógyszerhatástan; szerdán és pénteken. Ugyanazon tanár.

Különös kór- és gyógytan, s kórodai előadások; naponkint csütörtököt kivéve Dr. WAGNER JÁNOS ny. r. tanár.

Különös kór- és gyógytan s kórodai előadások; naponkint, csütörtököt kivéve. Dr. KORÁNYI FRIGYES ny. r. tanár.

Elméleti és gyakorlati szüléset; naponkint csütörtököt kivéve. Dr. KÉZMÁRSZKY TIVADAR ny. r. tanár.

Nőgyógyászat és szülészeti poliklinicum; csütörtökön és pénteken. Dr. TAUFFER VILMOS ny. r. tanár.

Elettani eszköz- és kísérleti módszertan; vasárnap. Dr. REGÉCZY IMRE ny. rk. tanár.

Elméleti szüléset (bábák számára); hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön. Dr. TAUFFER VILMOS ny. r. tanár.

A hasbetegségek kór- és gyógytana; csütörtökön és vasárnap. Dr. STILLER BERTALAN ny. rk. tanár.

Görögök történelme Kimon korában; kedden. Dr. HAMPEL JÓZSEF ny. rk. tanár.

Római történelem Nagy Constantinus óta; szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton. Ugyanazon tanár.

A németalföldi szabadságharc története; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön. Dr. BALLAGI ALADÁR ny. rk. tanár.

A görög-római emlékszerű művészet; hétfőn és kedden. Dr. PASTEINER GYULA ny. rk. tanár.

A művészetek története Magyarországon; pénteken és szombaton. Ugyanazon tanár.

Aeschylus élete és költészete; folytatás; pénteken és szombaton. Dr. PECZ VILMOS m. tanár.

A differentialis egyenletek elmélete; szerdán és szombaton. Dr. SCHOLTZ ÁGOST ny. r. tanár.

te
órák

A hittudományi karban

A jog- és államtudományi karban

8—9

8—1/2 10

8—10

1/2 9—1/2 10

1/2 9—10

9—10

Ó-szövetségi történet-írási és régiségtani tanulmányok folytatása; hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton.
Dr. BERGER EV. JÁNOS ny. r. tanár.

Római magánjog; naponként vasárnap kivételével. Dr. HOFFMANN PÁL ny. r. tanár.

Politika; naponként csütörtököt kivételével. Dr. KERKAPOLY KÁROLY ny. r. tanár.

A férfi és női ivarszervek sebései bántalmái; csütörtökön és vasárnap. Dr. ANTAL GÉZA ny. rk. tanár.

A csontok és ízületek sebészeti bántalmái; csütörtökön és vasárnap. Dr. RÉCZEY IMRE ny. rk. tanár.

A sebek kezelése és a sebész első teendői; csütörtökön és vasárnap. Dr. PUKY ÁKOS magántanár.

Törvényszéki orvostani gyakorlatok; csütörtökön és vasárnap. Dr. AJTAI K. SÁNDOR ny. r. tanár.

Villamgyógyászat; vasárnap. Dr. KÉTLI KÁROLY ny. rk. tanár.

Élettani eszköz és kísérleti módszertan; csütörtökön. Dr. REGÉCZY NAGY IMRE m. tanár.

Általános körtan; hétfőn és kedden. Dr. HÖGYES ENDRE ny. r. tanár.

Általános körtan; szerdán és pénteken. Dr. HÖGYES ENDRE ny. r. tanár.

*Beszélgetések egyes körtani kérdések felett; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

A hasbetegségek kór- és gyógytana; csütörtökön és vasárnap. Dr. MÜLLER KÁLMÁN ny. rk. tanár.

Kísérleti természettan; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. báró EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár.

Gyógyszerészeti egytan; hétfő kivételével naponkint. Dr. LENGYEL BÉLA ny. r. tanár.

Héber olvasmányok. A zsoltárkönyv; csütörtökön. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár.

A magyar nyelv alaktana; kedden, csütörtökön és szombaton. Dr. SZINYVEI JÓZSEF helyettes tanár.

Hibás szók és szólások bírálata; hétfőn. Ugyanazon tanár.

Finn olvasmányok; pénteken. Ugyanaz mint magántanár.

Római államréniségek; hétfőn, csütörtökön és pénteken. Dr. PONORI THEUREWK EMIL ny. r. tanár.

Germania antiqua; kedden. Ugyanazon tanár.

Görög és latin szövekkritikai gyakorlatok; szerdán. Ugyanazon tanár.

9—10

Jézus nyilvános életéből kiszemelt részek értelmezése; ezután *Sz. Pál apostol a Korintusiakhoz írt I. levelének fejtegetése*; csütörtök kivételével naponkint. Dr. BOGNÁR ISTVÁN ny. r. tanár.
Keresztény kath. erkölcstan folytatása; hétfőn, szerdán és pénteken. Dr. BREZNAV BÉLA ny. r. tanár.
Lelkipásztorságtan folytatása; kedden. Dr. KLINGER ISTVÁN ny. r. tanár.

Jogbölcsezet; naponkint csütörtököt kivéve. Dr. SCHNIERER ALADÁR ny. r. tanár.
Ausztriai általános magánjog; naponkint csütörtök kivételével. Dr. SÁGHY GYULA ny. r. tanár.
Politika; naponkint csütörtököt kivételével. Dr. SZILÁGYI DEZSŐ ny. r. tanár.
Jog- és állambölcsezet; naponkint szombat kivételével. Dr. PÜLSZKY ÁGOST ny. r. tanár.
Római magánjog institúciói; naponkint vasárnap kivételével. Dr. VÉCSEY TAMÁS ny. r. tanár.
Ausztriai polgári magánjog; naponkint csütörtök kivételével. Dr. ANTAL GYULA ny. r. tanár.
Jogbölcselet; naponkint csütörtök kivételével. Dr. CSARADA JÁNOS magán tanár.

9—11

Keresztény kath. erkölcstan folytatása; kedden és szombaton. Dr. BREZNAV BÉLA ny. r. tanár.
Lelkipásztorságtan folytatása; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. KLINGER ISTVÁN ny. r. tanár.

Törvénytörvénykezési orvostan; csütörtökön. Dr. SCHMIDT GYÖRGY m. tanár.
Törvénytörvénykezési orvostan; csütörtökön. Dr. CSATÁRY LAJOS m. tanár.

1/2 10—1/2 12

Az orvostudományi karban

A méh és járulékaiknak lobos bántalmairól; csütörtökön és vasárnap.
Dr. ELISCHER GYULA. magántanár.

Bőrgyógyászat és bujakórtan; csütörtökön. Dr. HAVAS ADOLF magántanár.

A sérvék kór- és gyógytana; csütörtökön és vasárnap. Dr. BÁRON JÓNAS m. tanár.

A bujabántalmak (affectiones venereae) és a bujakór (syphilis) ismérése és gyógytana; csütörtökön és vasárnap.
Dr. POÓR IMRE ny. rk. tanár.

Elméleti és gyakorlati fülgyógyászat; vasárnap. Dr. BÜKE GYULA ny. rk. tanár.

Gyakorlati sebészet és kórodai előadások; naponkint csütörtököt kivéve.
Dr. KOVÁCS JÓZSEF ny. r. tanár.

Gyakorlati sebészeti és kórodai előadások; naponkint csütörtököt kivéve.
Dr. LUMNICZER SÁNDOR ny. r. tanár.

Elméleti és gyakorlati szemészet; naponként csütörtököt kivéve. Dr. SCHULEK VILMOS ny. r. tanár.

**Szentülkérészet gyakorlatok; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

A fej és nyak sebészi bántalmairól; csütörtökön és vasárnap. Dr. NAVRATIL IMRE ny. rk. tanár.

A bölcsészettudományi karban

Seminariumi dolgozatok; szombaton. Ugyanazon tanár.

Az infinitesimalis számítás elemei; kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. SCHOLTZ ÁGOST ny. r. tanár.

Állattan, gyógyszerész-növendékek részére; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

Kísérleti vegytan, tekintettel az orvosnövendékek igényeire; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.

A XIX. századi német irodalom áttekintése; kedden, szerdán és csütörtökön. Dr. HEINRICH GUSZTÁV ny. r. tanár.

Irodalomtörténeti gyakorlatok XIX. századi szövekről s művekről; pénteken. Ugyanazon tanár.

Szirus és khald olvasmányok; csütörtökön. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár.

10-11

Héber syntaxis; ezután
Bibliai értelmezéstan. Ennek be-
fejezése után

*A bölcselmi és litnoki könyvek-
ből kiszemelt szakaszok magyarázata*; továbbá

Szentirási enantiophaniák; végre
Szövegkritikai gyakorlatok; hét-
főn és pénteken. Dr. BERGER
Ev. János ny. r. tanár.

*Bevezetés az új-szövetségi szent-
iratokba*; szerdán, pénteken
és szombaton. Dr. BOGNÁR
István ny. r. tanár.

*Az új-szövetségi apokryph köny-
vekről*; hétfőn. *Ug anazon
tanár.*

Házasságjog; kedden. Dr. ASCHEN-
BRIER Antal ny. r. tanár.

Jogtörténet; naponkint csütörtök ki-
vételével. Dr. WENZEL GUSZTÁV ny.
r. tanár.

Nemzetgazdaságtan; hétfőn, kedden,
szerdán. Dr. KAUTZ GYULA ny. r.
tanár.

Magyar közigazgatási jog; hétfőn, ked-
den, szerdán és pénteken. Dr. LECH-
NER ÁGOSTON ny. r. tanár.

**A közösügyek a magyar alkotmányban*;
szombaton. Dr. LECHNER ÁGOSTON ny.
r. tanár.

Kereskedelmi jog; naponkint csütör-
tök kivételével. Dr. APÁTHY ISTVÁN
ny. r. tanár.

Jogtörténet; naponkint csütörtök ki-
vételével. Dr. HAJNIK IMRE ny. r.
tanár.

Kereskedelmi jog; naponkint csütör-
tök kivételével. Dr. PLÓSZ SÁNDOR
ny. r. tanár.

Nemzetgazdaságtan; csütörtökön, pént-
teken és szombaton. Dr. FÖLDES
BÉLA ny. r. tanár.

10-1/2-12

10-12

Héber syntaxis; ezután
Bibliai értelmezéstan. Ennek be-
fejezése után

*A bölcselmi és litnoki könyvekből
kiszemelt szakaszok magyaráz-
ata*; továbbá

Szentirási enantiophaniák; végre
Szövegkritikai gyakorlatok; ked-
den. Dr. BERGER Ev. János
ny. r. tanár.

Leiró boncztan (zsigertan, edény- és idegtan); naponkint, szombatot kivéve. Dr. LENHOSSÉK JÓZSEF ny. r. tanár.

Leiró boncztan (második rész); ugyanazon napokon. Dr. MIHÁLKOVICS GÉZA ny. r. tanár.

Kisérleti élettan; ugyanazon napokon. Dr. JENDRASSIK JENŐ ny. r. tanár.

Füldőgyógyászatról; vasárnap. Dr. HASENFELD MANÓ magántanár.

Elmélet és gyakorlati fülggyógyászat; csütörtökön és vasárnap. Dr. LICHTENBERG KORNÉL magántanár.

A gyermekápolásról (bábák számára); szombaton. Dr. BÓKAI JÁNOS magántanár.

Magyarország neveléstörténelme; kedden, szombaton. LUBRICH ÁGOST ny. r. tanár.

Az újkor neveléstörténelme, folytatólag; hétfőn, szerdán és pénteken. *Ugyanazon tanár.*

A XV. század egybehasonlító története; kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. SALAMON FERENCZ ny. r. tanár.

Római régiségek; kedden, szerdán és csütörtökön. Dr. TORMA KAROLY ny. r. tanár.

Római felirattal és felirattalani gyakorlatok; pénteken és szombaton. *Ugyanazon tanár.*

Apollonius Rhodius Argonautika; folytatás; kedden és pénteken. Dr. TÉLPHY IVÁN ny. r. tanár.

Germania antiqua; csütörtökön. Dr. PONORI THEWREWÉK EMIL ny. r. tanár.

A görög irodalom története, folytatás; hétfőn, szerdán és szombaton. Dr. ÁBEL JENŐ ny. rk. tanár.

Elméleti csillagászat; hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton. Dr. KONDOR GUSZTÁV ny. r. tanár.

Palaeontologia; hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken. HANTKEN MIKSA ny. r. tanár.

Német szóképzés és német mondattan; kedden és szerdán. Dr. HEINRICH GUSZTÁV ny. r. tanár.

A német dráma története Lessingig; csütörtökön és pénteken. *Ugyanazon tanár.*

Általános sebészi kértan és gyógytan; csütörtökön és vasárnap. Dr. JANNY GYULA magántanár.

Gyógyszerészet törvényei; szombaton. Dr. BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.

**Bevezetés a sebészi műtevésbe; vasárnap. (Tandíj 10 frt 50 kr.) Dr. KOVÁCS JÓZSEF ny. r. tanár.

Elméleti kórszövettan; vasárnap. Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.

Sebészeti műtéttan; csütörtökön. Dr. LEMNICZER SÁNDOR ny. r. tanár.

Műtörténelem, a csucsives stílusú korok építészete, plasztikája és festészete; szombaton. Dr. HENSZLMANN IMRE ny. r. tanár.

Állattani demonstrációk és gyakorlatok a gyógyszerész-növények igényeihez mérve; szombaton. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

10—12

Szjr és chald nyelvten; szerdán.
Dr. KANYORSZKY GYÖRGY ny.
rk. tanár.

10—1

1/2 11—1/2 12

11—12

Keresztény kath. erkölcsen foly-
tatása; hétfőn és szerdán. Dr.
BREZNAV BÉLA ny. r. tanár.
Szjr- és chald nyelvten; hétfőn.
Dr. KANYORSZKY GYÖRGY ny.
rk. tanár.
Hittudomány-bölcselet; pénteken.
Ugyanazon tanár.

Magyar magánjog; naponkint csütör-
tököt kivéve. Dr. WENZEL GUSZTÁV
ny. r. tanár.
Római magánjog; hétfőn és pénteken.
Dr. HOFFMANN PÁL ny. r. tanár.
Nemzetközi jog; hétfőn, szerdán és
pénteken. Dr. APÁTHY ISTVÁN ny. r.
tanár.
Magyar magánjog; naponkint csütör-
tököt kivéve. Dr. HERCZEGH MIHÁLY
ny. r. tanár.
Római magánjog institutiói; hétfőn és
pénteken. Dr. VÉCSEY TAMÁS ny. r.
tanár.
Pandekták; kedden, szerdán, csütör-
tökön és szombaton. *Ugyanazon*
tanár.
Statistika; szerdán, csütörtökön, pén-
teken és szombaton. Dr. FÖLDES
BÉLA ny. rk. tanár.
A felsőház intézménye; kedden és csü-
törtökön. Dr. LÁNCZY GYULA m. tanár.
Európai nemzetközi jog; hétfőn, ked-
den és szerdán. Dr. CSARADA JÁNOS
m. tanár.

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Testgyógyászat; vasárnap. Dr. DOLLINGER GYULA m. tanár.

Részletes növénytan, orvos- és tanárjelöltek számára; szombaton. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.
A szerves vegytan rövid áttekintése; vasárnap. Dr. LIEBERMANN LEO m. tanár.

Szövettan; vasárnap. Dr. THANHOFFER LAJOS ny. rk. tanár.

Az agy functionalis betegségeiről és az agybántalmak localisatiójáról; vasárnap. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Bujakórtan; csütörtökön és vasárnap. Dr. SCHWIMMER ERNŐ ny. rk. tanár.
Testgyógyászat; csütörtökön. Dr. DOLLINGER GYULA magántanár.

A keresztény műarchaeologia encyclopaediája; szerdán. Dr. CZOBOR BÉLA magántanár.

Attikai jogrégiségek; hétfőn, szerdán és szombaton. Dr. TÉLFFY IVÁN ny. r. tanár.

Ovid Átváltozásainak fordítása (a class. philologiai seminarium tagjai számára ingyenes); kedden és pénteken. *Ugyanazon tanár.*

A görög irodalom története, folytatás; csütörtökön. Dr. ÁBEL JENŐ ny. rk. tanár.

Algebrai analysis, folytatva; hétfőn és csütörtökön. Dr. KONDOR GUSZTÁV ny. r. tanár.

Analytikai síkméltan, folytatva; kedden és pénteken. *Ugyanazon tanár.*

Ujabb analitikai méltan; szerdán és szombaton. *Ugyanazon tanár.*

Rendszeres állattan; orvos- és tanárjelöltek számára; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

Részletes vegytan, gyógyszerész-növények számára; hétfő kivételével naponkint. Dr. LENGVEL BÉLA ny. r. tanár.

Ázsia ethnographiája, folytatás; szerdán. Dr. TÖRÖK AURÉL ny. r. tanár.

Lavater arczisméjéről; csütörtökön. *Ugyanazon tanár.*

**A bada-kovácsi hegység részletes geológiája*; szerdán. HANTKEN MIKSA ny. r. tanár.

Reggeli órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
11-12		
11-1/21		
11-1		
1/212-1/21		
1/212-1		
12-1		<p><i>*Polgári törvénykezés</i>: naponkint csütörtököt kivéve. Dr. HERCZEGH MIHÁLY ny. r. tanár.</p> <p><i>Polgári törvénykezés</i>: naponkint csütörtök kivételével. Dr. PLÓSZ SÁNDOR ny. r. tanár.</p> <p><i>Római örökjog</i>: szerdán és pénteken. Dr. TAKÁCS LAJOS ny. rk. tanár.</p> <p><i>Kereskedelmi jog</i>: naponkint csütörtök kivételével. Dr. NEUMANN ÁRMIN m. tanár.</p> <p><i>Pandekták</i>: szombaton. Dr. SCHWARTZ, GUSZTÁV m. tanár.</p> <p><i>Magánjogi gyakorlatok</i>: kedden és csütörtökön. Ugyanazon tanár.</p>

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Kritikai és irodalomtörténeti dolgozatok; szombaton. Dr. GYULAI PÁL ny. r. tanár.

**Schiller összes költeményeinek áttekintő jellemzése*; pénteken. Dr. HEINRICH GUSZTÁV ny. r. tanár.

A magyar regény műformája és nyelve; hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön. Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár.

***Parlamentari gyorsírás*, Gabelsberger rendszere szerint; vasárnap. BALOGH ANDOR magántanító.

Boncztani embertan; hétfőn és kedden. Dr. TÖRÖK AURÉL ny. r. tanár.

Bevezető élet- és szövegtani gyakorlatok; naponkint, vasárnapot kivéve. Dr. JENDRÁSSIK JENŐ ny. r. tanár.

Az agy functionális betegségeiről és az agybántalmak localisatiójáról; szerdán. Dr. LAUFENAUER KÁBOLY ny. rk. tanár.

Elméleti és gyakorlati szemtükérszet; csütörtökön és vasárnap. Dr. SZILI ADOLF ny. r. tanár.

A testi sértések körüli orvosi tanusítás; szerdán és pénteken. Dr. AJTAI K. SÁNDOR ny. r. tanár.

Törvényszéki orvostani casuistica; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

Az ethikai elméletek története az ujkorban; hétfőn, kedden, szerdán és pénteken. Dr. MEDVE CZKY FRIGYES ny. rk. tanár.

Bevezetés a philosophia tanulmányába; pénteken és szombaton. Dr. KÁRMÁN MÓR m. tanár.

Gymnasiumi paedagogiai (tanárképezdei tagoknak ingyen); hétfőn és kedden. Ugyanazon tanár.

A flandriai és hollandi képirás a 16-ik és 17-ik században; szerdán és csütörtökön. Dr. PASTEINER GYULA ny. rk. tanár.

Földtan; kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár.

**Ásványtani általános gyakorlat*; szombaton. Ugyanazon tanár.

Az ásványok lángkísérleti meghatározásának módszere; hétfőn. Ugyanazon tanár.

2—1/24

Az ágazatos hittan folytatása; hétfőn, szerdán. Dr. STANCZEL FERENCZ ny. r. tanár.

Magyarország statistikája; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. DOBRÁNSZKY PÉTER magántanár.
Magyar közigazgatási jog; néponkint csütörtököt kivéve. Dr. HAVAS SÁNDOR magántanár.

2—3

Tájébozctan; hétfőn és szerdán. Dr. LENHOSSÉK JÓZSEF ny. r. tanár.
 ***Központi idegrendszer finomabb szervezete. pénteken. Ugyanazon tanár.*
Tájébozctan; kedden és csütörtökön. Dr. MIHÁLKOVICS GÉZA ny. r. tanár.

Gyakorlati kórbozctan; csütörtökön, pénteken és szombaton. Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.
Elméleti kórbozctan; kedden. Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.
Gyakorlati bevezetés a lápszerek, viz, levegő stb. egészségügyi vizsgálatába; naponta csütörtök kivételével. Dr. FODOR JÓZSEF ny. r. tanár.
Elméleti kórbozctan; hétfőn és szerdán. Dr. BABES VIKTOR ny. rk. tanár.
A védhimlőoltás; csütörtökön és vasárnap. Dr. WITTMANN LÁZÁR magántanár.

Philosophiai Conversatorium. Bacon Novum organonja; szombaton. Dr. BÁNÓCZI JÓZSEF m. tanár.
Magyarország újkori története; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD ny. r. tanár.
Magyarország 17-ik századi története; kedden. Ugyanazon tanár.
A keresztény műarchaeologia encyclopaediája; szerdán. Dr. CZOBOR BÉLA m. tanár.
Általános függvénytan, folytatás; hétfőn, szerdán és pénteken. Dr. FARKAS GYULA m. tanár.
 *Arab nyelvtan; hétfőn, kedden, csütörtökön. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár.
Török-tatár nyelv; kedden, szerdán és pénteken. Dr. VÁMBÉRY ARMIN ny. r. tanár.
Kirgiz dialectus; hétfőn és szerdán. Ugyanazon tanár.
Az ugor nyelvek összehasonlító alaktana. III. Névragozás; szerdán és pénteken. Dr. BUDENZ JÓZSEF ny. r. tanár.
 **A jakut nyelv ismertetése*, folytatva; kedden. Ugyanazon tanár.
Elméleti és gyakorlati francia nyelvtan, kezdők számára; hétfőn és szerdán. RÁKOSY SÁNDOR ny. rk. tanár.
Francia nyelvtan, haladottabbak számára; kedden. Ugyanazon tanár.
Francia irodalom köréből; pénteken. Ugyanazon tanár.
Francia művek fordítása; szombaton. Ugyanazon tanár.
Bevezetés a nyelvtudományba; hétfőn. Dr. MAYR AURÉL ny. rk. tanár.
Francia alaktan történetileg; csütörtökön. Ugyanazon tanár.
A korán magyarázása; hétfőn és pénteken. Dr. GOLDZSIHER IGNÁCZ m. tanár.
 II. sz. tanterem.
Arab költészeti olvasmány; csütörtökön. Ugyanazon tanár. Ugyanott.

Dél- utáni órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
2-3		
2-4	<p><i>Az ágazatos hittan folytatása; szombaton. Dr. STANZEL FERENCZ ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Arab nyelvtan; pénteken Dr. KANYORSZKY GYÖRGY ny. rk. tanár.</i></p>	
2-5		
1/23-1/24		
1/23-4		
3-4	<p><i>Alaphittan folytatása; hétfőn szerdán, pénteken és szombaton. Dr. BITA DEZSŐ ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Egyháztörténelem VII. Gergely pápa idejétől a legújabb korig; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. RAPAICS RAYMOND ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Egyházi törvénykezés és büntetőjog; hétfőn és pénteken. Dr. ASCHENBRIER ANTAL ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Egyházi vagyonjog; szerdán. Ugyanazon tanár.</i></p>	<p><i>Az angol alkotmány; pénteken és szombaton. Dr. KAUTZ GYULA ny. r. tanár.</i></p> <p><i>Gazdasági és culturalis statistika; hétfőn és kedden. Dr. LÁNG LAJOS ny. r. tanár.</i></p> <p><i>A jelzálogi és telekkönyvi intézmények Nyugat-Európa több államában; kedden. Dr. CSILLAG GYULA ny. rendk. tanár.</i></p>

Az orvostudományi karban

A bölcsészettudományi karban

Az elmebetegségek kór- és gyógytana; csütörtökön. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Angol nyelv, kezdők számára; kedden és csütörtökön. Dr. LEWIS LAJOS magántanító.
Angol nyelv, haladottabbak számára; hétfőn és szerdán. *Ugyanaz.*
Angol irodalom: Hamlet by Shakespeare; pénteken. *Ugyanaz.*

Magyarország 17-ik századi története; csütörtökön. Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD ny. r. tanár.
Növénytan gyakorlatokkal; gyógyszerész-növendékek számára; csütörtökön és pénteken. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.
Növényleírastani gyakorlatok, orvos- és tanárjelöltek számára; hétfőn. *Ugyanazon tanár.*

Mikroszkopi növénytani gyakorlatok; kedden és szerdán. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.

**Szemlék a műtörténelemből*; szombaton. Dr. HENSZLMANN IMRE ny. r. tanár.

***Orvosi és egészségügyi törvények és rendeletek*; csütörtökön. Dr. FODOR JÓZSEF ny. r. tanár.
Gyermekgyógyászat; szerdán és szombaton. Dr. BÓKAI JÁNOS magán tanár.

Psychologia; hétfőn és szerdán. Dr. MEDVECZKY FRIGYES ny. rk. tanár.
Magyarország 17-ik századi története; pénteken. Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD ny. r. tanár.
Magyarország vegyeskorszaki kulturtörténete; hétfőn. *Ugyanazon tanár.*
A magyar oklevéltan folytatólag és a címertan elemei; hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton. Dr. HORVÁT ÁRPÁD ny. r. tanár.
Pecséttan; kedden. *Ugyanazon tanár.*
 **Földrajzi gyakorlatok*; kedden és csütörtökön. Dr. HUNFALVY JÁNOS ny. r. tanár.

Del-
utáni
órák

A hittudományi karban

A jog- és államtudományi karban

Arab nyelvtan; szerdán. Dr.
KANYERSZKY GYÖRGY ny. r.
tanár.

Hittudomány - bölcsélet; hétfőn.
Ugyanazon tanár.

3-4

3-5

Törvénytudományi lélek- és elmekörtan; szombaton. Dr. SCHWARTZER OTTÓ, magántanár.

- **Don Carlos története*; kedden. Dr. BALLAGI ALADÁR ny. rk. tanár.
- Latin stílusgyakorlatok*; kedden. Dr. KASSAI GUSZTÁV m. tanár.
- Latin beszédgyakorlatok*; szombaton. Ugyanazon tanár.
- Gyakorlatok a fizikai laboratóriumban*; szombaton. Dr. báró EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár és Dr. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár.
- Analytikai mechanika. II. rész. A dinamikai elvek*; hétfőn és szerdán. Dr. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár.
- Az electromosság és mágnesség elmélete*; kedden, csütörtökön és pénteken. Ugyanazon tanár.
- Arab olvasmányok*; hétfőn, kedden, csütörtökön. Dr. HATALA PÉTER ny. r. tanár.
- Persa nyelv*; kedden szerdán és csütörtökön. Dr. VÁMBÉRY ÁRMIN ny. r. tnr.
- Török kéziratok olvasása*; hétfőn és pénteken. Ugyanazon tanár.
- Conversatorium a magyar-ugor összehasonlító nyelvészetből*; kedden. Dr. BUDENZ JÓZSEF ny. r. tanár.
- Lapp olvasmányok*; szerdán, pénteken. Ugyanazon tanár.
- Az olasz nyelv elméletileg és gyakorlatilag*; szerdán, pénteken és szombaton. MESSI ANTAL ny. rk. tanár.
- Silvio Pellico műveinek fejtegetése*; kedden. Ugyanazon tanár.
- Studi sulle tragedie di Vittorio Alfieri*; csütörtökön. Ugyanazon tanár.
- Szanszkrit nyelvtan*; hétfőn. Dr. MAYR AURÉL ny. rk. tanár.
- Indgerman alaktan*; csütörtökön. Ugyanazon tanár.
- *Cseh olvasmányok; csütörtökön és szombaton. Dr. ÁSBÓTH OSZKÁR ny. rk. tanár.

- Európa ó-kori földrajza*; szombaton. Dr. HEINRICH ALAJÓS m. tanár.
- Kütfői dolgozatok*, különös tekintettel Magyarország történetére; csütörtökön és szombaton. Dr. MARCZALI HENRIK m. tanár.
- Magyar stílusgyakorlatok*; hétfőn. Dr. BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár.

Del- utáni órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
1/24 — 1/26		
4—5		<p><i>Pénzügytan</i>; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. KERKAPOLY KÁROLY ny. r. tanár.</p> <p><i>Magyar pénzügyigazgatási jog</i>; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. LECHNER ÁGOST ny. r. tanár.</p> <p>*<i>Az eggedáruságok és illetékek</i>; kedden, Ugyanazon tanár.</p> <p><i>Pénzügytan</i>; hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton. Dr. LÁNG LAJOS ny. r. tanár.</p> <p><i>Magánjogi codificatiók</i>; csütörtökön. Dr. DELL'ADAMI REZSŐ magántanár.</p>
4—6		<p><i>Politikai szántan</i>; csütörtökön. Dr. BOCSKOR KÁROLY ny. rk. tanár.</p>

Az orvostudományi karban

Az orvosi vénnyek szerkesztéséről; hétfőn. Dr. BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.

A rögtön támadt életveszélyek elhárításáról; szombaton. Dr. ARÁNYI LAJOS nyug. tanár.

Törvényszéki lélektan; szombaton. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

Elméleti kórszövettan; szombaton. Dr. BABES VIKTOR ny. rk. tanár.

Hasonszenvi különös kór- és gyógytan, s kórodai előadások; naponként szombatot kivéve. Dr. BAKODY TIVADAR ny. rk. tanár.

A hasúri szennék bántalmainak kór- és gyógytana; csütörtökön. Dr. ÁNGYÁN BÉLA magántanár.

A bölcsészettudományi karban

A legújabb philosophia története; kedden és csütörtökön. Dr. ALEXANDER BERNÁT m. tanár.

Gondolkodástan; hétfőn, szerdán, pénteken. Dr. BIHARI PÉTER m. tanár.

Ázsia és Afrika földrajzából; hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Dr. HUNFALVY JÁNOS ny. r. tanár.

Állatfejlődéstan; szerdán és csütörtökön. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

Az aromás testek áttekintése; szombaton. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.

*A légköri fényjelenségekről; kedden. Dr. báró EÖTVÖS LORÁND ny. r. tnr.

Kisfaludy Károly drámai művei; kedden és szerdán. Dr. GYULAI PÁL ny. r. tanár.

Vörösmarty lyrai költeményei; csütörtökön és pénteken. Ugyanazon tanár.

A román nyelvtan, folytatólag, hétfőn, szerdán és pénteken. ROMÁN SÁNDOR ny. r. tanár.

A szókötés; kedden. Ugyanazon tanár.

A moeso- vagy macedo-román dialectus; csütörtökön. Ugyanazon tanár.

*Conversatorium a Veronetzzi codezselett; szombaton. Ugyanazon tanár.

Orosz nyelvtan; kedden, csütörtökön és szombaton. Dr. ÁSBÓTH OSZKÁR ny. rk. tanár.

**Angol nyelv és irodalom, kezdők számára; hétfőn, szerdán és pénteken. EGAN JAMES magántanító.

**Angol irodalom: Goldsmith Moor-Tennyson és Milton; kedden, csütörtökön és szombaton. Ugyanaz.

*Állattani mikroszkopi gyakorlatok, kezdők számára; hétfőn, kedden és pénteken, hetenkint 6 óra. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

De- utani órák	A hittudományi karban	A jog- és államtudományi karban
5-6		<p><i>Vasúti jog</i>; kedden és pénteken. Dr. WENZEL GUSZTÁV ny. r. tanár.</p> <p><i>Telekkönyvi rendtartás</i>; szerdán és szombaton. Dr. HERCZEGH MIHÁLY ny. r. tanár.</p> <p>*<i>Az átmeneti jog elvei</i>; hétfőn. Dr. PULSZKY ÁGOST ny. r. tanár.</p> <p><i>Államszámvitel</i>; naponkint csütörtököt kivéve. Dr. BOCSKOR KÁROLY ny. rk. tanár.</p> <p><i>Bűnvádi eljárás</i>; kedden és pénteken. Dr. FAYER LÁSZLÓ magántanár.</p> <p><i>Kihágási büntetőtörvénykönyv és eljárás</i>; szerdán. Ugyanazon tanár.</p> <p><i>Pandekták</i>; pénteken. Dr. SCHWARCZ GUSZTÁV m. tanár.</p> <p><i>Római perjog</i>; hétfőn és szerdán. Ugyanazon tanár.</p>
5-1-27		
5-7		
1/26-7		
6-7		<p><i>A jog és állambölcsészet története</i>; hétfőn, kedden és szerdán. Dr. PULSZKY ÁGOSTON ny. r. tanár.</p>
6-8		

Az orvostudományi karban

*Az ázsiai choléráról; csütörtökön.
Dr. KORÁNYI FRIGYES ny. r. tanár.
Szülészeti műtéttan; pénteken. Dr.
KÉZMÁRSZKY TIVÁDAR ny. r. tanár.
*Az ép és kóros vér vegytana; kedden.
Dr. PLÓSZ PÁL ny. r. tanár.
Az ókori orvostudomány történetéből;
hétfőn és pénteken. Dr. PURJESZ
ZSIGMOND magántanár.
Idegkörtan; hétfőn, csütörtökön és
szombaton. Dr. TAKÁCS ENDRE ma-
gántanár.
Az agybántalmak helybelítése: szerdán.
Ugyanazon magántanár.

Fogászat, elméletileg; kedden. Dr.
ÁRKÓVI JÓZSEF magántanár.
Fogászat, gyakorlatilag; csütörtökön
és szombaton. Ugyanazon tanár.

Elméleti és gyakorlati húgyvizsgálat;
Dr. PLÓSZ PÁL nyilv. r. tanár.
Az ép és kóros emésztés és felszívódás
vegytana; csütörtökön. Ugyanazon
tanár.

Sebészeti műtéttan; hétfőn és szerdán.
Dr. LUMNICZER SÁNDOR ny. r. tanár.

*A fizionómiáról; pénteken. Dr. LUM-
NICZER SÁNDOR ny. r. tanár.
Testgyógyászat; kedden és szombaton.
Dr. BATIZFALVY SÁMUEL magántanár.

Szülészeti műtéttan; szerdán. LIEBMANN
MÓR magántanár.

A bölcsészettudományi karban

Eszthetikai alapgatmak; szerdán. Dr.
BEÖTHY ZSOLT ny. rk. tanár.
Philosophiai conversatorium; kedden.
Dr. ALEXANDER BERNÁT m. tanár.

Részletes növénytan, orvos- és tanár-
jelöltek számára; csütörtökön és
pénteken. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r.
tanár.

Növénytan, gyakorlatokkal; gyógygye-
résznövendékek számára; kedden
és szerdán. Ugyanazon tanár.
Egészségtan; pénteken. Dr. MÜLLER
KÁLMÁN ny. rk. tanár.

Műtörténelem: a csucsives stílus kor-
szak építésze, plasztikája és festé-
szete; csütörtökön és pénteken. Dr.
HENSZLMANN IMRE ny. r. tanár.
Magyar gyorsírás, Gabelsberger rend-
szere szerint; szerdán és szombaton.
BALOGH ANDOR m. tanító.

Dél-
utáni
órák

A hittudományi karban

A jog- és államtudományi karban

Később meghatározandó időben

Az orvostudományi karban

Gyógyszerismerme gyakorlatok; csoportokban a tanár által meghatározandó napokon és órákban. Dr. BALOGH KÁLMÁN ny. r. tanár.

Nőgyógyászat és szülészeti poliklinikum; csoportokban. Dr. TAUFFER VILMOS ny. r. tanár.

Szövetteni gyakorlatok; kedden és szerdán. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

Szövetteni gyakorlatok; heti 5 óra. Dr. THANHOFFER LAJOS ny. rk. tanár.

Dolgozdateleli munkálatok a központi idegrendszer ép- és kórszövettanából, naponként. Dr. LAUFENAUER KÁROLY ny. rk. tanár.

**Cursus az élettani eszköz- és kísérleti módszertanból; esetenként meghatározandó időben. (Heti 10 órai tandíj). Dr. REGÉCZI NAGY IMRE ny. rk. tanár.

*Kórszövetteni és bacterologicus vizsgálatok; hetenkint két óra. Dr. BABES VIKTOR ny. rk. tanár.

Szemészeti kórboncztan; hetenkint két óra. Dr. GOLDZIEHER VILMOS magántanár.

A szem kóros új képletei; heti 1 óra. Ugyanazon magántanár.

Phthisis bubbi stb; heti 1 óra. Ugyanazon magántanár.

A bölcsészettudományi karban

*Philosophiai Seminarium; hetenkint 2 óra. Dr. MEDVECKY FRIGYES ny. rk. tanár.

Ökleléltani gyakorlatok; hetenkint 2 óra. Dr. FEJÉRPATÁKY LÁSZLÓ m. tnr. *A visszafoglalási harcok története*; hetenkint 2 óra. Dr. SZÁDECKY LAJOS m. tanár.

Haladottabbak foglalkozása az állattani intézetben; külön meghatározandó napokon. Dr. MARGÓ TIVADAR ny. r. tanár.

Vegyteni gyakorlatok; szombat és vasárnap kivételével, hetenkint 10 óra. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.

Gyakorlatok a lángkísérleti meghatározásban; hetenkint 4 óra. Dr. SZABÓ JÓZSEF ny. r. tanár.

*Földtani kirándulás a kedvező évszakban; külön meghatározandó időben, Ugyanazon tanár.

Haladottabbak foglalkozása az áscány- és közettani intézetben; hetenkint 6 óra, külön megállapodás szerint. Ugyanazon tanár.

*Haladottabbak foglalkozása a növényteni intézetben; külön meghatározandó napokon és órákban. Dr. JURÁNYI LAJOS ny. r. tanár.

*Növényteni kirándulások; külön meghatározandó napokon és órákban. Ugyanazon tanár.

Gyakorlatok a physikai laboratoriumban; minden egyes résztvevőre nézve külön megállapítandó félnapokon. Dr. báró EÖTVÖS LORÁND ny. r. tanár és Dr. FRÖHLICH IZIDOR ny. r. tanár.

Hazánk flórájának teratológiája; hetenkint egy óra. Dr. BORBÁS VINCZE magántanár.

*Floristikai kirándulások; hetenkint egy délután, később meghatározandó napon. Ugyanazon tanár.

Gyakorlati helminthologia, haladottabbak számára; hetenkint 5 óra, később megállapítandó napokon és órákban. Dr. ÖRLEY LÁSZLÓ m. tanár.

Gyakorlati kristálytan; hetenkint 2 óra, később megállapítandó napokon és órákban. Dr. SCHMIDT SÁNDOR magántanár.

Dél-
utáni
órák

A hittudományi karban

A jog- és államtudományi karban

Egész napon át

Délutáni
órákban

Délelőtt

Az orvostudományi karban

Gyakorlati boncztan; naponkint, szombatot kivéve. Dr. LENHOSSÉK JÓZSEF ny. r. tanár.

Gyakorlati boncztan; naponkint, vasárnapot kivéve. Dr. MIHALKOVICS GÉZA ny. r. tanár.

**Fejlődéstan *gyakorlatok*; naponta. Ugyanazon tanár.

Kórszövettani gyakorlatok; Dr. SCHEUTHAUER GUSZTÁV ny. r. tanár.

Élettani és szövettani gyakorlatok, előhaladottak számára, naponként. Dr. JENDRÁSSIK JENŐ ny. r. tanár.

Dolgozabeli gyakorlatok. Dr. PLÓSZ PÁL ny. r. tanár.

**Önálló kór- és gyógytani buvárlatok; szombat és vasárnap kivételével naponkint. Dr. HÖGYES ENDRE ny. r. tanár.

Szövettani gyakorlatok; naponként. Dr. THANHOFFER LAJOS ny. rk. tanár.

Gyakorlati kórszövettan; 2 havi cursusokban, naponkint. Dr. BABES VIKTOR ny. rk. tanár.

Bevezetés a bacteriumok vizsgálatába; 6 heti cursusokban, naponként. Ugyanazon tanár.

Gyakorlati szülészet (bábák számára) Dr. TAUFFER VILMOS ny. r. tanár.

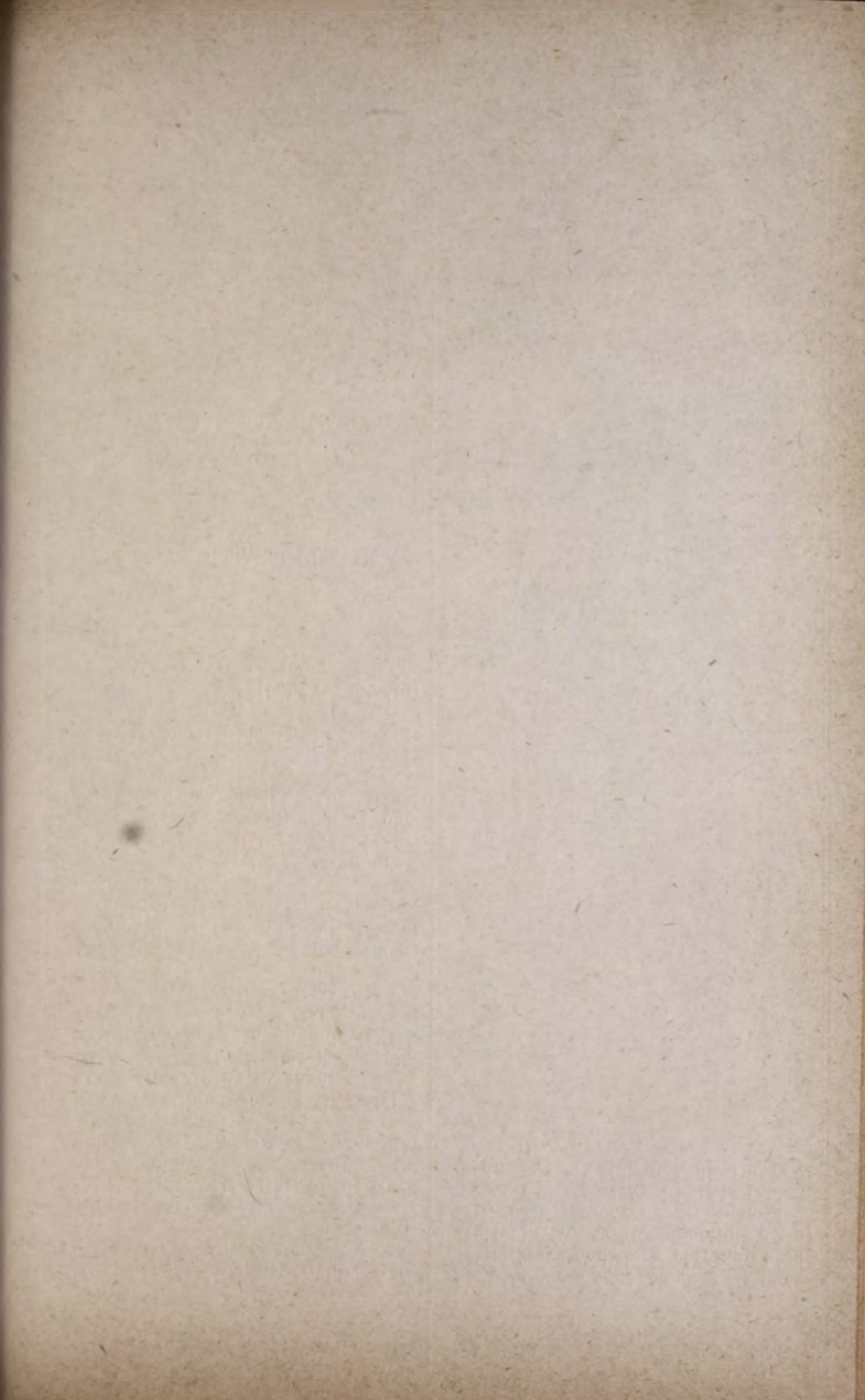
**Laboratoriumi és klinikai gyakorlatok a diagnostikai módszerek begyakorlására; naponként. Dr. HÖGYES ENDRE ny. r. tanár.

Laboratoriumi és klinikai gyakorlatok a diagnostikai módszerek begyakorlására; szombaton. Dr. HÖGYES ENDRE ny. r. tanár.

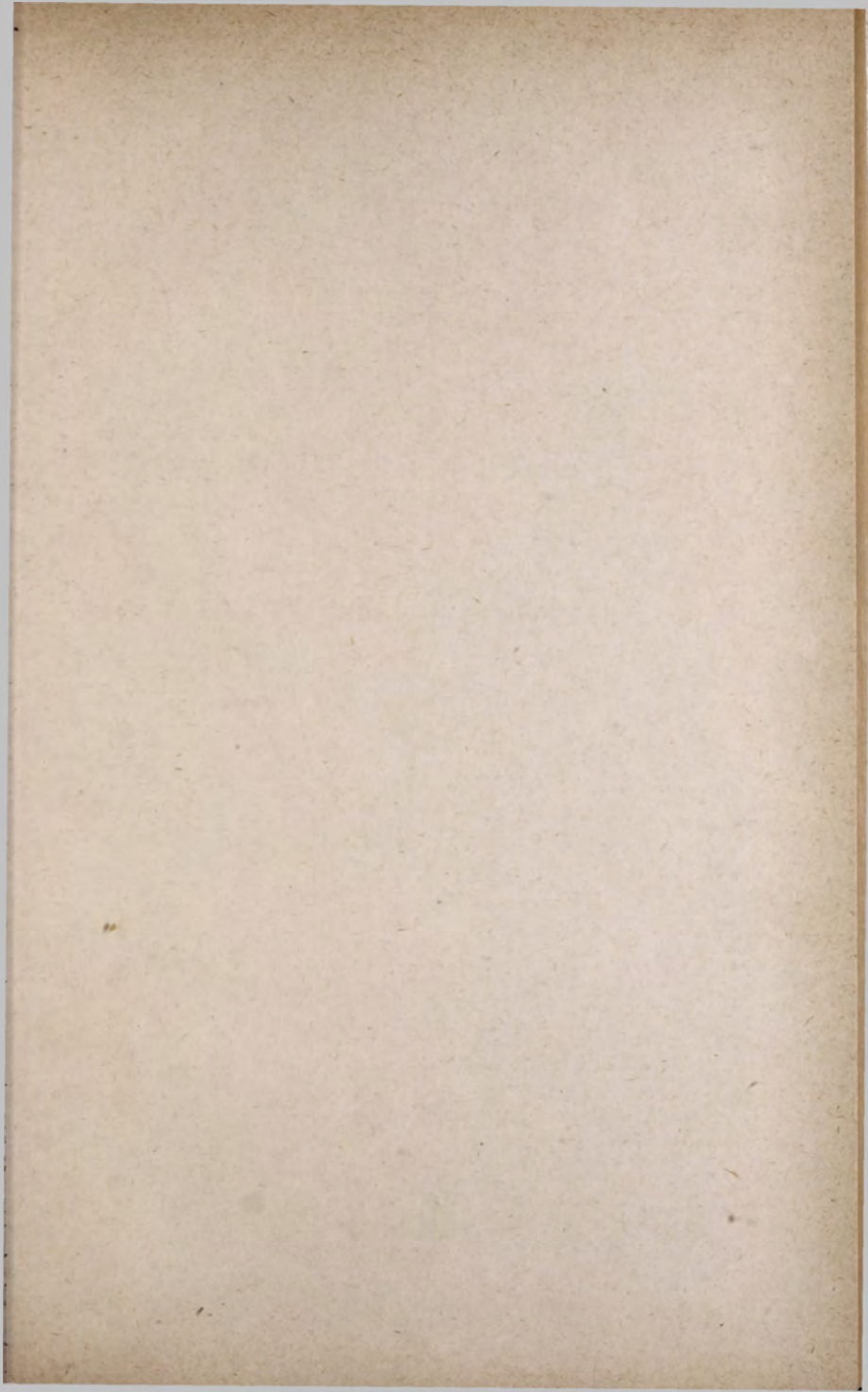
A bölcsészettudományi karban

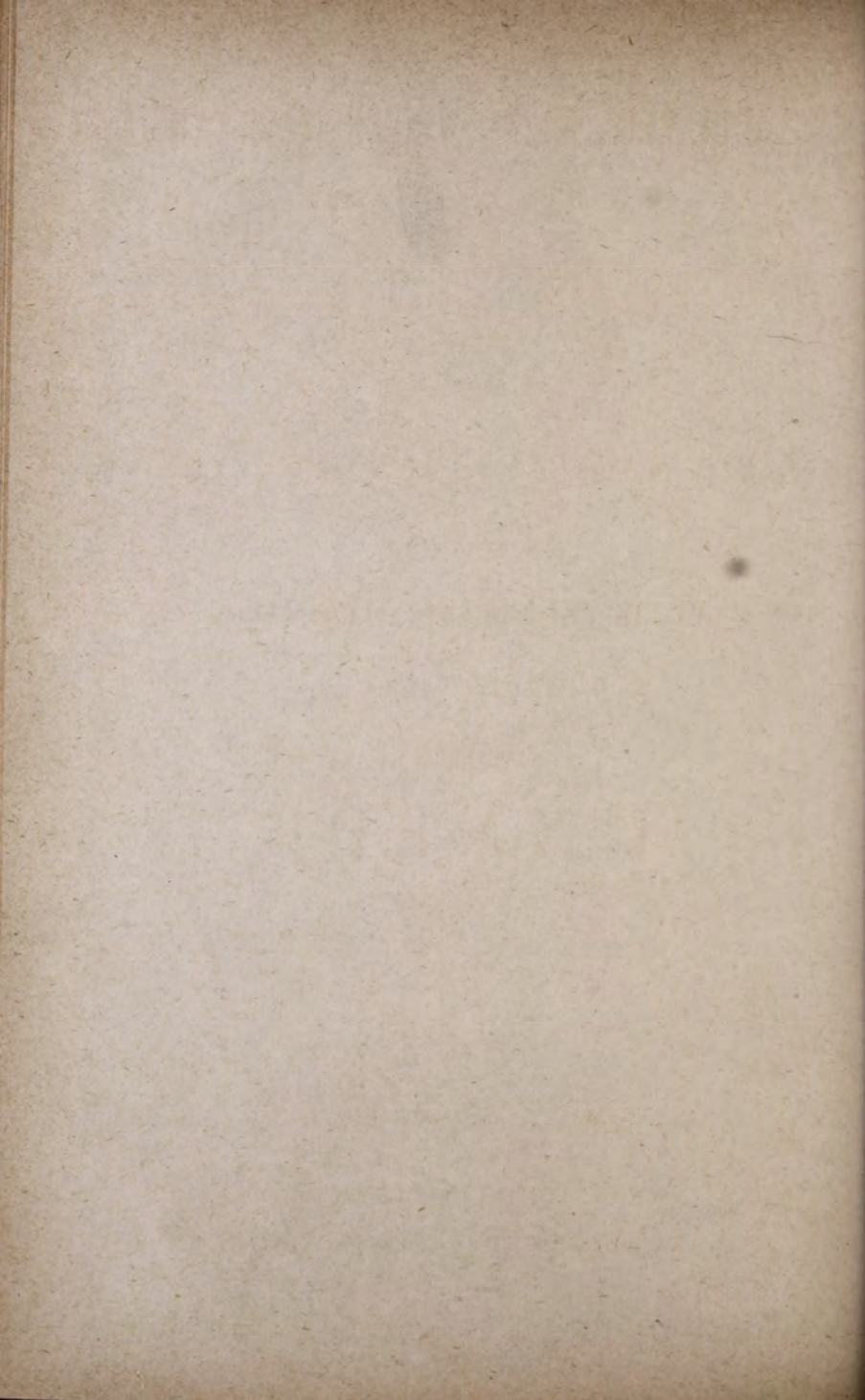
Bevezetés a vegytani buvárlat mód-szereibe; szombat és vasárnap kivételével naponkint reggeltől estig. Dr. THAN KÁROLY ny. r. tanár.

Vegytani gyakorlatok; haladottabbak számára; egész napon át. Dr. LÉNGYEL BÉLA ny. r. tanár.

ACTA REG. SCIENT. VNIVERSITATIS VNG.

ANNI MDCCCLXXXV—LXXXVI.

— FASCICVLVS II. —

A BUDAPESTI

KIR. MAGY. TUDOMÁNY-EGYETEM

ÚJJÁALKÍTÁSÁNAK

CVI-IK ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

MDCCCLXXXVI. MÁJUS 13-án

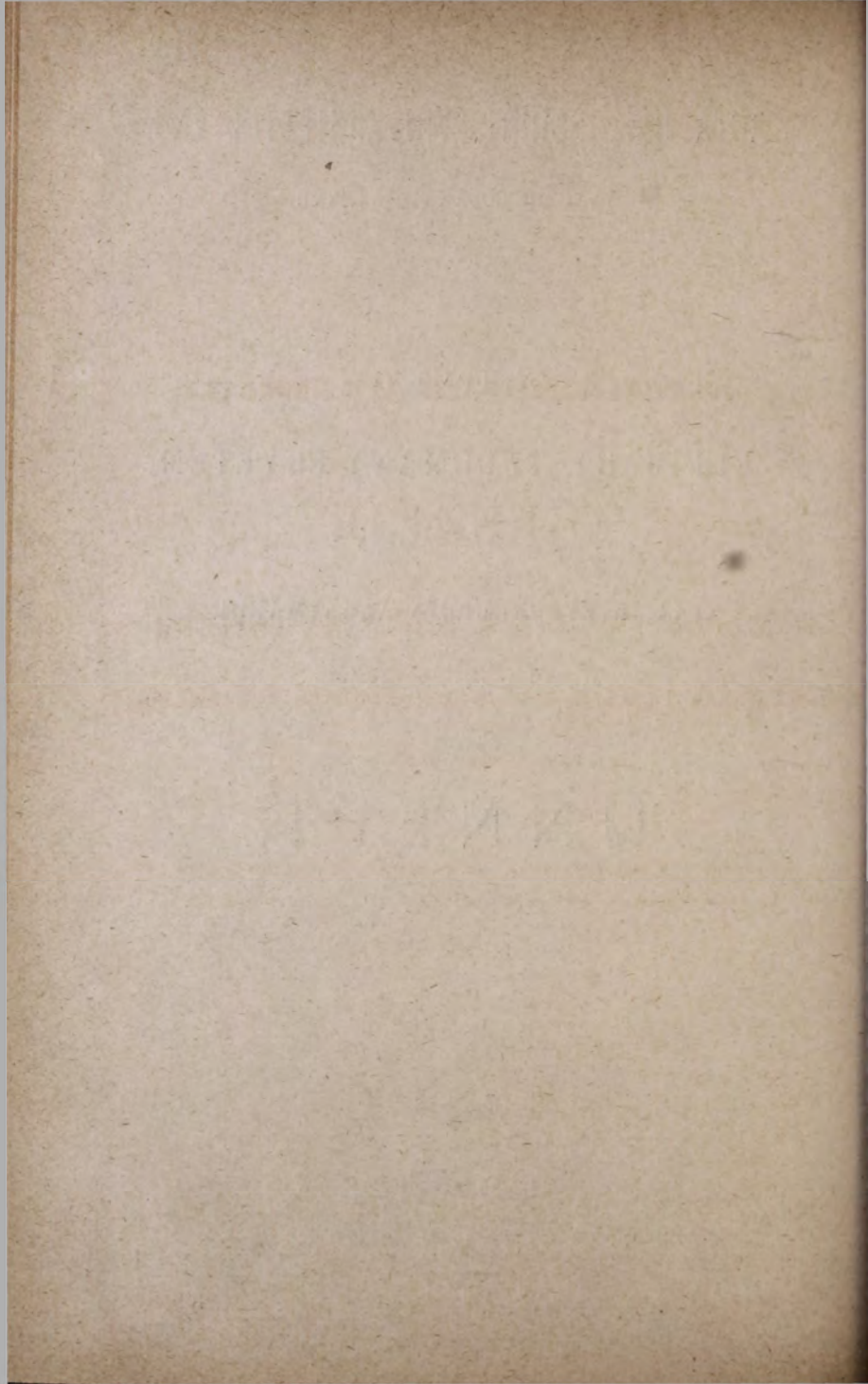
TARTOTT

Ü N N E P E.

BUDAPESTEN,

NYOMATOTT A KIR. MAGY. EGYETEMI KÖNYVNYOMDÁBAN.

1 8 8 6.

A
JOGESZME KIFEJLŐDÉSE AZ ÚJ-KORBAN.

BESZÉD

MELYET

A BUDAPESTI KIR. M. TUDOMÁNY-EGYETEM
UJJÁALKITÁSÁNAK 106-DIK ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

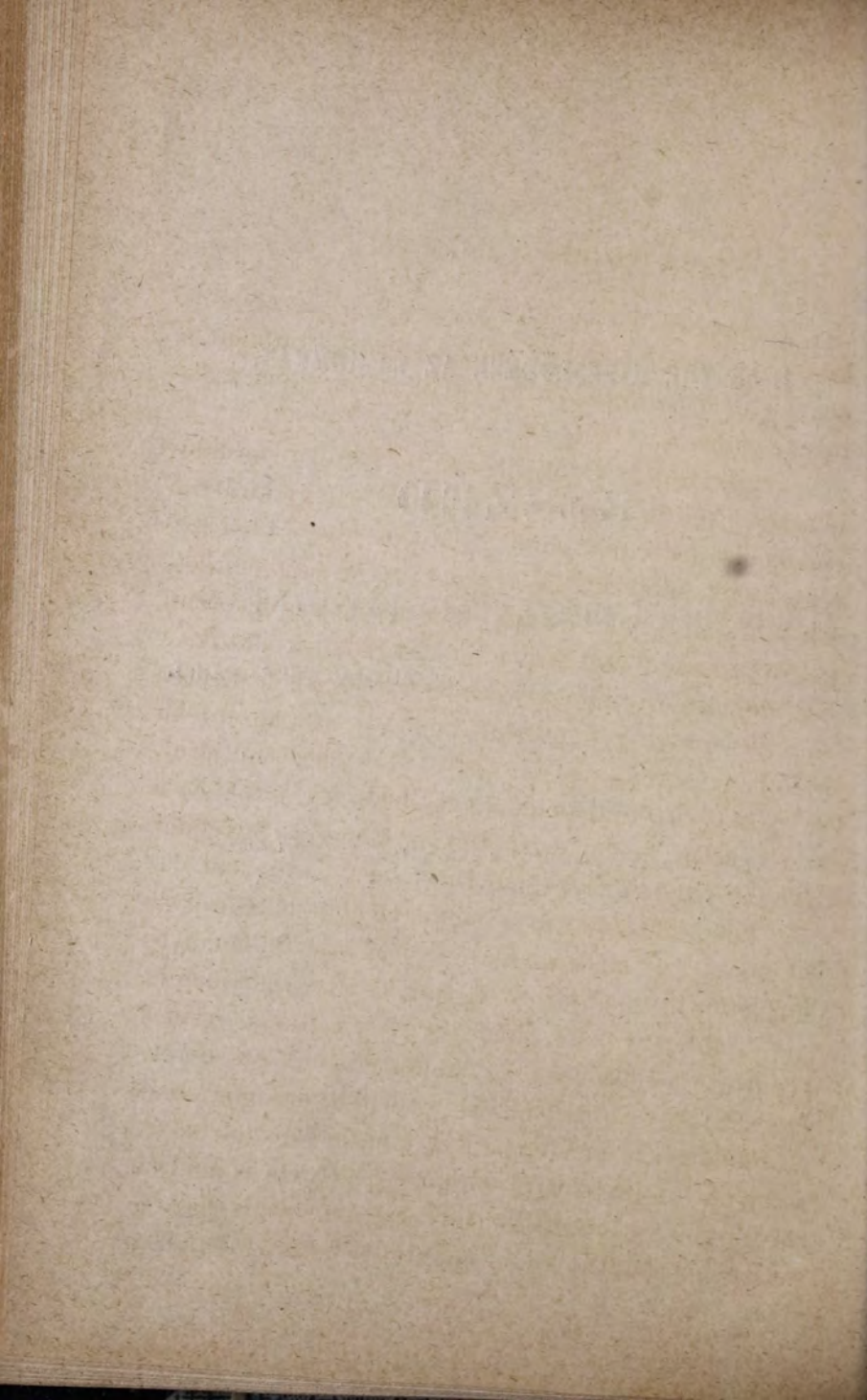
1886. MÁJUS 13. MONDOTT

LECHNER ÁGOSTON,

JOGTUDOR, A MAGYAR KÖZJOG, KÖZIGAZGATÁSI- ÉS PÉNZÜGYI JOG NY.

R. TANÁRA, A KIR. M. TUDOMÁNY-EGYETEM E. I. RECTORA.

Mélyen tisztelt gyülekezet!

Tudomány-egyetemünknek, dicső királynőnk Mária-Terézia által történt újjáalakítása évfordulóit, a kegyeletes visszaemlékezés és hála ünnepeként szoktuk megülni.

Teszszük ezt ma is, az újjáalakítás 106-ik évfordulóján. És mivel áldozhatna az egyetem a nagy királynő emlékének méltóbban, mint saját nevelésü, ha bár szerény gyümölcseivel? Midőn tehát ezért e napon hirdetjük ki, és mutatjuk be a nagy közönségnek az egyetemi polgárok koszorúzott pályamunkáit, illőnek látszik, s így szokássá vált, hogy a tanárok részéről a Rector — mintegy azok képviselőjeként, — egy közérdekű tudományos kérdésről tartott rövid értekezéssel járuljon e nap illetén megünnepléséhez. Így jutok én a szerencséhez, hogy a tisztelt gyülekezet figyelmét igénybe vegyem, és kegyes türelméért esedezzem.

Értekezni akarok a jogeszme kifejlődéséről az újkorban, és annak alakjáról a jelenkor tudományos elméletében, és — hozzátéhetjük — állam-életében is.

Tudományos vizsgálat ez, elvont iskolai eszmék körül; de tudjuk, hogy az emberi társadalom berendezését tárgyazó eszmék, és elméletek nem maradnak az iskolák falai között, hanem kihatnak az életre, és nagy pártok jelszavaivá válnak; s ha nem is indítják meg a politikai mozgalmakat, azoknak mégis legkövetlenebb irányát és célpontjait határozzák meg.

Ki ne ismerné azt a befolyást, melyet a múlt század francia állam- és jogtudósai, egy Montesquieu, az Encyclopaedisták, Voltaire, és kiváltképen Rousseau a nagy forradalomra ez értelemben gyakoroltak! S ha valamikor, úgy bizonyára manap látszanak időszereűeknek oly tanulmányok, melyek a jogeszme kifejlődését, s a jog alapfogalmainak beható vizsgálatát, és kritikáját veszik tárgyul; mikor nemcsak az állami uralomalkatok, és egyes jogintézmények, hanem összes állami és társadalmi szervezetünk, maga az állam léte és egész magánjogi rendszerünk van megtámadva, hatalmas népies áramlatok által ostromolva.

Támadások a létező jogrendszer egyes intézményei ellen előfordultak mindig, az érdekek harcza kikerülhetetlen; de a mi a jelenkor e támadásait oly sajtósággal jellemzi, az azon tulajdonságuk, hogy azok is a jog nevében indíttatnak. A kik a létező államot, nemcsak annak ilyen vagy olyan formáját, hanem az állam létét magát, kik összes magánjogi rendszerünket alapostól megtámadják: jogukat emlegetik; elévülhetetlen, elvitázhatatlan joguk nevében harsogtatják, hogy a jelenleg létező jog meghamisítása a jog eszméjének, hogy az maga a jogtalanság. *La propriété c'est le vol!* A tulajdon az a lopás! Ők más jogot ismernek, más jogfogalomból indulnak ki.

Eszme küzd tehát eszme ellen, a jog egyik fogalma a másik ellen.

Kinek részén van az igazság? Arról csak úgy ítélhetünk, ha gondolkodásunk, felfogásunk, érzelmi világunk általános elveiből, azaz egész civilizációnk alapelveiből kiindulva, kísérvük a jogeszme kifejlődé-

sét jelenkori alakulatáig, s így meglátjuk, hogy következetesen van-e az levezetve, vagy nem. Ha igen, akkor jelen civilisatiónk fennállásáig fenn fognak állani a belőle kifejlődött jogi alapfogalmak is.

Ilynemű tanulmányunk, és pedig igen jeles, mélyreható, van már irodalmunkban. Az báró Eötvös József nagy munkája „A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az államra“.

Sem czélom, sem érkezősem itt most e munkát ismertetni, vagy épen bírálni. A miért e nagy nevet idéztem, annak az az oka, hogy saját szerény tanulmányaim eredményét az ő vizsgálataihoz fűzsem, azokat ezekre részint alapítva, részint vonatkoztatva.

Indíttatva érzem magamat erre nemcsak a kísérlet érdekességétől, mert hogyan lenne előttünk kedves, ha parányiságunkat a nagy emberekhez mintegy oda kapcsolhatjuk? nemcsak annál fogva, mert következtetései túlnyomó részét helyesnek tartom; nem is csak személyes kegyeletből a korán elhunyt emléke iránt, kivel sokoldalú munkássága egy mezején sem találkozhatunk a nélkül, hogy újból ne érezzük lángészének és fennkölt nemes gondolkodásmódjának varázsát, és újból ne érezzük a fájdalmat is a felett, hogy őt elvesztettük; hanem — ez eljárásommal egy más czélt is kötök össze.

Sokszor hangoztatik ugyanis az óhaj, és én magam is bátorkodtam annak kifejezést adni épen e helyről, az ez iskolai évet megnyitó beszédemben, hogy nemzeti irány létrehozatalára kell törekednünk a tudományban is. — Már most én ily nemzeti tudományos irányhoz vezető útnak tekintem azt az eljá-

rást, hogy hasonnemű munkálatainkat egymáshoz és egymásba fűzzük, úgy hogy azok egymást kiegészítve, kibővítve, tovább képezve s talán kijavítva is, lassacskán megnövéen, nagyjából egy egészet képezzenek; mely mint a magyar felfogás és gondolkodás szülöttje, magán hordaná a nemzeti jelleget. Ily eljárásra szükséges egy alap, egy középpont, melyhez szemerként lerakjuk egymásután munkálatainkat, mely körül, — hogy úgy mondjam — megindulhasson a jegecedési folyamat. S én a jog- s állam alapeszméiről való oly vizsgálódásoknak, melyek célja mégis gyakorlati, azaz melyek a létező, jelenkori állapotokat, a jelenleg uralkodó áramlatokat s vezéreszméket akarják felvilágosítani, — ily alapjául, ily jegecesedési középpontjául az idézett munkát tartom ajánlatosnak. Nem oly értelemben gondolom ezt, hogy az ott kifejtett nézeteket, mint megingathatlan alapot fogadjuk el tekintély gyanánt, a melyre azután bizton tovább építsünk. Nem. A tudomány haladása nem ismer tekintélyt, s a kutatás, vizsgálódás, öngondolkodás útjának szabadon kell maradnia. Magam is bátorodom épen jelen értekezésemmel az ünnepeelt szerzőnek egy, nem csekély jelentőségű állítása czáfolását megkísérteni. Nem így, hanem úgy értem az elfogadást, hogy okoskodásainkat vonatkoztassuk azokra, melyek e munkában letéve vannak, hozzájuk azokat ezekkel érintkezésbe, habár eredményök ellentétes is.

Az e célra való törekvésnek, ily eljárásnak akarom tehát jelen értekezésemmel egy szerény kísérletét bemutatni.

Ki kell jelentenem azonban, hogy én e könyv

legnagyobb becsét nem a szerző legvégsőbb következtetéseiben, azaz azon intézmények javaslatában találom, melyeket ő, az általa jelzett társadalmi bajok elhárítására ajánl; hanem találom a munka ismertető elemző, fejtegető, bíráló, — hogy úgy mondjam, — polemicus részében.

Épen az a körülmény, hogy e positiv javaslatai nem találtattak kielégítőknak, okozta úgy hiszem azon feltűnő jelenséget, hogy e becses, irodalmunkban — mondhatni — páratlan munka nem részesült eddig saját hazájában sem a megérdemelt méltatásban és figyelemben. — Hanem bár kihasználatlanul és félig elfelejtve, megmaradt az a magyar szellem talajában rejlő kincs-ként, mint az anyaföldben az aranyréteg, várva azokat, kik azt kibányázza értékesítendik.

Eötvös egyszeriben lép bele a dolgok kellő közepébe, s a század uralkodó eszméiül felsorolván a szabadságot, az egyenlőséget és a nemzetiséget, azok jelentését, hatását, egymás közötti s a fennálló államrendhez való viszonyukat fejtegeti, kitérvén ezzel kapcsolatosan a jelenkor majdnem összes államjogi alaptételeire.

Különösen fejtegeti a szabadság, az egyéni szabadság elvét. Következtetéseiből egyet választunk ki, hogy annak megczáfolását, a hogy bírjuk, megkísértsük.

Midőn t. i. az egyéni szabadságot, mint azon czélt feltünteté, „a melynek megvalósítására az emberek a keresztény polgárisodás egész folyamata alatt törekedtek, míg az egyenlőség elvét csak eszköznek tekintették, hogy e szabadság mindenkinek biztosít-

tassék“*), azt állítja, hogy e törekvés az újkori tudományos elmélet vezetése alatt ezélt nem ért, ez elméletnek a positiv jogban történt elfogadásával sem. Hogy t. i. az uralkodó elmélet hűtelenné levén mintegy saját magához, s a kifejlődés igazi irányához, a szabadságot a népfenség eszméjével cseréli fel; és hogy a szabadság nevében követelt új államfogalom, — mely a régebben fennállott társas közületek önkormányzatát megszüntette, s magához ragadta, — korlátlan hatalmával és szertelenül kiterjedt hatáskörével, az egyéni szabadságot elnyomja, nemhogy kiterjeszteni; a szabadság helyett adván az egyenlőséget, a népfenség elvével; mely utóbbi azonban gyakorlatilag nem egyéb, mint valamennyinek egyenlő, és teljes alávetetése a mindenható államhatalom vagyis a többség uralma alá; és még azt a veszélyt is szüli, hogy a nép, nemcsak a politikai, hanem a teljes egyenlőséget a birtokban és az életviszonyokban is fogja követelni.

Ez tehát nagy és végzetes tévedés volna az elmélet, vagy a mint Eötvös mondja, az iskola és a hirlapirodalom részéről, melyet ismét az elmélet, a tudomány volna hivatva kiigazítani. — De mély és őszinte tiszteletem daczára a szerző nagy szelleme iránt; mégis azt hiszem, hogy ebben tévedett. És hogy csak az elkeseredés, és némi, a nagy lelkeket is néha megszálló elcsüggedés — melyet érzett az oly nagy reményekkel fogadott, és nagyjából visszaeséssel végződő 1848-ik évi viharok lezajlása után, — lehetett az oka, hogy az ezzel ellenkező igazságot fel nem ismerte, noha az a történeti fejlődésből, — melyet

*) II. Rész. I. Könyv. V. Fejezet.

ő maga is nem egy helyt oly találóan jellemez, szinte önként lekövetkezik.

Ez az én meggyőződése. Megkísérlem ennek bebizonyítására a jogeszmének a keresztény polgárisodás alatti kifejlődését a jelenkorig nem annyira követni, mint inkább jellemezni.

I.

Vizsgáljuk meg először magát a jog fogalmát és annak természetét, a mint az a jelenleg uralkodó elméletből kifejthető.

A jog röviden meghatározva : az egyéni és társadalmi cselekvőség szabályzata. Ez a jog tárgyi fogalma. Alanyi értelemben pedig jelenti az illető jogosított alany felhatalmazását bizonyos cselekvősegre, mely e szabályzatnak megfelel.

E meghatározás azonban nem fejti meg sem a jog jelentőségét az emberiség életében, sem annak belső természetét. Hogy ezt tehessük szükséges a jogot magán- és közjogra különböztetnünk; mert e kettő úgy leszármazására mint legfontosabb tulajdonságaira, és így belső természetére s jelentőségére nézve is, nemcsak különbözik, hanem némi tekintetben még ellenkezik is.

Szóljunk tehát előbb a magánjogról. Az első kérdés, mely itt felvetődik az, hogy honnan induljunk? Honnan származtassuk le a jog fogalmát? — Úgy hiszem nem tévedek, ha állítom, hogy a jog legmélyebb alapját magában az emberi létben, és az emberi rendeltetésben kell keresnünk.

Az ember már most társaságban ugyan, de csak mint egyén létezik és él. Ezen életében nincs ugyan

elszigetelve embertársaitól, velök érez, gondolkodik, cselekszik, de csak úgy, hogy az embereknek közös érzelmeik, gondolatjaik, vállalataik vannak, azaz hogy ez esetben mindegyiköknek ugyanaz az érzelme, gondolatja, célja vagyon. Az a mi érez, gondolkodik, akar, az mindig az egyén, több egyén együttesen; de sohasem valami, a mi az egyéneken kívül, ő tőlük megkülönböztethető volna.

Ugyanazt kell tartanunk az ember rendeltetéséről. Az emberek rendeltetését az emberek, azaz ismét az egyének kifejlődésében, tökéletesbülésében, boldogságában kell keresnünk. Itt is az, a mi fejlődik, tökéletesbül, boldog, az egyén. És nincs az emberi egyénektől különböző valami, a mi fejlődik, tökéletesbül és boldog!

Az egyéni élet és kifejlődése képezi tehát az emberiség léte alakját, és rendeltetését. Azaz, hogy az egyes ember, minden egyes ember a lehetőség határai közt élje, fejleszse egyéni életét, érvényesítse, tökéletesbitse egyéniségét. Erre neki természetes szabadsága van, azaz olyan, mely az emberiség természetéből következik, s melynek teljes elnyomása, ha ugyan képzelhetjük — az emberiség fejlődésének, sőt létének is véget vetne.

E szabadság korlátozva van az emberi erő korlátoltsága, a kültermészet ellenálló ereje által, de ez nem jogi korlát. Korlátozva van azonban a társaság szükségé által is.

Az ember nem létezhetik, nem fejlődhetik egyedül, szükségképen társaságban kell élnie. Mert a kültermészet legyőzése, az emberi szellem művelése, s így a kifejlődés csak az emberek összeműködése által érhető el.

Az embernek tehát egyrészt mindattól tartózkodnia kell, másrészt meg mind azt meg kell tennie, mi a társaság fennállásának, és ezen összeműködésnek negatív és positiv feltételül jelentkezik.

A mi már most e szükséges korlátokon belül szabadságából fennmarad : az a jog.

Ez a jog alanyi fogalma, a mely egyszersmind annak fő értelme is, a mint azt természetünk szükségképeni nyilatkozatául és következményeül érezzük és követeljük.

A jog tehát a szabadság. Nem erre vagy arra való felhatalmaztatásunk, hanem az egyéni szabadság maga, a mennyiben az a társaságban fenn állhat.

Természetes, a többiek kötelessége e szabadságot tisztelni, és az egyén megsértésétől tartózkodni. Ez valamennyinek egymás iránti nagy, nemleges kötelezettsége, mely a társas együttlét feltétele.

De a jog épen azért mert csak szabadság, csak akaratbeli és cselekvési lehetőség, nem foglal még magában valóságos javakat. Ezeket az egyén maga szabad tevékenységével még csak megszerzi; részint úgy, hogy a külvilág egyes részeit elfoglalja, részint az által, hogy embertársai bizonyos cselekvéseire, melyek neki egyéni céljaira nézve értékesek, igényt szerez; természetesen ezeknek a társaknak, ha eredetileg egyenlő szabadoknak tesszük fel, beleegyezésével, azaz szerződéssel. Csak így szerez és bír az egyén bizonyos konkrét tárgyakra, dolgokra vagy mások szolgáltatásaira vonatkozó jogokat. A miért a jogokat meg kell különböztetnünk a jogtól. Ez utóbbi a szabadság maga, az az egyéniség legbensőbb lényege és corrollariuma; előbbieket az e szabadságnál fogva megszerzett egyes

dolgok és szolgáltatások, illetve a reájuk vonatkozó azon igény, hogy azokat a jogosult a maga egyéni életére, saját céljaira fordíthassa. Ez egyes jogok a szerzett jogok. És itt találkozunk a szerzett jog fogalmával, mely nem egyéb, mint a jogelvnek alkalmazása az egyes concret tárgyakra. A szerzett jogok sérthetetlenek; mert csak bennök és általuk lesz az embernek abstract, általános joga valósággá, lehetőségből ténynyé; csak általuk képes az ember, szabadságával élve, egyéni céljait valóban elérni. A szerzett jog elvének tagadása, tagadása a jognak magának, melyet ekkor elvben elfogadunk, de nyilatkozataiban, valóságában tagadunk; a mi a szabadság, — a jog fogalmát teljesen üres szójátékká változtatja.

Mindeddig foglalkoztunk a joggal alanyi értelemben. Mi legyen tehát már most a jog tárgyi értelemben?

Az az egyéni szabadság szabályzata.

A jog tárgyi értelemben határozza meg azon korlátokat, melyek közé az emberi szabadság szükségkép szorul a társaságban.

Tekintsük e korlátozást közelebbről.

Világos, hogy nem minden korlátozás szabályozás. Így a természet ellenálló ereje, s az ember saját gyengesége, vagy valamely hatalmas ember zsarnoki szeszélye korlátozzák ugyan, de nem szabályozzák az emberi szabadságot. Valamint nem mondja senki, hogy a szeszélyes alakú sziklapartok, melyek a folyóvizet összeszorítják és más irányba kényszerítik, azt szabályozzák. A szabályozás, valamely cél szempontjából rendszeres korlátozást és irányzást jelent. A cél, melynek szempontjából a szabadság rendszeresen korlátoztatik: a társaság fennállása, s abban az összemű-

ködés lehetősége, s a szerzett jogok védelme. Megjegyezzük, hogy azon szabályzat, mely arra törekszik, hogy az emberek szabad összeműködése egy bizonyos céljukra sikeres legyen, s a társaság céljaival se ellenkezzék, jogintézménynek neveztetik.

A jogszabályzat, vagyis a jog tárgyi értelemben, korlátozza tehát az emberi szabadságot e célok biztosítására.

A lényeges itt az, hogy e szabályok mindig csak szabályozzák a szabadságot; azaz, hogy nem adnak az embernek közvetlenül bizonyos konkrét javakat, vagy rendelkezést társai felett, hanem csak szabadságát hagyják meg, hogy azokat önelhatározásával és tevékenységével bizonyos módon és feltételek alatt maga megszerezze. Vagyis csak jogszerzési képességet adnak és a jogszerzési módokat határozzák meg.

A megszerzett jogok azután az egyén élete körébe foglaltatnak, egyéniségéhez mintegy hozzá fűződnek, vagyis a népies kifejezés szerint: az ő vék. Azok az ő hasznára valók; alapjuk, létük, céljuk az egyéni élet érvényesülése; a miért a jogosult azokkal rendelkezhetik, élhet velők, vagy nem is, amint azt egyéni céljai megkívánják; végre azoktól a jogeszme megsértése nélkül, meg nem fosztható. Mint már a római jogászok is ezt úgy határozták meg: „Jus privatum est, quod ad singulorum utilitatem spectat.“

Épen ellenkezőjét tapasztaljuk a közjog mezején.

Az e fajta jogok nem képezik közvetlenül az egyéni szabadság nyilatkozatait. Azok egyáltalában, mind alapjuk, mind céljuk és tartalmukra nézve az egyéni élet körén kívül esnek; a miért természetök is a magánjogétól lényegesen különbözik. Itt a képződés te-

kintetében is, a tárgyi értelemben vett jog az első és csak ebből következik le a jog alanyi értelemben.

A közjog ugyanis a társaságnak magának, melyben az egyén él és fejlődik, (s így előbbre haladott korszakban, — melyben az emberi társaság szükségkép állammá alakul — az államnak), szervezetét és működéseit határozza meg.

Azaz részletesen meghatározza, hogy mely emberek, azaz mely nép, mely területek képezzék az államot, s milyen egyesülésben. Meghatározza, hogy miképen képződjék ezek felett s ezek által a főhatalom, mind jogi, mind természeti értelemben; kiket illessen e főhatalommal való rendelkezés, s az állami működések végrehajtása, vagyis kik legyenek az állam szervei s hogyan legyenek azzá; kiket kelljen az államnak, illetve szerveinek tenni, azaz mik legyenek az állam-célok, s mit kelljen tenni azok elérésére; végre milyen kötelességei legyenek az állam tagjainak az állam s a főhatalom irányában. E kötelességek jogosan terhelik az egyéneket, mert a társaság, — az állam saját egyéni létök s fejlődésök biztosítására szükséges.

A jogok már most, melyek e közjogból az egyesek számára lekövetkeznek, abból állanak, hogy ők, az egyesek, bizonyos állami rendelkezések megtételére, bizonyos állami működések teljesítésére meghivatnak, vagy legalább ily működő állami szervek képzésére, azaz e képzésben való részvételre, pl. képviselő választásra.

A jogszabályok tehát — ha e meghatározásokat így nevezzük is — nem szabályozzák itt senki szabadságát, hanem egyeseknek megbízást adnak bizonyos, az állam fennállására és céljai elérésére szol-

gáló, azaz állami cselekvések végrehajtására; a melyek tekintetében a polgárok nekik alá vannak vetve, mert a feltét szerint, az állam és működései szükségesek, tehát e cselekvések is, a miért azoknak meg kell történniök.

S azért ily jognak nevezett megbízás és felhatalmazás sokkal inkább hasonlít a kötelességhez, mint a magánjoghoz, mert csak annyiban jogos, a mennyiben szükséges, tehát a mennyiben meg kell történnie. A jog itt tulajdonképen csak a szabadság a kötelesség teljesítésére, a mennyiben a jogosítottak követelhetik, hogy kötelességök teljesítésében senki által se gátolassanak.

A közjog tehát tárgyi értelemben nem szabályozza a szabadságot; a szabályok tartalma nem jogszerzési szabadság, vagy lehetőség, hanem közvetlen felhatalmazás, meghívás bizonyos cselekvésekre és rendelkezésekre. Azaz a jogszabály közvetlenül adja a concret jogokat magukat. Alanyi értelemben pedig e jogok egyúttal, sőt elsődlegesen kötelességek; nem tartoznak a jogosultak egyéni élete kifejlesztésére, hanem az összeségnek; az államnak szükséges működési körébe. Alapjuk nem az egyéni lét, hanem az állam léte; céljuk nem az egyén haszna, érdeke, hanem a közérdek. Ezért nem is rendelkezhetnek a jogosultak azokkal, nem élhetnek velök kényök-kedvök szerint, hanem azokkal élniök kell a közérdek kívánalma szerint; s azok nem egyesülnek úgy személyiségekkel, mint a magánjogok; a miért a jogeszmével megfér hogy azon okból, a mely létök alapja és célja, azaz a közérdekből, azokat a jogosultaktól el is lehessen venni.

A magánjog és a közjog e nagy különbségéből kitetszik, mily fontos ezek kellő elválasztása s mily veszedelmes lehet az emberi szabadságra nézve azok összezavarása.

E nagy különbségük daczára azonban mégis vegyülnek egymással, sőt felvehetik kölcsönösen egymás alakját is; és ekkor megtörténhetik, hogy természetök is átváltozik; azaz hogy a közjog magánjoggá, ez pedig amazzá elfajul.

E vegyülés különböző módjait mellőzván, csak alakjok és természetök átváltozásáról szólok.

Különösen a közjog felveheti a magánjog alakját, s ekkor természete is megváltozván, magánjoggá fajulhat.

Lehet ugyanis bizonyos közjogi működést valamely magánjoggal vagy magánjogi állapottal összekötni; pl. a képviselőválasztási jogot a földbirtokkal, vagy valamely élethivatással, teszem azzal, hogy valaki kereskedő. Ez esetben a közjog megtartja természetét; de a magánjog következményeként jelentkezik s azért szerzése, vesztése tényleg a magánjogi szabályok szerint történik. A miért azután megeshetik, hogy jogalapja is felcseréltetik, t. i. a közelebbi magánjogi a tulajdonképivel, az állam megbizásával. És ezen irányban haladva, megtörténhetik a szerzés alakjánál fogva, hogy a közjog valóságos szerzett jogként jelentkezik, amikor természetének félreértése is lehetséges.

Ennek megértésére szolgál egyrészt az ember természetes törekvése, hogy saját erejének növelésére mások szolgáltatásai, ereje, tehát általán mások személye felett uralmat szerezzen; — másrészt

pedig a lehetőség ezek részéről, hogy magukra vehetik, bizonyos előnyök fejében, oly állandó viszony-
nak kötelezettségét, mely szabadságukat korlátozza
és cselekvőségöket bizonyos módon szabályozza; s
hogy ennél fogva arról is szerződhetnek, hogy a tár-
saság-, az állam hatalmának gyakorlása bizonyos
egyeseket, mint ilyeneket, szerzett jogként illessen
meg. —

A történet tanítja, hogy a társasági hatalom-
nak ily módon gyakorlása chronologice a régibb,
és a társaságok-, az államok keletkezési korszakában
szokott előfordulni, mikor t. i. az állami functiók
gyakorlása egyesek által, mint egyéniségök attributuma
s egyéni állapotuk folyománya történik. Alakult le-
gyen a társaság s így e jogok keletkezése is, akár val-
lási erkölcsi okokon, kegyeletes érzelmeken, akár
az illetők egyéni hatalma elismerésén.

A közjog helyes felismerése abstractión alapszik,
mivel t. i. a társasági functiókat mégis egyeseknek
kell végrehajtaniok, meg kell ezekben különböztetni
kettős minőségüket, t. i. az egyént s a társaság szer-
vét; ami az egyéniségnek öntudatra ébredését s a
társaság öntudatos szervezését teszi fel. Ez az abstrac-
ció pedig a primitiv társaságokban annál kevésbé
van meg, mentől inkább alapszik keletkezésök nem vi-
lágos, öntudatos elhatározáson, hanem ösztönszerű; és
többé-kevésbé kényszerű cselekvőségén. S a milyen
a keletkezésök, olyan a szervezetök.

Azonban a társaság, az állam történeti keletkezé-
sének kérdése, mint Eötvös helyesen megjegyzi, kü-
lönböző fennállása jogi alapjának kérdésétől. Első

esetleges és bárminő lehet; utóbbinak az emberiség jogérzetével megférőnek kell lennie.

Megtörténhetik azonban, az állami lét előrehaladottabb korszakában is, hogy a nép, bizonyos, másként nélkülözendő előny, teszem az ellenség elleni védelem okából, az állami hatalomnak gyakorlásáról szerződik valakivel vagy többekkel, akik e szerződés által magánjog módjára szerzik meg a főhatalmat, s azt ily módon, azaz mint sajátjokat egyénileg bírják. A szerződés, mint a jogok, független egyének közötti megalapításának eredeti s természetes módja, ez esetben is kétségtelenül jogot alapít. Minélfogva az uralkodás joga ilyenkor a szerzés s birtoklás módjára nézve magán-jogi alakkal bírand, de természetére nézve közjogi marad.

A létező államok, a mint történetileg keletkeztek, úgy csak összetes állapotukban s valóságos viszonyaik között léteznek most is; saját szükségleteikkel, létezésök és kifejlődésök saját nehézségeivel és működésök saját céljaival. S a mint a történeti viszonyok a főhatalom ily szervezését tették talán szükségessé a multban, úgy fenntarthatják a jelen viszonyok annak szükségességét, s így jogosságát a jövőre nézve is.

A lényeges tehát a közjogban nem a jog alakja, a mi annak csak szerzési és birtoklási módját határozza meg, hanem természete. Hogy azt. i. nem a jogosult önhasznára való egyéni szabadság, hanem hivatás az állami működéseknek a közérdek szerinti teljesítésére.

A közjog e természetét még egyes nagy, korlátlan hatalmú uralkodók is elismerték; kik nyíltan vallották, hogy hatalmukat nem önérdekük kielégíté-

sére szolgáló eszköznek, hanem nagy és szent hivatásnak tekintik, népek javának s boldogságának előmozdítására. —

Szintúgy veheti fel a magánjog is a közjog alakját, sőt némileg természetét. Ha t. i. a társaság, az állam oly teendőket von hatáskörébe, melyek rendeltetését meghaladva, tulajdonkép a polgárok magán életébe tartoznak. Ha tehát azonfelül, ami szükségkép az összeség által végzendő, oly tevékenységet is fejt ki, mely a polgárok egyéni céljai elérésére való. Ekkor a polgároknak erre törekvő tevékenységét ő, az állam szabja meg s természetesen a célok concret mivoltát is, mi mégis az egyéni élet legsajátabb mezeje volna. És így nemcsak korlátolja a polgárok szabadságát, melylyel e céljaik elérésére törekednek: hanem e tevékenységöket közjogi cselekvéssé, azaz kötelességekké változtatja, melyekkel bizonyos, az állam által számukra meghatározott életcélokra, mint államcélokra törekedniök kell. Azaz a szabad szerzés lehetőségének biztosítása helyett, magára arra a concret tevékenységre kötelezi, kényszeríti az egyént, mely neki közvetlenül megszerzi a kívánt javat, a szükséglet kielégítését.

Ekkor a magánjog e része közjoggá azaz kötelességgé változván, a magánjoggal a szabadság s az egyéni élet maga is el vagon nyomva.

Ily hibába különösen oly jogrendszerek esnek, melyekben a jogeszme nem az egyéniségről, hanem az államról vezetetik le. Mikor t. i. az államnak, mint egésznek adunk elsődleges és absolut létjogosultságot, az egyénnek csak, mint az állam elemének másodlagost, leszámaztatottat. Ekkor az állami cél az első,

szükségképen megvalósítandó, a mely tagjai céljaival, érdekeivel ellentétben is lehet.

Ez továbbá rendes hibája és jellege az Utópiáknak, Plato Republicá-jától egészen a communista Cabet Ikarie-jáig. De lehet ez többé-kevésbé hibája rendes alakzatú oly államnak is, mely alattvalóiról túlzott gyámkodással gondoskodik.

II.

A jog természetének e felderítése után térjünk most át magára a jogeszmének kifejlődésére.

Az ily vizsgálódásoknál mindig bizonyos történeti alaphól kell kiindulnunk, a történet egy bizonyos szakából, valóban létezett konkrét állapotokból, a melyekre az azon korban uralkodó polgárisodás alapelvei hatnak. E két tényező összehatása, hozzájárulván a változhatlan emberi természet is, fogja hosszabb időn át, fel-fel tartóztatva, de meg nem akadályozva a véletlen események zavaró hatása által, a kifejlődést, mint eredményt létrehozni.

A történeti alap a mi vizsgálódásunkban az újkori államok képződésének szaka, azaz a római világbirodalom megszűnte, az úgynevezett középkor.

A polgárosodás: a kereszténység.

A kereszténységből lekövetkező jogi elv az az egyéniség elve, és pedig az emberi társaságtól független és alapjában egyenlő egyéniség elve. Az egyenlőség itt nem a tényleges, teljes, a szerzett jogok egyenlősége, hanem az emberi méltóságra, lélekre, szabad akaratra s tehát az egyéniség alapjára, a jogképességre vonatkozó egyenlőség. Ezen elv felállításán kívül a vallás, s az egyház nem foglalkozik híveinek

társadalmi és állami szervezetével. Épen ezért megfért az minden társadalmi és állami alakzattal; csak a lelki dolgokban követelvén hívei számára a szabadságot. „Adjátok meg a császárnak a mi a császáré, és az Istennek a mi az Istené!” — De az egyenlő egyéniség elve által, mely a társadalmi viszonyok alap-elveül belőle lekövetkezett, nagy befolyást vőn a jog fejlődésére, és folytonos hatásával ez alapelvet következetesen érvényre is emelte.

Ami a nyugotrómai birodalom megszűntének korszakát illeti, úgy azt, mint a társadalmi rend szünetelését, az államnélküliség, az anarchia korszakát jellemezhetjük.

Ami a nagy, és hosszú időig folytatott háborúk és pusztítások alatt, a római állam helyébe lépett, az kisebb-nagyobb területekint képződő országok egyvelege, melyeket nem annyira egyes nemzetek vagy törzsek, hanem ily törzsi keverékből egy-egy vezér alatt alakult, önkéntes hódító szövetkezetek, hadseregek alapítottak. Azok foglaltak el kisebb-nagyobb területeket és osztották fel azokat maguk között, mint földbirtokot. Társas szövetkezetök célja a hódítás után, úgyszólván az maradt, a mi a hódítás előtt volt, t. i. a meghódított terület megtartása, földbirtokuk megvédése. A szervezet maga is megmaradt, az a letelepedett hadsereg szervezete. A társaságnak, az államnak, mely így képződött, tulajdonképeni tagjai a hódító hadsereg vitézei, mert a meghódított nép e társaságon kívül esett, s többé-kevésbé az egyes birtokosok szolgálivá, birtokuk tartozékává vált. A társaság összetartó kapcsa azon közös érdek, melyet mindegyik szerzett földbirtoka

biztosítására különösen külellenség ellen érzett és keregett; és ez kifejezést talált a vezér iránti hűségben, a mely egyúttal az ügy, a társaság fennállása iránti hűséget is magában foglalta.

A külső szervezet csakhamar utánozta az egyház szervezetét, mely maga is a kelet-római birodalom szervezetét vette volt fel. S így keletkeztek a grófságok, tartományok, országok; s a valamennyit összefoglaló császárság eszméje.

Ez a hűbéri államalakulás külső rendje.

A mi a jogrendszert illeti, úgy azt találjuk, hogy az államnélküliség, a nagyobb társaságok e széthullása s a helyökbe lépő, lazán összefüggő új államképződések korszakában az állam nagyon csekély működést fejtett ki. Az államezél, mint említém, főleg s majdnem kizárólag a földbirtok, annak megszerzése és védelme körül forog, különösen a külellenség ellen. A magánjog alig van biztosítva. E biztosítás is főleg a hódító földbirtokosnak, mint a hódító társaság tagjának védelmére való átalán, s különösen saját leigázott szolgálai, a meghódított nép irányában.

Innen a földbirtokos urasága a földén. Felette ugyanis nem volt hatalom, mely az alávetett népség jogait biztosította volna, a miért őt, a földes urat, illette a hatalom földje s annak lakói felett.

S minthogy az összekötő kapocs a társaság tagjai között ismét csak a föld és annak birtoka, azaz az abban való megvédés érdeke, — azért, a vezér iránti hűség mellett, e földbirtok válik a társas öszslét, az állam alapjává is.

Egyrészt tehát a földbirtok, másrészt a hűség a vezér, a fejedelem személye iránt, képezik az állam-

fogalom alapját. Mindkettő magánjogi viszony. A miért a közjog teljesen magánjogi alakot vesz fel.

A magánjog e laza összefüggésű államokban, melyek népességének nagyobb része alig bír elismert személyiséggel, lassan képződik, részint a régiből, azaz a meghódított és a hódító nép régi jogszabályaiból, mely most az új urasági szervezettel, a földesúri joggal összhangzásba hozatik, és a keresztény vallás és egyház nagy befolyása, s a római jog eszméinek hovatovább nagyobb behatása alatt fejlődik; — részint pedig új, a tényleges viszonyok- és szükségleteknek megfelelő alakulásokból.

Ezen új alakzatok, melyeket az emberiség a maga életcéljai elérésének biztosítására, az adott viszonyok között megalkotott, a középkori társadalmi intézmények neve alatt foglalhatók össze. Ez alakzatok nagy része napjainkig fennmaradt, vagy csak a közel múltban szűnt meg, s jelentékeny részét képezi a jelenkor, de még inkább az alig múlt idő jogi rendszerének.

A jogeszmé kifejlődése már most, épen ezen intézmények fejlődésében és átváltozásában mutatkozik. Tekintsük tehát e társadalmi intézményeket és azok jogrendszerét.

Ily társadalmi intézményekül jelentkeznek: az egyház, ha azt mint jogi szervezetet, az egyes emberek szempontjából tekintjük; a földesúri uradalom, mint az együtt lakók, az úr és a jobbágyok ösztársasága; a szabad község és a város; és a rendek és élet-hivatások sokféle testületei.

Mint jogintézmény az az emberek oly szövetkezete, közössége, mely az emberek által szükségképpen elérendő célra törekszik; s mely ennek okából szükség-

ségkép fennáll; melynek azért az illetők szükségkép tagjai is; s melynek belső szervezete és egész jogrendszere e cél által határoztatik meg.

E szükségszerűségénél fogva külön jogalapot képez, melyből külön jog ered, amiért tehát autonómiával bír.

Hogy milyen célok legyenek az emberek szempontjából szükségképen elérendők, úgy, hogy azok számára ilyen társadalmi intézmények alakuljanak: az az emberek felfogásából és viszonyaiból, azaz kiélegítendő szükségleteik, s az arra rendelkezésökre álló eszközeik minőségéből következik. S minthogy a megélhetés kétségtelenül az emberekre nézve ily szükségkép elérendő cél; azért a megélésre vonatkozó élethivatásnak gyakorlása is képezhet ily társadalmi intézményt, ha a hivatás gyakorlása másként, mint ily közösségekben, nem biztosítható, vagy az állam parancsa folytán másként nem történhetik.

E testületek az államtól elismertetvén és fenntartatván, kötelesek annak irányában azon feltételek megvalósításáról gondoskodni, melyeket az, az ily élethivatások és célok irányában, a maga fennállása tekintetéből követel.

Tekintsük most az egyén helyzetét e közösségekben. Az egyén állása ezekben, már annál fogva sem lehetett szabad, mert azok reá nézve szükségképeniek voltak. Azoknak tehát ő szükségkép tagja, sem a belépés, sem a kilépés nem függ szabad akaratától. — Ez a hivatásos ily közösségekről is állott, mihelyt az egyes oly életpályára akart lépni, melyre nézve ily közület képződött volt. S a középkori társadalmi szervezet szerint alig volt élethivatás, mely ilyen intéz-

ményes, és pedig igen szorosan szabályozott, testületi szervezettel nem bírt volna.

A közület belső jogát illetőleg, az, az egyén álláspontjából s az egyénre nézve társasági jog volt, és tehát közjogi természettel bírt, a mely a testület fennállásának és céljainak feltételei szerint alakult. De minthogy az intézmények célja az egyesek egyéni élete folyását, belső világát, élete pályáját ölelte fel: azért működésök az egyéni élet mezejére hatott ki, joguk ezt szabályozta; szabályozta pedig közjogi szabályzattal, azaz az egyéni cselekvőségnek kötelességszerű irányításával. Gondoskodott ugyan az egyénről, de szabadsága árán; s azt, mit az egyén, saját egyéni életében, saját céljaira van hivatva önelhatározással tenni, neki e célokra igaz, de köteles teendőül, elészabta. S így egy példáját látjuk itt annak a jelenségnek, melyet előbb a magán- és közjog átváltozásának czímével jellemeztem, midőn a magánjog a közjog formáit, azaz mikor az egyéni élet, a társaság által elészabott és szabályozott közhivatalás jellegét ölti magára.

Jellemzi tehát a középkori jogrendszert: hogy a közjog magánjogi alakot ölt, s mint az egyesek egyéni, saját joga mindinkább annak természetét is veszi fel, míg a magánjog nagyrészt közjoggá változik, mint a társadalmi intézmények által szabályozott testületi hivatásnak kötelességszerű teljesítése.

Kétséget nem szenved tehát, hogy e jogrendszer az egyénnek valóságos szabadságát mértéken túl megszorította; hogy a szabadság elvét az emberek legislegnagyobb részére nézve, s az életviszonyok nagy és jelentékeny részében elnyomta.

Igaz ugyan, hogy az állam maga közvetlenül keveset avatkozott az egyének jogkörébe, de annál többet avatkoztak e közületek és testületek. És igaz ugyan, továbbá, hogy ezek több-kevesebb önkormányzattal bírtak; de eltekintve attól, hogy az emberek legnagyobb részére nézve a részvétel, a befolyás ez önkormányzatban vajmi csekély volt, sőt némely alakzatban, így pl. az egyházban, teljesen hiányzott: nem az önkormányzat, azaz a társakkal való elintézés módja az, mit az egyéni szabadság elve követel az egyéni élet körébe eső ügyekre nézve, hanem az önelhatározás, a mindenkitől független saját, önálló eldöntés.

Hozzá járult ehhez azon teljes alávetetés, melyben a földesuraságnál fogva a jobbágy az úr iránt, és az, melyben nemcsak a köznép, hanem mindinkább valamennyi rend és osztály az uralkodó iránt volt, annál fogva, hogy a közjog hovatovább a magánjog természetét vette fel.

III.

A jogfejlődés menete már most az volt, hogy mindezen sokféle, az emberre nézve szükségkép fennálló közösség, s közösségi hatalom helyébe lépett lassanként az egy állam,

Az állam kiszabadítá az egyént a társadalmi közösségek hatalma alól; az azok által biztosított közérdek kielégítését saját működési körébe vevén fel, az egyéni érdekről való gondoskodást pedig az egyéni szabadságra bízván. A mennyiben pedig az egyes érdekei kielégítésére mégis mások segítségére, közreműködésére szorulna: önkéntes szövetkezetek léptek

a kényszerűek helyébe; és a magánjognak czélszerű jogintézményekkel való szabályozása biztosítja az egyént a többi háborgatásai és visszaélései ellen; valamint azon magasb közérdekeket is, melyeket az egyesnek e magán tevékenységében tisztelnie kell.

Ez az új jogelv, azaz az egyéni szabadság.

Maradnak azonban egyéni szükségletek, melyek megfelelő kielégítésére ily közületek még sem mellőzhetők; s ezek a közületek azért joguk némi átalakításával fenntartandók. Ez két okból történhetik meg, vagy azért t. i., mert az egyesek meggyőződése szerint, rájuk nézve, nemcsak valamely bizonyos célra törekvés általán, hanem az ily módon, azaz ily közösségekben való törekvés szükségszerű. Ily közület az egyház. Vagy pedig azért, mert a társak állandó viszonyaiknál fogva csakugyan oly állandó közös érdekekkel bírnak, melyek csak valamennyire együttesen és közösen elégíthetők ki. Melyekre nézve tehát úgyszólván természetes közösségben vannak; ilyen a község.

E közületek fennmaradnak; de szükségszerűségök mégis annyiból megvan szüntetve, hogy nem képeznek többé magától érvényes, külön jogforrást az egyénre nézve; s ez nekik csak saját elhatározása, vagy az állam rendelkezésénél fogva van alá vetve; egyéni szabadsága irányukban és bennök biztosított. És pedig az első rendbeliekre nézve azáltal, hogy 1-ször annak megítélése, vajjon az a cél csakugyan szükségképeni-e, az egyes saját belátására van bízva, valamint annak megítélése is, hogy vajjon e cél nem érheti-e el egymagában is, vagy más szövetkezetekben. Azaz az egyén csak szabad önelhatározással lesz a

közület tagjává; a belépés és kilépés szabad, és hogy 2-szor habár autonomiájok megmarad, az csak tagjai egyéni szabadsága fenntartásával áll fenn, azaz azok önkéntes alávétése esetén; a miért az ellenkező tag ellenében legmesszebb menő joguk a kizárás.

Különben van az a másik rendbeli közületekben, melyeket természetes közösségnek mondtunk azért, mert a tagoknak itt bizonyos állandó érdekeik vannak, melyek csak együttesen és közösen elégíthetők ki.

E közös érdekeik már most nem lehetnek a tulajdonképeni közérdekek; mert ezek kielégítése az állami hatáskörbe tartozik s az ezekre vonatkozó ügyek elintézése az állami szerveket illeti meg és e közületeket csak akkor és csak annyiban, a mikor és a mennyiben a közjog szerint, tehát állami felhatalmazás alapján, s így mint állami szervek volnának azzal megbízva. Lehetnek tehát csak oly érdekek, melyek egyéni-, magánérdekeknek tekintendők, s ennélfogva tulajdonképen a magánjogba tartoznak, az egyéni elintézés alá; de minthogy csak együttesen és közösen elégíthetők ki, elintézésök az egyesek által nem történhetik meg a többiek sérelme nélkül. Azért helyes magánjogi elintézésök módja volna, ha az valamennyi érdekelt tagnak valósággal egy-értelmű akaratával történnék. Mivel azonban oly közösségben, melynek sok tagja van, az elintézés e módja, már csak azért sem vezetne célra, mert az érdekeltség fokozata az egyes tagok részéről igen különböző lehet, s tehát az érdekek kielégítése ily módon gyakorlatilag vagy sohasem, vagy méltányosan nem volna elérhető: kell az ezekre vonatkozó ügyek elintézésére a közösségnek bizonyos szervezéséről gondoskodni; s e szervezetet ez

ügyek ellátására felhatalmazni. De mivel az egyén a maga akaratától különböző, magasabb jogforrást csak az államban köteles elismerni, azért e szervezetet, melynek az egyén saját érdekei és ügyei elintézésében alá van vetve, csak az állam határozhatja meg. S az állam határozza meg ugyanazért azokat a közös érdekeket is, melyek az elintézés e sajátzerű módjára bizatnak, valamint az egyén alá-vettezésének fokát, mértékét is, azaz a közületek hatáskörét és hatalmát. Biztosítván az egyéni szabadságot e közületek hatalmi visszaélései ellen az által, hogy az egyén panaszát ily esetben elfogadja és elintézi.

Mindkét rendbeli közületeket, de különösen az utóbbiakat, mint a polgárok természetes és szervezett csoportosításait, czélszerűen felhasználhatja az állam a maga ügyeinek, az állami ügyeknek elintézésére szervekül; különösen a területi igazgatásban. De ezen ügykörük az előbbitől lényegesen különbözik, amint azt mi is, már mint magyarokul, tételes törvényeink nyelvén is megkülönböztetjük és az állami közigazgatás közvetítésének nevezzük.

Szükségképen fennálló, saját, az egyéniségtől különböző jogalappal bíró, s így az egyéniség felett önnön jogánál fogva rendelkező társadalmi intézmény már csak az egy állam. Azt képezi az egyesek egyesülete közvetlenül, a közbülálló közösségeknek közvetítése nélkül, a miért az állami közösség kapcsolata a polgárok közt szorosabbra fűződött, mintegy bensőbbé lett.

Az összes jogrendszer ennél fogva most csak két oszlopon nyugszik, melyek egyike az egyéni szabadság, másika az állam. A többi közületek ezentúl vagy szabad egyesülések, s így az egyéni szabadság alapján

állanak; vagy az államtól kapják jogalapjukat, s így az egyén feletti hatalmukat is.

A jog e nagy átalakulását részletes menetében nem kísérvük itt. Átalán Eötvössel mondhatjuk, hogy azt közvetlenül s legnagyobb részt a királyság hajtotta végre. A királyság volt az, a mely midőn korlátlan hatalomra törekedett, tagadta e közületek abszolút létjogosultságát és lerontotta az ő tőle független önkormányzatukat. Tette pedig ezt, mint Eötvös szintén helyesen kiemeli, a nép segítségével; az összeség, a közjó, az állam nevében; melynek igaz, egyedül hivatott képviselőjeként és Istentől rendelt gondviselőjeként magát tünteté fel.

Azonban a magánjog körében érvényre jutott egyéni szabadság elve, következetes fejlődésében érvényesülést keresett és talált a közjog mezején is. Felszabadulván az említett kisebb közületek hatalma alól, felszabadult az államban reá nehezedő, s tőle különböző idegen hatalom alól is, az által, hogy az a felfogás jutott érvényre: hogy az állam-fogalom a polgárok összességét jelenti, az állam-hatalom pedig nem bir többé a magánjog természetével, hanem az, a közjog helyes meghatározása szerint fenséges hivatás, az állam működéseinek a közérdek szerinti teljesítésére. A minek biztosítására a nép összegét döntő befolyás illeti meg annak gyakorlására.

Midőn tehát Eötvös ingerültségében a túlzott állami központosítás miatt, az egész fejleményt „az iskola- és hírlapirodalom törekvését” — mint ő nevezi — úgy jellemzi: hogy az nem egyéb, mint az a rendszer, mely szerint mindenki lehetőleg sokat kormányozzon és főleg sokat kormányoztassék, s ál-

lítja, hogy az az egyéni szabadsággal ellenkezik: akkor úgy hiszem, felhevülése elhomályosítja különben oly éles látását, s nem vette észre, hogy az állam az önkormányzati körök hatalmának megszüntetésével épen az egyéni szabadságot emelte érvényre. Igaz, hogy az államnak ügyei ez által megszaporodtak, hatásköre tágult, mert e közületek ügyei egy részét a maga elintézése alá vette; s hogy ez ügyekben most az állam szorítja meg az egyén szabadságát. De e korlátozás jóval csekélyebb, mint volt az előbbi közösségek korlátozásainak összege.

Avagy hasonlítsuk csak össze e tekintetben a jelenkori jogrendszert, sokféle, különösen formulázott és biztosított szabadságaival, a minők: a személyes szabadság, a lakház- és levéltitok sérthetetlensége, a gondolat-, sajtó- és vallásszabadság, az egyesülési szabadság, a földbirtok szabadsága, a munka- és iparszabadság, a hivatások szabadsága; általán a magán életnek, a rendi és testületi szabályzástól való mentessége, — a jelzett önkormányzati közületek jogrendszerével: s kétségtelenül meg kell győződnünk arról, hogy az új jogban az egyéni szabadság elve nagy haladást tett. Amihez a közjog természetének helyes meghatározása és a népnek részesülése a közjogok gyakorlásában is nem csekély mértékben járul.

Kétségtelen, hogy e fejlődésnél fogva az állam hatásköre tágulván, az új teendők czélszerű elintézésére új módokat és talán szervezeteket kell találni és alkotni, s hogy tehát ezek dolgában az államkormányzat, az elmélet és gyakorlat egyaránt, most új és fontos problémák előtt áll. És igaz, hogy a nagy mozgalom, mely e haladást létesíté, és maga a haladás

létesítésének ténye nagy forrongást idézett elő, nagy reményeket gerjesztett; s hogy ennél fogva sok jogtalan igény és sok kielégíthetetlen érdek is tolakodik előtérbe, sürgetve, követelve meghallgatást és kielégítést. De mindez nehézségeket, zavart okozhat ugyan az államok gyakorlati kormányzásában; azonban meg nem döntheti a kifejlődés menetéről levont következtetések igazságát.

Hogy miképen kell ez alap-elvek alapján az államokat s az államhatalmat valósággal szervezni, mire terjedjen ki ennek hatásköre, mik legyenek az államcélok, mennyire terjedjen az egyéni szabadság, s mennyire használtassanak fel, vagy alakíttassanak át az államcélok valósítására a polgárok természetes közösségei: az a részletek kérdése, a melynek megoldása a jelenkori jogalkotás fontos feladatát képezi; és pedig minden államban külön, saját különös viszonyai és szükségleteihez mérten. E megoldásnak megérlelésére, előkészítésére szolgálnak az oly dolgozatok és vizsgálódások, mint a minőt Eötvös is nyújt munkája végső részében.

Ezek taglalásába nem bocsátkozunk.

Megelégszünk annak kimutatásával, hogy a jog s államtudomány legújabb fejlődési phasisában nem jött saját magával és a jogeszmé történeti kifejlődésével ellentétbe. Nem ámitotta önmagát s az emberiséget; hanem, hogy az, amit egyéni szabadságnak nevezett, szabadság gyanánt javasolt, árult: csak ugyan valóban az is; a szabad egyéniség elvének, a keresztény polgárisodás jogi alapelvének diadala a társadalomban.

A BESZÉD BEFEJEZTE UTÁN

LÁNG LAJOS,

JOGTUDOR, A STATISTIKA NY. R. TANÁRA; A M. T. AKADEMIA LEV. TAGJA;
ORSZ. KÉPVISELŐ SAT. R. JOG- ÉS ÁLLAMT. KAR E. I. PRODEKÁNJA

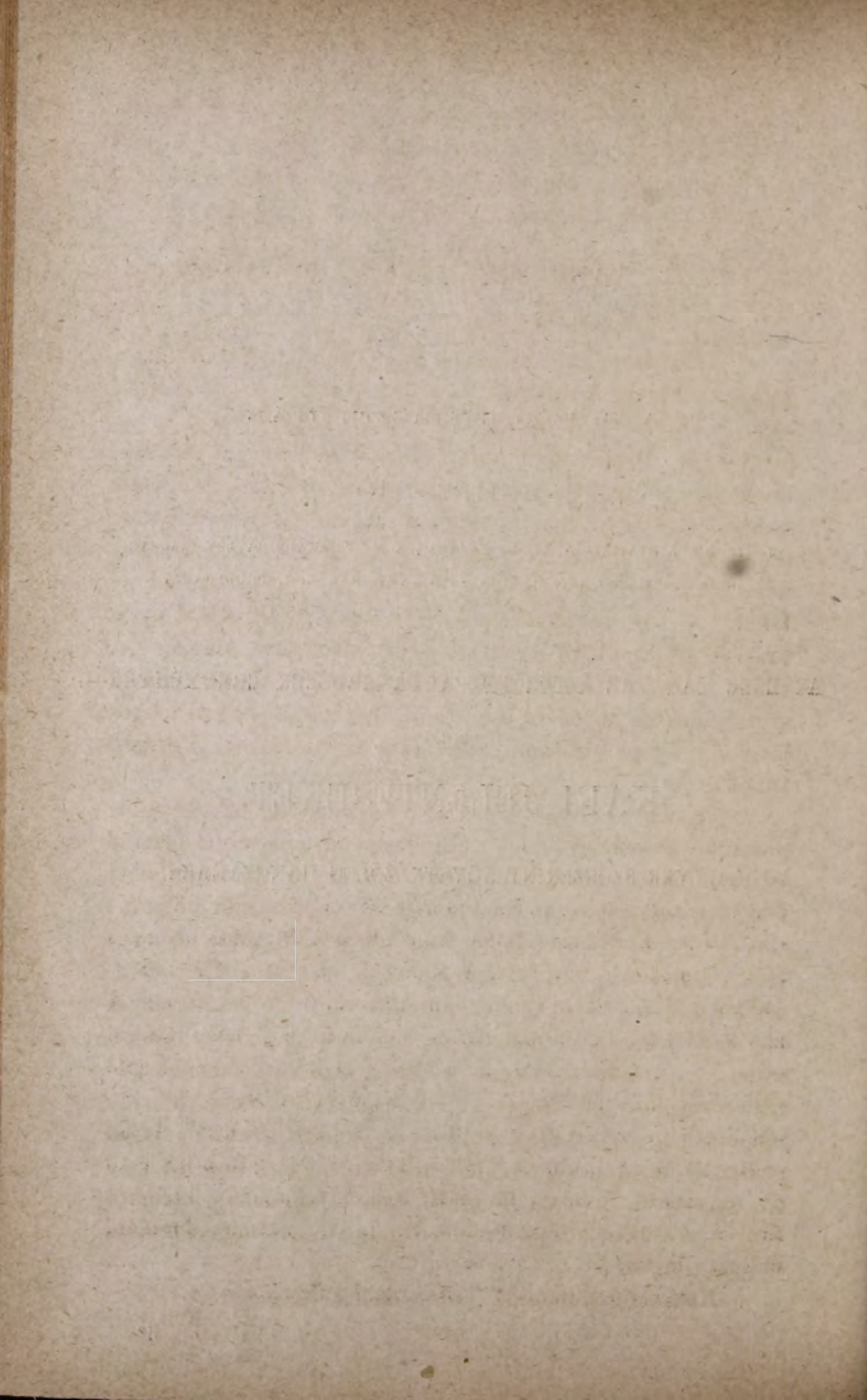
OLVASTA FEL

AZ EZEN TANÉVRE KITÜZÖTT PÁLYAKÉRDÉSEK EREDMÉNYÉRŐL

SZÓLÓ

KARI JELENTÉSEKET,

MELYEK SZÓSZERINT KÖVETKEZŐLEG HANGZANAK:

I. A hittudományi kar jelentése.

Tekintetes Egyetemi Tanács!

A hittudományi kar által a folyó 1885/6 tanévre kitűzött jutalomkérdések eredményéről a következőkben van szerencsém a Tekintetes Egyetemi Tanácsnak jelentést tenni:

1. A Pasquich-Fogarassy alaphól 75 frt díjjal jutalmazandó eme pályakérdésre: „Demonstretur necessitas religionis indivulsusque ejusdem cum moribus nexus“ a kitűzött határnapig két pályairat érkezett be, ily jeligékkel: 1. „A vallás nem pusztán valami elvont elmélet“ stb. 2. „Szeretet az Isten“. A kar dr. Bita Dezső és dr. Aschenbrier Antal ny. r. tanárok és kiküldött bírálók egyező véleménye alapján „A vallás nem pusztán valami elvont elmélet“ jeligés munka szerzőjének ítélte oda a jutalmat, kiként a felbontott jeligés levélből Brán Feliczián III. éves hittudományi hallgató tünt ki.

Ugyancsak a Pasquich-Fogarassy alaphól 75 frttal jutalmazandó következő tételre: „Refutatis adversariorum placitis solide demonstratur sic dictarum dentero-canonicarum libri Danielis partium canonica auctoritas“ szintén két dolgozat adatott be, következő jeligék alatt: 1. „Sacrosancta oecumenica et generalis Tridentina Synodus etc. Sess. IV.“ és 2. „Arma militiae nostrae non carnalia sunt. II. Cor. 10. 4.“ A kar dr. Berger Ev. János és dr. Kanyurszky György bírálók véleménye alapján a jutalmat a két pályázó közt akként határozta megosztatni, hogy a „Sacrosancta oecumenica“ stb. jeligéjű dolgozat szerzője a díjból 45 forintot, a másik pályázó pedig 30 forintot kapjon. Felbontatván a jeligés levelek a 45 frt nyerteseül Bundala János III. éves hittudományi hallgató tünt ki. A kisebbik díjat Prácser Gyula III. éves hittudományi hallgató kapta.

A részletes birálatok / alatt mellékeltetnek.

3. A Szabó-féle jutalomdíj — melynek rendeltetése azt díjazni, ki az egyházi szónoklatban a legkitünőbb — Schiefer István IV. éves hittudományi hallgatónak íteltetett oda.

IV. A beiktatási díjából a hittudományi kart illető 88 frt 70 krnyi jutalék kari határozat folytán könyvekben kiadandó szorgalmi jutalmakra lévén fordítandó, a kar ezen szorgalmat Rolny Frigyes és Mersich János IV. éves, továbbá Prácser Gyula és Bundala János III. éves hittudományi hallgatóknak adományozta.

V. Végre a Schopper-féle jutalomdíjat az egyetem Nagyságos Rectora Hadzsega Bazil IV. éves hittudományi hallgatónak adta.

A dr. Bitá Dezső ny. r. tanár és volt rector által tett alapítványnak f. é. 50 frtnyi kamatja mint szorgalmi díj Radó Antal joghallgatónak adományoztatott.

Budapesten, 1886. május hó 3-án.

Dr. BOGNÁR ISTVÁN,
a hittud. kar e. i. dékánja.

B i r á l a t o k.

1.

Tekintetes Hittudományi Kar!

A Pasquich-Fogarassy alapból 75 frt díjjal jutalmazandó e pályatételre: „*Demonstretur necessitas religionis, indival-susque ejusdem cum moribus nexus*“ beérkezett e jeligés: 1. A vallás nem pusztán valami elvont elmélet stb. és 2. Szere-tet az Isten“ pályamunkák birálatával alulirottak bizattván meg ebbeli véleményes jelentésünk következő:

Az 1. sz. 276. l. terjedő dolgozat a tételnek megfelelőleg két főrészből áll; az elsőben kifejtve a vallás fogalmát be-bizonyítja annak föltétlen szükséges voltát az ember vég-rendeltetésére; a másodikban tárgyalja a vallás és erkölcsiség közti elválhatlan viszonyt. A dolgozat érdemleges méltatását illetőleg vannak ugyan számításba veendő hiányai, így az első részben több oda nem tartozó tárgyat halmoz össze, a mi által

az átlátszó összefüggés, kerekdedség szenved. A 2-ik részben pedig a 171. l. ily kifejezés: A legfőbb jót nem képezik az értelmi független javak mert, azok megszerzése igen fáradságos. De e hiányok daczára a pályamű sikerült s megüti azon mértéket, melyet illetén munkálatnál méltányossággal alkalmazhatunk. Szerzője az idevonatkozó régibb s legújabb szakirodalmat behatóan tanulmányozta s nem szolgálilag utánozva, hanem kellőleg felhasználva önállólag gondolkozott s kitarító szorgalomról tesz tanúságot s azért a jutalomra érdemesnek tartjuk.

A 2. sz. 191 l. terjedő munkát elhibázottnak jelentjük; szerzője fáradságán kívül semmi dicséreteset nem emelhetünk ki benne; tárgyától gyakran eltérve, a dolgok rövid világos előadása helyett egészen más irányban tévedez, mint a melyben haladnia kellett volna, egyes helyei értelemnélküli túlzások s az újabb szakirodalmat nem látszik ismerni. A vallás szükségességéről így bizonyít: szükséges volt a kinyilatkoztatás, ennek következtében a vallás; a vallás az ember kötelességeinek összege s Isten kötelességeik összege az emberrel szemben. 14 l. Ismét Isten, ki maga magányában nem érzi jól többé magát stb. 82 l.

Tisztelettel vagyunk

Budapesten, 1886. április hó 22-én.

Dr. BITA DEZSŐ.

Dr. ASCHENBRIER ANTAL.

2.

Tekintetes Hittudományi Kar!

A Tek. Hittudományi kar által az 188^{5/6} tanévre a Pasquich-Fogarassy alpból 75 frt jutalommal kitüzött ezen pályatételre: Refutatis adversariorum placitis solide demonstratur sic dictarum deuterocanonicarum libri Danielis partium canonica auctoritas“ f. márczius hó 31-ig mint pályázati határnapig két magyarul irt dolgozat érkezett be ily jeligékkel:

1. „Sacrosancta oecumenica et generalis Tridentina Synodus etc. Sess. IV.“ és

2. Arma militiae nostrae non carnalia sunt. II. 10, 4.“

Ezen pályadolgozatok szabályszerű bírálatával karilag alulírott is megbízatván, javaslatos jelentését tisztelettel a következőkben terjeszti a Tek. kar elé.

Kevésbé lényeges, mert csak mellékes tárgyakra vonatkozó s azonfelül kezdőknél könnyen megbocsátható egyes hibák s hiányoktól eltekintve, mind a két elég terjedelmes mert 424 illetve sűrűbben írt 242 kis negyedréti lapra menő pályadolgozat örvendetes szakértelemről, a kitűzött kérdés s ennek megoldási módszerei körüli teljes tájékozottság s világos felfogásról, nemkülönben oly magas fokú szorgalomról is tanuskodik: miszerint a szakirodalom némely újabb termékeinek sajnos fel nem használása bizonyára csupán onnét magyarázando, hogy ezek nem álltak rendelkezésre.

Különben a kitűzött pályakérdést mind a két dolgozat dicséretes mérvben oldotta meg úgy, hogy versenytárs nélkül külön bármelyiknek is a teljes jutalomdíj határozottan oda ítélendő lett volna.

Mivel azonban mégis az első helyen említett Sacrosancta oecumenica“ stb. jeliségű dolgozat aránylag ugy be h a t ó b b mint kivált önállóbb felfogás és a szövegek különféleségére is tüzetesebben kiterjedő tárgyalás által társát jóval fölülmulja, több segédforrásra is támaszkodik; azért alulírott-nak tiszteletteljes javaslata oda terjed, hogy részesíttessék ugyan a jutalomdíjban mind a két érdemes versenytárs, azonban egyenlőtlen (talán 45 és 30 frt) összegekkel, és ezenfelül kegyeskedjék a Tekintetes Kar rendkívüli szorgalmuk s dicséretes törekvésök nagyobb ösztönzésére majd szerzőket is kitüntetni, ha az ugynevezett beiktatási kari díjjutaléknak akadémiai czélokra rendelt e. i. része szokott módon kiosztandó leend.

Budapesten 1886. évi ápril hó 29-én.

Dr. BERGER EV. JÁNOS.

Ezen bírálathoz egész terjedelmében hozzájárulok.

Dr. KANYORSZKY GYÖRGY.

Nagyságos Rector Úr!

Van szerencsém az 188^{5/6}. tanévre hirdetett pályakérdésekre beérkezett művekről a kar birálati jelentését /, az egyes bírálók jelentéseit pedig // alatt eredetben Nagyságodnak megküldeni.

Ezzel kapcsolatban Nagyságodnak becses tudomására hozom, hogy a tanári testület a kari 200 frtos ösztöndíjat Takács Zoltán harmadéves, a Kautz-alapítványból pedig 100 frtot szorgalmi díj czimén Halasi Frigyes IV. éves joghallgatónak adományozta.

Budapest, a jog- és államtudományi karnak 1886 május hó 7-én tartott VIII. rendes üléséből.

Dr. ANTAL GYULA,
a jog- és államtudományi kar
e. i. dekánja.

II. A jog- és államtudományi kar jelentése.

A jog- és államtudományi kar által az 188^{5/6}. tanévre kitűzött jutalomtételekre tizenhárom pályamű érkezett, u. m.

I. A magyar közjogról kitűzött s a Schwartzner a lapból 180 frttal jutalmazandó 3. szám alatti kérdésre:

„Fejtsenek ki a vármegye-rendszer történeti alapjai és kifejlődése, újabb és legújabb alakzata, valamint politikai, különösen önkormányzati jelentősége, kitekintéssel más idegen nemzeteknek, különösen az angoloknak önkormányzati rendszerére“ négy pályamű érkezett következő jeligék alatt:

1. „In magnis et voluisse sat est.“
2. „Él nemzet a hazán.“
3. „Kezdd buzgón s már sokra mentél.“
4. „Eszközljük stb.“ (Kossuth Lajos.)

Dr. Kautz Gyula és dr. Lechner Ágost ny. r. tanárok és kiküldött bírálók egyező véleménye szerint a pályadíj a „Kezdd buzgón s már sokra mentél“, továbbá a Kossuth Lajos „Eszközljük stb.“ jeligés munkák szerzői között egyenlő arányban megosztandó.

Felbontatván a jeligés levélkék, a pályanyertes munkák szerzőiül Várady Zsigmond jogvégezett és Csutorás László harmadéves joghallgatók nevei tüntek ki.

II. A nemzetközi jogból kitűzött és a Pasquich alaphól 75 frttal jutalmazandó 4. szám alatti kérdésre: „Adassanak elő a nemzetközi jogsegélyre vonatkozó elvek a magán- és büntetőjog terén, különös tekintettel a hazánkat illető szerződésekre“ egy pályamű érkezett be következő jelige alatt: „Sicut civis, qui ius civile perumpit utilitatis praesentis causa, id convellit quo ipsius posteritatisquae suae perpetuae utilitates continentur; sic et populus iura naturae gentiumque violaris, suae quoque tranquillitatis in posterum rescindit munimenta.“ Grotius Hugo: De iure belli ac pacis; prolegomena. 18.

Dr. Apáthy István és dr. Pulszky Ágost ny. r. tanárok mint bírálók egyező véleménye szerint a pályadíj e munka szerzőjének kiadatik.

Felbontatván a jeligés levélke, a pályanyertes munka szerzőjéül Magyary Géza III. éves joghallgató nevetünt ki.

III. Az egyház jogból kitűzött és a Pasquich alaphól 75 frttal jutalmazandó 5. szám alatti ezen kérdésre: „Fejtsék ki a püspöki székek betöltésének kérdése, történeti fejlődése és mai állása szerint“ egy pályamű érkezett be következő jelige alatt: „Az egyház nagyságának titka — emberileg tekintve — szervezete. S a püspökség az egyház szervezetének, hierarchiájának lelke levén: a püspöki székek betöltésének kérdése eminenter a legnagyobb jelentőségű kérdések egyike nemcsak az egyház, hanem az állam szempontjából is.“

Dr. Cherny József és dr. Sággy Gyula ny. r. tanárok mint bírálók egyező véleménye szerint a pályadíj e munka szerzőjének kiadatik.

Felbontatván a jeligés levélke, a pályanyertes munka szerzőjéül Reiner János IV. éves joghallgató neve tünt ki.

IV. A statistikából kitűzött és a Pauler alaphól 124 frttal jutalmazandó 6. szám alatti ezen kérdésre: „Mutattassék ki az 1857., 1870. és 1880-diki adatok alapján, mily

változásokat tüntetnek fel népességünkben a nemzetiségek arányai“ három pályamű érkezett be következő jeligék alatt:

1. Még jönni fog, még jönni kell.
2. Mutasd meg a világnak stb. Bajza.
3. Le qu' il faut rechercher partout c'est la certitude.*

Victor Sem.

Dr. Láng Lajos ny. r. és dr. Földes Béla ny. rk. tanárok mint bírálók egyező véleménye szerint a pályadíj a 2. sz. a. mű szerzőjének kiadandó, a 3. szám alatti mű szerzője pedig megdicsérendő.

Felbontatván a jeligés levélké, a pályanyertes mű szerzőjéül Nizneker Antal IV. éves joghallgató, a dicséretre érdemesített mű szerzőjéül pedig Szászy Béla harmadéves joghallgató neve tünt ki.

V. A jogtörténetből kitüzött és a Pasquich alaphól 75 frttal jutalmazandó 7. szám alatti kérdésre: „Adassék elő a magyar adományrendszer történeti fejlődése, különös tekintettel a nyugati hűbéri birtokrendszerekre“ két pályamű érkezett következő jeligék alatt:

1. Dictus possessiones stb.
2. Senki sem kételkedik stb.

Dr. Wenzel Gusztáv és dr. Hajnik Imre szaktanárok mint bírálók egyező véleménye szerint a pályadíj egyik munka szerzőjének sem adatik ki, a 2. számú munka szerzője azonban megdicsértetik.

Felbontatván a jeligés levélke, a dicséretre érdemesített mű szerzőjéül Hirschler Henrik IV. éves joghallgató neve tünt ki.

VI. A pénzügytanból kitüzött és a Pasquich alaphól 75 frttal jutalmazandó 8. szám alatti ezen kérdésre: „Fejtesse nek ki a dohány megadóztatásának különféle módjai történeti kifejlődésükben és jelenleg dívó rendszereik szerint, tekintettel azok visszahatására a közgazdasági viszonyokra“, két pályamű érkezett.

Dr. Kautz Gyula és dr. Földes Béla ny. r. tanárok és szakbírálok egyező véleménye szerint a pályadíj a 2-ik számú, a Smoller jeligés munka szerzőjének adatik ki.

Felbontatván a jeligés levélke, a pályanyertes mű szerzőjéül Molnár Imre IV. éves joghallgató neve tűnt ki.

Budapest, a jog- és államtudományi karnak 1886. június 7-én tartott VIII-ik rendes üléséből.

Dr. ANTAL GYULA,
e. i. dekán.

J e l e n t é s

a „Megyerendszer történeti fejlődését és újabb alakulását“ tárgyazó pályázat következtében beérkezett pályamunkálatokról.

A fentnevezett pályázati kérdésre a kiszabott határidőre négy dolgozat adatott be, a melyeknek bírálatos átvizsgálására alulírottak karbeli határozattal kiküldetvén, véleményes jelentésüket a következőkben terjesztik elő :

Egészben és általánosságban véve a pályázat sikertelennek nem nevezhető; a mennyiben a beérkezett négy munka közül h á r o m dicséretes igyekezetet, tanulmányt és nem épcsekélynek mondható készültséget árul el, s tanúságot tesz arról, hogy a komolyabb törekvésű tanulók közt a hazai közjog tanulmányozása és méltatása iránti érdek és vonzalom nem hiányzik, az oly nagy fontosságú tanszak kellő figyelemre talál.

Egyenként szemlélve a beérkezett dolgozatokat, eltekintve az „in magnis et voluisse sat est“ jeligével ellátott munkától, a mely mind terjedelmének csekély volta, mind szerkezetének és fejtegetéseinek gyöngesége és hiányossága miatt számba nem vétettetik; nemkülönben a második „Él nemzet a hazán“ jeligével ellátott dolgozattól, a mely jóval értékesebb és helyenként figyelemre méltó fejtegetést nyújt, de szerkezetének pongyolasága, sok fontosb kérdés mellőzése, s kivált az újabb alakulatokat kevésbé figyelemreméltó voltánál fogva a pályadíjra szintén nem lenne ajánlható; jóval kedvezőbb ítélet mondható a másik két munkáról, névszerint: az I. számú „Kezdd buzgón s már sokra mentél“ jelszóval, továbbá a Kossuth Lajos „Eszközöljük stb.“-féle mondatot jeligéül vevő negyedik munkáról; mint a melyek általában

úgy, mint a részletekben becses s a kitűzött mértéket megközelítő tárgyalása által a bő anyagnak, alapos tanulmány, tájékozottság és készültség tanúbizonyságát szolgáltatják; forrásokra való utalás, az újabb tudományi kutatások felhasználása, s némi írói alakító képesség és conceptió kimutatása által, azon meggyőződésre vezetnek, hogy a kitűzött pályabérért tudatosan, s a rendelkezésre levő segédeszközök szorgalmas értékesítésével küzdöttek.

Nem maradhatván említetlenül különben, hogy helylyelközzel a szóban lévő dolgozatok is hiányosak és hézagosak; a feldolgozás nem arányosan kiterjeszkedő a kérdés minden főrészeire; itt-ott kisebb tévedések mutatkoznak, s szerkezet úgy, mint gondolatmenet és tartalom arra vallanak, hogy a munkálatok szerzői irodalmilag és íróilag még kellő gyakorlattal és készültséggel nem bírnak.

A mi végre azon kérdést illeti, „a két imént ismertetett dolgozat közül, melyiknek adassék elsőség, illetve melyiknek nyujtassék oda a pályadíj“ alulirottak azon véleményben vannak, hogy miután a két munka úgy formai, mint tartalmi tekintetben egyenlő; kiváló jelleggel egyik se bír a másik felett; s míg az egyik a történelmi, a másik inkább az újabb viszonyok fejtegetésében s a következtetésekben erősebb: a kitűzött pályadíj a két munka szerzői közt egyenlő arányban lenne megosztandó.

Budapest, 1886. april 27.

KAUTZ GYULA,
mint bíráló.

Dr. LECHNER ÁGOSTON.

J e l e n t é s

*a Pasquich-féle alaptól a nemzetközi jogsegélyre vonatkozólag
kitűzött pályakérdést illetőleg.*

A Pasquich-féle alaptól 75 frttal díjazandó jutalomkérdésre az 1885. évben következő pályakérdés tüzetett ki:
„Adassanak elő a nemzetközi jogsegélyre vonatkozó elvek a

magán- és büntetőjog terén, különös tekintettel a hazánkat illető szerződésekre.“

E pályakérdésre egy munka érkezett be „Sicut civis, qui ius civile perumpit, utilitatis praesentis causa, id convellit, quo ipsius posteritatisque suae perpetuae utilitatis continentur, sic et populus iura naturae gentiumque violans suae quoque tranquillitatis in posterum rescindit monumenta“ (Grotius Hugo : De iure belli ac pacis, Prolegomena, 18.) jeligével.

A munka három részre oszlik. Az elsőben röviden az elvi szempontok érintvék, a melyek a kérdés történeti fejlődése fölött uralkodnak, a másodikban a magánjog, a harmadikban a büntetőjog terén nyújtott nemzetközi jogsegély tárgyalatik. Az elvek egészben helyesen állapítvák meg s mindenütt kellő hivatkozás történik a kötött és törvénybe ígta-
tott szerződésekre. A magánjogok érvényesítésével foglalkozó részben nincsenek ugyan kellőleg kidomborítva az idegen birói ítéletek végrehajtásának egyes módozatai s nincsenek felsorolva az e tekintetben kibocsátott ministeri rendeletek, a mi mindenesetre hiány, valamint hiány az, hogy az 1848 alatt kötött s törvényeinkre egyenként be nem czikkelyezett, bár érvényes nemzetközi szerződések szintén nem említvék meg, a miből a harmadik, büntetőjogi részben azon téves állítás származik, hogy a katonai szökevényekre vonatkozólag szerződési megállapodásaink nincsenek. Ezen hiányok daczára, azonban a munka általában tudományos sívonalon áll, az elvek értelmes felfogásáról, a becikkelyezett szerződések szorgalmas tanulmányáról tanúskodik, világos előadású s így a jutalomra érdemesnek mutatkozik.

Kelt Budapesten, 1886. aprilis 20.

PULSZKY ÁGOST,
ny. r. tanár.

Dr. APÁTHY ISTVÁN,
ny. r. tanár.

Az egyházjogból a 188⁵/₆-ki tanévre a t. jogi kar részéről: „A püspöki székek betöltésének kérdése történeti fejlődése és mai állása szerint“ lett pályakérdésül kitűzve.

Alólírt bírálók mindenek előtt sajnálatukat kénytelenek e felett kinyilatkoztatni, hogy ezen ép oly érdekes mint kíválon fontos kérdés iránt oly csekély érdeklődés mutatkozott, miszerint arra egyetlen egy pályamű: „Az egyház nagyságának titka, — emberileg tekintve — szervezete. S a püspökség az egyház szervezetének, hierarchiájának lelke levén, a püspöki székek betöltésének kérdése eminenter a legnagyobb jelentőségű kérdések egyike nemcsak az egyház, hanem az állam szempontjából is“ jelige alatt érkezett be.

Ami különben magát a beérkezett pályamunkát illeti: úgy az bevezetésében, mely különben is aránytalanul hosszúra terjeszkedik, mint befejező részében is sok a kérdésre nem tartozó részletekkel foglalkozik. Magában a kitűzött kérdést tárgyazó két, de különösen első fejezetében is nem egyszer habár a főkérdéssel némi vonatkozásban álló de még is erre nézve csak mellékes jelentőségű kérdésekre aránytalanul bőven terjeszkedik ki, mi által többször épen a leglényegesebb kérdések kellő kidomborítása szenved. Továbbá hiányzik a munkában a kellő systematikus beosztás a történeti fejlemények egymásba folyóságának és szerves összefüggésüknek megfelelő feltüntetése. De mindezen hiányok daczára annak egész tartalma a kérdésre vonatkozó egyházjogi irodalomban és forrásokban oly mérvű jártasságról, a rendelkezésre álló anyagnak oly mérvű utalásáról és annak oly nagy szorgalommal és kezdőnél elismerésre méltó önállósággal való feldolgozásáról tesz tanuságot, hogy alólírt bírálók ezen pályaművet a kürt jutalomra méltónak találják s azért azt a szerzőnek kiadandónak véleményezik.

Kelt Budapesten 1886. május hó 6-án.

CHERNY.
SÁGHY.

Jelentés a következő pályakérdésről :

Mutattassék ki az 1857., 1870. és 1883-diki népszámlálói adatok alapján mily változásokat tüntetnek fel a nemzeti ségek viszonyai Magyarországbán ?

Ezen pályakérdésre három munka érkezett be, nevezetesen :

1. „Még jönni fog még jönni kell“ ;
2. „Mutasd meg a világnak“ stb. (Bajza)
3. „Le, qu'il fant rechercher partout c'est la certitude“ jelzés alatt Victor Sem.

Ezen pályamunkák közül a pályadíj odaitélésénél különösen a 2. és 3. számú dolgozatok jöhetnek tekintetbe. A 2. számú dolgozat az anyagot szigorúan bírálja, minden részletében feldolgozza és minden vonatkozásában tanulmányozza, tanúságot tesz arról, hogy pályázó helyes módszerrel bír és képes methodikusan dolgozni. Ezen dolgozat a három közül a legjobb ; a pályadíjat megérdemli. A 3. számú dolgozat szorgalma is elismerésre méltó, miért is ajánljuk hogy megdicséertessék.

FÖLDES.

LÁNG.

Véleményes jelentés

„A magyar adományrendszer történeti fejlődése, különös tekintettel a nyugati hűbérrendszerre“ czimű, a Pasquich-alapból jutalmazandó pályatételt tárgyaló munkákról :

A kitűzött pályakérdésre két pályamunka érkezett.

Ezek közül az 1. számú, Fejér Codex diplomatikus-ából vett jeligével: Dictas possessiones stb. ellátott munka 76 kis 4-ed-rétű oldalon tárgyalja a pályakérdést, még pedig két fejezetben, melyek elseje az adományrendszer fejlődéséről Róbert Károlyig, másodika Mátyás király haláláig terjedőleg szól, a magyar adományrendszer további történetének teljes mellőzésével. Ami pedig a tárgyalt rész kidolgozását illeti, ez önálló kutatás nyomát magán nem viseli hanem merően a közkézen forgó kézi könyvekre és ezek idézeteire támaszkodik. Tárgyilag sem terjeszkedik ki e munka az adományrendszer minden vagy csak minden fontosabb közjogilag és magánjogilag jelentős részére és különösen hiányos a magyar adományrendszernek a hűbéri birtokrendszerrel kívánt összehasonlítása.

A 2. számú, „Senki sem kételkedik stb.“ jelíggel ellátott munka is fejtegetéseivel csak a Habsburgkorszakig halad, a nélkül, hogy még a megelőző kor fejlődése is teljesen előadva volna: de e dolgozat nem kíván, mint az 1. szám alatti, befejezett műnek tekinteni. Terjedelemre nézve a fentebbi munkát jóval meghaladja, 234 lapra terjeszkedvén ki. A mi pedig e munka tartalmát illeti, szerző elismerésre méltó szorgalommal dolgozott, nemcsak idevágó irodalmi termékeket, hanem kútfőket is tanulmányozott és több helyet, különösen az ősfoglalású birtokról irt részben, önálló felfogásának is jelét adja.

Kifogásolandó azonban, hogy a dolgozat egy jelentékeny része csaknem fele (1—93 l.), a kitűzött kérdéssel csak keveset összefüggő fejtegetéssel foglalkozik, az adományrendszer részleteibe nem hatol be, és továbbá, hogy szerző nem tanulmányozta a főbb hűbérjogi rendszereket és nem tartja szemelőtt a hűbéri birtok fejlődésének korszakait s különösen azt, hogy a hűbéri birtok nem az ő kezdetleges, hanem csak már kifejlett alakjában, melylyel az a 10-dik, 11-dik században már birt és még későbbi alakzataiban gyakorolt hatást a magyar birtokjogi viszonyokra.

Mindezen hiányok miatt, mind pedig azért, mivel e dolgozat is a kitűzött feladat alig felére terjeszkedik ki, a 2. számú pályamunkát sem ajánlhatom jutalmazásra.

A pályadíjat tehát a bírált munkák egyikének sem vélem kiadhatónak, azonban a 2. számú pályamunka megdicsérését ajánlhatom.

Budapest 1886. april hó 10-én.

Dr. HAJNIK IMRE.

Hozzájárulok

Dr. WENZEL GUSZTÁV.

J e l e n t é s

a jog- és államtudományi kar által az 188⁵/₆ tanévre kitűzött következő pályakérdésre:

„Fejtessenek ki a dohány megadóztatásának különféle módjai történeti kifejlődésükben és jelenleg dívó rendszereik

szerint, tekintettel azok visszahatására a közgazdasági viszonyokra.“

Ezen pályakérdés ezuttal másodizben tüzetett ki az előbbinél kedvezőbb eredménnyel. Két pályamunka érkezett be; az egyik jeligéje Montèsquieu, a másiké Schmollerból van véve. Mindkét dolgozat komolyabb törekvésről és szorgalomról tanuskodik; mindkettő részletesebben adja elő a jelenleg fennálló dohányrendszereket. Másfelől egyik sem foglalkozik behatóbban a feladat másik részével, a dohányadó közgazdasági hatásának kutatásával. Mindamellett a két munka értéke különböző. A Montèsquieu jeligés dolgozat befejezetlen munka, ennek következtében hézagos, inkább csak körvonalait adja a készítendő munkának; az adórendszerek bírálata hiányzik. A Schmoller-jeligés munka befejezett egészset nyujt, előadja a fenálló adórendszereket és bírálgatja azokat. A nagyszámú, különösen hivatalos közleményeket eléggé kiaknázza. Hiányai, hogy itt-ott egy kissé terjengős, különösen a pénzügyi dolgozatokat tulságos részletességgel közli. Másfelől a 48 előtti történet kissé röviden van tárgyalva. Ezen kisebb hiányok daczára a munkát az anyag szorgalmas felkutatása és világos előadásánál fogva a pályadíjra érdemesnek tartjuk.

KAUTZ.

FÖLDES.

III. Az orvostudományi kar jelentése.

A kir. magy. tud. egyetem tekintetes Tanácsának

Budapesten.

Az 188^{5/6}. tanévre hirdetett egyetemi pályakérdésekre történt pályázat eredményét e következőkben van szerencsénk átterjeszteni.

1. A boncztanból kitűzött pálya kérdés volt:

„A fej és nyak üterei és visszerei.“ A pályakérdéssel járó készítmények az I-ső boncztani intézet tulajdonába mennek át.“

Jutalma a Pásquich-alapból 50 frt.

E kérdésre a kitűzött határidőig pályamunka nem érkezett be.

2. A közegészségtanból kitűzött pályakérdés volt:

„Irassék le és bíraltassék meg egészségi tekintetben Budapest valamely nevezetesebb közintézete.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

E kérdésre a kitűzött határidőig két munka nyújtott be. Az 1-ső számúnak jeligéje: *L'état dont les écoles sont les meilleurs, sera le premier de tous. J. Ferry.*“

E mű írója dicséretes szorgalmat tanúsít egy fontos közintézet, u. m. a budapesti VIII. kerületi reáliskola egészségi tényezőinek megvizsgálásában és leírásában, nevezetesen kiemelendők az iskola világosságának pontos mérése, valamint számos tanuló szemeinek szakzerű s alapos megvizsgálása. Ezzel szemközt azonban elmulasztotta szerző az iskola közegészségtani szempontból igen fontos tényezőjének, u. m. szellőzésének és fűtésének exact bírálatát, minek következtében tanulmánya nem kimerítő. A pályamunka írói képességet árul el, valamint jeles önállóságot a tudományos kutatásban.

Tekintetettel, az elmondottakra, a pályamunka dicséretet érdemel, azonban, minthogy a feladott kérdést csak részben fejtette meg kielégítő módon, továbbá tekintettel a másik pályázatnak nagyobb érdemére, a pályadíj az 1. számú pályamunkának nem adható ki.

A második számú pályamunka jeligéje: „Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmeznünk. Széchényi István.“

A 2-dik számú pályamunka egészségügyi intézeteink iránt nemcsak érdeklődő, de lelkesülő s azért a legfáradságosabb vizsgálódásokra vállalkozó írónak munkája, ki a tanulmányozott fontos közintézetnek, úgy mint a budapesti gyermekmenhelynek s a vele kapcsolatos intézeteknek leírásában s bírálatában nemcsak olvasottságot, hanem kiváló éleslátást s sokoldalúságot tanúsít, a mi az illetőnek jövőbeli fejlődése iránt a legjobb reményeket kelti. A pályamunka minden részében átgondolt, helyesen kifejtett s eredményében a közegészségügyre hasznos, mert tanulságos.

A munka szerkesztése és nyelvezete derék íróra vall.

Mindezeknél fogva a második számú munka a pályadíjat megérdemli.

A második számú pályamunka díjazásra, az 1-ső számú pedig dicséretre méltónak találtatván, a jeligés levelek felbontattak, a midőn kitünt, hogy a 2-dik számú pályamunka szerzői Váli Ernő és Weinberger Zsigmond V. évi orvoshallgatók, míg az 1-ső számú pályamunka szerzője Juba Adolf Gyula V. évi orvoshallgató, kit Riepl Ferencz V. évi orvoshallgató segített munkájában. Ezeknél fogva megkerestetik a tekintetes Tanács, hogy az 50 frtnyi pályadíjat két egyenlő részben a 2. számú pályamunka íróinak adja ki, az 1-ső számú pályamunka szerzőinek dicséretét pedig jelentse ki.

3. A szülészet és nőgyógyászatból kitűzött pályakérdés a következő volt:

„Állapíttassék meg pontos kórodai észlelések alapján az egészséges gyermekágyasoknak hőmérséke és érverése, párhuzamban a gyermekágyi functiók fejlődésével és lefolyásával, a puerperiumnak első idejében.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

E kérdésre a kitűzött határidőig egy pályázat érkezett be, e jeligével: „Egyesült erővel.“

A kitűzött pályakérdés intentiójának megfelelően a pályamunka súlypontja a szerzőnek saját kórodai észleléseiben s az azokból vont következtetéseken fekszik, s e tekintetben mondhatni, hogy az észlelések pontossága és kiterjedése mi tudományos kifogás alá sem esik, sőt, hogy a megfigyelések úgy szabatosság mint terjedelem és rendszeresség tekintetében csaknem valamennyi, hasonló tárgygyal foglalkozó külföldi dolgozatokat felülmulják. Az észlelt eseteknek csoportosításában szerző nagyobbára az előtte dolgozók nyomdokait követi, a mi az összehasonlítás érdekében csak helyeselhető; több tekintetben azután önállóan és eredetien csoportosítja eseteit és igen értékes következtetésekre jut, így pl. egyes időszakok közepes hőmérsékének a megállapításával.

A tárgyával foglalkozó irodalomnak minden fejezetben kimerítő kivonatát adja a szerző, és ha összevetései helylyel-

közszel nem mentesek is a kifogástól, jóváhagyó vagy ellentétes állításai mégis nagyobbára tudományos tekintetben teljesen megokoltaknak mondhatók. Nem csekély részben emelk a dolgozat értékét azok a graficus táblák, melyek a hőmérsék, érverés és a méh visszafejlődésének menetét igen könnyen áttekinthető módon tüntetik elé. A szöveg írásmódja folyékony, könnyen érthető, és kevés szokatlan kifejezés lsszámításával helyes nyelvezetű.

A felhozottak alapján a pályamű rendkívüli szorgalommal gyűjtött, dicséretes szakavatottsággal megválasztott és értékesített adatoknak, továbbá igen számos kórodai esetnek felhasználásával oly kifogástalan tudományos módon tárgyalja a kitűzött kérdést, hogy e munkálatnak maradandó tudományos értéke van, minélfogva szerző a pályadíjat teljes mértékben kiérdemelte.

A pályamunka jutalmazásra érdemesnek találtatván, a jeligés levél felbontatott, midőn kitünt, hogy annak írói Bäcker József és Temesváry Rezső V. évi orvoshallgatók; minélfogva a tek. Tanács megkerestetik, hogy részükre az 50 frtnyi pályadíjat két egyenlő részletben adja ki.

4. A boncztanból másodsor kitűzetett e következő kérdés:

„Vizsgáltassanak meg a szív idegei és dúczai, boncztani, górcsövi készítmények előállításával.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

E kérdésre a kitűzött határidőig egy pályamű érkezett be e jeligével. „Bidder“.

Ámbár a pályamunkában közölt eredmények arra engednek következtetni, hogy szerző a kitűzött kérdésnek mikroszkopiai részével szorgalmasan és ügyesen foglalkozott, a pályakérdés nem tekinthető megoldottnak, mert a hirdetett pályázat megkivánta, hogy nemcsak mikroszkopiai, hanem első sorban boncztani készítmények alapján vizsgáltassék a kitűzött kérdés. E szerint a boncztani készítmények szintén meléklen-dők lettek volna, még azon esetre is, ha azokon az eddig ismert tényeknél nem is látszanék több, mert a szerző ezzel bizonyíthatná, hogy kellő boncztani technikával fogott a kérdés megvizsgálásához. Azután kifogásolható szerzőnek azon

állítás is, melyet az irodalom áttekintéséből levon, hogy tudniillik az anatómiai viszonyok körülbelül kimerítetteknek tekinthetők, mert hogy ez csakugyan így van, azt a szerző csak saját vizsgálatából állapíthatná meg, egyébkép pedig előre látható, hogy a buvárkodás e terén is sok még a tenni való.

Ezek alapján a pályamunka a díjat nem érdemli meg.

5. Az általános kórtanból másodsor hirdetett pályakérdés a következő volt:

„Tétesse nek kísérleti vizsgálatok a szemteke-rezgés (nystagmus) keletkezésére vonatkozólag.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

E kérdésre a kitűzött határidőig egy pályázat érkezett be, melynek jellegje: „Több világosságot. Göthe.“

Habár nem is ölelte fel a szerző a kitűzött kérdést egész terjedelmében, mindazonáltal a kérdés azon részletében, melyet tanulmánya tárgyává tett, sikereket tud felmutatni. Különösen kiemelendő az, hogy a kísérleti állatok nyúlt-agyát szövettanilag nagy szorgalommal, kitartással és ügyességgel dolgozta át, miről szövettani készítményei tesznek tanubizonyosságot. Az is kitűnik továbbá a dolgozatból, hogy szerzője elég jól és szabatossággal bírja észlelni az élő szervezet tüneteit és azokat elég ügyességgel tudja okozatos kapcsolatba hozni egymással. Mindezek alapján a munka szerzője a pályadíjat megérdemli.

A pályamű díjazásra érdemesnek találtatván, a jeligés levél felbontatott, midőn kitűnt, hogy a munka szerzője Szigethy Károly IV. orvoshallgató minélfogva a tek. Tanács megkerestetik, hogy az 50 frtnyi pályadíjat részere adja ki.

6. A kórszövettanból kitűzött kérdés a következő volt:

„Vizsgáltassék meg és igazoltassék mikroszkopi készítményekkel, minő elemekből jó létre valamely környi ideg át- vagy kimetszésénél az idegrostok újraképződése.“

Jutalma az arányi Lajos-féle alapból 60 frt.

A határidőig egy pályázat érkezett, melynek jellegje: „Ultra posse nemo obligatur.“

A szerző nem tekintve néhány leletet, melyek értéke ma még nem ítéltető meg, lényegileg véve csak Ranvier

adatait erősíti meg; ezen kitünő mikroszkopi készítményekkel támogatott megerősítés azonban azért nem csekély értékkel bír, mert Ranvier adatait eddig számos és jónevű bűvár kétségbe vonta, egyszersmind az általános szövettani szempontból is nagyfontosságú kérdés ezáltal a legnagyobb fokban zavarossá lett. Miután e nehéz tétel felderítéséhez azon módon, mint a az jelen értekezésben történt, elismerésre méltó tehetség, kitartás, kísérleti és szövettani technika és lelkiismeretesség volt szükséges, azért a szóban levő munka a kitűzött pályadíjra teljes mértékben érdemes.

A pályamű díjazásra érdemesnek találtatván, a jeligés levél felbontatott, midőn kitűnt, hogy a pályamű szerzője Tangl Ferencz III. évi orvoshallgató, minélfogva a tek. Tanács megkerestetik, hogy részére a 60 frtnyi Arányi Lajos-féle pályadíjat szolgáltatassa ki.

Budapest. 1886 május 3-án; az orvoskari tanártestület VII. rendes üléséből.

FODOR,
e. i. jegyző.

BALOGH,
e. i. dékán.

A kir. magy. tudomány-egyetem tekintetes Tanácsának

Budapesten.

Szerencsénk van a tek. tanácsot értesíteni, hogy az Arányi Lajos-féle, legjobb bonczolási jegyzőkönyvet illető pályázatra benyújtott jegyzőkönyvek közül a 40 frtos első díjat Tangl Ferencz III. évi, a 20 frtos második díjat pedig Farkas Jenő III. éves orvoshallgató nyerte el, minélfogva a tek. tanács e díjaknak az egyetem legközelebbi évfordulóján kiosztására megkerestetik. Egyszersmind szerencsénk van a pályadíjat, valamint az Arányi Lajos-féle kórszövettani pályadíjat, együttvéve 120 frtot mellékelni.

Budapest, 1886. május 3-án, az orvoskari tanártestület VII. r. üléséből.

FODOR,
e. i. jegyző.

BALOGH,
e. i. dékán.

IV. A bölcsészettudományi kar jelentése.

Nagyságos Rector Ur!

A bölcsészettudományi kar által az 188⁶/₆-ik tanévre kitűzött jutalomtétélekre 16 pályamunka érkezett be:

I. A magyar irodalomból e jutalomtétel volt kitűzve: „Báróczy Sándor életrajza és munkái-, különösen prózájának kritikai méltatása“. Jutalma a Budapest-fővárosi alapítványból 50 frt.

Két, 596 és 597 számú pályamunka érkezett be, melyek jeligéi rendre „In magnis et voluisse sat est“ és „Boldog, a ki életét“ stb.

A két szaktanár birálatai alapján (I. A. I, A. II) a kar a jutalmat az 597. számú e jeligével „Boldog, a ki életét“ stb. ellátott pályaműnek ítéli oda. A jeligés levél felbontatván, kitűnt, hogy e pályamű szerzője Zimányi József II-od éves bölcsészethallgató.

II. A műörténelemből e pályakérdés volt kitűzve: „A visegrádi várrom rövid leírása és az arra vonatkozó történelmi adatok rövid idézése“. Jutalma a Pasquich-alapból 50 forint.

Négy 598, 599, 600, 601 számú pályamunka érkezett be, melyek jeligéi rendre „A nemzedék, mely kegyelettel“ stb. „Csak Előre!“, „S mi van abból“ és „Fuit Ilion.“

A két szaktanár birálatai alapján (I. BI) a kar a jutalmat az 599 számú e jeligével „Csak előre!“ ellátott pályaműnek ítéli oda. A jeligés levél felbontatván, kitűnt, hogy e pályamű szerzője Vály Gyula, a rajzokat Somlay Géza készítette.

III. Az indogermán nyelvészetből e pályakérdés volt kitűzve: „Tárgyaltassék a mult idő kettőzésének hangzása (a perfectum reduplicatiójának vocalisa).“ Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Egy, a 602 számú pályamű érkezett be, melynek jeligéje „Nil potest esse“ stb.

A két szaktanár birálatai alapján (CI, CII) a kar a ju-

talmat e pályaműnek odaitélte. A jeligés levél felbontatván, kitünt, hogy a pályamű szerzője Fodor Gyula IV-ed éves bölcsészethallgató.

IV. Magyarország történetéből e pályakérdés volt kitűzve: „Kivántatik a szabadhadjúk viszontagságainak kútfői tanulmányra alapított előadása“. Jutalma a Schwartner-alapból 180 frt.

Egy, a 603 számú pályamű érkezett be, melynek jeligéje: „Ez világnak históriáit“ stb.

A két szaktanár birálatai alapján (DI, DII) a kar a jutalmat e pályaműnek nem ítéli oda.

V. A felsőbb matematikából kitűzve volt pályakérdésre, melynek jutalma a Pasquich-alapból 50 frt, egy, a 604 számú pályamű érkezett be, melynek jeligéje: „Aut Caesar, aut nihil.“

A két szaktanár birálatai alapján (E. I.) a kar a jutalmat e pályaműnek odaitélte. A jeligés levél felbontatván, kitünt, hogy a pályamű szerzője Gallik István bölcsészethallgató.

VI. Az ugor összehasonlító nyelvészetből e pályakérdés volt kitűzve: „A helyviszonyi casusok használata a mordvin nyelvben, tekintettel a finn nyelvre.“ Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Egy, a 605 számú pályamű érkezett be, melynek jeligéje: „Nulla dies sine linea.“

A két szaktanár birálatai alapján (I. F. I., F. II.) a kar a jutalmat a pályaműnek odaitélte. A jeligés levél felbontatván, kitünt, hogy a pályamű szerzője Steuer János III-ad éves bölcsészethallgató.

VII. A francia irodalomból e pályakérdés volt kitűzve: „A pályázó méltassa Châteaubriand (Fr.-René) — összes munkáinak megnevezésével — főjellemonásait, és mutassa ki, hogy az irodalom terén milyen irányban működött.“ Jutalma a Budapest-fővárosi alapítványból 50 frt.

Négy, a 606, 607, 608, 609 számú pályamunka érkezett

be következő jeligékkel: „La sincerité“ stb., „Ni prose“ stb., „Két jó van, mi fölött“ stb., „Isten, király, haza.“

A két szaktanár bírálati alapján (I. G. I., G. II.) a kar a jutalmat a 609 számú „Isten, haza, király“ jeligével ellátott pályaműnek ítéli oda. Felbontatván a jeligés levél, kitünt, hogy a pályamű szerzője Gärtner Henrik IV-ed éves bölcsészethallgató.

A 608. számú dolgozat pedig, melynek jeligéje „Két jó van, mi fölött“, dicséretre érdemesítették. Szerzője Richter László III-ad éves hittanhallgató.

VIII. Az esztetikából e pályakérdés volt kitűzve: „Az utánzás elvének fejlődése az esztetika és a művészetek történetében.“ Jutalma a Budapest-fővárosi alapítványból 50 forint.

Egy, a 610 számú pályamű érkezett be ily jeligével: „Hol sárba gyúrt kis szikra“ stb.

A két szaktanár bírálati alapján (H. I., H. II.) a kar a jutalmat a pályaműnek odaitélte. A jeligés levél felbontatván, kitünt, hogy a pályamunka szerzője Morvay Győző IV-ed éves bölcsészethallgató.

IX. A Margó-féle alaptól 188^{3/4}-ben nyílt pályázat hirdettetvén, a beérkezett tervezetek közül 188^{4/8}-ben Váγγελ Jenő, (592. sz. a.) mint a legjobb tervezet benyújtója, bízott meg a pályamunka kidolgozásával. A beérkezett dolgozat „Adatok az Alma-félék gyümölcsének boncz-, szövet- és fejlődéstanához“ cím alatt két szaktanár által (I. I. I., I. II.) a jutalomra egyhangúlag érdemesnek ítéltetvén, a bölcsészeti kar a díj kiadását határozta el.

B i r á l a t o k.

I.

A kitűzött pályakérdésre — Báróczy Sándor életrajza és munkáinak, különösen prózájának méltatása — két munka érkezett be. Az I. számú (Jel-igéje: *In magnis et voluisse sat est*) csekély ér-

tékü dolgozat. A szerző sehol nem merít a forrásokból, hanem csak a legismeretesebb, közkézen forgó kézikönyvekből hordja össze dolgozatának nemcsak nyers anyagát, hanem még az erre vonatkozó nézeteket és ítéleteket is. Báróczy munkáit nem tárgyalja behatóbban, prózájának méltatását pedig meg sem kíséri. E dolgozat tehát semmi tekintetben sem tarthat igényt a jutalomra.

Sokkal jobb a II. számú dolgozat (Jeligéje : „B o l d o g, a k i é l e t é t m a g á n a k s t b .”), mely jóval terjedelmesebb is. A szerző mindenütt, a mennyire úgy látszik körülményei engedték, a forrásokra ment vissza ; fölhasználta az akadémiai levéltárban Báróczy életére és munkásságára vonatkozó levelezéseket ; szorgalmasan olvastatta Báróczy összes dolgozatait, főleg alaposan áttanulmányozta hősének egyes dolgozataihoz írt terjedelmes bevezetéseit, melyek Báróczy irodalmi álláspontjára, irányára, céljaira stb. világot vetnek. A szerző ez aránylag elég gazdag anyagnak becsületes földolgozásával tisztességes dolgozatot készített, mely a kitűzött jutalmat megérdemli, bár nem mondható is kifogástalannak. A szerző nem hangsúlyozza eléggé, hogy Báróczy műveltség tekintetében mégis mily elavult álláspontot foglalt el ; sőt el akarja hitetni az olvasóval, vagy maga is elhiszi, hogy Calprenède „Kassandrája“ vagy Dusch „Levelei“ még akkor is napirenden voltak, midőn Báróczy e műveket lefordította s fordításukat kiadta. E fordítások eredetijeinek jellemzése különben elég jó, de kívánatosnak tartanám, hogy szerző néhány tanulságos példán (az eredetinek s a fordításnak szembeállításával és tüzetes összehasonlításával) pontosan föltüntetné és meg szemléltetné a fordító Báróczy eljárását. Különösen dicséretes, bár mennyire hiányos is, a dolgozat utolsó fejezete : „Báróczy prózája,“ mely legjobban tanúskodik arról, hogy szerző mily lelkiismeretesen és gondosan tanulmányozta íróját ; de itt is kívánatos volna a példák nagyobb száma ; főleg minden bizonyíték nélkül marad szerzőnek (különben helyes) állítása (116. l.), hogy Báróczy „a mondat-kötésben sok maradandó becsü újítást létesített“, mert a mit a szerző alább példakul felhoz, azok mind Báróczy feledésbe ment túlzásait, tehát nem

maradandó újításait jellemzik. Hasonlóképen sem elég világos, sem elég találó az, a mit szerző Báróczy, Faludi és Kazinczy prózájáról és a magyar próza fejlődésére gyakorolt hatásukról összehasonlítólág mond.

Tévedés vagy hiba nem sok van a dolgozatban. Ilyen pl., hogy csak egy-kettőt említsek, az 52. l. azon állítása, hogy „Dusch abba az írói körbe tartozik, melyet az irodalomtörténet Gottsched és a svájcziaiak neve alatt említ.“ E mondatnak végre is csak az az értelme lehet, hogy Dusch Gottsched és a svájcziaiak kortársa volt. Lehet, hogy szerző csak ezt akarta mondani, a mi Duschra nézve épen nem jellemző. Ugyanott legalább is félrevezető az az állítása, hogy Dusch „Erkölcsei levelei magukon viselik annak a beteg érzelgős világnak bélyegét, a melynek Goethe Waltherében oly páratlan kifejezést adott.“ A helyes az, hogy Dusch sem a Gottsched, sem a svájcziaiak pártjához nem tartozott; az angol irodalom befolyása alatt állt és írt, és érzelgőssége is Richardson és Youats munkáiból származik. Főleg jellemző e tekintetben, „Geschichte Karl Ferdiners“ című regénye. — Hogy Báróczy főleg Born Ignácczal szövetkezve üzte az alchymiát (79. l.), azt nem tartom valószínűnek, mert Born igen jeles természet-tudós és igen fölvilágosodott, józan gondolkozású férfiú volt. De igen is valószínű, hogy Born, ki a köművességnek lelkes híve és Bécsben feje volt, e rendnek nyerte meg a titokzatos dolgok felé különben is nagyon hajló Báróczyt. — Azt is indokolatlanak tartom, hogy Kisfaludy Sándornak Báróczyra vonatkozó ítéletét annyira semmibe sem veszi. Az ítélet lehet egy kissé elfogúlt, de „alaptalan vádnak“ (81. l.) annál kevésbé nevezhetni, mert nem is áll ellentétben egyéb korabeli tényekkel és nyilatkozatokkal.

A dolgozat, ismétlem, e csekély hiányok mellett is, érdemes a kitűzött jutalomra.

Budapest, 1886. április 13.

Dr. HEINRICH GUSZTÁV.

A budapesti m. k. egyetem magyar irodalmi pályakérdésére: „Báróczy élete és munkái“ két pályamunka érkezett.

Az első, a melynek jeligéje: „In magnis et voluisse sat est“, csekély becsű munka. Csak a legismertebb életrajzi adatokat ismétli, semmi nemű önálló kutatást nem mutat fel, a mit pedig Báróczy munkáiról mond, azok oly általánosságok, a melyekben épen oly kevés az eszme, mint jellemző vonás.

A második pályamunka, a melynek jeligéje: „Boldog a ki életét“ sat., némely hiányai mellett is érdemes munka. Báróczy életrajzát önálló kutatás és kritika nyomán vesszük; nemcsak kevésbé ismert életrajzi adatokat találunk benne, hanem egészen ismeretleneket is, a jellemrajz is találó, habár itt-ott elevebb lehetne. Báróczy fordításainak eredetijéről mindenütt kellő tájékozást nyújt mind a munka becsére, mint pedig a korra nézve, a melyben keletkezett. Kevésbé sikerült az utolsó szakasz, a mely Báróczy prózáját és hatását tárgyalja. Nem mintha eszméi és fejtegetései itt is helyesek nem volnának, de a szakasz nincs eléggé kidolgozva, s itt-ott hiányok is mutatkoznak. Szerző helyesen emeli ki Báróczy törekvését a nyelvtisztaságra, hangzatosságra és a szókötés és mondatfűzés szabadabb fordulatosságára nézve, de elfeledi, hogy Báróczy választékosságra is törekedett, s egyes szókat bizonyos árnyalatok kifejtésére kezdett lefoglalni. Nem árt vala, ha a szerző Báróczy prózája sajátságait több oldalról és részletesebben fejtegeti, és több példával világosítja fel állításait. A párhuzam Faludi, Kazinczy és Báróczy között, bár kiinduló pontja helyes, szintén nincs eléggé kifejtve. Helyesen mondja a szerző, hogy Faludi fordításával a magyar újabb társadalmi nyelvet akarta megállapítani népies alapon, de nem fejt ki, hogy ez neki mennyiben sikerült és mennyiben nem. A népies kifejezések Faludinál gyakran éles ellentétben állottak a gondolat és érzés finom árnyalataival; Báróczy épen ezt igyekezett kerülni, még az idegenszerűség árán is. S ennyiben volt uttörője az új prózának, de nem megállapítója, a mint a szerző mondja, mert ez érdem Kazinczyt és

társait illeti. Szerzőnek ki kellett volna fejteni e párhuzamban Kazinczy prózájának is főbb sajátságait, a mi Báróczyt még élesebb világításban tüntette volna fel.

Azonban e hiányokon könnyen segíthet a szerző, annyi-
val inkább, mert úgy látszik, hogy e szakaszt sietve írta, nem
volt elég ideje a kidolgozásra. A munka így is jeles munka s
megérdemli a pályadíjat, a melynek kiadását ajánlom.

Budapest, april 8. 1886.

GYULAI PÁL.

B i r á l a t a

négy pályamunkának, mely ezen kérdésre érkezett: A visegrádi várrom rövid leírása és arra vonatkozó történelmi adatok rövid idézése.

A pályamunkák jellegéi:

1. szám „Fuit Ilion.“

2-ik „A nemzedék, mely kegyelettel virraszt nagy múltjának emlékei fölött, saját nagyságának örzi alapját.“

3-ik „És mi van abból, a miért fáradtak.“

4-ik „Csak előre.“

A kitűzött pályakérdés első helyre teszi a romok leírását, a második helyre a történelmi adatokat; vagyis más szóval a művészeti szempont az irányadó, s csak másodsorban következik az emlékeknek a külső története. Ez ellen vétett az 1-ső és a 2-ik számú pályamunka szerzője, a mennyiben mindkettő megfordította a viszonyt, s Visegrád városának régi állapotával és történetével bőven foglalkozik, míg aránylag keveset mond a várnak romjairól.

Nem tekintve a két elsőnek ezen eljárását, általán elmondhatjuk mind a négy pályamunka szerzőjéről, hogy dicséretes szorgalmat fejtettek ki az adatok felkutatásában. De egyik-másik e részben sem tartotta be a helyes mértéket és nagyon is belemerül Visegrádnak a római korbéli még igen kevéssé ismert állapotának ecsetelésébe. Alig kétséges ugyan, hogy itt római telep volt; ezt bizonyítják az 1871-ik

évi és későbbi ásatások és tisztítások alkalmával talált római kövek és egyéb tárgyak; azonban eddig nem mondhatjuk meg biztosan, vajjon e helyen a Circi mansio vagy „Ad Herculem” állott-e, melyeket e hely közelében a Tabula Pentingerianában találunk.

Mind a négy pályamunka megegyezik abban, hogy a Salamon-torony elnevezés téves, mert az öreg torony Salamon királynál másfél századdal későbbi. Továbbá megegyeznek abban, hogy a korona rejteke volt azon földalatti boltozott kamra, mely az ásatások alkalmával fölfedeztetett.

Végül nincs eltérés a pályamunkák között az építkezés korára, az építkezésre és a helyiségek megnevezésére nézve sem.

De mind a négy pályamunkának szembeszökő hiánya, hogy egyik sem adja a helynek és a romoknak tervrajzát, mely megértetné és fölvilágosítaná a szóbeli leírást. Továbbá egyik sem különbözteti meg kellőleg az alsó várat a felsőtől, mely utóbbi amannál t. i. az alsónál körülbelül 70 évvel későbbi. Mindegyik hallgatással mellőzi azt, hogy az alsó várnak a hegy lejtőjén fala volt; épen úgy elmulasztják szólani déli kapujáról. Az alsó várat a felsővel összekötő északi hosszú falon csak három tornyot említenek, noha négy ilyen torony volt, de a negyediknek, mely a legfelsőbb volt, csak kevés maradáka látható. Végül egyik sem ismeri a fellegrvárhoz tartozó Mátyás-féle tavat, melyben esős idő alkalmával még ma is meggyül a víz.

Egészben véve lényeges újat, a mi egyszersmind helyes is volna, egyik pályamunkában sem találunk.

Az 1-ső „Fuit Ilion” jeligéjű és a 2-ik „A nemzedék” stb. jeligéjű pályamunkák szerzői inkább történelmi hajlamot árulnak el, míg a 3-ik „S mi van abból” stb. jeligéjű, és a 4-ik „Csak előre” jeligéjű dolgozatok szerzői kezdő műrégészeket sejtetnek.

Az 1-ső számú „Fuit Ilion” jeligés munkát szerzője azon hibába esik, hogy a XIII-ik századbéli építkezést megelőző castrum, város és vár állapotát találgatja, a mit állít, annak nincsen biztos alapja, mintán Visegrád azon idők-

beli viszonyairól nem bírnak hiteles adatokat. Lehetett „specula“ a vízi torony mögött, ezt legalább sejteni lehet abból, hogy az országút építése alkalmával a hivatalos iratok elhordott rondelláról beszélnek, de ezt fölösni a fölötte elvonuló országút keskenységénél fogva igen nehéz föladat. Tarthatatlan szerző azon föltevése is, mely szerint a fellegrvár nagy külső udvarát a belső várhoz későbbben esatolt építménynek tekinti. Épen úgy tarthatatlan azon érvelés is, hogy mindaz, mi az alapépítéshez nem tartozik, későbbi kor építési munkálatának eredménye. Különben a felső vár lényeges szükségletéhez tartozott a nagy vízfogó is, mely bemélyedt a szerző képzelete szerint későbbi eredetű pótudvarba. Hasonló érv a népek azon véleménye is, mely a legépebben maradt kaputornyot Mátyás-kapunak nevezi. Ez a Salamon-torony kategóriájába tartozik. A tévesen úgynevezett Mátyás-kapu stíljében teljesen megegyezik a fellegrvár többi részének stíljével, tehát Róbert Károlynak tulajdonítandó. Azon állítás sem fogadható el, hogy e toldás megrontotta volna az alapidomot, mert ha a nagy udvar nem egykorú a többi részekkel, itt sokkal tágabb tere maradt a támadásnak. Egyébként pedig elismeréssel kell fölemlítenünk, hogy szerző a forrásmunkákat nagy szorgalommal összeállította és tanulmányozta, továbbá a munkálat igen szép írói tehetségről tanuskodik, s e tekintetben társait fölülmulja, csak az kár, hogy a föladott kérdés határait átlépte, többet akart adni, mint a mennyi kívántatott, s e törekvésben föltevésekre alapított helyreállítási kísérletet tett, a mivel munkálatát elrontotta.

A 2-ik számú, „A nemzedék“ stb. jeligés munkálat az előbbinél valamivel behatóbban foglalkozik magukkal a romokkal, s a leírásban az egymásutánt jól szemelőtt tartotta, mindazáltal a leírás igen rövid és szerző nagyobb súlyt fektet a történeti adatokra. Ennélfogva nem mondhatjuk, hogy a kérdésre megfelelt volna.

A 3-ik számú, „Mi van abból“ stb. jeligés dolgozat a romokat bővebben írja le. A szövegbe rajzolt hat ábra mutatja, hogy a szerző a kérdést a helyszínén tanulmányozta, ámbár nem mondhatjuk, hogy a rajzok a meglevőnek szigo-

rúan megfelelnének. A felhozott történelmi adatok nagy része elmaradhatott volna.

A 4-ik számú, „Csak előre!” jeligés munkálatot átalán a legjobbnak mondhatjuk, kivált azért, mert a föladott kérdés első részét kellő figyelemben részesítette. Szerző a helyszínén tett tanulmányokat. Erről tanuskodik az elég esinosan rajzolt 35 ábra, melyek a Visegrádon elszórt régi részletekről nyújtanak képet. Legjobban ügyel a stylek közti különbségre, s a pályázók között e részben legtöbb tájékozottságot tanusít. Ámbár e munkálatban is vannak tévedések, például szintén megtartja a Mátyás-kapu téves elnevezést és csudálkozik azon, hogy a királyi lak milyen csekély kiterjedésű és nem veszi észre, hogy az alsó emelet fölött még három emelet volt. A történelmi adatokból annyit vett fel, a mennyi az alsó és felső vár eredete, kora és styljének magyarázatához szükséges, s így a föladott kérdés határai között maradt. Nem mellőzhetjük azonban hallgatással, hogy szerző latinul épen nem tud, s ennél fogva nincs meg a képessége, hogy e nyelven írt forrásokot első kéztől fölhasználja. Mindazáltal olyan eszközöket is akart alkalmazni, melyek nem állanak rendelkezésére, s így azon sajátos helyzetbe jutott, hogy latin szöveget idézve értelmetlen szavakat ír le.

Tekintve azonban a fölhozott előnyöket, a pályadíjat a 4-ik számú, „Csak előre!” jeligés munkának kiadni javasoljuk.

Kelt Budapéssten, 1886. ápril hó 10-ikén.

DR. HENSZLMANN IMRE,

ny. r. egyetemi tanár.

DR. PASTEINER GYULA,

ny. rk. tanár.

A bölcészeti kar által kitűzött ezen pályakérdésre :

„Tárgyaltassék a mult idő kettőzésének hangzója (a perfectum reduplicatiójának vocalisa)“ egyetlen egy pályamű érkezett be ezen jelige alatt.

„Nil potest esse tam absurdum, quod non dicatur ab aliquo grammaticorum.“

A jelenleg uralkodó theoria szerint a reduplicationalis vocalisnak eredetileg *e* szinezete volt. Szerző e nézettel szemben vitatja, hogy a normalisnak felállított ezen formája a reduplicatióknak, csakis statio az úton az enyészet felé. A ket-tőzés eredetileg sokkal teljesebb, nem szorítkozik az initialisra és egy anaptyktikus (šva-féle) vocalisra, hanem egyszerű ismétlése az alak elejének. De miután csakhamar az egymást követő két egyenlő hangsuccessio (Lautkörper) közül az első avagy második nagyobb nyomatékkal ejtetett, a csekélyebb nyomatékkal ejtetre a kiejtésben kevesebb gondot fordítottak, minek folytán ez mindinkább összerosvad s végre eltűnt.

Föltéve már most, hogy az indgermán gyökök régebben különböző vocalisatiót ismertek, s ez nem is reducálható egységre (Hubschmann-féle systema) akkor igen természetes, hogy a két egyenlő hangsuccessiók elseje más-más igénél más-más vocalist tüntethetett fel (hol *a*-t, hol *e*-t, hol *o*-t).

De ez esetben, ha a vocalisatio egységes (Möller, de Saussure elmélet), az ismételve mondott hangsuccessiók elseje szükségkép *e* hangszinezetre szorítkozott. Ha tehát felvesszük, hogy eredetileg csak *a* vocalissal ejtettek, akkor a reduplicatio is ezt tüntette fel, ha ez az eredeti *ā* meghatározott ékezet befolyása folytán *e*-, *o*-vá alakul avagy eltűnik, akkor minden attól függ, vajjon a felvett három hangsúly közt szükségkép ugyanannak kell az első szótagra esni. Igen világos, hogy az egységes vocalisatio esetében is, ha az eredeti phonem eltűnik, minek folytán az azt kísérő sonorák autophthonggá lesznek (elvesztik symphon jellegüket s phone-vá alakulnak) csakhamar más-más vocalissal (*i*, *u* sat.) fogunk találkozni az első szótagban. De ép oly kevéssé van kizárva a hosszú hangzó, ha a reduplicatio (avagy első alak) finalisa *s* a gyök initialisa közti articulationalis különbség kiegyenlítése foglal helyet (v. ö. Sireos Phonetik §. 39, 2 S. 208).

A tényleges alakok (intensívák az indben Whitney §. 1000 és kk nevezetesen § 1024 u attikai reduplicatio a görögben — reduplicatio hosszú vocalissal) a mondott szempontból igen szépen csoportosíthatnak, felhasználhatnak ha

kell mint fossil maradványok, melyekkel szemben egy új psychikus principium, mely az initial consonanst tekintti fődolognak, vergődik mindinkább tulsulyra. Téves is az emberi psyché-t nyelvalkotónak oda állítani, s a továbbá fejlődésben merő nézőnek oda állítani, holott sokkal helyesebb a tényező-t tényezőnek meghagyni a nyelvtörténetben egész folyamában. És így kell helyeselnünk szerző azon nézetét, hogy az analogiát be lehet vinni a hangváltozásba, s a palatalisokat *a*-k előtt ez alapon csak is substitutumoknak lehetne tekinteni, nem pedig fejleménynek, melyek egy egykori *e* mellett bizonyítának.

Ámbár a munka tulajdonkép értékezés, mely saját szempontját törekszik érvényesíteni, mégis igen kimerítően ismer-teti azokat, kik a kérdésről újabban irtak, hűen visszaadja p. Osthosznak az ind alakok magyarázatára készült sonora hasonító thecriáját (mely a M. U. IV-ben foglaltatik s a Tiefstufé-ben történik állítólag) s csakis miután kimutatta murkálata 2-ik részében, hogy az elődei által felhozott érvek nem döntenek vagy megdönthetők, fog thesisének felállításához s bizonyításához, mit számos detail hiba daczára igen ügyesen keresztül visz. A kiváló tehetségű értekezőnek a pályadíjat kiadandónak javaslom.

Dr. MAYR AURÉL,
ny. rkiv. tanár.

Az indogermán összehasonlító nyelvészetből kitüzött következő pályakérdésre: „Tárgyaltassék a multidő kettözésének hangzója (a perfectum reduplicatiójának vocalisa)“ e g y pályamunka érkezett be a következő jeligével: „Nil potest esse tam absurdum, quod non dicatur ab aliquo grammaticorum“.

A pályamű szerzője nagy szorgalommal állította össze és bírálta a grammatikusoknak e tárgyra vonatkozó hypothesiseit, miközben azon meggyőződésre jut, hogy a régibb Curtius-féle theoria, melyeket a szerző figyelemre méltó érveléssel támogat, jobban kielégíti az elfogulatlan bírálót mint az új-grammatikusok theoriái.

Értekezése nem ment hibáktól (mulatságos pl. hogy a Brugmann idezte *λλίημαι* alakot két helyen is mint valami egyedül álló singularist említi, pedig egyszerű sajtóhiba *λελίημαι* helyett; és hogy p. ff *ἔργασμαι*-ban hosszú reduplicationalis vocalist lát, milyen a sanskritban és a zendben nem ritkán előfordul, holott az idézett alak nemesak hogy nem örzött meg valamely ősrégi képzést, hanem még a görög nyelv terén is aránylag fiatal, mert csak a *θεργ* gyök digammájának elveszte után keletkezhetett, mindazonáltal a szerző nagy szorgalma, az idevágó irodalom terén tanúsított jártassága és helyes módszere miatt a jutalomra érdemesnek tartom.

Dr. ÁBEL JENŐ,
nyilv. rendkiv. tanár.

603. 1885-ben a következő jutalomtételre: „Kivántatik a szabad hajduk viszontagságainak kútfői tanulmányra alapított előadása.“

Jutalma a Schwartner alapból 180 frt.

Ezen tételre egy pályamunka érkezett következő jelige alatt; „Ez világnak történiát olvassák fel“ stb. Illésházy.

Szerző a történeti kútfőknek a hajdúkról szóló számos adatait nagyobb-kisebb pontossággal összegyűjtötte, de ezekből összefüggő egészet, oknyomozó történetet nem alkotott. A hajdúk vadságát csak általános kifejezésekkel említi, azt közelebbről nem ismerteti, nem részletezi. Szerinte Magyar-ország minden része pezseg a hajdúktól. A csatákban évtizedeken át ezrenként veszttek és mégsem pusztultak el. A főrvényhozás sokáig buzgólkodott őket fékezni, de nem birt velök. Honnan van az, hogy barátoknak és ellenségnek egyaránt szolgáltak? hogy a törököket épen úgy gyilkoltak, mint a keresztényeket? honnan van az, hogy bár mindig kőboroltak és irtattak, mégis elszaporodtak? Mindezek és ezekhez hasonló más kérdések okainak nyomozására szerző kísérletet sem tett. Szerző tehát a munkálkodás első stádiumánál, az adatgyűjtésnél állapotodott meg; ezt ugyan nagy szorgalommal végezte, de a mi ennél fontosabb, a kellő feldolgozásra, mű-

vének áttekinthetővé, tanulságossá tételére időt nem fordított. A jelen pályamunkát tehát ily állapotában, a felhozott okoknál fogva, még most jutalomra érdemesnek nem ítélem.

Recensens ez alkalommal indítványozza: keressessék meg a tekintetes tud. egyetemi Tanács, hogy jövőben a pályamunkák benyújtásának határnapja ne martius 21-kére, hanem 1-jére tűzessék ki, hogy a bírálók a munkálatok átvizsgálására elég időt nyerjenek.

Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD,
ny. r. tanár.

Pályamunka ily czim alatt „A szabad hajdúk viszontagságainak története a XVI. és XVII. században.“ (Egykorú kútfők alapján.)

Jelige: „Ez világnak historiáit olvassák fel, soha benne ilyen hadat nem olvasnak“ Illésházy István. (Levele Bocskayhoz T. Tár, 1878. 294 l.)

Első szembetűnő hiánya az értekezésnek, hogy saját cziméhez képest is csonka; mert a XVII. században csak 1619-ig adja elő a szabad vagyis kóbor, le nem települt hajdúk történetét, holott pedig miután Bocskay és Bethlen idejében megalakult is a letelepült hajdúk politikai területe, szabad hajdúk még mindig voltak és fontos hadiszerepet játsztak a XVII. század második felében s nevezetesen a Tököly-féle mozgalmakban. Sőt ezen egész értekezés nem jellemzi oly hiven ezen futóhomokszerű fegyveres csoportokat, mint Tökölynek Torma Károly kiadta naplói.

Nagyobb hiány ennél, hogy a nagy számban elősorolt történelmi adatok jelentősége sem társadalmi, sem politikai, sem hadi tekintetben nincs feltüntetve, szabad hajdú és rabló gyakran egy jelentésű, kivált törvénykönyveinkben. Ilyeneknek nagy tömegben való előállítását pedig politikai, társadalmi s némileg területi viszonyok magyarázzák meg. A hajdúságnak hadtörténelmi jelentősége sincsen méltatva, pedig a szerző értekezése a hajdúk csatarenden viselt dolgainak hosszú krónikája.

Szerző nem is sejteti az olvasóval, hogy a hajdúság

mint katonaság a magyar honvédelemben a XV. században is egy alig létezett, legfeljebb keletkezöben levő fegyvernem. Ez t. i. tulnyomó részben magyar gyalogsággá képződött, míg I. Mátyás király is a gyalogságot kénytelen volt idege-
nekből, jelesen esehékből állítani össze.

Elkerülte szerző figyelmét, hogy a magyar, vagy jobban mondva, magyar-ráciz hajdúság a XVI. és XVII. században nem egyéb, mint változtatott néven s magyar köntösben a XIV. és XV. századbéli franczia, angol és olasz condottier, ezen nemcsak a háborúban, hanem a békéken is félelmes elem, mert utóbbinak idején valóságos rablóbandákat alkot. Maga a jelige nincs szerencsésen választva, mely azt mondja, hogy soha sem volt példa oly valamire, minő a hajdúság!

A történelemben, mint más szakban, a tények halmaza még nem tudomány, — azok magyarázata teszi tanulságossá, sőt csak érdekessé is. Így a fennezimzett pályamunkát tudományos értekezésnek, a szó valódi értelmében, elfogadni nem lehet.

Elismerést érdemel a szerző óvatossága, a kútfők felkutatása, bár e részben sem teljes a munka. Mert nemcsak, hogy le nem jön a török uralkodás végéig; mint fentebb megjegyeztem, hanem elkerülték figyelmét a Szalay Ágoston szerkesztette „Négyszáz magyar levélben“, s másutt is a tárgyra vonatkozó érdekes adatok, melyek a szigetvári és kanizsai hajdúkra vonatkoznak. A felhasznált kútfőkből sem mindig a legjellemzőbb adatok, hanem mintegy a hadi krónika végeredményei vannak összefoglalva.

A kútfők ismerete, az adatok összeillesztésében való ügyesség, sőt mondhatni gyakorlottság (ezen hiányok mellett is) dicséretet érdemel ezen értekezésben.

De az sem a szabad hajdúk teljes krónikájának, sem valódi tudományos értekezésnek elfogadható nem lévén, jutalmazásra nem ajánlhatom.

Kelt Budapest, 1886. máj. 1.

Dr. SALAMON FERENCZ,
ny. r. tanár.

A budapesti magyar kir. tud. egyetem bölcsészeti kara az 1886. márczius 31-ig terjedő határidőre a következő pályakérdést tűzte ki a felsőbb matematikából:

$$\text{Az } \frac{x^2}{a^2} \pm \frac{y^2}{b^2} \pm \frac{z^2}{c^2} = 1 \text{ lapokat a coordinata síkok}$$

kilencz görbében metszik. Ezen görbék minden egyes M pontjához az említett felületeknek két-két főmetszete tartozik s ezek mindegyikének van saját görbületi sugara R és ρ és saját görbületi középpontja g és γ .

1. Határoztassanak meg a görbületi sugarak R és ρ az említett görbék minden pontjára nézve.

2. Van-e és minő összefüggés a különböző görbületi sugarak között?

3. Mi a g és γ pontok mértani helye, mialatt M az említett görbéken végig halad?

4. Kivántatik e mértani helyek rectificatioja.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Beérkezett egy, „Aut Caesar, aut nihil“ jeligés pályamunka. A dolgozat a pályakérdésben megkívánt feladatokat helyesen és önállóságról tanúskodó ügyességgel, ha nem is mindenütt a legrövidebb úton, oldja meg, matematikai fejtegetéseit pedig egyszerű, világos nyelven adja elő.

Ennek alapján indítványozzuk, hogy a kitűzött díj a szerzőnek kiadassék.

Budapest 1886 április 7-én.

Dr. KONDOR GUSZTÁV,
ny. r. tanár.

Dr. SCHOLTZ ÁGOST,
ny. r. tanár.

Pályamunka az ugor összes nyelvészetből ezen kitűzött föladatra: „A helyviszonyi casusok használata a mordvin nyelvben, tekintettel a finn nyelvre.“

A „Nulla dies sine linea“ jeligével beérkezett egy pályamunka (mely 120 4-ed lapra terjed) helyesen fogta föl a kitűzött föladatot, hogy a mordvin nyelvbéli helyviszonyi casusok használatát bővebben tárgyalván, az ugyanazon alakú finn casusoknak egyező, tágabb vagy szűkebb alkalmazási kö-

rére mutasson rá; vagy a mennyiben csak egyazon főértékű, de nem egyező alakú casusok vannak meg e két déli-ugor nyelvben, ezekre nézve is a használati viszonyt kifejtse. Könnyen fölismerhető ugyan az alapértékbeli egyezés, mely a concret helyviszony körében mozog (pl. az inestivus, elativus, illativus; az általános locativus, ablativus, lativus értékeknél), de az átviteles használat (ok-, czél-, állapot-, mód-határozókban) több külön-külön megállapodást mutat föl s e részben az egyezések és eltérések föltüntetése ugyancsak tüzetes tanulmányt és részletes összehasonlító megfigyelést kíván meg. A pályamunka szerzője csakugyan erre nézve is a két nyelv közti viszonyt gondosan megvizsgálta s a két külön casusnak sok különösb találkozására és a mordviinak bizonyos jellemző részleteire figyelmeztetett. (Ilyen pl. a *-da* ragos casusnak, mely eredetileg ablativus, partitivus-féle értéke mind a két nyelvben; a *-ks* (*-ksi*) ragos translativusnak egyező módhatározó használatára; az inestivusnak a *m*, *-on*-nak megfelelése, specialis fiun és mordvin fölfogás szerint; külön a mordvin inestivus szereplése jelzőképen, pl. *f k ä p o n a s a* = egyszörű, egyszínű; az allativus-*ti* átterjedése a belső helyviszonyra.) Néha éles megfigyelés egybetartozó példa-esetek fölismerésében nyilvánul (pl. hogy *omicesta* „másodszor“ a *čiste* „napon“-féle temporalishoz való; hogy *ten i* „most“ a *-ne* ált. locativushoz sorozható). Megjegyzendő, hogy a pályamunka a helyviszonyi casusok egész terjedelmét veszi tekintetbe, a postpositiókat, adverbiumokat és gerundiumokat is tárgyalván.

Csak alaki tekintetben nem elégít ki teljesen a pályamunka, a mennyiben a hasonlítás eredményeit többnyire a bemutató példarovatok után kevésbé kifejtett „jegyzetek“-ben adja elé; s a munka vége felé a kidolgozásnak némi sietése is vehető észre. Mind a mellett a munka, mely nemcsak alapos nyelvismeretről tesz tanúságot, hanem a fölvetett sok részletes tételnek megvilágítására gondos és szorgalmas adatgyűjtést is igényelt, — a kitűzött pályadíjra teljességgel érdemes.

Dr. BUDENZ JÓZSEF,
ny. r. tanár.

Tekintetes Bölcsészeti Kar!

Az 188^{5/6}-i tanévre az ugor összehasonlító nyelvészetből kitűzött pályakérdésre, melynek tárgya „A helyviszonyi casusok használata a mordvin nyelvben, tekintettel a finn nyelvre“, egy pályamunka érkezett, — „Nulla dies sine linea“ jeligével.

A pályamunka szerzője gondosan fölhasználta az eddig megjelent mordvin textusoknak egy részét, és czéljához képest elegendő számú példa-mondatot szedett ki belőlük. — Alapúl Budenz J. „Finn nyelvtan“-ának mondattani részét vette, és ennek fonalán nyomról-nyomra haladva pontosan összevette a finn és mordvin helyviszonyi casusok használatát, s kimutatta az említett két rokon nyelvben található egyezéseket és eltéréseket. Munkája a finn és mordvin nyelvnek szorgalmas tanulásáról tesz bizonyosságot, s azért mint becsületes tanulmány eredményét jutalomra érdemesnek tartom.

Ifj. SZINNYEI JÓZSEF dr.
helyettes tanár.

A magyar királyi tudomány egyetem bölcsészeti kara az 188^{5/6}-ik tanévre a francia irodalomból következő pályakérdést tűzött ki:

„A pályázó méltassa Chateaubriand (F. René) — összes munkáinak megnevezésével — fő-jellemvonásait és mutassa ki, hogy az irodalom teréu mily irányban működött.“

E pályakérdésre 4 dolgozatot küldtek be, a melyeknek a dékáni hivatalban 606, 607, 608 és 609 számokat adtak.

1. A 606 szám alatt bejegyzett 51 lapra terjedő: „La sincerité“ stb. jeligés dolgozat, mindamellett, hogy a maga nemében érdekes, a pályakérdésnek nem felel meg azért, mert a méltatás nemesak egyoldalú kritikából és idézésekből áll, hanem az akkori megrendített vallásos érzelem helyreállítását czélzó munkálkodás kimutatásában rejlik, a mire a pályázó vajmi kevés figyelmet fordított.

A pályázó irálya sok javítani valóra mutat, s valamint a magyar nyelven írt részben, úgy a francia idézetekben is a sok helyesírásbeli hiba előnyére nem szolgálhat.

Igaz, a pályázó dolgozata végén megjegyzi, hogy az abban található helyesírásbeli hibák nem neki, hanem a másolónak terhére rovandók. Ez a mentség azért nem fogadható el, mert ha már a magyarul írt részben a hibákat nem láthatta — a miért másokat kell kárhóztatni — legalább a francia idézetekben található botrányos hibákat — ha mindjárt utólagosan is — kijavíthatta volna.

2. A 607. szám alatt bejegyzett 79 lapra terjedő: „Ni prose“ stb. jelíges dolgozat legnagyobb hibája az, hogy feladatát hebehurgyán csak röviden végzi, s az író nem tudta illően méltatni Chateaubriand munkáinak hasznos voltát csak a szép irályban, és nem az üdvösnek előadásában tünteti ki. Irálya szintén megrovandó, mert a logika követelte egymásután figyelembe nem vette.

3. A 608. szám alatt bejegyzett 69. lapra terjedő: „Két jó van“ stb. jelíges dolgozat az egyedüli, a mely Chateaubriand összes munkáit — Saint Beuve-t kivéve — megnevezi, s ez által a pályakérdés egy részének eleget tett.

A dolgozat jó oldala főképp abban áll, hogy kimutatja, miszerint a szívben rejlő, lélekemelő, a jó nevelés által ápoltt keresztény vallás az élet viszontagságai között mily megnyugvást nyújt és ez annak terheit elviselhetőkké teszi.

Hiányai abban rejlenek, hogy a pályakérdés világos szavai ellenére Chateaubriand-t inkább mint embert, s nem mint író méltatja. Már pedig áll az, hogy az emberben, bármily magasztos lelkületű is, az író is kell az által megbecsülni, ha annak, bár kisebb, de kitűnő munkáiról és szép irályáról kimerítően megemlékezünk, a mit a pályázó nem tett.

Nyelvezete szabatos, s ha itt-ott nyelvbeli botlásokra akadunk, ezek inkább a nyelvészetünk terén téves úton haladó vezetőknek, mint a pályázónak terhére rovandók fel, a ki oly dolgozatot adott be, a mely megérdemli, hogy az elkövetett hibáktól eltekintsünk.

4. A 609. szám alatt bejegyzett 108. lapra terjedő:

„Isten, király, haza“ jeligés dolgozatot, az említettekkel összehasonlítva, a legjelesebbnek mondhatom. Ez az egyedüli pályamunka, a mely Chateaubriand-t minden oldalról alaposan, részrehajlás nélkül, józan ítélő-tehetséggel jellemzi. A mutatózó hiányok onnan származnak, hogy a pályázó a szükséges forrásokra, a legjobb akarat mellett sem akadhatott, a mit annál inkább kell sajnálni, mert ha azokkal rendelkezik, bizonyosan kifogástalan dolgozatot írt volna.

A mondottak után a véleményadó a 609. számú dolgozat szerzőjét érdemesnek tartja arra, hogy a bölcs. kar a pályadíjat neki adja.

A 608. számú dolgozat dicséretet érdemel.

RÁKOSY SÁNDOR,
ny. rk. tanár.

A francia irodalomból kihirdetett pályakérdésre: „A pályázó méltassa Chateaubriand (Fr. René) — összves munkáinak megnevezésével — főjellemvonásait és mutassa ki, hogy az irodalom terén milyen irányban működött“ mindössze négy pályamunka érkezett be.

A 606. számú, melynek jeligéje „La sincerité, le naturel voilà ce qui fait viore“ többi társai előtt avval az előnnyel bír ugyan, hogy Chateaubriand irodalmi működésének jellemzésénél itt-ott a külföldi irodalmak kiválóbb alakjait és irányait is felhozza magyarázatul, de máskülönben nem elégíti ki az olvasót. Rövid, silány biographiájába Chat. irodalmi működése nincsen szervesen beleillesztve; főbb művei külön fejezetekben vannak tárgyalva, miközben a szerző alig meg túl tartalmuk egyszerű kivonatolásánál. Az író összefoglaló jellemzése Theuriet-ből van kiírva (franciáúl); Chateaubriand számos, kivált politikai, műve nines is említve.

A 607. számú pályamunka, melynek jeligéje „Ni prose ni vers“ stb. felette röviden végzi föladatát, csak Ataláról, Renéről és a Génie du christianisme-ről szól behatóbban, de ninesen benne köszönet; a mit írójáról mond, üres bombast.

Dicséretet érdemel a 608. számú pályamű szerzője, melynek jeligéje „Két jó van“ stb. Ez az egyedüli pályamunka,

mely a kitűzött kérdés kívánata szerint Chateaubriand összes munkáit megnevezi. Csakhogy ez magában véve nem elegendő ahhoz, hogy a pályadíjt elnyerje és a pályakérdés nem is a könyvczínek mechanikai lemásolására, hanem Chateaubriand főjellemvonásainak feltüntetetésére fektette a súlyt. A szerző ezen feladatnak is iparkodott megfelelni, de kevés sikerrel. Úgy látszik, hogy félreértette a pályakérdés eléggé világos szavait, máskülönbén aligha foglalkozott volna csaknem kizárólag Chateaubriandnak mint embernek jellemzésével illetőleg egyebet adott volna, mint Chateaubriand vallásosságának és loyaltásának egyoldalú panegyrikusát. Így történt aztán, hogy Ataláról és Renéről az egész dolgozatban mindössze négy-öt sorban szól a szerző, és hogy Chateaubriand stylusáról meg sem emlékezik.

Aránylag legjobban oldotta meg feladatát a 609. pályamunka szerzője, melynek jeligeje „Isten, király, haza“. Nem adja ugyan Chateaubriand összes műveinek tartalomjegyzékét, és mellőzi írójának egyik-másik kevésbbé jelentékeny művét, annál behatóbban tárgyalja azonban többi műveit, melyeknek analysisénél jelét adja annak, hogy nem szükölködik iudicium nélkül és írójának hibáit és gyengéit is észreveszi. A pályázók között ő az egyedüli, kinek dolgozatában irodalomtörténeti kritikával találkozunk. A mi azt a körülményt illeti, melyet a szerző zárszavában maga felemlít, hogy Saint-Beuvenek a Chateaubriandról szóló művét nem sikerült megszereznie, ezt ugyancsak sajnálnunk lehet, mert ama műből kétség kívül sokat tanult volna, mégis fel kell említenem, hogy pályázó Saint-Beuve-nek legalább a „Portraits Contemporains“-ban megjelent cikkét ismeri, míg a többi pályázónál Saint-Beuve ismeretét hiába keressük.

Mindezek után azon indítvánnyal járulok a tek. kar elé, méltóztassék a jutalmat a 609. számú pályamű szerzőjének odaitélni.

Dr. ÁBEL JENŐ,
ny. rk. tanár.

Az eszthetikából kitűzött 188^{5/6}. évi pályakérdésre egy munka érkezett. A föladat címe: „Az utánzás elvének

fejlődése az eszthetika és művészetek történetében.“ Jeligióje : „Hol sárba gyúrt kis szikra mimeli urát,“ Madáchból.

A munka szokatlanul nagy terjedelmű, és túlságosan sok mindent ölel föl. A művészetek kezdetét hosszan tárgyalja az ókori népeknél; majd részletesen kiterjeszkedik ama műbőleseleti felfogások és megjegyzések ismertetésére, melyek a görög philosophiában találhatók; azután a középkori és renaissance-művészetre tér, már itt szorosabban megmaradva az utánzás kérdésénél; bemutatja egyenkint az angol empiristákat s részletesebben a francia Batteux-t; még elég részletesen foglalkozik a német böleseleti eszthetika megindítóival, az objektív műbírálat megalapítóival Lessingig s e korszaknak úgynevezett népszerű széptanáival; az időből kifogyván, rövidebben végez Kanttal és iskolájával, egészen vázlatosan az idealizmus eszthetikájával, a formalistákra nem is igen reflektálva, néhány szóval érinti Taine pozitivizmusát; végül egész röviden ismerteti a kérdés fejlődését a magyar eszthetikában.

A munkának lényeges fogyatkozásai és nagyon jelentékeny hibái vannak. Szerzője igazán széles tanulmányokat végzett munkájához, még pedig úgy a művészettörténet, mint az eszthetika mezéjén; de tanulmányait nem akként használta fel, a mint kívánatos lett volna. Átgondolással, megrostálással nem hozott rendet az összehordott nagy anyagba. Az ismertetett nézeteket nem igyekezett világosabban, valami vezérlő eszme, az alkotó felfogás alapján tekinteni át vagy legalább csoportosítani. Kompoziczió tekintetében is nagyon lazának és aránytalannak mutatkozik. Ez aránytalanság szembetűnő lesz, ha pl. Plato terjedelmesebb tárgyalását összevetjük Arisztoteles rövidebb fejtegetésével, a kinél pedig a mimézis, mint elmélet, először lép fel határozottabb alakban. A fogalomra, mint az egész arisztotelesi műbőleselet alapjára, melyen úgy a műalkotás, mint a műélvezet nyugszik, nem terjeszkedik ki részletesebben, holott a művészet őskorában maga a szerző annál hosszabban, bár homályosan, magyarázza. Az elvnek úgy látszik idealista felfogásához hajlik;

ennek daczára nagyon rövidre szabta az övéhez hasonló s ennek alapjául szolgálható iskolák bemutatását. A tárgyaló kérdés megvilágítására nézve pedig oly pontos formalistákkal pedig egészen mostohán bánt.

Egész dolgozatát az elsietés jellemzi. Nem volt ideje anyagát rendezni; pedig ez úton sok felesleg elhagyásával, jelentékenyen rövidebbre szabhatta volna. Nem volt ideje gondot fordítani a kompozícióra s a kidolgozásra. A fölmerülő kérdések, irányok legtöbbször nincsenek világosan, tisztán tárgyalva és kifejtve. Mivel nagyon sokat ölelt fel, egyes részletekre nézve már nem szerezhett magának teljesebb tájékozottságot, különösn philosophiai irányban. Számtalan ismétlésbe és ellenmondásba esik; gyakran nem tudja megértetni magát. Végig érezzük, hogy nincs biztos vezérfonala, melylyel tények és gondolatok között határozottan tudna haladni, a dolgokat értékök szerint mérlegelni és határozott czél felé sietni. Ezzel a czállal sem hoz tisztába bennünket. A pozitívizmussal és naturalizmussal szemben, a jelen művészi életének törekvései és irányzatai között kellene kifejtienie; de ekkorra már belefárad munkájába s szinte elejti azt.

Stílje is nagyon fogyatékos. Nemesak egye.letlen s bizonyos metaphysikai színre törekvő, mely onnan hárulhatott rá, hogy folytonosan Schasler Eszthetika-története volt nyitva előtte, hanem igen számos olyan botlás, gondatlanság van benne, melyet egyetlen gondos áttekintésre könnyű lett volna kiigazgatnia. Mindezekre részletesen nem terjeszkedhetem ki; a lapszélekre figyelte:ő megjegyzéseket tettem

Így a mint van, a munka nem tekinthető egyébnek, mint a szerző tanulmányaiból készített jegyzetei, kivonatai összeállításának, mely azonban még így is sok törlést, igazítást felvilágosítást igényelne. Minthogy azonban e tanulmányok igazán tágak, széles körűek s dicséret s buzgalmat tanusítók; minthogy kétségkívül bizonyítják azt, hogy az eszthetika egyik legfontosabb s a legellenkezőbb módon magyarázott kérdésére nézve szerző nagy buzgósággal igyekezett úgy az egyik széptani irodalom, mint a művészettörténet mezején magának kimerítő tájékozást szerezni; mindezeket, nem tulaj-

donképeni irodalmi, hanem tanintézeti pályázatról levén szó, döntőleg figyelembe veendőnek tartom. Ennélfogva van szerenésém indítványozni, hogy a kitűzött pályadíj mint szerző szorgalmának jutalma ítéltessek oda neki.

A tekintetes Bölcsészeti Kárnak

Budapesten, 1886. ápril hó 5-én.

alázatos szolgálja

BEÖTHY ZSOLT,

ny. rk. tanár.

A budapesti k. m. tudomány-egyetem bölcsészeti kara az 188^{5/6}. tanévre az aesthetikából a következő pályakérdést tűzte ki.

„Az utánzás* elvének fejlődése az aesthetika és a művészetek történetében.

Egy pályamű érkezett be (610. sz. a.). Jeligéje: „Hol sárba gyúrt kis szikra mímeli urát . . .“

E pályamű szorgalmas aesthetikai és művészet-történeti tanulmányokról tanuskodik. A szerző több, az aesthetika és a művészetek történetére vonatkozó nagyobb munkán kívül az eredeti források egy részét is áttanulmányozta. Az összefoglaló történeti művekből, kivált pedig az áttanulmányozott eredeti forrásokból meglehetősen sok a tárgyalt problémára vonatkozó adatot hordozgatott össze. Az anyag gyűjtögetésében és csoportosításában elismerésre méltó szorgalmat fejtett ki. Sajnos, hogy az anyag feldolgozása csak igen kis részben nevezhető sikeresnek.

A dolgozatnak tartalmi és formai tekintetben igen nagy fogyatkozásai vannak. A szerző egyfelől sok fölösleges és alárendelt jelentőségű részletet vett fel fejtegetéseibe (a legújabb kor jelenségeinek a tárgyalásánál azután kifogyott az időből), másfelől pedig valóban jelentős álláspontokat s elméleteket csak felületesen érint vagy teljességgel mellőz. Így p. o. — nem tekintve, hogy Kant-tal meglehetősen röviden végez — épen Herbartot csak egészen melleleg érinti, de tanát részletes fejtegetésre egyáltalán nem méltatja, a legújabb kornak a pályakérdésben jelölt szempontból kiváló érdeket keltő törekvéseit s tanait pedig épenséggel mellőzi; míg néha alá-

rendeltebb jelentőségű jelenségekre aránylag sok szót veszteget és oly elmélkedésekbe bocsátkozik, melyek a tulajdonképeni témát közvetlenül nem érintik. Az anyag feldolgozásában egyáltalán nem találjuk a kellő arányosságot. A szerző különben is több ízben épen oly elméleteket tárgyal kevésbé behatóan, melyek a kérdéses problema fejlődéstörténetében kiváló szerepet visznek.

A compositió és az előadás egészben véve egyáltalán nem üt meg a mértéket, sőt sok helyen a legenyhébb követelményeket sem elégitik ki. A dolgozat egész terjedelmében, minden fejezetében az elhamarkodás bélyegét viseli. A szerző erejét s figyelmét nem koncentrálna eléggé. Sokoldalú érdeklődése különböző irányokban való tanulmányozásra ösztönözte. De a compositióra és a kidolgozásra szerző a mulhatlanul szükséges gondot sem fordította. Gyakran tulajdonképen csak a nyers anyagot nyújtja, ezt sem mindig a kellő pontossággal. Több helyen inexact adatokra, félreértésekre s ellentmondásokra akadunk. A behatóbb elemzés és eredményeinek összefoglalása bizonyos főszempontok alatt egészben véve elmarad.

Igy nem kapjuk sem az egyes álláspontoknak s elméleteknek, sem a tárgyalt problema fejlődési phasisainak világos, teljes, a leglényegesebb vonásokat kellőképp kidomborító képét (mely a kitűzött kérdés kielégítő megoldása volna) a szerző megjegyzései s fejlődései nem egy helyen igen homályosak. Az előadás többnyire fölötte pongyola és sok helyen épenséggel megérthetlenné válik. A mondatszerkezet szabályain gyakran túteszi magát. Habár a szerző műve mostani alakjában — nagy tartalmi s formai fogyatkozásainál fogva — komolyabb tudományos és irodalmi igényeket semmiképen sem elégíthet ki, sőt nem egy tekintetben oly követelményeknek sem tesz eleget, melyeket szerző a kidolgozásra fordított nagyobb gond és figyelem által könnyen teljesíthetett volna; azt a nagy, a tárgy iránti igaz érdeklődéssel párosult szorgalmat, melylyel szerző a terjedelmes anyagot gyűjtögette és összeállította, buzdító elismerésre és jutalomra méltónak tartom.

Ennélfogva kizárólagos tekintettel a szerző sokoldalú, szorgalmas tanulmányaira, melyek által szorgalmi díjt érdemelt ki, a jutalom kiadását ajánlom.

Dr. MEDVECZKY FRIGYES,
ny. rkiv. tanár.

Tek. bölcsészeti kar!

A Margó-féle jutalomra nyílt pályázat útján „Adatok az Almafélék gyümölcsének boncszövet- és fejlődéstanához“ czim alatt Vángel Jenő által benyújtott dolgozat felett van szerenésém véleményes jelentésemet a következőkben előterjeszteni.

A 99 írott negyedrért oldalra terjedő s 36 tábla melléklettel, illetve 485 ábrával ellátott pályamunka önálló vizsgálaton alapszik, melyeket a szerző az Almafélék különböző fajain, még pedig a *Cydonia vulgaris*, *Chenomeles japonica*, *Piries precalifolia*, *Piries Mabes*, *Piries communis* és *salicifolia*, továbbá a *Sorbaes Hostii*, *Mespiles germanica*, *Crataegus oxyacantha*, *Cotoneaster tomentosa* és *Crataegus coccinea nevii* fajokon vitt véghez, s annak ugy kitartó nagy szorgalma mint a természetrajzi kutatásokra való képessége és jártassága mellett tanuskodnak. A nagyszámú ábrák mind csinosak és a természet után készültek. Az egészből kitűnik, hogy az általa észlelt szerkezeti és fejlődési sajátosságokat szerző jól fogta fel, s hogy az azokból levont következtetések is helyesek.

Tekintve, hogy a szerző e munkával nemcsak a kitűzött kérdést jó sikerrel oldotta meg, de vizsgálatai által több új ténynek a birtokába is jutott, ez oknál fogva őt a dolgozat alapján teljesen érdemesnek tartom a jutalomra.

Budapest 1886 április 13.

Dr. MARGÓ TIVADAR,
ny. r. tanár.

T. bölcsészeti kar!

A dr. Margó Tivadar-féle jutalomból kihirdetve volt növénytan pályadíjra Vángel Jenő nyílt pályázati ajánlata fogadtatván el, ő dolgozatát, melynek czime „Adatok az alma-

félék gyümölcsének boncz-, szövet- és fejlődéstanához“, a kitűzött határnápra benyújtotta s van szerencsém az alábbiakban e munkáról véleményes jelentésemet illetőleg a pályadíj kiadatása iránt javaslatomat tisztelettel előterjeszteni.

A dolgozat 99 írott oldalra terjedő szövegéhez 36 táblán 485 rajz van mellékelve. A bevezetés után, melyben a vizsgálatoknál használt módszereket adja elő, a munka első fejezetében vizsgálódásainak eredményét közli, második fejezetében pedig a vizsgálatok körébe vont egyes növényeknél nyert adatok vannak részletesen ismertetve. Minden egyes tárgy úgy külső morphologiai sajátosságaira, mint boncz- és szövet-tani szerkezetére s amennyire a rendelkezésére állott anyag megengedte, fejlődéstani tekintetben is meg lett vizsgálva. Míg a dolgozat ezen második fejezetének tartalma egyrészt azt tünteti fel, hogy az alma-félék családjához tartozó mely genusok képviselői nyújtották az anyagot a vizsgálatokhoz, másrésztől tekintve a tárgy bonyolódott voltát, tekintve az ilyenmü vizsgálatok nehézségét s a sikert gyakran meggyújtó vagy a tanulmányozásban való előhaladást lassító számos akadályokat; tekintve, hogy azok kivételéhez nemcsak sok idő, de szakadatlan és megnem ingatható türelem szükséges s mindezekkel szemben látva azt, hogy a szöveg megvilágítására szolgáló 485 hű pontos és szép rajz — egy aránylag csekély része kivételével — a szerző saját észlelései és tanulmányai alapján készült és eredeti; bizonyára mindez a szerzőnek nemcsak buzgósága, fáradhatlan szorgalma és kitartásáról nyújt kétségtelen bizonyítékokat, de határozottan tanúskodik a szerzőnek természetrajzi kutatásokra való hivatottságáról is.

A munka első részében, mint ez a dolog természetéből folyik, előbb az észlelt fejlődéstani adatokat állítja egybe, igyekeztén így a megvizsgált növények gyümölcsének alakulásánál kimutatható megegyező sajátosságokat előtüntetni s kiemelni a reájuk közösen jellemző tulajdonságokat. A fejlődéstani tények után azon szöveti változásokat vázolja, melyek az alakuló gyümölcsön kezdettől fogva annak teljes kifejlődéséig észlelhetők.

Az észlelésekből kitűnt, hogy a termőlevelek a virágtengelyen egészen szabadon lépnek fel és széleiknek befelé való növekedésével teljesen úgy alakítják a magház üregeinek oldalfalát vagy töményeit, mint azt a felső állású s egy vagy több termő levélből eredő magházaknál tapasztaljuk; kimutatja továbbá, hogy az almafélék magházának helyzete a virágban az összekötő kapcsot képezi az igazi alsó állású s a perigyn virágok közt. Ezekből továbbá ez igen beható és pontos bonczatani vizsgálódásai eredményének egybevetéséből végül azon következtetésekre jut, hogy :

1. az almagyümölcs álgyümölcs ;
2. hogy annak külső és középső falrészlete (efo- és endocarpium) tengelyképlet ;
3. hogy az endocarpium a termőlevelek felső illetőleg belső részletéből képződik ;
4. hogy a kehelylevelek a gyümölcs husának képzésében nem vesznek részt ; s végre hogy
5. a virágkorong (discus) a gyümölcs tömege felső részletének képzéséhez hozzá járul.

Az itt idézett tételek a vizsgálatok során nyert adatok összesége s azok egybevetéséből vannak levezetve és mint az értekezéshez mellékelt rajzokból meggyőződhetünk, az ezek által előtűntetett szerkezeti sajátságokat s fejlődéstani tüneteket a szerző jól fogta fel és egészen helyesen értelmezi, úgy el kell ismernünk az ezekből levont következtetések helyességét is.

Miután a mondottakból kitűnik, hogy a szerző feladatának minden tekintetben megfelelt s oly derék munkát végzett, a mely — egyes hézagosságok pótlása után — a közzétételt is megérdemli, ezért javaslatom az, hogy Váangel Jenőnek jeles dolgozatáért a pályadíj kiadassék.

Budapest, 1886. április hó 13-án.

Dr. JURÁNYI LAJOS,
m. bíráló.

A BUDAPESTI
KIR. MAGYAR TUDOMÁNY-EGYETEMNEK
JUTALOMTÉTELEI

AZ 1886/87. TANÉVRE.

I. A hittudományi karéi.

1.

Praemissa historia originis librorum apocryphorum N. F. innuatur paucis insigniorum argumentum, ostendaturque varius eorumdem usus.

Jutalom a Pasquich-alapból 65 frt.

2.

Describatur evolutio historica formae electionis Romanorum Pontificum.

Jutalom a Pasquich-Dercsik alapból 60 frt.

II. A jog- és államtudományi karéi.

3.

A szinleges szerződések a jogtudomány és a hazai iudicatura szempontjából.

Jutalma a Pasquich-alapból 75 frt.

4.

A jövedelmi adó elmélete és története.

Jutalma a Pasquich-alapból 75 frt.

5.

(Másodszor.)

Adassék elő a magyar adományrendszer történeti fejlődése, különös tekintettel a nyugati hűbéri birtokrendszerekre.

Jutalma a Pasquich-alapból 75 frt.

III. Az orvostudományi karéi.

A boncztanból.

6.

„A tengéleti idegrendszer fonatainak kidolgozása és az irodalom tekintetbe vételével leírása.“ A készítmények az I. boncztani intézet tulajdonába mennek át

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Az élettanból.

7.

„Embernél illetőleg állatoknál, tüzetesen végrehajtott mérések útján meghatározandó a vérésejtek száma és a vér haemoglobin tartalma közt levő viszonyoknak, valamint ez utóbbi mennyiségének, állandósága illetőleg módosulata különböző physiologikus körülmények között.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A belgyógyászatból.

8.

„Vizsgáltsék az a befolyás, melyet a bevett víznek különböző mennyisége és hőfoka gyakorol ép és kóros szívvel bíró egyéneken *a*) a szív működésére, *b*) a vérnyomásra és *c*) a húgyelválasztásra.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A sebészetből.

9.

„Az ízületi csonkolások mai állásáról, a kórtani mozzanatok szempontjából, kórodai megfigyelések alapján és az irodalom tekintetbe vételével.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A boncztanból.

(Harmadszor.)

10.

„Vizsgáltassanak meg a szív idegei és dúczaiboncztani, górcsövi készítmények előállításával.“ A boncztani és mikroszkópi készítmények a II-ik boncztani intézet tulajdonába mennek át.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A kórszövettanból.

11.

„Vizsgáltassék és górcsövi készítményekkel igazoltassék, milyen változatok meunek végbe a szív szövetteni elemein, annak túltengésénél.“

Jutalma az Arányi Lajos-féle alapból 60 frt.

A fogászatból.

12.

„Vizsgáltassanak a kórismézhető fogbél- és gyökhártyakórok kórszövetteni szempontból.“ A készítmények beküldendők. Pályázhatnak a budapesti nyilv. foggyógyintézet volt vagy jelenlegi hallgatói.

Jutalma dr. Árkövy József magántanár adományából 50 frt.

IV. A bölcsészettudományi karéi.

A nevelészetből.

13.

„Birálja meg a pályázó röviden Frary realisticus művét.“

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A philosophiából.

14.

Leibnitz ethikai tanainak ismertetése és jellemzése.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Az oklevéltanból.

15.

Kivántatik mennél behatóbb ismertetése Schönemann tudományos munkálkodásának a diplomatika terén.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Magyarország történetéből.

(Másodszor.)

16.

Kivántatik a szabadhadjúk viszontagságainak kútfői tanulmányra alapított előadása.

Jutalma a Schvartner alapból 180 frt.

Az újkori történelemből.

17.

Adassék elő nagy vonásokban az utrechti és az azzal kapcsolatos rastaldi és bádéni béke története az eredeti szöveg alapján. Kritikai méltatásában főfigyelem fordítassék az „európai egyensúly“ eszméjének szerepére, továbbá, hogy mely államok hanyatlása, illetőleg emelkedése keltezhető ama békekötéstől, s mely határozmányai érvényesek mai napig?

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A régiségtanból.

18.

Mutattassék ki a magyar nemzeti muzeumban őrzött példányok alapján a hazánk területén lelt bronzkori fegyverek, úgymint : kardok, lándsa-, s nyílvégek stb. alak- s idombeli különbsége a másutt talált e nemű fegyverekéitől, illetőleg határozassék meg a magyar leletek sajátossága.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

A latin philológiából.

19.

Kivántatik „Catonis disticha“-ról szóló rendszeres értekezés, mely

1. e distichonok szövegét kritikailag tárgyalja,
2. a Publilius Syrus-féle sententiákkal egybeveti,
3. Magyarországon megjelent kiadásait és fordításait ismerteti és alaposan megbírálja.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Az elemi matematikából.

20.

Fejtegettessenek a másodfokú vonalak és lapok fociálpontjaira szóló tulajdonságai.

Jutalma a Pasquich-alapból 50 frt.

Az elméleti természettanból.

21.

Kivántatik az egyszerű Leydeni palaczkok és batteriák elmélete.

Jutalma a Budapest fővárosi alapítványból 50 frt.

A török-tatár nyelvből.

22.

„Peesevi Ibrahim Efendi török történetirónak hazai történetünkre való értékéről —.“

Jutalma a Budapest fővárosi alapítványból 50 frt.

A magyar nyelvtudomány köréből.

(Másodszor.)

23.

Megállapítandó a Jordánszky codex és Érdy codex egymáshoz való viszonya. A főbb nyelvi sajátságok tüzetesen tárgyalandók.

Jutalma a Budapest fővárosi alapítványból 50 frt.

Nyilt pályázat az állattanból.

24.

Kivántatik valamely a tudományos állattan körébe tartozó önálló vizsgálat tervezete, melyben úgy a vizsgálandó tárgy mint a vizsgálat tudományos célja s a vizsgálati módszerek kijelöltessenek.

A tervezet névaláírással 1887-ik évi márczius 15-kén az egyetemi irodába nyújtandó be.

A pályázók közül a vizsgálat kivitelével az bizatik meg, kinek tervezete legjobb, vizsgálatait pedig a tudomány-egyetem állattani intézetében végezheti s ezeknek eredményét tudományos értekezés alakjában egybeállítva 1888. évi márczius 15-kén nyújtja be, s jutalmat nyer, ha dolgozata jó.

A vizsgálat alkalmával nyert állatboncztani vagy mikroskopi készítmények s az ezek után készült rajzok a pályamunkához melléklendők. A készítmények az egyetemi állattani intézet birtokában maradnak.

Jutalma a Margó-alapból 200 frt.

E pályázat módjára nézve a 4. 5. és 6. alatti szakaszok kivételével a rendes pályázati szabályok érvényesek.

Nyilt pályázat a physikából.

25.

A physika köréből az 1886/87-ik isk. évre nyilt pályázat hirdettetik. Felszólíttatnak azok, kik e pályázatban résztvenni kívánnak, hogy a physika körébe vágó kísérleti munkálataik tervezetét nevük aláírásával 1887-ik évi márczius 15-ig a magyar kir. tud. egyetem központi irodájába nyujtsák be. A be-

érkezendő tervezetek közül birálat alapján az egyiknek szerzője megbizatik a munkálat kivitelével, melynek eredménye 1888. évi márczius 15-én beterjesztve, az 1887/88-ik tanév ünnepélyes ülésén lesz kihirdetve.

Jutalma helyes megoldás esetében 100 forint a Than-féle alapítványból.

E pályázatra nézve a 4, 5 és 6 alatti szakaszok kivételével a rendes pályázati szabályok érvényesek.

Pályázati szabályok.

1. A 16. sz. alatti jutalomtétel kivételével, melyért bárki versenyezhet, a többiekre csak budapesti tud. egyetemi hallgatók pályázhatnak.

2. Az 1. és 2. szám alatti jutalomtételért pályázhatnak latin vagy magyar, a 16. sz. alattira latin, vagy magyar, vagy német, vagy franczia, a többiekre egyedül magyar nyelven.

3. Valamennyi pályairatok 1887. márczius 31-ig az egyetemi központi irodában nyujtandók be. A jutalmak 1887. május 13-án, mint a kir. tud. egyetem újjáalakítása emlékének ünneplésére kitűzött napon, adatnak ki az egyetem ünnepélyes közülésében. Beadott pályaművek a pályázat elintézése előtt vissza nem adatnak.

4. A pályairatok negyedréttben, tisztán (a 16. szám alatti jutalomra készülők idegen kézzel is) írva, lapszámozva, kötve legyenek.

5. A szerző nevét és állását, illetőleg egyetemi tanszékát tartalmazó pecsétetes levelen ugyanazon jelige álljon, mely a pályamű homlokán olvasható. Álnevű pályaművek nem díjaztatnak.

6. A jutalom a viszonylag legjobb munkának csak azon esetben adatik ki, ha az magában véve is díjra méltónak láltatik. Egyszerű fordítások vagy plágiumok a pályázásból kizárvák.

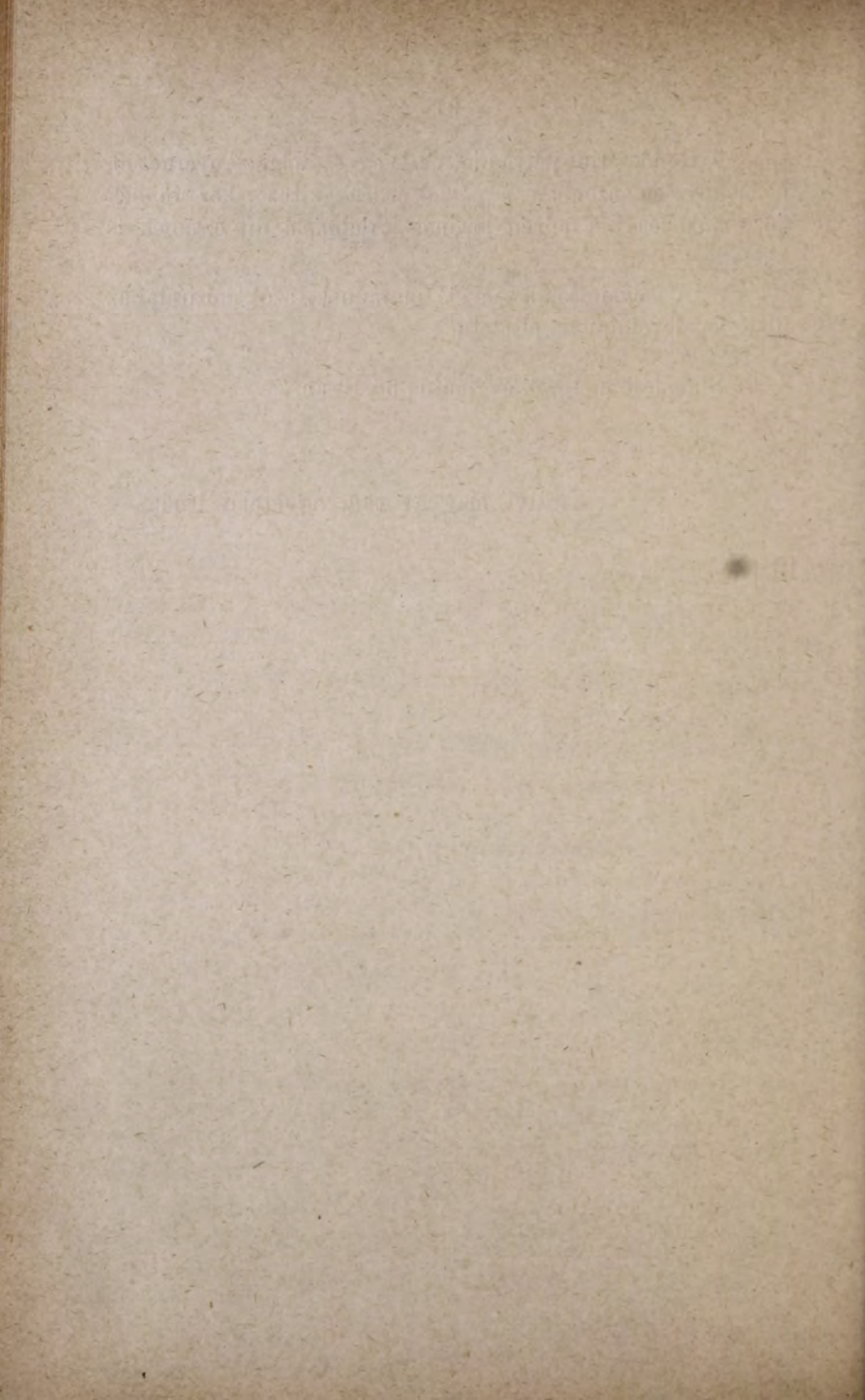
7. Rendszerint pályadíjat csak egyes dolgozó nyerhet el, a mennyiben azonban a pályakérdést kitűző kar többek közreműködését is helyén levőnek találná, a díj ezeknek is kiadatik.

8. A pályairatok a szerzőé maradnak, azok kéziratai az illető kar levéltárában eltételek.

Budapesten, 1886. évi május hó 13-án.

Királyi magyar tud. egyetemi iroda.

ACTA

REG. SCIENT. UNIVERSITATIS HUNG. BUDAPESTINENSIS.

ANNI MDCCCLXXXV—LXXXVI.

FASCICULUS I.

I.—II.

BESZÉDEK,

MELYEK A

BUDAPESTI KIR. MAGY. TUDOMÁNY-EGYETEM

MDCCCLXXXV.—LXXXVI. TANÉVI

RECTORA ÉS TANÁCSÁNAK

BEIRTATÁSAKOR

SZEPTEMBER 1. TARTATTAK.

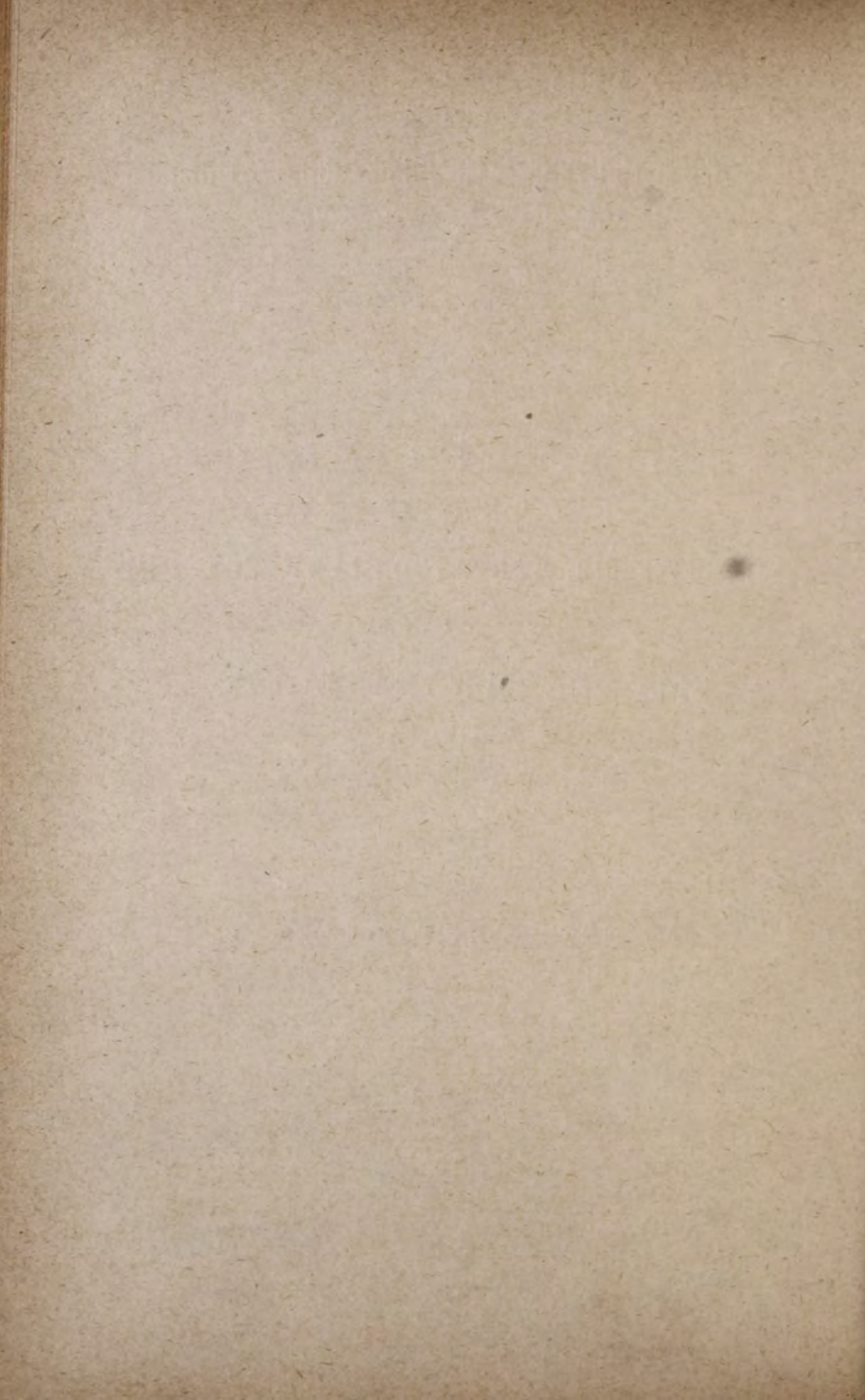
III.

TANÉV-MEGNYITÓ BESZÉD.

BUDAPESTEN,

NYOMATOTT A MAGYAR KIRÁLYI EGYETEMI KÖNYVNYOMDÁBAN.

1885.

AZ EGYETEM TÖRTÉNETE.

MDCCCLXXXIV — LXXXV-ben.

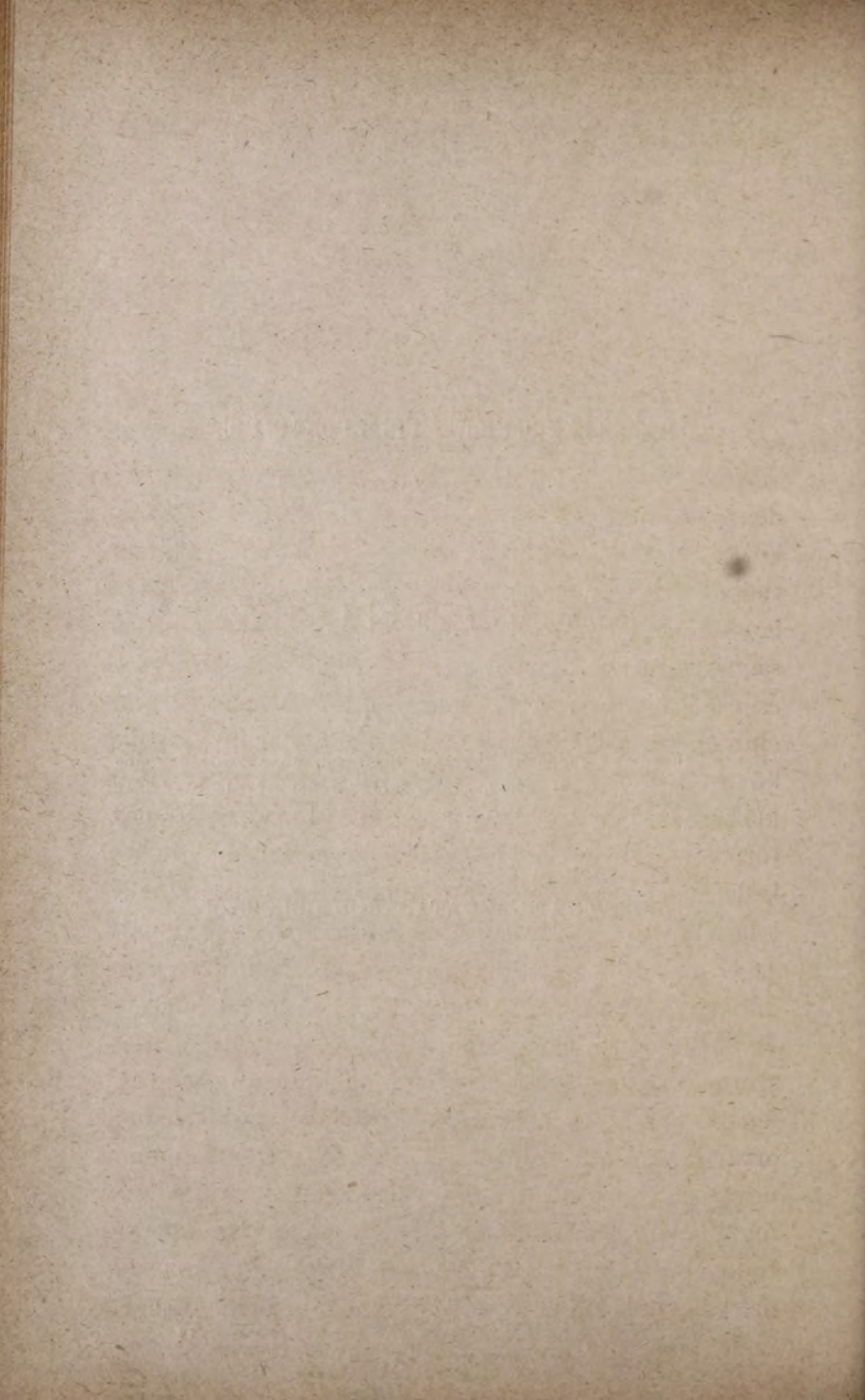
BESZÉD,

MELLYEL

BITA DEZSŐ,

SZ. BENEDEKRENDI PANNONHALMI ÁLDOZÁR, HITTUDOR, AZ ALAPHITTUDOMÁNY
NY. R. TANÁRA, SZENTSZÉKI ÜLNÖK, A SZT. ISTVÁN TÁRSULAT KIADVÁNYAINAK
EGYHÁZI CENSORA, A HITTUDOMÁNYI KAR VOLT DÉKÁNJA ÉS AZ EGYETEM VOLT
RECTORA

AZ EGYETEM IGAZGATÁSÁRÓL LELÉPETT.

Mélyen Tisztelt Gyülekezet!

Midőn egy év előtt tudom. egyetemünk rektori méltóságának díszjelvényeit a megfelelő terhekkel átvettem, szabad tetszésem szerint választhattam beszédem tárgyát: ezt ma, a lefolyt s kezdődő új tanév közös válpontján, midőn a sorrend szerint a jog- s államtud. karból választott utódomat az új tanács tagjaival együtt beigtatom, számot adandó a reám bizott méltóság viseléséről, az ünnepélyes összejövetel természete és célja határozza meg; fel kell tüntetnem t. i. az elmúlt tanév fontosabb eseményeit, melyek alapján következtethető: vajjon általában s mennyiben élt ez időközben is egyetemünk magasztos hivatásának, történt-e haladás feladata megoldásában, mikép törekedett megfelelni a nagylelkű alapítók nemes szándékának, a rajta sóvár tekintettel éber szemmel csüngő, s felvirágoztatásához annyi áldozattal járuló haza jogos várakozásának? Ez utolsó rectori kötelemem teljesítésével tartozom még, s midőn ezt kísértem meg vázlat-szerű előadásomban leróni, nem pusztán a szokás vagy fenálló szabályok parancsoló szavának hódolok, hanem arra magasabb érdekek késztenek. Az egyetemmel ugyanis, mint a szellemi felsőbbség közvetítőjével foglalkozni elég indok arra, hogy annak vívmányait a tudomány terén évről évre éber figyelemmel kísérjük, mert bennök leljük az egyedül igazolt s biztos haladás

csirait s biztosítékát. Ahelyett, hogy előterjesztésemet általános elmélkedéssel vezetném be, sigénybe venném béketürésöket reflexiókkal, melyek különben is többé-kevésbbé csak alanyi értékkel bírnak, inkább azonnal a dologra megyek át.

Az egyetemek jelentősége és hatása a kultura előmozdítására a bennök ápolt tudományok, s azok művelése módja körül azok szorosabb értelemben vett szervezetén kívül a tanerők és tanulók működésétől s azon eszközöktől függ, melyekkel a főtanodák az előadott tárgyak behatóbb értelmezése-, felvilágosítása-, a tudományos kísérletek és buvárlatok eszközlése- s a tanulók szorgalmának serkentésére rendelkeznek: egyetemünket is csak ily szellemi erők s kellő anyagi segédeszközök képesíthetik feladatának sikeres megoldására.

Szólok mindenekelőtt a szellemi erőkről. A lefolyt tanévben a budapesti tudom. egyetemen előadásokat tartott: 69 rendes, 29 rk., 3 helyettes, 77 magántanár, 41 tanár-segéd s 2 tanító, tehát összesen 221 vagyis tizenkettővel több, mint a megelőző tanévben.

Jelzett létszámviszony az egyes karokban következő: a hittud. karban 8 r., 1 rk., két tanár-helyettes, összesen 11;

a jog- s államtud. karban 18 r., 4 rk., 18 m. tanár, összesen 40;

az orvosi karban 17 r., 14 rk., 30 m. t., 28 tanár-segéd, összesen 89;

a bölcsészeti karban 26 r., 10 rk., 29 m. t., 1 helyettes, 13 tanár-segéd s két tanító, összesen 81.

Itt a száraz számoknál a kegyelet s tisztelet adóját vélem némileg leróni, midőn megemlékezem a halálozások által történt veszteségről, mely közvetlen két kart, közvetve pedig az egész egyetemet érte. A mindenható úgy akarta, hogy a kérlelhetlen halálnak az activ tanárok sorából áldozunk. Alig nyitlak meg ugyanis a tudományok e csarnokának ajtai, már is gyászlobogó jelzé Dallos Gyula, az angol nyelv s irodalom magán tanárának elhunytát. Kevéssel később kisértük az örök nyugalom helyére dr. Bókai János, a gyermekgyógyászat ny. r. tanárát, akinek bár csak 62 éves, de tetteiben gazdag élete legszebb emlékét az orvosi tudomány emelése és a gyermekgyógyászati ügy kitartó fejlesztése körül szerzett érdemei képezik. Utána dr. Horváth Cyrill a bölcsészet ny. r. tanára szenderült át egy jobb létre; aki mint böles tanított és élt, úgy hogy elmondhatta magáról az ó-kor bölcsével: öregségem előtt gondom volt reá, hogy helyesen éljek; öregségemben pedig, hogy jól haljak meg, nem hiába éltem. Mi volt mindkét boldogult a tudományra nézve, s ez mit köszönhet nekik, mint remélem, a divó szokás szerint hivatottabb szónok fogja nálam nálemlékbeszédben méltatni. Mert egy elődöm szavai-
val élve, a jelesb tanár pályája mindig érdekes az észlelőre nézve, ki méltányolni tudja a szellemi tőkét, melyet az illető ifjuságától kezdve az aggkorig hosszas virasztásban, törhetlen munkásság által rendesen egyedüli kincsül gyűjtött magának, s melyet a közjó emelésére évtizedeken át önérdek nélkül kamatoztattott: de különösen a kartársakat illeti meg, hogy a velők egy pályán ugyanazon törekvéssel egy szent czél felé haladókat tisztelettel környezzék, kikkel együtt

működve tették le a tudománynak áldozatadóját a haza oltárára, és örök távoztok után áldott emléköket az elismerés és kegyelet koszorújával diszítsék. E tekintetben kötelesség vár a két tanártestületre. A lefolyt tanév története végéhez is gyászlap járult, dr. Faludy Géza, a gyermekgyógyászat m. tanára hálálával. Legyen köztünk tiszteletben az elköltözött pályatársak emlékezete.

Szemben e veszteséggel örvendetes kilátást nyújt a tanári kinevezések s magántanári képesítések száma: a hittud. karnál dr. Kanyurszky György a kel. nyelvek rk. tanára jogosítványt nyert hittud. bölcseleti előadások tartására; a jog- s államtud. karban dr. Antal Gyula az osztrák jog ny. rk. tanára az egyházjog ny. r. tanárává; az orvosi karnál dr. Regéczi Nagy Imre m. t. az élettani eszköz és módszertan ny. rk., Babes Viktor a kórszövettan ny. rk. tanárává neveztetett; dr. Réczey Imre, dr. Müller Kálmán m. tanároknak pedig a rk. tanári cím és jelleg adatott; a bölcseleti karnál dr. Fröhlich Izor az elméleti természettan ny. r. tanárává, dr. Simonyi Zsigmond m. t. a magyar nyelvtudomány ny. r. k., Asbóth Oszkár a szláv nyelv s irodalom ny. rk. s dr. Pasteiner Gyula m. t. a műtörténelem ny. rk. tanárává neveztetett.

Magántanárokká lettek képesítve a jogi karban dr. Hoványi Gyula a m. büntető jogból, dr. Schwartz Gusztáv a római jogból; az orvosi karban dr. Bókai János a gyermekgyógyászatból; a bölcseleti karban dr. Schmidt Sándor a kristálytanból s dr. Petz Vilmos a görög drámából. Dr. Stanczel Ferencz hittudományi s dr. Hoffmann Pál jogtud. ny. r. tanároknak egészségi okokból a tanév mindkét felére szabadságidő engedé-

lyezettetett, dr. Kerkápoly Károly s dr. Apáthy István jogtud. ny. r. t. ugyanazon oknál fogva a tanév II. felében fölmentést nyertek az előadások tartásától.

A tanerők szellemi s irodalmi munkásságát fel-tüntető kimutatás is kiegészítő részét szokta képezni a rectori zárjelentésnek: itt csak azt jegyzem meg, hogy a tudomány vívmányainak gondos és folytonos szemmel kísérése mellett a hazai irodalom gazdagítá-sához mind a négy kar tanártestülete örvendetes arányban járult több kevesebb tudományos munka s dolgozattal, melyek mélyebb buvárlati értéköknél fogva a tudomány előbbrevitelére becses anyagot szol-gáltattak; követve azonban elődeim példáját, nem bocsátkozom azok elsorolásába, hanem intézkedtem arra nézve, hogy az erről szóló jegyzék mielőbb minél hívebben s teljesebben tüntesse ezt elő egyetemünk nyomtatásban megjelenő actái útján.

A tudomány és hazafiúság iránti hódolat zálogául, a szellemi előnyöknek hozott tiszteletadóul tekinthető, s egyetemünk kiválóbb, örvendetesb eseményei közé sorozható azon körülmény is, hogy tanárai közül több-ben részint a tudomány, részint a gyakorlati élet terén szerzett érdemek elismeréseként, hol a legmagasb helyről, hol bel- és külföldi társulatok s intézetek részéről többféle kitüntetésben részesültek. A szokás, hogy a lelépő rector ezt is felemlíti, legalább nézetem szerint nem annyira a kisszerű hiúság kielégítésére, mint inkább arra irányul, hogy, ha nem is minden esetben, — mert ugy volt ugy is lesz, hogy meruisse est virtutis, obtinuisse fortunae — de gyakran a kitün-tetés valódi érdem jutalma levén, ez az igazi érdem magasztalása serkentésül, buzdításul szolgáljon az ifjú

nemzedéknél, s ezt tevékenységre, lankadatlan munkásságra készítse a költő szerint: „Laudataque virtus, crescit et immensum gloria calcar habet.“*)

Midőn a magyar tud. akadémia Trefort Ágoston közokt. minister urnak félszázadon át folyton tanuló, mindig cselekvő s előretörő szellemét kívánta látni elnöki székén, hogy ott is a m. közművelődés fővezére legyen, s ez új méltóságában is mindazok lelkesedésével találkozott, kik a tudomány s kultúra nagy hivatása iránt érzékkel birnak, egyetemünk tanácsa is kedves kötelmet vélt teljesíteni azáltal, hogy őt üdvözölje. — Felemlítem ezt, mert az 1848. évi 19. törvény-cikk egyetemünket a közoktatásügyi miniszter hatósága alá rendelvén, az „alma mater“ is méltán tekintheti önmagára visszaverődő fény gyanánt e kitüntetést; dr. Pauler Tivadar igazságügyministert, a jogbölcselet s büntető jog ny. r. tanárát, kiről oly találólag, mint igazán, mondá egyik elődöm: ami Hellasnak Aristides, Latiumnak Cato volt, az egyetemünkre nézve Pauler, aki befejezte egyet. tört. I. köt. III. füzetét, amiért neki, tekintve a jeles szerző országos gondjai miatt való elfoglaltságát, a leghálásabb köszönettel adózunk, őt is az akadémia, lemondása daczára, újból megválasztá másodelnökének s tiszteleti tagnak. Dr. Kautz Gyula jog- s államtud. r. tanár, s az osztrák- és magyar bank magyarországi alkormányzója, dr. Lumniczer Sándor orvoskari ny. r. tanár, mint a közegészségügyi tanács elnöke főrendiház taggá, dr. Gyulai Pál bölcsész-kari ny. r. tanár a m. t. akadémiánál elfoglalt állásánál fogva szintén főrendiház tagjává neveztetett; dr. Eötvös Loránt b. bölcs. kari r. tanár pedig meg-

*) Ovid de Ponto Lib. VI. eleg. II.

választatott a főrendiház tagjává. Lenhossék József orv. kari r. tanár a szász kir. Albrecht rend. II. osztályú középkeresztjével, dr. Wágner János orv. kari r. tanár félszázados működése alkalmából a csász. vaskorona-rend III. osztályú jelvényével diszítettett fel, végre dr. Hoványi Gyula m. t. a nagyvárad kir. jogakadémián a jogbölcselet ny. rk. tanárává neveztetett.

Az akadémia ez idei nagygyűlésén Schnierer Aladár jogtud. kari r. tanár „A büntettek és vétségekről szóló m. büntető törvény magyarázata“ című műve a nagy jutalomban részesült. — A Lukács Krisztina-féle 1000 frt jutalom pedig dr. Simonyi Zsigmond böles. kari rk. tanár művének ítéltetett oda; dr. Borbás Vincze böles. k. magántanár „Vasmegeye növény geographiája“ című munkáját a magyar orvosok s természetvizsgálók központi választmánya 100 darab arannyal jutalmazta. Dr. Marczali Henrik böles. kari m. tanár „Magyarország története II. József korában“ című műve II. kötetét is ő Felsége elfogadni méltóztatott.

Midőn az ekkép kitüntetett tanártársakban ily elismerést s megjutalmazást aratott a munkásság, az érdem, ezt az egyetem a maga részéről sem mulasztotta el hatósága teljéből megtisztelni. A lefolyt tanévben félszázada múlt annak, hogy dr. Margó Tivadar ny. r. tanár: „Aetate quidem juvenis, sed scientia maturus“ bölesészettudorra avattatott, ez alkalommal jubilaris tud. oklevéllel tisztelte meg őt a bölesészeti tanártestület, dicsőségének tartva azt, hogy tudorainak koszorújában ilyetén annyi érdemmel s erénnyel tündöklő férfiú ragyog, megtisztelve érzém magam az által, hogy szerencsés voltam a díszoklevél átnyújtá-

sára sorakozott tisztelgő küldöttséget az érdemdús jubilanshoz vezetni. Szintén ugy tisztelte meg az orvosi kar félszázados tudorsága alkalmával dr. Ivanchich Viktor, a tudományos és humanisztikus czélokra sokat áldozó s üdvösen működő bécsi gyakorló orvost.

A tanerők számviszonya az egyetem czélja tekintetében kevésbbé döntő; a minőség többet nyom a merő mennyiségnél; miért is valamint az egyes karok intézkedései, ugy a magas kormány gondoskodása is nem annyira számos mint kellőleg minősített, magasabban képzett erők megnyerésére s alkalmazására kell, hogy legyenek irányozva, s azért helyén levőnek találok felsorolni azon jelentékeny mérvű anyagi eszközöket s rendelkezéseket, melyek a mult tanévben az egyetemi tanításra, intézetek és klinikák felszerelésére, ellátására a magas kormány által csak hálával említhető készséggel folyóvá tétettek. Ugyanis dr. Lengyel Béla ny. r. tanár, mint az ásványvíz elemző intézet főnökének 1000 forint jutalomdíj engedélyeztetett; a magántanárok közül dr. Csarada János 400, dr. Schmidt György 200, dr. Fayer László 250, dr. Purjesz Zsigmond 250, dr. Árkövy József 500, dr. Heinrich Lajos, dr. Farkas Kálmán egyenkint 300 és dr. Pasteiner Gyula 500 frt jutalmazásban részesültek. Ezenkívül Dallos Gyula elhalt tanár özvegye 200; dr. Levis Lajos és Egan James angol nyelvtanítók előbbi 300, utóbbi 400 frt segélyezést nyertek; dr. Benczur Dénes orvostudor 1200, Klupáthy Jenő természettani tanársegéd 1000, Kis Károly vegytani tanársegéd 700, s Hamvas Károly jogvégzett 800 forint utazási ösztöndíjban részesült, dr. Konrád Jenőnek a Bene-féle 120 darab arany s 355 f. álló utazási ösztöndíj lett adományozva,

dr. Ónody Adolf a nápolyi zoologiai intézet tanulmányozása céljából 400 forintot nyert, dr. Pasteiner Gyula „Művészet történelme“ című munkájának befejezésére 300 frt adományban részesült. Fehér Gyula egyetemi irodatiszt 150, Vörös Ákos quaest. ellenőr 120, Fáczányi Gyula quaest. díjnok 100 frt, Barabás Sámuel könyvtári tiszt 200, Szádeczky Lajos könyvtár tiszt 200, Jankovich Antal kisegítő könyvtártiszt 300, Páldy és Egerváry díjnokok egyenként 100, s Komáromy András könyvtári díjnok 80, Floris Sándor volt könyvtári fűtőszolga özvegye 90 frt, Kiséry László volt hittud. szolga özvegye 60, s Zerlein József nyug. főkertész 50 frt segélyt nyertek. Általában véve az egyetemi tanács a mult tanévben is az egyetemi hivatalnokok és szolgák folyamodványait az elégtelen fizetésre való tekintettel pártolva terjeszté a közoktatási miniszteriumhoz, ahol a legtöbb esetben azok kedvezőleg intéztettek el.

A könyvtár-igazgatóságnak apróbb költségekre 350 frt utalványoztatott, az orvostani segítő egyesület lakássegély címén 500 frtban részesült, jövőre pedig rectori intézkedés folytán részére a központi épületben volt gondnoki irodahelyiség jelöltetett ki, melybe már be is költözött. Egyetemünk dísztermének megfelelőbb s hazánk első főtanodájának méltóságához illőbb díszesb átalakítása 3800 frt költségirányzattal lett elrendelve és csak az idő rövidege miatt nem történetett meg ünnepélyünkre a csinosabb újjáalakítás. Az egyetemi templom megrongált orgonája helyreállítását illetve javítását felsőbb helyről elrendeltetvén, az 750 frt költséggel meg is történt. Pázmány Péter műveinek kiadhatása végett 1500 frt, az egyetemi

könyvtárban állványok készítésére 1114 forint utalványoztatott.

Ezenkívül tanczélokra az I. belgyógykórodának 2000; a gyógyszerertani intézetnek 2000; a szemészeti kórodának 2000; az élet- és kórvegytani intézetnek 1000; az általános kórvegytani intézetnek 1500; a törvényszéki orvosi intézetnek 1500 forint engedélyeztetett; az I. szülészeti kórodának műszerekre 1000 forint, az elmekórtani tanszék taneszközeire 1000 forint. A fejlődés tanintézet általánya 1000 forint, a gyógyszerertané 900, az élet- és kórvegytanié 800, a törvényszéki orvostanié 700, a közegészségtanié 900 forintra emeltetett. A fejlődéstani intézet évi általányul 300 forint, műszerek beszerzésére 600 forintban részesült.

Ösztöndíjak czímén szegény és szorgalmas egyet. tanulók összesen 59435.60 forintban részesültek, mely összegből a hittud. karra 1870; a jog- s államtud. karra 27245.60; az orvosira 18790; a bölcsészetre 11530 forint jutott.

A paleontologiai tanszék mellé egy tanársegédi, az ásvány-, állat- s növénytan tanszékhez egy második tanársegédi állomás, az általános kór- és gyógytani, a törvényszéki orvostani, élet- és vegytani, valamint az elmekórtani tanszékekhez, egy-egy 400 forinttal díjazott gyakornoki állomás, az általános kór és gyógyszerertani tanszékek mellé egy gyakornoki és szolgálai, s az ásványvíz vizsgáló intézetnél egy gyakornoki, végül az I. belgyógykórodára egy szolgálai állomás rendszeresített.

A könyvtári folyóiratok rendezése czéljából egy kiegészítő tiszt felvétele engedélyeztetett, a növénykertben kapus szolgálai állomás rendszeresített s töltetett be.

Ő Felségi legkegy. megengedte, hogy az angol nyelv és irodalom számára ny. rk. tanszék állíttassék, melyet a bölcsészeti kar folyamodás útján hirdetett betöltendőnek. A közokt. ministerium rendelete értelmében intézkedés történt a közegészségügyi előadásoknak az egyetem valamennyi karánál leendő életbe-
léptetése iránt. Egyetemünk szerb ajku polgárai folyamodványa fölött, melyben a szerb nyelv és irodalom tanszéke felállításaért kérelmeznek, a bölcsészeti kar véleményes jelentése még nem érkezett a tanácshoz.

Érdemes elődöm beszámoló beszédjében már jelzé, hogy a jövő építkezések egyikének árnya van elővetve azon miniszteri leirattal, melyben az orvosi kart felhívja, hogy üllői-uti telepén a kórboncztni intézet részére emelendő új épületre nézve adjon jelentést; ezt az orvosi kar beható indokolással megtette, előadva szükségleteit avégből, hogy a mai magasabb igényeknek megfelelően működhessék: 1) kórboncztni s kórszövettni; 2) törvényszéki orvostani; 3) közegészségtani; 4) általános kórtani; 5) élet- és kórvegytni intézet; 6) két szülészeti kóroda; 7) elmekóroda intézet építését kérelmezve. Az egyetemi tanács az orvosi kar részéről újabban halaszthatlanul szükségeseknek felismert építkezések terveit pártolólág terjeszté föl: de egyúttal, midőn hálás elismeréssel tapasztalja, hogy a magas kormány az egyik karánál az orvosi tudomány előbbre vitelére szükséges újabb segédeszközök megszerzéséhez, habár nagy áldozattal, oly készséggel járul, felkéri, hogy a többi karoknál is a sikeres tanítás egyik jelentékeny akadályá gyanánt jelentkező tantermek s egyéb helyiségek szegénységén is segíteni méltóztassék.

Fölterjesztés történt a bölcsészeti és orvosi kar együttműködése mellett a gyógyszerészeti képzés s egyetemi tanítás ügyében. A javaslat a régihez képest e változást tartalmazza: gyakornokokat, kiknek 6 gymn. osztálynak jó sikerrel végzését ki kell mutatniok, a gyógytártulajdonosok nagyobb számmal ne vehessenek fel, mint amennyi segédjök van, s a tulajdonosok, kik a gyakornokok kiképzésére elegendő gondot nem fordítanak, gyakornoktartási jogukat elvesztik. A gyakornoki vizsgálat ministeri biztos jelenlétében tartatik meg. Az egyetemi gyógyszerertani tanfolyam II. éve első felében a gyógyszerismegyakorlatok a rendes tárgyak közé vétessenek s a gyógyszerész mesteri szigorlaton két gyógytári készítmény előállítására helyett ezek tisztaságának és fertőzésének kémlelése vétessék fel. Az I. és II. szigorlatok mindegyikén a vizsgálat egy órán át tartana; a tudori szigorlathoz valamennyi tanár meghívatik, ki a gyógyszerészeti tanfolyamon kötelező előadásokat tart. Az elemző vegytani előadásokon a figyelem a törvényszéki orvostani és közegészségtani vizsgálatokra is terjesztessék ki, s a II. év 2. felében a gyógyszerészek számára hetenkint két órán át előadások tartassanak. A szigorlatokon 3. ismétlés csak min. engedély mellett engedessék meg úgy, mint az orvosgyakorlati szigorlatokon történik. Az önkéntes katonai szolgálatra nézve javasoltatik, hogy a gyógyszerész-gyakornoki vizsgálat oklevelei az érettségi vizsgák bizonyítványai-val egyenlőknek tekintessenek s már a gyógyszerészsegédek katona önkéntesekül jelenthessék magukat, ha pedig felvétettek, szabadságoltassanak, s egy éves szolgálatukat végül a tanfolyam után teljesítsék.

A seminarium-oktatási rendszernek a jog-, állami tud. s bölcséleti karokba leendő bevitele érdemében is felterjesztetett nevezett karok véleményes jelentése. A jog- s államt. kar meggyőződése szerint nem annyira a mostaninál felsőbb szakiskolára, hanem oly intézményre van szükség, mely által a tanfolyamot hallgatók gyakorlatiasb képzést nyerjenek; ha azonban ettől eltekintve mégis a felsőbb szakszerű képzést nyújtó legszorosb értelemben vett seminariumok léptetnének életbe, következő intézkedéseket javasol elrendelendőknék: megfelelő szükséges helyiség ily célra, egy szolgál, kézi szakkönyvtár alapítása vezető szaktanárok javaslata szerint felszerelve, a könyvtár gyarapítására legalább 400 frt. A sem. rendes tagjai a magasabb évfolyamból vétetnének, akik az alapvizsgákat letették és a szem. tárgyakból legalább 2 fél-éven át fő collegiumokat hallgattak.

Hárommal kevesebb nem, s 20-nál több rendes tag be ne fogadtassék, mások csak vendégkép lehetnek jelen. A paralel tanárok évenként váltakoznak s csak önként vállalkozva tartanak seminariumokat. Egyelőre 4 sem. 2—3 egyenként 150 ft. ellátandó ösztöndíj rendszeresíttessék. Egy sem. évi költsége 2150 frt lenne s így $4 = 8600$ frt.

A bölcsész. kar a sem. célja gyanánt tekinti, hogy szaktudósok és buvárok képeztesse, de hazai viszonyainkat tekintve, szükségesnek látja, hogy a sem. oktatással a középiskolai tanárképzés is összekapcsolassék.

A tanárvizsgálati szabályzatra való tekintettel javasoltatik proseminariumok felállítása, melyekben a növendék mindazt megszerezze, mire a tanári vizs-

gálat első részénél, az alap vizsgánál szüksége van. E seminarium feladata lenne a szigorúan tud. szakképzés, mely a tanárvizsgálat szakvizsgájának felelne meg. Ösztöndíj a növendékek részére javasoltatik; a szükséges költség 50,900 frt. tüntettetik fel, melyből beruházásra 16,000 frt, évenként ismétlődő kiadásra pedig 35,900 frt.

Mindez, amit akár az egyetemi hatóságok intézkedéseikkel, akár pedig anyagi tekintetben a magas kormány tett, bizonyítéka annak, hogy az egyetemünk ügyet rendező kezek a rendelkezésükre álló forrásokat lehetőleg megnyitják s minden nemcsak szükségszerű, hanem méltányos kívánalmat is készek teljesíteni. S mindezen szellemi s anyagi tőke befektetése édes hazánk reményeért, az egyetemi polgárokért, ezek értelmi és erkölcsi művelődésének emeléseért történt. Az 1885. évre az egyetem szükségletei 575,186. frtot tesznek, saját vagyonának jövedelme: 190469, az állam tehát 384717 frt födőzéssel járult. Vajjon méltó-e ily áldozatra a haza boldogítását, fölvirágzását, hogy ugy mondjam, kezeiben hordozó egyetemi ifjúság, mely az egyetemnek egyik fő, leglényegesebb alkatelemét képezi? ez lesz további előterjesztésem tárgya.

A mult I. félévi, mint az egyetemi látogatottságot leginkább feltüntető szakban beirva volt 3412, a II. félévben 3247 hallgató; e létszám az egyes karok közt következőkép oszlott meg: hittud. karban I. félévben 91. II. félévben 92. Jog- s államtud. karban I. f. 1659. II. félévben 1562. Orvosi karban I. f. 1117. II. f. 1069. Bölcsészeti karban I. f. 264. II. f. 250.

Szülésznő I. f. 70, II. f. 74. Ezenkívül a gyógyszerész-növendékek közül az első évesek az I. félévben 112, a II. f. 107 a bölcsészeti karhoz; a másodévesek az I. f. 99, a II. f. 92, az orvosi karhoz voltak bejegyezve.

Az egyes karoknál beírva volt tanulókon kívül a két félévben hallgatott még jogi előadásokat 4 hittud. hallgató, orvosi tantárgyakat 10 más karbeli hallgató, végre bölcsészettud. tárgyakat 1319 más karbeli hallgató. Az újonnan beírottak száma volt: hittud. I. f. 24. II. f. 1; jogtud. I. f. 563. II. f. 66.; orvos tud. I. f. 227, II. f. 17, bölcsészet. I. f. 66 II. f. 13.

A hallgatók számaránya vallás szerint, beleszámítva a szülésznőket is:

	I. félév	II. félév
Római cath.	1368	1328
Görög cath.	77	73
Görög keleti	61	80
Ágostai hitv.	368	328
Helvét hitv.	474	436
Unitarius	7	6
Mózes vallásu	1028	995
	<hr/> 3413	<hr/> 3247

Születésükre nézve volt:

	az I. félévben	a II. félévben
Magyarországi	3334	3193
Horvátországi	16	15
A monarchia másik feléből	42	28
Más államokból	20	11
	<hr/> 3412	<hr/> 3247

Az egyetemi hallgatók által befizetett tandíj összege volt 131968 ft.

Az I. félévben 67936 frt.

A II. „ 64032 frt, mely összegből az állampénztárba 5⁰/₀ és helyettesítés ezimén 6625 frt 35 kr. szolgáltatott be.

A tandíjak alóli felmentés volt: az I. félévben a jogi karban 3648; az orvosiban 1458, a bölcsészetiben 1811 frt.

A II. félévben:

a jogi karban	3773
az orvosiban	1978
a bölcsészeti.	1106

Összesen 13774

A tanulók szorgalma és előmenetele megítélésére támpontul szolgálhat az egyes karoknál tartatni szokott colloquiumokon kívül a kórodák, laboratoriu-mok látogatása, de még inkább a vizsgálatok és szigorlatok jelentékeny száma, melyeknek az egyetemi tanulók részint a fennálló tanulmányi rendnél fogva, részint saját elhatározásukból alávetik magukat, az egyetemi könyvtárt látogató és felhasználó tanulók számaránya, a pályakérdésekre beérkezett dolgozatok száma és beltartalma, az olvasókör és hittud. hallgatók egyházirodalmi iskolájának dicséretes munkálkodása.

A jog- s államtud. karnál volt I. alapvizsgálat 280., II. alapvizsgálat 252. Jogtud. államvizsga 26. Államtudományi államvizsga 27.

Szigorlatok voltak az egyes karoknál és pedig a hittudományi karnál: 26, a jog s államtudományi karnál: jogtud. 501; államtud. 29; az orvosi karnál: szigorlat 495, elővizsgálat 652; a bölcsészeti karnál,

böles. szigorlat 19, gyógyszerész szigorlat 95, közép-tanodai tanárvizsgálat 135.

Tudori avatások a következő eredményt tüntetik fel: hittudorra 7; jog- s államtud. tudorra 3, jogtudományi tudorra 195, orvostudorra 1, egyetemes orvos tudorra 91, sebésztudorra 5, bölcsészettudorra 21, összesen 337. A tudorinál kisebb fokozatot nyertek összesen 220-an, és pedig szülészmesterit 3, gyógyszerézmesterit 86, szülésznőit 131. A bölcsészeti karral kapcsolatban levő országos középiskolai tanárvizsgáló bizottság az 1884/5 tanév tartama alatt 26 középisk. tanári képesítő oklevelet szolgáltatott ki.

Pályakérdés a lefolyt tanévre kitűzve volt 18, amelyekre összesen 22 pályamunka érkezett be: ezek közül a hittud. karnál 140 frt díjt nyert 2 mű, a jogi karnál 275 frtot 2 mű, az orvosi karnál 290 frtot 4 mű, a böles. karnál 350 frtot 7 mű, dicséretben részesült 2 mű.

Szorgalmi díjakul kiosztattak:

A hittud. karnál. 184 frt. Szitányi alap. 242 frt. Bitá-alap 50 frt. Schopper-al. 40 frt. Csasz-alap 400 frt. Schordan-al. 420 frt. Holitser al. 60 frt. Imre-Rezeta-al. 140 frt. Schmidt-al. 30 frt. A beigt. díj al. a jogi karnál 200 frt.

Betegségi segély címén:

Pray-Fillinger-Laubheimer al. 35 frt. Kelemen-al. 8 frt 40 kr. Kautz-al. 120 frt. A Stáhly-Bene-Schordán alap 130 frt. Mitterpacher-Hadal-féle alap 140 frt.

A tanuló ifjuság tud. törekvésének egyik jelzője az egyetemi könyvtárnak mind sűrűbb látogatása.

Az egyetemi könyvtárt látogatták összesen 36,831-en, az itt használt munkák száma volt 46053, a házon kívül használtaké 3480.

A könyvtár, mint a tud. egyetem szellemi élőkamarája, adományozás és vásárlás útján 3125 munkával s 540 darab apróbb nyomtatvánnyal gyarapodott. A törzskönyvtár rendezése befejeztetett, kivéve az Encyclopaediákat s az apró nyomtatványokat, melyek külön helyre tétetvén át, a könyvtárban minden könnyen hozzáférhetővé van téve. A folyóiratok teljesen rendeztetvén, számra 1101 különböző tartalmu folyóiratot tesznek ki vagy 10,000 kötetben. — A Mircse-féle könyvtár, mely 2585 munkából s több száz apró nyomtatványból áll, szintén teljesen rendezve s a törzskönyvtárba bekebelezve van.

Kiszolgáltató továbbá:

	Végbizonyítvány	Távozás
A hittud. karban	10	—
A jog- s államtud. karban	335	38
Az orvosiban	162	68
A bölcsészetiiben	15	6
Összesen:	522	112

A tanuló ifjúság, nagy száma mellett is, oly higgadt, kifogástalan önviseletet tanúsított, hogy egy megrovott fegyelmi vétségen kívül, mely inkább mindkét részről tulzott heves ifjúi önérzet kifolyásának róható fel, mint elszánt akaratból származott törvénysértésnek, semmiféle szigorúbb fenytést igénylő szabályellenesség nem merült fel, a mi mélyebb erkölcsi érzésnek tulajdonitható s annak jeléül tekinthető, hogy a haza e szempontból nyugodtan tekinthet jogos várakozása teljesezésének e becses zálogára. De nézetem szerint ez eredményben része van a tud. s műegyetemi olvasó körnek is, melyben az ifjúság önművelődési ösztöne s törekvése van kifejezve; fontosnak

tartá emek fentartását nagy hazánkfia Deák Ferencz is, ki alig tudott hasznosb beruházást, ezek voltak szavai, midőn az országgyűlésen az indítványozott segélyt ajánlá megszavazásra, amelynek ugyan, így folytatá, nem már a jövő esztendőben fogjuk aratni gyümölcseit, de amely idővel növekedni fog. Az ily dolgok emelik a nemzetet nagygyá s a cultura magasabb fokára. E kör és a négyrendbeli segítő s önképző egyletek élén az ifjúság választott kiválóbbjai állanak, akik a többiekre hathatnak s valamint jó példájokkal mennek elő, ugy az egyetem kormányával való gyakori közvetlen érintkezésök által több nem helyes irányu mozgalomnak jó eleve lecsillapítására segédkezet nyujtanak.

Nem mulaszthatom el még érinteni azon áldozatkészséget, mely a hasonnemű életpályákon futó férfiak körében a közös hivatás érdekeit az által törekszik előmozdítani, hogy a serdülő szakerők művelődési útjának megkönnyebbítésére jelentékeny anyagi támogatással járul, a testületi köreink által kezelt egyes magánosok de nagyobbbrészt egyetemünk tanárai által letesített 200,000 frtnál jóval nagyobbbra menő alapítványokat; csak a kegyelet s hála kötelmét teljesítem, ha a nagylelkű tudománypártolók adományairól megemlékezem, annál inkább, mert egyetemünk épen ezen alapítványaival felülmulja sok gazdagabb nemzet hires egyetemeit. Csupán a mult év története hű vázolósa végett említem fel ez alapítványoknak a mult tanévben több ezerre menő gyarapodását, ugmint dr. Margó Tivadar ny. r. tanár volt tud. egyetemi rector jubilaris tudori oklevéllel történt megtiszteltetése alkalmából 500 forint alapítványt tett bölcsészeti szigorlók

részére, Lyka Emil budapesti polgár s háztulajdonos a múlt évben tett 100 frt alapítványát 400 frttal gyarapította; dr. Ivanchich Victor bécsi gyakorló orvos 50 éves tudósága emlékére orvoskarunk számára az itt levő jubilaris alapnak 1200 frtot küldött alapítványként; néhai Bujánovich Jánosné szül. Koppi Borbála az orvostanhallgatók segélyegyletének 325 frt 92 krt, egyetemünknek pedig 2233 frtot hagyományozott, melyek kamatait azonban még Koppi Béla rokona élvezi halála napjáig; Röck Szilárd főv. ügyvéd egyetemünk hallgatói részére tett alapítványt, s az erre szánt összeget takarékpénztári könyvekben bezárt levélben adá át a rectornek azon kívánattal, hogy ez csak halála esetén bontassék fel, végre a tud. egyetectora az egyetem alapítása 250 s újjáalakítása 105. évfordulója ünnepének alkalmából 1000 frt alapítványt tett, melynek 50 frt kamatját minden évben felváltva a karok sorrendje szerint oly rendes hallgató élvezendi, ki szorgalom s jóviselet tekintetében kitűnik.

Egyetemünk belső gazdasági ügyeiről, amennyiben azok vitele habár ideiglenesen is az egyetemi tanács hatósági köréből kivonatott s közvetlen a m. közoktatásügyi ministerium hatósága alatt áll, részletes előterjesztést nem tehetek. Ez ideiglenes állapot által igaz a rector sok időt rabló aprólékos teendőtől felmentve, tevékenységét valódi feladatának teljesítésére nagyobb mérvben szentelheti: de másrészt több indok vezette az egyetem tanácsát azon felterjesztésre, hogy a gazdasági gondnokság közvetlenül legyen ismét alárendelve, mint egyike a segéd hivataloknak, s nem csupán saját nézetemnek adok kifejezést, midőn azon ohajt jelentem ki, hogy az ügy

végleges rendezése a változott viszonyokra, de egyzersmind az egyetem autonomiájára való tekintettel mielőbb bekövetkezzék.

Nem mellőzhetek hallgatással még egy két mozzanatot lefolyt egyetemi életünkben; nem említve azt, hogy az egyetemi tanács a mult tanévben is mint máskor részt vett a felséges uralkodó házat illető öröm s gyász, s egyéb egyházi helyi ugy a felséges apostoli király által adott, mint egyéb országos ünnepekben: az országos kiállítás s kir. opera színház megnyitása alkalmával stb; megtartottuk egyetemünk harmadfélszázados alapítási évfordulóját nem ugyan oly mérvben, mint azt hazánk első főtanodájának méltósága magával hozta volna, hanem az adott viszonyokhoz képest szerényebben, midőn Pázmány Péter tud. érdemeinek méltatásával a tudomány iránti hódolatunkat nyilvánítottuk. Az ünnepélyt magas jelenlétével emelte Trefort Ágoston ur ő excellentiája is. Még egy családi ünnepet is ültünk; ezt is a tisztelet s hála rendezte dr. Wágner János a belgyógy. ny. r. tanár félszázados orvosi működése emlékére, a fényes gyülekezet előtt volt és jelenlegi tanítványai nemes kebléből a tisztelet, hála és szeretet érzelmei törtek ki, midőn arczképe leleplezésével tisztelték meg a derék tanárt.

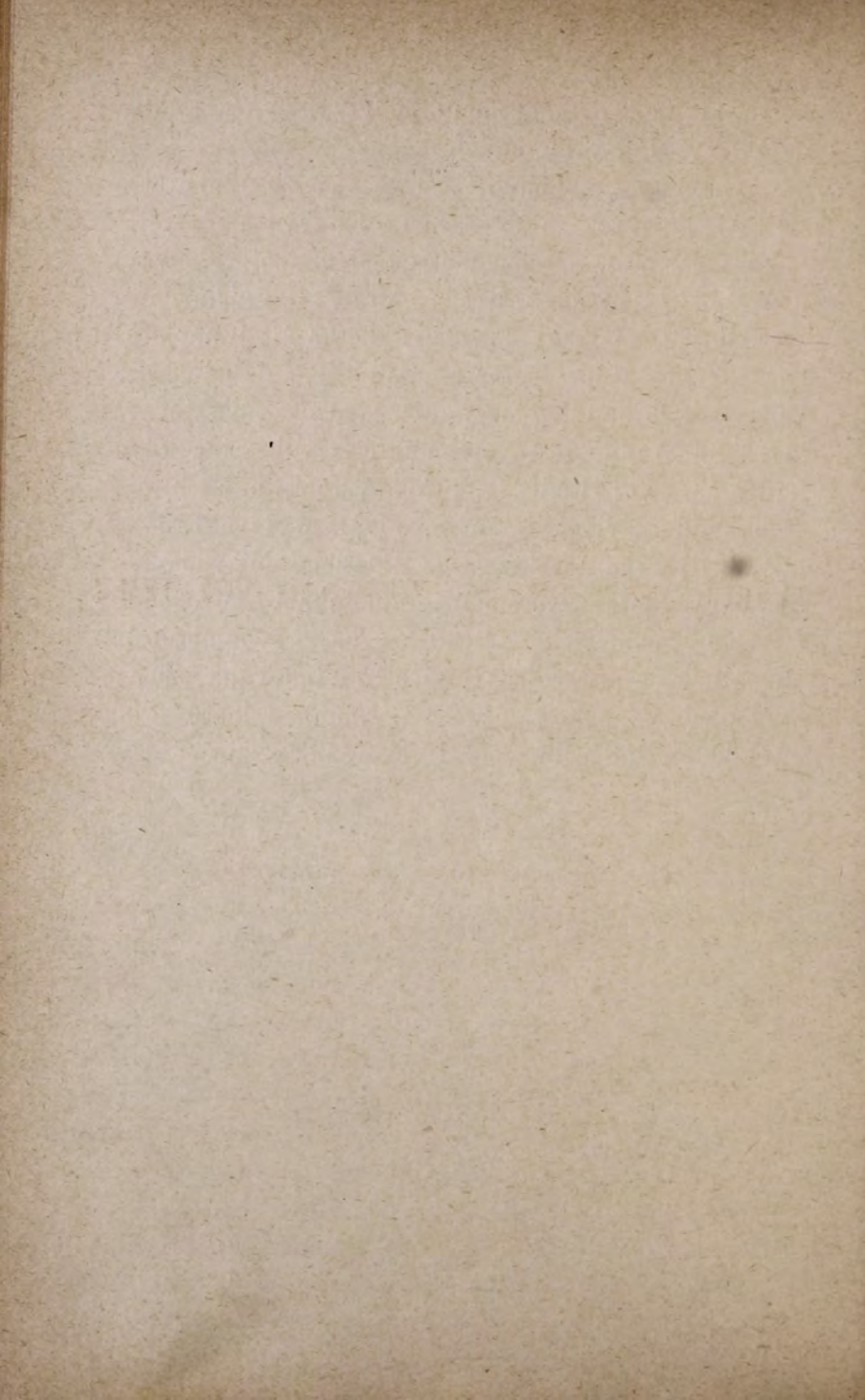
Midőn egy év előtt ép a mai napon egyetemünk kormánya diszes székét elfoglaltam, e szavakkal figyelmeztettem önmagamot: „minél nagyobb reám nézve a megtiszteltetés, annál felelőségterhesebb a munka köre, melynek betöltésére kiszemeltetem.

Érzem hivatásom fontosságát s az önvizsgálat világánál számot vetve magammal, tisztában vagyok az iránt, mit vár működésemtől az egyetem s minőnek kellene lennie működésemnek, hogy a lelkiismeretesen teljesített kötelesség, az erélyes, tevékeny jóakarát s buzgó munkássággal kivívott siker megnyugtató s emelő öntudatával megállhassak helyemen legalább úgy, hogy fogyatkozás által a méltóság csorbát ne szenvedjen. "Keveset ígértem, de megtettem-e ezt is, megítélni legkevésbé érzem magamat hivatva. Ha nem felelhettem meg a közvélekedésnek, legalább azon tudatban találok vigaszt, hogy mindig a legjobban akartam s iparkodtam megtenni mindazt, mivel egyetemünknek állásomhoz képest tartoztam; aki annyit tesz, amennyit tehet, mindent tett s elmondhatja magáról azt, mit a marathoni győzelemről visszatért hős mondott e kérdésekre: ki verte meg a perzsákat? én, felelé ő és még más 36 ezer vitéz; igen én, mert annyit tettem, amennyit tehettem; a többi sem tett többet, csak amennyit tehetett. Ha volt némi sikere működésemnek, azt Isten után köszönhetem az egyetemi tanács nagytud. s tapasztalatú mélyen tisztelt tagjainak, kik férfias nyíltsággal párosult bölcseségökkel, buzgalommal egyesült higgadt mérsékletökkel támogatták gyengeségemet a tanácskozások nehéz, sokszor bonyolódott terén; fönkelt szellemök reám halmozott nemes tetteiért fogadják mélyen érzett hálámat. De sokoldalú teendőim megoldásában jelentékeny része volt a kitünő tiszti személyzetnek, melylyel a rector legközvetlenebb érintkezésben áll, melynek minden tagjára nézve csak dicséretet, elismerésre méltót mondhatok; köszönet

nekik, kik időt, munkát nem kimélve, ritka készségök, előzékenységök által ajánlák magukat.

És ezzel a felajánlott teljes odaadás s kifejtett tiszta lelkű törekvés érzetében elhagyva e helyet, melyre pályatársaim bizalma emelt, a rectori jelvényeket, az I. Ferencz császár és király által ajándékozott lánczot s a nagy Pázmány Péter által átadott harmadfél százados jogart átadom a jog- s államtud. kar egyik kitűnő tagjának, kit a karok választói a megkezdődő tanévre egyetemünk élére állítottak; oly férfiút fog az díszíteni, kit kormányzására ugy képeségét mint erélyét tekintve, kiválóan hivatottnak tartunk; legyen tevékenysége áldásdús, hogy böles kormánya alatt egyetemünk mindinkább növekedő mérvben emelkedjék, virágzó, és dusan gyümölcsöző állapotnak örvendhessen; hiszen ez mindnyájunk legfőbb ohaja, ennek valósitása a tőlünk telhető erő mértéke szerint legbuzgóbb törekvésünk czélja.

BESZÉD,

MELYLYEL

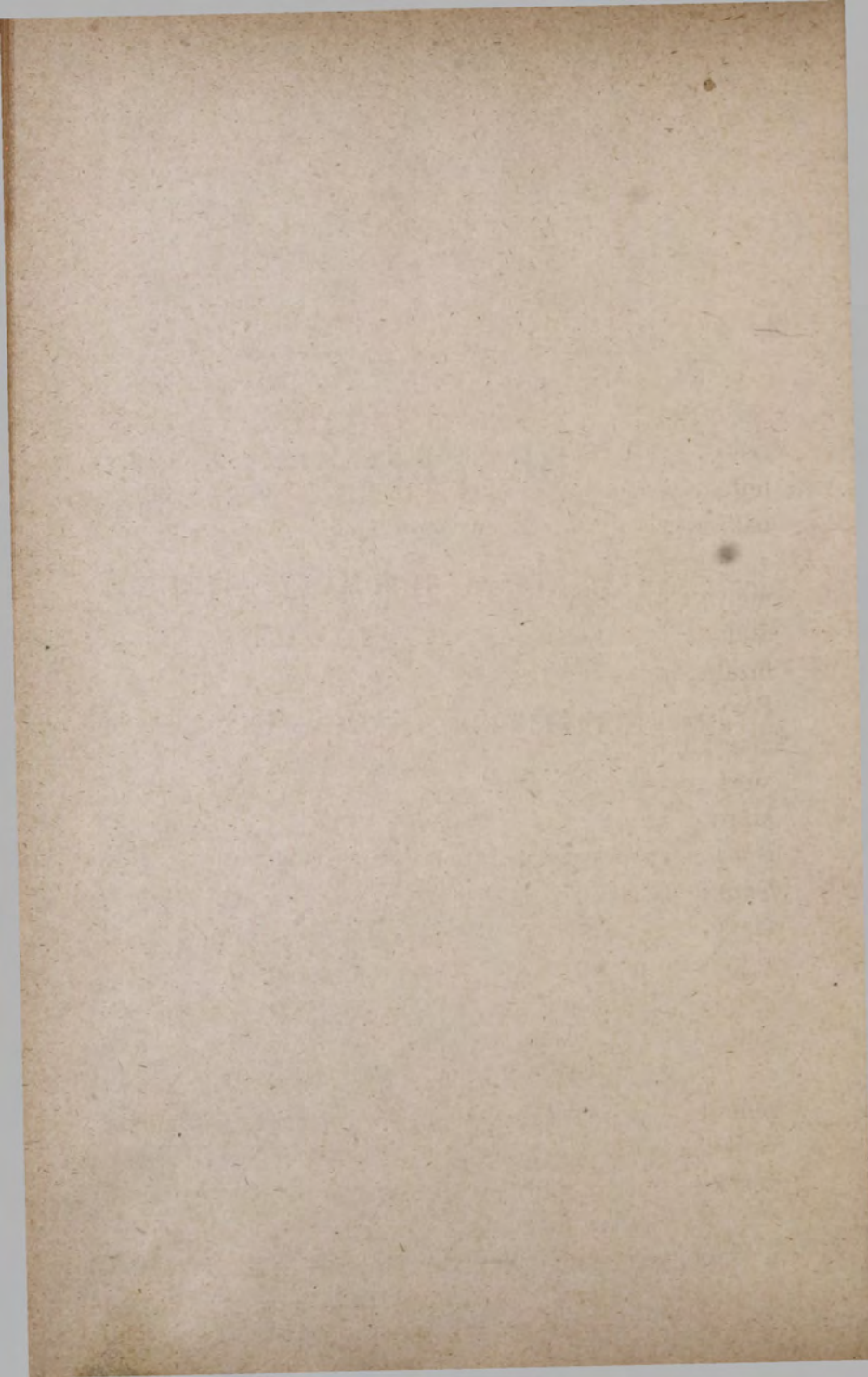
A BUDAPESTI KIR. M. TUDOMÁNY-EGYETEM

RECTORI SZÉKÉT

DR LECHNER ÁGOSTON,

JOGTUDOR, A MAGYAR KÖZJOG NY. R. TANÁRA

1885. SZEPTEMBER 1-ÉN ELFOGLALTA.

Tisztelt egyetemi közgyűlés!

Régi helybenhagyott szokásaink egyike, hogy midőn az új egyetemi tanács hivatalába lép, az új rector egy, e tudomány egyetemünket érdeklő kérdés fejtegetésével foglalja el székét. Hódolva e szokásnak, kikérem én is becses figyelmüket.

Mindenekelőtt azonban engedjék meg, hogy mélyen érzett bálámat fejezzem ki tanártársaimnak átalán és különösen a rectorválasztóknak, a miért bizalmuk csekélységemet e díszes polczra emelte. Fogyatosításaim érzetében csak azért bátorodom e magas, de egyszersmind nehéz hivatalra vállalkozni, mert reméltem, tudtam, hogy az egyetemi tanácsban kipróbált erők fognak támogatni és hogy a karokban is a tanártársak mind, szokott buzgalommal és értelemmel vállvetve fognak közreműködni a rend fentartásában és intézetünk tudományos és didacticai rendeltetésének elérésében. S hogy végre maga a tanuló ifjúság, az egyetemi polgárság, nekünk e feladatot könnyűvé és kedvessé teendi.

Önökhöz, mindnyájukhoz fordulok tehát kéresemmel: hogy méltóztassék gyengességemet istápolni és bő tapasztalásukkal, bölcseségükkel, nemes törekvésükkel engem közös célunk elérésében segíteni.

Fordulok a magas kormányhoz és annak jelenlevő mélyen tisztelt képviselőjéhez is és megköszön-

vén szíves megjelenését, megköszönöm egyszersmind a miniszter úr kegyét, melylyel rectori választásomat megerősíté; és kikérem ez alkalommal a jelen évre is azon bölcs és lelkesítő jóakarátát, melylyel ő az évek hosszú során át egyetemünket vezérlé és felvirágoztatá.

Értekezni kívánok egy fontos, ugy egyetemünket, mint egész hazánkat mélyen érdeklő kérdésről: az önálló magyar nemzeti műveltségről és arról, hogy milyen hivatása, feladata van egyetemünknek e nemzeti műveltségünk létrehozásában.

Ezen önálló nemzeti műveltséget halljuk hangoztatni napjainkban a szószékeken és a sajtóban, mint szükséges óvszert nemzeti létünk biztosítására.

Erről kívánok tehát szólani, röviden csak, mert a rendelkezésemre álló idő nem engedi, hogy e nagy tárgyat másképen, mint főpontjaiban nem annyira kifejtsem, mint inkább csak jelezzem.

De létezik-e egyáltalán önálló nemzeti műveltség? — Mielőtt a magyar nemzeti műveltségről s az arra való törekvésünkről szólhatnánk, ezt kell kétségen kívül helyeznünk.

Értekezésem ennélfogva több részre oszlik.

Először szólok a nemzeti műveltségről általában; — azután arról, hogy mi része van a tudománynak és az egyetemeknek ily műveltség létrehozásában. Szólanom kell továbbá arról, hogy nekünk magyarokul van-e szükségünk ily különös nemzeti műveltségre? Végre pedig, hogy nem követünk-e el igazságtalanságot a hazai többi nemzetiségeken, ha őket ezen egységes magyar nemzeti műveltségbe befoglaljuk?

Létezik-e tehát átalán önálló nemzeti műveltség és tudomány?

Mi a műveltség? Már mint valamely nép műveltsége. — Az kétségtelenül a nép szellemi kifejlődése egészben. Az általa megszerzett szellemi javaknak, ismereteknek, ügyességeknek, szakképzettségnek összege.

Szükséges a műveltség a népet minden irányában. Nemcsak a pallérozott erkölcsök csínjára, hanem az anyagi haladás minden ágában is. Az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság kifejlesztésére, a nemzeti föld és munka gyümölcsöztetésére. Szükséges az állami és társadalmi élet helyes berendezésére. Egy szóval a béke és még a háború műveinek is megfelelő előállítására.

De foglal az magában még egyebet is.

Az nemcsak a közvetlenül alkalmazható ismeretekből és ügyességekből áll, nemcsak a különféle életpályák szakképzettségéből, hanem áll az azok alapját, és egyszersmind koronáját képező — általános műveltségből is. — Azaz: bizonyos általános fogalmakból, eszmékből, felfogásokból és meggyőződések-
ből; az azok hatása alatt keletkezett, idomult, nemesedett érzelmekből, hajlamokból, és szokásokból; és bizonyos, mindezek eredményeként jelentkező lelki fegyelmességéből, és nemzeti törekvésekből.

Ez az általános műveltség az, mely valamennyi szakműveltség összeredménye, és egyúttal alapja, mely többé-kevésbé áthatja a nép minden rétegét, azt igazán művelté teszi, és megadja ismereteinek szellemi becsét. Mely gondolkodásmódját, érzelmvilágát határozván meg, befolyást gyakorol lelkületére,

jellemére, annak méltóságot és nemességet kölcsönöz. És a mely a nép különféle foglalkozású és érdekű osztályait, alkatrészeit egy közös egészbe fűzvéen össze, szüli, képezi a nemzeti geniust.

A műveltségnek, a civilisatióknak közös jellege mellett, és annak keretében látjuk a művelt népek e saját nemzeti műveltségeit tündökölni. Olyanok azok mint a prismán átvezetett napsugár színeképeinek különböző színei, melyek együttesen teszik ki a fehér világosságot, az emberiség összműveltségét.

Van-e már most e nemzeti műveltség létrehozásában része a tudománynak, s a tudomány egyetemeknek is?

Mi a tudomány? — Nem az egyes foglalkozásokra alkalmazott szaktudományokat értve, hanem a tudományt magában véve.

Az nem egyéb, mint a való igaznak ismerete, a természeti, az emberi és kültermészeti jelenségeknek, legfelsőbb okaikra visszavezetett és szülő okaik e láncsolatában és összeköttetésében felfogott ismerete. — Az maga az eszünk által felismerhető és felismert igazság.

Ez az igazi tudomány képezi minden szaktudománynak és minden általános műveltségnek is, egyedüli solid alapját, ez kölcsönöz neki biztosságot, ez helyezi az egyszerű ügyesség és idomítás fölé; lehetőségessé teszi annak továbbfejlődését és fölemelvén az embert az örök igazság magaslatára, megközelítetteti vele magát az igazság kútforrását, az Istent.

E tudomány intézményes székhelyei, hogy ugy mondjam: műhelyei, az egyetemek.

Nem ugy kell ezt érteni, mintha a tudomány

másutt nem teremne, mások által nem fejlesztetnék, mint csak az egyetemeken, az azokhoz tartozók által. Nem. A tudomány az összes emberiség szellemi munkájából áll elő, valamennyi egyes ember szellemi törekvésének összegéből. De másrészt igaz, hogy a tudományt hivatásszerűleg ápoló, terjesztő fejlesztő intézetek az iskolák és azok közül kiváltképen az egyetemek. — Az iskolák mindannyian: népiskolák, közép- és szakiskolák, alsók és felsőbbek, amint azok rendszere a kormányzat által felállított, előkészítenek a különféle életpályákra, adnak mindennemű szakműveltséget, és adják e mellett a már kiképezett, előállított általános műveltséget is, a nép minden osztályának. — Nagyrabecsüljük e feladatott, mélyen tiszteljük az ott működő tanerőket; de az egyetemeknek ennél még magasabb rendeltetésök van, saját hivatásuk, mely azokat a többi iskolák fölé emeli. — A tudományegyetemeknek ugyanis kettős a hivatásuk, az egyik: tanulóikat a facultások pályáira kiképezni, a mint azt más felsőbb szakiskolák is teszik; másik azonban magának a tudománynak ápolása, fejlesztése, eltekintve annak közvetlen hasznavehetőségétől a gyakorlati életben. Az magának az igazságnak, saját magáért, felfedezése, feltárása.

A tudományegyetemeknek ezen, az életpályákra közvetlenül meddőnek látszó magasztos hivatását jól jellemzi a német költő egy történeti regével a tüzről. — Az emberiség őskorában, ugymond, mikor a tűz előállítása szerfelett nehéz, de maga a tűz mégis elsőrendű szükség volt, létezett az emberek egy osztálya, mely egyebet sem tett, mint hogy a középponton, a tűz székhelyén, ápolta a tüzet. Oda sereglettek a

mindennemű foglalkozású emberek és ki-ki a maga céljaira vitt onnan tüzet, iparára, gazdaságára, háztartására, a mit szükségelt. A kik azt ápolták, közvetlenül nem szolgáltak egy különös érdeket sem; de az egyetemes erő, a tűz használatát lehetségessé tették minden emberi foglalkozás, érdek és cél számára. Ez örök szent tűz a tudomány, melynek azután alkalmazása van valamennyi emberi szükséglet kielégítésére.

S a tudományt előállítja ugyan, mint mondám, az összes emberiség, valamennyi egyes ember szellemi munkája; az emberi szellem ezer helyütt, ezer irányban folyton működven annak kifejlesztésén; de e munkának igazi intézményes székhelyei mégis az egyetemek.

De lehet-e a tudomány maga is nemzeti? és kell-e annak többé-kevésbé olyannak lennie? Azaz létezik és szükséges-e nemzeti tudomány?

Az igazság egy és ugyanaz az összes emberiségnél, s tehát annak kifejezése a tudomány is. A miért ellenmondásnak látszik különös nemzeti tudományról szólni. — Mégis lehet! — Mégis létezik nemzeti tudomány! — Mert noha az igazság egy és ugyanaz, az arra vezető utak különfélék, s magának a tudománynak tételei számosak. A természet-, az ember-, a társadalom törvényeinek felismerése töredékesen történik. Az egyes nemzetek már most saját viszonyaikhoz képest, saját nemzeti geniusuk szerint, más-más oldalát tekintik, ragadják meg a közös feladatnak, azt törekszenek megvilágítani, megoldani; a maguk módján, saját felfogással és irányzattal; különös tehetséggel és hajlammal annak eme vagy ama részére. S a nemzetek összmunkájából előáll azután az emberiség tudománya, a kétségen kívül

helyezett tudományos kincs, mely a természeti, kivált exact tudományokban elveszítve minden nemzeti jeleget, teljesen objectivvá, hogy úgy mondjam egészen tisztává lesz; míg a többi, jelesen társadalmi tudományokban, többé-kevésbé megtartja szülőföldének ízét, nemzeti geniusának vonásait.

Szólunk ily értelemben francia, német, angol tudományról. A mi alatt nem annyira a francia, német, angol nemzet ismereteinek összegét értjük: mint inkább a francia, német, angol nemzet saját felfogását, e nemzetek geniusának szellemi munkáját, s e munka gyümölcsét, eredményét.

És kérdezzük tovább: s z ü k s é g e s-e ily nemzeti tudomány a nemzeti műveltség előállítására?

Bátran felelhetjük, hogy igen. — Mert ha a tudomány a műveltségnek egyedüli solid basisa, úgy nemzeti műveltséget idegen tudományra felépíteni alig lehet. — Mivel nem képezi, és nem képezheti a nemzeti saját felfogásnak, és gondolkodásmódnak megfelelő alapját.

Egy önálló nemzet mindig fog különbözni másoktól gondolkodásmódja-, s érzelemvilágára nézve. Mindig lesz abban egy különös, többé-kevésbé kifejlődött, individualis szellemi világ. De ha tudománya nem saját nemzeti, az e szellemi életével nem homogén, nem illik össze: noha hivatva volna ez utóbbinak alapját képezni. S azért ez ingadozó, oda nem illő alapon a nép-szellem kifejlődése nem lehet teljes; szellemi kiképzése tökéletlen marad, és ami ennél is még rosszabb talán, a nemzet különböző részeiben nem lesz ugyanaz, nem egységes. A műveltség, a tudomány nem forrasztja azokat össze, hanem elválasztja.

Azért oly nemzetnél, mint a mienk, mely több, megkülönböztetendő és szellemileg csak laza összefüggésben levő alkatrészből áll, mely még csak az egygyé képződés stádiumában van: — ily egységes nemzeti műveltségnek, s az annak alapját képező tudományok képződése csakugyan szükséges. — A miért a nálunk újabb időben sokat hangoztatott kivánság eredeti tudományos munkálkodás után, nem a nemzeti hiúságnak, hanem egy igaz és nagyfontosságú nemzeti szükségletnek a kifejezése.

De miből áll e nemzeti tudomány? és hogyan hozható létre?

A más nemzetek által kifejtett, az emberiség közkincsét képező, hogy úgy mondjam, a kész tudomány elsajátítása nem az. — Ismereteket, tudományt igenis szerzünk így; a mi kétségtelenül szükséges. Emeljük azzal a nemzet tudományosságát, műveltségét, szellemi niveauját, nemcsak az egyes szakpályákon, hanem általán is; — de ez még nem a nemzeti tudomány.

Ha egyesek közülünk részt vesznek más nemzetek tudományos munkálataiban, az ott felvetett egyes kérdéseket megoldják, s így újabb igazságok felderítésében közreműködnek: akkor egyénileg eredeti szellemi munkát végeznek ugyan, érdemes dolgot tesznek, maguknak hirt, az emberiségnek hasznot szereznek és elosztatják a balhiedelmet nemzetünk szellemi alárendeltségről; de munkájuk még mindig nem lesz a nemzeti tudomány.

De mi ez tehát? Hogyan áll elő?

Felemlítém előbb, mily értelemben, minő korlátozások között szólhatunk egyáltalán nemzeti tudo-

mányról. Az abból áll, hogy a felkutatandó igazságokat a mi viszonyaink-, a mi állapotainkból, a mi felfogásaink- és közvetlen szükségleteinkből indulva, a mi hajlamaink-, a mi különös tehetségeink-, a mi szellemi irányzatunknak megfelelő módon, a mi nemzeti életünkkel mintegy összeköttetésben keressük. Azoknak e részét, oldalát ragadjuk és világítjuk meg. A nélkül természetesen, hogy az összeméréség szellemi munkájától elszakadnánk, attól magunkat elszigetelnők. Az ily tudomány azután a legtermékenyítőbben is fog visszahatni a gyakorlati életre.

Nehezebb ezt a természettudományokban tenni és megmagyarázni is, könnyebb a társadalmi tudományokban, melyek elméletei inkább viselik magukon eredeti hazájuk jellegét. E tudományok művelésében az eredeti gondoskodással párosult tanulmány első foka: ha az elméleteket a mi életünkől vett példakkal illusztráljuk. Ha a mi viszonyainkon, intézményeinken mutatjuk ki az abstract szabály konkrét, való megjelenését. Tovább haladva ez úton, észrevehetjük talán, hogy ez elméletek nem illenek mindig teljesen a mi életünk jelenségeire, s hogy tehát ezek befoglalására, megmagyarázására, amazokon tágítanunk kell, vagy azokat megszorítanunk; szóval azokat átalakítanunk, kiegészítenünk. S ha már most megfordítjuk az eljárást, akkor a mi nemzeti viszonyainkat, állapotainkat vesszük alapul, s az ezekből induló általánosítás útján reconstruáljuk az elméletet, úgy, hogy az különösen, és első sorban a mi helyzetünket és intézményeinket, a mi életünk jelenségeit világítsa meg, és ezek igaz természetét értesse meg velünk.

Magától értetődvén, hogy ez eljárásban csak úgy

nem szabad szem elől téveszteni a már kiderített általános igazságokat: mint a hogy helyesen kell elfognunk és ismernünk saját nemzeti állapotainkat és viszonyainkat.

Az így alakított fogalmak talán kissé szűkek lesznek, nem eléggé abstractok; de e hibán segíthetni az által, hogy azokat más nemzetek viszonyain mintegy megmérjük, s ezek befoglalására kibővídjük, kijavítjuk.

Így keletkeztek, így fejlődtek jobbadán a társadalmi elméletek eddig is.

Végzetetlen nehéz munka ez, és talán még nehezebben definiálható; de mégis annyira szükséges, nemzeti önállóságunkra annyira nélkülözhetetlen, hogy azzal számolnunk kell, azt, mint czélt magunk elé kell tűznünk, és bátorságot éreznünk arra, hogy nem egyszerűen megvalósítsuk ugyan, hanem hogy megvalósítására törekedjünk.

De, ha így egységes magyar nemzeti műveltségre törekszünk, nem sértjük-e a többi nemzetiségeket? Nem panaszkodhatnak-e azok, hogy be akarjuk őket olvasztani? Hogy a magyar műveltséget reájuk akarjuk erőltetni, és az övéket, mely talán magasabbra van hivatva, vagy már is magasabb, elnyomni azért, hogy szellemileg egységes nemzetet teremtsünk?

A panasz nem jogosult.

Mert hiszen nem is beolvastásról, hanem legfeljebb összeolvadásról vagyon szó. Nem akarjuk őket beolvastani, hanem akarunk velök szellemileg összeolvadni.

Létezik a magyar nemzet, egy ezredév történetében, és pedig valamennyünk történetében kifejlődött

állami institutiói alapján, a maga nemzeti nyelvével és geniusával; mely institutiók, mely nyelv, mely nemzeti genius elegendő arra, hogy a kifejlődés, a továbbképzés sorában a continuitás biztosíttassék. De e nemzet, mely állami tekintetben magában foglal több, nem teljesen, de mégis némileg assimilált alkatrészt, társadalmilag és szellemileg tulajdonkép még nem kész; az még csak a fejlődés, a képződés stadiumában van. És midőn a nemzeti műveltség előállítására törekszünk, akkor e célra valamennyi törzset hívjuk fel, valamennyinek szellemi munkáját vesszük igénybe és valamennyi összmunkájának eredményéről szólunk. Valamint az össznemzetet képezik statisticailag és államilag a nemzetiségek mind együttesen: úgy álljon elő e nemzeti műveltség valamennyiök műveltsége és munkája összegéből. Nem ragaszkodunk az ősi, ázsiai példányképekhez, messze elhagytuk, meghaladtuk már azokat.

Nem be-, hanem összeolvadást óhajtunk, olyat, hogy az egység tágabb keretében mindenik törzs megőrizhesse sajátosságait és nyelvét. Nem akarjuk, hogy a nemzetiségek vessék le jeles tulajdonságaikat: hanem hogy azokkal ékesítsék, nemesítsék az össznemzetet, a nemzeti geniust. Nem akarjuk, hogy hagyják, dobják el saját, már megszerzett műveltségüket: hanem hogy hozzák be azt a közösbe. Mely közös műveltség, mely nemzeti genius annál inkább fog azután hasonlítani ö reájuk, mentől nagyobb részét alkotja az ő szellemük az egésznek; mentől nagyobb részét képezi az ő hozományuk az összműveltségnek. Nem szállának ők le az alsóbb fokozatokhoz, hanem képeznék az egész nemzet legkitünőbb részét, valóságos szellemi aristocratiáját.

Kitűnik a mondottakból, hogy mily nagy és nehéz, de egyszersmind fontos hivatásuk van e munkában egyetemeinknek. — Most annak még csak kezdetének kezdetén vagyunk, azon a ponton, hol óriási feladatunkat felismerve, gyengeségünk érzetében talán visszántorodnánk, ha a hazafiság kötelességérzete nem bátorítana. Törekednünk kötelesség és törekszünk; és pedig mindnyájan, tanárok és tanulók, az „Universitas magistrorum et scholarium“, hogy a nagy nemzeti munkát előbbre vigyük. S habár eleinte nem is mutathatunk fel nagy sikereket, vigasztalhatjuk magunkat a nagy törekvéseket bátorító mondással: — „In magnis et voluisse sat est.“ — De komoly, kitartó és tetterős legyen ez a voluntas! Ily akarattal lendítünk is valamit; és, habár felületes vizsgáló által észrevétlenül — mégis haladva lépésről lépésre, szemernyit a szemernyihez rakva, ez az akaratunk: a mienk, és az önöké, a tanároké, és a tanulóké, és azoké, kik utánunk következnek, megoldja majd e feladatunkat.

Azt reményljük, abban bizunk.

Isten áldja meg munkánkat, és adja, hogy ez újonnan megnyílt iskolai évben is tehessünk egy lépést előre, a nagy nemzeti cél felé.

B E S Z É D,

MELYET AZ 1885-1886.

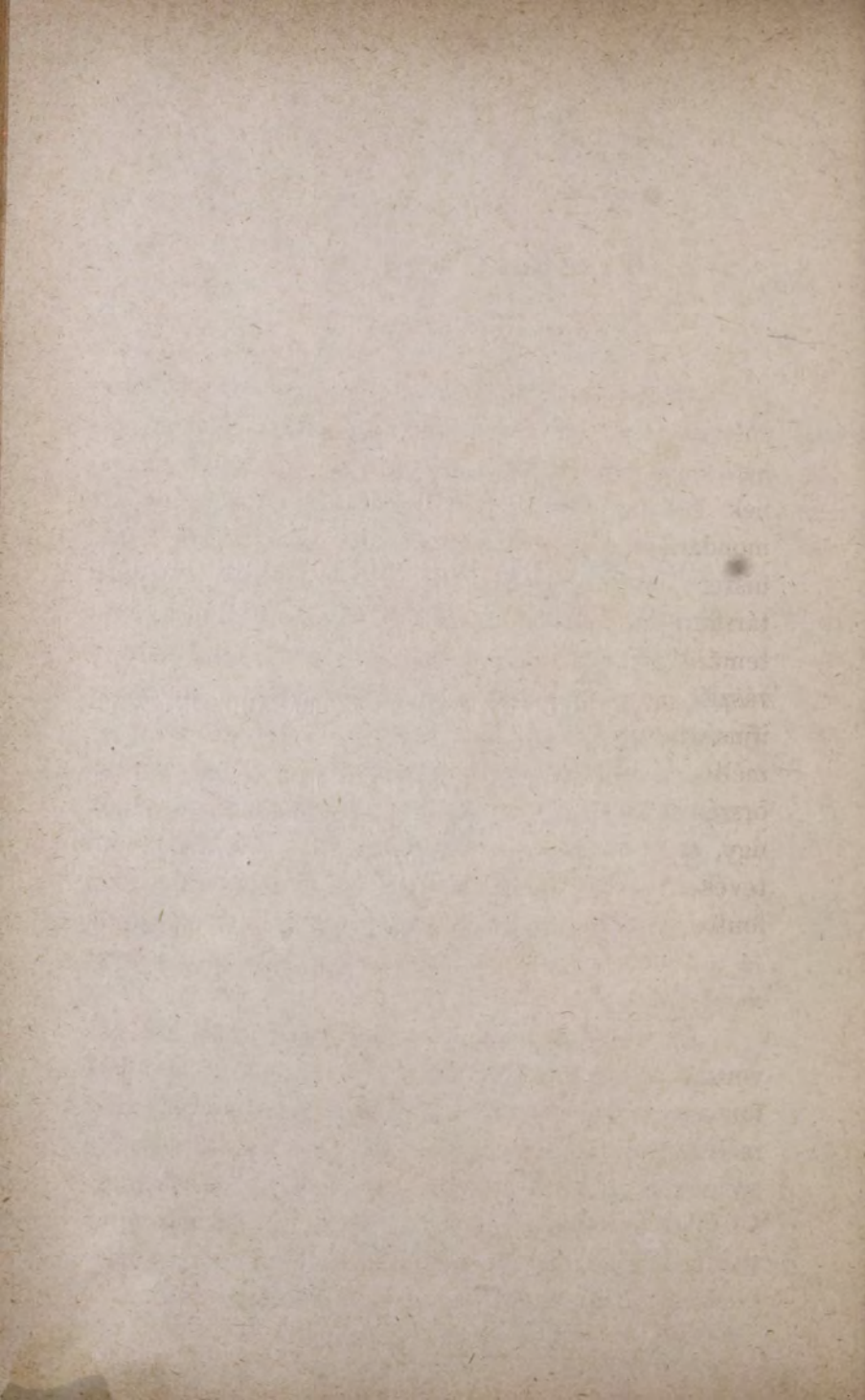
EGYETEMI TANÉVNEK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSAKOR

1885. ÉVI SZEPTEMBER 8-án

A KIR. MAGY. TUDOMÁNY-EGYETEM IFJUSÁGÁHOZ INTÉZETT

ANTAL GYULA

JOGTUDOR, KÖZ- ÉS VÁLTÓ ÜGYVÉD, AZ EGYHÁZJOG NY. R. TANÁRA, PÉCS-SZ.
KIR. VÁROS ORSZÁGOS KÉPVISELŐJE SAT., A JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KAR
DÉKÁNJA.

Tisztelt uraim!

Egyetemi polgárok!

Ha rövid akarnék lenni és egy mondatnak hangsúlyozásával óhajtanám kifejezni azt, a mit egyetemünk polgárainak egésznek úgy, mint minden egyesnek külön-külön szívére szeretnék kötni, úgy azt mondanám; „Teljesítse mindenki kötelességét!“ És azt hiszem, hogy ez esetben is teljesen megfelelnék kartársaim bizalmából elfoglalt tisztetemnek; mert egyetemünk ifjúságának kezébe ama mondattal is oly zászlót nyujtanék, mely — ha jelszavához híven az ifjúságban pontos és lelkiismeretes követőkre talál, — méltó, — egyrészt azon várakozásokhoz, melyeket az ország épen úgy, mint a művelt társadalom, a szülők úgy, mint a tanári kar ifjúságunk kötelességszerű tevékenysége iránt jogosultan táplál; másrészt azon fontos érdekekhez, melyek államiságunk, nemzetiségünk és a tudomány szempontjából az ifjúság kötelességszerű haladásához kötve vannak.

De tisztem, az egyetemi polgárság iránti különös vonzalmam, a most említett várakozások és érdekek fontosságának igazi és mély átérzése, valamint azon melegen táplált reményem, hogy egyetemünk ifjúsága az igaz és egyenes szót szívesen fogadja, annak megfelelőleg cselekedni is fog: örömteljes feladatommá teszik, hogy az egyetemi ifjúság kötelességeire vonatkozólag alkalmoszerű fejtegetésbe bocsátkozzam.

Az egyetemi ifjúság élethivatásának betöltése szempontjából tulajdonképen kétféle kötelesség különböztetendő meg:

Az első értelmezés szerint kötelességeit legalisoknak nevezhetem; azon kötelességek ezek, melyeket a törvények és rendeletek stb. előírnak és melyek egyenkint véve: az előadások látogatására, a colloquiumokban való részvételre, a demonstratív módszert feltételező tudományszakoknál a szükséges gyakorlatok és kísérletek keresztülvitelére, a kifogástalan magaviseletre és komoly, férfias magatartásra vonatkoznak, de melyekkel én itt ezen elősoroláson túl bővebben és részleteikben foglalkozni fölöslegesnek tartom, mert hiszen egyetemünk azon ifjúságáról, mely egy-, két-, három sőt négy évet is már az egyetemen eltöltött, — de ifjúságunk azon részéről is, mely most először lép az „alma mater“ kebelébe, — fel kell tételeznem azt, hogy ezen most elősorolt kötelességeket teljesen és tökéletesen ismeri, azok lelkiismeretes teljesítésének élénk tudatával bir és hivatása iránt buzgó érdeklődésénél fogva mindent el fog követni, hogy ezen törvények, szabályok és rendeletek teljes szigorának eleget tegyen.

A felavatás okmányával kezében, az ismeretszerzés iránti vágygyal a kebel mélyében, a tudomány ezen csarnokaiban összegyülekező ifjúság előtt minek magyarázni azt, a mi előírt kötelességére nézve a törvények- és rendeletekben foglaltatik? Annyi volna ez, mint a hazája sorsáért dobogó szívű harcostól kérdezni, — tudja-e mi a kötelessége, mikor a riadó csatakürt harczsorba szólítja.

Hiszen az természetes, hogy ennek harcolni,

küzdeni, — ha kell életét is feláldozni, amannak — az ifjúságnak — tanulni, ismereteit gyarapítani és erről időnkint bizonyítékot szolgáltatni előirt kötelessége.

Ez oknál fogva nem csupán ezen kötelesség az, melyet én egyetemünk ifjúságának szívére kötni óhajtok, — nem egyedül ez az, melyre én a fiatal elme fogékonyságát irányozni kívánom. Azon — magasabb szempontból vett — kötelességet kívánom én itt hangsúlyozni, melynek forrása a határtalan munkakedv, — jellege: a szünet nélküli, komoly tudományos elfoglaltság — és mérve: egyetemünket és ifjúságát megtisztelő és hírnevéhez méltó tudományos siker és eredmény. Azon magasabb szempontból vett kötelességet értem, mely nem a szabályban és rendeletben, hanem a munkáló ész, a lelkesülő szív és a jól felfogott köz- és egyéni érdek sugallatában bírja teljesítésének motivumait, — azt a kötelességet értem, melyet — hazánk sorsának előbbre vitele iránti vágy, a tudomány fejlesztésének meleg lelkesültsége, — és az ezekkel nem ellentétben álló jogos ambitio szülnek.

Nemcsak azt tenni, amit a törvény parancsol, többet annál, sokkal többet!

A kötelesség e neme a harczosnak nemcsak azt parancsolja, hogy az ellenségnek ártson, de azt is, hogy győzzön; a joghallgatóknak: ne csak tudja a jogokat, hanem ismerje fel ezek és a társadalmi életviszonyok közötti összefüggést, — hogy ekként az életviszonyok átalakulásával a jogintézmények átalakításának szüksége iránti meggyőződésre jutva, azok módosítására közreműködni is képes legyen;

az orvostanhallgatóknak: ne elégedjék meg egyedül

az emberi test statikai és dinamikai elemeinek és törvényeinek ismeretével, hanem hogy ezek tekintetében a tudományos biztosság oly fokát érje, hogy a szenvedő emberiségnek nyújtott segélye — a közegészségügy terén positiv eredményekre vezessen ;

a történésznek: hogy az emberiség, különösen nemzetünk eszmevilágában közismeret erejére emelni törekedjék a történelem philosophiájának azon tanát, hogy a népek eszményeiket a jövőbe helyezzék és ne a múltban keressék.

Az egyetemi ifjúságnak tudatára kell jutnia annak, hogy a jelenkor és a jelen társadalom rendkívüli munkát parancsol.

Volt idő, mikor az egyetemeken összesereglett ifjúság valóban aranykorát élte és megérdemelte az arany ifjúság czímét, — mert aranyat költött és édes kevesett dolgozott, hiszen társadalmi dogma volt, hogy mihelyt valaki magyarnak, az egyúttal tudósnak, különösen „prókátornak“ született. És vannak, kik e kort a dicsőség attribútumaival veszik körül! Valóban sajnálatra méltó ifjúság!

Volt idő, mikor egyetemünkre az ország ifjúsága azon czélből zarándokolt, hogy a főváros világzajában — az alma mater még környékétől is távol, talán nem is ismerve a tiszteletnek azon ősz alakjait, kiknek szavain — az ifjúság egy kisebb része — nap nap mellett buzgó áhitattal csüngött, egy két olyan esztendő töltsön el, mely egykoron majd mint érdekes emléklap legyen megjelölve a többi könnyelműen eltöltött évek sorában.

Volt idő, mikor még politikai tendenciák úgy szerepeltek, mint az egyetemi ifjúság tanulásának akadályai.

Ez idők örökre elmúltak! Soha kor és társadalom az ifjúság munkája iránt oly követelésekkel nem lépett fel, mint most. Aranykorban élünk újra, de oly értelemben, hogy a korhoz méltóan aranyértékű munkát végezzünk.

E kor munkát ad, de munkát követel is. A társadalmakat, mint az egyéneket is csak a munkásság és a munkátlanság alapján osztályozza, csak ezek szerinti különbséget ismer. Az osztályozás minden más kategóriája elvesztette jelentőségét, mert elvesztette értékét.

Rendkívüli kötelesség, mint kiváló munka tehát az, melylyel a mostani kort barátunkká, előnyeit és vívmányait boldogulásunk eszközévé tehetjük.

Óhajtanám, hogy a kötelesség e nemének átérzett szózata egyetemünk ifjúságát az egyetem látogatóiból a buvárkodó ifjúság fokára emelje!

Óhajtanám, hogy egyetemünk ifjúsága ne mindennapi, de — ha már nem rendkívüli — legalább is kiváló munkát végezzon!

Óhajtanám, hogy az ifjúság munkásságának általános színvonala annyira emelkedjék, hogy a dicséretes kivételek szabálylyá alakulva — 10 hó múlva az összes érdekelt körök háláját és köszönetét érdemelje ki a maga számára.

Tisztelt egyetemi ifjúság! Két okom van arra, hogy rendkívüli munkássága és rendkívüli kötelesség teljesítése iránti óhajomnak kifejezést adjak.

Az első: a tudományok fejlődésének rendkívüli mérvében rejlő dogmaticai,

a másik épen hazánk sajátságos helyzetéből levezetett czélszerűségi ok.

Elemezzük ezen okokat részletesebben. Újabb időkben a természettudományok fejlődése következtében a tudománynak mind módszere, mind anyaga teljesen megváltozott. A módszer más — az anyag hasonlíthatatlanul bővebb lett.

Az inductív — helyesebben az objectív módszer szerinti ismeretszerzésnél a tünemények vagy viszonyok törvényeinek megállapítására nem is gondolhatunk mindaddig, míg azok elemeit és feltételeit részletesen, — kétséget kizárólag — bebizonyítva nem ismerjük.

Ez oknál fogva a leiró tanok a részletek felfedezésében, — az elméleti tudományok pedig a felismert részletek alkalmazásában és törvénynyé emelésében végtelen feladatok előtt állanak.

Az anorganicus világra vonatkozó leiró tanok (geologia, mineralogia és némileg a paleontologia) részleteikben keresik az összefüggést az organicus világgal; az organicus világra vonatkozó leiró tanok (növény-, állattan-, anthropologia) ismét egyrészt maguk között, másrészt a superorganicus-socialis világgal.

Az ezen tüneményekre vonatkozó elméleti tudományok, ú. m. az anorganicus világra nézve a physika és chemia, — az organicus világra vonatkozólag a bioilletőleg physiologia, — a társadalmi azaz superorganicus viszonyokra vonatkozó sociologia a legszorosabb összefüggésben állanak egymással, úgy, hogy az anorganicus világra vonatkozó törvényeknek hódol a növény- és állatvilág is, csakhogy ezek mellett és

ezeiken kívül még külön specialis bio- illetőleg physiologiai törvényei is vannak és ismét az organicus világra vonatkozóknak hódol a superorganicus is, csak-hogy azok mellett és azokon kívül specialis társadalmi törvényei is megkülönböztetendők.

A mint látjuk, uraim, nincs ellentét a különböző tudományágak között, sőt annyira és oly szorosan függenek össze, hogy egyik a másika nélkül, különösen a fentemlített sorrendben, az utóbbiak a megelőzők nélkül tudományosan nem is ismerhetők fel. Mathematica, physica, chemia, biologia illetőleg physio-psychologia és sociologia azon sorrend, melyben minden következő valamennyi előbbinek törvényeire és elveire utalva van.

Ebből következik, hogy a legcomplicáltabb, a socialis viszonyok törvényeit, az azokat megelőző egyszerűbb viszonyokkal foglalkozó tudományok törvényeinek ismerete és alkalmazásba vétele nélkül felismerni, annál kevésbé megállapítani.

Ki tehát a sociologia legcomplicáltabb viszonyait meghatározó törvények ismeretéhez emelkedni — tudományos alapon — akar, annak a mathematica legegyszerűbb törvényeiből kiindulva a physica, chemia, biologia és physio-psychologia rögzös utain kell áthaladni.

Ebből következik most már, hogy nem a legkönnyebb, hanem épen a legnehezebb (mert legcomplicáltabb) tudományágak képezik a socialis tudományokat. De következik egyúttal az is, hogy a felszínen úszó közvéleménynek milyen téves az erre vonatkozó felfogása.

Az az idő ugyanis régen eltűnt, mikor a meta-

physikusok az egyén szellemi és érzéki tulajdonságából kiindulva a jog- és államtudományok terén a leghantastikusabb rendszereket pusztán a fegyelmezett elme szigorú következtetésével állapították meg.

Most, a socialis törvények kifejtésénél, az objectiv módszer azon utait és eszközeit kell alkalmazásba vennünk, melyeket az ethnographia, ethnologia, anthropologia, physio-psychologia, statistica nyújtanak, — melyek ismét feltételezik a tudományok sorrendjében főntebb említett természettudományokat. Így fogva fel a jog- és államtudományokat, mint megannyi más előző tudomány tanait feltételezők és a legcomplicáltabb viszonyokra vonatkozóak a legkitartóbb munkát és a legsokoldalúbb foglalkozást követelik.

Ezen összefüggésben tekintve a tudományágakat, látjuk, hogy egymásra vagyunk utalva, különösen a természettudományokkal foglalkozók valóságos bányászai a sociális tudományoknak. Minden egyes fölfedezett törvényük a sociális viszonyok átalakulásának egész sorát vonja maga után. Hogy csak egy példával éljek: a chemiának azon fölfedezése, mely szerint az állati és emberi vérszemcsék között absolut különbség létezik a sociális tudományok egyik ágában (a büntetőjogban, különösen az ölés és testi sértés bizonyítási tanában) kiszámíthatlan előnyöket vont maga után.

A tudományok ezen sora mellett szabad-e arra még csak gondolnunk is, hogy mi az előirt köteleesség keretére szorítkozva töltsük el egyetemi életünk drága éveit?

A feladatok ezen óriás mérve előtt megengedhető-e, hogy napokat vagy épen heteket a fölösleges szórakozás édes mámorában pazaroljunk el?

Nem, uraim, erre a világ semmiféle ifjúságának, a magyar ifjúságnak pedig legkevésbé van ideje!

Láttuk, hogy a tudományok módszere úgy, mint anyaga és egymásra való utaltságuknál fogva — azok bármely ágában munkálóra nézve a kötelességek kiváló — mert többszörös — mérve vár. A ki Nagy Alfréd állítólagos mondása szerint egy 24 órán belül 8 órát szórakozásra, 8-at pihenésre és csak 8-at munkára és kötelességeinek teljesítésére fordítana, az a gőz- és villámerő által mozgatott mai munkarendszerben csak olyan szerepet töltené be, mint a gőzmozdonnyal közösen egy célpont felé törekvő csiga — a gőzmozdonnyal szemben.

Említettem, hogy a rendkívüli munka és kötelesség teljesítésnek különösen két okát tudom hangsúlyozni: az egyik dogmaticai az, melyet az imént részleteztem, és mely a tudományok sorrendjéből, azok egymás közötti szoros összefüggéséből és egymásra való utaltságából ered; a másik ok, mely engem az előbbi mellett önök buzdítására felhív, hazánk különös szükségletei és érdekeivel függ össze, oly értelemben, hogy ifjúságunknak a tudomány terén kifejtendő rendkívüli munkája és kötelessége, meg fogja nyitni az utakat és eszközöket, melyek segítségével amaz érdekeit előbbre vihetjük és szükségleteit kielégíthetjük.

Kétségtelen, hogy az egész emberiség életviszonyainak átalakítása tekintetében kiszámíthatatlan a tudomány vívmányainak hatása, bizonyosnak kell lenni e hatásnak tehát az emberiség egy részének, egy nemzetnek életviszonyaira nézve is.

Be kell ezt látnunk, ha figyelemre méltatjuk a

tudományosság terén működő férfiak egyéni tulajdonait és be kell látnunk, ha egy pillantást vetünk a történelem útaira.

Kik azok, kik azon rendkívüli munkát végzik, mely azután, mint a tudomány hatása az egész emberiség, vagy egy nemzet boldogítása terén nyer érvényesülést? Férfiak, kik nemzetünknek legjobbjai közé tartoznak, kik koruk eszmevilágában mint fénypontok világítanak, kik megértik a társadalom eszményeit, megérik szíve titkos dobbanását és kik a gondolatok-, érzelmek- és szükségleteknek oly kifejezést adnak, melynek — mint eddig nélkülözött törvénynek — mindenki önként engedelmeskedni kész.

Mi áll útjában annak, hogy hazánk és egyetemünk derék ifjúságának többsége e férfiak szerepkörét betölteni törekedjék?

Van erkölcsi, van anyagi akadály talán? Nem ismerünk ilyet.

A kutatás, a buvárkodás, a szellem szabadsága abszolút itt — egyetemünkön.

Fajunk és így az átöröklés törvényei szerint annak hajtásai is, az anthropologia tanúsága szerint — a szellemi képességek oly átlaga fölött rendelkezik, melynek alapján egyetemünk ifjúságának csak akarni kell, és a tudomány e csarnokaiban a tudományos munka legintensívebb és legextensívebb mérve indulhat meg.

Ne késsünk az előirt kötelességen felüli munkába fogni; minden késedelmi perc hazánk és nemzetünk kárával van összekötve.

Hívjuk tanúságul a történetet, mely megmondja, hogy az emberiség minden korszakában az átalakulá-

sok legfontosbjai, mind a tudományok befolyása és hatása alatt vitettek véghez!

Nem kell hinni, hogy Plato művei; de egyáltalán a görög bölcsészeti rendszerek a görög nemzeti élettel semmi összefüggésben sem állott, merő abstractiók lettek volna. Legalább is kölcsönös volt a hatás. A mint egyrészt a görög nemzeti és társadalmi élet kihatott a philosophia különböző rendszereire, úgy viszont az utóbbiak ereje kétségtelenül befolyást gyakorolt a közélet átalakulásaira.

Ki tagadhatná, hogy a reformatio azon hatás alatt indult meg, melyet a renaissance-korban a tudományok és művészetek újra éledése idézett elő?

Hogy a francia forradalmat az encyclopaidisták, továbbá Rousseau és Montesquieu tanai készítették elő, az senki előtt sem lehet kétséges.

A jelen század 3—4-ik tizedében felébredt constitutionalis szellem ama tudományos buvárkodásban birta forrásait, melyet az angol közjogi és politikai viszonyokra vonatkozólag a tudományos világ európa-szerte kifejtett és mely egy-két tizeddel ama constitutionalis mozgalmakat megelőzte.

És vessünk végül egy tekintetet hazánk 30—40 éveinek történetére, meggyőződünk, hogy a mélyreható átalakulások egész sora azon férfiak tudományos szellemének köszönhető, kik mint egy új világból jött herosok a tudomány nyújtotta új fegyverekkel támadtak a társadalmi megkövültség ama rendszerére, mely a középkorból maradt reánk. Mily hatása volt ama kiváló munkának, tudjuk. Hiszen ama rendszer romjaiból csakhamar a modern kor intézményeinek azon temploma épült fel, melynek körvonalait a 48-iki

korszaknak köszönhetjük és melynek tovább építésén a jelen nemzedéknek, de még a jövőbelinek is munkálni hivatását képezi és képezendi.

A kiváló tudományos működésnek hatása a társadalmi és állami életre vonatkozólag azonban különbözőképen nyilatkozik.

Találkozunk népekkel a történelemben, melyeknél a tudomány fejlődése és virágzása a társadalmi és állami élet átalakulásait csak követte. Ez — a mennyiben a tudományt, mint tudományt a nép és társadalmi élet primitív alakjaira vonatkoztatjuk, mindenütt előforduló általános jelenség. A nép- és társadalmi élet kezdetén sehol sincs tudomány — és sokáig sokkal lassabban fejlődik, mint a társadalmi és állami élet igényei és szükségletei. Azért itt az átalakulások — a tudományos öntudatra jutott elvek hiányában — a szükségleteknek megfelelőleg ösztönszerűleg vitetnek véghez. De lehet az — ezenkívül — a hanyatló népeknél előforduló jelenség is, midőn ugyanis a népelet minden egyéb tényezői annyira elkorhadtak, hogy ezek mellett egyik vagy másik irányú legvirágzóbb tudományág sem képes többé a többi korhadtt részeket fejlődő életre támasztani.

Nyilatkozhatik továbbá a tudomány hatása előzőleg és egyidejűleg. Előzőleg úgy, amint azt a reformatioról, a francia forradalomról, a jelen század constitutionalismusról vett példákkal illusztrálni törekedtem. Végre egyidejűleg is, a mire nézve a jelenkor magasabb culturájával dicsekvő államok kitűnő példa gyanánt szolgálnak.

Ezen európai magasabb culturával biró államok között és mellett, melyik állam még különösen az,

melynek fejlődését a többiek folytonosan kíváncsi és azok közül egyesek nem épen jóakaró tekintettel kísérik? — melyik az, mely a nyugat és kelet között beékelve, a nyugat culturájára utalva — ezt egy évezreden keresztül ápolni, de egyszersmind épen oly hosszú évezreden keresztül karddal a kézben védelmezni kénytelen volt? — melyik az, mely jelen szerencsésebb helyzetében új alapokon ugyan, de viszonylag csekély erők- és tényezőkkel — amazt, értem a nyugatot — a leggyorsabb lépésekkel utólni, — az elérteket a kelettel közvetíteni hivatva van? könnyen kitalálhatják, hogy szeretett hazánk — szép Magyarországnk.

De gyorsan csak azon nép haladhat előre, mely jó, biztos úton és teljes erővel halad.

Nemzetünk fejlődésének biztos útait a tudományok kiváló fejlesztésével kell kijelölnünk, a haladás teljes erejét, — anyagi és erkölcsi tényezőinek egészségében kell keresnünk.

Ezek folytán tudatára jutva hazánk culturális hivatása és rendeltetése iránt, tudva a tudománynak hazánk életbevágó érdekeire nézve szinte varázsszerű befolyást gyakorló hatásait — kérdezem, hazánk ifjainak melyike volna az, ki a tudományok terén kifejtendő kiváló munkásság által — a tudományok ama specialis hatását hazánk érdekében öregbíteni nem sietne, illetőleg lelke egész erejével ezen célra nem törekednék?....

Melyek hát azok az érdekek közelebről meghatározva, melyek közéletünk jelen állapotában egyetemünk ifjúságának tudományos működése általi előbbrevitelre igényt tartanak?

Ha pessimista lennék, azt mondhatnám, hogy közéletünk minden ága a jelen ifjúságának, mint a legközelebbi jövő férfiainak teremtő és javító kezére vár. De én e sötét mértéket alkalmazni nem akarom, mert nem is volna alapos.

Így, hogy e nézetemet indokoljam, — politikai institutióink — fenforgó nézeteltérések daczára — oly alapon nyugosznak, hogy ifjúságunk férfikorába lépve — ha az ősök nyomdokain haladni fog és a mérséklet útját követendi, — rendkívüli feladatok előtt e tekintetben előreláthatólag nem álland.

Valláserkölcsei érdekek — mint a népelet psychoethikai nyilvánulásának egyik legfontosabb neme tekintetében hazánk társadalmában oly nemes felfogás uralkodik, hogy ezekre nézve bármiféle irányból is jöhető veszély nem is gondolható. Ha itt-ott kivételképen az erkölestelenség mérgé nagyobb elterjedést nyer, a nagy társadalom büntető ítélete és azoknak fokozottabb mérvű kötelességteljesítése, kik ez érdekek ápolására hivatva vannak — e bajt is könnyen elháríthatják. Különösen bizonyos a siker, ha a hivatottak tudatára jönnek annak, hogy mint mindenütt, a valláserkölcsei téren is — a megváltozott viszonyok között a kötelességteljesítés megszokott mindennapi útjai és módjai nem elegendők, hanem azokat olyanokkal kell pótolni, melyekkel a romlott viszonyok és nagyobb bajhoz arányítva, nagyobb erőt fejthetünk ki. Átalában véve tehát különös feladat az ifjúságra nézve itt sem vár.

Nemzetiségünk veszélylyel fenyegetett igényeire az egész magyar társadalom terjesztette ki védő szárnyait és mint egy óriás, erőt, hatalmat és tekintélyt,

— az államot is meghaladó mérvben — fejt ki érdekében. E szempontból a magyar ifjúságra nézve elég, ha magyar szíve helyén marad.

De a hol a nemzetnek és egyetemünk ifjúságának különösen nemcsak fentartani, hanem létesíteni is, nemcsak ápolni, hanem felépíteni is, nemcsak tenni, hanem teremteni is rendkívül nagy tér nyílik, — a hol lelkesültségének egész hevét, tettejének teljes mérvét és tudományos működésének összes ágait fel lehet és fel kell használnia: azok az állam gazdasági és az ország közegészségügyi érdekei.

E két érdek az, mely végső elemzésben véve, a nemzeti élet alapját képezi; e két érdek az, melytől valamely nép állami és társadalmi haladása van feltételezve; a kettő az, mely nemzeti életünk jelen körülményei között a legmostohább állapotban van; e két érdek tehát az, mely egyetemünk törekvő és hazája javáért lángoló szívű ifjúságának kell, hogy kiváló tudományos működésének czélpontját képezze.

De nem kell azt hinni, hogy ezen nemzeti érdekek kiváló ápolása egy vagy két izolált tudományág művelésének volna egyedüli feladata. Ellenkezőleg, a tudományok összes ágai, valamint e kettő ügyében, úgy a közélet bármelyik más érdeke terén egyaránt fontos és közös feladattal bírnak. Gondoljunk csak arra, hogy egy virágzó nemzeti irodalom, vagy virágzó művészetek stb. a gazdasági élet milyen ereit nyitják meg; vagy a chemia, physika stb. a gazdasági élet milyen viszonyait állapítják meg és a közegészség fejlesztésére milyen új eszközöket állítanak elő; vagy végül az orvosi — illetőleg általában a természettudo-

mányokon alapuló jog- és államtudományi ismeret, milyen üdvös munkát fejthet ki úgy a közegészségügy, mint a közgazdasági érdekek terén. És hogy a vallás-erkölcsi tevékenység úgy a gazdasági, mint a közegészségügy terén kiszámíthatlan becsű eredményeket vonhat maga után, azt minden további fejtegetés nélkül elég csak megérintenünk is.

Eszerint egyetemünk összes ifjúságának tudatára kell jönnie annak, hogy kiválóan ezen érdekek tekintetében valamennyi szakban működőknek kiváló munkát és kiváló köteleességet kell teljesíteni.

Hazánk jövője a haladásban, gyors lépésű haladásban fekszik. Hogy ily módon haladhassan: v a g y o n o s n a k, — és hogy ez lehessen — népének egészségesnek kell lenni. A közegészségügy kedvező volta nemzeti vagyont képez, mely annál nagyobb mérvben nő és növeszti az állam vagyonát és erejét is, minél biztosabb alapokon nyugszik az egyéni és a közegészségügy.

Hogy nemzetek fejlődése és ereje számbeli erejétől és különösen nemzetközi helyzetéből vett viszonylagos népességszámától függ, az kétségtelen. Mi magyarok pedig óriási nemzetek között maroknyi nép vagyunk. Népességünk száma még eddig nem apad ugyan, — ami már szerencsétlenség volna, — de nem is szaporodik úgy, amint épen helyzetünknel fogva kívánatos, sőt szükséges lenne. És a mi hazánk legjobbjainak méltó aggodalomra szolgáltat okot azon körülmény, hogy a közegészségügy szomorú állapotának oka azon sajnos indolentiában keresendő, melylyel — az ide vágó törvényes intézkedések daczára — az ember becsét épen azon hatóságok mérik, melyek-

nek az emberanyagot minden veszélyek ellen a legnagyobb gonddal védelmezni törvényszabta kötelességük volna.

Az iránt, hogy a közegészségügyhöz faji, nemzeti és állami érdekek kötve vannak, hatóságaink, tisztelget a kivételeknek, fogalommal sem birnak, sőt társadalmunk azon köreiben is, melyek a műveltség zománczával veszik magukat körül, a közegészségügy állami érdeke iránt nem létezik oly fokú érzék, mint kellene.

Pedig sem vagyoni, sem műveltségi, sem erkölcsi, sem vallási érdek nem előzi meg a közegészségügyet; mert egészséges nép lehet és lesz vagyonos, művelt, erkölcsös és vallásos, ellenben egészségében degenerált nép képtelen a munkára és mint munkátlan, míveletlen, erkölcstelen és vallástalan, egyszersmind.

Egyetemünk ifjúságának tehát becses figyelmébe ajánlom, hogy a tudományos műveltséggel együtt jár az érdekek magasabb szempontjainak felismerése, — ezzel együtt a kötelesség, azoknak megfelelő formulázása — és a törekvés, azoknak tudományos alapon való igazolása iránt.

A gazdasági érdekek körüli fontos feladata a tudományos pályán működő ifjúságnak kettős: pozitív és negatív.

Positív, amennyiben fáradhatlan tudományos tevékenység által törekednie kell az egyéni tisztességes és ennek folytán a közvagyonosodás útjait, forrásait és eszközeit megnyitni.

Tudnunk kell, hogy a tudománynak minden új vívmánya egyszersmind gazdasági előny is.

De van negatív feladata is. És ez abban áll, hogy lankadatlan kötelesség teljesítésével akadályozza meg azt, hogy a kötelesség-mulasztás — mely nálunk szinte már aggasztó rendszert képez — vagyoni veszteségben nyerje aequivalensét.

Szabály erejére emelhetjük azt, hogy akármely téren tanusított kötelességmulasztás végső elemzésben, az egyéni vagy állami vagyon veszteségben nyere-
rendi kifejezését.

Köztudomású dolog pedig, — a minek ostromozására közéletünk kimagasló alakjai is már többször emelték nagytekintélyű szavukat, — hogy társadalmunk legnagyobb részében a kötelességérzetnek azon mérve, mely az ifjúkornak célja felé haladtában szárnysebességet ad, a férfikornak tiszteletet és kitüntetést hoz, az aggkort pedig a lelkiismereti nyugalommal ajándékozza meg, mondom a kötelességérzetnek azon mérve társadalmunk legnagyobb részében — nem létezik.

A pór és király, és ezek mellett kevesen mások teljesítik kötelességeiket tökéletesen; a társadalom többi részében a kötelesség oly teher, mely alul — ki csak teheti — magát kivonni törekszik, mindegy, vonatkozzék a kötelességteljesítés iránya saját egyéni vagy az állam érdekeire.

Ki nem látja ezen kötelességmulasztási, illetőleg másokra hátrítási rendszer és az egyéni, valamint állami kedvezőtlen gazdasági állapotaink közötti összefüggést?

E társadalmi kór orvoslásához egyetemünk ifjúsága nagy mérvben hozzájárulhat, amennyiben tudományos működésének fontosságától áthatottan, élénk kötelességérzettel mindenekelőtt előljár. Kiváló kötelességeinek teljesítésével egyrészt productiv munkát végez, másrészt példájával a kötelességmulasztások improductivitását is megakadályozza.

Tejestsék tehát, uraim, kötelességeiket első sor-

ban, mint a tudomány felavatottjai, teljesítsék, mint erkölcsi subjectumok lelkiismeretük szabályai szerint; teljesítsék, mint egy család tagjai, mely önökben jövő fentartóit látja; teljesítsék, mint hazánknak hű fiai, kikben az a jövő reményeit helyezi; teljesítsék, mint az emberiség tagjai, melynek legkiválóbb alakjai nem ismertek más életelvet, mint kötelességet és ismét kötelességet; teljesítsék végül, mint egyének, saját érdekükben! . . .

Kiindultam abból, hogy önökre nézve a kötelességnek két nemét különböztettem meg. A legalis, az előirt kötelességet, melynek teljesítését mindenkitől feltételeztem és egy rendkívüli kötelességet, melynek indokául felhoztam egyrészt az önök által választott különböző tudományágak egymás közötti dogmaticai összefüggésben rejülő nehézséget, másrészt hazánk specialis viszonyai tekintetéből fenforgó czélszerűségét e kötelességnek.

Most végül, annak indoklásául még csak az egyéni, saját érdekből táplált jogos ambíciót említtem fel.

Uraim, én egyetemi ifjút, kiben ambíció nincs, képzelni sem tudok. Nem tudok képzelni oly ifjút, ki saját egyéniségére vonatkozólag egy szebb, egy jobb, egy boldogító jövőt forrón ne óhajtana; nem — olyan ifjút, ki a jövő boldog álmaival ne foglalkoznék; nem — olyat, ki physicali növekvésével tervei és reményeiben is nem növekednék.

A férfikorban beáll egy időpont, mikor lelke működésének irányát mogosztja: gondtalan perczeiben szívesen a multak édes emlékein mereng; különben a jövőbe tekint szintén, de ekkor rendszerint gondjainak komoly terhe ül homlokán.

Az ifjú életében ez nem létezik; szívének minden érzelme, agyának minden gondolata csak a jövőé de nem azé a komoly, sötét, bizonytalan jövőé, hanem azon reményekkel telített jövőendőé, melynek bármely

vidékére ha tekint, — a parnassushoz vezető utakon biztató jeleket lát. És ez így van helyesen!

Ez adja meg azon rúgót, mely benne minden nemes, szép és igaz eszme iránti lelkesültséget szül, nemcsak mint célpontok, de egyttal mint jövő boldogságának megállapítására, reményeinek teljesülésére, azaz saját érdekeinek előmozdítására, biztosan vezető eszközök iránt is.

Ime tehát, mikor a tudományt szolgálja, áldoz a művészetek oltárán és közérdekű tettet visz véghez, egyszersmind egoismusának eszközeivé süllyesztí mintegy az igaz, szép és nemesnek ideáit.

Természetesen, mert az önérdek nincs ellentétben a közérdekkel, ha az előbbi jogosult.

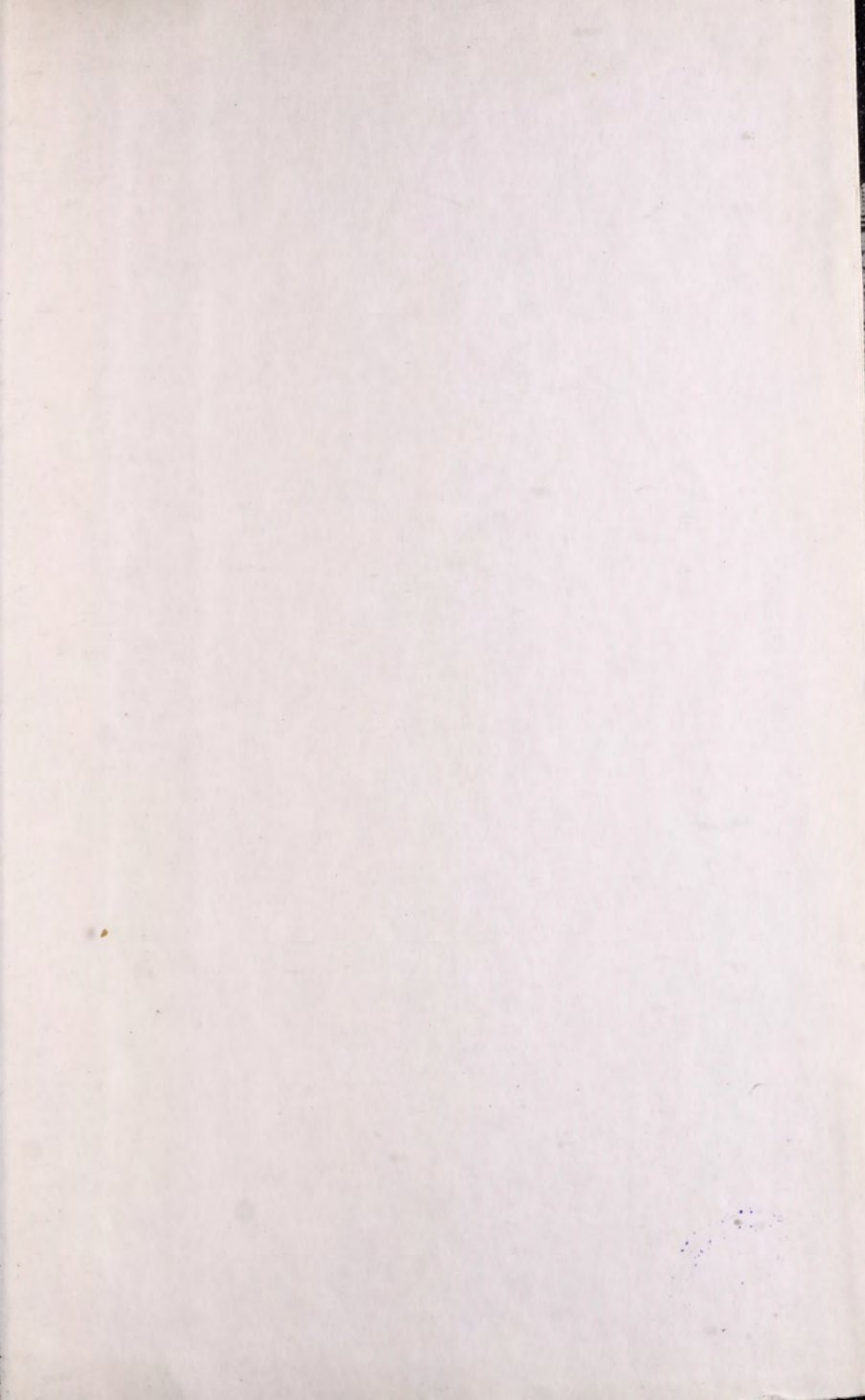
Jogosult pedig akkor, mikkor az egyéni ambíció eszményeit, fáradhatlan munkával, kiapadhatlan szorgalommal és kivételt nem ismerő kötelességteljesítéssel törekszünk megközelíteni — megközelíteni mondom — mert elérni soha sem fogjuk. Nem azért, mert lehetetlen, hanem mert ilyen munka, ilyen szorgalom és ilyen kötelességteljesítés mellett és közben erőink és képességeink úgy izmosodnak, hogy mindig szebb, mindig tökéletesebb eszményeket tűzünk magunk elé.

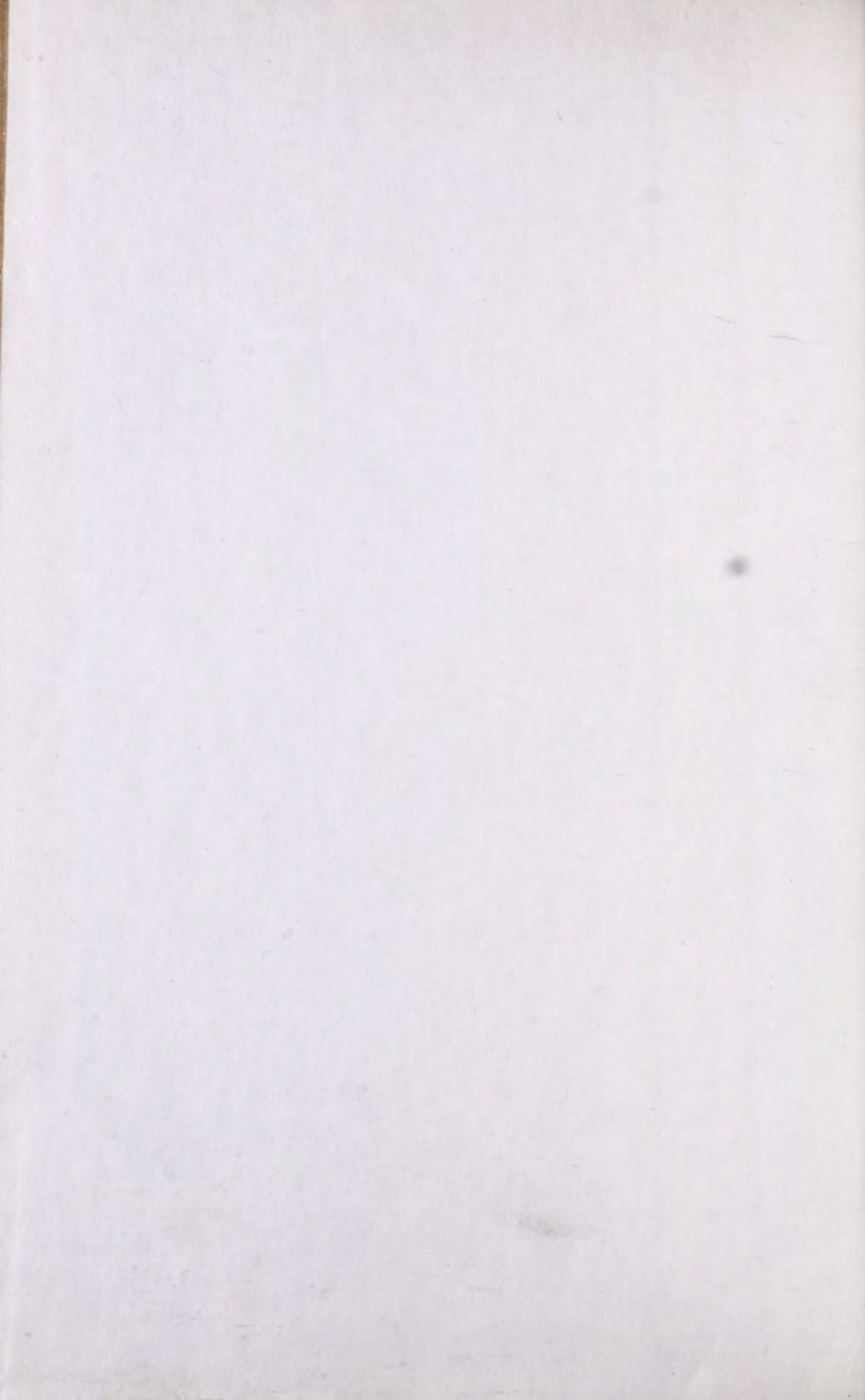
Kívánom, hogy hazánk, nemzetiségünk, egyetemünk és önök saját érdekében a legmagasztosabb eszményeket is elérniök szerencsájük legyen! . . . .

Kérve Isten segítségét, az 1885—86-iki tanévet megnyitom.

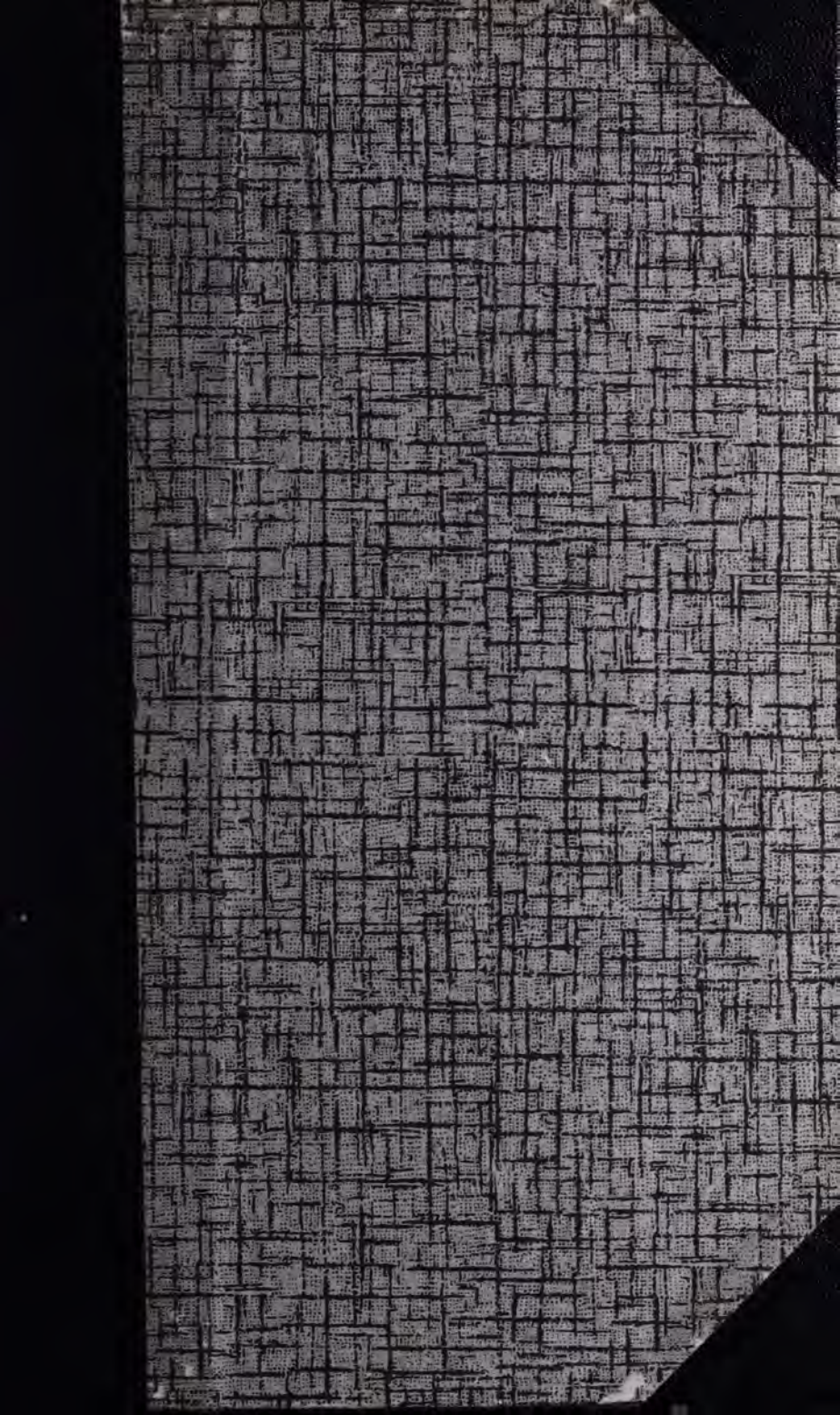

XLII 1408

